

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 21.09.2026

Föredragningslistans försättsblad	1
1 Sammanträdets laglighet och beslutförhet	2
2 Justering av protokollet	3
3 Beviljande av avsked år Tuure Savuoja för uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen och ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion samt förrättande av kompletteringsval	4
4 Anslagsändringar i driftsekonomidelen och resultaträkningsdelen i budgeten för år 2026	7
5 Uppdaterad projektplan för upphandling av vagnar till Vandaspåran och beviljande av proprieborgen till Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab	9
- Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitoliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta 20.4.2026	16
- HSL:n lausunto hankesuunnitelmien tarkistamisesta	25
- Pääkaupunkiseudun pikaraitoliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta 26.9.2023	33
- Vantaan osuudessa tapahtuneet muutokset talouden näkökulmasta	38
6 Nya artiklar i den europeiska deklarationen för jämställdhet	41
7 Miljöansvarsrapporten 2025–2026	43
- Ympäristövastuuraportti 2025 - 2026	47
8 Miljöprogrammet	118
- Ympäristöohjelma 2026-2029	121
9 Programmet för integration	158
- Kotoutumisen ohjelma 2026–2029 KH 7.9.2026	162
10 Detaljplan och detaljplaneändring 931400 samt ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/ Vandaspåran – Södra Fagersta och norra Västerkulla	187
- 931400 selostus 11.8.2026, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki	202
- 931400 Lausunnot ja vastineet 11.8.2026, Vantaan ratikka Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki	295
- 931400 asemakaavaehdotus 11.8.2026, Vantaan ratikka: Etel. Vaarala ja pohj. Länsimäki_allek	317
- Asiaan liittyvä muu aineisto	318
11 Detaljplaneändring 002586 och ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6	321
- 002586 Lausunnot ja vastineet, 11.8.2026	326
- 002586 asemakaavamuutosehdotus 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026 Rälssitie 6_allek	336
- 002586 selostus, asemakaavamuutos 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026 Rälssitie 6	337
- Asiaan liittyvä muu aineisto (asemakaavamuutos 002586 ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Rälssitie 6)	387
12 Detaljplaneändring 002651, 15 Myrbacka/Eldstadsparken och Isbillsparken	388
- 002651 selostus, asemakaavamuutos 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto	391
- 002651 koonti mielipiteistä ja vastineet 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto	431
- 002651 asemakaavamuutosehdotus 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto_allek	437
- Asiaan liittyvä muu aineisto	438
13 Svar på Loviisa Kaartokallios och 37 andra ledamöters motion om fortbildning för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning	439

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 21.09.2026

- Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloite laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen	442
14 Svar på Antero Eerolas och 25 andra ledamöters undertecknade motion om att lokalerna för pensionärsorganisationernas verksamhet måste tryggas	444
- Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloite tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava	448
15 Svar på Victor Snellmans och Patrik Karlssons samt 30 andra ledamöters motion om att etablera en svenskspråkig småbarnspedagogisk grupp i Kivistö hösten 2026 och en pilotmodell för språkliga tjänster	449
- Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli	455
16 Svar på gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om antirasism- och jämlikhetsutbildning för stadsfullmäktige	458
- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	462

Stadsfullmäktiges sammanträde

21.9.2026, kl. 18.00

Stadshuset, Stationsvägen 7, 01300 Vanda

1

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor 14.9.2026 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Förslag:

Stadsfullmäktige konstaterar

- a) vilka ledamöter som är närvarande och
- b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

2

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen den 28 september 2026 kl. 16.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) från och med onsdagen den 30 september 2026.

3

Beviljande av avsked år Tuure Savuoja för uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen och ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion samt förrättande av kompletteringsval

VD/3906/00.00.01.00/2025

PT/SE/KW

Tuure Savuoja har med ett meddelande som anlände 7.8.2026 begärt avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen och ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion på grund av personliga skäl.

Enligt 7 kap. 2 § i förvaltningsstadgan väljer stadsfullmäktige till stadsstyrelsen för en mandatperiod om två år samtidigt minst nio ledamöter, varav en till ordförande och två till vice ordförande, samt lika många personliga ersättare. Stadsstyrelsens ordförande och båda vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Enligt 73 § i kommunallagen är den valbar till kommunstyrelsen som är valbar till fullmäktige, dock inte:

- 1) den som är anställd hos kommunen och lyder direkt under kommunstyrelsen,
- 2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom kommunstyrelsens uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande,
- 3) den som är anställd hos kommunen och som är föredragande i en nämnd eller annars svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen,
- 4) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i kommunstyrelsen.

Ordföranden i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ för en sammanslutning som sköter bevakningen av personalens intressen i kommunen är inte valbar till kommunstyrelsen.

Valbar är inte heller den som i egenskap av förhandlare för sammanslutningen eller i annan motsvarande egenskap svarar för intressebevakningen.

Majoriteten av ledamöterna i kommunstyrelsen ska vara personer som inte är anställda hos kommunen eller hos en sammanslutning eller en stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande.

Enligt 7 kap. 2 § 3 mom. i förvaltningsstadgan har stadsstyrelsen en koncernsektion. För en mandattid som motsvarar stadsstyrelsens väljer stadsfullmäktige minst sju av stadsstyrelsens ledamöter eller ersättare till ledamöter i koncernsektionen och utser en av dessa till ordförande och två till vice ordförande, samt lika många personliga ersättare.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal verksamhet, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat.

Stadsfullmäktige valde vid sitt sammanträde 16.6.2025 § 6, 17.11.2025 § 3 och 25.5.2026 § 3 följande personer till ledamöter och ersättare i stadsstyrelsen:

Ledamot	Personlig ersättare
Ulla Kaukola, ordförande	Päivi Laakso
Mika Kasonen, I vice ordförande	Frida Forsblom-Prittinen
Eve Rämö, II vice ordförande	Tuure Savuoja
Minna Räsänen	Soile Eriksson (fge 17.11.2025 § 3)
Mika Niikko	Tanja Aidanjuuri
Heli Hakala	Timo Lahti
Emily Strohm	Henri Kiiski
Nina Nummela	Victor Snellman
Funda Demiri	Ville Karinen
Faysal Abdi	Kia Koskelin
Jorma Hentilä (fge 25.5.2026 § 3)	Tuula Panula
Otso Kivimäki	Jenni Karemo
Anni Juulia Tuomainen	Hanna Valtanen
Visa Tammi	Riku Aalto (fge 17.11.2025 § 3)
Anssi Aura	Marjo Vacker

Stadsfullmäktige har vid sitt sammanträde 16.6.2025 § 6 valt följande personer till ledamöter och ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion:

Ledamot	Personlig ersättare
Mika Kasonen, ordförande	Frida Forsblom-Prittinen
Soile Eriksson, I vice ordförande	Kia Koskelin
Hanna Valtanen II vice ordförande	Tuure Savuoja
Henri Kiiski	Minna Räsänen
Tanja Aidanjuuri	Mika Niikko
Anssi Aura	Heli Hakala
Päivi Laakso	Visa Tammi
Marjo Vacker	Otso Kivimäki
Ville Karinen	Funda Demiri
Emily Strohm	Faysal Abdi

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- Tuure Savuoja beviljas avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen,
- Tuure Savuoja beviljas avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion,
- det förrättas kompletteringsval av ersättare till stadsstyrelsen för återstoden av mandattiden 2025–2027, och
- det förrättas kompletteringsval av ersättare till stadsstyrelsens koncernsektion för återstoden av mandattiden 2025–2027.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 3.1 Förbud mot att begära omprövning och anförda besvär

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) bevilja Tuure Savuoja avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsen, och
- b) bevilja Tuure Savuoja avsked från uppdraget som ersättare i stadsstyrelsens koncernsektion,
- c) förrätta kompletteringsval av ersättare till stadsstyrelsen för återstoden av mandattiden 2025–2027.
- d) förrätta kompletteringsval av ersättare till stadsstyrelsens koncernsektion för återstoden av mandattiden 2025–2027.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

4 Anslagsändringar i driftsekonomidelen och resultaträkningsdelen i budgeten för år 2026

VD/6064/00.02.01.00/2026

PT/MR/PK/JK/SE/KW

Enligt 110 § i kommunallagen ska budgeten iakttagas i kommunens verksamhet och ekonomi. Enligt 14 kap. 5 § i förvaltningsstadgan ska ändringar i budgeten föreläggas stadsfullmäktige under budgetåret i enlighet med den bindande nivån i budgeten. När anslagsändringar föreslås måste ändringens inverkan på verksamhetsmålen och de beräknade inkomsterna och utgifterna utredas. Vanda stadsfullmäktige godkände 17.11.2025 budgeten för år 2026. I budgeten anges de anslag som är bindande för fullmäktige.

Budgetens bindande nivå har framställts med **grå** bottenfärg

Förslag om anslagsändring för driftsekonomin för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft 2026

Utgifterna för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft beräknas överskrida budgeten med cirka 14 milj. euro.

Inom serviceområdet för sysselsättning och integration förutspås arbetsmarknadsstödet kommunandel överskrida budgeten med 16 milj. euro år 2026. Staden betalar arbetsmarknadsstödet kommunandel för personer som varit arbetslösa i mer än 300 dagar. Vanda stads arbetslöshetssiffror är på rekordhög nivå och särskilt oroväckande är ökningen av långtidsarbetslösheten. Det finns få nya lediga arbetsplatser, så arbetslöshetsläget förutspås inte förbättras ännu under år 2026.

Inom serviceområdet för koncernservice förväntas inköpen av IT-tjänster underskrida budgeten med cirka 2,1 miljoner euro. Med beaktande av detta föreslås ett tilläggsanslag på 14,0 miljoner euro för verksamhetsområdet.

Koncernledning och livskraft	BDG 2026	ÄNDRING 2026	NY BDG 2026
Inkomster	16 980 000	0	16 980 000
Utgifter	-169 727 900	-14 000 000	-183 727 900
Verksamhetsbidrag	-152 747 800	-14 000 000	-166 747 800

Förslag till ändring av skattefinansieringens inkomstbudgetar i resultaträkningsdelen 2026

Prognoserna för Vandas skatteinkomster har blivit allt mer negativa i varje ny prognos som Kommunförbundet publicerat under de senaste två åren. Den senaste skatteinkomstprognosen från augusti visar att nedgången i Vandas skatteinkomster antligen har planat ut, och den nya skatteinkomstprognosen har utarbetats utifrån detta. Följande ändringar föreslås i skatteinkomsterna: utgående från den nya prognosen föreslås kommunalskatterna sänkas med 21,1 miljoner euro och fastighetsskatterna med 6,0 miljoner euro. Det föreslås att samfundsskattens kommunandel höjs med 3,4 miljoner euro. Sammanlagt föreslås en minskning av skatteinkomsterna med 23,7 miljoner euro.

Skatteinkomster	BDG 2026	ÄNDRING 2026	NY BDG 2026
Skatteinkomster totalt	611 000 000	-23 700 000	587 300 000

Statsandelarna i Vanda väntas utvecklas positivt jämfört med budgeten 2026. Prognosen för statsandelen för basservice överskrider budgeten med 0,9 miljoner euro och statsandelen för undervisnings- och kulturväsendet med 2,6 miljoner euro. Sammanlagt förutspås statsandelarna överskrida budgeten med något under 3,5 miljoner euro.

Statsandelar	BDG 2026	ÄNDRING 2026	NY BDG 2026
Statsandelar totalt	269 000 000	3 500 000	272 500 000

Stadsstyrelsen 7.9.2026 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) verksamhetsutgifterna för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft höjs med 14 000 000 euro,
- b) skatteinkomsterna sänks med 23 700 000 euro och
- c) statsandelarna höjs med 3 500 000.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) verksamhetsutgifterna för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft höjs med 14 000 000 euro,
- b) skatteinkomsterna sänks med 23 700 000 euro och
- c) statsandelarna höjs med 3 500 000.

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

5

Uppdaterad projektplan för upphandling av vagnar till Vandaspåran och beviljande av proprieborgen till Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab

VD/4386/02.03.07/2026

PT/JK/PvN/MR/SV/EK/SE/JK/EA

Bakgrund

Stadsfullmäktige har 17.11.2025 § 7 godkänt den justerade projektplanen för Vandaspåran. Enligt projektplanen bygger Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab depån i Fagersta och anskaffar spårvagnarna för Vandaspåran.

Vanda stad är delägare med en liten andel (ca 0,5 %) i Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab (nedan KLOY), medan de resterande aktierna ägs av Helsingfors stad. Bolaget grundades 2021 för att bedriva verksamheten vid Helsingfors stads trafikverk (HST). HST:s verksamhet, med undantag för funktioner som hör till metrons infrastruktur- och trafikeringsavtal, överfördes till bolaget år 2022. KLOY har grundats i syfte att producera offentliga tjänster av allmänt intresse inom hållbar rörlighet, såsom metro-, spårvagns- och färjetrafik samt stadscykeljänster, i första hand för den kollektivtrafik som ordnas av HRT i huvudstadsregionen.

Stadsstyrelsens koncernsektion har 9.6.2025 godkänt KLOY:s delägaravtal, där organiseringen av bolagets verksamhet och finansieringen av dess investeringar har avtalats. Vanda stads ägande i bolaget är begränsat till aktieserien CP (snabbspårvägens materiel och dess depåer). Enligt delägaravtalet ska investeringarna i Cp-seriens materiel och depåer genomföras inom stadstrafikkoncernen, bestående av KLOY och dess dotterbolag, i första hand med lånefinansiering. Enligt delägaravtalet fastställs finansieringsansvaret för investeringarna i CP-seriens materiel och depåer, om inget annat avtalas, enligt vilken delägares trafik investeringen gäller. Den stad som är delägare finansierar och går i borgen för investeringskostnaderna för den trafik som bedrivs inom dess område. Borgensansvaret avtalas från projekt till projekt och minskar i takt med att lånen amorteras.

För spårvagnsmaterielen och depåerna kommer Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab:s dotterbolag RV Kalusto och Varikko Oy att ansvara.

Enligt delägaravtalet ska KLOY, innan ett slutligt bindande beslut fattas, alltid inhämta förhandssamtycke från den deläggande staden vid sådana investeringar som innebär finansieringsskyldighet eller borgensansvar för delägaren, till exempel genom att låta godkänna projektplanen för investeringen i fråga.

KLOY:s styrelse beslutade i december 2025 att ansöka om proprieborgen från Vanda stad för de lån som tas upp för att genomföra investeringarna i Vandaspårans materiel och depån i Fagersta. Beviljandet av borgen kunde för materielupphandlingens del inte direkt tas upp till beslut, eftersom behandlingen av besvärshandling gällande KLOY:s beslut om materielupphandling pågick och projektplanen behövde uppdateras. Högsta förvaltningsdomstolen har 2.6.2026 beslutat att avslå ansökan om besvärstillstånd som gällde marknadsdomstolens avgörande om att avslå besvaren över KLOY:s upphandlingsbeslut, vilket innebär att KLOY:s upphandlingsbeslut har vunnit laga kraft. KLOY har 27.4.2026 bett HRT om ett utlåtande om uppdateringen av projektplanen för upphandling av spårvagnar för snabbspårvagnstrafik.

Projektplan för materielen och uppdatering av planen

Vanda stadsstyrelse har 21.8.2023 § 7 godkänt projektplanen för upphandling av vagnar till Vandaspåran. Stadsstyrelsen har 29.1.2024 § 15 godkänt den uppdaterade projektplanen för upphandling av vagnar till Vandaspåran. Enligt den godkända projektplanen behövs totalt 18 stycken spårvagnar till Vandaspårans linje. I den uppdaterade projektplanen uppgavs att upphandlingen av vagnar för Vandaspåran uppgår till 82 miljoner euro, fördelat på åren 2024–2033. Endast den del av upphandlingen av materiel som gäller Vandaspåran har tidigare förts till Vanda stadsstyrelse för beslut.

Projektplanen för hela upphandlingen av snabbspårvagnar har utgjorts av Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen, som daterats 26.9.2023. KLOY har nu utarbetat handlingen Höjning av det maximala priset i projektplanen: Upphandling av spårvagnar som möjliggör en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen (nedan Den nya projektplanen), med vilken man uppdaterar den ursprungliga projektplanen för hela upphandlingen av snabbspårvagnar.

Syftet med projektet enligt den nya projektplanen är att anskaffa totalt trettiotre (33) nya låggolvsspårvagnar som är lämpliga för trafik i huvudstadsregionen och som kan köras i båda riktningarna, levererade till Stadstrafikens depå. Av dessa vagnar är Vandaspårans andel 18 vagnar. Upphandlingen omfattar spårvagnsanskaffningar som möjliggör trafik på spårvägarna i västra Helsingfors och på Vandaspårans snabbspårvägar.

Planeringen och beredningen av projektet siktar på att genomförandefasen inleds under första halvåret 2026. Enligt den nuvarande tidtabellen kommer spårvagnarna att levereras mellan åren 2029 och 2032. Under andra halvåret 2029 kommer först tre prototypvagnar och åren 2031 och 2032 kommer serietillverkningsvagnarna.

Det ursprungliga maximala priset i projektplanen för hela upphandlingen var 163 705 734 € (datum för kostnadsrisknivån 26.9.2023). Det nya föreslagna maximala priset för hela upphandlingen är 180 171 956 euro. Det nya maximala priset för Vandaspårans del är 98,3 Me.

KLOY ansöker om höjning för projektplanen eftersom de inlämnade anbuderna var högre än det maximala priset i projektplanen. Den ursprungliga projektplanen (163 705 734 euro, datum för kostnadsrisknivån 26.9.2023) baserades på tidigare materielupphandlingar (Spår-Jokern, Kronbroarna) med kostnadsnivåindexet för 2020 samt på uppskattningar från marknadsdialoger som förts 2022–2023. Enligt Stadstrafik Ab:s uppfattning motsvarar priset i det vinnande anbudet väl den nuvarande marknadssituationen. Anbudsförfarandet och orsakerna till kostnadsökningen beskrivs närmare i punkt 6 i den bifogade nya projektplanen.

Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) har 10.6.2026 gett ett utlåtande om både projektplanen för ersättande av spårvagnstrafikmateriel som nått slutet av sin livslängd (gäller inte Vandaspåran) och den nya projektplanen. I sitt utlåtande har HRT stött en justering av projektplanerna under förutsättning att en gemensam syn på projektets kostnadseffekter har uppnåtts mellan städerna Helsingfors och Vanda, Stadstrafikbolaget och HRT innan upphandlingsavtalet undertecknas. HRT anser att den nya upphandlingen av vagnar kommer att öka kostnaderna för spårvagnstrafiken avsevärt, vilket i sin tur kommer att leda till ett betydande tryck på höjningar av biljettpriserna. Enligt HRT:s uppfattning måste en ökning av kostnadsnivån som minst överstiger den ursprungliga projektplanen täckas med kommunala subventioner och inte genom höjda biljettpriser eller nedskärningar i servicenivån.

Beviljande av borgen för lån för materielupphandling

KLOY:s styrelse har begärt att Vanda stad beviljar en proprieborgen på 110 miljoner euro för finansieringsarrangemangen (lån, räntor och övriga finansieringskostnader) för Vandas pårans vagninvestering som ska ingå i KLOY:s tillgångar. Den borgen som KLOY ansöker om har en giltighetstid på 30 år. Beloppet på 110 miljoner euro som bolaget ansöker om är det maximala borgensbeloppet för materielupphandlingens lån och inkluderar en beredskap för eventuella kostnader och överskridanden som inte beaktats i kostnadsberäkningen.

Det föreslås att det tas ut en årlig borgensprovision på 0,09 % för borgen, beräknad på de lån som omfattas av borgensansvaret per den 31 december och som bolaget ska betala före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts.

Det föreslås att inga motsäkerheter krävs för borgen.

Borgensvillkoren motsvarar de villkor som Helsingfors stad tillämpat vid beviljandet av proprieborgen till KLOY.

Statsbidrag och 129 § i kommunallagen

Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) är stöd som en medlemsstat beviljar, eller som ges med statliga medel i någon form, och som snedvrider eller riskerar att snedvrida konkurrensen genom att gynna ett visst företag eller en viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den mån det påverkar handeln mellan medlemsstaterna, om inte annat föreskrivs i fördragen.

Reglerna om statligt stöd tillämpas endast när stödmottagaren är ett "företag" (Kommissionens tillkännagivande EUT [2016] C 262/01, punkt 6). Europeiska unionens domstol har konsekvent definierat företag som enheter som ägnar sig åt ekonomisk verksamhet och ansett att ekonomisk verksamhet är all verksamhet som består i att erbjuda varor och tjänster på en marknad. Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab (KLOY) tillhandahåller tjänster enbart till sin ägarkrets, som består av kommuner, samt till aktörer inom myndighetssamarbetet med stöd av undantaget från upphandlingsskyldigheten (ställning som anknuten enhet, horisontellt samarbete). Bolaget bedriver därmed ingen ekonomisk verksamhet på marknaden.

Europeiska kommissionen har dessutom ansett att påverkan på handeln mellan medlemsstaterna eller en snedvridning av konkurrensen i allmänhet kan uteslutas vid byggande av infrastruktur, när infrastrukturen normalt inte har några direkta konkurrenter, den privata finansieringen inom sektorn och i den berörda medlemsstaten är liten, och när syftet med infrastrukturen inte är att selektivt gynna ett visst företag eller en viss bransch utan att den i stället gagnar hela samhället (kommissionens meddelande, EUT [2016] C 262/01, punkt 211).

Borgen till KLOY kan därför inte utgöra förbjudet statligt stöd i enlighet med artikel 107(1) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eftersom kriterierna som gäller statligt stöd inte uppfylls enligt beskrivningen ovan. Det är därför inte nödvändigt att utreda om arrangemanget är marknadsanpassat.

Enligt 129 § i kommunallagen får lån, borgen eller annan säkerhet som beviljats av kommunen inte äventyra kommunens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter och kommunen får inte bevilja

lån, borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Försättningsvis ska kommunens intressen tillgodoses med tillräckliga motsäkerheter.

Den borgen som föreslås beviljas äventyrar inte Vanda stads förmåga att sköta sina lagstadgade uppgifter och innebär inte heller någon betydande ekonomisk risk i den mening som avses i kommunallagen. Genom borgen möjliggörs upphandlingen av den materiel som det av staden beslutade spårvagnsprojektet behöver till skäligen räntekostnader. Stadstrafikkoncernen producerar tjänster åt sina ägare, Vanda stad, Helsingfors stad och samkommunen HRT, vilket innebär att risken med verksamheten redan från början är låg. Vanda och Helsingfors har dessutom i delägaravtalet kommit överens om att ägarna är skyldiga att täcka förlusten i varje aktieserie inom stadstrafikkoncernen i proportion till sitt ägande (i detta sammanhang avser förlust att aktieseriens eget kapital är negativt). Vanda äger endast aktier i CP-serien. När det gäller CP-aktierna har det avtalats att förlusttäckningsskyldigheten för materielen ska fastställas i förhållande till linjekilometer. Vanda skulle alltså redan enligt aktieägaravtalet svara för förlusten i samband med upphandlingen av materiel. Eftersom skyldigheten att täcka förlusterna i praktiken alltid ligger på ägarkommunerna enligt delägaravtalet, förändrar borgensåtagandet inte Vandas totala risk. Av samma skäl behöver inga motsäkerheter krävas, eftersom Vandas riskposition inte skulle förbättras av motsäkerheter i en situation då Vanda i vilket fall som helst ansvarar för förluster från Fagerstadepån enligt aktieägaravtalet.

Befogenheter

Enligt 8 kap. 1 § punkt 22 i förvaltningsstadgan beslutar stadsstyrelsen om godkännandet av projektplaner (inklusive målpriser) och kostnadskalkyler för investeringsprojekt som omfattar fler än ett verksamhetsområde och kräver riktlinjer på stadsnivå, med undantag för projektplaner för tekniska ombyggnadsprojekt eller projekt som kostar under 1 000 000 euro (moms 0 %). I enlighet med 14 § i kommunallagen beslutar fullmäktige om ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld.

Stadsstyrelsen 22.6.2026 § 15

Tf. stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna som villkor för att stadsfullmäktige beviljar borgen i enlighet med punkt b) Höjning av det maximala priset i projektplanen: Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen så att det maximala priset för Vandaspårans materiel är 98,3 Me;
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsfullmäktige beviljar Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab en proprieborgen om högst 110 miljoner euro som säkerhet för de lån som tas för att finansiera investeringen i Vandaspårans vagnar, enligt följande villkor:
 - borgen omfattar, utöver lånekapitalet, även låneräntor, dröjsmålsräntor samt eventuella låneskötsel- och indrivningskostnader;
 - lånetiden för de lån som omfattas av borgen får vara högst 30 år;
 - för proprieborgen uppbärs en årlig borgensprovision på 0,09 %, beräknad på de lån som omfattas av borgensansvaret per den 31 december och som bolaget ska utbetala före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts;
- c) föreslå för stadsfullmäktige att stadsdirektören bemyndigas att besluta om de närmare godtagbara lånevillkoren för de lån som omfattas av borgen enligt punkt b), om de närmare borgensvillkoren för enskild borgen samt att underteckna borgensförbindelserna.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 10.8.2026 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna som villkor för att stadsfullmäktige beviljar borgen i enlighet med punkt b) Højning av det maximala priset i projektplanen: Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen så att det maximala priset för Vandaspårans materiel är 98,3 Me;
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsfullmäktige beviljar Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab en proprieborgen om högst 110 miljoner euro som säkerhet för de lån som tas för att finansiera investeringen i Vandaspårans vagnar, enligt följande villkor:
 - borgen omfattar, utöver lånekapitalet, även låneräntor, dröjsmålsräntor samt eventuella låneskötsel- och indrivningskostnader;
 - lånetiden för de lån som omfattas av borgen får vara högst 30 år;
 - för proprieborgen uppbärs en årlig borgensprovision på 0,09 %, beräknad på de lån som omfattas av borgensansvaret per den 31 december och som bolaget ska utbetala före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts;
- c) föreslå för stadsfullmäktige att stadsdirektören bemyndigas att besluta om de närmare godtagbara lånevillkoren för de lån som omfattas av borgen enligt punkt b), om de närmare borgensvillkoren för enskild borgen samt att underteckna borgensförbindelserna.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 9

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) godkänna som villkor för att stadsfullmäktige beviljar borgen i enlighet med punkt b) Højning av det maximala priset i projektplanen: Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen så att det maximala priset för Vandaspårans materiel är 98,3 Me;
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsfullmäktige beviljar Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab en proprieborgen om högst 110 miljoner euro som säkerhet för de lån som tas för att finansiera investeringen i Vandaspårans vagnar, enligt följande villkor:
 - borgen omfattar, utöver lånekapitalet, även låneräntor, dröjsmålsräntor samt eventuella låneskötsel- och indrivningskostnader;
 - lånetiden för de lån som omfattas av borgen får vara högst 30 år;
 - för proprieborgen uppbärs en årlig borgensprovision på 0,09 %, beräknad på de lån som omfattas av borgensansvaret per den 31 december och som bolaget ska utbetala före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts;

- c) föreslå för stadsfullmäktige att stadsdirektören bemyndigas att besluta om de närmare godtagbara lånevillkoren för de lån som omfattas av borgen enligt punkt b), om de närmare borgensvillkoren för enskild borgen samt att underteckna borgensförbindelserna.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelsen lämnade in följande gemensamma *protokollsuttalande* i ärendet:

Stadsstyrelsen förutsätter att stadsfullmäktige före beslutfattandet får en redogörelse för helheten i fråga om Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab:s upphandling av spårvagnar, även om stadsfullmäktiges egentliga beslut endast begränsas till en höjning av borgensfullmakten för spårvagnsupphandlingen. Det är viktigt att fullmäktigeledamöterna får övergripande information också om själva upphandlingen (inkl. sekretessbelagda uppgifter) som höjningen av borgensfullmakten gäller.

Stadsstyrelsen konstaterar att stadstrafikens egentliga upphandling av spårvagnar har genomförts lagenligt på basis av marknadsdomstolens beslut. Stadsstyrelsen uppmanar dock stadsdirektören att vara i kontakt med Helsingfors stad i fråga om en efterhandsbedömning av upphandlingens ändamålsenlighet.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Mika Niikko lämnade in följande *protokollsuttalande* i ärendet:

Sannfinländarna motsatte sig investeringsbeslutet för Vandaspåran och varnade redan då för projektets konsekvenser för stadens ekonomi och skuldsättning. Nu börjar dessa kostnader konkretiseras.

Priset på upphandlingen av vagnar till Vandaspåran har stigit från den ursprungliga uppskattningen på 79 miljoner euro, först till 82 miljoner euro och nu till 98,3 miljoner euro. För upphandlingens finansieringsarrangemang ansöker man dessutom om en borgen på 110 miljoner euro av Vanda.

Detta händer samtidigt som Vanda har ett kraftigt underskott i ekonomin och staden för samarbetsförhandlingar för att spara på personalkostnaderna. I slutändan är det Vandas skattebetalare som betalar för de ökande investeringarna, räntorna och driftskostnaderna, och de pengarna tas från andra tjänster i staden.

Också själva materielupphandlingens slutresultat är en besvikelse. En så här stor offentlig upphandling borde ha gett så mycket arbete och ekonomisk nytta som möjligt till Finland. Nu tillverkas vagnarna i Polen samtidigt som Finland har egen tillverkning av spårvagnar och sakkunskap inom branschen.

Efter rättslig prövning är upphandlingsbeslutet slutgiltigt och kan inte ändras i detta skede. Det undanröjer dock inte behovet av en kritisk granskning av stadens och dess bolags upphandlingskompetens. I framtida stora upphandlingar måste konkurrensutsättningen förberedas bättre och inom ramen för lagen måste man i högre grad än för närvarande betona betydelsen av finländskt arbete, försörjningsberedskap, livscykelkostnader och de totala ekonomiska konsekvenserna av upphandlingen.

Sannfinländarna påminner att kostnaderna för spårvägen inte upphör med byggandet. Skulder, utrustning, räntor, underhåll och drift kommer att betalas i årtionden framöver. När kostnaderna stiger

redan innan trafiken inleds ska staden särskilt noga se till att räkningen inte överförs till kommuninvånarnas tjänster, beskattningen eller nya nedskärningar.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Huvudstadsregionens Stadstrafik Ab en proprieborgen om högst 110 miljoner euro som säkerhet för de lån som tas för att finansiera Vandaspårans vagninvestering, enligt följande villkor:
 - borgen omfattar, utöver lånekapitalet, även låneräntor, dröjsmålsräntor samt eventuella låneskötsel- och indrivningskostnader;
 - lånetiden för de lån som omfattas av borgen får vara högst 30 år;
 - för proprieborgen uppbärs en årlig borgensprovision på 0,09 %, beräknad på de lån som omfattas av borgensansvaret den 31 december och som bolaget ska utbetala före utgången av januari månad som följer på den tidpunkt som fastställts;
- b) bemyndiga stadsdirektören att besluta a) om de närmare godtagbara lånevillkoren för de lån som omfattas av borgen, om de närmare villkoren för enskilda borgensförbindelser samt att underteckna borgensförbindelserna.

Bilagor:

- Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken: Förändringar i Vandas andel ur ett ekonomiskt perspektiv
- Höjning av det maximala priset i projektplanen: Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen 20.4.2026
- Projektplan: Upphandling av spårvagnar för att möjliggöra en utökning av snabbspårvagnstrafiken i huvudstadsregionen 26.9.2023
- HRT:s utlåtande om en justering av projektplanerna

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Jarno Köykkä, stadsingenjör, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Pirjo van Nues, finansieringsdirektör (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus:

Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta

20.4.2026

Heidi Heikkilä, Kaupunkiliikenne Oy

1. Perustiedot

Projektin nimi: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta

Projektiluokka: A

Projektin omistaja: Heikkilä Heidi

Projektipäällikkö: Ville Tolvanen

Alkuperäinen hankesuunnitelman enimmäishinta: 163 705 734 €
(kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023)

Esitettävä uusi enimmäishinta: 180,171,956 euroa

2. Projektin kuvaus

Hankkeen tavoitteena on hankkia yhteensä kolmekymmentäkolme (33) uutta pääkaupunkiseudun liikenteeseen soveltuvaa matalalattiaista kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua Kaupunkiliikenteen varikolle toimitettuna. Hankintaan sisältyy raitiovaunujen toiminnan ja kunnossapidon kannalta välttämättömät erikoislaitteet ja -työkalut sekä käyttöohjeet, koulutukset, dokumentaatio sekä hankinnan yhteydessä tarkemmin arvioitavat vara- ja vaihto-osat. Muut kuin vaunun teknisten ratkaisuiden ja toiminnallisuuden vaatimat muotoilukustannukset on rajattu tämän hankkeen ulkopuolelle ja liikenteen tilaaja varautuu niihin erillisellä budjetilla, jos ylimääräistä muotoilua tarvitaan.

Hankinta pitää sisällään raitiovaunuhankinnat, jotka mahdollistavat liikennöinnin Länsi-Helsingin raitioteillä ja Vantaan Ratikan pikaraitioteillä. Länsi-Helsingin raitioteiden osalta hankkeen taustalla on Helsingin kaupunginvaltuuston 20.1.2021 hyväksymä Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma. Vantaan ratikan osalta hankkeen taustalla on Vantaan kaupunginvaltuuston 22.5.2023 hyväksymä Vantaan Ratikan hankesuunnitelma.

Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta -hanketta edistetään yhdessä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankkeen kanssa ja näitä hankkeita käsitellään yhtenä vaunuhankintana. Hankintasuunnitelman mukaisesti edellä mainitut hankinnat ovat yksi hankintakokonaisuus ja -sopimus. Tällä on arvioitu olevan

merkittäviä kokonaistaloudellisia etuja, joita ovat muun muassa vaunujen alempi keskimääräinen hankintahinta sekä yhteneväiset vaihto- ja varaosat.

Hanke tähtää suunnittelullaan ja valmistelullaan siihen, että toteutusvaihe käynnistyy vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Pikaraitiovaunujen toimitukset ajoittuvat tämänhetkisen aikataulun mukaisesti vuosille 2029–2032. Ensin saapuu kolme esisarjan vaunua vuoden 2029 jälkimmäisellä puolikkaalla ja sarjatuotantovaunut vuosien 2031 ja 2032 aikana. Tällä hetkellä HSL:n kanssa on sovittu vaunujen toimitusjärjestyksestä ja pikaraitiovaunut ovat kiireellisyysjärjestyksessä korkeammalla, joten ne toimitetaan ensin. Vaunujen toimitusjärjestystä voidaan muuttaa, jos joukkoliikennesuunnitelmien päivitykset aiheuttavat muutoksia kiireellisyysjärjestykseen.

Kaupunkiliikenne Oy:n asiantuntija-arvion sekä suoritettun markkinakartoituksen perusteella pikaraitiovaunuhankinnan käynnistäminen yksinään ei olisi ollut riittävän suuri hanke herättämään tarvittavaa toimittajien kiinnostusta ja tuomaan hankkeelle kilpailutuksellisia etuja.

3. Vaihtoehtoanalyysi

Hankinnan perusosalla sekä hankintaan sisältyvillä optioilla vastataan tarpeeseen, joka muodostuu HSL:n reittiverkoston laajentumisesta. Jos tämä hanke jätetään toteuttamatta tai hankintaa siirretään, niin aiheutetaan merkittävä riski sille, että pikaraitiotiehankeet Vantaalla sekä Länsi-Helsingin raitioiteilla eivät pääse aloittamaan liikennöintiä suunnitellusti.

Raitiovaunutuotannon toteutusvaihe kattavine testausjaksoineen on kokonaisuudessaan vuosia kestävä prosessi ennen kuin liikennöinti uudella kalustolla voidaan aloittaa. Uusien vaunujen hankinta on välttämätöntä Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä HSL:n suunnitteleman liikenteen hoitamiseksi.

Vantaan ratikan toteutuksen mahdollisesti viivästyessä tulee kalustolla löytyä tarkoituksenmukainen käyttötarkoitus. Riskin kantajana on ensisijaisesti Helsingin kaupunki, koska HSL maksaa kustannukset vasta kaluston ollessa tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikenteessä.

Jos tämän hankkeen enimmäishintaa ei koroteta, on ainoa vaihtoehto muuttaa hankesuunnitelmaa niin, että hankinnan perusosaa pienennetään. Tämä on mahdollista ainoastaan keskeyttämällä hankinta ja käynnistämällä se uudestaan pienemmällä vaunumäärällä. Tämäkään ei välttämättä tuottaisi alemmaa vaunukohtaista hintaa, koska markkinoiden kiinnostus pienempää vaunumäärää kohtaan saattaisi olla heikompi ja hintojen nousu hyvin todennäköinen luvussa 6.4 kuvatuista syistä johtuen. Lisäksi hankinnan keskeyttäminen ja uuden hankintaprosessin käynnistäminen mahdollisine markkinaoikeusvalituksineen aiheuttaisi merkittävän lisäviiveen, sillä uudelleenikäynnistys ja mahdollinen markkinaoikeusvalitus voivat viivästyttää hanketta 2–3 vuotta.

Hankintasopimus täytyy allekirjoittaa viipymättä lainvoimaisen hankintapäätöksen jälkeen. Hankintayksikölle voi joissain tapauksissa syntyä vahingonkorvausvelvollisuus tarjoajaa kohtaan, mikäli se ilman perusteltua syytä keskeyttää hankinnan tai vetäytyy sopimusprosessista. Tässä tapauksessa vaadittu vahingonkorvaus voisi olla määrältään jopa miljoonia euroja.

4. Investoinnin rahoitussuunnitelma ja -malli

Kaupunkiliikenne Oy on varautunut hankkeeseen investointisuunnitelmassaan vuosille 2022–2031, jossa Länsi-Helsingin raitioiteiden (LHR) vaunujen osuus oli yhteensä n. 59 milj. euroa ja Vantaan Ratikan vaunujen osuus oli yhteensä n. 79 milj. euroa. Hankinnan alkuvaiheessa Kaupunkiliikenne Oy päivitti LHR-summan n. 82 miljoonaan euroon johtuen tarkentuneesta vaunujen yksikköhinta-arvioista. Vantaan Ratikan osuus on n. 82 miljoonaa euroa.

Kaupunkiliikenne Oy rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Hankkeen kustannukset muodostuvat raitiovaunujen suunnittelun ja hankinnan lisäksi projektinjohdosta ja -valvonnasta, dokumentaatiosta sekä koulutuksesta, maketista, erikoistyykaluista, rakentamisen aikaisista koroista sekä 1 % hankevarauksesta. Yhteensä tässä hankkeessa sekä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen –hankkeessa muutoksiin varaudutaan 2 % hankevarauksella.

HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä. Tämä maininta lisätään lopulliseen kaluston käyttösopimukseen uusien vaunujen osalta.

5. Muutokset projektin sisällössä

Hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen investointiohjeistus on muuttunut sisäisen työn aktivoimisen osalta. Aiemmin sisäisen työn osuutta ei ole laskettu osaksi investointia. Tämän korjauksen vaikutus hankesuunnitelman enimmäishintaan on yhteensä 5,5 miljoonaa euroa tälle hankkeelle sekä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen –hankkeelle, josta tämän hankkeen kannettavaksi tulee nyt uutena kustannuselementtinä 2,75 miljoonaa euroa. Liikennöintisopimukseen kuuluva kalustotiimi vastaa kokonaisuudessaan olemassa olevan kaluston elinkaarenhallinnasta, ja investointiin liittyvä projektityöryhmä on muodostettu erikseen.

Muita merkittäviä muutoksia projektin sisällössä ei ole tehty.

6. Korotustarpeen syyt

6.1 Tausta ja lähtötilanne

Hankesuunnitelmalle haetaan korotusta, koska saadut tarjoukset olivat korkeampia kuin hankesuunnitelman hyväksytty enimmäishinta. Hyväksytty hankesuunnitelma (163 705 734 €, kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023) perustui edellisiin kalustohankintoihin (Raide-Jokeri, Kruunusillat) vuoteen 2020 indeksoituun kustannustasoon sekä käytyjen markkinavuoropuheluiden arvioihin vuosilta 2022–2023. Kaupunkiliikenne Oy hankintayksikön näkemyksen mukaan voittaneen tarjouksen hinta vastaa hyvin tämänhetkistä markkinatilannetta.

6.2 Tarjouskilpailun tulokset ja kilpailutilanteen vaikutus

Tarjouskilpailuun ilmoittautui alun perin kolme raitiovaunuvalmistajaa. Yksi tarjoaja vetäytyi myöhemmin prosessista ilmoittaen, ettei heillä ollut tarjota Helsingin rataverkolle soveltuvaa kalustoratkaisua. Määräaikaan mennessä lopullisen tarjouksen jätti kaksi valmistajaa, joista toinen täytti hankinnalle asetetut pakolliset vaatimukset. Toinen tarjous hylättiin selkeistä tarjoajan tekemistä virheistä johtuen. Kuten Markkinaoikeuden 27.3.2026 antamassa päätöksessä todetaan, ”Erityisalojen hankintalain 78 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavarán, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.”

On tärkeää huomioida, että lopullisen tarjouksen jättäneiden toimittajien vähäinen määrä – kaksi toimittajaa kolmesta ilmoittautuneesta – selittää osaltaan hintatason nousua. Suppeampi kilpailu antaa tarjoajille enemmän hinnoitteluvoimaa, ja tämä on nostanut tarjoushintoja suhteessa alkuperäisiin arvioihin.

Markkinoiden heikko kiinnostus johtui pääasiassa hankinnan pienestä koosta, ylikuumenemisesta maailmanlaajuisesta kiskokalustomarkkinasta, Helsingin vaativasta ratageometriasta ja siitä, että edellisten raitiovaunujen valmistajalla katsottiin olevan vahva kotimarkkinaetu. Hankintayksikkö teki paljon töitä valmistajien kiinnostuksen herättämiseksi, mutta koska kyseessä on hyvin spesifi, räätälöity tuote, ne tarjoajat eivät lähteneet mukaan kilpailuun, jotka eivät olleet varmoja siitä, että heillä saattaa olla voittava tuote.

Helsingin raitiotieympäristö asettaa kalustovalmistajille poikkeuksellisen vaativia teknisiä reunaehtoja verrattuna tyypillisiin Keski-Euroopan hankkeisiin. Suomen ilmasto-olosuhteet – erityisesti arktinen talvi, jäätyminen, runsas lumisade ja lämpötilojen voimakas vaihtelu – edellyttävät laajaa kylmänkestävyydestäuksen dokumentaatiota ja teknisiä erityisratkaisuja, joita monilla eurooppalaisilla valmistajilla ei ole vakiotuotannossaan. Lisäksi Helsingin raitiotieverkko käyttää metristä raideleveyttä (1 000 mm), joka poikkeaa Keski-Euroopan markkinoilla yleisimmin käytetystä standardiraideleveydestä (1 435 mm). Keski-Euroopan raitiotiejärjestelmistä 60 % on rakennettu standardileveydellä ja kokonaisratakilometreissä mitattuna suhde kasvaa 70 %:n. 1000 mm raideleveys ja Helsingin kantakaupungin ahdas kaupunkitila asettaa rajoituksia vaunun korileveyteen ja rakenteeseen, mikä kaventaa käytettävissä olevaa valmistajavalikoimaa ja edellyttää valmistajilta erillisiä suunnittelu- ja hyväksyntäprosesseja. Nämä tekijät yhdessä korkeahkon hankkeen monimutkaisuuden kanssa selittävät osaltaan sen, miksi lopullisia tarjouksia saatiin vain kaksi. Raitiovaunuhankinta asettuu monimutkaisuudessaan lähemmäs muita vaativia ja pitkälle räätälöityjä erikoishankintoja kuin standardoidumpia junahankintoja.

6.3 Kustannustason nousu: kolme riippumatonta tietolähdettä

Vuonna 2025 saadut tarjoukset ovat korkeammat kuin tämän hankkeen vuoteen 2023 kirjattu kustannusriskitaso kuvattuna kohdassa 6.6. Kyse ei ole arviosta tai ennusteesta – tämä on markkinoilta saatu todellinen vastaus juuri päättyneeseen kilpailutukseen.

Kustannustason muutosta tukevat kolme riippumatonta tietolähdettä, jotka on esitetty tiivistetysti tässä, tarkemmin liitteissä 1. Yhteenvedo ja 2. Indeksikorjaus

1) Sopimusindeksi (35 % LCI + 65 % PPI C28)

Hankintasopimuksessa sovelletaan sopimusindeksiä, joka koostuu 35 % Euroopan työvoimakustannusindeksistä (LCI, Eurostat lc_lci_r2_a, sektori B–S, 2020=100) ja 65 % teollisuuden tuottajahintaindeksistä – koneet ja laitteet (PPI C28, Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Sopimusindeksi on noussut pikaraitiovaunuhankkeen kustannusriskipäivästä 26.9.2023 tarjoushetkeen 09/2025 yhteensä +5,2 % (oikaisukerroin 1,0521). Lähteet: Eurostat lc_lci_r2_a (päivitetty 19.3.2026) ja Eurostat sts_inppd_m (päivitetty 11.4.2026).

Sopimusindeksi heijastaa työvoimakustannusten (LCI 2023 = 112,1 → LCI 2025 = 122,5, +9,3 %) ja koneteollisuuden tuottajahintojen (PPI C28 09/2023 = 116,1 → PPI C28 09/2025 = 119,6, +3,0 %) nousua. Vuosien 2023–2025 välinen kasvu sopimusindeksissä on +5,2 %, mikä on linjassa tämän hankkeen noin 10 % korotustarpeen kanssa yhdistettynä epävarmuuspreemioon.

2) Eurooppalaiset raitiovaunuhankinnat 2022–2025

Vertailukelpoisten raitiovaunuhankintojen vertailu Norjassa (Bergen), Ruotsissa (Göteborg), Suomessa (Tampere) ja muissa Euroopan maissa vuosilta 2022–2025 osoittaa hintojen nousseen noin 15 % verrattuna vuotta 2021 edeltäviin tasoihin. Uusimmissa tarjouksissa hinnat heijastavat nykyistä täyttä kustannustasoa ilman aiempien kiinteähintaisten sopimusten vaimentavaa vaikutusta.

3) Hankintaprosessin tarjoustiedot

Suoraan hankintaprosessista saadut tarjoukset ovat konkreettisin todiste markkinakustannusten tasosta.

6.4 Kustannusnousun ensisijaiset syyt

Kaikkien näiden kustannusnousujen ensisijainen syy oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022, joka aiheutti välittömän ja pitkäkestoisen häiriön raaka-ainemarkkinoilla, toimitusketjuissa ja energian hinnoissa eurooppalaisessa valmistuksessa. Lisäksi Lähi-idän jatkuva konflikti on lisännyt riskejä edelleen häiritsemällä Punaisenmeren laivaliikennettä ja pidentämällä komponenttien toimitusaikoja. Nämä muutokset ovat rakenteellisia ja ulkoisesti aiheutuneita.

6.5 Kustannusten kohdistaminen kahden hankintakokonaisuuden välillä ja korotusprosenttien selitys

Kaupunkiraitiovaunuhankinnan ja pikaraitiovaunuhankinnan hankintasopimus on yksi kokonaisuus. Kalustotoimittaja on hinnoitellut kaikki vaunutoimitukset yhteen hankintakokonaisuuteen, jossa eri vaunutyypeillä on omat yksikköhinnat, mutta merkittävä osa kertakustannuksista – kuten suunnittelu, valmistajan projektikustannukset, dokumentaatio, koulutus, simulaattorit ja erikoistyökalut – on hinnoiteltu yhtenä kokonaisuutena. Tämä tekee kustannusten yksiselitteisestä kohdistamisesta kahdelle eri vaunutyypille haastavaa.

Lisäksi pikaraitiovaunut toimitetaan sopimuksen mukaan ensin, minkä vuoksi kalustotoimittajat ovat todennäköisesti hinnoitelleet projektin alkuvaiheessa toimitettavien pikaraitiovaunujen kustannukset matalammiksi saadakseen projektin kokonaiskustannusrakennetta tasapainoisemmaksi toimitusaikataulun suhteen. Tämä heijastuu suoraan siihen, että kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelman korotusprosentti on korkeampi kuin pikaraitiovaunujen, vaikka molempien hankintojen hinnat ovat nousseet samassa markkinaympäristössä.

Korotusprosenttien ero selittyy kuitenkin ensisijaisesti eri kustannusriskitasopäivämäärillä: kaupunkiraitiovaunuhankkeen kustannusriskitasopäivämäärä on 7.9.2021 – merkittävästi ennen Ukrainan sotaa – kun taas tämän pikaraitiovaunuhankkeen kustannusriskitasopäivämäärä on 26.9.2023, jolloin suurin osa sodan aiheuttamasta kustannusnoususta oli jo tapahtunut. Yli puolitoista vuotta sodan alkamisen jälkeen tilanne oli olennaisesti erilainen kahdella tavalla. Ensinnäkin valtaosa kustannusnoususta oli jo tapahtunut ja realisoitunut markkinoilla, jolloin se voitiin huomioida kustannusarviossa. Toiseksi hankkeen maturiteetti oli selvästi parempi: hankinnan valmistelu oli edennyt pidemmälle ja markkinavuoropuhelu valmistajien kanssa oli tuoretta. Siksi pikaraitiovaunuhankkeen prosentuaalinen korotus suhteessa hyväksyttyyn enimmäishintaan on pienempi, vaikka molemmat hankinnat toimivat samassa markkinaympäristössä.

Tämä on tärkeää huomioida myös siinä tapauksessa, että hanke jouduttaisiin käynnistämään uudelleen – on hyvin todennäköistä, että uuden kilpailutuksen hinnat olisivat nykyistä korkeammat johtuen kiihtyvistä geopolitiisista epävarmuudesta.

6.6 Indeksikorjattu hintavertailu – hankkeen kustannukset alkuperäiselle kustannusriskitasolle muutettuna

Tämän hankkeen ja Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta –hankkeen korotustarve on laskettu, muuttamalla hyväksytty hankesuunnitelman enimmäishinta vastaamaan tarjoushetken kustannusriskitasopäivämäärän hintatasoa 09/2025.

Hankintasopimuksessa sovellettava sopimusindeksi (35 % LCI + 65 % PPI C28) perustuu Eurostatin virallisiin indekseihin ja on määritelty tarjouspyyntövaiheessa kuvaamaan raitiovaunuhankinnan keskeisiä kustannusajureita. Työvoimakustannusindeksi (LCI) heijastaa valmistukseen, suunnitteluun ja integraatioon liittyvän työn kustannuskehitystä, kun taas PPI C28 kuvaa kone- ja laitevalmistuksen materiaalien ja alihankinnan hintakehitystä. Näiden painotettu yhdistelmä on katsottu tarjousvaiheessa parhaiten hankintasopimuksen kustannuskehitystä kuvaavaksi ja sitä sovelletaan yhdenmukaisesti kustannusriskipäivän ja tarjoushetken välisessä tarkastelussa.

Tulos on erittäin selkeä: indeksikorjauksen jälkeen pikaratikan tarjous on lähes identtinen alkuperäisen hankesuunnitelman kanssa. Tämä osoittaa, että pikaratikan korotustarve on käytännössä kokonaan yleisen hintatasomuutoksen aiheuttama vuoden 2023 syksyn ja vuoden 2025 välillä – ei virhearviosta tai muuttuneesta hankkeen laajuudesta johtuva.

Tämä analyysi osoittaa, että kaupunkiraitiovaunuhankkeen korotustarve ei selity pelkällä yleisellä hintatasomuutoksella. Tähän on vaikuttanut ainakin seuraavat tekijät:

- Vuoden 2021 vaunukohtainen hinta-arvio perustui aiempien vaunutoimitusten alhaisempaan hintatasoon eikä sellaisenaan vastannut myöhemmin muodostunutta markkinatilannetta, jo ennen Ukrainan sodan aiheuttamia markkinashokkeja.
- Sodan välittömät vaikutukset raaka-aine- ja energiamarkkinoilla vuosina 2021–2022 olivat vuosi-indeksin kasvua suurempia. Kilpailun supistuminen (kaksi lopullista tarjoajaa kolmesta ilmoittautuneesta) on todennäköisesti nostanut hintatasoa indeksinousua korkeammalle.

Pikaraitiovaunujen osalta tulos on hyvin selkeä: indeksikorjauksen jälkeen hankkeen kustannukset ovat lähes identtiset alkuperäisen hankesuunnitelman kanssa, mikä osoittaa, että pikaraitiovaunujen hankesuunnitelman enimmäishinnan korotustarve on käytännössä kokonaan yleisen kustannustasonousun aiheuttama. Tämä analyysi on esitetty tarkemmin liitteessä 2 Indeksikorjaus.

Erä (M€)	Yksisuuntainen	Kaksisuuntainen
Alkuperäinen enimmäishinta (nimellinen, ei indeksikorjausta)	107	163,7
Sopimusindeksillä korjattu alkuperäinen enimmäishinta: 35 % LCI (Eurostat lc_lci_r2_a, B–S, 2020=100) + 65 % PPI C28 (Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Kustannusriskipäivät: KR 7.9.2021 PR 26.9.2023. Vertailupiste: 09/2025.	127,7	172,21
Hankkeen kustannukset 09/2025	151,4	180,2
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - alkuperäinen enimmäishinta)	44,4	16,5
Korotusprosentti – alkuperäinen hinta	41,5%	10,1%
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - Indeksikorjattu alkuperäinen enimmäishinta)	23,7	7,9
Korotusprosentti - Indeksikorjattu	18,6%	4,6%

7. Muutokset kustannusarviossa

Alkuperäisen hankesuunnitelman kustannusriskitasopäivämäärä on 26.9.2023. Tämä on tarkemmin avattu liitteessä 1. Yhteenveto. Hankevaraus on muutettu 5 %:sta (per hanke) 2 %:iin, joka kattaa molemmat vaunutyypit yhtenä hankintakokonaisuutena – yhteinen 2 % hankevaraus on jaettu hankkeiden välillä suhteessa pohjakustannuksiin (kaupunkiratikka 45,5 % / pikaratikka 54,5 %).

Korotustarve on euromääräisesti 7,9 M€, suhteellisesti laskettuna 4,6% alkuperäisestä kustannusriskitasopäivämäärän arvosta.

Hankevarauksen lisäksi hankkeen kustannukset muodostuvat projektinjohdosta, valvonnasta ja projektin sisäisistä kustannuksista. Lisäksi tulevat itse raitiovaunuun kohdistuvat kustannukset kuten vaunujen suunnittelu, valmistajan projektikustannukset, maketti, esisarjan vaunut #1–3, sarjatuotantovaunut #4–30 / #4–33 ja dokumentaatio. Lisäksi hankkeen kustannuksiin kuuluu muu toimitussisältö, kuten koulutus, simulaattorit, erikoistyykalut ja varaosapaketti (Initial Purchase Order rotables) sekä ennen käyttöönottoa muodostuvat projektiaikaiset korot.

8. Vaikutukset käyttötalouteen

Hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 6 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,6 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu kuluvan noin 8,7 miljoonaa euroa vuosittain.

Uuden kaluston käyttökustannukset (kunnossapito, materiaalit, tukipalvelusopimus ja ajoenergia) ovat päivitetyn laskelmamallin mukaan yhteensä noin 6,8 miljoonaa euroa vuosittain (204 M€ / 30 vuotta). Tämä summa sisältää kunnossapidon materiaalikustannukset, tukipalvelusopimuksen mukaiset asiantuntijapalvelut, pakolliset lisenssimaksut sekä ajoenergiakustannukset.

Poistot ja käyttökulut yhteensä (ilman korkoja ja vakuutusmaksuja) ovat päivitetyn laskelman mukaan noin 12,8 miljoonaa euroa vuosittain (354M € / 30 vuotta). Kun lisätään pääomakuluihin korot (noin 2,6 M€/v) ja vakuutukset (noin 0,1 M€/v), käyttötalousvaikutus on noin 15,5 miljoonaa euroa vuosittain. Lipunhintavaikutukset lasketaan erikseen HSL:ssä.

Vertailua nykyisiin kustannuksiin ei ole tehty koska kyseessä on kokonaan uudet raitiotieinvestoinnit, eikä korvausinvestointi.

Kustannukset M€	Pikaraitiovaunu edellisen hankesuunnitelman kustannustaso	Pikaraitiovaunu hankesuunnitelman korotus
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	6,5	6,8
Poistot	5,5	6
Korot	3,1	2,6
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	15,2	15,5

Kaupunkiliikenneyhtiö allekirjoittaa raitiovaunujen valmistajan kanssa kaksi erillistä sopimusta: hankintasopimus sekä tukipalvelusopimus. Vara- ja vaihto-osia ei toimiteta hankintasopimuksen puitteissa, vaan ne toimitetaan tukipalvelusopimuksen kautta toimitusperusteisesti.

Optiovaunujen yksikkökustannus on sama kuin hankinnan perustilauksessa tilattujen sarjatuotantovaunujen. Suunnittelu- ja kehityskustannukset ovat kertaluonteisia, mutta eivät vaikuta suoranaisesti toimitettavien vaunujen yksikköhintaan.

9. Vastaukset HSL:n hallituksen lausuntoon ja lisäselvityspyyntöihin

HSL:n hallitus on aiemmassa lausunnossaan (2023) esittänyt useita vaatimuksia ja lisäselvityspyyntöjä hankesuunnitelmaan liittyen. Hanke lausuu näistä seuraavasti:

Kaluston vaatimustenmukaisuus ja esteettömyys:

Uudessa kalustohankinnassa on huomioitu kaikki HSL:n laatimassa pikaraitioliikenteen palvelukuvauksessa ja pikaraitiokalustokonseptissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset. Hankittava kalusto on nykyaikaista, hiljaista ja matalalattiaista, mikä mahdollistaa sujuvan ja esteettömän matkustuskokemuksen kaikille käyttäjille. Vaunut ovat kahteen suuntaan ajettavia, joten ne eivät edellytä kääntösilmuksia ja soveltuvat joustavasti HSL-alueen vaihteleville rataosuuksille.

Kaluston suorituskyky tukee pikaraitioliikenteen tavoiteltua yli 20 km/h keskinopeutta ja enintään 80 km/h maksiminopeutta eristetyillä osuuksilla. Hankinnassa on huomioitu raitiotieverkoston tekniset erityispiirteet – laiturikorkeudet, kaarresäteet ja jännitetasot – jotta uusi kalusto on yhteensopiva sekä nykyisen että kehittyvän rataverkon kanssa.

Esteettömyys on ollut keskeinen suunnitteluperiaate. Kalusto täyttää HSL:n vaatimukset tarjoten matalalattiaiset sisäänkäynnit, selkeästi merkityt pyörätuolipaikat ja esteettömän matkustustilan. Matkakettjun esteettömyys on varmistettu pysäkkien ja vaunujen yhteensopivuuden sekä saavutettavan matkustajainformaation avulla.

Valitun tarjoajan lopullisen tarjouksen perusteella tulevaan pikaraitiovaunukalustoon on mahdollista toteuttaa nykyistä huomattavasti enemmän monitoimitilaa ja kaluston suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille. Valmistajan teknisten reunaehtojen puitteissa hankintayksikkö ja HSL viimeistelevät vaunun sisätilojen suunnittelun projektin design-vaiheessa, jolloin lopullinen käytettävissä olevan monitoimitilan määrä tarkentuu.

Kaluston soveltuvuus pikaraitiotieinfralle:

Kalusto on käytettävissä kaikella jo suunnitellulla ja suunnitteilla olevalla pikaraitiotieinfralla. Vantaan raitiotien sekä Länsi-Helsingin haastavilla rataosuuksilla (Vihdintie) on vaihtoehtotarkasteluilla päästy eroon akkukäyttöisyystarpeesta. Pikaraitiovaunujen tuotanto voidaan käynnistää ilman tarvetta lunastaa tekninen optio B+ (akkukäyttöisyys).

HSL:n osallistuminen suunnitteluun:

HSL tulee olemaan hankkeen toteutusvaiheessa tiiviisti osallisena erityisesti raitiovaunujen suunnittelutyössä, mutta myös kaikissa tätä seuraavissa projektin vaiheissa. HSL:n rooli ja osallistuminen ovat elintärkeä osa projektia sen onnistuneen toteutuksen saavuttamiseksi.

Vaunumäärä ja optiot:

Hankesuunnitelmalla on hyväksytty 33 vaunun perushankinta (87 % käyttöaste), mikä on myös ollut HSL:n näkemys vaunumäärätarpeesta vuonna 2023 päivitetyn linjastosuunnitelman mukaisesti. Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on varauduttu hankintaan sisällytettävillä riittävän suurilla optioilla. Hankintaan sisältyy optioina myös Viikin-Malmin pikaraitiotie ja Tuusulan-bulevardin pikaraitiotie.

Kaluston käyttösopimus ja kustannusvastuu:

Hankinnan kustannusten korvaamisesta on neuvoteltu ja hyväksytty erillinen sopimus HSL:n ja Kaupunkiliikenteen välillä, joka solmitaan ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta. HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä; tämä maininta lisätään lopulliseen kaluston käyttösopimukseen.

Kannattavuus:

Kustannustason kasvu on niin suuri, että sillä on vaikutusta päätettyjen raitiotiehankkeiden kannattavuuteen. Myönteinen lausunto on kuitenkin ehdollinen sille, että Vantaan ratikka ja Länsi-Helsingin raitiotiehanke toteutetaan. Vantaan ratikan mahdollisesti peruuntuessa tulee kalustolle löytyä tarkoituksenmukainen käyttötarkoitus muilta pikaraitiotielinjoilta tai kantakaupungin liikennöinnissä.

10. Muuta olennaista tietoa korotusesitykseen

Hankkeen hankesuunnitelman korotuksen hyväksyminen ja hankkeen toteuttaminen tämänhetkisen suunnitelman mukaisesti on erittäin tärkeää, jotta Kaupunkiliikenne Oy voi vastata tulevaisuuden kalustotarpeeseen pikaraitiovaunujen osalta.

Koska tällä hankkeella on vaikutuksia myös Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankkeen hankintoihin, tämä hankesuunnitelman korotus on ehdottoman tärkeä myös kantakaupungin raitiovaunukaluston korvaamisen kannalta. Hankkeet muodostavat yhden sopimuskokonaisuuden, joten kumpaakaan ei voida edistää ilman toista.

11. Liitteet ja lisätiedot

- Liite 1. Yhteenveto
- Liite 2. Indeksikorjaus

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy
PL 100
01022 Kaupunkiliikenne

Viite
Kirjeenne 27.4.2026

**PÄÄKAUPUNKISEUDUN KAUPUNKILIIKENNE OY:N LAUSUNTOPYYNTÖ KÄYTTÖIÄN
PÄÄSSÄ OLEVAN RAITIOVAUNUKALUSTON KORVAAMINEN -HANKESUUNNITELMAN JA
PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITIOLIIKENTEEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAU-
NUHANKINTA -HANKESUUNNITELMAN TARKISTAMISESTA**

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö) pyytää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) hallituksen lausuntoa käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankesuunnitelman ja pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistavan raitiovaunuhankinta hankesuunnitelman tarkistamisesta 31.5.2026 mennessä.

Helsingin seudun liikenteen (HSL) hallitus on antanut ehdollisen puoltavan lausunnon hankesuunnitelmista kokouksessaan 10.10.2023. Hankesuunnitelmissa esitetty hintataso on HSL:n hallituksen päätöksen jälkeen kasvanut ja Kaupunkiliikenneyhtiö on pyytänyt uutta lausuntoa päivitetystä hankesuunnitelmista 27.4.2026.

Lähtötiedot

Kaupunkiliikenneyhtiön vanhimmat kantakaupungin raitioliikenteen linjaliikennekäytössä olevat raitiovaunut ovat tulossa teknisen käyttöikänsä päähän. Pääkaupunkiseudulle ollaan myös rakentamassa uusia pikaraitiotieitä Länsi-Helsinkiin ja Vantaalle. Näiden liikennöintiin tarvitaan uusia pikaraitiovaunuja.

Vanhenevan kaluston uusimisen yhteydessä on kilpailutettu pikaraitiovaunukalustoa mahdollistamaan tuleva pääkaupunkiseudun pikaraitiovaunuliikenteen kasvu. Pikaraitiovaunuja hankitaan uusille pikaraitiolinjoille yhteensä 33 kappaletta. Pikaraitiovaunut toimitetaan nykyisen suunnitelman mukaan ennen kaupunkiraitiovaunuja, jotta uudet pikaraitiolinjat Vantaalla ja Länsi-Helsingissä saadaan mahdollisimman nopeasti käyttöön. Pikaraitiovaunujen toimitus on tarkistetussa hankesuunnitelmassa ajoitettu vuosille 2030–2032 (protovaunut 2029).

Kaupunkiliikenneyhtiöllä on vuoden 2026 lopussa käytössä kaupunkiraitioliikenteen tuottamiseen 39 kpl 1980-luvuilla hankittuja ja myöhemmin välisosalla varustettuja MLNRV-raitiovaunuja sekä 70 kpl 2010-luvulla hankittuja Artic-raitiovaunuja. Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaamisen hankesuunnitelma tähtää MLNRV-kaluston korvaamiseen 30 uudella raitiovaunulla. Kaluston uusiminen on tarkistetussa hankesuunnitelmassa ajoitettu vuosille 2032–2034 (protovaunut 2030).

Kaluston omistaa Kaupunkiliikenneyhtiö ja sen hankinnan ja käytön kustannukset maksaa HSL kaupunkiraitioliikenteen liikennöintisopimuksen ja myöhemmin kaluston käyttösopimuksen perusteella.

Strategiasidonnaisuus

Raitiovaunukaluston uusiminen toteuttaa HSL:n strategiakauden 2026–2029 tavoitteita seuraavasti:

Helppoa liikkumista ihmisille

Uudet raitiovaunut toteuttavat HSL:n helppouden tavoitetta. Kaluston suunnittelussa on huomioitu eri käyttäjäryhmät ja esteettömyysvaatimukset ja kalusto on suunniteltu mahdollisimman helppokäyttöiseksi erilaiset käyttäjätarpeet, kuten lastenvaunut ja matkatavarat huomioiden.

Tulevaisuuden kestäviä matkaketjuja

Raitiotie on ympäristöystävällinen kulkumuoto, sillä sen liikennöinnissä voidaan käyttää CO₂-vapaasti tuotettua sähköä. Uudistetun raitiovaunukaluston rakentamisessa voidaan hyödyntää kestäviä ratkaisuja ja parantaa kaluston energiatehokkuutta. Uuden kaluston hankinta mahdollistaa myös raitiotieverkon laajentamisen ja näin ollen kestävien matkaketjujen vahvistamisen.

Tuottavuudella tilaa uudistumiselle

Uusi nykyistä kalliimpi kalusto ei tue HSL:n tuottavuuden tavoitetta. Toisaalta nykyistä tehokkaan kaluston käyttöasteen turvin hankittava kalustomäärä on pidetty mahdollisimman tehokkaana ja optioilla on varauduttu tulevaisuuden kalustotarpeisiin.

Tarjouskilpailun kuvaus

HSL:n hallituksen edellisten lokakuussa 2023 annettujen lausuntojen jälkeen Kaupunkiliikenneyhtiö käynnisti raitiovaunujen tarjouskilpailun. Tarjouskilpailu järjestettiin erityisalojen hankintalain mukaisena neuvottelumenettelynä. Tarjouskilpailuun ilmoittautui alussa kolme kalustotoimittajaa. Vuosien 2024 ja 2025 aikana käytyjen neuvottelukierrosten jälkeen jätti tarjouksen kaksi kalustotoimittajaa määräaikaan mennessä kesällä 2025. Yksi tarjous jouduttiin hylkäämään tarjouspyynnön vastaisena, jolloin Kaupunkiliikenneyhtiön hallitus päätti tilata tarjouspyynnön kohteen olevat kaupunki- ja pikaraitiovaunut ainoan hyväksyttävissä olevan tarjouksen perusteella. Tarjouskilpailun ratkaisusta valitettiin markkinaoikeuteen syksyllä 2025 ja markkinaoikeus hylkäsi valituksen maaliskuun 2026 lopussa.

Hankkeen kustannukset ja vaikutukset käyttötalouteen

HSL on 10.10.2023 antanut lausunnot

- kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelmasta, joka käsittää 30 kaupunkiraitiovaunun hankinnan yhteishintaan 107 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus on määritelty syyskuun 2021 kustannustasoon. Uuden tarkistetun hankesuunnitelman mukainen enimmäishinta on 151,4 miljoonaa euroa. Kasvua aiempaan HSL:n lausumaan hankesuunnitelmaan on 44,4 miljoonaa euroa.
- pikaraitiovaunujen hankesuunnitelmasta, joka käsittää 33 pikaraitiovaunun hankinnan yhteishintaan 163,7 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus on määritelty elokuun 2023 kustannustasoon. Uuden tarkistetun hankesuunnitelman mukainen enimmäishinta on 180,2 miljoonaa euroa. Kasvua aiempaan HSL:n lausumaan hankesuunnitelmaan on 16,5 miljoonaa euroa.

Hankkeiden kustannukset muodostuvat raitiovaunujen suunnittelun ja hankinnan lisäksi vaihto-osien hankinnasta, projektinjohtosta ja -valvonnasta, rakentamisen aikaisista koroista sekä 2 % hankevarauksesta.

Yhteensä kaupunki- ja pikaraitiovaunukaluston kustannustaso on noussut HSL:n hallituksen lokakuussa 2023 antamien lausuntojen jälkeen 60,9 miljoonaa euroa eli 22,5 % verrattuna lausuntohetkellä käytettyihin hintoihin. Yleinen hintatason kasvu selittää tästä kasvusta noin puolet. Hankintasopimuksen mukaisella indeksillä tarkistettuun hintatasoon verrattuna kasvua on noin 31,7 miljoonaa euroa eli 11,7 %. Oheisessa taulukossa on esitetty vaunutyyppikohtaiset kustannustason kasvut alkuperäiseen ja indeksitarkistettuun hintatasoon verrattuna.

Taulukko 1: vertailu alkuperäisiin lausuntoihin

Erä (M€),0	Yksisuuntainen	Kaksisuuntainen
Alkuperäinen enimmäishinta (nimellinen, ei indeksikorjausta)	107,0	163,7
Sopimusindeksillä korjattu alkuperäinen enimmäishinta: 35 % LCI (Eurostat lc_lci_r2_a, B-S, 2020=100) + 65 % PPI C28 (Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Kustannusrisikopäivät: KR 7.9.2021 PR 26.9.2023. Vertailupiste: 09/2025.	127,7	172,2
Hankkeen kustannukset 09/2025	151,4	180,2
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - alkuperäinen enimmäishinta)	44,4	16,5
Korotusprosentti – vrt alkuperäinen hinta	41,5 %	10,1 %
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - Indeksikorjattu alkuperäinen enimmäishinta)	23,7	7,9
Korotusprosentti – vrt indeksikorjattu hinta	18,6 %	4,6 %

Kustannustason kasvuun johtavat tekijät

Keskeinen tekijä hankesuunnitelmien kustannusnousussa syy oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022, mikä aiheutti välittömän ja pitkäkestoisen häiriön raaka-ainemarkkinoilla, toimitusketjuissa ja energian hinnoissa eurooppalaisessa valmistuksessa. Lisäksi Lähi-idän jatkuva konflikti on lisännyt riskejä edelleen häiritsemällä Punaisenmeren laivaliikennettä ja pidentämällä komponenttien toimitusaikoja.

Hintatasoon on vaikuttanut myös kiinnostuneiden tarjoajien vähäinen määrä. Alkuvaiheessa tarjouskilpailuun ilmoittautui kolme tarjoajaa, joista yksi jättäytyi pois ennen lopullisen tarjouksen jättöaikaa. Markkinoiden heikko kiinnostus johtui pääasiassa hankinnan pienestä koosta, ylikuumenuneesta maailmanlaajuisesta kiskokalustomarkkinasta, Helsingin vaativasta rata-geometriasta ja siitä, että edellisten raitiovaunujen valmistajalla katsottiin olevan vahva kotimarkkinaetu. Hankintayksikkö teki paljon töitä valmistajien kiinnostuksen herättämiseksi, mutta koska kyseessä on hyvin räätälöity tuote, ei osa potentiaalisista tarjoajista lähtenyt mukaan ollenkaan. Vähäinen tarjoajien määrä on antanut mukana olleille enemmän hinnoitteluvoimaa ja täten kasvattanut kustannustasoa.

Kaupunkiraitiovaunujen suurempi suhteellinen hinnankorotus johtuu siitä, että kaupunkiraitiovaunujen hintataso oli alkuperäisessä hankesuunnitelmassa asetettu syykuuhun 2021, kun pikaraitiovaunuhankinnassa hankesuunnitelman hintataso elokuu 2023. Näin kaupunkiraitiovaunujen vaunukohtainen hinta-arvio perustui aiempien vaunutoimitusten alhaisempaan hintatasoon eikä sellaisenaan vastannut myöhemmin muodostunutta markkinatilannetta, jo ennen Ukrainan sodan aiheuttamia markkinashokkeja. Lisäksi Ukrainan sodan välittömät vaikutukset raaka-aine- ja energiamarkkinoilla vuosina 2021–2022 olivat mahdollisesti vuosi-indeksin kasvua suurempia.

Pikaraitiovaunut toimitetaan alustavan suunnitelman mukaan ensin, minkä vuoksi kalustotoimittajat ovat todennäköisesti hinnoitelleet projektin alkuvaiheessa toimitettavien pikaraitiovaunujen kustannukset matalammiksi saadakseen projektin kokonaiskustannusrakennetta tasapainoisemmaksi toimitusaikataulun suhteen. Tämä nostaa osaltaan kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelman suhteellista hintatason korotusta verrattuna pikaraitiovaunujen suhteellisen hintatason korotukseen, vaikka molempien hankintojen hinnat ovat nousseet samassa markkinaympäristössä.

Kaupunkiraitiovaunujen vaikutus käyttötalouteen

Tarkistetun hankesuunnitelman mukaan hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 5,0 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,3 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu siis kuluvan noin 7,4 miljoonaa euroa vuosittain.

Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, tukipalvelusopimuksen kustannukset, kunnossapitotyöt ja ajoenergia on arvioitu olevan noin 5,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuosittaiset kokonaiskustannukset ovat noin 12,7 miljoonaa euroa, mikä on arviolta noin 9,7 miljoonaa euroa nykytasoa enemmän. Kasvua alkuperäiseen hankesuunnitelmalausuntoon on 2,5 miljoonaa euroa vuositasaalla

Taulukko 2: Kaupunkiraitiovaunuhankinnan käyttötalousvaikutus

Kustannukset M€/vuosi	Kaupunkiraitiovaunu alkuperäinen hanke- suunnitelma	Kaupunkiraitiovaunu tarkistettu hanke- suunnitelma
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	4,5	5,3
Poistot	3,5	5,0
Korot	2,1	2,3
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	10,2	12,7

Pikaraitiovaunujen vaikutus käyttötalouteen

Tarkistetun hankesuunnitelman mukaan hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 6,0 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,6 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu siis kuluvan noin 8,7 miljoonaa euroa vuosittain.

Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, tukipalvelusopimuksen kustannukset, kunnossapitotyöt ja ajoenergia on HSL:lle toimitettujen tietojen pohjalta arvioitu olevan noin 6,8 miljoonaa euroa vuodessa

Vuosittainen kokonaiskustannuskasvu on siten noin 15,5 miljoonaa euroa. Kasvua alkuperäiseen hankesuunnitelmalausuntoon on 0,3 miljoonaa euroa vuositasolla.

Taulukko 3: Pikaraitiovaunuhankinnan käyttötalousvaikutus

Kustannukset M€/vuosi	Pikaraitiovaunu alkuperäinen hankesuunnitelma	Pikaraitiovaunu tarkistettu hankesuunnitelma
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	6,5	6,8
Poistot	5,5	6,0
Korot	3,1	2,6
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	15,2	15,5

Yhteensä kaupunki- ja pikaraitiovaunujen vuotuisten käyttökustannusten arvioidaan tarkistettujen hankesuunnitelmien mukaan kasvavan noin 25,2 miljoonalla eurolla nykytasoon verrattuna, kun kaikki kalusto on otettu matkustajakäyttöön. Tämä aiheuttaa noin 4,2 % kasvun lippujen hintoihin (subventiotasoarvio 56,5 %). Mikäli hankinta katetaan kokonaan subventiolla, kasvaa subventiotaso noin 1,0 %. HSL:n näkemyksen mukaan vähintään kustannustason nousu pitää kattaa kuntasubventiolla eikä lippujen hintojen nostolla tai palvelutasoa karsimalla.

Kaupunkiliikenneyhtiö vastaa kaupunki- ja pikaraitiovaunujen valmistusvaiheen kustannuksista. HSL vastaa vaunujen kustannuksista niiden tultua matkustajaliikennekäyttöön aluksi liikennöintisopimusten ja myöhemmin erillisen kaluston käyttöä koskevan sopimuksen kautta.

HSL:n aiempien vaatimusten huomiointi hankkeen edistämässä

HSL:n alkuperäisissä lausunnoissa esitettyjen vaatimusten mukaan

- uusien raitiovaunujen tulee täyttää HSL:n laatimissa palvelukuvauksissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset.
- Kaluston suunnittelussa huolehdittava siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille.
- Kaluston tulee olla yhteensopiva kantakaupungin ja pikaraitioteiden rata- ja pysäkki-infran kanssa.
- Alkuperäisten hankesuunnitelmien puoltamisen ja sen edellyttämän rahoituksen hyväksymisen edellytyksenä on HSL:n osallistuminen hankkeen suunnitteluun riittävällä tasolla.
- Kaluston kustannusten korvaamisesta tulee laatia erillinen sopimus
- Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on hankinnassa varauduttu hankintaan sisällytettävillä optioilla

Uudessa kalustohankinnassa on huomioitu kaikki HSL:n kaupunkiraitio- ja pikaliikenteen palvelukuvauksissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset. Hankittava kalusto on nykyaikaista, hiljaista ja matalalattiaista, mikä mahdollistaa sujuvan ja esteettömän matkustuskokemuksen kaikille käyttäjille. Kaupunkiraitiovaunut soveltuvat Helsingin kantakaupungin tiheälle rataverkolle. Hankinnassa on huomioitu raitiotieverkoston tekniset erityispiirteet, jotta uusi kalusto on yhteensopivaa sekä nykyisen että kehittyvän rataverkon kanssa.

Esteettömyys on ollut keskeinen suunnitteluperiaate. Kalusto täyttää HSL:n vaatimukset tarjoten matalalattiaiset sisäänkäynnit, selkeästi merkityt pyörätuolipaikat ja esteettömän matkustustilan. Matkakettjun esteettömyys on varmistettu pysäkkien ja vaunujen yhteensopivuuden sekä saavutettavan matkustajainformaation avulla.

Valitun tarjoajan lopullisen tarjouksen perusteella tulevaan kaupunkiraitiovaunukalustoon on mahdollista toteuttaa nykyistä huomattavasti enemmän monitoimitilaa ja kaluston suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille. Valmistajan teknisten reunaehtojen puitteissa hankintayksikkö ja HSL viimeistelevät vaunun sisätilojen suunnittelun projektin design-vaiheessa, jolloin lopullinen käytettävissä olevan monitoimitilan määrä tarkentuu.

Hankinnan kustannusten korvaamisesta on laadittu erillinen sopimus HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön välillä HSL:n aikaisemmissa lausunnoissa vaaditun mukaisesti.

Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on hankinnassa varauduttu hankintaan sisällytettävillä optioilla HSL:n aikaisemmissa lausunnoissa vaaditun mukaisesti.

HSL lausuu hankesuunnitelmien tarkistukseen seuraavaa:

HSL puoltaa hankesuunnitelmien tarkistamista edellyttäen, että hankkeen kustannusvaikutuksista on saavutettu yhteinen näkemys Helsingin ja Vantaan kaupunkien, Kaupunkiliikenneyhdistön ja HSL:n välillä ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

HSL näkee elinkaarensa päässä olevien raitiovaunujen uusimisen olevan edelleen ajankohtaista Kaupunkiliikenneyhdistön asiantuntemukseen perustuvien selvitysten pohjalta. Kaupunkiraitioliikenteen kehittyessä myös asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset kehittyvät, jolloin kaluston nykyaikaistuminen tukee HSL:n strategisia tavoitteita. Uusien pikaraitiovaunujen hankinnan HSL näkee edelleen olevan tärkeä ja ajankohtainen, jotta liikenne uusilla pikaraitioilla on mahdollista käynnistää 2020–2030-luvun vaihteessa.

Uusi vaunuhankinta nostaa merkittävästi raitioliikenteen kustannuksia, mikä aiheuttaa osaltaan merkittävää korotuspainetta lippujen hintoihin. HSL:n näkemyksen mukaan vähintään alkuperäisen hankesuunnitelman ylittävä kustannustason nousu pitää kattaa kuntasubventiolla eikä lippujen hintojen nostolla tai palvelutasoa karsimalla.

HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä.

HSL:n hallitus katsoo, että Kaupunkiliikenteen tulee jatkossa tiedottaa sitä paremmin julkisten hankintojen kustannusarvioiden ylittymisestä. Neuvotteluvaihetta ei tule päättää ilman HSL:n hallituksen hyväksyntää sellaisissa hankinnoissa, joissa lopulliset tarjoukset vaikuttavat ylittävän aiemmin arvioidun enimmäishankintahinnan huomattavasti.

HSL pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa merkittävässä hankinnoissa ja investoinneissa vaikutusten arviointia ja enakkokoordinoitua kehitetään HSL:n, Kaupunkiliikenneyhdistön ja omistajakautunkien välillä.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus

Lisätietoja: tulosalueen johtaja Johanna Wallin

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo

PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITIOLIIKENTEEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA

Projektiluokka	A
Projektin yksikkö	OmaisuuDENhallintayksikkö.Kalustopalvelu
Omaisuusluokka	Kalusto
Projektin omistaja	Heikkilä Heidi
Projektipäällikkö	Rossi Timo
Projektin tavoitteet	Tämän projektin tavoitteena on hankkia yhteensä noin kolmekymmentäkolme (33) uutta kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua mahdollistamaan liikennöinti Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) pikaraitioille ja Vantaan Ratikan pikaraitioille.

Alustavasti vaunut olisivat noin 34 metrisiä, kahteen suuntaan ajettavia vaunuja. Kaupunkiliikenne Oy valmistelee Helsingin ja Vantaan vaunuhankintoja, ja Vantaa vastaa osakassopimuksen mukaisesti rahoituksen järjestämisestä. Vantaalla noin 19 kilometriä pitkä raitiolinja tulee kulkemaan Helsinki-Vantaan lentoasemalta Jumbon ja Tikkurilan kautta Hakunilaan ja siitä Länsimäen kautta Mellunmäen metroasemalle. Poikittainen raideliikenneyhteys tulee olemaan osa pääkaupunkiseudun pikaraitiotieverkostoa ja Vantaan ensimmäinen raitiotielinja.

Vantaan ratikan rakentaminen voi alkaa aikaisintaan vuonna 2024 tulevan MAL-sopimuksen mukaisen valtion investointirahoituksen varmistuttua. Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) uusi, noin 5,5 km pitkä rataosuus kulkee alustavan suunnittelun mukaisesti Munkkiniemenaukiolta Huopalahdentietä, Vihdintietä ja Kaupintietä pitkin Kantelettarentielle Kannelmäkeen. Keskustan päätepysäkki on Erottajalla Kolmikulmassa. Raitiotie hyödyntää Munkkiniemenaukiolta Erottajalle olemassa olevaa raitiotieverkkoa, joka peruskorjauksen yhteydessä parannetaan pikaraitiotielle sopivaksi.

Vaunut tulee olla suunniteltu luotettavaan liikennöintiin vaativassa merellisessä ympäristössä ja sekä Helsingin että Vantaan pikaraitiotieverkolla. Tämän lisäksi niiden tulisi olla yhteiskäyttökelpoisia muiden toteutettavien pikaraitiotielinjojen (Kruunusillat, Kalasatamasta Pasilaan) kanssa, sekä suunnitteluasteella olevien pikaraitiotielinjojen (Viikin-Malmin pikaraitiotie, Tuusulanbulevardi) kanssa.

Hankkeen aikataulu on arvioitu ajoittuvan seuraavasti: vaunuhankinnan ja hankintaprosessin valmistelu tapahtuisi vuosien 2021–2023 aikana, sopimuksen allekirjoitus Q1/2025. Alustavasti vaunutoimitukset ajoittuisivat vuosille 2027–2029. Aikataulu pohjautuu oletukseen, että Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) ja Vantaan Ratikan pikaraitiolinjan rakentaminen aloitetaan arviolta vuonna 2025 Raide-Jokerin valmistuttua ja liikennöinti aloitettaisiin vuonna 2029. Hanke pyrkii lunastamaan olemassa olevan ja tulevaisuuden innovaatioilla syntyvän digitalisaation tuoman kehityspotentiaalin. Vaunun sensoroinnilla mahdollistettu vikadiagnostiikka ja etäkunnonvalvonta ovat esimerkkejä tämänkaltaisista tavoitelluista ratkaisuista. Kunnossapitoratkaisuiden lisäksi hanke pyrkii hyödyntämään digitalisaatiota myös liikenneturvallisuuden

OsoiteHämeentie 86
00550 HELSINKI**Adress**Hämeentie 86
00550 HELSINGFORS**Puhelin**

Vaihe 09 310 1071

Telefon

Växel 09 310 1071

lisäämisessä varautumalla kuljettajaa tukevien järjestelmien hankintaan nyt tai myöhemmin. Nämä voivat pitää sisällään mm. kuvantulkintaan perustuvia ratkaisuja ajon opastamiseen ja avustamiseen.

Hankinnassa optimoidaan koko 40 vuoden elinkaaren aikaisia kokonaiskustannuksia, joten päätöstä ei tehdä pelkästään investointia optimoiden. Vaunujen ostohinta tulee olemaan hankinnassa tärkeässä roolissa, mutta elinkaarikustannuksia tullaan painottamaan vaunun valinnassa. Vaunujen suunnittelussa huomioidaan HSL:n palvelukuvauksen ja HSL:n johtoryhmän 10/2020 hyväksymän pikaraitiovaunukonseptin asettamat vaatimukset. Hanketta on valmisteltu yhdessä HSL:n kanssa projektikuvauksivaiheesta lähtien ja myös hankinnan suunnittelua on tehty, ja tullaan tekemään yhdessä. HSL tulee olemaan merkittävässä roolissa lopullisen tarjouspyynnön valmistelussa ja hankintaneuvotteluiden läpiviennissä, sekä on osana hankinnan ohjausryhmää.

Kustannus-hyötyarvio

Uusien vaunujen hankinta on välttämätöntä Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä HSL:n suunnitteleman liikenteen hoitamiseksi, sillä nykyinen Kaupunkiliikenteen vaunukalusto ei riitä siihen määrällisesti eikä laadullisesti

Raitiovaunujen hankinnat ovat hyvin pitkäkestoisia projekteja ja siksi kalustohankinta Vantaan ratikan liikennöintiä varten pitää käynnistää, vaikka MAL-rahoitus valtiolta ei ole vielä varmistunut. Jos kalustohankinnan aloittamista lykätään, myös Vantaan ratikan liikennöinnin aloittaminen lykkääntyy tai esisarjan vaunun testaamisesta saatava hyöty jää saavuttamatta. Hankinnan tarjouspyyntöön kirjataan että tarjouspyyntö voidaan vetää takaisin jos valtion rahoitusta Vantaan ratikka -hankkeelle ei myönnetä.

Projektin rajaukset

Projektissa hankintaan yhteensä noin kolmekymmentäkolme (33) uutta kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua mahdollistamaan liikennöinti Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) pikaraitioteilla ja Vantaan Ratikan pikaraitioteilla Kaupunkiliikenteen varikolle toimitettuna. Hankintaan sisältyy raitiovaunujen toiminnan ja kunnossapidon kannalta välttämättömät erikoislaitteet ja -työkalut sekä käyttöohjeet, koulutukset, dokumentaatio sekä hankinnan yhteydessä tarkemmin arvioitavat vara- ja vaihto-osat.

Vaunun muotoilun kustannukset on rajattu tämä hankkeen ulkopuolelle, pois lukien kaikki hankinnan "design freeze" pisteeseen asti tehty suunnittelutyö, joka kuuluu hankinnan hintaan. Projektissa ei ole huomioitu kuluja rataverkon tai muun raitioliikenteen vaatiman infran lisärakentamisesta tai mahdollisista muutostöistä.

Hankinta on ehdollinen sille, että hankintayksikkö saa hankkeelle myönteisen investointipäätöksen. Tämä tapahtuu arviolta viimeistään joulukuun 2023 aikana. HSL vastaa raitiovaunujen kustannuksista matkustajaliikenteen aloittamisesta eteenpäin. Kaupungit vastaavat rakentamisvaiheen kustannuksista erillisen vastuunjakosopimuksen mukaisesti. Sopimus rakentamisaikaisten kustannusten korvaamisesta on allekirjoitettava ennen lopullisen tarjouspyynnön lähettämistä, arviolta viimeistään lokakuussa 2024.

Projektin rahoitusmalli

Liikennöintikorvaus

Rahoitusuunnitelma

HKL ja myöhemmin Kaupunkiliikenne Oy on varautunut hankkeeseen investointisuunnitelmassaan vuosille 2022–2031, jossa Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) vaunujen

Osoite

Hämeentie 86
00550 HELSINKI

Adress

Hämeentie 86
00550 HELSINGFORS

Puhelin

Vaihe 09 310 1071

Telefon

Växel 09 310 1071

osuus on yhteensä n. 59 milj. euroa ja Vantaan Ratikan vaunujen osuus on yhteensä n. 79 milj. euroa.
 Kaupunkiliikenne Oy on myöhemmin päivittänyt LHR summan n. 82 miljoonaan euroon, johtuen aiempaa suuremmasta HSL:n vaunumääräarviosta. Vantaan Ratikan osuus on edelleen n. 82 miljoonaa euroa.

Summa saattaa vaihtua ennen hankesuunnitelman siirtämistä toteutukseen, riippuen HSL:n ilmoittamasta lopullisesta vaunumäärästä sekä vaunun pituudesta. Kaupunkiliikenne Oy rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Tarkemmat laskelmat tallennettu projektisivustolle. Lisätty yhteenveto myös "Vaikutukset käyttötalouteen"-osioon. Kaupunkiliikenteen nykyisen liikennöintisopimuksen mukaisesti Kaupunkiliikenne Oy laskuttaa vaunuhankinnan poistot, korot ja vakuutusrahastomaksun HSL:ltä

Vaikutukset käyttötalouteen

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen seuraavien 30 vuoden aikana ovat:

Tulojen lisäys ja kustannussäästöt	0 eur
Lisäkustannukset (arvio kunnossapidosta)	97 400 000 eur
Käyttötalousvaikutus ilman poistoja	-97 400 000 eur
Poistot	163 705 734 eur
Yhteensä:	-261 105 734 eur
Käyttötalousvaikutus keskimäärin	-8 703 524 eur/vuosi

Tarkempi laskelma tallennettu Reilan hankesuunnitelmakansioon

Lisäksi muodostuu rahoituksesta aiheutuvia kuluja:
 Laina-aika 30 vuotta, ja valmistuksen aikainen korkoprosentti on 4,0%. Projektin aikaisia korkoja tulee 30 vuoden aikana 5 705 734 euroa
 Käyttöönoton jälkeen korkoja muodostuu 30 vuoden aikana 92 254 266 euroa
 Vakuutusmaksuja muodostuu 30 vuoden aikana 0,1% arvolla 2 449 000 euroa

Vaikutukset metro- tai raitioliikenteeseen

Vaunuhankinta on osa Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmaa, joka yhdistää kantakaupungin raitioverkon, Raide-Jokeri -pikaraitiotien, Rantaradan ja Kehäradan, sekä osa Vantaan ratikan hankesuunnitelmaa, joka yhdistää Kehäradan, Pääradan ja Mellunmäen metroaseman. Liikenteen käynnistyttyä on mahdollista, että nykyisiä raitiotielinjoja reititetään uudelleen. Näiden tarkemmasta suunnittelusta ja tiedottamisesta vastaa HSL. Tuleva linjasto hyödyntää Munkkiniemenaukiolta Erottajalle olemassa olevaa raitiotieverkkoa, joka peruskorjauksen yhteydessä parannetaan pikaraitiotielle sopivaksi. Radan peruskorjausten yhteydessä lyhyet liikennekatkokset sekä uudelleen reititykset ovat mahdollisia. Näiden vaikutukset pyritään minimoimaan.

Viestintäsuunnitelma

Hankkeen tulevasta viestinnästä sovitaan Kaupunkiliikenteen viestinnän kanssa hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Viestintään tullaan käyttämään yleisesti käytettyjä viestintäkanavia sekä sisäiseen että ulkoiseen viestintään huomioiden tarvittavat sidosryhmät.

Ilmastotavoitteet

HILKKA-ohjelman mukaisesti pyrimme vähentämään tällä vaunuhankinnalla hiilidioksidipäästöjä n. 5% vrt. edellinen vastaava raitiovaunuhankinta. Toteutus tehdään teknisessä määrittelyssä, jossa hiilidioksidipäästöt ovat yhtenä osana toimittajien tekemää elinkaarikustannusmallia

Kaupungin tiivistyminen joukkoliikenteen varteen on ehdoton edellytys Pääkaupunkiseudun hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiselle.

Osoite

Hämeentie 86
 00550 HELSINKI

Adress

Hämeentie 86
 00550 HELSINGFORS

Puhelin

Vaihe 09 310 1071

Telefon

Växel 09 310 1071

Joukkoliikenteen kehittäminen vähentää painetta autoliikenteen kasvuun, ja säästää näin tilaa katuverkolla. Joukkoliikenne mahdollistaa myös uusimpien ja ympäristöystävällisten teknologioiden hyödyntämisen kustannustehokkaasti. Esimerkiksi kaikki Kaupunkiliikenne Oy:n ajoenergiana käyttämä sähkö on alkuperäissertifioitua ja kestäväällä tuotantotavalla tuotettua.

Hankkeessa tavoitellaan mahdollisimman alhaista hiilijalanjälkeä vaunun valmistuksen sekä koko elinkaaren ajan. Tähän ohjataan hankinnan kannustimilla. Kaupunkistrategian ilmastotavoitteet huomioidaan hankinnassa ottamalla ilmastonäkökulma läpäisevästi osaksi kaikkea hankkeen päätöksentekoa. Joukkoliikenteen houkuttelevuutta yksityisautoiluun nähden voidaan parantaa nostamalla joukkoliikenteen palvelutasoa (linjat ja reitit, vuorovälit, vaihtojen sujuvuus, hinta, matkustusmukavuus). Hankkeella vastataan tähän palvelutason nostoon. Polkupyörien kuljettamisen mahdollistavat tilaratkaisut huomioidaan vaunun suunnittelussa. Tulevalta raitiovaunujen toimittajalta tullaan vaatimaan ympäristönäkökohtien huomioimista vaunun koko elinkaaren ajalta sekä tuottamaan vaikutusten arviointia varten tarvittavat laskelmat.

Nämä tulevat alustavasti olemaan myös yksi hankinnan mahdollisista laatukriteereistä. Tämä koskee sekä osaavaa suunnittelua, kestävien ja ympäristöystävällisten materiaalien ja laitteiden käyttöä, niiden kierrätettävyyttä, osien ja osakokoonpanojen helppoa korjattavuutta sekä alhaista energiankulutusta. Vaunun aiheuttamaa melua pyritään rajoittamaan määrittämällä hankinnassa vaunujen ulkoiselle ja sisäiselle melulle rajat ympäristön ja matkustajien mukavuus huomioiden. Kuljettajien työergonomia ja viihtyvyys ovat myös tärkeitä hankinnassa huomioitavia arvoja ja hankinnassa tullaan ottamaan kuljettajat mukaan ohjaamon suunnitteluun.

Projektin riskikartoitus Tehty erillinen liite ja tallennettu projektin asiakirjoihin. Resursointi on varmistettu ja myös ulkopuolisia konsultteja käytetään.

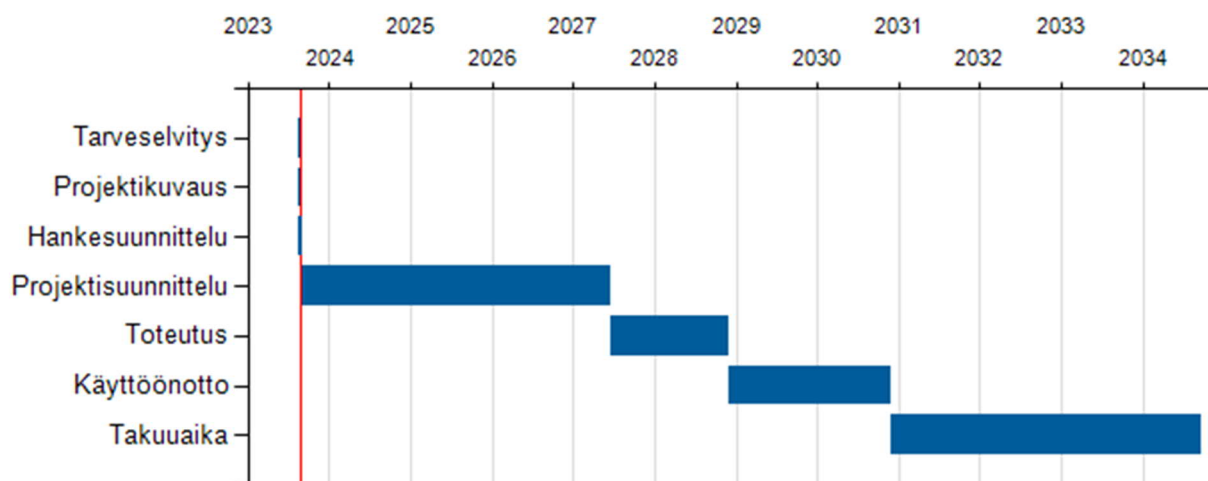
Arvio kustannusriskitasosta 1-5 4

Kustannusriskitasonpäivämäärä 26.9.2023

Hankesuunnitelman 163 705 734 €
enimmäishinta

	€ (alv 0%)						
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
- Yhteiset	6 000 000	11 300 000	19 000 000	21 705 734	20 700 000	80 000 000	5 000 000
Yhteensä	6 000 000	11 300 000	19 000 000	21 705 734	20 700 000	80 000 000	5 000 000

Aikataulu

Osoite

Hämeentie 86
00550 HELSINKI

Adress

Hämeentie 86
00550 HELSINGFORS

Puhelin

Vaihde 09 310 1071

Telefon

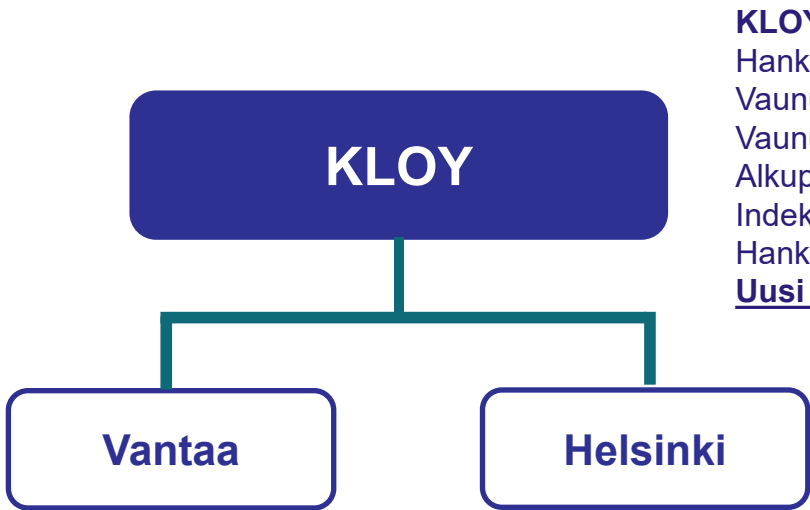
Växel 09 310 1071

PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITYOLIIKENTEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHAN KINTA

Kaupunkiliikenne Oy 12.6.2026

PIKARAITIOLIIKENTEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA

- Vantaan osuudessa tapahtuneet muutokset talouden näkökulmasta-

KLOY	
Hankesuunnitelma	26.9.2023
Vaunumäärä	33 kpl
Vaunujen kokonaishinta	149.768.355€
Alkuperäinen enimmäishinta	163.705.734€
Indeksitarkastus 9/23-6/26	+7.942.689€
Hankevaraus ja muutokset kilpailutuksessa	+8.523.533€
Uusi enimmäishinta	180.171.956€

Hankesuunnitelma

Vaunumäärä, alkuperäinen*)
Vaunujen yksikköhinta yhteensä
Vaunujen kokonaishinta

Muutokset hankesuunnitelmassa

HSL-päivitetty liikennöintisuunnitelma*)
Indeksitarkastus
Vaunukalustoon aktivoitavat muut kulut**)

Uusi enimmäishinta

26.9.2023

18 kpl
82M€
89M€

6/2026

18 kpl
+4,3M€
5,0 M€
98,3M€

26.9.2023

15 kpl
68M€
74M€

6/2026

15kpl
+3,6M€
4,3M€
81,9M€

*) Vaunukaluston tarvemäärät Vantaan ja Helsingin välillä perustuvat HSL:n liikennöintiennusteisiin. Nyt päivitetty liikennöintiennuste määrittää takausperusteet Vantaan ja Helsingin välillä. 18 uutta raitiovaunua kattaa HSL:n liikennöintiennusteesta lasketun tarpeen Vantaan osalta.

**) Vaunukalustoon aktivoitavat muut kulut: Kirjanpidon aktivointiperusteiden muutoksena rakentamisajan korot aktivoidaan investoinnin päälle (markkinakoron muutos), oman työn aktivointi ja hankevaraukset.

HUOM! Vaunukalustoon liittyvät aktivointikustannukset eivät ole suurelta osin lisäkustannuksia, vaan kustannussiirtoja käyttökuluista investoinneiksi. Todellinen lisäkustannus muodostuu korkotason muutoksen kautta, kilpailun supistumisesta ja geopolitiikan jännitteiden vaikutuksesta.

Taustaa investointilaskelmaan ja laskelmassa tehtyihin muutoksiin

*) Hankkeen vuosikustannukset aktivoitiin investoinnille. Kirjanpitolainsäädäntö mahdollisti tämän (Kloy yhtiöitettiin 2022). Näin tulot ja menot saadaan paremmin kohtaamaan vuositasolla oikein. Tuotot ja kustannukset saadaan hoidettua KLOY-HSL välillä ilman, että omistaja (Vantaa/Helsinki) joutuisi rahoittamaan raitiovaunuhanketta vuosikuluina kunnes ratikkahanke on tuotannollisessa käytössä. HSL ei maksa sopimusten mukaan rakentamisajalta korvausta ellei toisin sovita.

Nya artiklar i den europeiska deklarationen för jämställdhet

VD/5782/04.00.00/2026

PT/MT/S-AP/SE/JK/KW

De europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation (Council of European Municipalities and Regions, CEMR) är den största och mest omfattande organisationen för lokala och regionala myndigheter i Europa, med över 60 nationella kommun- och regionförbund från 40 europeiska länder som medlemmar. Tillsammans företräder dessa organisationer cirka 100 000 lokala och regionala myndigheter i Europa. I Finland är Kommunförbundet medlem i CEMR.

CEMR utarbetade den europeiska deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal nivå som ett europeiskt samarbete 2006. Den kallas allmänt för den europeiska deklarationen för jämställdhet. Vanda stad undertecknade deklarationen som tredje kommun i Finland år 2007. Det är fråga om ett frivilligt åtagande att fullt ut i praktiken omsätta internationella överenskommelser om jämställdhet och befintlig jämställdhetslagstiftning i all kommunal verksamhet.

I deklarationen behandlas främjandet av jämställdhet mellan könen ur många olika synvinklar. Den omfattar ett brett spektrum av teman, bland annat kommunernas demokratiska ansvar och beslutsfattande, ledning, arbetsgivarroll, service, offentliga upphandlingar, förebyggande av könsrelaterat våld. Den som undertecknar stadgan åtar sig att uppdatera sina befintliga jämställdhetsplaner, ställa upp jämställdhetsmål utgående från deklarationen och reservera resurser för arbetet.

I Europa har det skett många förändringar i kommunernas och regionernas verksamhetsmiljö sedan början av millenniet. CEMR:s ständiga jämställdhetskommitté och dess expertgrupp för jämställdhet har kompletterat den ursprungliga deklarationen med nya artiklar:

31. Hållbar utveckling för en hållbar framtid
32. Cybervåld
33. Våld mot förtroendevalda kvinnor och personal
34. Intersektionalitet och mångfald
35. Flexibla arbetsplatser
36. Digitalisering och digital delaktighet
37. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
38. Klimatförändringar och rätten till en hälsosam miljö
39. Krishantering och civil beredskap

Den nya deklarationen i sin helhet: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2283-eurooppalainen-tasa-arvon-peruskirja>

De som undertecknar deklarationen uppmanas att inkludera innehållet i de nya artiklarna i sitt arbete och förmedla de nya artiklarna till de enheter som antagit deklarationen. I Vanda godkändes deklarationen 2007 av stadsfullmäktige.

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att anteckna den europeiska deklarationen för jämställdhet för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelseledamöterna Mika Niikko och Jorma Hentilä lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Vanda stad har anslutit sig till den europeiska deklarationen för jämställdhet år 2007 genom stadsfullmäktiges beslut. Vid den tidpunkten bedömde och godkände fullmäktige deklarationens innehåll i dess dåvarande form.

Nu informeras stadsfullmäktige om de nya artiklar som senare har lagts till i deklarationen. Fullmäktige fattar dock inte något beslut om godkännande av de nya artiklarna i detta sammanhang, utan frågan diskuteras utgående från informationen.

Enligt Sannfinländarna och Centern hade det, med tanke på demokratin, det öppna beslutsfattandet och den kommunala självstyrelsen, varit mer motiverat att de nya artiklarna som lagts till i deklarationen hade förts till kommunernas fullmäktige för separat behandling och godkännande innan de togs i bruk. När den ursprungliga deklarationen antogs fattades inget beslut om att eventuella framtida tillägg eller ändringar automatiskt skulle införas utan ett separat politiskt beslut i kommunerna.

Vi anser det vara ett problematiskt förfarande att innehållet i ett dokument som godkänts av fullmäktige kan kompletteras med nya artiklar utan att de läggs fram för de folkvalda beslutsfattarna i kommunerna för bedömning och godkännande. Betydande principiella ändringar bör behandlas med samma demokratiska förfarande som det ursprungliga åtagandet.

Sannfinländarna och Centern betonar dessutom att om nya verksamhetsmodeller, program, anvisningar eller praktiska åtgärder som baserar sig på innehållet i de nya artiklarna senare föreslås genomföras i Vanda stads verksamhet, ska de separat tas upp till behandling och beslut av förtroendevalda i enlighet med det normala politiska beslutsfattandet innan de verkställs.

Stadsfullmäktige 21.9.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar att för kännedom anteckna den europeiska deklarationen för jämställdhet.

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: Meija Tuominen, förvaltningssakkunnig
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/SO/MV/RV/JK/EA

Miljöansvarsrapporten som är en årlig beskrivning av hur stadens miljöansvarsarbete framskrider har blivit färdig för åren 2025–2026. Miljöarbetet i staden styrs av färdplanen för resurssmart 2030 (strategiperioden 2021–2025), som stadsfullmäktige godkände i juni 2018 och som uppdaterades år 2022. Ett centralt mål är klimatneutralitet före år 2030. Miljöansvarsrapporten för åren 2025–2026 godkänns av stadsmiljönämnden och den antecknas för kännedom i stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Målen för färdplanen för resurssmarthet är indelade i sex filer. Filerna är: Samhällsstruktur och rörlighet, Klimatneutral energi, Livscykeln hos material och cirkulär ekonomi, Mångfald i naturen, Ett ansvarsfullt Vanda samt Kolsänkor och compensation. Färdplanen för resurssmarthet, med sina mål och de åtgärder som härletts ur dem, har fungerat bra för arbetet med att främja miljöansvaret i Vanda. Under året har åtgärderna och styrmedlen till stor del systematiskt gått framåt mot att utveckla, planera, genomföra och underhålla staden på ett resurssmart sätt. Alla åtgärder som främjar vägplanens mål och hur de framskrider kan ses i tjänsten Miljövakten. Utöver hur åtgärderna framskrider har man i miljöansvarsrapporten under året samlat god praxis för att främja miljöansvaret.

I samband med utarbetandet av det kommande miljöprogrammet kommer de åtgärder som inte har framskridit enligt planerna att ses över på nytt och nya aktuella åtgärder kommer att läggas till.

Utvecklingen av växthusgasutsläpp

Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) gör årligen en beräkning av växthusgasutsläppen i huvudstadsregionen. Utsläppsberäkningen omfattar utsläpp från uppvärmning, konsumtionsel, trafik, jordbruk, industri och avfallshantering som uppstår i Vandaområdet, dvs. så kallade regionbaserade utsläpp.

Vanda stads växthusgasutsläpp minskade med fem procent från år 2024 till år 2025. Utsläppen minskade inom alla sektorer och uppgick till totalt 747 kiloton koldioxidekvivalenter (CO₂ ekv.). Den största utsläppsminskningen har skett inom elproduktionen. Trots att elförbrukningen har ökat har utsläppen från eluppvärmning och konsumtionsel minskat snabbare än planerat. Den huvudsakliga anledningen är att elproduktionen i landet har blivit renare.

I Vanda följs utvecklingen av utsläppen fram till 2030 upp med hjälp av en utsläppsbudget, där man följer upp minskningen av utsläpp från början av strategiperioden jämfört med klimatneutralitetsscenariot. Under den föregående strategiperioden 2020–2025 minskade Vandas årliga regionala utsläpp, men i betydligt mindre utsträckning än vad som eftersträvades.

De största utmaningarna för att nå klimatneutralitetsmålet är minskningen av utsläppen från trafik. Inom den näst största utsläppssektorn, fjärrvärme, upphörde Vanda Energi att använda stenkol år 2025 och användningen av fossila bränslen i konventionell energiproduktion upphör under år 2026. Vanda Energi har meddelat att bolaget kommer att lyckas sänka utsläppen från fjärrvärmeproduktionen så att de är närmare noll senast år 2035 i och med att ett system för tillvaratagande av koldioxid tas i bruk.

I stadens egna fastigheter har elförbrukningen minskat och i daghems- och skolbyggnader har man slutat använda oljeuppvärmning som huvudsaklig värmekälla. Solelsystem har installerats i alla ombyggnadsobjekt och i nybyggnader.

Sammanfattningsvis innebär utvecklingen mellan 2020 och 2025 att staden går i rätt riktning, men det krävs betydligt större utsläppsminskningar under nästa period för att helhetsmålet för år 2030 ska kunna nås.

Klimatförändringen påverkar redan vår miljö trots åtgärder för att begränsa den. Anpassningen till klimatförändringen och beredskapen inför extrema väderfenomen utgör en allt större utmaning för städerna. En utredning om nuläget i fråga om anpassningsarbetet gjordes inom stadsmiljöns verksamhetsområde våren 2025. Utredningen kommer att fungera som utgångspunkt för vidareutveckling av anpassningsåtgärderna på stadsnivå och för att integrera dem i stadens ordinarie verksamhetssätt.

Staden styr byggandet och rörligheten mot låga utsläpp

I Vanda används en utredning som främjar klimatmålen, den så kallade ILVA-utredningen (Ilmastoviisas asemakaava). Utöver koldioxidsnålheten går utredningen också på djupet med anpassningen till klimatförändringen och syftar till att identifiera planlösningar med vilka man förbereder sig på förändrade klimatförhållanden. Koldioxidbalansen beräknas eller klimatpåverkan fastställs i alla planer.

Under 2025 utvecklade staden lokala metoder för att styra byggprojekt mot att bli mer koldioxidsnåla och främja cirkulär ekonomi genom att införa strängare gränsvärden för koldioxidavtryck än vad lagen kräver. Styrningen baserar sig på både detaljplanebestämmelser och stadens tomtöverlåtelsevillkor.

Staden har vidtagit flera åtgärder för att främja gångtrafik, cykling och elektrifiering av trafik. Lokala lösningar har en stor betydelse, men för att minska utsläppen från trafiken måste också statens och EU:s trafikpolitiska styrmedel förstärkas.

Inom Vandaspåraprojektet har man identifierat och delvis redan förverkligat många lösningar för cirkulär ekonomi. I projektet utnyttjas i mån av möjlighet befintliga råvaror, såsom jord- och stenmaterial, kant- och naturstenar samt död ved. Även krossad betong kan användas i byggandet i större utsträckning än vad som tidigare planerats.

Vanda anslöt sig år 2025 till Green Deal-avtalet om cirkulär ekonomi, vars åtgärder är kopplade till markbyggnad, effektivare användning av befintliga lokaler och livsmedel. Genom åtgärderna inom förändringsområdena byggd miljö och innovativ livsmedelsproduktion kan staden åstadkomma betydande positiva effekter. Genom att koordinera jordmassor kan man åstadkomma utsläppsminskning genom att ersätta jungfruliga råvaror med återanvända. Genom att öka användningen av byggnader uppnås en bättre resurseffektivitet. Att äta mer grönsaker och fisk minskar avsevärt livsmedlens koldioxidutsläpp och de naturresurser som används för att producera mat.

Naturpositivitet fortskrider till praktiska åtgärder

Förutom klimatförändringen är den minskande biologiska mångfalden en annan betydande miljöutmaning i Vanda. I Vanda utgörs grunden för bevarandet av den biologiska mångfalden av stadens ekologiska nätverk och dess mångfaldiga genpool, naturskyddsområdena. År 2025 inrättades fyra nya naturskyddsområden i Vanda.

I Vanda fortsatte det målmedvetna arbetet med att främja mångfalden i naturen och naturpositiviteten under rapporteringsperioden som en del av stadens strategiska styrning och praktiska verksamhet. Som första stad i Finland infördes icke-försämring av naturen och ekologisk kompensation i planeringen av markanvändningen. År 2026 kommer modellen att utvidgas till att i princip omfatta alla nya detaljplaner som leder till olägenheter för naturen.

Stadens första riktlinjer för gatuträd blev färdiga sommaren 2025. De praktiska förutsättningarna för arbetet med att stödja naturpositiviteten förstärktes genom att en plan för främmande arter utarbetades hösten 2025. Vattennatur istandsattes genom rivning av brötesdammar och skötsel av grusbankar. Vanda fick också nationellt erkännande för sitt naturpositiva arbete genom ett hedersomnämmande i tävlingen om den bästa insatsen för naturen.

Uppföljningen av arbetet med naturpositivitet stärks av naturvärdeshektaren som fungerar som en strategisk indikator och gör det möjligt att bedöma och jämföra naturpåverkan. Vanda utvecklar införandet av naturvärdeshektaren i samarbete med de tio andra största städerna i Finland.

Naturpositivitet handlar också om att stärka naturens hjärtavtryck, vilket i Vanda innebär att människor upplever en större närhet till naturen och att den får en större roll i stadens verksamhet. Med hjälp av de årligen anställda bäckskötarna och närnaturguiderna uppmuntras invånarna att delta i naturvård och kunskaperna om naturen ökar.

Främjande av miljöansvaret

Det centrala i stadens verksamhet är att förbinda sig till miljöansvar och att möjliggöra en hållbar livsstil för kommuninvånarna. Miljöansvaret stärktes inom fostran, utbildning, upphandling, ledning och i stadsorganisationens vardag. I och med den cirkulära ekonomins green deal främjar Vanda ambitiöst och långsiktigt miljöansvaret för måltider, minskar miljöpåverkan och förstärker de studerandes delaktighet och matfostran. Arbetet bygger på näringsrekommendationer, strävan efter en planetär kost och målet om att alla studerande äter skolmat.

Med hjälp av de ansvarsprinciper för evenemang som utarbetades år 2025 strävar man efter att säkerställa att ansvarsfrågorna beaktas allt bättre i evenemang som ordnas av staden. Inom de olika verksamhetsområdena utvecklades miljöledningen systematiskt genom Ekokompassen.

Ansvarsprogrammen och riktlinjerna i stadsstrategin ligger till grund för målen gällande ansvarsfullhet för alla stora bolag i staden, och över hälften av de mål gällande ansvarsfullhet som staden ställt för sina bolag för år 2025 uppnåddes. Det behövs ytterligare åtgärder för att organisera avfallshanteringen i skolorna.

Kolsänkor utreds

Vandas kolsänkor utreddes år 2020, då staden deltog i ett gemensamt projekt för huvudstadsregionen. En utredning om kolsänkor och kollager i huvudstadsregionen (HSY) publiceras hösten 2026 och den stöder i fortsättningen uppföljningen och utvecklingen av kolsänkor i framtiden.

Stadsmiljönämnden 11.8.2026 § 8

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

- a) godkänna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 och
- b) föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att den antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 25**Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:**

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 för kännedom, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att Miljöansvarsrapporten 2025–2026 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna Miljöansvarsrapporten 2025–2026 för kännedom.

Bilagor:

- Miljöansvarsrapporten 2025–2026

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Marja Vuorinen, programchef, tfn 050 314 5386
Riikka Virta, miljöexpert, tfn 050 314 5685
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Ympäristövastuu Vantaalla

Raportti 2025–2026

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
Johdanto.....	4
Yleinen kehitys.....	5
Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen.....	9
Hiilineutraali energia.....	18
Materiaalien elinkaari ja kiertotalous.....	25
Monimuotoinen luonto.....	34
Vastuullinen Vantaa	43
Hiilinielut ja kompensatio.....	55
Yhteenveto.....	56
Liite 1: Ilmoitukset ympäristöhaitoista	59
Liite 2: Ympäristöindikaattorit.....	60

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus
Tekijät: Marja Vuorinen, Riikka Virta (toim.)
Kansikuva: Taija Timonen
Taitto: Tarja Starast

Kaupunginjohtajan katsaus

Vantaan ympäristövastuuraaportissa tarkastelemme ympäristötyön kehitystä, nostaen esiin sekä onnistumisia että edelleen kirittäviä teemoja. Vuonna 2025 olemme ottaneet monta askelta kohti ympäristökestävyyttä. Haluan nostaa erityisesti esiin kaksi merkittävää harppausta kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Vuonna 2025 Vantaalla tehtiin historiallinen päätös ratikan rakentamisesta. Ratikka tekee kaupunkiympäristöstä toimivampaa ja viihtyisämpää, mutta se myös mahdollistaa kestävien liikkumismuotojen osuuden kasvun. Näin se voi vähentää päästöjä ja muita tieliikenteen haittoja. Kuten tästä raportista voimme lukea, tieliikenne on kasvihuonekaasupäästöjen merkittävin yksittäinen päästölähde, joten kestävää liikkumista ja kaupunkirakenteen vähähiilisyyttä edistävät toimet ovat ratkaisevassa roolissa ilmastokestävyydessä.

Raportissa esitellään toimenpiteiden lisäksi hyviä esimerkkejä kaupungin eri toimialoilta. Vuonna 2025 otettiin harppaus kohti luontoposiitivisuutta ottamalla käyttöön luonnon heikentymättömyyden malli kaavoituksessa. Vantaa on edelläkävijä luontoposiitivisuuden edistämisessä ja toteutamme ensimmäisenä kaupunkina luonnonsuojelulain mukaisen kompensaation eli luontohaittojen hyvityksen. Jatkossa Vantaa pyrkii siihen, että kaikkien uusien asemakaavojen aiheuttamat mahdolliset luontohaitat hyvitetään. Ensisijaista on tietysti luontohaittojen ennalta ehkäiseminen ja välttäminen, mutta myös luontohaittojen hyvitys ja luontoarvojen lisääminen on välttämätöntä.

Tavoite luontoposiitivisuudesta on nyt kirjattu myös Vantaan uuteen strategiaan, joka hyväksyttiin alkuvuodesta 2026. Uudessa strategiassa vahvistettiin myös kaupungin sitoutuminen

kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja ilmastokestävyyden edistämiseen. Parhaillaan laadittavassa ympäristöohjelmassa tarkennetaan tavoitteita ja polkua kohti tavoitteita: tavoitteiden toteuttaminen edellyttää määrätietoisia toimenpiteitä ja pitkäjänteistä kehittämistä.

Kaupungeilla on merkittävä rooli kestävän yhteiskunnan rakentamisessa ja kuntalaisten kestävän elämäntavan mahdollistamisessa. Vuosi 2025 on jälleen osoittanut, kuinka tärkeää on Vantaan kaupungin sitoutuminen ympäristövastuulliseen toimintaan ja jatkuva työ kohti kestävää tulevaisuutta. Vaikka elämme haastavia aikoja, Vantaalla on löydetty uusia tapoja edistää ympäristöystävällisiä ratkaisuja.

Tämän raportin myötä haluan korostaa, että jokainen vantaalainen on osa kestävyysmurrosta. Yhteisöllisyys ja rohkeat päätökset ovat tehneet mahdolliseksi sen, että Vantaa on edelläkävijä ympäristövastuullisessa kaupunkikehityksessä. Meidän tehtävämme on huolehtia ympäristöstämme – sillä kun pidämme huolta luonnosta, se pitää huolta meistä. Kiitos kaikille teille, jotka olette mukana rakentamassa kestävää ja viihtyisää Vantaata.

Vantaalla 11.5.2026

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja

Johdanto

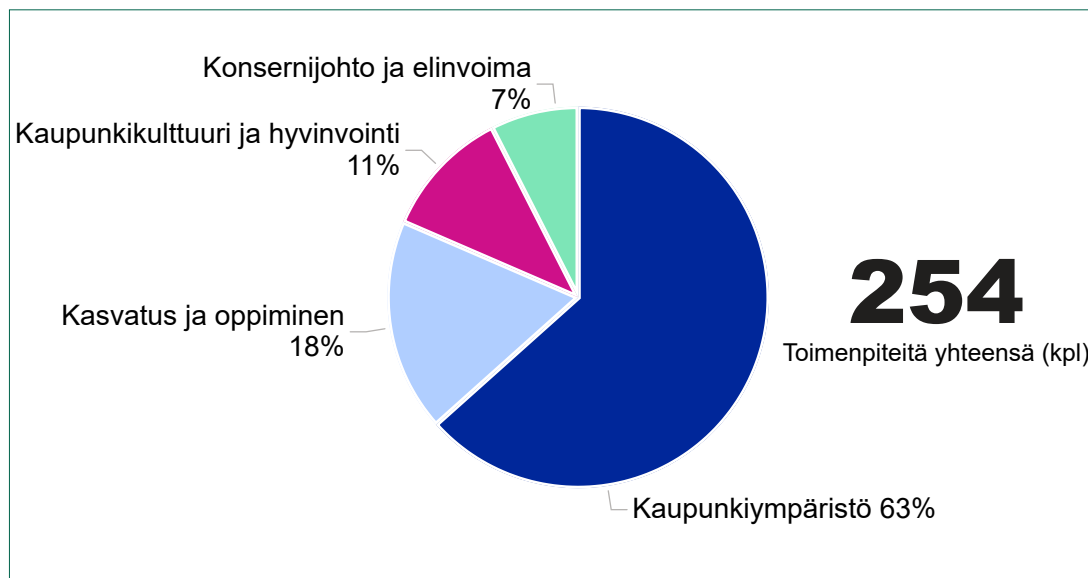
Tämä ympäristövastuuraportti kokoaa yhteen Vantaan keskeisen ympäristötyön ja kehityksen vuosilta 2025–2026. Tiekartan toimenpiteiden toteuma raportoidaan Vantaan Ympäristövahdilla, ja toimenpiteiden etenemisestä tehdään kooste Ympäristövastuuraporttiin. Etenemistä seurataan myös tiekartan mittareiden avulla.

Raportissa kerrotaan esimerkkien avulla niistä hyvistä teoista, joita resurssiviisauden edistämiseksi on Vantaalla tehty. Ympäristövastuu Vantaalla -raportti on jäsennelty resurssiviisauden tiekartan kaistojen mukaan: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi. Kokonaisuus tarjoaa ajantasaisen tilannekuvan päätöksenteon, suunnittelun ja viestinnän tueksi sekä suuntaviivoja työn jatkamiselle vuosina 2026–2029.

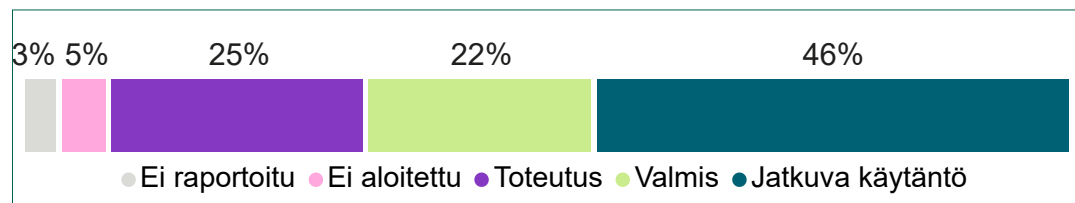
Suurin osa toimialojen toimenpiteistä on lähtenyt käyntiin ja edennyt suunnitelmien mukaan. Joidenkin toimenpiteiden aloittamista on jouduttu siirtämään eteenpäin tai tavoitteita tarkistamaan.

Ympäristövastuuraportti 2025–2026 on toimitettu kaupungin ympäristökeskuksessa, mutta sisällön tuottamiseen ja tekstien kirjoittamiseen on osallistunut suuri joukko kaupungin työntekijöitä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Yleinen kehitys

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

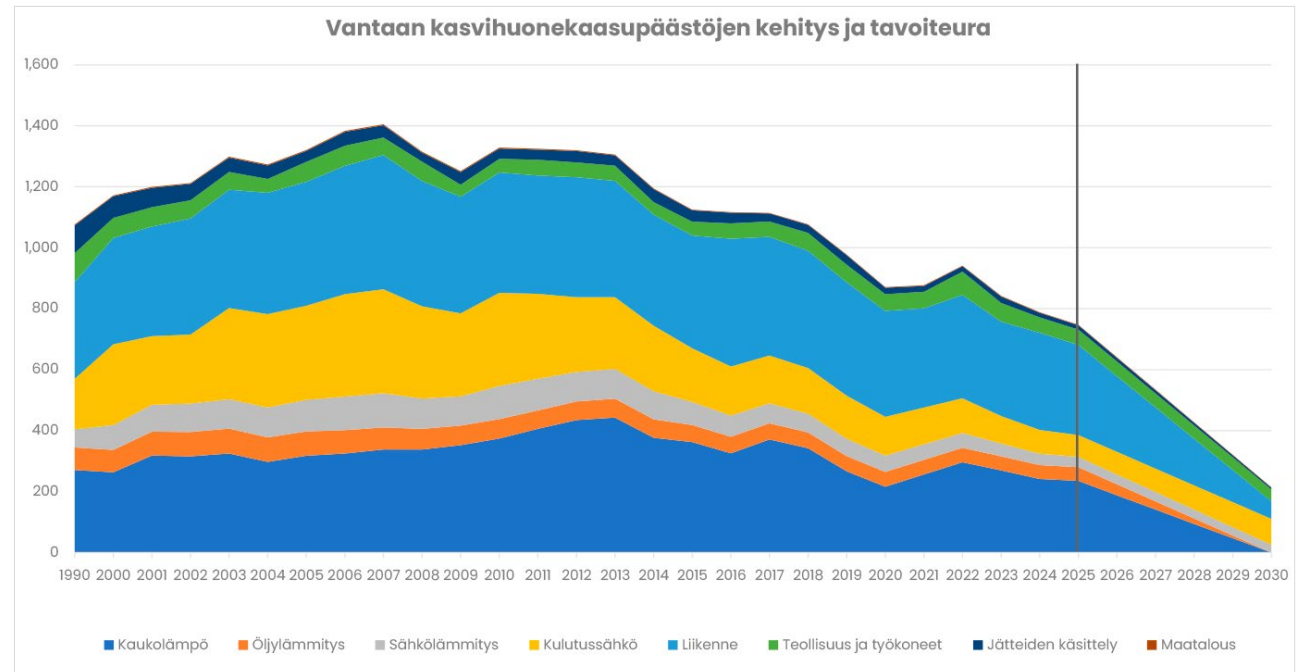
Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030 (strategiakausi 2021–2025). Tavoite tarkoittaa ilmastoa lämmittävien päästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista (Resurssiviisauden tiekartan 2021–2025 mukaan).

HSY laskee pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt vuosittain. Päästölaskenta kattaa Vantaan alueella syntyneet lämmityksen, kulutussähkön, liikenteen, maatalouden, teollisuuden ja jätteiden käsittelyn päästöt eli niin sanotut alueperustaiset päästöt.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat viisi prosenttia vuodesta 2024 vuoteen 2025. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla ja olivat yhteensä 747 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia (CO₂-ekv). Suurimmat päästösektorit vuonna 2025 olivat liikenne ja kaukolämpö. Liikenteen päästöt laskivat seitsemän prosenttia ja kaukolämmön kolme prosenttia.

Asukaskohtaiset päästöt laskivat kuudella prosentilla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Vuonna 2025 päästöt asukasta kohti olivat 3 kt CO₂-ekv.

Tähän mennessä päästöt ovat laskeneet yhteensä noin 31 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Lähde: HSY

Päästöbudjetti

Vantaan kaupungin hiilineutraaliustavoitetta 2030 seurataan vuosittain laadittavan päästöbudjetin avulla, jossa seurataan päästöjen vähenemistä strategiakauden alusta verrattuna hiilineutraaliusskenaarioon.

Kuluneella strategiakaudella vuodesta 2020 vuoteen 2025 Vantaan vuosittaiset alueelliset päästöt vähenivät, mutta huomattavasti tavoiteltua vähemmän.

Merkittävin päästövähennys on tapahtunut sähköntuotannossa. Vaikka sähkön kulutus on kasvanut, sähkölämmityksen ja kulutussähkön päästöt ovat laskeneet tavoiteltua nopeammin. Pääsyyinä on valtakunnallisen sähköntuotannon puhdistuminen.

Vuodesta 2020 vuoteen 2025 liikenteen päästöt vähenivät, mutta vähennys jäi noin kolmasosaan tavoitellusta. Toiseksi suurimman päästösektorin, kaukolämmön, päästöt vähenivät vuodesta 2024 vuoteen 2025, mutta kasvoivat kuluneen strategiakauden aikana.

Öljylämmityksessä päästöt vähenivät, mutta selvästi tavoiteltua vähemmän. Teollisuuden ja työkoneiden päästöt ovat laskeneet selvästi, mutta eivät aivan tavoiteltua määrää. Jätteiden käsittelyssä päästöt vähenivät lähes tavoitellusti. Maatalouden päästöt kasvoivat hieman. Maatalous on laskentaan kuuluvista päästösektoreista pienin.

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2020 vuoteen 2025 tapahtunut kehitys tarkoittaa, että suunta on oikea, mutta seuraavalla kaudella tarvitaan huomattavasti aiempaa suurempia päästövähennyksiä, jotta kokonaistavoite vuodelle 2030 voitaisiin saavuttaa.

Taulukko: Vantaan päästöbudjetti 2020-2025 (kt CO₂-ekv./v)

Päästön lähde	Lähtötaso 2020	Tavoitetaso 2025	Toteutuneet päästöt 2025	Vähennystarve yhteensä / vuosi (k-a 2020–2030)	Toteutunut muutos 2025	Vähennystarve yhteensä 2020–2025	Toteutunut muutos 2020–2025
Kaukolämpö	215,6	107,8	235,0	-21,6	-6,3	-107,8	19,4**
Öljylämmitys	48,6	24,3	45,3	-4,9	-0,3	-24,3	-3,3
Sähkölämmitys	54,4	40,2	33,9	-2,8	-3,5***	-14,2	-20,5***
Kulutussähkö	127,2	106,1	71,0	-4,2	-7,2***	-21,1	-56,2***
Liikenne	347,8	202,9	296,1	-29,0	-22,3	-144,9	-51,7
Teollisuus ja työkoneet	54,4	46,7	50,2	-1,5	-0,2	-7,7	-4,2
Jätteiden käsittely	21,7	13,3	13,8	-1,7	-1,2	-8,3	-7,8
Maatalous	1,9	1,5	1,9	-0,1	-0,0	-0,5	0,0**
Yhteensä	871,7	542,8	747,4	-65,8	-41,0	-328,8	-124,3

***) Suunta oikea**

****) Päästöt kasvoivat**

*****) Tavoiteuralla**

Luontopositiivinen Vantaa

Vantaa haluaa parantaa alueensa luonnon monimuotoisuutta, olla tulevaisuudessa luontopositiivinen. Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontopositiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Vantaa on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ottanut käyttöön luonnon heikentymättömyyden mallin ja ekologisen kompensaation kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Luonnon heikentymättömyys tarkoittaa sitä, että maankäytössä luonnolle aiheutuvat haitat pyritään ensisijaisesti välttämään ja minimoimaan. Jos luontoarvoja heikennetään, ne hyvitetään eli kompensoidaan täysimääräisesti, parantamalla vastaavien luontotyyppien tilaa muualla. Raportin kirjoitushetkellä luonnon heikentymättömyyden malli kohdistuu kaavoitukseen ja luonnon luontotyyppeihin, mutta tavoitteena on laajentaa sen soveltamista koskemaan myös rakennetun ympäristön luontotyyppejä sekä kaupungin alueella tapahtuvaa toimintaa mahdollisimman laajasti.

Monimuotoisuutta lisäävät luontoteot sisältävät konkreettisia toimia luonnon tilan parantamiseksi. Luonnon tilaa parannetaan vahvistamalla ekologisia verkostoja,

turvaamalla ja kehittämällä luontotyyppejä, huomioimalla lajisto kokonaisuutena ja lisäämällä monimuotoisuutta rakennetussa ympäristössä – luonnon monihyötyisyys tunnistaen.

Luontosydämenjäljen kasvattaminen puolestaan kohdistuu toimintatapojen ja ajattelun muutokseen. Luontosydämenjälki kuvaa tekoja ja toimintatapoja, joilla vahvistetaan luonnon arvostusta, esimerkiksi lisäämällä viestintää ja osallistamista, huomioimalla luonto päätöksenteossa sekä kehittämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Luontoaltistuksen lisääminen on yhteydessä terveyteen. Tutkimusten mukaan luonnossa vietetty aika vahvistaa mielenterveyttä monin tavoin: se suojaa masennukselta, lievittää stressiä ja parantaa mielialaa.

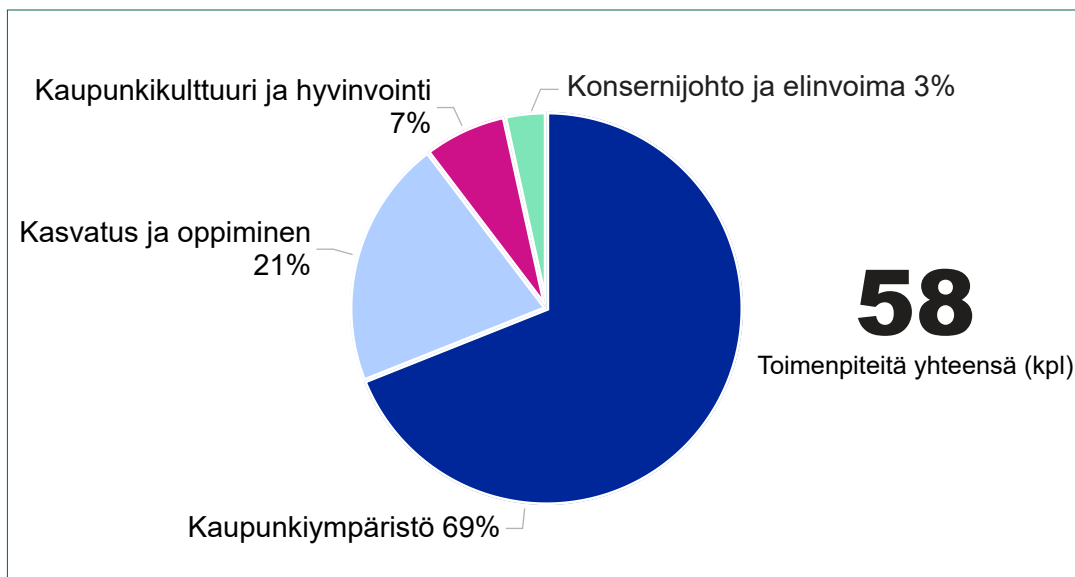
Muutokseen ja ponnistukseen positiivisuuden puolelle tarvitaan mukaan kaupunkiorganisaation lisäksi asukkaat, yritykset ja yhteisöt, joiden yhteinen rooli on ratkaiseva luontopositiivisuuden saavuttamisessa.

Luontopositiivisuustavoite on saavutettu, kun luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettopositiivinen.

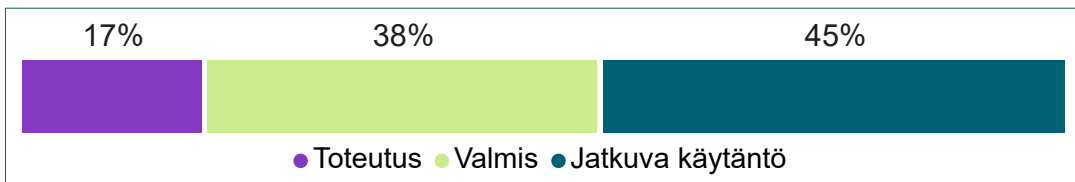

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » Hiilitase lasketaan tai ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa. Kaavoitussuunnitelmassa on työstetty ilmastoasioiden periaatteiden ja tavoitteiden huomioimista.
- » Kaikissa uusissa asemakaavoissa on edellytetty vihertehokkuutta. Rakennuslupapäätöksissä noudatetaan asemakaavan mukaista vihertehokkuutta lähes sataprosenttisesti.
- » Joukkoliikenteen pysäkkien saavutettavuus pysyi hyvällä tasolla. Vuonna 2025 enintään 300 metrin etäisyydellä joukkoliikennepysäkestä asui 92,8 % väestöstä ja enintään 700 metrin etäisyydellä 99,8 %.

- » Uutena käytäntönä AKS/KS-hankkeissa konsultit koostavat työselostukseen taulukon kasvillisuuden muutoksesta ja katupuiden määrän muutoksesta ennen ja jälkeen suunnitelman. Tätä on kokeiltu Teknobulevardi 7-9 AKS, Värитеhdas 1 KS ja Äyritie 4-6 AKS -hankkeissa. Tiedot perustuvat Vampatin ekologisen verkoston ja maanpeiteaineiston tietoihin. Jatkossa voidaan hyödyntää rakennetun ympäristön luontotyyppejä (RYTY).
- » Pysäköintiruudut kaupunkikeskustojen alueella pyritään toteuttamaan asfaltin sijaan nurmikiveyksiin, mikä helpottaa hulevesien imeytymistä ja viilentää katupintoja.
- » Sopeutumistyön nykytilaselvitys tehtiin Kaupunkiympäristön toimialalla keväällä 2025. Sopeutumisen toimenpiteitä jatketaan osana uutta ympäristöohjelmaa vuonna 2026.
- » Selvitys luonnonmukaisten hulevesirakenteiden toimivuudesta ja kasvillisuudesta on valmistunut tammikuussa 2026.
- » Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohje SAAVUa on hyödynnetty mm. täydennysrakentamishankkeissa (asemakaavamuutos) sekä kaavarunkoalueilla tarkistamalla säilyvien ja tulevien viheralueiden saavutettavuus ja riittävyys.

- » Päivitetty pysäköinnin mitoitusohje hyväksyttiin vuonna 2025. Kuusijärven pysäköintialue muutettiin maksulliseksi. Kivistöön toteutettiin lisää lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja. Edistettiin sähköautojen latauspaikkojen toteutumista sekä liityntäpysäköintialueiden mobiilitunnistautumista ja -maksamista.

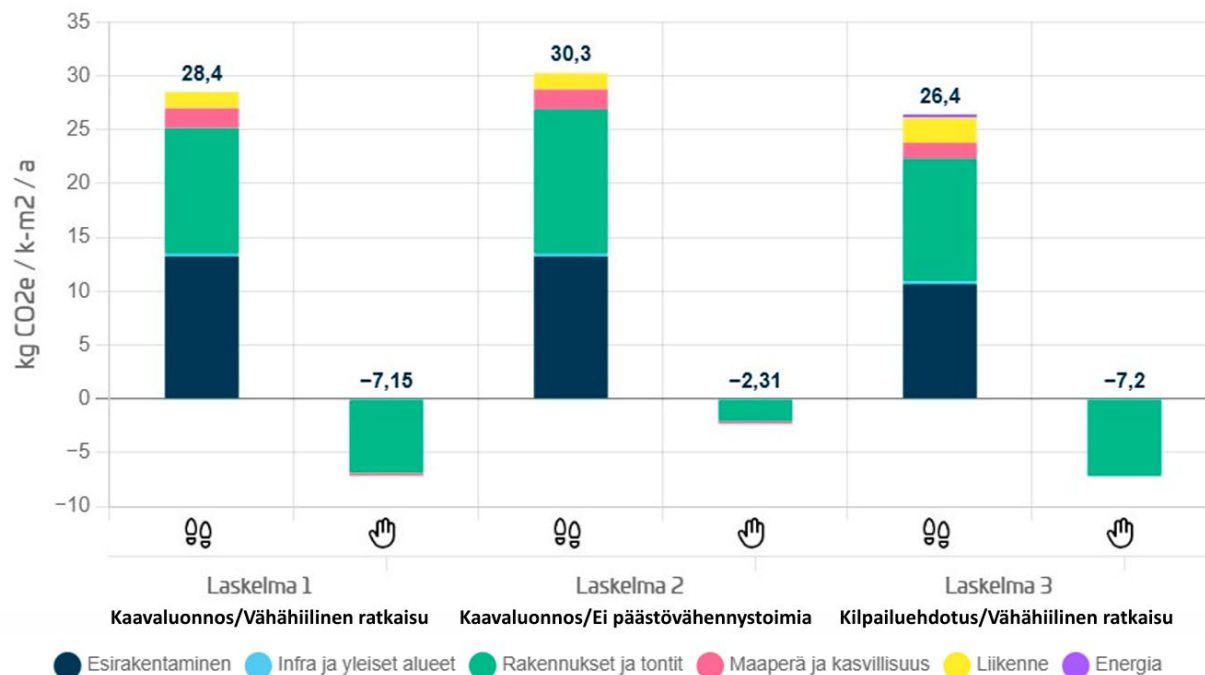

Ilmastoviisas asemakaava –selvityksellä arvioidaan kaavan ilmastovaikutuksia

Vantaalla on käytössä asemakaavoituksessa ilmastotavoitteita edistävä hiilineutraalisuusprosessi, johon kuuluu ilmastoviisas asemakaava –selvitys (ILVA). Ilmastoviisas asemakaava –selvityksessä arvioidaan asemakaavan kasvihuonekaasupäästövaikutuksia ja edistetään vähähiilisiä toimia kaavoissa. Arviointia tehdään muun muassa Planect-työkalulla, joka arvioi kaavojen vähähiilisyyttä laskemalla ja vertailemalla eri

suunnitteluratkaisujen hiilijalanjälkeä ja hiilikädenjälkeä. Selvityksessä pureudutaan myös ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja tavoitteena on tunnistaa kaavaratkaisut, joilla varaudutaan muuttuviin ilmasto-oloihin, kuten helleaaltoihin tai rankkasateisiin. Selvitys tehdään kaikissa asemakaavoissa ja kaavaselostuksessa ilmastovaikutukset tuodaan ilmi tehtyjen selvitysten perusteella.

Katrinebergin kaavaluonnoksen ilmastovaikutusten arvioinnin yhteenveto

Sopeutumistoimien nykytila kaupunkiympäristön toimialalla

Keväällä 2025 Vantaan kaupunkiympäristön toimialalla järjestettiin kahdeksan työpajaa, joissa eri yksiköt tarkastelivat ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä siihen liittyviä riskejä ja haavoittuvuuksia. Työpajoissa tunnistettiin nykyisiä ja tarvittavia toimenpiteitä erityisesti kuumuuden, kuivuuden, rankkasateiden ja tulvien osalta sekä koottiin havainnot jatkotyön pohjaksi. Työpajojen anti koottiin selvitykseen, jonka keskeinen johtopäätös on, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja muutoksiin ennakkoivasti varautuminen on välttämätöntä kaupungin toimintakyvyn turvaamiseksi. Sopeutuminen edellyttää pitkäjänteistä, poikkihallinnollista ja suunnitelmallista työtä.

Keskeisiksi toimenpiteiksi tunnistetaan viherrakenteen systemaattinen vahvistaminen, vihertehokkuuden ja luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen laajamittainen hyödyntäminen, rakennusten ja ulkotilojen viilennys- ja varjostusratkaisut sekä rakentamisen ja kunnossapidon ohjeistusten kehittäminen vastaamaan muuttuvaa ilmastoa. Lisäksi korostuu viestinnän ja neuvonnan merkitys sekä tarve kehittää seurantaa, vastuunjakoa ja resursseja. Selvitys toimii lähtökohtana sopeutumistoimien kaupunkitasoiselle jatkokehittämiselle ja integroimiselle osaksi kaupungin pysyviä toimintatapoja.

Kuva: Aliisa Alatossava

ARVO-hankkeella kohti laadukasta viherrakennetta

Vantaa oli mukana hankkeessa Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa – ARVO, jonka tavoitteena oli edistää kaupunkien viherrakenteen laadukasta suunnittelua ja ylläpitoa. Hankkeessa kehitettiin paikkatietopohjainen työkalu – alueellinen viherkerroin, joka tuottaa numeerisen arvon kolmesta teemasta: luonnon monimuotoisuus, ilmastoviisaus ja hyvinvointihyödyt. Laskenta pohjautuu luontotyyppien tunnistamiseen kohdealueelta. Luontotyypit voidaan jakaa luonnon luontotyypeihin ja rakennetun ympäristön luontotyypeihin. Hankkeessa luotiin rakennetun ympäristön luontotyyppiluokitus (ryty) ja ekologisen tilan arviointikriteerit yhdessä BOOST-hankkeen ja laajan asiantuntijajoukon kanssa.

Hankkeessa valmistui lukuisia julkaisuja, mm. Arvoa viherrakenteelle – suositukset kasvavien kuntien päätöksentekoon, Kaupunkien viherrakenteen suunnittelun nykytila 2024 ja Alueellisen viherkertoimen vaikuttavuusarviointi.

Hankkeen aikana alueellinen viherkerroin laskettiin ja tavoitteita määriteltiin muun muassa Myyrmäen keskustan julkisen ulkotilan yleissuunnitelmalle, kasvullisten alueiden määrälle Martinlaakson keskustan kaavarungossa ja Vehkalan katusuunnittelulle. Jatkossa alueellinen viherkerroin lasketaan merkittävästi kaupunkivihreän määrään tai laatuun vaikuttavissa kaavoissa ja kaavarungoissa.

EAKR-rahoitteisen ARVO-hankkeen toteuttivat Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupungit, Aalto-yliopisto sekä Green Building Council Finland ry ajalla 10/2023–12/2025.

Kuva: Helsingin kaupunki / Nea Vesterinen ja Sara Korkeamäki

Lämpösaarekeilmiön ja latvuspeittävyvyyden yhteyttä selvitetty

Syksyllä 2025 laadittiin Vantaan kaupungin lämpösaarekeselvitys, jossa tarkasteltiin lämpösaarekeilmiötä kesäajan pintalämpötilojen perusteella. Neljällä kohdealueella tutkittiin korttelirakenteen ja viherrakenteen vaikutusta ilmiön syntyyn. Myyrmäessä tehtiin pienilmastomallinnus alueen tuulisuuden ja lämpöviihtyvyyden selvittämiseksi.

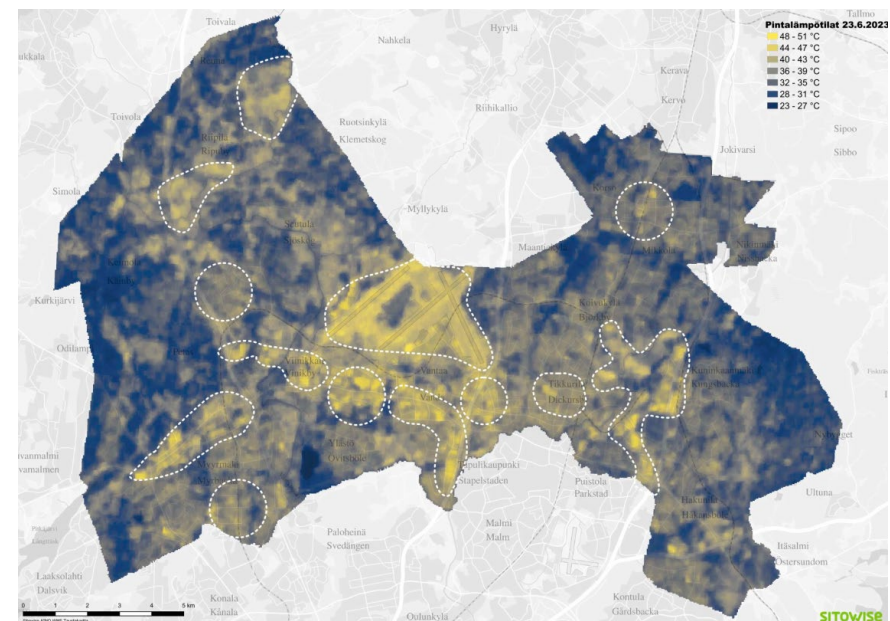
Kuumimmat alueet Vantaalla löytyvät Kehä III:n ja lentokentän ympäristöstä sekä laajoilta teollisuus-, työpaikka- ja kaupan alueilta, joissa on paljon rakennuksia ja asfalttia sekä vähän kasvillisuutta. Keskusta- ja kerrostaloalueet, kuten Myyrmäki ja Korson radanvarsi, ovat asuinalueista kuumimpia. Tikkurilassa urheilupuisto on alueen kuumin kohta. Myös koulujen pihat erottuvat keskusta- ja asuinalueilla lämpimämpinä. Asuinalueiden keskiosat ovat yleensä lämpimämpiä kuin viheralueisiin rajautuvat reuna-alueet.

Viileimmät alueet sijaitsevat kaupungin kaakkoisosassa, jossa on laajoja metsä- ja peltoalueita, sekä vesistöjen ja puistojen läheisyydessä. Kaakkois-Vantaan pientaloalueet ja Hakunila ovat viileämpiä kuin lännen vastaavat alueet, todennäköisesti merellisyyden vaikutuksesta.

Selvityksessä tarkasteltiin myös latvuspeittävyvyyden tasoa Vantaalla perustuen HSY:n maanpeiteaineistoon 2024, josta on huomioitu yli 5 m puusto. Laajimmat yhtenäiset korkean latvuspeittävyvyyden alueet ovat Itä-Vantaan, Länsi-Vantaan ja Pohjois-Vantaan metsäisillä alueilla. Rakennetuilla alueilla ja peltoalueilla latvuspeittävyys on matala.

Pintalämpötilakartan ja latvuspeittävyvyyden yhteistarkastelu koko kaupungin mittakaavassa osoittaa melko selvän yhteyden lämpötilojen ja latvuspeittävyvyyden välillä. Kuumilla alueilla valtaosalla pinta-alasta on matala latvuspeittävyys, kun taas korkean latvuspeittävyvyyden alueet ovat viileämpiä.

Latvuspeittävyvyyden ja lämpösaarekeilmiön tarkastelua jatketaan kaupungin sisäisesti. Latvuspeittävyyttä seurataan säännöllisesti HSY:n maanpeiteaineistojen avulla. Tulevissa tarkasteluissa selvitetään viileiden ja lämpimien alueiden sijoittumista yleiskaavassa, niiden saavutettavuutta herkkien kohteiden ja väestöryhmien, erityisesti päiväkotien, näkökulmasta.

Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys 2026

Luontopohjaisilla hulevesiratkaisuilla vahvistetaan monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä

Vantaan lukuisilla luonnonmukaisilla hulevesirakenteilla lisätään monimuotoista luontoa tiiviisti rakennetun kaupungin puistoissa ja viheralueilla. Yleisten alueiden hulevesipainanteet ja maisema-altaat ovat edellytys runsaslukuisille kasveille ja vesieliöstölle.

Luontopohjaiset hulevesikohteet tarjoavat ekosysteemipalveluja lähiympäristön asukkaille ja yhteisöille. Niillä viivytetään ilmastomuutoksen äärevöittämien rankkasateiden aiheuttamaa pintavaluntaa sekä parannetaan myös likaisten vesien laatua ennen vesien johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Vuonna 2025 Vantaan kaupunki on ollut mukana pääkaupunkiseudun tutkimushankkeessa, jossa on selvitetty Tikkurilantien biosuodatusalueen, Kartanonkosken Illepuiston altaiden sekä Pellaksenojan kaupunkipuron toimivuutta. Hankkeen seurannan tulokset on raportoitu kahdessa opinnäytetyössä vuonna 2025.

Vuonna 2026 valmistellaan hulevesimaksun käyttöönottoa Vantaalla. Kiinteistöt asemakaava-alueella tulevat maksamaan pinta-alan ja kiinteistötyypin perusteella korvausta yleisten hulevesijärjestelmien käytöstä Vantaalla.

Kuva: Ossi Hänninen

Kestävän ja aktiivisen liikkumisen edistäminen

Joukkoliikenteen kehittämisessä merkittävin hanke on Vantaan ratikka, jonka rakentamisen yhteydessä toteutetaan paljon myös laadukasta jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuuria. Myös muun joukkoliikenteen olosuhteita kehitetään esimerkiksi parantamalla asemanseutujen turvallisuutta. Vantaalla on aloitettu HSL:ltä saatavan bussin reaaliaikaiseen liikkumiseen perustuvan HFP-datan hyödyntäminen, ja sen avulla voidaan tunnistaa toimenpiteitä vaativat liikenteen sujuvuuden ongelmakohteet.

Pyöräliikenteen tavoiteverkon kehitys jatkuu Vantaalla. Vuonna 2025 parannettiin Lätisen Valkoisenlähteen tien pääreittiä, ja seuraavaksi toteutetaan Myyrmäen–Tikkurilan baanaa. Muita verkon kehittämistoimia suunnitellaan ja rakennetaan, ja vuonna 2026 verkko kriteereineen päivitetään ajantasaiseksi.

Osana Vantaan kaupungin säästötoimia kaupunkipyöräjärjestelmästä luovutaan alustavasti vuosiksi 2026–2028. Seudullisen järjestelmän käyttöönotto viivästyy kaudesta 2026 hankintapäätöksen kumoutumisen vuoksi. Vantaa osallistuu edelleen uuden järjestelmän suunnitteluun, mikä mahdollistaa järjestelmän käyttöönoton haluttaessa myöhemmin.

Vantaan kaupunki on edistänyt pitkäjänteisesti koulumatkojen aktiivista ja turvallista liikkumista. Vuonna 2025 aloitettiin Vantaan kouluvyöhykemallin pilotti, jossa kehitetään infraratkaisuja ja aktiiviseen liikkumiseen kannustavia toimenpiteitä yhteistyössä koulujen kanssa. Ensimmäiseksi

pilottikohteeksi on valittu Koivukylän koulu, jonka ympäristössä toteutetaan turvallisuutta ja viihtyisyyttä lisääviä parannustoimenpiteitä.

Vuosina 2025–2026 määriteltiin kävelynedistämishjelman mukaisesti Vantaan keskeiset kävelyreitit. Nämä yhdistetään pyöräliikenteen, joukkoliikenteen sekä moottoriajoneuvoliikenteen verkon kanssa yhdeksi liikenteen tavoiteverkoksi, jolla löydetään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja eri kulkumuodoille Vantaan erilaisissa ympäristöissä. Työtä hyödynnetään myös parannustoimenpiteiden priorisoinnissa ja kohdentamisessa.

Kuva: Pinja Setälä

Ratikan rakentamisen kiertotalousratkaisuja

Vantaan ratikan kehitysvaihe jatkui vuonna 2025 ja vuoden lopulla alkoi hankkeen ensimmäinen toteutusvaihe. Hankkeella on tunnistettu ja osin jo toteutettu monia kiertotalousratkaisuja. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia raaka-aineita, kuten maa- ja kiviaineksia, reuna- ja luonnonkiviä sekä lahopuita mahdollisuuksien mukaan. Hanke on laatinut ohjekortin pintamaiden hyödyntämiseksi kierrätyskasvualustoina. Myös betonimurskaa voidaan hyödyntää rakentamisessa aiempaa suunniteltua enemmän.

Resurssiviisaan kierrätyksen edistämiseksi hanke on hankkinut työmaiden läheltä varastointialueita ja tehnyt yhteistyötä viranomaisten kanssa niiden käyttöön saamiseksi. Stabiloituja massoja käsitellyt opinnäytetyö johti Petikon ympäristölupamuutoksen käynnistämiseen, mikä helpottaa vieraslajipitoisten ja stabiloitujen maamassojen sijoittamista lähelle työmaita. Lisäksi on aloitettu uusi opinnäytetyö asfalttirouheen hyödyntämisestä.

Hankkeen ympäristövastuullisuus varmistetaan hyväksytyn ympäristösuunnitelman ja ohjekorttien avulla. Käytännön toimet on aloitettu vuoden 2025 lopulla. Suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on säilyttää mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita ja kasvillisuutta. Ne luontohaitat, joita ei voida välttää, hyvitetään lisäämällä luontoarvoja sekä ratikan reitillä että muualla Vantaalla. Vaaralan varikolla toteutettiin ekologinen kompensatio, joka sai Lupa- ja valvontaviraston hyväksynnän vuoden 2026 alussa.

Havainnekuva: Vantaan kaupunki

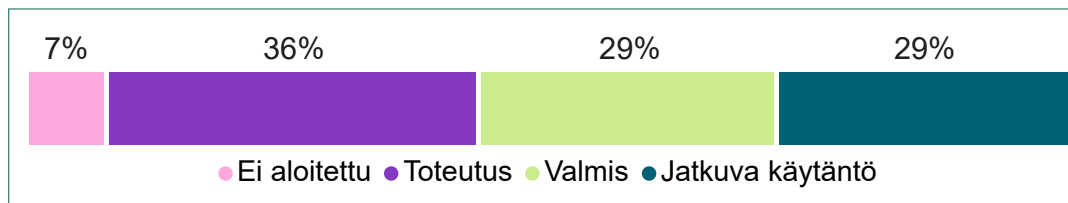

Hiilineutraali energia

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » Vantaa kehitti vuoden 2025 aikana paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita entistä vähähiilisemmiksi. Kaupunki on ottanut käyttöön lakia tiukemmat raja-arvot: esimerkiksi uusien vähintään kolmikerroksisten asuinkerrostalojen päästöt eivät saa ylittää 14 kg hiilidioksidiekvivalenttia neliömetriä kohden vuodessa, kun lain vaatima raja-arvo on 16. Näihin tavoitteisiin ohjataan sekä kaavamääräyksillä että kaupungin tontinluovutusehdoilla. Myös valituissa koulu- ja päiväkotihankkeissa on asetettu lain vaatimusta tiukempi hiilijalanjäljen tavoite.
- » Peltovuoren päiväkodin lämmitysjärjestelmä muutetaan öljystä maalämmöksi vuonna 2026. Kaikki merkittävimmät öljylämmityskohteet on vaihdettu maalämpöön.

- » Työn alla olevia maalämpökohteita ovat esim. Lentolan sekä Puutarhatien päiväkodit. Nikinmäen koulun uusi paviljonkirakennus liitetään koulun maalämpöjärjestelmään. Kimaran päiväkodin palokorjauksessa parannetaan maalämpöjärjestelmän toimintaa sekä asennetaan kohteeseen myös aurinkosähköjärjestelmä.
- » Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin kuluneella raportointikaudella. Aurinkosähköä on tulossa myös Simonkallion, Kivimäen ja Kaivokselan kouluille sekä Metsänhaltijan ja Kontiopuiston päiväkotien katoille.
- » Taloyhtiöklubitoiminta jatkui Vantaalla Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman rahoituksella vuonna 2025. Hanke päättyi elokuussa 2025. Klubitoimintaa oli Koivukylässä, Myyrmäessä, Hakunilassa, Mikkolassa ja Länsimäessä.

Rakennusten hiilijalanjäljen ohjaus Vantaalla

Alkuvuodesta 2026 tuli voimaan asetukset uusien rakennusten hiilijalanjäljen laskennasta ja raja-arvoista. Vuoden 2025 aikana Vantaalla valmistauduttiin tulevaan lainsäädäntöön ja kehitettiin paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita lakisääteistä määräystasoa vähähiilisemmiksi. Ohjauksella edistetään Vantaan päästöjen vähentämisen ja kiertotalouden edistämisen tavoitteita.

Valmistelutyön tuloksena Vantaa on ottanut käyttöön osin lakia tiukemmat vaatimukset. Vantaalla uuden vähintään kolmikerroksisen asuinkerrostalon päästöt eivät saa ylittää 14 kilogrammaa hiilidioksidiekvivalenttia neliometriä kohden vuodessa, kun lain vaatima raja-arvo on 16 (vuodesta 2029 alkaen 12). Lakia matalampaan hiilijalanjälkeen on ohjattu kaavamääräyksillä ja kaupungin myymien tonttien luovutusehdoissa vuoden 2026 alusta alkaen.

Myös valituissa kaupungin omissa koulu- ja päiväkotihankkeissa on asetettu lain vaatimusta tiukempi hiilijalanjäljen tavoite, joka vastaa vuonna 2029 voimaan tulevaa lakisääteistä tasoa päiväkotij- ja opetusrakennuksille.

Raja-arvon ohella asemakaavoissa ja tontinluovutuksissa ohjataan jatkossakin tarvittaviin ilmastovaikutuksia pienentäviin suunnittelun ja rakentamisen ratkaisuihin myös muilla tavoin. Esimerkiksi korjausrakentaminen, laajennukset ja käyttötarkoituksen muutokset uudisrakentamisen sijaan ovat tärkeitä keinoja vähähiilisyyteen.

Hiilijalanjäljen ohjausta on valmisteltu osana Vantaalla käynnissä olevaa NEUTRALPATH-hanketta, jonka yhtenä tavoitteena on edistää ilmastoviisaita suunnittelun käytäntöjä.

Kuva: Vantaan kaupunki

Energia ratkaisuja Vantaan kouluissa ja päiväkodeissa

Automaatiojärjestelmien modernisointia on toteutettu olemassa olevissa rakennuksissa sekä erillisurakoina että peruskorjausten yhteydessä. Automaatioasennuksia on jatkettu myös uudisrakennuskohteissa.

Automaatiojärjestelmiin on lisätty uusia palveluja, jotka mahdollistavat vesikiertoisen lämmönkulutuksen optimoinnin sekä sisälämpötilojen pysyvyyden varmistamisen.

Vuoden 2025 maalämpökohteita ovat esimerkiksi juuri valmistunut Lentolan päiväkoti sekä vielä työn alla oleva Puutarhatien päiväkoti. Nikinmäen koulun maalämpöjärjestelmää on korjattu vuonna 2024 ja rakenteilla oleva uudispaviljonkirakennus liitetään samaan järjestelmään. Kimaran päiväkodin palokorjauksessa parannetaan maalämpöjärjestelmän toimintaa sekä asennetaan kohteeseen myös aurinkosähköjärjestelmä.

Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin. Ainoa poikkeus oli Kytöpuiston koulu, jossa havaittiin ongelmia katon kantavuudessa. Aurinkosähköä on tulossa myös esimerkiksi Simonkallion, Kivimäen ja Kaivokselan kouluille sekä Metsänhaltijan ja Kontiopuiston päiväkoteihin.

Hybridisuodatinasennukset ovat valmistuneet Kytöpuiston sekä Mårtensdalin kouluille. Seuraavaksi suodattimien seuranta liitetään automaatiojärjestelmiin. Vuonna 2025 led-valaisinvaihtoja tehtiin noin 20 kohteessa. Tämän jälkeen led-valaisinvaihtojen valmiusaste on kouluissa 99 % ja päiväkodeissa 88 %.

Kuva: Marjo Luukkonen

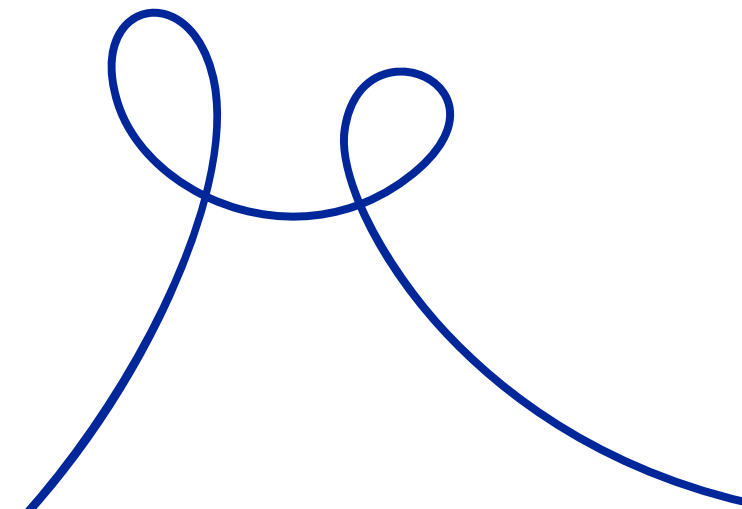
Kierrätysenergia vie Vantaan Energiaa kohti ilmastotavoitteitaan

Vantaan Energia pyrkii Pohjoismaiden johtavaksi kierrätysenergiayhtiöksi vuoteen 2035 mennessä. Yhtiön uusi Korkealämpötilalaitos vaaralliselle jätteelle valmistui ja ensimmäinen sähkökattila otettiin käyttöön Martinlaaksossa vuoden 2025 lopulla. Kivihiilen käyttö päättyi vuonna 2025, ja fossiilisten polttoaineiden käyttö energiantuotannossa loppuu vuoden 2026 aikana, kun maakaasua ja kivihiiltä korvaava tuotanto perustuu sähkökattilaan, Korkealämpötilalaitokseen ja biokaasuun.

Varanto, maailman suurin lämmön kausivarasto, siirtyi vuoden 2025 lopulla louhintavaiheeseen ja otetaan käyttöön arviolta vuonna 2030. Varannon ansiosta kesän lämpöä, jätteenkäsittelyn sivutuotteena saatua lämpöä, edullisen sähkön hetkinä sähköisesti tuotettua lämpöä ja hukkalämpöjä saadaan otettua talteen lämmöntarvehuippujen varalle. Varantoon voidaan varastoida keskisuuren kaupungin vuotuinen lämmöntarve. Varanto on energiavaraston lisäksi merkittävän kokoinen sähköisen kaukolämmön tuotantolaitos, sillä Varantoon tulee myös kaksi sähkökattilaa.

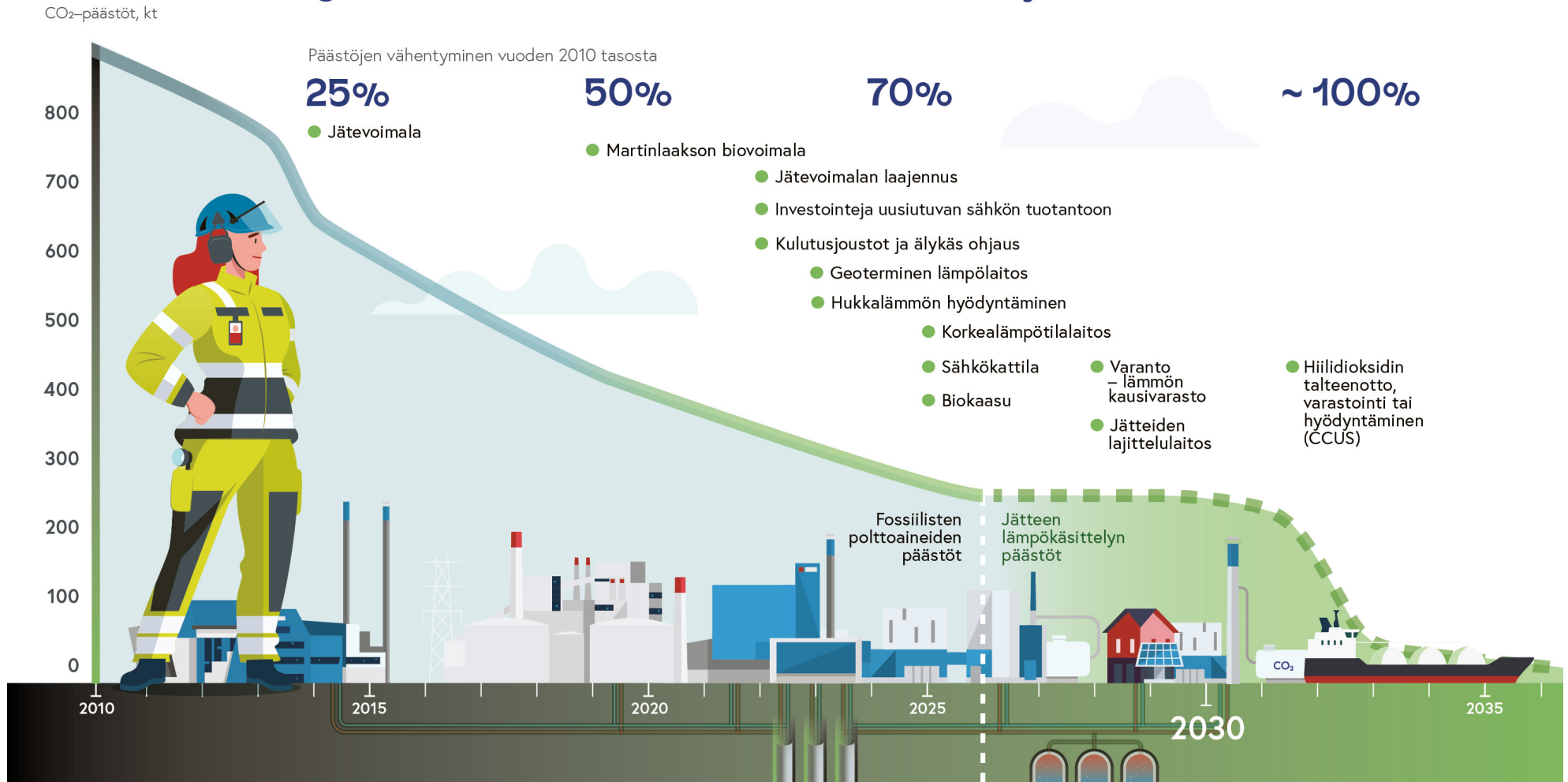
Vantaan Energian Vantaa Carbon Capture –hanke on Suomen ensimmäinen teollisen mittakaavan hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hanke, jolla Suomeen luodaan uutta hiilidioksidin talteenottoon, hyötykäyttöön ja varastointiin liittyvää infrastruktuuria ja arvoketjua. Hanke on parhaillaan esisuunnitteluvaiheessa. Investointipäätös tehdään vuoteen 2029 mennessä ja käyttöönotto voisi olla viimeistään vuonna 2032.

Vantaan Energia suunnittelee jätevoimalan yhteyteen lajittelulaitosta, joka tehostaa sekajätteen materiaalihyötykäyttöä. Hanke on esisuunnittelussa, ja investointipäätös tehdään vuonna 2027.

Energiantuotannon suorien kasvihuonekaasujen vähentäminen

Lähde: Vantaan Energia

NEUTRALPATH-hanke edistää energiaviisaita ratkaisuja Aviapoliksessa

Vantaa on mukana EU-rahoitteisessa NEUTRALPATH-hankkeessa, jossa viisi eurooppalaista kaupunkia kehittää ratkaisuja kaupunkien energiamurroksen vauhdittamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi. Vantaan pilottialueella Aviapoliksessa suunnitellaan energiapositiivisuutta tukevia ratkaisuja, minkä lisäksi vähähiilisen ja energiaviisaan suunnittelun käytäntöjä edistetään koko kaupungin tasolla.

Vuonna 2025 laadittiin alueellinen energiaselvitys Veromiehen kaupunginosaan. Alue muuntuu seuraavan vuosikymmenen aikana monipuoliseksi asumisen, työpaikkojen ja palveluiden kaupunginosaksi. Uuden rakentamisen yhteydessä on tärkeää varmistaa, että alueella rakennettavat energijärjestelmät tukevat kaupungin hiilineutraaliustavoitetta ja vastaavat tulevien vuosikymmenten tarpeisiin. Työllä haluttiin tuottaa lähtötietoa kaupungille ja alueen toimijoille energiaratkaisujen yhteiskehittämiseen.

Yksi hankkeen pilottialueista on Huberin hallien ympärille suunniteltava Huberilan uusi naapurusto. NEUTRALPATH-hankkeessa tutkitaan alueelle energiapositiivisuutta tukevia ratkaisuja yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa.

**Euroopan unionin
rahoittama**

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Horizon Europe -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmasta hankerahoituksen nro 101096753 nojalla. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat eivätkä välttämättä vastaa Euroopan Unionin tai CINEA:n näkemystä. Euroopan Unionia tai rahoittajaa ei voida pitää vastuullisena sisällöstä.

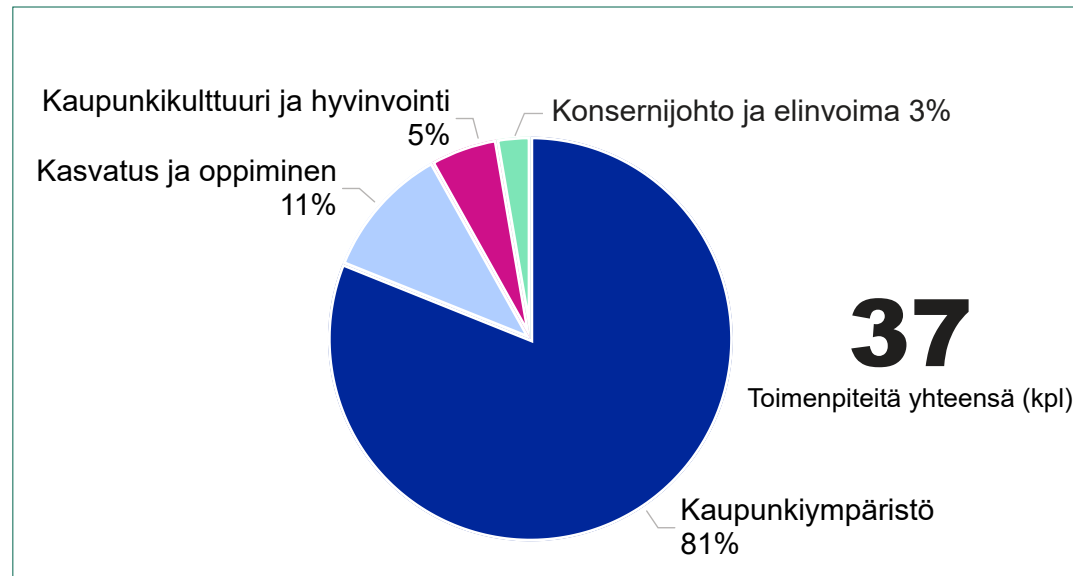

**AVIAPOLIKSEN
ALUEELLINEN
ENERGIASELVITYS**

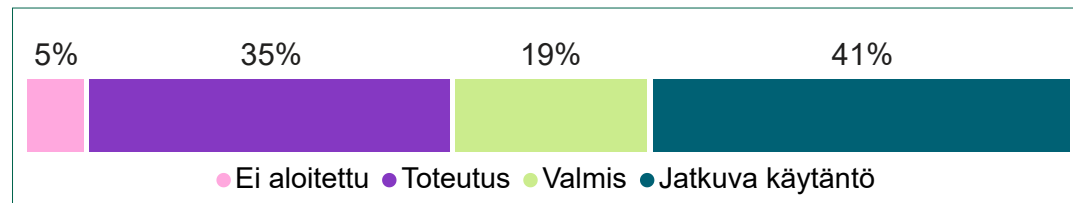

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » Korjaushankkeissa kierrätetään laitteita, kalusteita ja varusteita sekä vähäisessä määrin materiaaleja ja mm. väliseinien tiiliä. Viime aikoina on kierrätettävien laitteiden listaan tulleet myös led-valaisimet, joita on otettu kiertoon käytöstä poistuvista tai peruskorjattavista kohteista.
- » Esinelainauksen kehittäminen 2025: Vantaan kirjastoissa oli vuodenvaihteessa 2025–2026 yhteensä 1015 kotiin lainattavaa esinettä, joita lainattiin 4943 kertaa. Esinehankintoihin käytettiin vuonna 2025 10 080,69 €. Vuoden 2026 aineistomääräraha pieneni 8000 euroon. Timmissä varattavia laitteita oli 11 (2024: 14) ja varauksia 2392 (+6 %). Timmissä varattavia tiloja oli 19 (2024: 18) ja varauksia 9929 (+14 %).

- » Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa solmittu hankintasopimus käytössä ja käyttöä edistetään kaupunkiorganisaation sisällä.
- » Kadunsuunnittelussa betonimursketta ja vaahtolasimursketta käytetään yleisesti soveltuvissa kohteissa. Kasvualustoja, luonnonkiviä ja reunakiviä kierrätetään työmailla. Laajempi kaupunkitasoinen systemaattinen materiaalien kierrätys ja uusiokäyttö vaatii vielä jatkotyötä. Kiveyksissä ja luonnonkivilaatoituksissa on siirrytty kotimaisen kiven käyttöön. Stabiloinneissa on käytetty teollisuuden sivuvirroista saatavia sideaineita sekä vähäpäästöisiä sideaineita. Taitorakenteiden osalta edistetään soveltuvissa kohteissa vähähiilisen betonin käyttöä.
- » Maankäyttösopimuksissa pääsääntöisesti edellytetään A-energiatehokkuusluokkaa. Edellytetyn energiatehokkuusluokan noudattamiseksi on myös aina asetettu sopimussakko. Oman tontinluovutuksen yhteydessä ja tontinluovutuskilpailuissa on vaadittu A-energiatehokkuusluokkaa.
- » Rakennusvalvonta tilastoi puun käyttöä sekä julkisivujen pääasiallisena että kantavien rakenteiden materiaalina.
- » Hiilijalanjälki laskettu kaikissa uudisrakennushankkeissa ja merkittävimmissä korjaus/konversio-hankkeissa; esimerkkinä mm. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo. Hiilijalanjäljen ohjauksen periaatteita sovelletaan nimetyissä kohteissa.

Vantaan kaupungin ruokahävikkihanke voitti arvostetun ruoka-alan Milan Pact Awards 2025 –palkinnon

Vantaan kaupungin ja Yhteisen pöydän yhteistyöhanke ruokahävikin vähentämiseen on palkittu kansainvälisesti arvostetussa Milan Pact Awards 2025 –kilpailussa. Kilpailu järjestettiin osana Milan Urban Food Policy Pactin (MUFPP) Global Forumia Milanossa 14.–16. lokakuuta 2025. Palkinto myönnettiin Vantaalle sen innovatiivisesta ja vaikuttavasta työstä kestävän kaupunkiruokapolitiikan edistämiseksi.

EU:n osarahoittamassa Food waste ecosystem –hankkeessa Vantaan kaupunki pilotoi muiden muassa vantaalaisissa kouluissa ja ravintoloissa syntyvän hävikkiruoan jakelua Yhteisen pöydän kautta ruoka-apua tarvitseville. Yhteistyökumppaneina hankkeessa olivat Helsingin kaupunki, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Luonnonvarakeskus. Tuoreimpana pilottina testattiin myös syömäkeltvottoman ruokajätteen hyödyntämistä energiantuotantoon Benerg-startupin kanssa.

Milan Pact Awards on vuosittainen tunnustus, jonka tavoitteena on nostaa esiin kaupunkien parhaita käytäntöjä ruoka-alalla. Vantaa liittyi Milan Urban Food Policy Pactiin ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina yli vuosi sitten, ja nyt kaupunki on saanut tunnustusta konkreettisista teoistaan kestävän, osallistavan ja oikeudenmukaisen ruokajärjestelmän rakentamiseksi. Yhteisen pöydän toimintamalli ja vaikutukset esiteltiin Milan Pact Awardsin arviointiraadille, joka valitsi Vantaan voittajaksi omassa kategoriassaan yli 300 kaupungin joukosta.

Kuva: Filmbutik

Kiilan Kiertola

Vantaan kaupunki kehittää yhdessä Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta (Kiilan Kiertola), josta tavoitellaan merkittävää ja innovatiivista kiertotalouden keskittymää. Tavoitteena on kiertotalousratkaisujen avulla edistää vihreää siirtymää, hiilineutraaliustavoitteita, luontokadon hidastamista ja luonnonvarojen kulutuksen vähentämistä. Lisäksi pyritään kehittämään yritysten liiketoimintaa ja luomaan kestävä kasvua.

Alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella on logistisesti erinomainen, ja alueen suuri koko tekee siitä ainutlaatuisen Suomessa. Alueen kehittämisessä huomioidaan myös ympäristövaikutukset, kuten melu ja pölyäminen, sekä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tarpeet. Vuonna 2025 toteutettiin selvitys alueen ympäristöhäiriöiden yhteisvaikutusten arvioinnista ja luotiin konsepti sidosryhmien tiedonjako- ja vuorovaikutusalustasta. Vuonna 2025 käynnistettiin myös Kiilan Kiertolan kehityskuvatyö, jossa suunnitellaan alueen maankäytön tulevaisuutta sekä liikenneverkon kehittämistä.

Kuva: Tua Valtonen

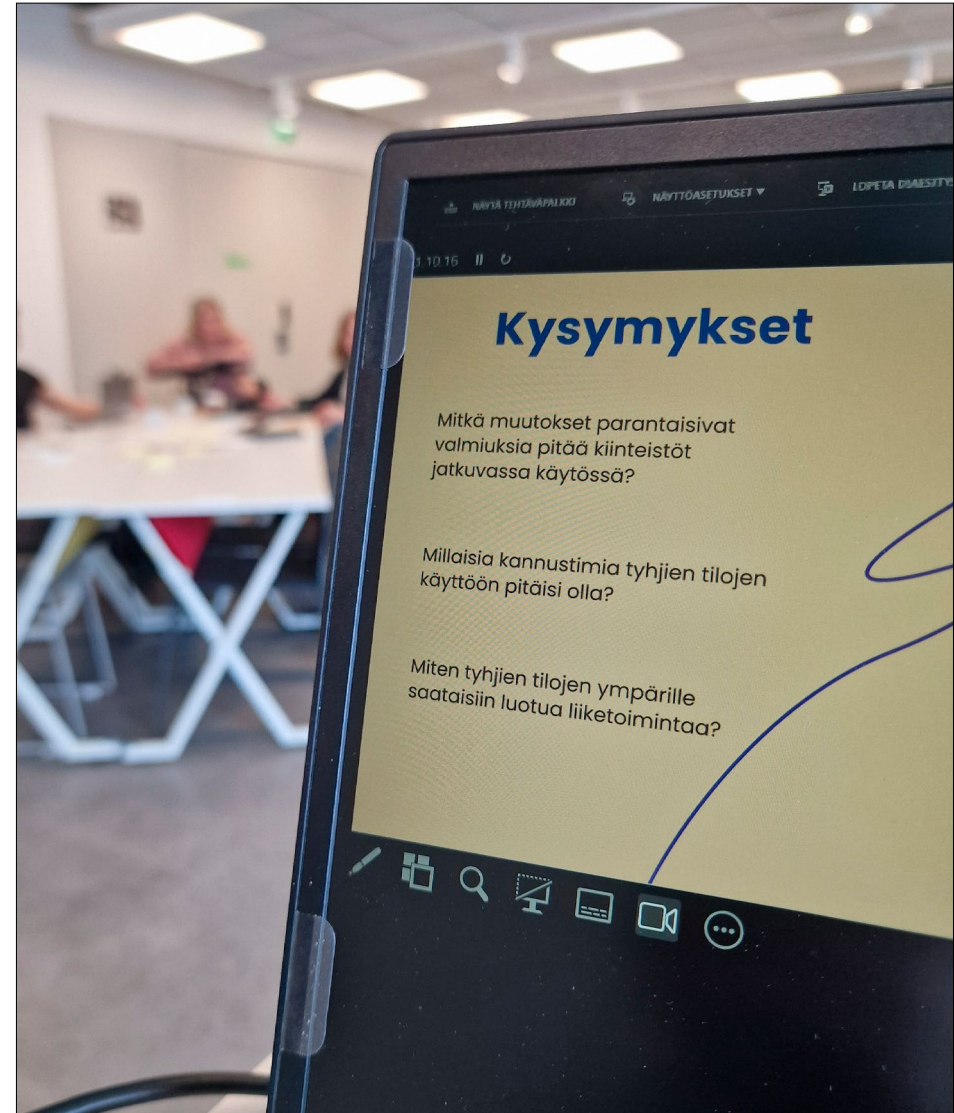

Kiertotalot-hanke

Kaksivuotinen EAKR (Euroopan aluekehitysrahasto) -rahoitteinen pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSY:n (Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä) rakentamisen kiertotaloutta edistävä ryhmähanke, Kiertotalot, jatkuu vuoden 2026 lokakuuhun. Vantaan kaupungin työpaketti on "Olemassa olevan rakennuskannan elinkaari tehokas käyttö".

Hankkeessa on etsitty keinoja olemassa olevan rakennuskannan elinkaaren pidentämiseen mm. Innovaatiohaasteen kautta. Haasteen tarkoituksena oli löytää pilotoitava, innovatiivinen ratkaisu rakennusten elinkaaren jatkamiseen. Kilpailun voitti Ramboll Finland Oy ehdotuksellaan "Livable properties", joka on työkalu vajaakäyttöisten kiinteistöjen potentiaalnin arviointiin. Työkalua tullaan pilotoimaan keväällä 2026.

Vajaakäyttöisten tilojen käyttöasteen tehostamista ja väliaikaiskäytön mahdollistamista on työstyetty järjestetyissä työpajoissa. Turhan purkamisen ehkäisemistä on edistetty HSY:n laatiman purkamisen syitä käsittelevän selvityksen pohjalta. Selvityksen perusteella järjestetään työpajasarja, jonka tavoitteena on löytää toimivia ohjauskeinoja purkamisen vähentämiseksi.

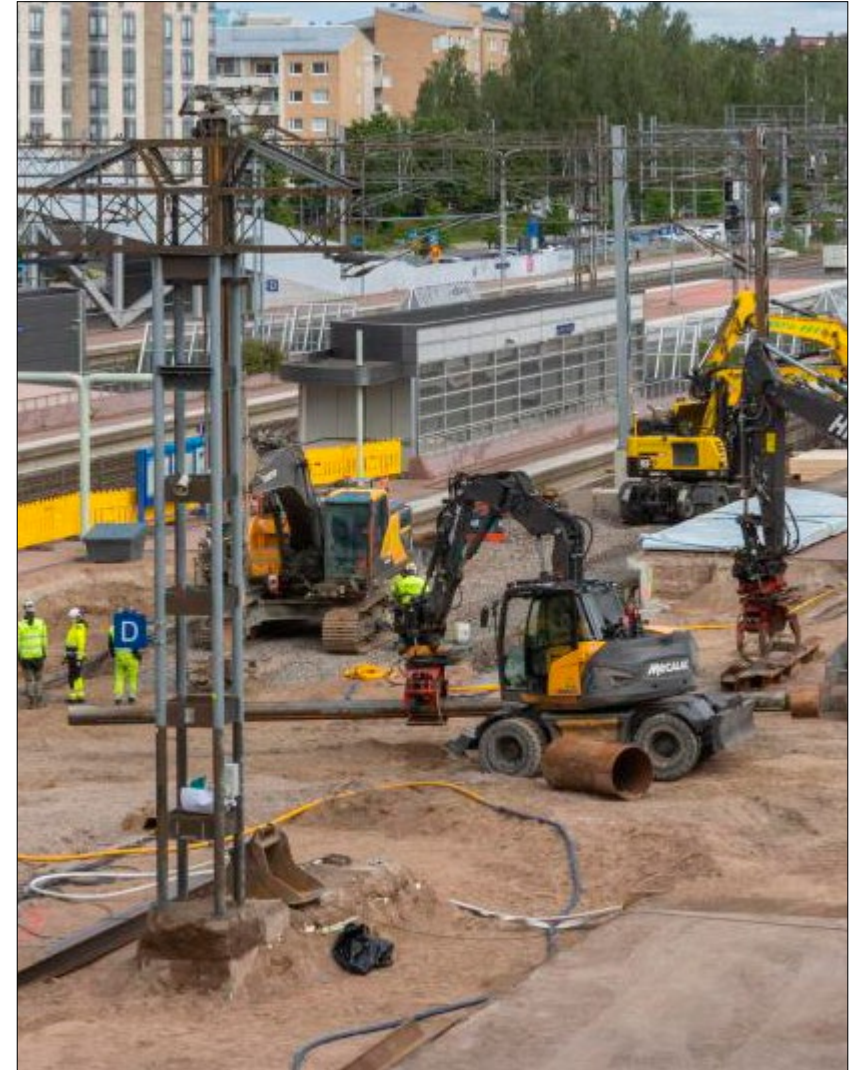
Kuva: Marina Niskakoski

Kiertotalouden green deal

Vantaan kaupunki liittyi kiertotalouden green deal -sitoumukseen elokuussa 2025. Sitoumuksella halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja.

Vantaan kaupunki on valinnut sitoumuksensa Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueet. Valitut toimenpidealueet ovat: Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen, Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita sekä Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi. Valituissa toimenpiteissä kaupungilla on mahdollisuus saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla voidaan saavuttaa päästövähennyksiä korvaamalla neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä. Rakennusten käyttöasteita parantamalla voidaan päästä parempaan resurssiviisauteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan tuotannon ilmastopäästöjä ja luontovaikutuksia.

Kuva: Mira Ahlstedt

Kierrätyskeskuksen kautta moni tavara saa uuden elämän

Kierrätyskeskus tuottaa Vantaan kaupungille uudelleenkäytön palveluita. Yhteistyön tavoitteena on mahdollistaa luonnonvarojen riittävyyttä ja kestävää elämäntapaa Vantaalla. Kierrätyskeskuksella on Vantaalla myymälät Porttipuistossa ja Myyrmäessä (laajennettu merkittävästi vuonna 2025) sekä suurmyymälät Koivukylässä ja Tammistossa.

Tavaroita voi Vantaan alueella lahjoittaa myös Boksi-lahjoituspisteisiin, jotka sijaitsevat Jumbon ja Myyrmannin kauppakeskuksissa, S-Market Kaivokselassa sekä Eurokankaan Tammiston ja Variston myymälöissä. Lisäksi Vantaan alueella kiertää säännöllisesti Kierrätyskeskuksen keräysauto.

Vuonna 2025 Vantaalla sijaisevien myymälöiden kautta myytiin 1,6 miljoonaa tavaraa (+23 %) ja lisäksi ilmaiseksi jaettiin 960 000 tavaraa (+20 %). Uudelleenkäyttöön saatetun tavaran luonnonvarasäästö oli 24,4 miljoonaa kiloa (+33 %) ja vältettyjen hiilidioksidipäästöjen määrä oli 9,2 miljoonaa kiloa (+31 %). Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 18,4 miljoonaa kiloa ja 7 kiloa.

Elämyksellisiä oppimisen hetkiä

Ympäristökoulu Polku on osa Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskusta ja se tuotti Vantaan kaupungille kestävyyskasvatuksen palveluita osana Vantaan kulttuuripolkua. Ympäristökoulu Polun järjestämiä oppitunneita pidettiin yhteensä 58 tuntia ja niihin osallistui 1 178 koululaista.

Kuva: Otto Virtanen

Tikkurilan jäähalleilla säästetään vettä jäähilettä sulattamalla

Tikkurilan jäähallilla on otettu käyttöön veden talteenotto- ja kierrätysjärjestelmä. Jään hoidosta kertyy vuorokaudessa noin 30 m³ jäähilettä, joka aikaisemmin vietiin ulos sulamaan ja kun lunta kertyi paljon, sitä kuljetettiin traktorilla pois.

Uudessa järjestelmässä jäähile sulatetaan sulatusmontussa hyödyntäen jäähallissa käytettävien kylmälaitteiden lauhdelämpöä. Sulatuksesta vesi johdetaan suodattimien ja puhdistamisen jälkeen takaisin jään jäädyttämiseen. Sulatetulla vedellä pystytään tekemään laadukkaampaa jäätä, sillä suodatettu vesi sisältää vähemmän kemikaaleja, kuin tavallinen vesijohtovesi.

Kaluston uusimisessa on hankittu pääsääntöisesti akkukäyttöisiä laitteita. Muutos on vähentänyt polttoaineenkulutusta merkittävästi.

Kuva: Elina Mehtonen

Nostoja kirjaston ympäristöohjelmasta 2025

Mosaiikin kirjastossa järjestettiin vuonna 2025 Korjauskaupunki-pajoja. Korjauskaupungissa opitaan yhdessä korjaamaan ja paikkaamaan erilaisia tekstiilejä, kuten vaatteita ja vaikka pehmoleluja. Vapaaehtoiset auttavat ja neuvovat osallistujia. Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Pajan käytössä on Mosaiikin Värkkäämö, jossa on käytössä saumurit ja ompelukoneet ja erilaisia tarvikkeita, kuten lankaa ja neuloja. Korjaamista ja ekologisuuksi opitaan pajoissa yhdessä.

Koivukylän kirjastossa järjestettiin Osallistuvan budjetoinnin määrärahalla askartelupajoja lapsille ja perheille. Pajojen aiheina oli muun muassa "Askartele voimaeläin", "Kani Loikkavaaran suurenmoinen suku" ja sitten oli keväinen "Ötökkäpaja". Askartelupajoissa käytettiin pääasiassa kierrätysmateriaaleja ja sisältö oli suunniteltu niin, että pienemmätkin askartelijat pystyvät osallistumaan työskentelyyn. Työpajoista tuli hyvää palautetta niin lapsilta kuin vanhemmiltakin.

Edellä mainittujen lisäksi kirjastoissa järjestettiin 45 ympäristövastuullisuuteen liittyvää tapahtumaa tai näyttelyä vuonna 2025.

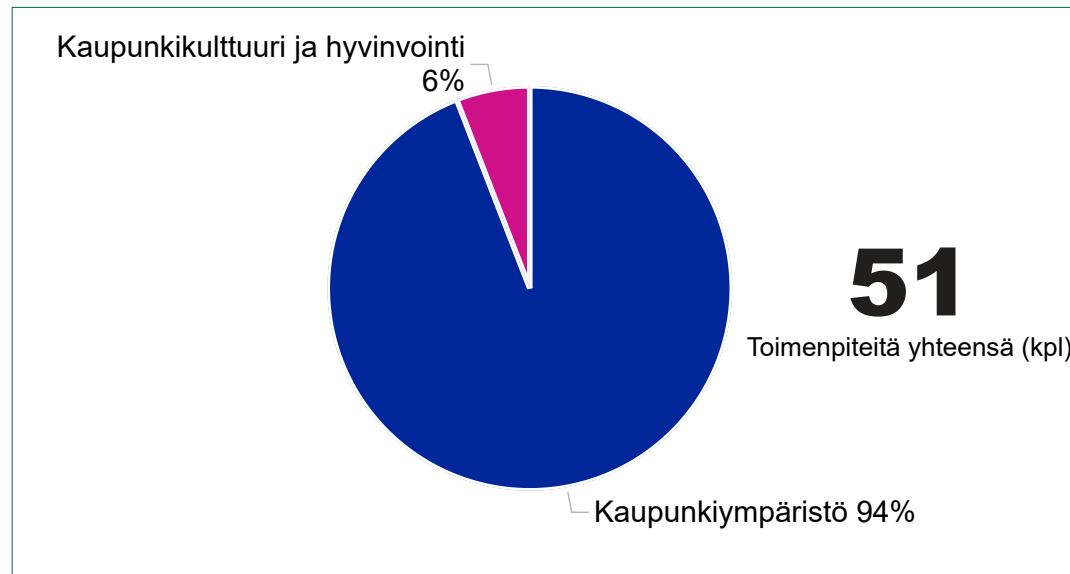

Kuva: Satu Dolk

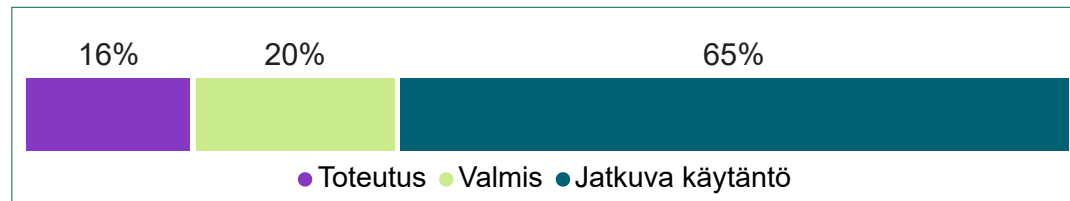

Monimuotoinen luonto

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » Ekologisen kompensaation pilotointi on saatu menestyksekkäästi valmiiksi ja kompensaatio on otettu käyttöön kaupungin maankäytön suunnittelussa. Työ jatkuu toimintamallin kehittämisellä ja kokemusten keräämisellä. Vuoden 2025 aikana selvitettiin kaupungin omia mahdollisia hyvitysalueita. Tätä työtä jatketaan vuoden 2026 aikana. Jatkossa Vantaa on tiiviisti mukana kehittämässä hyvitysmarkkinoita.
- » Vantaan puroista poistettiin vuonna 2025 rytöpatoja 39 kpl. Soraikkoja huollettiin omana työnä yhteensä 26 kpl. Tämän lisäksi järjestettiin viidet talkoot, joissa kunnostettiin/ rakennettiin 6 kutusoraikkoja. Purotalkkarit kävivät myös tutustumassa Helsingin pitäjän kirkonkylänkosken padon purkutyömaahan. Padon purkamisen myötä vaelluskalojen kulku ylävirtaan helpottuu huomattavasti.

- » Luonnon heikentymättömyys on osa luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmaa ja kaupungin luontoposiitiivisuustavoitteita ja -sitoumuksia. Luonnon heikentymättömyys toteutetaan lieventämishierarkian ja ekologinen kompensaaation avulla. Nämä on otettu osaksi kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita ja mittareita. Kompensaaation käyttöönottoa pilotoitiin vuoden 2025 aikana menestyksekkäästi ja vuoden 2026 aikana kompensaaatio otetaan lähtökohtaisesti käyttöön kaikissa uusissa asemakaavoissa, joissa syntyy luontohaittaa. Toimintatapaa kehitetään samaan aikaan kun ekologista kompensatiota otetaan käyttöön.
- » Uusissa asemakaavoissa toteutetaan luontohaittojen lieventämishierarkia, jonka viimeisenä keinona on ekologinen kompensaaatio. Toimenpide on osa luonnon heikentymättömyyttä ja luontoposiitiivinen Vantaan 2030 -tavoitetta. Toimenpide on mukana kaupunkistrategiassa 2026–2029. Mittarina toimii luonnonarvohehtaarit. Luonnonarvohehtaarit on otettu käyttöön Vantaan kaupungin maankäytön suunnittelussa.
- » Haettu rahoitusta Kylmäojan monimuotoisuustekoihin MetsäGroup-hausta. Viimeistelty KYLKI-hakemus (Kaupunkiseutu ja yritykset luontoposiitiivisuuden kirittäjinä) ja saatu myönteinen rahoituspäätös.
- » Vieraslajisuunnitelma valmistui syksyllä 2025. Suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä vieraslajitorjunnan seurannaksi. Vieraslajitiedon vieminen ArcGIS:iin ja Vampattiin laji.fi-portaalista käynnistetty yhteistyössä paikkatietopalveluiden kanssa.
- » Lähiluonto-oppaat järjestivät Purotalkkareiden kanssa kahdet jättipalsamitalkoot Kylmäojalla ja Rekolanojalla. Vantaa oli mukana Soolotalkoot-kampanjassa viidellä kohteella, jossa oli mahdollista torjua jättipalsamia. Crowdsorsa-mobiilipelin avulla oli mahdollista torjua lupiinia ja jättipalsamia usealla eri alueella Kuusijärvellä, Tammistossa, Petikossa ja Myyrmäessä. Crowdsorsaan osallistui Vantaalla 173 henkeä/tiimiä. Vieraslajitiedotusta tehtiin Vantaan lähiluonnon facebook-sivustolla ja bussien diginäytöillä. VÄLKE-hankkeessa pidettiin vieraslajiwebinaari. Puistoruokailutapahtumassa esiteltiin vieraslajeja.
- » Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hanke toteutettiin suunnitelman mukaisesti ja Vantaan Välke-ryhmän (Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja ympäristötietoisuuden edistämisyhmä) puheenjohtajuuskauden aikana kehitettiin ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden lisäämisen toimintatapoja vesiteemasta. Vantaan kaupungin ja SLL:n Vantaan osaston järjestämiä vieraslajitalkoita oli kesällä 2025 yhteensä 42 kappaletta. Vehkalanmäellä järjestettiin talkoita WWF:n ja ympäristökeskuksen kanssa. Vantaan vieraslajitalkoiden koordinoitua kehitetään hankkeen tuottaman materiaalin ja ideoiden pohjalta. Hankkeen aikana syntyneet materiaalit on ladattu MAPPA.fi-palvelimeen Välke-ryhmän alle.

Luontoposiitiivisuustyön kehittäminen

Vuonna 2025 Vantaan kaupungin luontoposiitiivisuustavoitetta vietiin määrätietoisesti osaksi kaupungin uutta strategiaa. Luontoposiitiivisuustyön strategiseksi mittariksi asetettiin luonnonarvohehtaari, joka mittaa alueiden ekologista tilaa suhteessa pinta-alaan, ja jonka perusteella voidaan arvioida muutosta luonnon tilassa. Vantaa kehittää yhdessä kymmenen muun Suomen suurimman kaupungin kanssa luonnonarvohehtaarin käyttöönottoa ja siihen perustuvaa tilinpitoa siten, että mittari on yhdenmukaisesti sovellettavissa eri kaupungeissa ja mahdollistaa luontovaikutusten vertailun kaupunkien välillä.

Luontoposiitiivisuustyötä tukevia käytännön edellytyksiä vahvistettiin muun muassa laatimalla vieraslajisuunnitelma sekä kehittämällä paikkatietoa luontotiedon paremmaksi hyödyntämiseksi. Luontosydämenjäljen kasvattamiseen liittyvä viestintäsuunnitelma valmistui. Keravanjoen Kirkonkylänkosken padon purkaminen paransi huomattavasti vaelluskalojen kulkumahdollisuuksia. Vantaalle perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 81 hehtaaria. Lisäksi valmisteltiin OECM-alueita (Other Effective Area-Based Conservation Measures) täydentämään perinteistä suojelualueverkostoa. Vantaalla OECM-alueita ovat kaupungin omistamat yleiskaavan LUO-alueet (luonnon monimuotoisuuden kannalta

erityisen tärkeät alueet). Luontoposiitiivisen yritysyhteistyön edistämiseksi haettiin ja saatiin rahoitus KYLKI-hankkeelle, jonka tavoitteena on laajentaa luontoposiitiivisia toimintamalleja yritysyhteistyön kautta.

Vantaan luontoposiitiivisuustyö palkittiin kunniainnalla Paras luontoteko -kilpailussa. Kilpailun järjestää kahden vuoden välein Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Suomen kansallinen komitea. Tänä vuonna etsittiin erityisesti toimia, joilla on innostettu laajamittaiseen toimintaan ja yhteistyöhön luonnon tilan säilyttämiseksi tai parantamiseksi.

Kuva: Matti Nummelin

Luonnon heikentymättömyys ja ekologinen kompensatio

Tärkeänä työkaluna luontoposiitivisuuden saavuttamisessa on luonnon heikentymättömyyden malli maankäytössä, jonka mukaisesti rakentaminen luontoalueille toteutetaan niin, että haitat luonnolle minimoidaan ja jäljelle jäävät haitat hyvitetään. Tämä tarkoittaa, että rakennuspaikalla olleelle luontotyyppille aiheutunut haitta hyvitetään parantamalla samanlaisen luontotyyppin tilaa toisaalla.

Luonnon heikentymättömyyden malli otettiin käyttöön Vantaalla vuoden 2025 alussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa, jolloin Vantaa toteutti rakentamisen luontohaittojen ekologisen kompensatian Palokallion metsään. Siellä entistä talousmetsää ennallistettiin kohti luonnontilaa. Ennallistuksessa muun muassa tukittiin metsän kuivattamiseksi aikanaan tehtyjä ojia ja kaadettiin puita maahan lahopuiksi, sillä lahopuu on elintärkeää monille hyönteis- ja kasvilajeille.

Vantaan ratikan rakentamisesta aiheutuvien luontohaittojen hyvittämistä suunnitellaan niin luonnon luontotyyppeihin kuin rakennettuunkin ympäristöön, sekä kaadettujen puiden korvaamiseen uusilla puilla.

Vantaa toimii valtakunnallisena edelläkävijänä toteuttamassa ekologista kompensatiota sekä kehittämässä ja ottamassa käyttöön luonnonarvomarkkinoita. Jatkossa Vantaalla kaikki rakentamisesta aiheutuva luontohaitta hyvitetään.

Ekologinen kompensatio perustuu uudistettuun luonnonsuojelulakiin, ja hyvityssuunnitelmat hyväksyy Lupa- ja valvontavirasto.

Niittyvuosi jatkoii luontoteemaa

Vantaan yhtenä luontotavoitteena on kattava avoimien alueiden verkoston varmistaminen. Sen toimenpiteisiin kuuluu muun muassa niitty-ympäristöjen monimuotoisuuden kasvattaminen.

Vantaan Vehkalanmäen uusiniityn hoitoa jatkettiin aikaisempien vuosien tahtiin omana työnä ja useilla yritystalkoilla. Lupiinin määrä on pudonnut murto-osaan siitä, kun vieraslajeja alettiin torjua kuusi vuotta sitten. Torjuntaa jatkettiin, ja vuonna 2025 yksikään lupiini ei ehtinyt siementää hoidetun niityn alueella. Kukkakasvien kasvuedellytyksiä parannettiin myös niittämällä heinävaltaisia aloja, jolloin niittojätteen mukana saatiin poistettua ravinteita.

Niittyvuosi sai hyvää vetoapua Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiriltä, kun sen Ketosirkka-hankkeen niittykohteista viisi sijoittui Vantaalle. Niittylajistoltaan mielenkiintoisia kohteita löytyi mm. Askiston Kakolanmäeltä, Tuupakantien varresta ja Ylästön Syyrakista. Näiden kohteiden vuonna 2025 aloitettua luonnonhoitoa jatketaan myös vuonna 2026.

Kuva: Jarmo Honkanen

Vantaan lähiluonto-opastoiminta tavoitti yli 900 asukasta

Ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaat järjestivät kaudella 2025 laajan valikoiman retkiä, joiden tarkoituksena oli vahvistaa lasten, nuorten ja aikuisten luontosuhdetta. Kevään ja syksyn suosituin retki oli Tutkimusmatka lähiluontoon. Muita retkiä olivat esimerkiksi Liisa liito-oravan seikkailu, Luovaa luontoa -taidepaketti sekä Lajintuntemusta vahvistava luontoretki. Päiväkodeille ja kouluille tarjottujen retkien lisäksi lähiluonto-oppaat toteuttivat 13 luontoretkeä muille ryhmille, kuten eläkeläisille, asukastilalle, nuorille aikuisille ja avoimelle päiväkodille.

Lähiluonto-oppaat järjestivät yhteistyössä purotalkkareiden ja Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hankkeen

kanssa useita jättipalsamin ja lupiinin kitkentätalkkoja. Oppaat olivat mukana myös Itämeripäivän mikroskopointirastilla, joka keräsi noin 100 kävijää. Lisäksi lähiluonto-oppaat järjestivät yhteisö- ja henkilöstötapahtumia.

Kaiken kaikkiaan lähiluonto-oppaiden retkille, talkoisiin ja muihin tapahtumiin osallistui 932 henkilöä, joista lapsia oli 653. Palautteet olivat erittäin myönteisiä: opastusta kiiteltiin erityisesti innostavuudesta, asiantuntevuudesta, lasten huomioimisesta ja hyvästä yhteistyöstä. Vuodelle 2026 lähiluonto-opastoimintaa suunnitellaan luontoteot-teemalle.

Kuvat: Taru Metsä

Crowdsorsa-mobiilipeli innosti torjumaan vieraskasvilajeja

Vantaalla on ollut käytössä Crowdsorsa-mobiilipeli kaksi kesää vieraskasvilajien torjunnassa. Pelin avulla lisätään tietoa haitallisista vieraslajeista ja innostetaan asukkaita tekemään hyviä luontotekoja. Pelissä jättipalsamin tai lupiinin torjunnasta maksetaan pieni palkkio.

Peli sai hyvää palautetta ensimmäisenä kokeiluvuotena ja kaudella 2025 Vantaan pelialuetta laajennettiin käsittämään Kuusijärven, Tammiston ja Myyrmäen alueiden lisäksi viheralueita muun muassa Petikosta, Korsosta sekä Kuninkaalasta. Kesällä 2025 peliin osallistui yhteensä 173 henkilöä/tiimiä ja suurin osa osallistujista oli edellisen vuoden tavoin teini-ikäisiä ja nuoria aikuisia. Crowdsorsan kautta torjutut esiintymät pinta-aloineen menevät tiedoksi myös Laji.fi-sivustolle. Mobiilipeli täydensi osaltaan kaupungin, järjestöjen ja asukkaiden muuta työtä vieraslajien torjumiseksi.

Kuva: Anna Ojala

Monimuotoisuuden huomioiminen puistosuunnittelussa

Viheralueiden suunnittelu käynnistyy aina mahdollisten luontoarvojen huomioimisella. Olevaa kasvillisuutta säilytetään mahdollisimman paljon, ja toiminnot sijoitetaan niin, ettei esimerkiksi puita tarvitse kaataa. Suunnitelmissa suositetaan monilajista, kotimaista kasvillisuutta.

Niittyinä hoidettavia alueita on lisätty suunnitelmiin, ja kasvillisuussuunnitelmissa huomioidaan myös ekologisten

verkoston tavoitteet. Lisäksi hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan olevan maapohjan siemenpankkia. Viime vuosina on kiinnitetty erityishuomiota vieraslajeihin: suunnitelmien liitteenä annetaan ohjeistukset vieraslajien torjuntaan työmaan aikana.

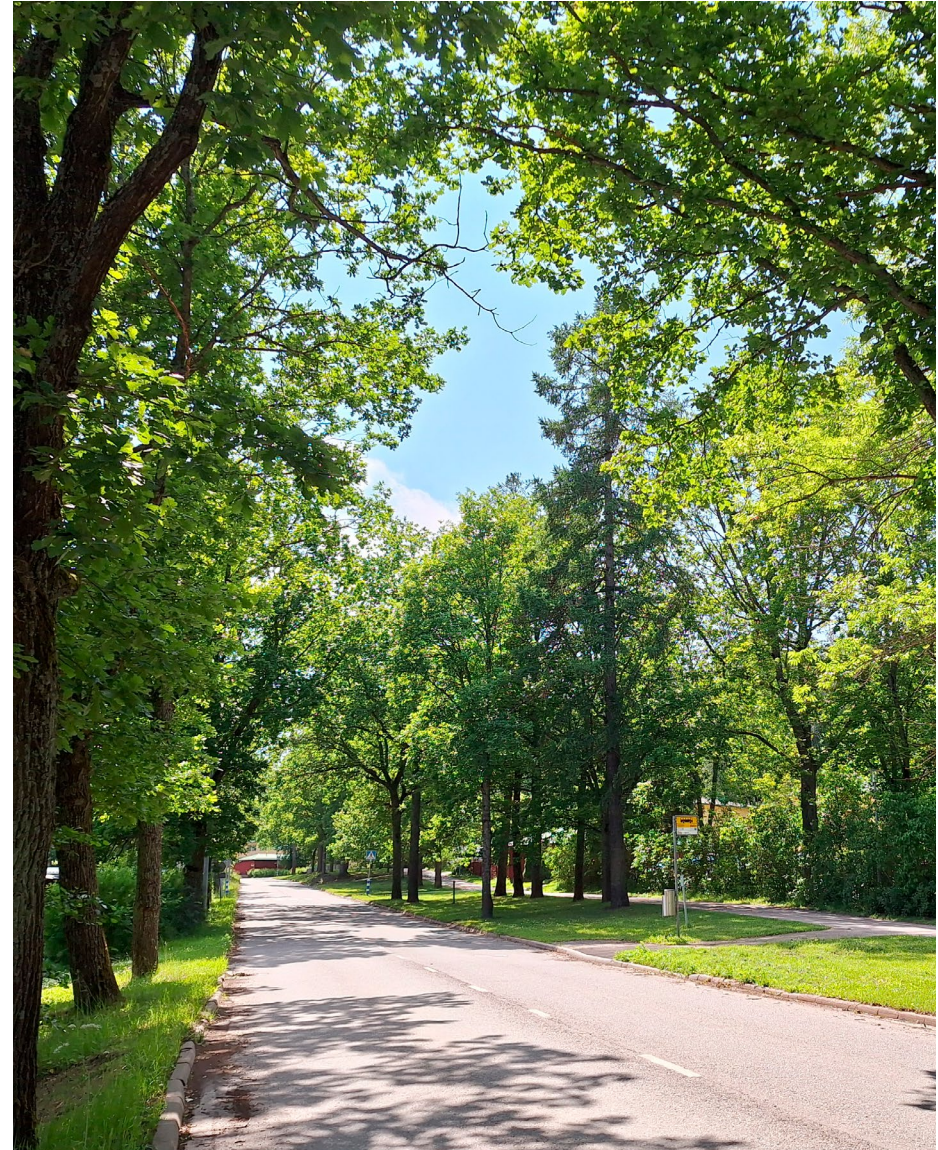
Kuvat: FCG, Taina Tuominen

Katupuulinjaus tuo esiin katupuiden merkityksen meille kaikille

Katupuut lisäävät viihtyisyyttä ja vehreyttä sekä tarjoavat varjoa kesähelteillä. Lisäksi ne voivat lisätä luonnon monimuotoisuutta monilajisina, kerroksellisina ja kukkivina kokonaisuuksina. Katupuulinjauksella (2025) on tuotu esiin katupuiden monet hyödyt ja niiden merkitys myös asukkaille ja kaikille vantaalaisille. Katupuulinjauksen visio on, että Vantaalla puut saavat kasvaa pitkäikäisiksi, puusto on monilajista ja elinvoimaista, katupuustolla hillitään ilmastomuutoksen vaikutuksia ja vantaalaiset tuntevat puunsa. Tavoitteena on parantaa ohjeistusta, lisätä katupuiden määrää ja monimuotoisuutta monilajisiin istutuksiin sekä koota ja jakaa katupuita koskevaa tietoa. Katupuilla on omat tarpeensa ja niistä tulee pitää huolta muun muassa riittävin tilavarauksin ja hoidon keinoin.

Mitä kookkaammaksi puu kasvaa, sitä paremmin se tarjoaa meille hyötyjä. Siksi on tärkeää huolehtia katupuiden säilymisestä. Katupuulinjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi on esitetty toimenpiteitä, kuten katupuurekisterin hyödyntäminen, katupuiden vauriohinnaston käyttöönotto, kaupunkitilaohjeen täydentäminen suunnittelun tueksi sekä lajiston laajentaminen puulajikokeiluun.

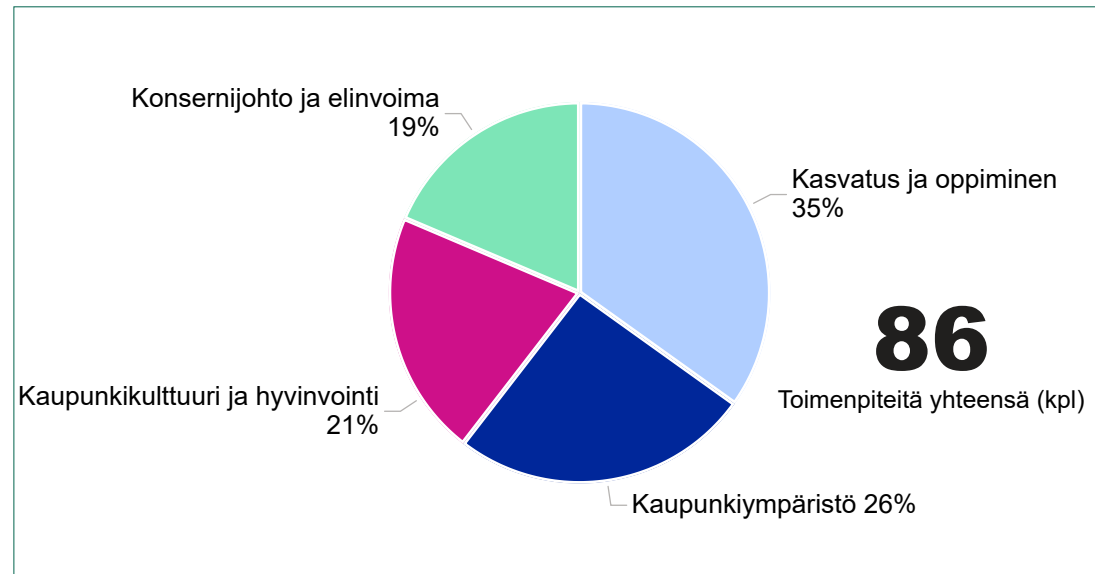

Kuva: Anni Vuorikari

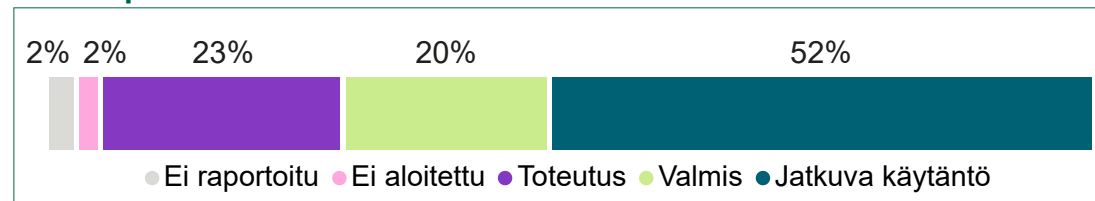

Vastuullinen Vantaa

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » Lähiluonto-oppaat järjestivät vuonna 2024 lähiluontoon kaikkiaan 56 luontoretkeä, joille osallistui yhteensä 1 047 henkeä päiväkotikäisistä eläkeläisiin.
- » Kuvataidekoulussa lähiluontoa ja -ympäristöä on hyödynnetty oppimisaikana, inspiraationa ja mallina. Oppilaat ovat toteuttaneet ympäristötaideprojekteja, tutustuneet lähiympäristöön eri aistien kautta ja kuvanneet sitä maalaten, valokuvaten ja piirtäen. Kesäkurssien sisältöön kuuluu ulkona oppiminen oleellisena osana.
- » Vantaan kaupungin järjestämille tapahtumille on otettu käyttöön vastuullisuusperiaatteet syksyllä 2024, joista viestitään eri kanavissa.

- » Aikuisopistossa kotimainen punasavi on otettu keramiikan materiaaliksi. Akryyliä käyttöä on vähennetty ja otettu tilalle muoviton ympäristöystävällinen eco guassi.
- » Nuorten kasvua ympäristövastuullisiksi kansalaisiksi on tuettu nuorisotyöllisin keinoin. Toimenpiteet on viety Ekokompassi- järjestelmään (tasokuvaus jäänyt Ekokompassin jalkoihin). Nuoria tuetaan erilaisin toiminnallisin menetelmin huomioimaan ympäristöasioita (pullonkeräyskiset ja siivoustalkoot) sekä lisäksi nuoria viedään luontoon ja tuodaan luontoa lähelle nuorta esimerkiksi leiri- ja retkitoiminnalla.
- » Kaupunkiympäristön toimialalle myönnettiin uusi Ekokompassi sertifikaatti 3.11.2025. Jatketaan ympäristöjohtamisen kehittämistä toimialalla.
- » Ekokompassi-sertifioinnin laajentamisesta koko Konsernijohtoon ja elinvoiman toimialalle päätettiin vuoden 2025 lopussa toimialan johtoryhmässä. Ekokompassin ympäristöohjelma rakennetaan keväällä 2026.
- » Esihenkilöille sekä asiantuntijoille suunnattu kestävän kehityksen SDG-työpajakonsepti valmis ja koulutuksia pidetty. Kaupungin vastuullisuusasiantuntija koordinoi kokonaisuutta.
- » Ilmastobudjetti on muutettu ympäristöbudjetiksi sisältäen myös luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Vuonna 2025 ympäristöbudjetti raportoitiiin tilinpäätöksen ja ympäristövastuuraportin yhteydessä. Vuonna 2026 budjetoinnin toimivuutta tarkastellaan uudelleen.
- » Varhaiskasvatuksessa ekotukihenkilöverkosto päivitettiin ja yhtenäistettiin muiden vastuiden kanssa ekotuutorverkostoksi, joka vastaa ympäristötyön edistämisestä päiväkodeissa. Palveluyksikkö/ alueenjohto-ryhmissä on käsitelty ympäristöteemoja. Palvelualueasoinen kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti.
- » Haitallisten aineiden vähentäminen päiväkotiympäristön hankinnoissa -green deal -sopimuksen tavoitteiden toteutuminen raportoitiiin Sitoumus 2050-sivustolla keväällä 2025, jolloin raportointivelvollisuus loppui sopimuskauden päätyttyä. Vantaa on huomioinut green deal-kriteereitä sopimuksen minimitasoa laajemmin useammassa hankinnassa. Sitoumuksen tavoitteet toteutuvat jatkossa jatkuvana käytäntönä, haitallisia kemikaaleja vähennetään varhaiskasvatuksen ympäristöissä hankintakriteerien avulla.
- » Kaikkien suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet pohjautuvat yhtiöiden vastuullisuusohjelmiin. Lisäksi tavoitteissa on huomioitu kaupunkistrategiset päämäärät, kuten resurssiviisaus ja hiilineutraalisuustavoitteet, sekä SDG-viitekehys. Yli puolet kaupungin yhtiöille vuodelle 2025 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin. Vastuullisuustavoitteiden toteutumisesta voi lukea tarkemmin tytäryhtiöiden vuosiraportista 2025. Lisäksi kattavampaa tietoa vastuullisuustoimista löytyy tytäryhtiöiden toimintakertomuksista.

Varhaiskasvatuksen ympäristökasvatusta ohjaavat työkortit

Vuonna 2025 päiväkotien ympäristökasvatus kytkeytyy tiiviisti ympäristökasvatuksen työkorttien teemoihin. *Lähiluonto ja luontosuhde* -kortin tavoitteet näkyvät viikoittaisina metsäretkinä, lähialueen tutkimisena ja lasten myönteisten luontokokemusten vahvistamisena. Kasvulavat, istutukset ja puutarhaprojektit tukevat sekä luontosuhdetta että päiväkotipuutarhan tavoitetta ymmärtää ruoan alkuperää ja kasvien kasvua.

Vastuullinen kuluttaminen toteutuu kierrätyksen lisäämisellä, jäteastioiden päivittämisenä, lelujen ja materiaalien uudelleenkäyttönä sekä harkituilla hankinnoilla. Kierrätystapahtumat ja lelumarkkinat vahvistavat kiertotalouden periaatteita.

Vaikuttaminen ja osallisuus kestävään elämäntapaan konkretisoituu ekokaveritoiminnassa, lasten vastuurooleissa (esim. energiaetsivät, roskapoliisit) sekä kierrätysretkillä, joissa lapset harjoittelevat omien tekojensa vaikutusten ymmärtämistä.

Energian säästäminen näkyy arjen valinnoissa: valojen sammuttamisessa, vedenkäytön tarkkailussa ja energiakokeiluissa, jotka on toteutettu osana lasten oppimista.

Ruokakasvatus vahvistuu kasvisruokaan tutustumisena, ruokahävikin vähentämisenä ja lasten osallisuutena annoskokojen määrittämisessä.

Kaiken kaikkiaan vuosi 2025 vahvistaa ympäristövastuullista pedagogiikkaa ja toimintakulttuuria arjen tasolla.

Kuva: Pekka Turtiainen

Ympäristövastuullista varhaiskasvatusta ruotsinkielisillä palveluilla

Vantaan ruotsinkielinen varhaiskasvatus on neljästä yksiköstä koostuva tiivis yhteisö. Yksiköt toimivat samojen tavoitteiden mukaan, ja ympäristökasvatus ja ekotoiminta ovat kaikissa osa arkea.

Ympäristövastuullista käyttäytymistä ja kasvatusta on työstetty monella tavalla, ja lapset ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun. Leluja on korjattu ja käyttämättömiä leluja on kierrätetty ja lainattu ryhmien välillä. Yhdessä on mietitty, miten lelut ja erilaiset materiaalit saataisiin kestämään kauemmin. Askartelussa ja materiaaleissa on huomioitu kierrätys; maitopurkit ja erilaiset laatikot on otettu uusiokäyttöön. Kierrätystä on edistetty eri-ikäisten lasten kanssa lajittelemalla roskia ja viemällä ne kierrätyspisteille.

Ruokakasvatus näkyy kaikissa yksiköissä kasvattajien positiivisena ruokapuheena, erilaisina maisteluina ja lasten kannustamisena. Lapset saavat itse osallistua ruuan ottamiseen, mikä vähentää ruokahävikkiä. Aikuinen on ruokailutilanteissa läsnä ja yhdessä tutustutaan myös erilaisiin kasvisruokiin.

Lukuvuonna 2025–2026 luontokasvatus on vahvistunut ja on tehty viikoittaisia retkiä lähiympäristöön. Yhdessä on tutustuttu liikennesääntöihin, tutkittu vuodenaikoja, tehty taidetta luonnonmateriaaleja käyttäen, tutkittu eläintenjälkiä, nautiskeltu eväistä puiden alla ja kerätty roskia luonnosta.

Den svenskspråkiga småbarnspedagogiken i Vanda är en liten och sammansvetsad grupp som består av fyra enheter. Vi arbetar alla enligt samma strategi och mål, och därmed är miljöfostran och ekoarbete en naturlig del av vardagen i alla enheter.

Miljöansvarigt beteende och fostran har utarbetats på många olika sätt. Personalen inom småbarnspedagogiken har involverat barnen i planeringen av verksamheten och i valet av vilket område inom miljöfostran man har valt att arbeta med.

Återvinning är ett delområde som man har arbetat med i alla enheter, både med de allra yngsta och de äldre barnen. Tillsammans med barnen har man sorterat skräp, som därefter har förts till återvinningsstationer. Leksaker har även reparerats, oanvända leksaker har återvunnits och lånats mellan grupper och tillsammans har man funderat på hur leksaker och olika material ska hålla längre. Återvinning har även beaktats i pyssel och pysselmateriäl; mjölkpaket och olika lådor har tagits till vara och återanvänts.

Matfostran syns i alla enheter genom pedagogernas positiva samtal om mat och vi uppmuntrar barnen till att smaka på olika maträtter. Barnen får själva delta i att ta mat på sin tallrik för att minska på matsvinnet. En vuxen är alltid närvarande vid måltiderna och tillsammans bekantar vi oss också med olika vegetariska maträtter.

Under läsåret 2025–2026 har naturfostran dessutom varit mer närvarande i vår verksamhet och alla barngrupper har gjort varje vecka utflykter i närområdet. Tillsammans har vi bekantat oss med trafikregler, undersökt årstider, skapat konst av naturmaterial, undersökt djurspår i lera och snö, njutit av matsäck under trädens grenar och plockat skräp i naturen.

Vantaan lukioissa kehitetään maata pitkin matkustamista

Vantaan lukioissa on pitkät perinteet vaihtotoiminnasta Erasmus-ohjelman, ystävyyskoulujen tai muiden rakenteiden puitteissa. Matkoihin liittyy myönteisiä kulttuurien kohtaamisia, mutta myös lentomatkustamisen tuottamia negatiivisia ympäristövaikutuksia. Green Erasmuksen ja kestävän elämäntavan nimissä lentomatkustamiselle onkin alettu etsimään vaihtoehtoja.

Keväällä 2025 Vaskivuoren lukion ODDience2030 -projektin porukalla matkustettiin lentämisen sijasta bussilla Ivaloon. Syksyllä 2025 Martinlaakson lukion opettaja ja opiskelija matkasivat juna-bussi-yhdistelmällä Sodankylään Unesco-koulujen COLD MATTERS -konferenssiin ja Sotungin lukiosta lähti Green Erasmus -matkalle 8 opiskelijaa ja 2 opettajaa Amsterdamiin. Matkareittinä oli laivalla Helsinki-Tukholma ja junalla Tukholma-Hampuri sekä Hampuri-Osnabrück-Amsterdam.

Martinlaakson lukion monet nykyisistä yhteistyökouluista sijaitsevat Etelä-Euroopassa, jolloin maata pitkin matkustaminen ei ole aina mahdollista. Martinlaakson lukion kansainvälisyystiimi on kuitenkin esitellyt vihreää matkustamista opekokouksissa, ja tulevista matkoista päätettäessä kestävä liikkuminen on etusijalla. Jatkossa halutaan löytää yhteistyökouluja myös lähempää, jotta vihreä matkustaminen olisi helpompaa toteuttaa.

Kuva: Jori Lindroth

Kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteita integroidaan opetukseen valinnaisaineiden kautta

Kestävän tulevaisuuden (ketu) osaamistavoitteiden juurruttaminen Vantaan peruskoulujen opetukseen etenee esimerkiksi valinnaisaineiden kautta. Lukuvuonna 2025–2026 Lehtikuusen, Rekolan ja Koivukylän kouluissa otettiin käyttöön valinnaisainekokonaisuuksia, joiden punaisena lankana oli ketu-teemojen käsittely. Aiemmin mallia on pilotoitu Ylästön koulussa.

Kouluissa rakennettiin erilaisia valinnaispolkuja, joista oppilaat saivat valita itselleen kiinnostavimmat. Polut rakentuvat moduuleista ja sisältävät ketu-teemoja eri oppiaineiden sisällöissä. Luonto- ja liikuntateemaiset kokonaisuudet vahvistivat ympäristövastuun ymmärrystä ja kestävän hyvinvoinnin taitoja. Medialukutaitoa, vaikuttamista ja tiedonhakua sisältävät moduulit puolestaan tukivat kriittistä ajattelua, osallisuutta ja kykyä arvioida omien tekojen vaikutuksia, jotka ovat keskeisiä Ketu-toimijuudessa.

Käsityön, taiteen ja kotitalouden projekteissa oppilaat loivat omia ratkaisujaan, rakensivat kulttuurisesti moninaisia nukkekoteja, kokeilivat kasvisruokaa ja tuottivat kantaaottavaa taidetta. Näin tulevaisuusajattelu ja luova ongelmanratkaisu syntyivät osaksi tekemistä.

Vaikka ryhmäkoot toivat ajoittain omat haasteensa, valinnaispolut osoittautuivat toimivaksi tavaksi tuoda ketu-tavoitteita opetukseen elämyksellisesti ja monipuolisesti. Kokemuksia on myös kiitelty opettajien tiiviistä yhteistyöstä, joka on ollut keskeinen tekijä mallin onnistumisessa ja sen jatkokehittämisessä.

Kuva: Sakari Manninen

Varia osallistui kestävyysindikaattorien kehittämiseen

Vantaan Varia oli aktiivisesti mukana Opetushallituksen valtakunnallisessa työssä, jossa kehitettiin ammatillisen koulutuksen uudet kestävyysindikaattorit. Indikaattorit luotiin tukemaan ja ilmentämään oppilaitosten pitkäjänteistä ja tulevaisuussuuntautunutta kestävyysedistämistä. Opetushallituksen koordinoima kokonaisuus syntyi yhteistyössä koulutuksen järjestäjien sekä Vaski- ja Kartalla-verkoston kanssa. Indikaattorit tarjoavat selkeän ja yhtenäisen tavan seurata ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyysedistämisen toteutumista oppilaitoksissa.

Variasta oltiin mukana testikeräämässä tietoa ja luomassa parempia mittareita. Osallistuminen tähän työhön on Varialle tärkeää, sillä kestävyysmittaaminen antaa konkreettista tietoa siitä, missä oppilaitos onnistuu ja miten sijoitetaan muihin Suomen oppilaitoksiin nähden. Mittaaminen ei ole pelkkää raportointia, vaan se tuo näkyväksi oppilaitoksen vaikutuksen laajempiin yhteiskunnallisiin muutoksiin ja varmistaa, että kestävä kehitys tavoitteet muuttuvat arjen teoiksi.

Kuva: Justus Hirvi

Ympäristövastuullisuutta kehitetään ruokailussa

Vantaa on sitoutunut Kiertotalouden green dealin kautta kunnianhimoiseen ruokailun ympäristövastuullisuuden kehittämiseen. Työ jatkaa jo pitkään tehtyä kehittämistä, jossa ympäristövaikutusten pienentämisen ohella on vahvistettu oppijoiden osallisuutta ja ruokakasvatusta. Kehittämisen perustana ovat ravitsemussuosituksien ja planetaarisen ruokavalioon tähtääminen sekä tavoite saada kaikki oppijat syömään kouluruokaa.

Tältä pohjalta ruokapalvelua, aterioita sekä ruokailutilannetta suunnitellaan yhteistyössä ateriapalvelutuottajien, nuorten ja kasvatuksen ammattilaisten sekä hankinnan palveluyksikön kesken. Kehityksen alla on muun muassa reseptiikka, toimintatavat ja kasvatussisällöt niin että kestävämpi ruokavalio on houkutteleva, helppo ja normaali valinta kaikille lapsille ja nuorille.

Konkreettisina tavoitteina on vähentää aterioiden hiilijalanjälkeä viisi prosenttiyksikköä vuodessa per annos, lisätä kasvisruoan menekkiä sekä tuoda enemmän järvi- ja Itämeren kaloja lautasille. Samalla huomioidaan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen.

Kuva: Sakari Manninen

Hankintojen kestävyttä edistetään toimivilla käytännöillä ja verkostoyhteistyöllä

Vantaan hankinnoissa kestävä kehitys edistetään hankintaprosessien eri vaiheissa. Suunnitteluvaiheessa arvioidaan kestävä kehityksen näkökulmia suhteessa hankinnan vaikuttavuuteen, kustannuksiin ja kokoon. Arviointiryhmässä pohditaan, voidaanko hankinnan ympäristövaikutuksia ja riskejä pienentää, esimerkiksi rajoittamalla päästöjä tai haitallisia kemikaaleja, kiertotaloutta tukevilla vaatimuksilla tai kestävämpiin materiaaleihin liittyvillä kriteereillä. Samoin arvioidaan sosiaalisen ja taloudellisen kestävyden riskejä ja näkökulmia. Markkinavuoropuheluilla vaikutetaan toimittajakenttään ja haetaan tietoa tarkoituksenmukaisesta vaatimustasosta. Kilpailutuksessa asetetaan vähimmäisvaatimuksia ja sopimusehtoja sekä mahdollisesti annetaan lisäpisteitä tarjoajille kestävämmistä ratkaisuista. Sopimusseurannalla varmistetaan vaatimusten täyttyminen ja toimittajayhteistyöllä edistetään tavoitteita yhdessä yritysten kanssa.

Hankinnan palveluyksikkö osallistuu myös kansallisiin verkostoihin ja hankkeisiin, joissa edistetään hankintojen kestävyttä.

VAUHTI-verkostossa vuonna 2025 yhteistyön teemoja olivat luonnon monimuotoisuus hankinnoissa, kestävät ICT- ja ohjelmistohankinnat sekä tulosperusteisuus ja vaikuttavuus palveluhankinnoissa. Kehittäjäryhmissä tuotettiin oppaita luontovaikutusten tunnistamiseksi ja huomioimiseksi hankinnan eri vaiheissa.

Kuva: Alisa Kaukio

Ekokompassi –ympäristöjärjestelmä ohjaa kaupunkiympäristön toimialan ympäristötyötä

Kaupunkiympäristön toimialalla on ollut vuodesta 2022 lähtien käytössään ympäristöjohtamisohjelma Ekokompassi, joka ohjaa organisaation työarjen ympäristöasioiden kehittämiseen. Ekokompassin tavoitteet asetetaan aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Edellisellä Ekokompassikaudella panostettiin erityisesti jätteiden lajittelun kehittämiseen. Toimien myötä toimialan jätteiden lajittelu on tehostunut, esimerkiksi muovia kierrätetään aiempaa kattavammin. Seuraavien kolmen vuoden eli vuosien 2026–2028 ajan panostetaan erityisesti työmatka- ja työasiointimatkapäästöjen vähentämiseen ja materiaalikierrätyksen tehostamiseen.

Ekokompassi-sertifikaatin myöntää Suomen luonnonsuojeluliitto aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Toimialalle myönnettiin uusi sertifikaatti marraskuussa 2025. Ekotukihenkilöillä on merkittävä rooli Ekokompassityön edistämisessä ja toimenpiteiden jalkauttamisessa.

Ympäristöjohtamista on edistetty toimialoilla ja Ekokompassi on laajentunut Vantaan kaupunkioorganisaatiossa. Kaupunkiympäristön toimialan lisäksi Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle myönnettiin Ekokompassi-sertifikaatti vuonna 2024. Vuoden 2025 lopussa Ekokompassi-sertifiointia päätettiin laajentaa koko Konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle.

Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun –hanke

Vantaan ympäristökeskuksen ja Välke-ryhmän yhteistyö, jossa innostettiin Vantaan asukkaita ja yrityksiä pitämään huolta kaupungin pienvesistä tietoisuuden lisäämisen ja vieraslajitalkoiden avulla.

Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisryhmä Välkkeen toiminnan tavoitteena on lisätä ympäristökasvatustoimijoiden verkostoitumista ja tiedonvaihtoa sekä ympäristökasvatustyön näkyvyyttä Uudellamaalla. Vantaa toimi ryhmän puheenjohtajana vuosina 2024–2025, jolloin teemana oli vesi.

Välke-yhteistyön kautta vahvistettiin Uudellamaalla toteutettavaa ympäristökasvatusta ja ympäristötietoisuuden lisäämistä vesistöjen suojelun sekä vesiekosysteemien näkökulmasta. Esimerkkeinä toimenpiteistä hankkeen aikana pystytettiin opastauluja Vantaan puroluontokohteisiin, järjestettiin puroretkiä ja vieraslajitalkoita, osallistuttiin Itämeripäivään sekä järjestettiin webinaareja vesi- ja vieraslajiteemasta.

Kuva: Suvi Nuorivaara

Kitkarengaskampanja

Vantaan kaupunki kannustaa vantaalaisia valitsemaan autojen talvirenkaiksi kitkarenkaat. Tätä edistetään osallistumalla Helsingin kaupungin koordinoimaan kitkarengasviestintään yhdessä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa. Vuonna 2022 aloitettu viestintä painottuu syksyisin järjestettävään kitkarengaskampanjaan, jolloin uusien talvirenkaiden hankinta on ajankohtaista. Syksyllä 2025 kitkarengaskampanja näkyi ja kuului Vantaan alueella radiossa, sosiaalisessa mediassa, kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomien verkkosivuilla sekä kadunvarsilla ja bussinäytöillä.

Kitkarenkaiden käyttöosuus Vantaan alueella on kasvanut tasaisesti yhteisen kitkarengaskampanjan käynnistymisen jälkeen. Talvirengaskaudella 2023–2024 kitkarenkaiden osuus oli noin 29 %, kaudella 2024–2025 noin 30 % ja kaudella 2025–2026 32 %. Käyttöosuus arvioitiin laskemalla kitkarenkaiden osuus Jumbon ja Myyrmannin ostoskeskusten pysäköintihalleihin pysäköidyistä autoista.

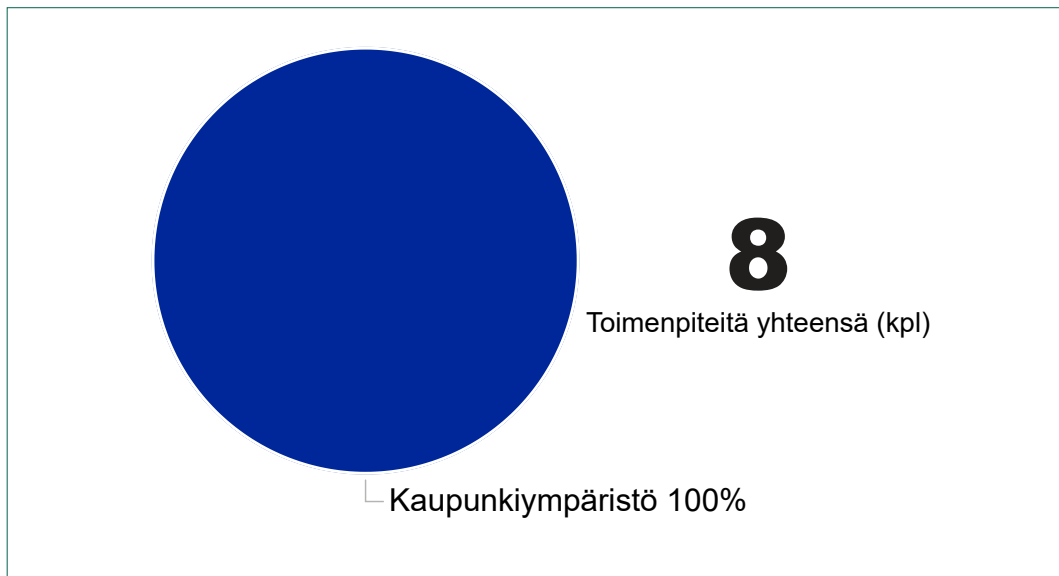

Kuva: Pekka Turtiainen

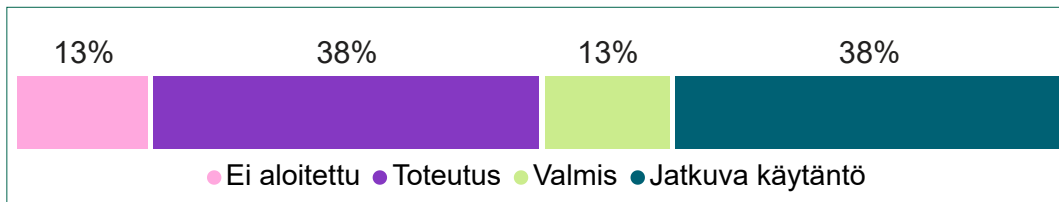

Hiilinielut ja kompensatio

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

- » On käyty vuoropuhelua kompensatioita välittävien yritysten kanssa. Varsinaisiin päästöjen kompensatiohankintoihin ei olla ryhtymässä.
- » HSY:n hiilinielujen ja -varastojen selvitystyö on viivästynyt ja julkaistaan vuoden 2026 kesään mennessä.
- » Kaupungin omien suorien päästöjen kompensatiomahdollisuuksia selvitetty esimerkiksi lentopäästöjen osalta.
- » Kaupungin metsien puusto on varttunutta, vanhoja puita ja metsiä säilytetään. Metsiä kehitetään sekapuustoisina ja jatkuvapeitteisinä, mikä on tärkeää myös ilmastomuutokseen sopeutumisen kannalta. Luontaisia taimia suositaan. Jos metsiin syntyy aukkoja esim. huonokuntoisten puiden poistamisen seurauksena, uusia puita istutetaan tarvittaessa. Metsänhoidossa ei tehdä maanmuokkauksia tai ojituksia.

Yhteenveto

Vantaan resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja toimenpiteineen on ohjannut kaupungin ilmasto- ja luontotyötä sekä ympäristövastuun edistämistä. Kuluneen vuoden aikana toimenpiteet ja ohjaukset ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Vantaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä vuosina 2025–2026 valmistellaan Ympäristöohjelmaa, joka jatkaa Resurssiviisauden tiekartan pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin nostaen uusia painopisteitä työn keskiöön.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuodesta 2024 vuoteen 2025 viisi prosenttia. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla. Vantaan päästölaskennan tekee vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat liikenteen päästöjen vähentämisessä. Toiseksi suurimmalla päästösektorilla, kaukolämmössä, Vantaan Energian osalta kivihiilen käyttö päättyi vuonna 2025, ja fossiilisten polttoaineiden käyttö tavanomaisessa energiantuotannossa loppuu vuoden 2026 aikana. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt lähes nollaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä viimeistään vuonna 2035.

Kaupungin omissa kiinteistöissä sähkön kulutus on laskenut ja päiväkotijärjestelmien ja koulurakennuksissa on luovuttu öljylämmityksestä päälämmönlähteenä. Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin.

Maankäytön ja rakentamisen päästöt

Vantaalla on käytössä ilmastotavoitteita edistävä Ilmastoviisas asemakaava -selvitys (ILVA). Selvityksessä pureudutaan myös ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja tavoitteena on tunnistaa kaavaratkaisut, joilla varaudutaan muuttuviin ilmasto-oloihin. Hiilitase lasketaan tai ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa.

Vantaa kehitti vuoden 2025 aikana paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita entistä vähähiilisemmiksi ja kaupunki otti käyttöön lakia tiukemmat raja-arvot. Ohjauksella edistetään Vantaan päästöjen vähentämisen ja kiertotalouden edistämisen tavoitteita.

Kaupunki on tehnyt paljon toimenpiteitä jalankulun ja pyöräilyn sekä liikenteen sähköistämisen edistämiseksi. Liikenteen päästöjen vähentäminen edellyttää tukea valtakunnalliselta tasolta.

Joukkoliikenteen kehittämisessä merkittävin hanke on Vantaan ratikka, jonka rakentamisen yhteydessä toteutetaan paljon myös jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuuria.

Vantaan ratikan hankkeella on tunnistettu ja osin jo toteutettu monia kiertotalousratkaisuja. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia raaka-aineita, kuten maa- ja kiviaineksia, reuna- ja luonnonkiviä sekä lahopuita mahdollisuuksien mukaan. Myös betonimurskaa voidaan hyödyntää rakentamisessa aiempaa suunniteltua enemmän.

Vantaa liittyi vuonna 2025 kiertotalouden green deal –sitoumukseen, jonka toimet liittyvät merkittäviin päästölähteisiin, kuten maanrakentamiseen, olemassa olevien tilojen käytön tehostamiseen ja ruokaan. Sitoumuksen Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueiden toimenpiteissä kaupunki voi saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla saavutetaan päästövähennyksiä korvaamalla neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä. Rakennusten käyttöasteita parantamalla päästään parempaan resurssitehokkuuteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan hiilidioksidipäästöjä ja ruoantuotantoon käytettäviä luonnonvaroja.

Luontoposiitiivisuus

Vantaalla monimuotoisen luonnon ja luontoposiitiivisuuden edistäminen eteni raportointijaksolla määrätietoisesti osaksi kaupungin strategista ohjausta ja käytännön toimintaa. Luonnon heikentymättömyys ja ekologinen kompensatio otettiin käyttöön maankäytön suunnittelussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Toimintamalli laajenee vuonna 2026 koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia uusia asemakaavoja, joissa syntyy luontohaittaa.

Luonnon monimuotoisuutta parannettiin erilaisilla toimilla. Kaupungin ensimmäinen katupuulinjaus valmistui. Luontoposiitiivisuustyötä tukevia käytännön edellytyksiä vahvistettiin muun muassa laatimalla vieraslajisuunnitelma syksyllä 2025. Vesiluontoa kunnostettiin poistamalla rytöpatoja ja huoltamalla soraikkoja. Lisäksi Vantaalle perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta. Lähiluonto-opastoiminta ja ympäristökasvatus tavoittivat suuren joukon asukkaita ja saivat erittäin myönteistä palautetta. Vantaan luontoposiitiivinen työ tunnustettiin myös valtakunnallisesti Paras luontoteko -kilpailun kunniamaininnalla.

Luontoposiitiivisuustyön seurantaa vahvistaa luonnonarvohehtaari, joka toimii strategisena mittarina ja mahdollistaa luontovaikutusten arvioinnin ja vertailun. Vantaa kehittää luonnonarvohehtaarin käyttöönottoa yhteistyössä kymmenen muun Suomen suurimman kaupungin kanssa.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

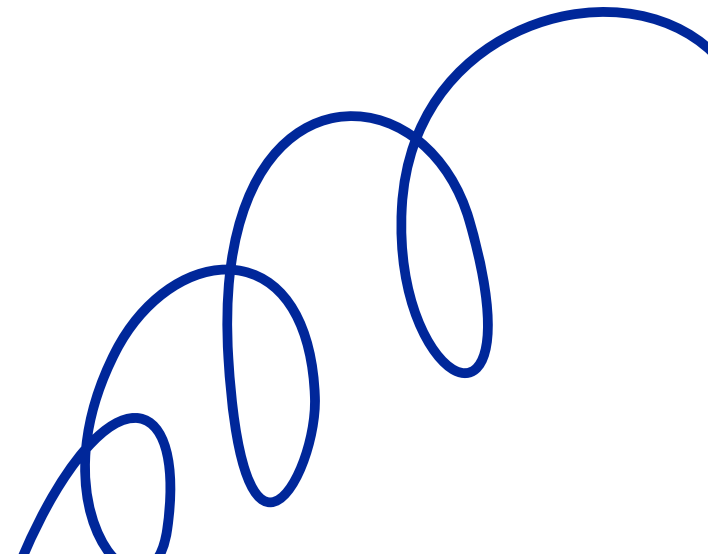
Kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittäminen eteni kasvatuksessa, koulutuksessa, hankinnoissa, johtamisessa ja kaupunkiorganisaation arjessa.

Tapahtumille vuonna 2025 laadittujen vastuullisuusperiaatteiden avulla pyritään varmistamaan, että vastuullisuusasiat huomioidaan kaupungin järjestämissä tapahtumissa yhä paremmin. Eri toimialoilla ympäristöjohtamista kehitettiin järjestelmällisesti Ekokompassin avulla. Kaupungin kaikkien suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet perustuvat vastuullisuusohjelmiin ja kaupunkistrategian linjauksiin, ja yli puolet kaupungin yhtiöille vuodelle 2025 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin.

Vantaa on sitoutunut Kiertotalouden green dealin kautta kunnianhimoiseen ruokailun ympäristövastuullisuuden kehittämiseen. Työ jatkaa jo pitkään tehtyä kehittämistä, jossa ympäristövaikutusten pienentämisen ohella on vahvistettu oppijoiden osallisuutta ja ruokakasvatusta. Kehittämisen perustana ovat ravitsemussuositukset ja planetaarisen ruokavalioon tähtääminen sekä tavoite saada kaikki oppijat syömään kouluruokaa.

Hiilinieluja selvitetään

Vantaan hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. HSY:n hiilinielujen ja -varastojen selvitystyö julkaistaan vuonna 2026 kesään mennessä ja se tukee jatkossa hiilinielujen seurantaa ja kehittämistä.

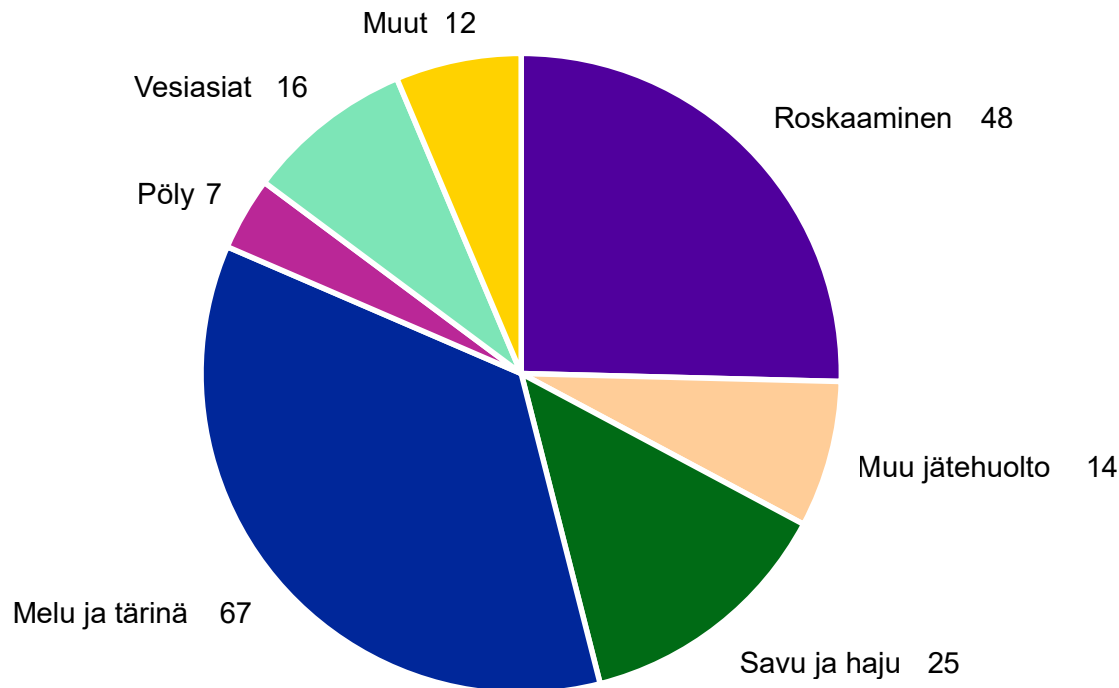
Liite 1: Ilmoitukset ympäristöhaitoista

Vuonna 2025 kirjattujen ympäristöhaittailmoitusten määrä oli selvästi pienempi kuin edellisenä vuonna. Ilmoituksia kirjattiin yhteensä 189 kappaletta, mikä vastaa keskimäärin muutamaa ilmoitusta viikossa. Määrä sisältää ainoastaan ne ilmoitukset, jotka on tallennettu paikkatietoalusta ArcGisiin jatkuvan valvonnan kohteina.

Osa ilmoituksista, kuten kiinteistöjen jätehuoltoon liittyvät ja usein luonteeltaan vähäisemmät asiat, on käsitelty sähköpostitse eikä niitä ole erikseen kirjattu järjestelmään.

Aikaisempina vuosina suurin osa ilmoituksista on koskenut roskaantumista, mutta vuonna 2025 ilmoituksia tehtiin eniten meluun ja tärinään liittyen. Raitiotien rakentaminen näkyi välittömästi töiden aloitusvuonna Tikkurilan alueen melua koskevien valitusten määrässä.

Ilmoitusten määrä vuonna 2025

Liite 2: Ympäristöindikaattorit

Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Tiiviisti asutut alueet								
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 20 asukasta/ha (%)		34	34,38	34,79	35,44	34,6	↑	negatiivinen muutos
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 50 asukasta/ha (%)			11,3	11,26	11,41	11,3	↑	negatiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 20 asukasta/ha (kpl)		616	633	630	640	643	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 50 asukasta/ha (kpl)			208	204	206	211	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla (kpl)		189 055	194 189	197 494	201 981	202 538	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla suhteessa koko kaupungin väkilukuun (%)		81,19	91,95	82,17	82,82	79,6	↑	negatiivinen muutos
Ilmasto-/hiilineutraaliusselvitys tehty merkittävimmissä kaavakohteissa (%)			100	100	100		↑	
Osuus kaupunginvaltuuston hyväksymissä uusista kaavoista, joissa vihertehokkuus on määritelty (%)			100			100	↑	ei muutosta
Osuus rakennuslupapäätöksistä, joissa on noudatettu asemakaavan mukaista vihertehokkuutta. Tavoite 90 prosenttia. (90 %)						90	↑	ei muutosta

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Sään ääri-ilmiöihin (esim. kuivuus, kuumuus, rankkasateet) varautumisen johtamisjärjestelmän kehittäminen (edistyminen)								
Hulevesirakenteiden suunnittelu ja rakentamisen vauhti vuodessa								
• Hulevesisuunnitelmat (kpl)	1	6	0	1	2	0	↑	negatiivinen muutos
• Rakennetut hulevesikohteet (kpl)	3	5	0	1	3	2	↑	negatiivinen muutos
Lähivirkistysalueiden ja viheralueiden saavutettavuus								
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	91,1	97,1	99,8	98,2	99,8	99,8	↑	ei muutosta
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	96,6	97,3	100	100	100	100	↑	ei muutosta
Kulkumuotojakauma								
• Henkilöautoa käyttävien osuus väestöstä (%)					42		↓	
• Joukkoliikennettä käyttävien osuus väestöstä (%)					20		↑	
• Pyörällä kulkevien osuus väestöstä (%)					7		↑	
• Kävellessä kulkevien osuus väestöstä (%)					30		↑	

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Kulkumuotona muuta käyttävien osuus väestöstä (%)					1		↑	
Pyöräilyn laatukäytävien pituus (km)			14		21,9	21,9	↑	ei muutosta
Joukkoliikenteen pysäkkien saavutettavuus								
Pyöräliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävien pyöräteiden pituus (m/as)		0,042	0,049	0,065	0,087	0,089	↑	positiivinen muutos
Joukkoliikenteen matkustajat, sisäinen liikenne (kpl nousua)	8 613 000	8 641 000	100 96 000	12 053 000	14 063 000	13 740 000	↑	negatiivinen muutos
Pyöräilijät (kpl)			702 102			613 790	↑	negatiivinen muutos
Palvelujen saavutettavuus (asukkaita kpl, % koko väestöstä 700 m ja 300 m etäisyydellä palvelusta)								
• 0-6-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla päiväkotia on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)		59,6	58,68	58,2	57,8	57,6	↑	negatiivinen muutos
• 0-6-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla päiväkotia on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)		90,5	90,22	89,9	90	89,6	↑	negatiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla julkisen liikenteen pysäkki on enintään 300 metrin päässä kotoa	92	88,6	98,6	98,6	98,6	92,8	↑	negatiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla julkisen liikenteen pysäkki on enintään 700 metrin päässä kotoa	99,8	96,3	99,9	99,9	99,9	99,8	↑	negatiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Osuus väestöstä, joilla kaupunkipyöräasema on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	42,1	44,4	42,5	46,1	46,4	47	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla kaupunkipyöräasema on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	60,6	60,6	62,6	63,3	63,5	65	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	91,1-	97,1	99,8	98,2	99,8	99,8	↑	ei muutosta
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	96,6	97,3	100	100	100	100	↑	ei muutosta
• 7-12-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla peruskoulu (luokat 1-6) on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	-	11,8	15,61	17,3	17,3	18,5	↑	positiivinen muutos
• 7-12-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla peruskoulu (luokat 1-6) on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	-	41,9	55,92	59,2	59,4	62,9	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla päivittäistavarakauppa on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	37,7	36,6	36,8	37,1	-	-	↑	
• Osuus väestöstä, joilla päivittäistavarakauppa on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	78,1	76,1	77,3	78,4	-	-	↑	
• Osuus väestöstä, joilla kirjasto tai kirjastoautopysäkki on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	24,2	15,3	25,1	40,1	14	14,8	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Osuus väestöstä, joilla kirjasto tai kirjastoautopysäkki on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	69,6	40,1	71,4	88,1	52,8	55,3	↑	positiivinen muutos
Sähköautojen osuus autokannasta (%)		6,64		14,5		21,2	↑	positiivinen muutos
EU:n ilmanlaadun raja-arvojen ylitykset, hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä (kpl)	0	2	6	10	2	3	↓	negatiivinen muutos

Hiilineutraali energia

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Vantaan alueen lämmityksen päästöt ja ne verrattuna vuoteen 1990								positiivinen muutos
• Lämmityksen päästöt yhteensä (1000 t CO ₂ -ekv.)	318	356	393	358	324	314	↓	positiivinen muutos
• Lämmityksen päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-21	-12	-3	-12	-20	-22	↓	positiivinen muutos
Vantaan alueen sähkön käytön päästöt ja ne verrattuna vuoteen 1990								positiivinen muutos
• Sähkön päästöt yhteensä (1000 t CO ₂ -ekv.)	127	120	114	90	78	71	↓	positiivinen muutos
• Sähkön päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-23	-28	-31	-45	-52	-57	↓	positiivinen muutos
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannosta (%)	28,6	20	20,4	17,1	17,1	17,4	↑	positiivinen muutos
Aurinkosähkön tuotanto (MWh)	-	-	19 000	28 800	37 000	43 300	↑	positiivinen muutos

Materiaalien linkaari ja kiertotalous

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kaupungin hankkeet, joissa vähähiilisen rakentamisen kriteerit ovat käytössä								
• Kaupungin vähähiilisten hankkeiden lukumäärä (kpl)	-	1	1	3	4	3	↑	positiivinen muutos
• Kaupungin vähähiilisten hankkeiden osuus kaikista kaupungin hankkeista (%)	-	20	30	60	70	25	↑	negatiivinen muutos
Puurakentamisen kehittyminen Vantaalla (kpl, %) Valmistumispäivän mukaan								
• Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten määrä (kpl)	383	326	466	391	155	149	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	78	73	78	79	70	75	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten määrä (kpl)	388	312	464	379	150	155	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	79	69	78	77	68	79	↑	positiivinen muutos
Tonttivaraukset vähähiiliseen rakentamiseen								
• Vähähiiliseen rakentamiseen osoitettujen tonttivarauksen määrä (kpl)			0	0	0	1	↑	positiivinen muutos
• Vähähiiliseen rakentamiseen osoitettujen tonttivarauksen osuus kaikista tonttivarauksista (%)			0	0	0	50	↑	positiivinen muutos
Purkukohteiden, joissa on tehty purkukartoitus, osuus kaikista purkukohteista (%)			70	30	100	100	↑	ei muutosta
Purkukohteista kierrätykseen menneet materiaalit (t)			3 615	2 726	2 620	3 349	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Purettavaksi suunnitellut (design for disassembly) rakennukset								
• Purettavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten määrä (kpl)			2	1	2	1	↑	negatiivinen muutos
• Purettavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten osuus kaikista suunnitelluista rakennuksista (%)							↑	
Muunneltavaksi suunnitellut (design for adaptability) rakennukset								
• Muunneltavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten määrä (kpl)			2	1	2	1	↑	negatiivinen muutos
• Muunneltavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten osuus kaikista suunnitelluista rakennuksista (%)							↑	
Massojen hallinnan kautta kierrätetyt maamassat								
• Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)			1 523 790	616 317	1 019 909	1 036 249	↓	negatiivinen muutos
• Kaupungin omarakentamisen massat (t)			280 000	49 405	149 380	151 773	↓	negatiivinen muutos
Timmi-järjestelmän piirissä olevat tilat (kpl)			1 114	1 142	1 117	1 131	↑	positiivinen muutos
Yhteiskäytössä olevat kaupungin virka-autot (kpl)			3	4	5	7	↑	positiivinen muutos
Täyssähköautot, joissa on yhteiskäyttösovellus (kpl)			3	4	5	5	↑	ei muutosta
Yhdyskuntajätteen kierrätysaste (%)		44,3	43,8	46	47		↑	
Ruokahävikki päiväkodeissa, kouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (t)					247	261	↓	negatiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kokonaisbiojäte ruokailijaa kohden päiväkodit kouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (g)	50	50,5	50,1	51	41	42,7	↓	negatiivinen muutos
Polttoon toimitetut sekajätteet eli asuinkiinteistöiltä kuljetetut sekajätteet (kg/as)			137,8	129,7	135,1*	133	↓	positiivinen muutos
Asuinkiinteistöiltä kuljetetut biojätteet (kg/as)			22,1	22,2	25,1	25,4	↑	positiivinen muutos
Kierrätetty rakennusjätteen määrä (t)							↑	
Rakennus- ja purkujätteen materiaalihyötykäyttöaste (%)							↑	

Monimuotoinen luonto

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta								
• Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	7,2	↑	positiivinen muutos
• Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta, m2/asukas		67,6	66,7	65,4		69,9	↑	positiivinen muutos
Kaupunkitasoiset luontoinventoinnit (kpl)			7	2	1	1	↑	ei muutosta
Metsäiset alueet suhteessa maapinta-alaan (%)		41,65					↑	
Ennallistetut alueet (ha)			56			31	↑	negatiivinen muutos
Pintavesien ekologinen tila (% eri luokissa)							↑	

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Purovesien laadun seurantatulokset (Kylmäojan piilevätulokset eri luokissa)							↑	
Purovesien laadun seurantatulokset (Krakanojan ja Rekolanojan piilevätulokset eri luokissa)							↑	
Hoidossa olevat arvoniityt							↑	
• Hoidossa olevat arvoniityt (kpl)			2	2	2	2	↑	ei muutosta
• Hoidossa olevat arvoniityt (pinta-ala, ha)			32 092	32 092	32 092	32 092	↑	ei muutosta
Kaupungin järjestämien vieraslajitorjuntatalkoot (kpl)			4	5		32	↑	positiivinen muutos
Vieraslajitalkoisiin osallistuneet kuntalaiset (henkilöä)			23	25			↑	
Toteutetut reitit luonnonsuojelualueilla (km)			0		0,16		↑	
Laadittujen suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien määrä (kpl)			2	1		2	↑	positiivinen muutos

Vastuullinen Vantaa

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Mediatiedotteet, joissa huomioit hiilineutraalius- ja ympäristönäkökulmat (kpl)			68	23	33	21	↑	negatiivinen muutos
Osallisuustoimenpiteiden määrä (kpl)	1	1	2	1	1	6	↑	positiivinen muutos
Kampanjat ja tavoitettavuus								
• Kampanjoiden määrä (kpl)							↑	
• Kampanjan tavoittamat henkilöt (kpl)							↑	
Ilmastoinfon tiedotteet, osallisuustoimenpiteet ja kampanjat								
• Tiedotteiden määrä (kpl)			13			3	↑	negatiivinen muutos
• Osallisuustoimenpiteiden ja kampanjoiden määrä (kpl)					24	24	↑	ei muutosta
Kestävän elämän, ilmasto- ja ympäristövastuukurssien, opintojaksojen ja tutkinnon osien järjestäminen (kpl)			7				↑	
Vantaalaiset Ilmastoinfon verkkokurssialusta Koutsin kurssin suorittaneiden määrä (kpl)					218	111	↑	negatiivinen muutos
Ilmastoinfon energianeuvonnan kursseille osallistuneet vantaalaiset (kpl)			-		143	145	↑	positiivinen muutos
HSY:n ympäristökasvatuksen kautta tilatut oppitunnit (kpl)			443	221,5			↑	
HSY:n vantaalaiset kummikoulut (kpl)			4	4			↑	
Hävikkitermiä läpi kulkenut hävikki (kg)	666 026	596 358,9	491 848	750 000	680 000	610 000	↓	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Ruoka-apuverkoston tavoittamat vantaalaiset viikossa (kpl)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 500	5 000	↓	positiivinen muutos
Kaupunkiorganisaation ympäristövastuukoulutusten määrä (kpl)	12	18	21	22	20	20	↑	ei muutosta
Ympäristövastuukoulutuksiin osallistuneiden määrä (kpl)	222	322	202	325	343	413	↑	positiivinen muutos
Ekotukihenkilöiden määrä (kpl)	589	625	647	671	700	726	↑	positiivinen muutos
Käytössä olevien ympäristöjärjestelmien määrä (kpl)			2	2	3	3	↑	ei muutosta
Ympäristösertifioitujen oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien määrä (kpl)	9	9	10	11	8	6	↑	negatiivinen muutos
Riskianalyseillä selvitettyjen ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpien tuoteryhmien määrä (kpl)							↑	
Tuoteryhmien elinkaaritarkastelu							↑	
• Tuoteryhmät, joissa elinkaaritarkastelu on otettu käyttöön (kpl)							↑	
• Niiden tuoteryhmien osuus, jossa elinkaaritarkastelu on otettu käyttöön (%)							↑	
Green deal -sopimusten tavoitteet toteutettu (eteneminen), toteutuneiden mittareiden osuus (%)		59,26	66,67	70,37	88,90	92,60	↑	positiivinen muutos
Käytössä olevat Ekokompassi-sertifikaatit ja muut ympäristöjärjestelmät (kpl)			2	2	3	3	↑	ei muutosta
Ilmastoyhteistyö yritysten kanssa – (Vantaan toimintamallin toteuttaminen. Toteutuneiden ja osittain toteutuneiden tavoitteiden osuus %)			91				↑	

Julkaisija
Vantaan kaupunki
2026
Kaupunkiympäristön toimiala
Ympäristökeskus

VD/3132/00.01.02.00/2026

PT/MV/JK/SE/EA

Enligt 37 § i kommunallagen ska varje kommun ha en kommunstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Stadsfullmäktige har godkänt Vanda stads strategi "Framtiden bor i Vanda" för åren 2026–2029 vid sitt sammanträde 26.1.2026 § 3. Stadsfullmäktige har i sitt beslut om att godkänna strategin konstaterat att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

I den godkända stadsstrategin anges följande om de strategiska programmen:

"Vi förverkligar strategin genom sex förändringsprogram. Vi lyckas med strategin när vi åstadkommer en målinriktad förändring inom dessa kunskapsbaserat utvalda programområden. De strategiska programmen är på stadsnivå och de leds över verksamhetsområdesgränserna. Vi utvecklar stadens ledningssystem och förmågor till stöd för att programmen ska lyckas.

De strategiska programmen är enligt strategin: livskrafts- och sysselsättningsprogrammet, programmet för integration, programmet för positiv områdesutveckling, säkerhetsprogrammet, ekonomiprogrammet och miljöprogrammet. Förändringsprogrammen täcker hela strategiperioden."

Vandas miljöprogram (2026–2029) samlar stadens klimat- och naturarbete till en strategisk helhet och styr hela stadskoncernen mot ett Vanda som är koldioxidsnålt, naturpositivt och förberett på klimatrisker. Vanda stads klimat- och naturarbete har under tidigare strategiperioder styrts genom Färdplanen för resurssmarthet. Miljöprogrammet fortsätter detta långsiktiga arbete och vidareutvecklar riktlinjerna i färdplanen.

Programmets huvudsakliga mål är att föra in de strategiska miljömålen i den praktiska verksamheten: i den dagliga ledningen, planeringen och beslutsfattandet. Programmet sammanställer de viktigaste temana i stadens arbete för ekologisk hållbarhet och lyfter fram de förändringsmål och behov som hänger samman med dem: begränsning av och anpassning till klimatförändringen, trygghet och stärkande av mångfalden i naturen, främjande av cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion samt hållbarhetsfostran och kompetensutveckling. Dessa teman har samlats i ett och samma program eftersom de är inbördes sammankopplade.

Under strategiperioden bör förändringen ske i de två centrala miljömålen i stadsstrategin: att stoppa utarmningen av naturen och att minska utsläppen av växthusgaser på ett beslutsamt sätt.

I enlighet med Vandas strategi strävar staden efter att **minska** de områdesbaserade **utsläppen av växthusgaser** med minst 80 % jämfört med 1990 senast 2030, med undantag för utsläppen från fjärrvärme. För fjärrvärmeutsläppens del är målet att uppnå klimatneutralitet senast år 2035. Årliga utsläpp som inte kan undvikas ska bindas i naturliga kolsänkor genom att lagra kol i den byggda miljön och vid behov kompenseras med utsläppsminskningsenheter. När det gäller fjärrvärme omfattar målet minskade utsläpp och avskiljning av de återstående utsläppen.

I fråga om utsläppen från konsumtion eftersträvas en minskning med 15 % under fullmäktigeperioden. Med målet för minskning av de konsumtionsbaserade utsläppen riktar man uppmärksamhet mot effekterna av stadens verksamhet utanför stadens gränser.

Naturpositivitet innebär att stadens verksamhet gör mer nytta än skada för naturen. I Vanda består naturpositiviteten av tre centrala helheter: icke-försämring av naturen, naturgärningar som ökar mångfalden samt naturens hjärtavtryck, dvs. naturens starkare roll i samhället och i människors tänkesätt.

Förändringens delområden

Miljöprogrammet syftar till att främja de strategiska huvudmålen förändring genom fyra delområden. Dessa delområden är en koldioxidsnål stad med cirkulär ekonomi, en naturpositiv stad, en klimatsäker stad och en miljövänlig stad.

En koldioxidsnål stad med cirkulär ekonomi fokuserar på koldioxidsnål stadsutveckling och främjande av den cirkulära ekonomin. Temat främjar produktion och användning av energi med låga utsläpp, hållbar rörlighet, en byggd miljö av hög kvalitet samt förstärkning av naturens kolbalans och upprätthållande av kollager. Betydande framsteg måste göras i arbetet med att minska utsläppen under denna fullmäktigeperiod för att det mål som uppsatts för år 2030 ska nås. Den största enskilda utsläppskällan i Vanda är trafiken. Inom trafikutsläppen är klyftan störst mellan den faktiska utvecklingen och de utsläppsminskningar som krävs.

En naturpositiv stad fokuserar på att värna om och stärka mångfalden i naturen och på att identifiera den mångsidiga nyttan av naturen. Man förbättrar naturens tillstånd genom att förstärka de ekologiska nätverken, trygga och förbättra naturtypernas ekologiska tillstånd samt genom att beakta artbeståndet som en helhet. Ekologiska nätverk består av nätverk av skogsområden, vattendrag och öppna områden (t.ex. ängar) som utgör grunden för naturens sammankoppling. Strömmande vatten, bäckar och rännilar är en viktig del av naturens mångfald i Vanda. När det gäller naturtyper är målen och åtgärderna inriktade på både naturmiljön och den byggda miljön, där målet är total icke-försämring och förbättring av det ekologiska tillståndet. I artarbetet ligger fokus särskilt på hotade arter, Vandas nyckelarter och invasiva främmande arter.

En klimatsäker stad fokuserar på anpassning till klimatförändringar och hantering av relaterade risker. I temat betonas identifiering av konsekvenserna av extrema väderförhållanden, såsom värmeböljor, skyfall och översvämningsrisker, och beaktande av dem i planering, byggande och underhåll samt i stadens serviceproduktion. Särskild uppmärksamhet fästs vid fenomenet med värmeöar i den täta och växande staden. Anpassningsåtgärderna förbättrar säkerheten i vardagen, invånarnas hälsa och resiliens samt främjar ekonomisk hållbarhet och social rättvisa.

En miljövänlig stad fokuserar på att stärka miljökompetensen och en positiv relation till naturen samt på att stödja aktörskapet i miljöfrågor. Målet är att inkludera färdigheter för en hållbar livsstil i vardagstjänster som småbarnspedagogik, skolor, bibliotek och ungdomsgårdar. Miljöfostran och färdigheter för en hållbar framtid byggs upp från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Dessutom satsar staden på hållbarhet i upphandlingarna, eftersom upphandlingarna i stor utsträckning styr hur stadsrummet, servicen och verksamheten genomförs. Upphandlingarna spelar en central roll i stadens hållbarhetsarbete, eftersom minskad konsumtion och hållbara val är centrala i fråga om miljökriser. Hållbarheten i upphandlingarna stärks systematiskt inom hela organisationen genom strategiska mål och riktlinjer som utarbetats för upphandlingar, vilka omfattar en bred skala av den ekologiska

hållbarhetens olika delområden. Stadskoncernen fungerar som ett exempel på hållbar verksamhet, och genom ekostödverksamhet och miljöledning förverkligas programmets mål i vardagen. Personalens miljökompetens och engagemang stärks genom utbildning och introduktion samt genom att miljöfrågorna integreras i arbetets rutiner, verksamhetssätt och beslutsfattande.

Programmet har beretts i den sektorsövergripande miljögruppen och i den tidigare strategiperiodens miljöledningsgrupp. Våren 2026 inrättades sektorsövergripande styrgrupper för programmen, vilka har styrt beredningsarbetet under våren. Dessutom har programmen beretts och bearbetats i nära samarbete för att skapa en helhet där de olika delarna stöder varandra.

Stadsstyrelsen 7.9.2026 § 13

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads miljöprogram för åren 2026–2029 godkänns,
- b) konstatera att halvtidsutvärderingen av det strategiska programmet görs som en del av halvtidsutvärderingen av strategin och att genomförandet av programmet rapporteras till fullmäktige årligen,
- c) konstatera att de strategiska programmen styr uppsättandet av strategiska årsmål, dvs. bindande mål, och
- d) befullmäktiga programdirektören att göra mindre tekniska justeringar i miljöprogrammet vid behov.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar godkänna Vanda stads miljöprogram för åren 2026–2029.

Bilagor:

- Miljöprogrammet (7.9.2026)

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Marja Vuorinen, +358 50 314 5386
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Ympäristö- ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällys

Sisällys.....	2
1. Strategisen ohjelman perustiedot	4
2. Tiivistelmä	4
3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos	6
4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin	6
4.1 Kytkeä kaupunkistrategiaan	6
4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin	7
4.3 Ohjelman valmistelu	10
4.4 Vaikuttavuus	10
5 Tavoitteet	10
5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle	10
5.2 Muutoksen osa-alueet	11
5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki	12
5.2.2 Luontopositiivinen kaupunki	16
5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki	19
5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki	20
6 Tilannekuva ja tietopohja	22
6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan	22
6.2 Ilmastonmuutoksen nykytila	23
6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle	23
6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys	24
6.3 Luontokadon nykytila	28
6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla	28

6.3.2	Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset.....	29
6.4	Ihmiset muutoksen tekijöinä.....	30
6.5	Keskeiset tietolähteet.....	31
7	Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät	35
7.1	Muutoksen periaatteet.....	35
7.2	Menestystekijät	35
7.2.1	Vaikutamme inhimillisesti.....	35
7.2.2	Uudistamme ja ratkaisemme	36
7.2.3	Erotaudumme ainutlaatuisuudella	36
7.2.4	Toimimme systemisesti.....	36

Julkaisija

Vantaan kaupunki

pvm. 08/2026

Ohjelmajohtaja Marja Vuorinen

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi: Ympäristöohjelma

Strategiakausi: 2026–2029

Ohjelman omistajat: Tero Anttila, Katri Kalske

Ohjelmajohtaja: Marja Vuorinen

Ohjausryhmä: Tero Anttila, apulaiskaupunginjohtaja, pj.
Katri Kalske, apulaiskaupunginjohtaja, varapj.
Veli-Matti Kallistahti, liikuntajohtaja
Riikka Kiljander-Kiiskinen, konsernipalvelujohtaja
Jari Viinanen, ympäristöpalveluiden päällikkö
Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Susanna Issakainen, kehityspäällikkö

Advisory Board (neuvontantajaryhmä):

Panu Halme, Suomen ympäristökeskus
Saara Jääskeläinen, Liikenne- ja viestintäministeriö
Anna Muotka, FEE Suomi ry
Panu Routasalo, Remeo Oy
Antti Ruuska, Finnish Green Building Council
Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus

Versio ja päiväys: 7.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaan Ympäristöohjelma (2026–2029) kokoaa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiillistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Ohjelma tuo tavoitteet arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon priorisoimalla vaikuttavimmat toimet, vahvistamalla poikkihallinnollista toteutusta sekä tukemalla asukkaiden ja yritysten osallistumista. Muutoksen osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontopositiivinen kaupunki, ilmastokestävä

kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki. Tavoitteiden edistymistä seurataan mittareilla ja vastuutetuilla toimenpiteillä osana vuosittaista suunnittelua ja raportointia.

Ympäristöohjelma on keskeinen väline kaupungin strategisten ydintavoitteiden toteuttamisessa. Ilmastomuutoksen, luontokadon ja kiertotalouden haasteet eivät ratkea yksittäisillä hankkeilla tai toimialakohtaisilla ratkaisuilla, vaan edellyttävät yhteistä suuntaa, priorisointia ja arjen päätöksentekoa ohjaavaa muutosta sekä asukkaiden ja yritysten osallistumista.

Ohjelma kokoaa yhteen kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet:

- ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen,
- luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen,
- kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä
- kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen.

Tavoitteet on koottu samaan ohjelmaan, koska ne kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Ilmastotoimet, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, kiertotalous sekä kestävyyskasvatus tukevat toisiaan: kaupunkivihreä ja toimivat ekosysteemit sitovat hiiltä ja vähentävät tulva- ja hellehaittoja, kiertotalous vähentää luonnonvarojen kulutusta ja päästöjä, ja osaamisen kehittäminen tekee muutoksesta pysyvää.

Niukkenevat resurssit ja taloudellinen tilanne korostavat vaikuttavien toimintatapojen merkitystä. Siksi ohjelman tavoitteet painottuvat kaupunkiorganisaation arkeen ja toimintakulttuuriin. Kaupungilla on vahvat ohjauskeinot muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen, maankäytön, liikennesuunnittelun, konserniohjauksen ja yleisen kaupunkitilan kautta. Lisäksi kaupunki vastaa luonnonsuojelun koordinoinnista ja ympäristövalvonnasta sekä vaikuttaa viestinnän ja osallisuustyön avulla. Omalla toiminnallaan ja pilotoinneilla kaupunki toimii edelläkävijänä ja mahdollistaa uusien ratkaisujen ja innovaatioiden kehittämisen.

3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos

Strategiakauden aikana kaupungin toiminnassa edistetään muutosta erityisesti kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristötavoitteessa: luontokadon pysäyttämisen ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Muutos vaatii päättäjiltä, johdolta, kaupunkilaisilta, kaupunkikonsernin työntekijöiltä ja yrityksiltä osaamista ja tahtoa huomioida ympäristö- ja luontovaikutukset systemaattisesti kaikessa toiminnassa. Asioiden valmistelu, toteuttaminen ja päätöksenteko perustuvat aiempaa johdonmukaisemmin yhteisiin tavoitteisiin, mittareihin ja vaikutustietoon.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi vähähiilisempää ja resurssitehokkaampaa rakentamista, luontopohjaisten ratkaisujen vakiinnuttamista, tilojen käytön tehostamista, hankintojen kestävyysohjaavuuden lisäämistä, kestävien kulkumuotojen edellytysten parantamista ja liikenteen sähköistymisen edistämistä. Kaiken keskiössä on kaupunkikonsernin, kuntalaisten, oppijoiden, yritysten ja yhteisöjen ympäristötoimijuuden vahvistaminen ja yhteisen tahtotilan ja sitoutumisen luominen. Näin strateginen muutos konkretisoituu kuntalaisille tuotettavissa palveluissa, kaupunkitilassa, palveluverkossa ja kaupunkikonsernin käytännöissä.

4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

4.1 Kytkeä kaupunkistrategiaan

Ympäristöohjelmalla toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita. Ohjelma johtaa kaupunkitasoiseen, poikkihallinnolliseen muutokseen, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen keinoin. Ohjelma toteuttaa seuraavia strategiassa määritellyjä tavoitteita:

Tasapainoisen kasvun Vantaa

Strategian päämittari: Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila luontoarvohehtaareina

- Vähennämme kasvihuonekaasupäästöjä.
- Olemme luontoposiitiivinen vuoteen 2030 mennessä.

Näiden päätavoitteiden lisäksi ympäristöohjelmalla on kytköksiä seuraaviin strategisiin tavoitteisiin:

Hyvän elämän Vantaa

- Parannamme vantaalaisten turvallisuutta.
- Parannamme kaupunkikeskuksien elinvoimaa.
- Parannamme Vantaan viihtyisyyttä.

Vetovoimainen Vantaa

- Vahvistamme Vantaan kiinnostavuutta elämyksellisenä käyntikohteena.
- Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.

4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

Ympäristöohjelmalla on kahtalainen rooli, yhtäältä vastuu huolehtia luonnosta ja ympäristöstä itseisarvona ja toisaalta varmistaa, että kaupungin kasvu ja kehittyminen tapahtuu kuntalain mukaisesti ympäristöllisesti kestävästi. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ympäristöohjelmassa edistetään ratkaisuja tavoitteisiin, joita toteutetaan myös muissa strategisissa ohjelmissa, kuten viihtyisyys, turvallisuus ja

elinvoiman vahvistaminen. Kestävien kulkumuotojen edistäminen kytkeytyy tiiviisti asemanseutujen ja työpaikka-alueiden kehittämiseen sekä turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ilmanlaadun parantamisen ja melun vähentämisen kautta. Vihreän siirtymän investoinnit, vihreä rahoitus ja luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen tukevat elinvoima- ja työllisyysohjelman sekä talousohjelman tavoitteita. Energiatehokkuuden parantaminen sekä kaupungin tilojen tehokkaampi käyttö tuottavat säästöjä tilakustannuksiin. Luonnon monihyötyisyys, lähiluonnon lisääminen ja saavutettavuus puolestaan edistävät samanaikaisesti viihtyisän ja turvallisen kaupunkiympäristön muodostumista sekä asukkaiden hyvinvointia. Yhteydet lähiluontoon ja monipuoliset luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet ovatkin Vantaalle tärkeitä veto- ja pitovoimatekijöitä.

Luonto- ja ilmastotyötä ohjaavat, täydentävät ja tukevat myös useat eri toimialojen linjaukset ja tavoitteet. Ohjelmassa huomioidaan muun muassa liikenteeseen, kiertotalouteen ja hankintoihin liittyviä linjauksia, joilla on keskeinen merkitys päästöjen vähentämisessä ja luonnon kestävyysvahvistamisessa. Myös Vantaan yleiskaava ohjaa kestäväan kaupunkirakenteeseen tukemalla vähäpäästöistä liikkumista, hillitsemällä yhdyskuntarakenteen hajautumista ja turvaamalla viherrakenteen jatkuvuutta. Muutosohjelman rinnalla tehdään myös lakisääteisenä työnä ympäristövalvontaa, jolla on suuri merkitys turvallisen ja elinvoimaisen kaupungin rakentamisessa. Työtä ohjaavat lisäksi useat kansalliset ja kansainväliset sitoumukset ja verkostot.

Työtä edistetään myös tiiviissä alueellisessa yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien, kuntayhtymien, hyvinvointialueen ja Uudenmaan liiton kanssa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen kestäviä ratkaisuja edistetään myös MAL-sopimuksella, jolla ohjataan seudullisia toimia tukemaan ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin sisäisiä linjauksia ja suunnitelmia

- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset (hyväksytään hankintalain valmistuttua)
- Palveluverkkosuunnitelmat
- Vantaan liikennepoliittinen ohjelma
- Kävelyn edistämishjelma
- Pyöräliikenteen kehittämissohjelma
- Vantaan hulevesiohjelma
- Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva
- Meluntorjuntasuunnitelma
- Seudullinen ilmanlaadun varautumissuunnitelma ja seuranta (HSY)

Kansallisia ja kansainvälisiä sitoumuksia ja verkostoja

- Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS) vuosille 2026–2035
- Kuntien ja valtion väliset green deal –sopimukset:
 - o Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa
 - o Päästöttömät työmaat
 - o Purkaminen
 - o Kiertotalous (Resurssiviisas rakennettu ympäristö ja Uudistava ruokajärjestelmä).
- Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) -ilmastoverkosto (Syke)
- Luontoviisaat kunnat -verkosto (Syke)
- Suomen 10 suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ja pormestareiden luontojulkilausuma 2025
- Ekotukitoiminnan valtakunnallinen verkosto
- Reilun kaupan kaupunki
- Green City Accord (Euroopan komissio)
- Kestävän kehityksen Agenda 2030 toimintaohjelma (YK)
- Euroopan kaupunkien energia- ja ilmastosopimus (Covenant of Mayors for Climate and Energy, Euroopan komissio)
- ICLEI, globaali kestävyysverkosto

Ympäristöohjelman toimeenpanoa tuetaan hakemalla aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä yhteistyössä verkostojen ja

kumppanien kanssa. Ohjelmalle laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jolla rahoitus kohdennetaan kustannustehokkaasti strategisesti merkittävimpiin tavoitteisiin. Ympäristötyötä on Vantaalla toteutettu jo aiemmin laajasti hankerahoituksella, ja rahoituksen hakemiseen ja hallintaan on vakiintuneet käytännöt ja kokemusta.

4.3 Ohjelman valmistelu

Ympäristötyö Vantaalla perustuu olemassa oleviin vakiintuneisiin yhteistyökäytäntöihin. Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

4.4 Vaikuttavuus

Ympäristöohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päämääriä kuten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, ilmastokestävyyden vahvistamista ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Ohjelman tavoitteet on johdettu näistä strategiatason tavoitteista ja niitä tarkennetaan toimenpiteiksi poikkihallinnollisessa yhteistyössä toimialojen kanssa. Toimenpiteille tulee omat mittarinsa ja niiden edistymistä seurataan strategiakauden ajan ja muutetaan tarvittaessa suuntaa mittaritiedon niin kertoessa.

5 Tavoitteet

5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee **vähintään 80 % alueperustaisten kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoteen 1990**

verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa kompensoidaan. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä

valtuustokauden aikana. Kulutuksen päästöjen laskentaa on kehitetty vasta muutaman vuoden ajan, joten laskentatulokset voivat tarkentua, kun tietoa tulee lisää. Jo nyt laskenta kertoo kuitenkin kulutuksen päästöjen mittakaavan. Asettamalla myös kulutuksen päästöille vähennystavoitteen, kiinnitämme huomioita vaikutuksiimme kaupungin rajojen ulkopuolella. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää määrittää kaupunkikonsernin omat toimet tuotesidonnaisten päästöjen vähentämiseksi sekä kannustaa vantaalaisia asukkaita kestäviin kulutusvalintoihin ja yrityksiä huomioimaan koko arvoketjunsä päästöt.

5.2 Muutoksen osa-alueet

Ympäristöohjelman muutosvisio

Kuva 1: Kuvassa on tiivistettynä Ympäristöohjelman neljä muutoksen osa-aluetta, jonka alle seuraavissa kappaleissa on määritelty tarkempia tavoitteita. Muutoksen tukena olevia menestystekijöitä on kuvattu kappaleessa 7.

5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki

Ensimmäinen osa-alue keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestäväää liikumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Kestäväää liikumista tarkastellaan tässä hiilidioksidipäästöjen näkökulmasta, mutta se edistää myös ilmanlaatua, viihtyisyyttä ja terveyttä vähentämällä lähipäästöjä, melua ja katupölyä. Kestävä liikuminen lisää asukkaiden arkiliikuntaa, millä on terveysvaikutuksia. Lisäksi kestävät kulkumuodot vievät vähemmän kaupunkitilaa ja turvaavat tasapuoliset liikkumismahdollisuudet kaikille.

Tavoitteet:

- Tavoitteena on päästötön energiajärjestelmä. Leikkaamme lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöjä parantamalla

energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian tuotantoa sekä kehittämällä energiajärjestelmän joustavuutta.

- Edistämme Vantaan Energian omistajana kaukolämmön päästöjen vähentämistä ja hiilidioksidin talteenottoa hiilineutraalin tuotannon saavuttamiseksi 2035 mennessä.
- Edistämme öljylämmityksestä luopumista vuoteen 2030 mennessä.
- Parannamme energiatehokkuutta kaupungin kiinteistökannassa. Energiansäästöinvestoinneille määritellään selkeät tunnusluvut.
- Lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa ja ylijäämäenergian hyödyntämistä sekä edistämme energiajärjestelmän joustavuutta ja resilienssiä.
- Teemme yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa ja osallistumme uusien ratkaisujen kehittämiseen kestävän energiamurroksen toteuttamiseksi. Ehkäisemme energiamurroksen haitallisia vaikutuksia luontoon ja kaupunkikuvaan.
- Mittarit: Lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöt sektoreittain verrattuna vuoteen 1990 (%); Energiankulutus asukasta kohti (kWh/as/v); Uusiutuvan ja ylijäämäenergian osuus kaukolämmön tuotannossa (%); Verkkoon liitetty aurinkosähkön tuotanto (MWh); Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m³)
- Edistämme vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta kaupungin toiminnoissa ja palveluissa. Vaalimme rakennettua ympäristöä ja tehostamme tilojen käyttöä. Pienennämme rakentamisen hiilijalanjälkeä.
 - Ohjaamme yksityisiä rakennushankkeita ja toteutamme omat toimitilahankkeemme lakisääteisiä rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvoja vähähiilisemmäksi. Lisäämme vähähiilisiä ratkaisuja infrarakentamisessa ja työmailla. Ohjaamme hankkeita

pienentämään ilmastovaikutuksia ja lisäämään kiertotalouden ratkaisuja.

- Tehostamme maamassojen hyödyntämistä kuljetusmatkojen ja rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseksi.
- Lisäämme tyhjillään olevien tilojen ja rakennusten käyttöä. Sujuvoitamme tilojen tilapäistä ja määräaikaista käyttöä. Pidennämme toimitilojen elinkaarta peruskorjauksin ja käyttötarkoituksen muutoksin.
- Parannamme kaupungin kiertotaloustoimintaa kehittämällä mm. jätehuoltoa ja kalusteiden kunnostuksen sekä uudelleenkäytön mahdollisuuksia ja edistämme jakamistaloutta kiertotalouden juurruttamiseksi.
- Mittarit: Uusien asuinkerrostalojen sekä päiväkotij- ja opetusrakennusten elinkaaren hiilijalanjäljet ($k-a$, $kg\ CO_2e/m^2/v$); Uudelleenkäytettyjen osuus infra- ja maarakennushankkeissa käytetyistä maa- ja kiviainesten kokonaismäärästä (%); Tilojen vuokrausaste (%)
- Teemme kestävästä liikkumisesta houkuttelevan vaihtoehdon infrastruktuuria ja monipuolisia kulkuyhteyksiä kehittämällä. Kytkeytyneellä kaupunkirakenteella varmistamme palveluiden saavutettavuuden.
 - Tuemme maankäytön suunnittelulla sekä Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin toteuttamisella kestävän liikkumisen houkuttelevuutta ja kilpailukykyisyyttä henkilöautoon verrattuna.
 - Tuemme liikenteen hinnoittelulla kestävien kulkumuotojen kasvua sekä seudullista liikkumisen hinnoitteluratkaisujen kehittämistä, joiden tuotot ohjataan kestävän liikkumisen kehittämiseen.
 - Päästönäkökulma on vahvasti mukana maankäytön ja palveluverkon suunnittelussa: arjen lähipalvelut ovat

saavutettavissa kävellen ja pyöräillen ja harvemmin tarvittavat palvelut joukkoliikenteellä.

- Vantaan kävely- ja pyöräliikenteen tavoiteverkko, joukkoliikenteen reitit ja moottoriajoneuvoliikenteen verkko yhdistetään yhdeksi liikenteen tavoiteverkoksi, jonka avulla tunnistetaan eri kulkumuodoille tarkoituksenmukaiset ratkaisut erilaisissa kaupunkiympäristöissä sekä priorisoidaan ja kohdennetaan parannustoimenpiteet.
- Mittarit: Kestävien liikkumistapojen osuus (kulkumuotojakauma, %), Pyöräliikenteen tavoiteverkon laatutason mukainen laajuus (kilometriä), Joukkoliikenteen matkustajamäärä, Liikennekäytössä olevien henkilöautoja / 1000 asukasta
- Edistämme vähäpäästöisiä käyttövoimia ja parannamme ilmanlaatua.
 - Vähennämme oman toimintamme liikenteen päästöjä kalusto- ja kuljetuspalveluhankinnoilla ja edistämällä vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä.
 - Vähennämme aktiivisesti asukkaiden katupölylle altistumista. Toimimme esimerkkinä käyttämällä kitkarenkaita kaupungin henkilö- ja pakettiautoissa sekä kannustamme myös asukkaita kitkarenkaiden käyttöön esimerkiksi panostamalla tiedottamiseen aiheesta.
 - Liikenteen sähköistymistä vauhditetaan ja latausinfrastruktuuria kehitetään. Kaupunki edistää latauspisteiden rakentamista katualueille sekä kiinteistöille.
 - Pyrimme vähentämään ajoneuvojen päästöjä laskemalla ajonopeuksia keskeisillä liikenneväylillä.
- Mittarit: Ilmanlaatu huono tai erittäin huono (h/v), PM10 (katupöly) EU:n vuorokausiraja-arvon ylitykset (kpl/v), Sähköautojen osuus autokannasta (%)
- Vaalimme ja kasvatamme alueen hiilinieluja ja -varastoja.

- Minimoimme maankäytön muutoksista aiheutuvan hiilivaraston ja -nielun menetyksen. Toteutamme hiilinieluja vahvistavia ja hiilivarastoa lisääviä ratkaisuja muun muassa katu- ja puistorakentamisen hankkeissa. Sisällytämme hiilitaseen osaksi päästötavoitteen seurantaa.
- Mittarit: Hiilitase suhteessa kasvihuonekaasupäästöihin (%); Hiilivarastot (t CO₂)

5.2.2 Luontoposiitiivinen kaupunki

Luontoposiitiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontoposiitiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontotoeista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmassa roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Kaupunki kaavoittaa, keskeisimmät kulttuurimaisemat säilyttäen, uusia pientaloalueita pelloille ja muille ihmisen jo muokkaamille alueille. Näin suojellaan lähimetsiä ja muita arvokkaita luontokohteita.

Asemakaavatyötä ohjataan yksittäisiä kaavamuutoksia laajempina kokonaisuuksina siten, että varmistetaan luonnon monimuotoisuuden paraneminen, ekologisten yhteyksien säilyminen ja kuntalaisille tärkeän lähiluonnon saavutettavuus. Ajantasaisimmat sekä lajikirjon kannalta riittävän laajat luontoselvitykset varmistetaan.

Luonnon heikentymättömyys tarkoittaa sitä, että maankäytössä luonnolle aiheutuvat haitat pyritään ensisijaisesti välttämään ja minimoimaan. Jos luontoarvoja heikennetään, ne hyvitetään eli kompensoidaan täysimääräisesti, parantamalla vastaavien luontotyyppien tilaa muualla.

Strategiakauden alussa luonnon heikentymättömyyden malli kohdistuu kaavoitukseen ja luonnon luontotyypeihin, ja sitä laajennetaan

vaiheittain koskemaan myös rakennettua ympäristöä ja muuta kaupungin toimintaa.

Monimuotoisuutta lisäävät luontoteot parantavat luonnon tilaa vahvistamalla ekologisia verkostoja. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esimerkiksi niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, purot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta.

Luontotyyppien osalta tavoitteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Luontosydämenjäljen kasvattaminen tarkoittaa toimintatapojen ja ajattelun muutosta, jossa luonnon arvostusta vahvistetaan viestinnän, osallistamisen, päätöksenteon ja yhteistyön kautta. Luontoaltistuksen lisääminen tukee tutkitusti mielenterveyttä, lievittää stressiä ja parantaa hyvinvointia.¹

Muutokseen ja ponnistukseen positiivisuuden puolelle tarvitaan mukaan kaupunkiorganisaation lisäksi asukkaat, yritykset ja yhteisöt, joiden yhteinen rooli on ratkaiseva luontopositiivisuuden saavuttamisessa. Luontopositiivisuustavoite on saavutettu, kun luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettopositiivinen (mittaaminen luonnonarvohehtaareilla kuvattu kohdassa 6.5).

¹ (Lähde: [Luonto on lööke moneen vaivaan – Terveyttä luonnosta -ohjelma lisää luontoaltistusta arkeen – THL](#))

Tavoitteet:

- Vahvistamme ekologisia verkostoja (metsä-, sini-, ja avointen alueiden verkostot). Parannamme vesistöjen tilaa.
- Vaalimme, suojelemme, hoidamme ja ennallistamme luonnonympäristöä ja lajistoa määrätietoisesti.
- Tunnistamme lähimetsien arvon ja hyödyn niin virkistyskäytön kuin luonnon kannalta.
- Maankäytön suunnittelussa toimimme luonnon heikentymättömyyden mallin mukaisesti. Velvoitamme luontohaitan hyvittämiseen, (jos haittaa syntyy).
- Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja monihyötyisyyttä rakennetussa ympäristössä ja tunnistamme luonnon monipuoliset hyödyt.
 - Varmistamme virkistysalueiden saavutettavuuden ja riittävyys SAAVU-ohjeella. Hyödynnämme alueellisen viherkertoimen laskentaa luonnon monimuotoisuutta tukevien, ilmastokestävien ja hyvinvointia tuottavien kaupunkiympäristöjen suunnittelussa. Vahvistamme viherrakenteen monihyötyisyyttä kaduilla, puistoissa ja tonteilla.
- Ennaltaehkäisemme ja rajoitamme vieraslajien leviämistä ja torjumme niitä pitkäjänteisesti
- Mittarit: Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl), Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen ja rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos
luonnonarvohehtaareina, Suojeltujen ja arvokkaiden luontokohteiden osuus kunnan maa-alasta %, Kaupunkipuuston ja viheralueiden kattavuus %, Läpäisemättömien pintojen osuus %, SAAVU-laskennat, tonttikohtainen ja alueellinen viherkerroin, veden laadun tilan paraneminen

5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki

Ilmastomuutokseen sopeutuminen on yksi kiireellisimmistä ja läpileikkaavimmista monimutkaisista kaupunkihaasteista. Äärisäät, kuten kuumuus, rankkasateet ja tulvariskit vaikuttavat yhä konkreettisemmin kaupunkien infrastruktuuriin, talouteen, asukkaiden hyvinvointiin ja palvelujen toimivuuteen. Kasvavassa ja tiiviissä kaupungissa on erityisen tärkeää huomioida lämpösaarekeilmiö, sillä se voimistaa hellejaksojen vaikutuksia. Kaupungeissa tehtävät sopeutumistoimenpiteet vaikuttavat suoraan siihen, ketkä kärsivät ilmastoriskeistä eniten ja miten hyvin kaupunki pystyy turvaamaan palvelunsa kaikille asukkaille myös häiriötilanteissa. Sopeutumistyö on arjen turvallisuutta, terveyttä, kuntalaisten resilienssin vahvistamista, taloudellista kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Niinpä varaudumme kaupungin suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa muuttuvaan ilmastoon, sään ääri-ilmiöihin ja hillitsemme niiden vaikutuksia sekä autamme kuntaisia sopeutumaan muutoksiin.

Tavoitteet

- Sopeudumme ilmaston muuttumiseen säilyttämällä ja lisäämällä kaupunkivihreän määrää ja vahvistamalla hulevesien hallintaa luontopohjaisilla ja monimuotoisilla ratkaisuilla.
 - Hulevesimaksua kehitetään ympäristön kannalta kannattavaan toimintaan ohjaavaksi.
- Vahvistamme infrastruktuurin ja rakennusten säänkestävyyttä sekä edistämme turvallisia ja viihtyisiä olosuhteita kaupunkitilassa ja asumisessa. Tämä sisältää myös erilaiset luontopohjaiset ratkaisut, joita tarkennetaan ohjelman toimeenpanovaiheessa.

- Päivitämme suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjeita huomioimaan ilmastonmuutoksen vaikutukset ennusteskenaarioiden mukaisesti.
- Kehitämme jatkuvasti kaavamääräyksiä osana Ilmastoviisas Asemakaava -selvitystä.
- Huomioimme ilmaston muuttumisen ja riskien ennakkoinnin kaupungin toimintatavoissa, ohjelmissa ja yhteistyössä yli sektori- ja kuntarajojen.
 - Lisäämme osaamistamme sään ääri-ilmiöiden vaikutuksista ja riskeistä sekä kaupungin vaikutuskeinoista eri toimialoilla. Toteutamme tarkasteluja eri sektoreille (rakennuskanta, liikenne, terveys, vesihuolto, energia, elinkeinot).
- Mittarit: Viherrakenteen vahvistaminen (Viva, Saavu, vihertehokkuus)

5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki

Ympäristöosaaminen ja positiivinen luontosuhde luovat perustan ympäristömyönteiselle toiminnalle. Kaupunki tukee asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuutta tuomalla kestävän elämäntavan taitoja osaksi arjen palveluja, kuten varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoja, nuorisotiloja sekä muita kokoontumistiloja. Vantaalla ympäristökasvatus ja kestävän tulevaisuuden osaaminen rakentuvat varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja vahvistavat ympäristötoimijuutta ja positiivista luontosuhdetta. Ympäristötoimijuudella tarkoitetaan ympäristöteemoihin kohdistuvaa vaikuttamista, osallistumista ja toimintaa.

Hankinnat kattavat merkittävän osan kaupungin budjetista ja ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja

linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyys- ja ympäristö-erä osa-alueita. Vaikuttavimmille hankinnoille asetetaan tavoitteet ja seuranta. Näin hankinnat tukevat kaikkia ympäristöohjelman päätavoitteita: vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta, luontopositiivisuutta, ilmastokestävyttä ja ympäristömyönteisyyttä.

Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä kestävässä toiminnassa. Ekotukitoiminnan ja ympäristöjohtamisen avulla ympäristöohjelman tavoitteet jalkautuvat arkeen, ja henkilöstö löytää keinoja edistää ympäristövastuullisuutta omassa työssään. Tavoitteena on vahvistaa koko konsernin ympäristöosaamista ja sitoutumista huolehtimalla koulutuksesta ja perehdytyksestä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Tavoitteet:

- Lisäämme kestäväns tulevaisuuden osaamista ja ympäristökasvatusta.
- Mittari: Kestäväns tulevaisuuden osaamisen työkalut (ympäristökasvatuksen työkortit, kestäväns tulevaisuuden osaamistavoitteet, toteutussuunnitelmien & opetussuunnitelmien ympäristövastuukuvaukset) on luotu ja käytössä kaikilla koulutusasteilla.
- Synnytämme ja vahvistamme luontosuhdetta kasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön ja muun vuorovaikutuksen keinoin. Lisäämme tietoisuutta luonnon terveysvaikutuksista ja edistämme niiden hyödyntämistä.
- Mittari: järjestetyt luontoretket (Vantaan luontokoulu, luonto-oppaat, purotalkkarit, avoimet retket) ; [Terveyttä luonnosta](#) -ohjelman toteutus
- Luomme vantaalaisten asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuudelle mahdollisuuksia ja innostamme vantaalaisia kestäväns elämäntapaan.
- Edistämme oppijoiden ja kuntalaisten resilienssiä ilmastomuutoksen vaikutuksia kohtaan.

- Lisäämme viestintää ympäristöohjelman tavoitteista, erityisesti luontoposiitivisuudesta ja luonnon heikentymättömyyden mallin toimeenpanosta.
- Vahvistamme hankintojen kestävyyttä systemaattisesti
 - Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset huomioidaan kaikissa hankinnoissa. Merkittävimmille hankintakategorioille tehdään hankintojen strategisten tavoitteiden ja linjausten mukaiset kestävyystavoitteet ja hankintavaatimukset.

Mittarit: Hankintojen johtamisen kategoriamalli rakennettu (kyllä/ei),
kategoriasuunnitelmat tehty (kyllä/ei/osittain tehty)

- Pienennämme ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä ja luontovaikutuksia.
- Mittari: Ateriapalvelujen hiilijalanjälki asiakasta kohden pienenee 5 % -yksikköä vuodessa, Luontovaikutuksille luodaan seurantamalli
- Edistämme kaupunkikonsernin ympäristövastuullisuutta ja -osaamista. Selvitämme kaupunkiorganisaation hiilijalanjäljen ja tunnistamme sen pohjalta toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

6 Tilannekuva ja tietopohja

6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan

Luontokato ja ilmastonmuutos ovat toisiinsa kietoutuneita, vakavia systeemisiä riskejä, jotka heikentävät yhteiskuntien toimintaa. Luonto- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteensovitettua

politiikkaa, jossa maankäyttöä, luonnon tilaa ja päästövähennyksiä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.²

6.2 Ilmastomuutoksen nykytila

Maapallon ilmastojärjestelmä on epätasapainossa: viimeisin vuosikymmen on ollut mittaushistorian lämpimin, ja keskilämpötila on noussut noin 1,4 astetta esiteollisesta ajasta. Arktinen alue lämpenee yli kaksi kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, ja 1,5 asteen kriittisenä pidetty raja saatetaan saavuttaa jo tämän vuosikymmenen loppuun mennessä.³

Ilmastomuutos näkyy pääkaupunkiseudulla jo nyt: lämpötilat ovat nousseet erityisesti talvella, talvisateet lisääntyneet ja lumi- ja jääpeite vähentyneet. Helleaallot, rankkasateet ja kuivuusjaksot yleistyvät, ja alueen ennustetaan lämpenevän 2040–2069 mennessä noin 2,5–3 astetta, mikä lisää tarvetta varautua sekä kuumuuteen ja kuivuuteen että sateisuuden kasvuun.⁴

6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle

² Lähteet: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/>,
<https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2026/>, <https://luontopaneeli.fi/>,
<https://ilmastopaneeli.fi/>

³ Lähteet: <https://wmo.int/publication-series/state-of-global-climate/state-of-global-climate-2025>, <https://climate.copernicus.eu/global-climate-highlights-2025>

⁴ Lähde: <https://julkaisu.hsy.fi/ilmastonmuutos-paakaupunkiseudulla.html>

EU on sitoutunut vähentämään nettokasvihuonekaasupäästöjään vähintään 55 %:lla vuoteen 2030 ja 90 %:lla vuoteen 2040 mennessä vuoden 1990 tasosta sekä saavuttamaan ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti⁵. Lisäksi EU asettanut taakanjako- ja maankäyttösektorille jäsenmaakohtaiset velvoitteet.

Suomen ilmastolain (423/2022) mukaan Suomen on oltava hiilineutraali viimeistään vuonna 2035, ja kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää vähintään 60 % vuoteen 2030, 80 % vuoteen 2040 ja 90 % (pyrkien 95 %:iin) vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Vaikka EU:n velvoitteet kohdistuvat valtioon eikä ilmastolaki aseta kunnille suoria päästötavoitteita, kuntien rooli on ratkaiseva kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti taakanjakosektorin päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen vahvistamisessa.

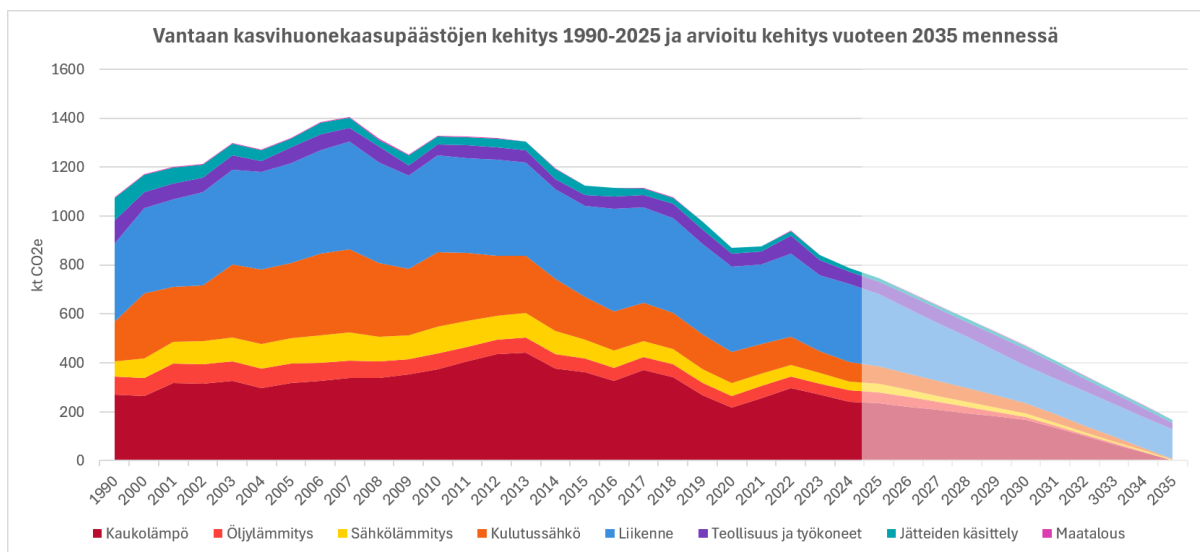
Kansallinen ja kansainvälinen ilmastopolitiikka vaikuttavat paikallistason toimintakenttään ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellytyksiin. Toisaalta suuret kaupungit voivat myös vaikuttaa ilmastotyön suuntaan paikallistasoa laajemmin esimerkiksi kansallista tavoitteenasettelua kirittäen ja vähähiilisten ratkaisujen kysyntää kasvattaen.

6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

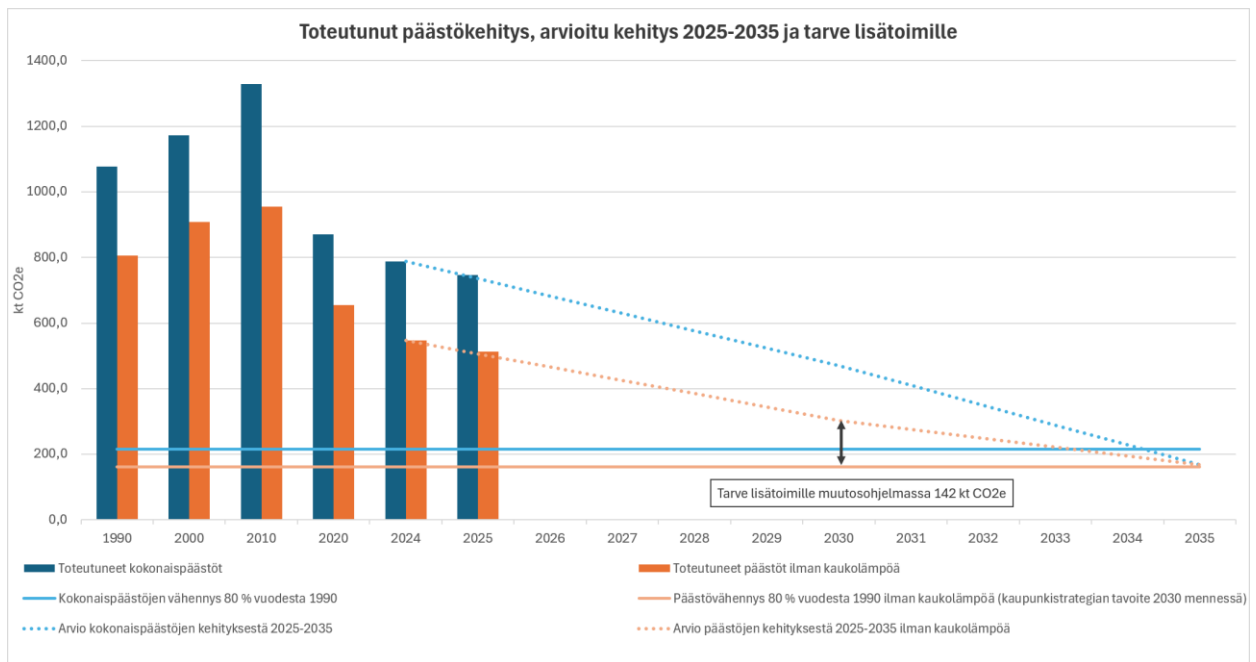
⁵ Lähde: [Ilmasto – Ympäristöministeriö](#)

Vantaa on vuoteen 2025 mennessä vähentänyt vuosittaisia alueperustaisia päästöjään 31 % vuoteen 1990 verrattuna ja 36 %, kun tarkastellaan muita kuin kaukolämmön päästöjä.

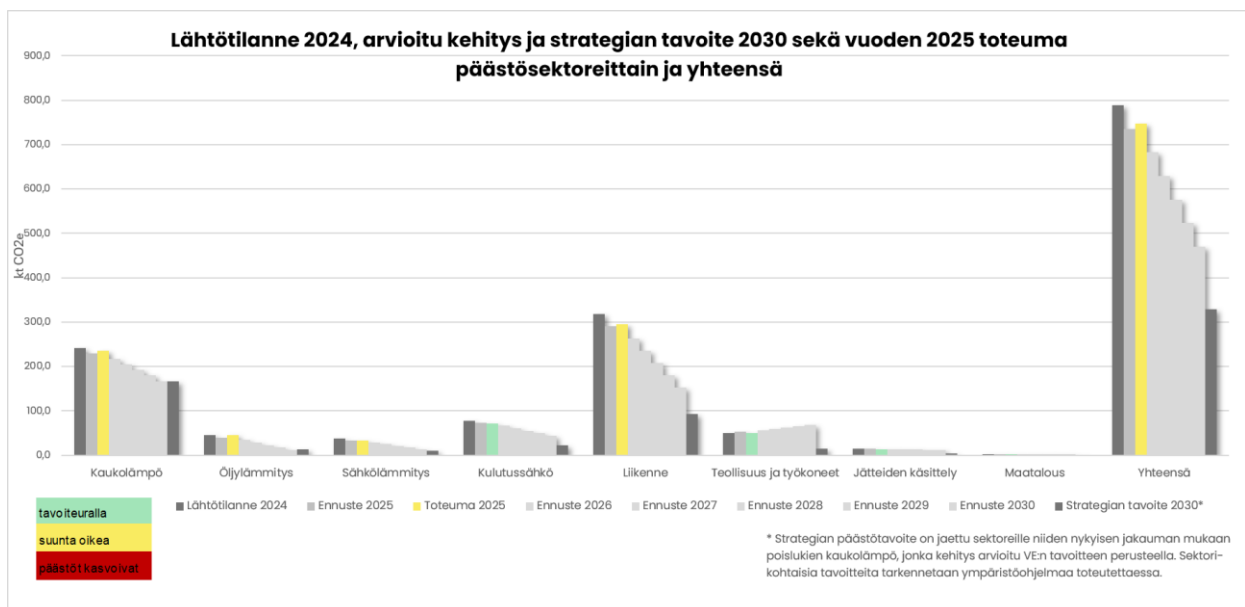
Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Tuoreimman skenaariotarkastelun perusteella 80 prosentin päästövähennys verrattuna vuoteen 1990 saavutettaisiin vuoden 2035 paikkeilla. Ennakoitu kehitys suhteessa kaupunkistrategian tavoitteeseen on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Vantaan alueen vuosittaisten kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990–2025 ja arvioitu kehitys 2026–2035. Arvio perustuu Sitowisen laatimaan skenaariotarkasteluun.

Kuva 3. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990–2020, 2024–2025 ja arvioitu kehitys 2026–2035 yhteensä (sininen) ja ilman kaukolämpöä (oranssi). Oranssit viivat sisältävät muut kuin kaukolämmön päästöt eli ne sektorit, joiden päästöjä tulisi yhteensä pienentää vähintään 80 % vuodesta 1990 vuoteen 2030 mennessä. Musta nuoli osoittaa tämänhetkisen kehityksen ja tavoitellun muutoksen välisen eron. Muutosohjelman toteuttamiseksi tarvitaan noin 142 kt hiilidioksidiekvivalentin edestä lisätoimenpiteitä.

Kuva 4. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen lähtötilanne vuonna 2024 ja kaupunkistrategian mukainen tavoite vuodelle 2030 on kuvattu tummanharmaalla. Vaaleanharmaat pylväät kuvaavat skenaarion mukaista arvioitua kehitystä 2030 mennessä. Vuoden 2025 toteuma on kuvattu liikennevalovärein sen mukaan, onko kehitys ollut tavoitteiden mukaista. Pylväät ennuste 2030 (vaaleanharmaa) ja strategian tavoite 2030 (tummanharmaa) havainnollistavat eroa tavoitteen ja nykytoimilla arvioidun kehityksen välillä.

Yhteensä lisäpäästövähennyksiä tarvitaan noin 142 kt CO₂e, mikä tarkoittaa, että päästövähennysten määrä vuoteen 2030 mennessä tulee lähes kaksinkertaistaa suhteessa ennakoituun kehitykseen. Tarvittavien uusien päästövähennystoimien määrää suhteessa ennakoituun kehitykseen havainnollistetaan kuvissa 3 ja 4.

Tieliikenne on Vantaan alueella merkittävin kasvihuonekaasujen päästölähde. Liikenteen päästöt ovat pienentyneet huomattavasti hitaammin kuin muut Vantaan alueen päästöt, ja liikenteessä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja vuoteen 2030 mennessä tarvittavien päästövähennysten välillä. Muutosohjelman tärkein tavoite suorien ilmastopäästöjen osalta on siten uusien toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen liikenteen päästöjen vähentämiseksi.

Henkilöautoliikenne muodostaa noin 58 % liikenteen päästöistä ja kuorma- ja pakettiautot yhteensä noin 38 %⁶. Siten lisätoimenpiteitä tulee kohdistaa sekä henkilöautoliikenteeseen että logistiikkaan. Päästöihin vaikuttavat ajoneuvojen ominaispäästöt ja ajosuoritteet. Vaikka valtion toimet vaikuttavat liikenteen päästökehitykseen merkittävästi, on paikallisia toimia löydettävissä monipuolisesti kestävien kulkumuotojen edistämisestä ja lyhyitä välimatkoja tukevasta kaupunki- ja palvelurakenteesta aina liikenteen hinnoitteluun ja käyttövoimamuutoksen vauhdittamiseen.

Toinen muutostarve on maankäyttösektorin hiilitaseen sisällyttäminen seurantaan ja toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen Vantaan

⁶ Lähde: <https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/kasvihuonepaaastot/>

alueen hiilinielun kasvattamiseksi sekä tarvittaessa muiden hiilensidonnan keinojen hyödyntäminen.

Lisäksi on tärkeää varmistaa kestävä ja oikeudenmukainen energiasiirtymä. Energiamurros vaikuttaa kaupunkiin, asukkaisiin ja yrityksiin, ja kaupunki voi osaltaan tukea alueen valmiuksia muuttuvassa energiasektorin toimintaympäristössä. Päästövähennysten ja uusiutuvan energian saatavuuden rinnalla on tärkeää edistää järjestelmien joustavuutta ja resilienssiä sekä tehdä yhteistyötä osaamisen ja uusien ratkaisujen kehittämiseksi.

6.3 Luontokadon nykytila

Luontokato on yksi vakavimmista globaaleista ympäristöhaasteista. IPBESin (Intergovernmental Science–Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) mukaan luonnon monimuotoisuus heikkenee kaikilla alueilla maailmassa, ja ihmistoiminta on kiihdyttänyt lajien sukupuuttoa ennennäkemättömälle tasolle. Arvioiden mukaan maailmassa on menossa kuudes sukupuuttoaalto, ja Suomessakin uhanalaisuusselvitysten mukaan joka yhdeksäs laji ja puolet luontotyypeistä ovat uhanalaisia.

Luontokadon keskeisimpiä ajureita ovat maankäytön muutokset, luonnonvarojen ylikäyttö, ilmastonmuutos, saastuminen ja haitalliset vieraslajit, jotka yhdessä heikentävät ekosysteemien toimivuutta. Luonnon monimuotoisuuden väheneminen uhkaa ekosysteemipalveluja, kuten ruuantuotantoa, puhdasta vettä, tulvasuojelua ja ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, ja sillä on laajoja vaikutuksia myös talouteen ja yhteiskuntien vakauteen maailmanlaajuisesti.

6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla

Luontokatoa Vantaalla aiheuttavat erityisesti kaupungin voimakas kasvu, ilmastonmuutos sekä lisääntyvät ympäristöhäiriöt. Näiden seuraukset näkyvät jo monin tavoin Vantaan luonnossa.

Yksi keskeisimmistä ilmiöistä on elinympäristöjen pirstoutuminen ja ekologisten verkostojen ja yhteyksien toiminnan heikkeneminen. Vantaalla laaja liikenneverkosto ja kasvavan kaupungin rakentamispaine korostuvat, minkä vuoksi ekologisten yhteyksien turvaaminen ja parantaminen on erityisen tärkeää luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Myös vesistöjen tila on kuormittunut. Tiivis rakentaminen sekä ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet vaikuttavat vesistöjen tilaan ja lisäävät saastumisen riskiä, mikä heijastuu sekä vesiekosysteemeihin että niiden lajistoon.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset kuten lämpötilojen nousu, sademäärien vaihtelut, myrskyt ja lumettomuus muuttavat elinympäristöjä, mikä vaikuttaa lajistoon. Vantaalla metsissä voi jo huomata esimerkiksi metsätuholaisten määrän kasvua ja lisääntyneitä myrskytuhoja.

Haitallisten vieraslajien määrä on kasvanut, samalla kun osa alkuperäisistä kasvi- ja lintulajeista on taantunut. Vantaalla lisääntyneitä vieraslajeja ovat muun muassa jättiputket, jättipalsami, komealupiini ja espanjansiruetana. Toisaalta esimerkiksi luhtaorvokki, lehtokielo, punasotka, kuovi ja hömötiainen ovat hiipuneet. Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti luonnonvaraisten eläinten ja lemmikkieläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, ja kehittää toimintatapoja elinolojen parantamiseksi.

Asukkaille tärkeä lähiluonto kuluu helposti suuren virkistyskäyttöpaineen seurauksena. Vantaalla luonnon kuluminen näkyy erityisesti pienemmillä viheralueilla asutuksen läheisyydessä, joilla käyttö on intensiivistä. Myös laajoilla viheralueilla kaupungin reuna-alueilla, kuten Petikossa ja Sipoonkorvessa, virkistyskäytön vaikutukset ovat paikoin havaittavissa.

6.3.2 Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset

Luontokadon pysäyttäminen on noussut keskeiseksi tavoitteeksi kansainvälisessä, eurooppalaisessa ja kansallisessa politiikassa. Keskeinen viitekehys on YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen Kunming–Montrealin luonnon monimuotoisuuskehys

(2022), joka asettaa pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2050, ja 23 konkreettista tavoitetta vuoteen 2030. Kaupunkien kannalta keskeisiä ovat suojelualueiden laajentaminen 30 prosenttiin, heikentyneiden elinympäristöjen ennallistaminen, lajikadon pysäyttäminen sekä haitallisten vieraslajien torjunta.

Euroopan unionin biodiversiteettistrategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 % EU:n maa- ja merialueista on suojeltuja, joista kolmasosa tiukasti suojeltuja, ja että suojelualueita hoidetaan ja hallinnoidaan tehokkaasti luonnon tilan parantamiseksi.

Suomessa kansainvälisiä sitoumuksia toimeenpannaan valmisteilla olevan **kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman** kautta, joka ulottuu vuoteen 2035. Tavoitteena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys elpymisuralle. Lisäksi tavoitteena on, että Suomi on viimeistään vuonna 2035 luontopositiivinen, eli luonnon monimuotoisuuden tila on vähintään vuoden 2020 tasolla ja inhimillinen toiminta alkaa vahvistaa luontoa. Strategia pohjaa YK:n biodiversiteettikehykseen ja EU:n biodiversiteettistrategiaan.

6.4 Ihmiset muutoksen tekijöinä

Pääkaupunkiseudun ympäristöasennekysely osoittaa, että vantaalaisten ympäristöasenteet ovat vahvasti myönteisiä ja aiempaa tietoisempia. Selvä enemmistö Vantaan vastaajista asettaa ympäristönsuojelun etusijalle, vaikka se hidastaisi talouskasvua, ja suuri osa pitää ympäristönsuojelua ja talouskasvua myös samanaikaisesti mahdollisina. Tämä luo Vantaalle vahvan sosiaalisen hyväksyttävyyden pohjan kunnianhimoiselle ilmasto- ja ympäristötyölle.

Samaan aikaan kysely nostaa esiin nuorten korostuneen huolestuneisuuden ja ilmastoahdistuksen. Nuorisobarometrin mukaan 41 % nuorista kokee ilmastonmuutoksen aiheuttamaa turvattomuutta, ja syyllisyyttä ympäristötekojen tekemättömyydestä kokee 51 % naisista mutta vain 18 % miehistä. Nuorten ympäristötoiminta painottuu yksilöllisiin

valintoihin, ja usko yhteisiin globaaleihin ratkaisuihin on osin heikentynyt. Vantaalla tämä tarkoittaa erityisesti ympäristötyön liittämistä kasvatuksen ja osallisuuden näkökulmiin sekä konkreettisten ratkaisujen ja edistysaskelten viestimistä.⁷

Vantaan kaupungin henkilöstön ympäristöasennekyselyn 2025 tulokset osoittavat, että Vantaa on onnistunut jalkauttamaan ympäristö- ja ilmastotyötään hyvin. Henkilöstö tunnistaa työyksiköidensä ympäristötavoitteet ja kokee saavansa hyvät mahdollisuudet osallistua ohjelmien valmisteluun. Erityisesti ekotukitoiminnalla koetaan olevan Vantaalla konkreettisia vaikutuksia: se tarjoaa henkilöstölle keinoja vaikuttaa työpaikan ympäristötyöhön ja vahvistaa ymmärrystä ympäristövastuullisuuden edistämisestä arjen työssä.⁸

6.5 Keskeiset tietolähteet

Alueperustaiset ja kulutuksen päästöt: Vantaan hiilineutraalisuustavoite koskee alueperustaisia päästöjä eli kasvihuonekaasupäästöjä, jotka aiheutuvat Vantaan alueella. Alueperustaiset päästöt kattavat rakennusten lämmityksestä, sähkönkulutuksesta, liikenteestä (henkilöautot, paketti- ja kuorma-autot, linja-autot, paikallisjunat, raitiovaunut ja huvi- ja ammattiveneet), jätteiden ja jäteveden käsittelystä, maataloudesta sekä teollisuuden ja työkonien prosessipäästöistä ja polttoaineista aiheutuneet päästöt. HSY:n

⁷ Lähde: [Pääkaupunkiseudun asukkaiden ympäristöasenteita selvitetty | Helsingin Seudun Suunnat](https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2025/), <https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2025/>

⁸ Lähde: [Henkilöstön ympäristöasenteet ja -toiminta kaupunkiorganisaatioissa II](#)

pääkaupunkiseudun kunnille tekemä vuosittainen laskenta perustuu kansainväliseen kaupunkitason laskentastandardiin.⁹

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sisältyvät kaikki kunnan ja kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt huolimatta siitä, missä kulutetut hyödykkeet on tuotettu. Vantaan käyttämässä kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Alueperustaiset ja kulutuksen päästölaskennat ovat osittain päällekkäisiä ja tarjoavat yhdessä laajemman tietopohjan kunnan ja kuntalaisten toiminnasta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä.¹⁰

Vantaalla on jo usean vuoden ajan seurattu aiemman strategisen ympäristöohjelman Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden toteutumista **Ympäristövahti**-seurantatyökalulla. Ympäristövahti on kehitetty kaupungin omana sisäisenä työnä Power Platform -työkaluilla. Strategisia tavoitteita edistävät toimenpiteet on vastuutettu toimialoille. Toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan vuosittain, ja raportoinnin pohjalta kootaan Ympäristövastuuraportti, joka tuodaan tiedoksi päätöksentekoon. Ympäristövahtia tullaan käyttämään myös Ympäristöohjelman toimenpiteiden raportoinnissa ja sitä kehitetään eteenpäin strategiakauden aikana.

Suomen kuusi suurinta kaupunkia ovat tehneet yhteistä ekologisen kestävyuden indikaattoreiden¹¹ seurantaa yli 20 vuoden ajan. Indikaattorit

⁹ Lähde: HSY

¹⁰ Lähde: Sitowise

¹¹ Lähde: [Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyuden indikaattorit 2024](#)

kuvaavat kaupunkien maankäytön ekologista kestävyyttä, yhdiskunnan kulutusta ja päästöjä, liikkumisen kestävyyttä, ympäristötietouden lisäämistä sekä ympäristötaloutta ja kestäviä hankintoja. Vantaalla indikaattoritietoja päivitetään kerran vuodessa. Tavoitteena on parantaa indikaattoritiedon hyödynnettävyyttä ja ohjaavuutta siten, että se vaikuttaa konkreettisesti toimenpiteiden suuntaamiseen ja priorisointiin.

Luonnonarvohehtaari on Suomessa asiantuntijayhteistyössä kehitetty mittayksikkö, jolla kuvataan alueen luonnon monimuotoisuuden ekologista laatua huomioiden sekä luontotyyppin pinta-ala että sen ekologinen tila. Mittaria voidaan hyödyntää myös muussa luontovaikutusten arvioinnissa, kuten maankäytön suunnittelussa, ennallistamistoimien vaikuttavuuden seurannassa ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen vertailussa. Luonnonarvohehtaari ilmaisee alueen luonnonarvon suhteessa vastaavan kokoiseen luonnontilaiseen tai sitä vastaavaan alueeseen ja mahdollistaa luonnon tilassa tapahtuvien muutosten tarkastelun yhdellä vertailukelpoisella mittarilla. Luonnonarvohehtaarien avulla voidaan arvioida aiheutettuja luontohaittoja suhteessa luonnonhoito- ja ennallistamistoimiin sekä seurata, toteutuvatko luonnon heikentymättömyyden ja luontoposiitivisuuden tavoitteet.

Luonnonarvohehtaareihin perustuva seuranta edellyttää systemaattista luontotiedon hallintaa. Vantaalle rakennetaan uusi tietokantamalli, jonka avulla ekologisen tilan ja luonnonarvohehtaarien kokonaistilannetta voidaan seurata kaupunkitasoisesti ja arvioida, eteneekö kaupunki kohti asetettuja luontoposiitivisuustavoitteita. Lisäksi luonnonarvohehtaareihin perustuvaa luontovaikutusten tilinpitoa kehitetään Suomen kymmenen suurimman kaupungin yhteistyönä. Yhteistyön tavoitteena on luoda yhtenäinen ja vertailukelpoinen tapa seurata kaupunkien paikallisia luontovaikutuksia.

Vantaa on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ottanut käyttöön luonnon heikentymättömyyden mallin ja ekologisen kompensaation kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Kaupungissa on kerätty ja

kerätään systemaattisesti luonnonarvohehtäritietoa osana luontoselvityksiä nykytilan kartoittamiseksi ja suunnittelun tueksi.

7 Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät

7.1 Muutoksen periaatteet

Ympäristöohjelman onnistuminen edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Ilmasto- ja luontotyö on nostettava yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat ja toiminnot kantavat vastuuta kestävyy-, ilmasto- ja luontotavoitteiden edistämisestä.

Ympäristönäkökulmien on ohjattava päätöksentekoa, suunnittelua ja arjen toimintaa koko organisaatiossa. Kaupungin omistajaohjauspolitiikassa varmistetaan, että tytäryhtiöiden tavoitteet ovat linjassa kaupungin ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kanssa.

Muutos edellyttää johdon vahvaa sitoutumista, toimivien poikkihallinnollisten rakenteiden edelleen kehittämistä, aiempaa tehokkaampaa tiedolla johtamista sekä kykyä toimia yhteistyössä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Näin Vantaa voi vahvistaa rooliaan ilmasto- ja luontotyön edelläkävijänä sekä toimia kehitysalustana vaikuttaville, skaalautuville ja koko kaupunkia hyödyttävälle ratkaisuille.

7.2 Menestystekijät

Ohjelman keskeisiä menestystekijöitä on jaoteltu strategisten menestystekijöiden mukaan.

7.2.1 Vaikutamme inhimillisesti

Vaikuttava ympäristötyö edellyttää turvallisen ja viihtyisän kaupunkitilan luomista, jossa kestävät ratkaisut tukevat kaikkien asukkaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia osallistua. Osallisuutta vahvistetaan monipuolisilla ja ”pehmeillä” osallistumisen muodoilla, kuten luontoretkillä ja talkoilla. Yritysten mukaan ottaminen tukee ratkaisujen vaikuttavuutta, innovatiivisuutta ja skaalautuvuutta.

Kaupunki kohtaa päivittäin suuren määrän lapsia, nuoria ja perheitä erityisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, mutta myös muissa

kaupungin palveluissa. Ympäristöohjelman tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa heille merkityksellisillä ja ikätasoisilla tavoilla. Laaja kohtaamisten määrä tarjoaa kaupungille ainutlaatuisen mahdollisuuden vahvistaa kestävästä ajattelusta ja toimintaa osana arkea ja oppimista.

7.2.2 Uudistamme ja ratkaisemme

Kaupungilla on oltava kyky uudistua ja ratkaista monimutkaisia ilmasto- ja luontohaasteita. Tämä edellyttää henkilöstön osaamisen systemaattista kehittämistä ja yhteistyötä eri toimialojen, konserniyhtiöiden ja suurten kuntayhtymien, asukkaiden, yritysten ja kumppaneiden kanssa. Ohjelmassa edistetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusien ratkaisujen käyttöönottoa, kuten ekologista kompensatiota ja luonnonarvomarkkinoiden hyödyntämistä ja testataan ja skaalataan uusia toimintamalleja. Hyödynnämme kaupunkiympäristöä, palveluja, investointeja, hankintoja ja dataa uusien kestävyttä edistävien ratkaisujen testaamiseen sekä skaalaamiseen.

7.2.3 Erottaudumme ainutlaatuisuudella

Kaupunki kehittää ja pilotoi edelläkävijänä uusia ohjauskeinoja ja toimintamalleja, kuten kestävästä tulevaisuudesta osaamistavoitteita ja luonnon heikentymättömyyden mallia. Kaupunki toimii veturina luonnonarvomarkkinoiden kehittämiseksi yhteistyössä muiden kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

7.2.4 Toimimme systemaattisesti

Ympäristöohjelma nojaa toimiviin olemassa oleviin poikkihallinnollisiin rakenteisiin ja verkostoihin, joita vahvistetaan strategiakauden aikana sidosryhmien kanssa.

Tiedolla johtaminen on keskeinen perusta tavoitteiden asettamiselle, toimenpiteiden seurannalle ja priorisoinnille. Systemaattisella suunnittelulla ja seurannalla pyritään vaikuttavuuden varmistamiseen.

Ympäristöohjelman keskeinen menestystekijä on systeeminen monihyötyisyyden tunnistaminen ja tarkastelu useista näkökulmista. Esimerkkinä luonnon monimuotoisuus, kestävä liikkuminen, kestävä ruokakulttuuri ja kestävä kuluttaminen nähdään kokonaisuuksina, jotka eivät edistä ainoastaan ilmasto- ja luontotavoitteita, vaan samanaikaisesti vahvistavat asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, lisäävät kaupunkiviihtyisyyttä ja tukevat kaupungin elinvoimaa. Kun ratkaisuja arvioidaan laajasti niiden yhteisvaikutusten kautta, voidaan tunnistaa vaikuttavimmat toimet ja ohjata kehitystä kokonaiskestävällä tavalla.

VD/3134/00.01.02.00/2026

PT/KK/RÅ/ST-V/JT/JK/SE/KW

Enligt **37 § i kommunallagen** ska varje kommun ha en kommunstrategi där fullmäktige bestämmer om målen för kommunens verksamhet och ekonomi på lång sikt. Stadsfullmäktige godkände Vanda stads strategi Framtiden bor i Vanda för åren 2026–2029 vid sitt sammanträde 26.1.2026 § 3. Stadsfullmäktige har i sitt beslut om att godkänna strategin konstaterat att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

I den godkända stadsstrategin anges följande om de strategiska programmen (s. 36):

”Vi förverkligar strategin genom sex förändringsprogram. Vi lyckas med strategin när vi åstadkommer en målinriktad förändring inom dessa kunskapsbaserat utvalda programområden. De strategiska programmen är på stadsnivå och de leds över verksamhetsområdesgränserna. Vi utvecklar stadens ledningssystem och förmågor till stöd för att programmen ska lyckas. De strategiska programmen är enligt strategin: livskrafts- och sysselsättningsprogrammet, programmet för integration, programmet för positiv områdesutveckling, säkerhetsprogrammet, ekonomiprogrammet och miljöprogrammet. Förändringsprogrammen täcker hela strategiperioden.”

Det integrationsprogram som nu läggs fram för godkännande fungerar som ett centralt verktyg för genomförandet av stadens strategi under åren 2026–2029. I programmet för integration fastställs stadens mål, den förändring som eftersträvas och prioriteringarna i främjandet av integrationen.

Bakgrund: Främjandet av integration i Vanda styrs av lagen om främjande av integration (681/2023), lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) samt andra bestämmelser om likabehandling, delaktighet och tillgänglighet till tjänster.

Lagstiftningen för att främja integration har reformerats under de senaste åren.

Integrationsprogrammet var det kommunala program för främjande av integration som krävdes enligt lagen om främjande av integration, som var i kraft till utgången av 2024. Vandas integrationsprogram som godkänts av stadsfullmäktige är i kraft under åren 2023–2026 (fge 11.12.2023 § 11). Den reviderade integrationslagen kräver inte längre att kommunerna har ett integrationsprogram. *Programmet för integration* är en servicehelhet för integrationskunder i det inledande skedet av integrationen enligt den gällande integrationslagen (681/2023 § 13)

Programmet för integration följer förbindelser på stadsnivå, lagstadgade planer och godkända principer och riktlinjer. Centrala styrdokument med tanke på programmet är bland annat Vanda stads principer för invandring och integration (fge 12.5.2025 § 8), planen för funktionellt jämställdhets- och likabehandlingsarbete (stadsst. 8.6.2026 § 7), välfärdsplanen (under beredning) och övriga strategiska program i stadsstrategin.

Det strategiska målet för programarbetet är att stärka förutsättningarna för främjande av integrationen i hela stadens verksamhet. Målet är att alla tjänster, verksamhetssätt och strukturer bättre än för närvarande ska stödja invånarnas jämlika deltagande, utbildning, sysselsättning och förankring i

samhället. Programmet stärker det tväradministrativa samarbetet och kunskapsledningen i främjandet av integration.

Programmet för integration kommer att fokusera på följande delområden för förändring:

1. Språk och kompetens som resurser

I detta delområde betonas språkkunskapernas, kompetensens och arbetslivsfärdigheternas betydelse i integrationen. Målet är att utbildningsnivån, sysselsättningen, språkkunskaperna och inlärningsresultaten för invånare med ett annat språk som modersmål utvecklas och att skillnaderna i förhållande till den finsk- och svenskspråkiga befolkningen minskar.

2. Goda relationer mellan befolkningsgrupperna och delaktighet som hörnstenar

I detta delområde stärks gemenskapen, delaktigheten och växelverkan mellan olika befolkningsgrupper. Målet är att öka känslan av samhörighet, förebygga segregation och stärka förtroendet mellan invånare, sammanslutningar och staden. I programmet betonas hobbyverksamhet, tillgänglighet till tjänster, familjernas delaktighet samt främjande av goda befolkningsrelationer.

3. En internationell stad i förnyelse

Delområdet för förändring strävar efter att stärka Vandas ställning som en internationell, mottagande och attraktiv stad. Målet är att locka kompetent arbetskraft, stödja etablering, stärka stadens attraktions- och kvarhållningskraft, utveckla den systemiska ledningen när det gäller integration, kunskapsledningen och det tväradministrativa samarbetet.

För att programmet ska kunna genomföras krävs kunskapsledning, effektivitetsbaserad prioritering och ett fungerande samarbete mellan stadens olika verksamhetsområden, myndigheter, läroanstalter, arbetsgivare, organisationer och sammanslutningar. Dessutom utnyttjas nationella och internationella nätverk samt möjligheter till extern finansiering aktivt i genomförandet av programmet.

Under strategiperioden kommer ett antal åtgärder med tillhörande mätare att riktas mot målen för delområdena för förändring.

Åtgärdshelheten preciseras under strategiperioden som en del av de strategiska årsmålen och genomförandet av programmet. För att målen ska kunna uppnås på ett så effektivt sätt som möjligt krävs tväradministrativt samarbete och partnerskap.

Genomförandet av programmet följs upp som en del av stadens strategi- och ekonomiprocess.

Stadsstyrelsen 7.9.2026 § 12

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads program för integration för åren 2026–2029 godkänns,

- b) konstatera att halvtidsutvärderingen av det strategiska programmet görs som en del av halvtidsutvärderingen av strategin och att genomförandet av programmet rapporteras till fullmäktige årligen,
- c) konstatera att de strategiska programmen för sin del styr uppsättandet av strategiska årsmål, dvs. bindande mål, och
- d) befullmäktiga programdirektören att göra smärre tekniska justeringar i programmet för integration vid behov.

Behandling:

Stadsdirektören gjorde följande ändring i sitt förslag under behandlingen av ärendet:

I det bifogade programmet för integration, s. 11, ska fjärde stycket i förteckningen under rubriken MÅL ändras på följande sätt:

- ~~Målet med integrationen är sysselsättning~~
- *Målet med integrationen är en stark delaktighet i utbildning, arbete, utkomst och samhälleligt deltagande.*

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelsen lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet:

Stadsstyrelsen förutsätter att det i verkställandet av programmet för integration ställs upp tydliga och mätbara mål för utvecklingen av språkkunskaperna.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Mika Niikko lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Sannfinländarna anser att det främsta ansvaret för en lyckad integration ligger hos den invandrade personen själv. Stadens uppgift är att ordna lagstadgade tjänster i det inledande skedet, fungerande handledning och en verklig möjlighet att lära sig finska eller svenska, utbilda sig och komma in i arbetslivet. Staden kan dock inte integrera någon å dennes räkning.

I programmet beskrivs anpassningen av stadens tjänster, strukturer, tillgänglighet och verksamhetskultur på ett omfattande sätt. Däremot blir det egna ansvaret hos den som ska integreras för svagt: De som flyttat till Finland uppmuntras endast till aktivt deltagande i språkinläring, utbildning, arbetslivet och det finländska samhällets verksamhet. Det räcker inte.

Integrationen bör i praktiken innebära att den som flyttar till Finland förbinder sig att studera finska eller svenska, skaffa sig utbildning eller arbete enligt sina egna förutsättningar samt respektera Finlands lagar, jämställdheten mellan könen, barnens rättigheter, religionsfriheten, jämlikheten och andra gemensamma spelregler i samhället. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att föräldrarna stöder sina barns skolgång, språkutveckling och förankring i det finländska samhället.

I Vanda ligger sysselsättningsgraden bland personer med något annat språk än finska eller svenska som modersmål klart under nivån för hela befolkningen, och utbildningsnivån bland dessa personer utgör en betydande utmaning. Därför ska en lyckad integration i första hand bedömas på basis av kunskaper i finska eller svenska, deltagande i utbildning, sysselsättning, barnens inlärningsresultat och förankring i

samhället. Effektiviteten hos de medel som används för tjänsterna måste följas upp öppet, och det måste vara möjligt att avbryta projekt som inte fungerar.

Integrationen får inte leda till segregation i områdena, parallella samhällen eller att man i Finland kan leva länge utan ett gemensamt språk, en koppling till arbetslivet och en tillräcklig förståelse för samhällets rättigheter och skyldigheter. Vanda ska stödja alla invånare jämnt, men samtidigt förutsätta att alla har en genuin vilja och gör aktiva insatser för att bli en del av det finländska samhället.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna Vanda stads program för integration för åren 2026–2029.

Bilagor

– Bilaga 1: Programmet för integration (Stadsst. 7.9.2026)

Anvisningar för sökande av ändring 1 Besvärsanvisning

Närmare information

Jenni Tahvanainen, programdirektör
([foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi))

Kotoutumisen ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

Sisällysluettelo

1. Strategisen ohjelman perustiedot	4
2. Tiivistelmä	5
2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on?	6
3. Ohjelman tavoiteltu muutos	7
3.1. Toimintakulttuurin muutos	7
3.2. Menestystekijät	9
4. Tavoitteet ja avaintulokset	10
4.1. Ohjelman tavoitteet	10
4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi	12
4.1.2. Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä	14
4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki	15
5. Strateginen yhteys ja raja	18
5.1. Kytkeä kaupunkistrategiaan	18
5.2. Vaikuttavuus	18
5.3. Ohjelman raja ja suhteet muihin ohjelmiin	19
5.4. Ohjelma osana strategista muutosta	20
6. Tilannekuva ja tietopohja	22
6.1. Tilannekuva	22
6.2. Keskeiset tietolähteet	24
6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö	25

Julkaisija

Vantaan kaupunki

7.9.2026

Jenni Tahvanainen, konsernijohto ja elinvoima

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi:	Kotoutumisen ohjelma
Strategiakausi:	2026–2029
Ohjelman omistajat:	1. Katri Kalske ja 2. Riikka Åstrand
Ohjelmajohtaja:	Jenni Tahvanainen
Ohjausryhmä:	Sanna Korpisalo KASO Tomi Henriksson KATO Anna Raasakka KAKU Susanna Taipale-Vuorinen KOJE Suvi Lindén KOJE Susanna Issakainen KOJE
Advisory Board/ Neuvonantajaryhmä:	Aicha Manai, Startup Refugees Liselott Sundbäck, Åbo Akademi Peter Kariuki, Oikeusministeriö Shadia Rask, Mindshake oy
Versio ja päiväys:	Kaupunginhallituksen kokous 7.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys on voimavara. Vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa ihmiset haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan taustastaan riippumatta.

Kotoutumisen onnistuminen vaikuttaa suoraan työllisyyteen, elinvoimaan, palvelujen kestävyyteen ja yhteiskunnalliseen vakauteen. Se tukee myös kaupungin kykyä innovoida ja uudistua. Tässä kokonaisuudessa kotoutumisen edistäminen on kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn ydintä.

Vantaan kotoutumisen ohjelma kokoaa kotoutumisen edistämisen erillisistä toiminnoista koko kaupungin yhteiseksi, kaupunkitasoisesti johdetuksi toimintatavaksi. Kotoutuminen ymmärretään kaksisuuntaisena prosessina, jossa sekä uudet asukkaat että kaupunki kehittyvät. Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että ihmiset voivat kiinnittyä Vantaalle ja kokea kaupungin omakseen.

Kielitaito ja kielitietoisuus ovat koko ohjelmaa poikkileikkaava muutoskärki. Kielen oppiminen ja kotoutuminen eivät rajaudu koulutukseen tai kotoutumisen alkuvaiheeseen, vaan tapahtuvat koko elämänkaaren ajan arjessa, työssä, vapaa-ajalla ja kohtaamisissa. Vastaanottava, kansainvälinen ja uudistuva kaupunki on houkutteleva myös kansainvälisille osaajille perheineen.

Työtä tehdään vahvasti yritysten, oppilaitosten, järjestöjen sekä maahan muuttaneiden yhteisöjen ja perheiden kanssa yhdessä. Vantaa tavoittelee rohkeasti asemaa maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvän kaupunkikehittämisen edelläkävijänä – kaupunkina, jossa kansainvälisyys nähdään kasvun, elinvoiman ja uudistumisen voimavarana.

Kotoutumisen ohjelma näyttää yhteisen suunnan ja kutsuu koko kaupunkia yhteiseen tekemiseen – Vantaan tulevaisuus rakennetaan yhdessä.

2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on?

Kotoutumisessa onnistuva Vantaa on kaupunki, jossa jokainen voi taustastaan riippumatta osallistua, työllistyä, oppia ja kuulua yhteiseen kaupunkiyhteisöön, ja jossa kansainvälisyys vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä rikastuttaa kulttuurielämää.

Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa maahan muuttanut henkilö kiinnittyy uuteen yhteiskuntaan ja saa valmiuksia osallistua yhdenvertaisesti sen toimintaan. Samanaikaisesti kotoutujia kannustetaan aktiivisesti osallistumaan kielen oppimiseen, koulutukseen, työelämään sekä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan lainsäädännön ja perusarvojen mukaisesti. Kaupunki vastaa palveluiden saavutettavuudesta, ohjauksesta ja mahdollisuuksien luomisesta.

Palveluiden järjestämisen näkökulmasta kotoutuminen tarkoittaa, että:

- maahan muuttaneelle tarjotaan mahdollisuus oppia kieltä, yhteiskunnan toimintatapoja, suomalaista kulttuuria ja työelämävalmiuksia,
- hän saa tarvitsemansa tiedon, neuvonnan ja ohjauksen osallistuakseen peruspalveluihin, koulutukseen, työelämään ja vapaa-ajan toimintaan,
- samalla palvelujärjestelmä ja yhteisöt mukautuvat moninaisuuteen niin, että uudet asukkaat voivat kokea kuuluvansa osaksi yhteiskuntaa.

Kotoutumisen edistäminen on viranomaisten, kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen toteuttamaa suunnitelmallista työtä, jonka tavoitteena on poistaa esteitä ja luoda yhdenvertaisia mahdollisuuksia kotoutumiselle. Palveluiden järjestämisen näkökulmasta tämä tarkoittaa, että:

- palveluihin sisällytetään kotoutumista tukevia elementtejä (kielituki, monikielinen neuvonta, kulttuurisensitiivisyys),
- lakisääteiset kotoutumispalvelut (esim. alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma, kotoutumiskoulutus) järjestetään laadukkaasti ja oikea-aikaisesti,
- peruspalvelut soveltuvat monimuotoiselle väestölle ilman syrjiviä rakenteita,
- eri toimialat, järjestöt ja yhteisöt tekevät yhteistyötä kotoutumisen tukemiseksi.

Ohjelmassa käytetään termejä **kotoutuminen, muunkielinen, vieraskielinen** (ti-lastotermi) kuvaamaan kaupungin laajaa lähestymistapaa Vantaalle muuttaneiden kotoutumisen edistämiseksi, eikä ohjelmassa rajata toimintaa lakisääteiseen kahden vuoden kotoutumissuunnitelmien keston.

TEM on julkaissut **Kotoutumisen sanaston**¹ tukemaan tematiikan parissa tehtävää työtä ja selkeyttämään käytävää keskustelua.

3. Ohjelman tavoiteltu muutos

”Asukkaiden kotoutuminen on meille kriittinen tekijä kaikissa palveluissa. Tarjoamme kotoutumisen palvelut yhtenä kokonaisuutena, saavutettavasti ja oikeaan aikaan. Varmistamme suomen tai ruotsin osaamisen kaikista taustoista tuleville ihmisille, jotta he pääsevät osaksi vantaalaista yhteisöä, kouluttautumaan ja töihin.” (Vantaan kaupunkistrategia 2026–29)

Vantaa on Suomen kansainvälisin kaupunki, ja moninaisuus on kaupungin arjessa läsnä joka päivä. Tulevaisuuden elinvoima ja kestävä kasvu edellyttävät entistä tietoisempaa ja systemaattisempaa otetta väestön moninaisuuden huomioimisessa.

Vantaalle muuttaneiden 70 000 muunkielisen asukkaan elämäntilanteet, muuttoperusteet, osaaminen ja tarpeet vaihtelevat. Kotoutumista edistävässä työssä on jo paljon hyvää ja toimivia käytäntöjä, mutta kokonaisuus on pirstaleinen ja vaatii kaupunkitasoista, systemaattisempaa otetta.

3.1. Toimintakulttuurin muutos

Mikä muuttuu?

- kotoutumisen edistämisestä kaupunkitasoinen toimintatapa
- yksisuuntaisesta kotoutumisesta kaksisuuntaisuuteen
- yksilökeskeisistä palveluista perhe- ja elämäнкаariajatteluun
- kapeasta palvelulähtöisyydestä arjen ympäristöihin
- pirstaleisuudesta tiedolla johdettuun kokonaisuuteen

Osaaminen, arjen osallisuus ja työelämään kiinnittyminen koskevat kaikkia ikäluokkia: varhaiset kielelliset, digitaaliset ja oppimisen perustaidot rakentavat tulevaisuuden työelämävalmiuksia. Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden rooli on tärkeä, mutta ohjelman onnistuminen edellyttää kaikkien toimialojen sitoutumista.

¹ [Työ- ja elinkeinoministeriö, 2025. Kotoutumisen sanasto, 2. laitos.](#)

Ohjelman muutos kohdistuu vahvasti niihin kaupungin toimintoihin, joissa kotoutuminen tapahtuu arjessa: varhaiskasvatuksessa, opetuksessa, harrastuksissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja työyhteisöissä sekä päätöksenteossa. Kotoutumiskeskustelu painottuu usein aikuisiin. Yhtä tärkeää on lasten ja nuorten rooli – heistä kasvaa tulevaisuuden kansainvälinen Vantaa.

Kielitaito on kotoutumisen ohjelman läpileikkaava muutoskätki. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla. Yksilö tarvitsee riittävän kielitaidon toimiakseen yhteiskunnassa ja oman äidinkielen käyttö tukee uuden kielen opettelua. Monikielisyys ja kielitietoisuus kaupungissa ja työyhteisöissä on tunnistettu tarve.

Tämän ohjelman tavoitteena on ymmärtää kotoutuminen Vantaalla vielä vahvemmin kaksisuuntaisena prosessina. Kaksisuuntainen kotoutuminen tarkoittaa maahan muuttaneiden asukkaiden kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan ja asuinympäristöönsä. Samanaikaisesti se tarkoittaa kaupungin rakenteiden, palveluiden ja toimintatapojen kehittymistä vastaamaan moninaistuvan väestön tarpeita.

Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että asukkaat voivat osallistua, työllistyä ja kokea kuuluvansa yhteiseen Vantaaseen. Kielitaidon kehittymisen rinnalla kotoutumista tukee yhteiskunnan toimintatapojen, oikeuksien, velvollisuuksien ja kulttuurisen toimintaympäristön tunteminen.

Kotoutumisen onnistuminen rakentuu myös arjessa ja perheissä. Yksilökeskeinen palvelujärjestelmämme kuitenkin haastaa kotoutumista, joka voi edetä perheenjäsenten välillä eri tahtiin. Ohjelmassa painotetaan perhelähtöistä ajattelua sekä varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden roolia osallisuuden ja kiinnittymisen tukena. Yhteistyö perheiden ja huoltajien kanssa vahvistaa lasten ja nuorten koulutuspolkua ja ehkäisee syrjäytymistä.

Ohjelman toteutus perustuu tiiviiseen yhteistyöhön muunkielisten asukkaiden, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa. Yhteiskehittäminen ei ole erillinen menetelmä, vaan kotoutumisen edistämisen perusta. Yhteiskehittäminen mahdollistaa palveluihin ja kohtaamisiin vaikuttavien tiedostamattomien vinoumien ja valta-asetelmien tunnistamiseen

Ohjelman tavoiteltu muutos mahdollistuu huomioimalla se, että Vantaan palveluissa pitää pystyä paremmin tiedolla johtaen ja yhteiskehittäen tunnistamaan eri asukkaiden tarpeet ja toimivat ratkaisut.

Kotoutumista johdetaan systemaattisesti, palvelukokonaisuuksia tarkastellaan yhtenäisinä polkuina ja resursseja kohdennetaan vaikuttavuuden perusteella. Samalla Vantaa vahvistaa innovaatiokykyään, hyödyntää kumppanuuksia ja ulkoista rahoitusta sekä osallistuu aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin. Vantaalla on edellytykset olla kaupunkikehittämisen uusi alusta.

Strategiakauden päättyessä Vantaa on kaupunki, jossa kaikkien asukkaiden mahdollisuudet osallistua yhteiskunnan rakentamiseen ovat parantuneet ja kuulumisen tunne on vahvistunut. Vantaalla moninaisuus nähdään voimavarana ja kilpailuvalttina. Kansainvälisyys tukee elinvoimaa, osaamistason nousua ja kestävästä kasvusta – kaupunki ja asukkaat rakentavat tulevaisuutta yhdessä.

3.2. Menestystekijät

Onnistuminen kotoutumisessa edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Kotoutumisen edistäminen on nostettava yksittäisistä palveluista yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat kantavat vastuuta yhdenvertaisuudesta, saavutettavuudesta ja osallisuudesta. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät ovat (Ks. Taulukko 1.):

Vaikutamme inhimillisesti	Tunnistamme kotoutujien ja muunkielisten asukkaiden moninaiset taustat ja tarpeet ja osaamme tiedolla johtaa ja yhteiskehittää rakentaa oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita.
Uudistamme ja ratkaisemme	Rakennamme yhdessä Vantaan kotoutumisen mallin, jossa yksilön ja kaupungin tavoitteet ja vastuut ovat selkeät ja tukevat yhdenvertaisuutta ja kiinnittymistä yhteiskuntaan.
Erottaudumme ainutlaatuisuudella	Teemme Vantaasta kotoutumisen edelläkävijän. Syvennämme innovaatiokulttuuria, kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja skaalausta. Jaamme, opimme ja vaikutamme laajasti.
Toimimme systemaattisesti	Sitoudumme kaupunkitasoisesti edistämään kotoutumista ja tekemään sen yhdessä muiden toimijoiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Taulukko 1. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät

Muutos vaatii avoimuutta, johdon sitoutumista, monialaisia rakenteita, tiedolla johtamista ja kykyä toimia yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Vantaa voi erottautua kotoutumisen kaupunkikehittämisen mallikaupunkina ja innovaatioalustana.

4. Tavoitteet ja avaintulokset

4.1. Ohjelman tavoitteet

Vantaan kotoutumisen ohjelman tavoitteet on johdettu kaupunkistrategian pääteemoista ja niihin liittyvistä strategisista tavoitteista. Kotoutumisen ohjelmalla on kolme muutoksen osa-alueita. Tavoitellun muutoksen osa-alueet muodostuvat yksilön, yhteisön ja rakenteiden tasosta (Ks. Taulukko 2.).

Yksilötasolla huomio on kielitason ja osaamisen tuomisella keskiöön. Yhteisötasolla puolestaan kaupungin hyvät väestösuhteet sekä osallisuuden vahvistaminen ovat ytimessä. Rakenteiden tasolla Vantaata tarkastellaan vetovoimaisen kaupunkikuvan ja pitovoiman rakentamisen kautta.

Ohjelmassa kuvataan päätavoitteiden sisältö, mutta yksityiskohtaisemmat toimenpiteet täsmentyvät ja täydentyvät toimialoilla ohjelmakauden aikana. Osa toimenpiteistä on selkeästi projekteitavissa omiksi kokonaisuuksikseen. Kaikissa mahdollisissa toimissa selvitetään ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä tunnistetaan ohjelmakohtaiset strategiset vuositavoitteet, joilla on mahdollista jaksottaa strategiakauden toimenpiteitä kohti vaikuttavuustavoitteita. Strategiset vuositavoitteet sisältävät toiminnallisia mittareita, joiden avulla on mahdollista seurata ohjelman toteutuksen etenemistä kohti valtuustokauden strategisia tavoitteita.

MUUTOKSEN OSA-ALUEET		
YKSILÖN TASO	YHTEISÖJEN TASO	RAKENTEIDEN TASO
1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi <i>Kielitaitoon panostaminen vahvistaa polkuja työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen</i>	2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä <i>Hyvät väestösuhteet ja osallisuus rakentavat kestävää kotoutumista ja kaupunkielämää</i>	3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki <i>Kansainvälisyys houkuttelee osaavaa työvoimaa sekä lisää kaupungin innovointikykyä ja pitovoimaa</i>
TAVOITTEET		
- Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden - Muualla hankittua osaamista tunnustetaan, nostetaan ja hyödynnetään - Yhteiskunta- ja digitaidot tukevat kiinnittymistä, toimijuutta ja turvallisuutta - Kotoutumisen tavoitteena on vahva osallisuus koulutukseen, työhön, toimeentuloon ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen	- Hyvät väestösuhteet ja vuorovaikutus luovat pohjan moninaiselle ja yhteisölliselle Vantaalle - Harrastaminen ja palveluidemme saavutettavuus lisääntyvät - Yhteistyö ja tuki muunkielisten oppijoiden ja perheiden arjessa vahvistuvat - Kaupunkitilojen suunnittelu tukee kohtaamista ja yrittäjyyttä	- Kaupunkikuva ja veto- ja pitovoima osaavan työvoiman maahanmuutossa vahvistuu - Kotoutumisen edistämisen kaupunkitasoinen kehittäminen vahvistuu - Henkilöstön moninaisuusosaaminen, antirasismi ja monimuotoisuus kasvavat - Onnistuneen kotoutumisen kautta Vantaa profiloituu kiinnostavana kansainvälisenä kaupunkina
AVAINTULOKSET		
✓ Muunkielisten työllisyys- ja koulutusaste nousevat ja erot kaventuvat suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten työttömyys laskee ja ero kaventuu suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön ✓ Muunkielisten kielitaitotaso kehittyy ja seurannalle on selkeä rakenne	✓ Yhteisöllisyyden ja kuulumisen tunne nousevat; ✓ Rasmin kokemukset vähenevät; ✓ Muunkielisten harrastajien määrä nousee	✓ Työ- ja opiskeluperustaiset ja erityisosaajien oleskeluluvat kasvavat; ✓ Mielikuva Vantaasta paranee ✓ Kaupunki toimii poikkihallinnollisesti kotoutumisen edistämisessä

Taulukko 2. Vantaan kotoutumisen ohjelman osa-alueet, tavoitteet ja avaintulokset

4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi

Tavoitteena on, että muunkielisten vantaalaisten työllisyys, koulutustaso ja kielitaito nousevat.

Vantaalle muuttavat asukkaat kiinnittyvät paikalliseen yhteisöön, arkeen, työelämään ja yhteiskuntaan. Kotoutuminen koskee kaikkia ikäluokkia: lapsista ja nuorista aikuisiin ja ikääntyviin. Varhaiset kielelliset, oppimisen ja digitaaliset perustaidot, osallisuus vapaa-ajalla sekä sujuvat koulutuspolut ja aiemman osaamisen tunnistaminen luovat perustan myöhemmälle oppimiselle, työelämään kiinnittymiselle ja yhteiskunnalliselle osallistumiselle. Ikääntyvien muunkielisten asukkaiden kotoutumista ja osallisuutta tuetaan vahvistamalla arjen yhteisöihin kiinnittymistä sekä palvelujen kielellistä ja digitaalista saavutettavuutta.

Kielitaito nostetaan ohjelman keskeiseksi muutuskärjeksi. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla.

Erilaisten kielipolkujen tunnistaminen. Kielen oppiminen ei ole yhtenäinen tai vain kotoutumisen alkuvaiheeseen rajautuva prosessi, vaan tapahtuu samanaikaisesti arjessa, koulutuksessa, työssä, harrastuksissa ja kohtaamisissa. Ohjelma tunnistaa ihmisten kielitarpeiden moninaisuuden: kaikki asukkaat eivät tarvitse samanlaista kielitaitoa tai etene samoja polkuja, ja osa toimii työssä ja arjessa useilla kielillä.

Kielitaidon ja osaamisen kehittäminen sekä työllisyyden edistäminen ovat koko kaupungin yhteinen tehtävä. Ohjelman muutos kohdistuu erityisesti niihin kaupungin toimintoihin ja ympäristöihin, joissa kotoutuminen tapahtuu käytännössä: varhaiskasvatukseen, opetukseen, harrastuksiin, palveluihin, kaupunkitiloihin ja työyhteisöihin.

Vapaa-ajan rooli kielipolussa. Kielen oppiminen ei tapahdu vain luokkaympäristöissä, vaan myös vapaa-ajan toiminnoilla, harrastuksissa ja arjen vuorovaikutuksessa. Ohjelman onnistuminen edellyttääkin kaupungin kaikkien toimialojen sitoutumista yhteiseen suuntaan.

Kielitaitotason mukainen opetus ja tuki. Tavoite on, että monikieliset oppijat saavat tarkoituksenmukaista, kielitasoonsa sopivaa opetusta ja yhteiset kielitason selvittämisen prosessit tukevat tätä. Tiedolla johtamisen tueksi hyödynnetään aiempaa tarkempaa tietoa taustaltaan muunkielisistä ja S2-oppimäärää opiskelevista oppijoista, jotta opetuksen kehittämistä ja resursointia voidaan kohdentaa vaikuttavammin.

Tarvelähtöisyyteen panostaminen yhteisesti. Aikuisten osalta tavoitteena on, että kielikoulutusten ja yhteiskuntaorientaation sisällöt ja toteutustavat ovat jatkossa vahvemmin Vantaan, työmarkkinoiden ja kotoutujien tarpeita vastaavia. Kielenoppimisen ja digituen kokonaisuutta selkeytetään ja täydennetään. Kielitaitotason kehittymisen kaupunkitasoista seurantaa ja mittareita kehitetään osana ohjelmatyötä.

Palveluiden, kuten työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinikäisen oppimisen palveluiden välisen yhteistyön tehostamisen avulla voidaan tuottaa yhä joustavampaa ja tarvelähtöisempää suomen kielen opetusta. Kokonaisuus on taloudellisesti merkittävä kaupungin panostus kotoutumisen edistämiseen, joten sen vaikuttavuuden, laadun ja tarvelähtöisyyden tarkasteluun panostetaan. Kotoutuja-asiakkaita kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen ja palveluihin sitoutumiseen.

Osaamisen tunnistaminen. Muualta hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen kehitetään uusia keinoja ja osaamisen täydentämistä sujuvoitetaan eri toimijoiden yhteistyönä, myös silloin, kun kielitaito on vielä kehittymässä. Tässä yhdyspinta Elinvoima- ja työllisyysohjelmaan on vahva.

Työnantajalähtöisyys ja kielituettu työllistyminen. Kohtaantoa edistetään aktiivisella työnantajayhteistyöllä ja räätälöimällä työnhakijoiden tarpeisiin vastaavia kielituettuja palveluita. Kielituetut työllistymistä edistävät palvelut, tarvelähtöiset kielikoulutukset, osaamisen tunnistaminen ja ohjaus edellyttävät tiiviimpää yhteistyötä eri koulutusasteiden ja koulutustoimijoiden, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinvoimatoimijoiden ja kolmannen sektorin välillä.

Tasa-arvo ja naisten asema. Tavoitteen toimenpiteissä varmistetaan tasa-arvon huomiointi ja kohdistetaan toimenpiteitä erityisesti muunkielisten naisten osaamisen ja työelämävalmiuksien lisäämiseen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

4.1.2 Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä

Vantaan tavoite on, että eri taustoista tulevat asukkaat kokevat kuuluvansa samaan kaupunkiyhteisöön ja luottavat toisiinsa. Kaupungin palvelut ovat saavutettavia kaikille vantaalaisille.

Hyvät väestösuhteet ja osallisuus ovat edellytys yhteisöllisyydelle ja kaikkien kaupunkilaisten hyvinvoinnille. Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa uudet kuntalaiset ja kaupunki tulevat yhteen. Kotoutuminen tapahtuu arjen vuorovaikutuksessa ihmisten välillä.

Hyvien väestösuhteiden ja antirasistisen työotteen vahvistaminen nähdään pitkäjänteisenä kaupunkitason tavoitteena, joka tukee turvallisuutta ja ehkäisee alueellista ja väestöryhmien välistä segregatiota. Antirasismilla tarkoitetaan aktiivista syrjinnän ehkäisemistä ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamista.

Osallisuusmuotojen tunnistaminen ja tukeminen. Osallisuus syntyy varhain arjessa, kouluissa, harrastuksissa ja vapaa-ajan ympäristöissä, joissa lapset, nuoret ja perheet kohtaavat toisiaan yli kieli- ja kulttuurirajojen. Vantaalla on kotoutumisessa hyvin tuloksin hyödynnetty myös jo kotoutuneita vertaistukena. Harrastaminen, kulttuuri, vapaa-ajan ja vapaaehtoistoiminta tukevat kielen oppimista, sosiaalisten verkostojen syntymistä ja kiinnittymistä yhteiskuntaan sekä luovat pohjaa myöhemmille opinto- ja työelämäpoluille.

Rakennamme ohjelmakaudella hyvien väestösuhteiden Vantaan yhteisen mallin, joka kokoaa eri toimialojen ja toimijoiden roolit sekä tukee pitkäjänteistä kehittämistä. Tavoitteena on edistää eri väestöryhmien välistä sekä kaupungin ja viranomaisten kanssa käytävää dialogia. Kaupunki toimii alustana tälle dialogisuudelle ja varmistaa viestien huomioimisen esimerkiksi palveluiden kehittämisessä. Luottamuksen vastavuoroinen rakentuminen on toiminnan ytimessä.

Kohtaamista edistävä työ. Edistämme kohtaamista ja yhdessä tekemistä kehittämällä kohtaamispaikka- ja avustustoimintaa sekä koulujen, varhaiskasvatuksen, nuorisotyön ja harrastustoiminnan roolia alueellisina yhteisöjen kokoajina. Tavoitteena on aktiivisesti vahvistaa yhteistyötä ja yhteyksiä kaupungin, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä.

Kotoutumista edistävät toimintatavat otetaan nykyistä vahvemmin osaksi alueiden ja palveluiden kaikkea toimintaa. Samalla kehitämme kaupunginlaajuista tervetuloa-kulttuuria toimijoiden yhteistyönä.

Vanhempien toimijuuden vahvistaminen. Vantaa tavoittelee, että muunkieliset perheet ja huoltajat ovat aktiivisia toimijoita lastensa arjessa, oppimisessa ja osallisuudessa. Tavoitteena on, että kaikilla perheillä on mahdollisuus osallistua yhteiseen kasvatustehtävään. Yhteistyö perheiden, varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisotyön ja kotoutumisen palveluiden välillä vahvistaa luottamusta ja tukee lasten ja nuorten koulutuspolkuja sekä perheen eri jäsenten monesti eri tahtista kotoutumista.

Palveluiden yhdenvertaisuus ja saavutettavuus otetaan keskiöön ohjelmakaudella. Tavoitteena on, että esimerkiksi kaupunkikulttuurin palvelut ja tilat, kuten kirjastot, nuoriso-, liikunta ja asukastilat ovat saavutettavia, monimuotoisia ja houkuttelevia kaikille asukkaille kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta. Vahvistamme harrastamisen saavutettavuutta. Rakennamme harrastuspolkuja erityisesti niille lapsille ja nuorille, joita palvelujärjestelmä ja harrastusmahdollisuudet eivät tavoita.

Osallisuus kaupungin kehittämisessä. Tärkeänä tavoitteena on lisätä muunkielisten asukkaiden osallisuutta palveluiden, rakennetun kaupunkiympäristön ja tilojen suunnitteluun. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien näkemykset ja tarpeet auttavat rakentamaan kaikille sopivia palveluita ja kaupunkitiloja.

4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

Tavoite on, että Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys lisää osaavaa työvoimaa, innovointikykyä ja kaupungin pitovoimaa.

Kaupungin vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa sekä uudet että pitkään täällä asuneet asukkaat haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan, riippumatta taustastaan. Kotoutumisen ohjelma on tässä kokonaisuudessa selkeä kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn väline.

Vastaanottava kaupunki: Tavoiteltu muutos on, että kaupungin rakenteet, palvelut ja toimintakulttuuri tukevat yhdenvertaista osallistumista ja kiinnittymistä arkeen ja yhteiskuntaan. Vastaanottava kaupunki syntyy

konkreettisissa kohtaamisissa: työpaikoilla, kouluissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja yhteisöissä.

Houkutteleva kaupunkikuva: Vantaa vahvistaa tarveperustaista ja kestävää kansainvälisten osaajien houkuttelua ja rakentaa kaupunkikuvaa, jossa Vantaa näyttäytyy potentiaalisena työskentely- ja kotikaupunkina osaajille sekä heidän perheilleen.

Saapujien asettautumisen tukeminen: Asettautumisen näkökulmalla tuetaan myös vantaalaisten kasvu- ja korkean osaamisen yrityksiä sekä alueen elinvoimaa, liittyen vahvasti elinvoima- ja työllisyysohjelman tavoitteisiin. Toiminnalla vahvistetaan olemassa olevien kaupungin palveluiden ja yhteiskuntatiedon saavutettavuutta myös tälle strategisesti tärkeälle ryhmälle.

Tiedolla johtaminen palvelukehityksen perustana: Tavoitteena on tuottaa paremmin kohdennettuja, oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita. Selkeytämme kotoutumiseen liittyvän työn kokonaisuutta kuvaamalla palvelupolut ja hyödyntämällä ajantasaiseen tietoon pohjaavaa asiakassegmentointia. Rakennamme ja hyödynnämme kotoutumisen tiedolla johtamista ja tilannekuvaa kotoutumisen seurannan ja johtamisen välineenä.

Neuvontapalveluiden ja ohjauksen varmistaminen: Työn tehostamisen vipuvarsina tarkastelemme erityisesti eri palveluissa tapahtuvan neuvonnan ja ohjauksen toimivuutta sekä nivelvaiheiden tuen vahvistamista. Kehitämme palveluiden selkokielistä viestintää sekä ratkaisuja, jotka parantavat palveluiden oman viestinnän tavoitettavuutta ja saavutettavuutta.

Henkilöstön osaamisen vahvistaminen: Kaupungin henkilöstö ja työyhteisöt ovat avainasemassa muutoksen toteuttamisessa. Vantaa vahvistaa henkilöstön moninaisuusosaamista ja antirasistista työotetta, ja sitoutuu kehittämään työyhteisöjä, joissa erilaiset taustat, kielet ja osaaminen nähdään vahvuutena. Moninaiset ja kielitietoiset työyhteisöt tukevat sekä työn sujuvuutta että työhyvinvointia, ja mahdollistavat työskentelyn eri kielitaidon tasoilla. Tämä koskee koko kaupunkiorganisaatiota sekä yhteistyötä kumppaneiden ja työnantajien kanssa.

Turvallisuusvalmiuksien vahvistaminen: Tärkeänä elementtinä vahvistamme moniammatillista ennaltaehkäisyä ja osaamista väkivallan ja hyväksikäytön ilmiöiden tunnistamiseen ja torjumiseen. On tärkeää, että asiakastyössä toimivat kaupungin työntekijät osaavat turvallisesti tunnistaa, toimia ja ohjata kohdatessaan esimerkiksi ihmiskauppaan tai kunniaväkivaltaan viittaavissa

tilanteissa. Hyväksikäytön estämisen ja oikeuksien turvaamisen näkökulmasta myös saavutettavalla yhteiskuntatiedolla ja kielitaidolla on suojaava vaikutus yksilöille itselleen.

Onnistuneen kotoutumisen mallikaupunki: Ohjelman toimeenpanon kautta Vantaasta nousee kotoutumisen ja maahanmuuton kaupunkikehittämisen edelläkävijä. Kaupunki rohkaisee kokeiluihin, kehittää uusia toimintamalleja ja skaalaa hyväksi todettuja ratkaisuja. Moninaisuus näkyy ja kuuluu kaupunkitiloissa, kulttuurissa ja elinkeinorakenteessa.

5. Strateginen yhteys ja raja

5.1. Kytkeä kaupunkistrategiaan

Tämä ohjelma toteuttaa Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 seuraavia tavoitteita.

Strategiset tavoitteet, joihin ohjelma vaikuttaa suoraan:

- Onnistumme kotoutumisessa
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Lisäksi ohjelma vaikuttaa välillisesti:

- Parannamme yhteisöllisyyttä
- Annamme lapsille ja nuorille parhaat eväät elämään
- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä
- Houkuttelemme osaajia ja yrityksiä
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen

Kotoutumisen ohjelman rooli strategiassa on johtaa kaupunkitasoista, poikkihallinnollista muutosta, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen tai linjaorganisaation keinoin.

5.2. Vaikuttavuus

Kotoutumisen ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päätason tavoitteita muunkielisen väestön osalta. Oleellista on seurata muunkielisten vantaalaisten koulutus- ja työllisyysasteiden kasvua (Ks. Taulukko 3.) ja erojen kaventumista muunkielisen ja kotimaisia kieliä puhuvan väestön välillä. Tasa-arvon edistämiseksi on myös tärkeä seurata mittareiden kehittymistä sukupuolinäkökulmasta. Ohjelma kohdistuu erityisesti strategian keskeisiin vaikuttavuusmittareihin, kuten vieraskielisten työllisyysasteen ja koulutustason kehitykseen, oppimistulosten parantamiseen, yhteisöllisyyden ja harrastamisen lisäämiseen, eriarvoistumisen torjumiseen sekä kaupungin veto- ja pitovoimaan. Ohjelman tarkemmat mittarit johdetaan näistä strategiatason mittareista, joita tarkennetaan toimeenpanon yhteydessä.

13. Onnistumme kotoutumisessa	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
Vieraskielisten työllisyysaste	Työllisyysaste 59,5 % (2023)	Ylitetään C6-kaupunkien keskiarvo
Koulutusaste	Koulutuksena perusaste tai tuntematon 54 % (2024, Tilastokeskus)	Alitetaan C6-kaupunkien keskiarvo

Taulukko 3. Strategian mittari 13. Onnistumme kotoutumisessa

Ohjelman vaikuttavuutta tarkastellaan myös sen perusteella, miten se vahvistaa muutosta. Tässä tapauksessa vaikuttavuus tarkoittaa kaupungin kykyä toimia poikkihallinnollisesti sekä verkostomaisesti, priorisoida toimenpiteitä ja kohdentaa resursseja sekä toimia vaikuttavimmin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vaikuttavuutta arvioidaan sekä suorien strategisten vaikutusten kautta että eri toimenpiteiden yhteisvaikutusten kautta. Ohjelman vaikuttavuutta seurataan myös varhaisten signaalien ja avainindikaattorien (ns. herkät mittarit) avulla, jotta toimenpiteitä voidaan tarvittaessa suunnata ketterästi uudelleen ja oppiminen kytkeä jatkuvasti osaksi ohjelmatyötä kuluvalle strategiakaudella.

5.3. Ohjelman raja- ja suhteet muihin ohjelmiin

Tämä ohjelma sisältää kotoutumisen edistämisen näkökulmasta keskeiset poikkihallinnolliset tavoitteet, joilla linjaorganisaatiossa sekä verkostoissa tehtävän työn vaikuttavuutta voidaan parantaa. Tässä ohjelmassa määritellään halutun muutoksen suunta, etenemisen seuranta sekä ohjelmalle asetetut tavoitteet.

Ohjelmaa täydentävät vuosittain laadittavat strategiset vuositavoitteet. Tämä ohjelma ei sisällä toimialojen operatiivisia tavoitteita eikä toimialoilla tehtävää perustyötä strategiakauden tavoitteiden eteen.

Kotoutumisen ohjelmalla on tunnistettavia yhdyspintoja kaikkiin muihin ohjelmiin, mikä vaatii yhteensovittamista tavoitteiden sekä toimenpiteiden

osalta. Erityisesti Elinvoima- ja työllisyysohjelma ja Myönteisen aluekehityksen ohjelma sisältävät toisiaan tukevia tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka edistävät kotoutumista tukevia kaupunkistrategian tavoitteita.

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta

Kotoutumisen edistäminen kunnissa perustuu **lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023) ja lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023)**. Vantaalle on siirtynyt kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä, mukaan lukien palveluiden soveltuvuus maahan muuttaneille asukkaille. Kotoutumisaika on nykyisin pääsääntöisesti lain määrittelemänä kaksi vuotta.

Kotoutumisen edistämistä tukevat myös muun muassa *perustuslaki, kuntalaki, yhdenvertaisuuslaki, kielilaki, hallintolaki, perusopetuslaki, varhaiskasvatuslaki sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö*. Näiden pohjalta kunnilla on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta kaikille asukkaille.

Kaupungin lakisääteiset suunnitelmat, kuten *tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, hyvinvointisuunnitelma sekä Lapsiystävällinen kunta -työ ja YK:n kestävän kehityksen agenda 2030* -työ risteävät kaikki kaupungin kotoutumisen ohjelman sisältöjä ja työtä edistetään yhteistyössä soveltuvin kohdin.

Ohjelmalle tärkeänä Elinvoima- ja työllisyysjaostossa on linjattu **Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet**, joissa korostuvat seuraavat asiat:

Kotoutumisen palveluiden periaatteet:

- Alkuvaiheen lakisääteisissä palveluissa panostetaan uusiin kotoutujiin.
- Keskeiset palvelut edistävät digitaalista osallisuutta, kielitaidon kehittymistä, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.
- Erityisesti edistetään maahan muuttaneiden naisten ja nuorten asemaa.

Kaupunkitasoiset periaatteet:

- Kehitetään tervetulokulttuuria toimialojen yhteistyönä.
- Varmistetaan, että kaupungin peruspalvelut palvelevat yhdenvertaisesti kaikkia asukkaita.
- Edistetään hyviä väestösuhteita lisäämällä luottamusta yhteisöjen ja kaupungin välillä.

- Kehitetään kaupunkitasoista tietopohjaa kotoutumisen palveluista ja maahanmuuton taustatiedoista.

Kotouttamisohjelma: oli entisen kotoutumislain edellyttämä strateginen ohjelma kotoutumisen edistämiseksi (valtuuston hyväksymä [Vantaan kotouttamisohjelma 2023–2026](#)).

Kotoutumisohjelma on nykyisen kotoutumislain edellyttämä kotoutuja-asiakkaan palveluita yhteen keräävä palvelutarjotin. Vantaan kotoutumisohjelma on valmisteltu monialaisessa yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumisohjelma on julkaistu Vantaa.fi-sivustolla osoitteessa [Tervetuloa Vantaalle | Vantaa](#).

Edunvalvonta: Kotoutuminen tapahtuu paikallisesti kunnissa, joten Vantaa toteuttaa kuuden suurimman kaupungin (C6) yhteistyössä edunvalvontaa valtakunnallisesti ja EU-toimielimien suuntaan, sekä jakaa hyviä käytäntöjä sekä vertaisoppimista muiden keskisuurten ja suurten kaupunkien kesken. Ohjelmatyöllä tehostetaan edunvalvontaa hyödyttävän tiedon yhteen keräämistä sekä edunvalvonnan kanavia.

Ulkoinen rahoitus: Ohjelmatyötä edistäviin toimenpiteisiin haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä, sopivien kumppanien kanssa. Ohjelmille laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jotta haettava rahoitus kohdentuu kustannustehokkaasti strategisesti merkittäviin tavoitteisiin.

Kansainvälisten verkostot: EU-tason tärkeimpiä Vantaan vaikuttamiskanavia kotoutumisen edistämiseksi on eurooppalaisten kaupunkien *Eurocities*-verkosto. Vantaa on allekirjoittanut Eurocitiesin [Integrating Cities -charterin](#), jonka mukaan kaupunki tarkastelee kotoutumista neljässä roolissa:

- **Palveluiden järjestäjänä:** Vantaa kehittää saavutettavia ja yhdenvertaisia peruspalveluja.
- **Työnantajana:** kaupunki edistää monimuotoisuutta ja rekrytoi monikielisiä työntekijöitä.
- **Palveluiden hankkijana:** huomioidaan moninaisuus hankintakriteereissä.
- **Päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä:** vahvistetaan kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia.

Lisäksi yhteistyötä esimerkiksi Euroopan neuvoston ja Euroopan neuvoston kehittämisspankin (CEB) ja Bloomberg-säätiön kanssa on lisätty mm. hankeavustusten kautta sekä elinikäisen oppimisen teemoissa Vantaa on mukana *Unescon Global Network of Learning Cities*-verkostossa.

6. Tilannekuva ja tietopohja

6.1. Tilannekuva

Vantaan toimintaympäristöä leimaa samanaikaisesti **väestön nopea monimuotoistuminen ja työllisyystilanteen haastavuus**. Työikäinen väestö kasvaa Vantaalla pääosin muunkielisistä, mutta samalla laaja työttömyys on korkealla tasolla. Vaikka taloussuhdanteen kääntymisestä on syksyllä 2026 merkkejä, merkittävää vaikutusta työllisyystilanteeseen ei ole lyhyellä aikavälillä näköpiirissä.

Taloudellinen ja poliittinen toimintaympäristö asettaa kaupungille vahvoja reunaehdoja. Kotoutumisen edistämisen rahoitusleikkaukset ja lakimuutokset sekä muutokset työttömyysturvan kuntaosuuksiin lisäävät painetta osoittaa palveluiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus entistä selkeämmin.

Väestönkasvu on koko 2000-luvun perustunut yhä vahvemmin maahanmuuttoon, vaikka kokonaiskasvu on viime vuosina hieman hidastunut. Vuonna 2025 Vantaa sai ulkomailta nettomuuttoa noin 2 150 henkilöä, samalla kun kotimaan muuttoliike oli selvästi negatiivinen, -730 henkilöä.²

Vuonna 2025 noin **30 prosenttia vantaalaisista oli vieraskielisiä**, kun osuus vuonna 2015 oli noin 15 prosenttia. Vieraskielisten osuus on korkein lapsissa ja työikäisissä: 0–6-vuotiaista ja 30–44-vuotiaista lähes 40 prosenttia on vieraskielisiä. Myös nuorissa ja nuorissa aikuisissa (7–29-vuotiaat) vieraskielisten osuus ylittää kolmanneksen.

Vuonna 2024 suurin vieraskielisten **työllisyysaste** 58,4 % oli Espoossa ja Vantaa oli toinen 57 %.³ Koko Vantaan työllisyysaste oli vuonna 2024 71,2 %.⁴ ja Tilastokeskuksen kokeellisen tilaston mukaan vastaava luku oli huhtikuussa 2026 69,3 %⁵. Vieraskielisten työllistymiseen vaikuttavat yleisesti maahanmuuttoperuste, maassaoloaika, kielitaito ja koulutustausta.

Maaliskuussa 2026 Vantaan **työttömyysaste** oli 14,4 %. Muunkielisiä työttömiä ja lomautettuja työnhakijoita oli 8848. Laajan työttömyyden alla muunkielisiä

² [Väestön ennakkotiedot vuonna 2025 | Vantaa](#)

³ Kototietokanta 2024, Vieraskielisen väestön työllisyysaste, 18–64-vuotiaat (%)

⁴ Tilastokeskus 2024, työssäkäyntitilasto

⁵ Lähde: Tilastokeskus (Tilasto pohjautuu kokeelliseen tilastoon väestön pääasiallisesta toiminnasta sekä väestön ennakkotietoihin.)

työnhakijoita oli kaiken kaikkiaan 16 503, mikä on noin 53 % kaikista Vantaan 31 149 työnhakijasta.⁶

Vantaalla on poikkeuksellisen suuri määrä **maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä**. Vuonna 2025 Vantaan yritysneuvontapalveluiden asiakkaista 59 % oli muunkielisiä (n=548). Vantaan yritysneuvonta-asiakkaiden perustamista yrityksistä 52 % (n= 260) oli muunkielisten yritysneuvonta-asiakkaiden perustamia. Lukujen voidaan arvioida heijastavan yleistä tilannetta Vantaalla, vaikka kokonaistietoa Vantaan muunkielisten perustamista yrityksistä ei ole. Kaupparekisteri (PRH) ei kerää yritystä rekisteröitäessä perustajan äidinkieltä.

Vantaalaisten koulutustaso on noussut pitkällä aikavälillä, mutta jää edelleen jälkeen muista suurista kaupungeista, erityisesti Espoosta ja Helsingistä.

Vantaan koulutusrakenteessa erottuu enintään perusasteen suorittaneiden suuri osuus. Osittain tämä johtuu siitä, että Vantaalla asuu paljon vieraskielistä väestöä, joiden aikaisempi osaaminen ei näy palvelujärjestelmissä tai koulutustiedot ovat puutteelliset.⁷ Puutteet maahanmuuttajien todellista osaamista kuvaavissa tiedoissa johtavat usein siihen, että osaaminen jää hyödyntämättä koulutuksessa ja työmarkkinoilla.

Verrattuna Suomen kuuteen isoimpaan kaupunkiin, vieraskielisten vantaalaisten osuus vuonna 2024 niistä, joiden koulutustaso on perustaso tai tuntematon, oli suurin (54 %)⁸. Vuonna 2025 osuus oli 53 %.⁹

Toimintaympäristöä muuttaa **kansainvälisten osaajien ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kasvu** pääkaupunkiseudulla. Tämä kehitys tarjoaa Vantaalle merkittävän mahdollisuuden osaamistason nostoon ja elinvoiman vahvistamiseen. Mikäli Vantaa ei onnistu profiloitumaan vetovoimaisena ja uskottavana kaupunkina kansainvälisille osaajille, opiskelijoille ja heidän perheilleen, osaamispotentiaali realisoituu muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Toimintaympäristö tarjoaa muitakin **merkittäviä mahdollisuuksia**. Vantaalla on laajat ja kehittyvät kumppaniverkostot, vahvaa paikallistuntemusta sekä tunnistettu rooli kansainvälistyvänä kaupunkina. Kaupungissa on jo kehitetty ja kokeiltu toimivia malleja, kuten järjestöpohjaista työelämävalmennusta,

⁶ Asiantuntijan työmarkkinatori A-TMT (haettu 29.4.2026)

⁷ <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vaeston-koulutus rakenne>

⁸ Tilastokeskus, 2024, Vieraskielisen väestön koulutus rakenne (%), ilman koulutusta, 25 vuotta täyttänyt väestö

⁹ Lähde: Vantaan Strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

jalkautuvaa työnantajayhteistyötä ja kielitukea sekä monikielistä vuoropuhelua päätöksenteon tukena. Näistä on kertynyt arvokasta tietopohjaa siitä, millaiset ratkaisut parantavat palvelujen saavutettavuutta, luottamusta ja yksilöllisiä työllistymispolkuja.

THL:n MoniSuomi-tutkimus¹⁰ ja Vantaan oma Osallisuuskysely mittaavat vantaalaisten muunkielisten kuulumisen, yhteisöllisyyden ja rasismien kokemuksia. Kotoutumisen toimintaympäristö ei rajoitu työllisyyteen ja työkäisiin, vaan kytkeytyy vahvasti **varhaiskasvatukseen, perus- ja toisen asteen opetukseen sekä kaupunkikulttuurin ja -ympäristön palveluihin**.

Varhaiset kasvu- ja oppimisympäristöt, koulun arki, harrastukset, vapaa-ajan palvelut ja julkiset tilat ovat keskeisiä paikkoja, joissa kielellinen, sosiaalinen ja yhteiskunnallinen kiinnittyminen tapahtuu. Näiden palvelujen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus vaikuttavat suoraan lasten, nuorten ja perheiden pitkän aikavälin kotoutumiseen ja osallisuuden kokemukseen.

6.2. Keskeiset tietolähteet

Ohjelman valmistelu, seuranta ja päätöksenteko perustuvat yhteisesti sovittavaan ja kehitettävään tietopohjaan, jota työstetään yhteistyössä tiedolla johtamisen ja toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Kotoutumisen tietopohjan kehittämisessä on tunnistettu useita tarpeita, suurimpana haasteena vieraskielisen väestön Vantaalle muuton ajantasaisen ja tarkemman tiedon saatavuus ja mahdollisuus ristiintaulukointiin. Tietojen sirpaleisuus vaikuttaa myös varhaisempien indikaattoreiden määrittelemiseen ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen palvelujen oikea-aikaisuuden ja oikein kohdentumisen mahdollistamiseksi.

Alla olevassa listauksessa ovat tärkeimmät käytetyt tietolähteet.

- Väestö- ja muuttotiedot: Tilastokeskus
- Työllisyys ja koulutus: KEHA-keskus, OPH
- Osallisuus ja hyvinvointi: Kouluterveyskysely, Osallisuuskysely, MoniSuomi-tutkimus
- Palvelujen käyttö ja asiakaskokemus: Vantaan toimialojen seuranta

¹⁰ [MoniSuomi-tutkimuksesta arvokasta lisätietoa kotoutumisen kehittämiseen | Vantaa](#)

6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö

Kotoutumisen ohjelman valmistelu ja poikkihallinnollisen työn vahvistaminen alkoivat vuonna 2025 Kotoutumisen mallikaupunki- selvityksen yhteydessä. Kaupungin sisäisessä työskentelyssä koottiin kotoutumista edistäviä hyviä käytäntöjä, tarkasteltiin palveluiden saavutettavuutta (kieli, viestintä, neuvonta ja ohjaus, digitaalinen ja taloudellinen saavutettavuus) sekä niissä tunnistettuja kehittämiskohteita.

Muunkielisten asukkaiden osallistamista strategian valmistelun aikana toteutettiin monin tavoin: erikieliset Kotona Vantaalla-keskustelut syksyllä 2024 osana strategiavalmistelua, SMILE-hankkeen alueelliset ja kaupunginjohdon ja muunkielisten yhteisöiden kanssa käydyt pyöreän pöydän keskustelut vuonna 2024 ja 2025 sekä Oikeusministeriön Hyvien väestösuhteiden-hankkeen kanssa toteutetut monikieliset dialogit ja päättäjätilaisuus Monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunnan kanssa vuonna 2025.

Nämä kaikki tilaisuudet toivat arvokasta tietoa ja tukea kaupunkistrategian sekä kotoutumisen ohjelman tavoitteiden ja menestystekijöiden tarkentamiselle.

Ohjelman valmistelu keväällä 2026 toteutui ohjelmajohtajan, ohjausryhmän ja toimialojen tiiviinä työnä. Maaliskuun valtuustoseminaarissa toteutetussa ennakointityöpajassa koottiin valtuutettujen näkemyksiä ohjelman painotuksiin ja menestystekijöihin.

Lisäksi valmisteluun osallistui kevään 2026 aikana eri näkökulmista monialainen joukko kaupungin asiantuntijoita, ml. innovaatiotiimi, ennakointitiimi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasiantuntija, tiedolla johtamisen tiimi sekä kaikkien toimialojen johtoryhmät.

10 Detaljplan och detaljplaneändring 931400 samt ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/ Vandaspåran – Södra Fagersta och norra Västerkulla

VD/7362/10.02.04.00/2020

SP/TTA/MJA/EK/MHA/VIK/KW

Genom detaljplanen och detaljplaneändringen bereder man sig på Vandaspåran genom att anvisa ett tillräckligt gaturum för den infrastruktur som spårvagnen kräver och för funktionerna i anslutning till spårvägen. De områden som i planen anvisas för spårvägen och därmed tillhörande funktioner baserar sig på de utrymmesreserveringar som ingår i de förslag till gatuplaner för Vandaspåran som blev klara 10.3.2023 och 13.3.2024. Genom planen förbereder man sig också för byteshållplatser vid Borgåleden och beaktar skyddet av kulturarvet. I detaljplanen tryggas kontinuiteten i den ekologiskt viktiga förbindelsen på landskapsnivå och lokalt.

Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring nr 931400 – Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla behandlades för beslut på stadsmiljönämndens sammanträde 9.5.2023, men ärendet drogs därefter tillbaka från stadsstyrelsens föredragningslista 22.5.2023 och planförslaget bereddes på nytt på grund av ändrade utgångsuppgifter.

Detaljplanen gäller gatu- och rekreationsområden i stadsdelen 93 Fagersta samt gatuområden i stadsdelen 91 Västerkulla.

Detaljplaneändringen gäller kvarteret 93201, en del av kvarteret 93153 samt gatu- och rekreationsområden i stadsdelen 93 Fagersta, gatu- och trafikområden i stadsdelen 91 Västerkulla samt gatu-, rekreations- och specialområden i stadsdelen 95 Råby.

Ändringen gäller ett kvartersområde för industri- och lagerbyggnader, ett gatuområde, ett närrekreationsområde, ett gatuområde, ett skyddsgrönområde samt ett område för idrotts- och närrekreationstjänster i den detaljplan som upphävs.

Ändringen av tomtindelningen gäller kvarteret 93201.

Området ligger i den södra delen av stadsdelen Fagersta norr om Borgåleden samt i den norra delen av stadsdelen Västerkulla och till små delar i stadsdelen Råby söder om Borgåleden. Området omfattar Västerkullavägens gatuområde från korsningen Pallastunturivägen-Råbyplansvägen norrut fram till Ring III:s anslutning samt Fazersvägens och en mindre del av Sexbrovägens gatuområde från korsningsområdet vid Skogsvägen till korsningsområdet vid Västerkullavägen. Planområdet omfattar de detaljplanerade fastigheter i sin helhet, vilkas areal påverkas av planändringen.

Markägande

Staden äger största delen av Västerkullavägens gatuområde och delar av Fazersvägen samt rekreations- och skyddsgrönområdena. De övriga fastigheterna ägs av privata markägare och staten.

Fastigheterna och fastigheternas ägare:

- 92-91-9904-1, 92-91-9901-0, 92-91-206-1, 92-91-9903-9, 92-91-207-1, 92-91-207-2, 92-95-120-1, 92-95-120-2, 92-95-9903-5, 92-91-9903-8, 92-401-1-42, 92-401-13-50, 92-410-14-0, 92-

- 410-12-5, 92-95-9901-0, 92-93-9901-0, 92-410-4-39, 92-410-13-40, 92-410-13-54, 92-410-1-56, 92-410-1-39, 92-410-1-38: Vanda stad
- 92-410-16-0, 92-410-16-0, 92-410-21-0, 92-410-4-40, 92-410-4-21, 92-410-6-67, 92-410-6-36, 92-410-6-25, 92-410-13-21, 92-410-13-45, 92-410-1-67, 92-410-1-57, 92-93-201-4, 92-93-201-5, 92-93-201-6: Oy Karl Fazer Ab
 - 92-410-4-25, 92-410-4-32, 92-410-6-41, 92-410-6-40: Valio Oy
 - 92-895-2-42: Finska staten
 - 92-410-6-41, 92-410-6-11, 92-410-13-52, 92-410-18-12: Privat

Beredning

Utöver stadens sakkunniga har Ramboll Oy medverkat som konsult vid beredningen av planen.

Generalplan

I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 25.1.2021 är området ett område för produktions- och lagerverksamhet (TY), ett område för boende och arbetsplatser (A/TP), ett bostadsområde (A), ett närrekreationsområde (VL), ett område för samhällsteknisk försörjning (ET) samt ett område för idrotts- och närrekreationstjänster (VU). Planområdet ligger delvis inom zonen för utveckling av gatubilden. I den nordvästra kanten av planområdet har det anvisats en ekologisk stamförbindelse och en riktgivande friluftsled, som ansluter till den rekreatiomsområdesförbindelse som går genom planområdet i nord-/sydlig riktning. Vid Borgåleden ligger också en viktig omstigningsplats för kollektivtrafik (LJ) och genom planområdet går en spårväg. Planområdet ligger nästan i sin helhet i ett grundvattenområde och en zon för hållbar tillväxt.

Detaljplan och detaljplaneändring

Genom detaljplanen och detaljplaneändringen breddas gatuområdet på Västerkullavägen söder om Fazersvägen ända till Pallastunturivägen genom att ändra en del av kvartersområdet för industri och lagerbyggnader, skyddsgrönområdet och rekreatiomsområdena till ett gatuområde samt bildas ett nytt gatuområde på Fazersvägen och Västerkullavägen från Fazersvägens korsning till Ring III. Genom detaljplanen och detaljplaneändringen ändras också en del av kvartersområdet för industri- och lagerbyggnader till rekreatiomsområde för att trygga kontinuiteten i den ekologiskt viktiga förbindelsen på landskapsnivå och lokalt från Gammelstadsviken till Gjukan. I området för närrekreation i den norra delen av planområdet, ändras avgränsningen av den del av området som för närvarande reserverats för kollektivtrafik på den nuvarande Silvervägens område och sträckningen för leden för lätt trafik delvis. Genom ändringen bereder man sig på Vandaspåran genom att anvisa ett tillräckligt gaturum för den infrastruktur som spårvagnen kräver och för en förbättrad gatumiljö. I detaljplanen anvisas utrymme för en spårväg och funktioner i anslutning till den, såsom fordonstrafik, cykeltrafik, gångtrafik, grönområden, planteringar och dagvattenlösningar genom att göra gatuområdena större och de andra områdena mindre.

Breddningarna av gatuområdet och den områdesdel som reserverats för kollektivtrafik samt ändringarna av den lätta trafikens sträckning baserar sig på utrymmesreserveringarna i de förslag till gatuplaner som färdigställdes 10.3.2023 och 13.3.2024. Utgångspunkten för gatu- och parkplaneringen har varit den översiktsplan för Vandaspåran som färdigställdes 2019 och godkändes av stadsfullmäktige 16.12.2019 och vars planeringslösningar har preciserats vid gatu- och parkplaneringen. Utvidgningen av rekreatiomsområdet i den norra delen av kvartersområdet för industri- och lagerbyggnader grundar sig på samförstånd mellan Oy Karl Fazer Ab och Vanda stad.

Borgåledens trafikområde (LT) utvidgas i enlighet med NTM-centralens vägplan (30.9.2022) delvis till det nuvarande kvartersområdet för Fazers industri- och lagerbyggnader (T) samt till skyddsgrönområdena (EV) och området för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET). Området för bostadsbyggnader (A) i kvarteret 93153 utvidgas något till det nuvarande närrekreationsområdet (VL). Exploateringstalet för kvarteret 93201 ändras till tomtspecifika byggrättstal för att tomternas byggrätt inte ska minska trots arealförändringarna. Beteckningar om köranslutningsförbud läggs till i kvarteret 93201 mot Fazersvägen och Västerkullavägen. Ett riktgivande område för byggnader och anläggningar som betjänar samhällstekniskt underhåll (et) för en elförsörjningsstation placeras i Västerkullavägens gatuområde söder om Borgåleden. I hörnet av Västerkullavägen och Råbyvägen har ett område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) anvisats för en tryckstegringsstation. I planen anvisas en avgränsning av grundvattenområdet. Ett bullerskydd har anvisats för att skydda de personalbostäder som ligger på Valios fastighet.

I detaljplanen och detaljplaneändringen har det getts bestämmelser om tryggnad av den ekologiska förbindelse som är viktig på landskapsnivå och lokalt, utredning och sanering av förorenad mark, grundvattenskydd, bullerskydd, stadsbilden, vegetationstak för en eventuell spårvagnshållplats samt vibrations- och stombullerskydd på gatuområdet. Genom planen skyddas också byggnaderna i Fazers besökscenter samt kontorsbyggnaden och gårdsplanen utanför besökscentret.

I detaljplanen och detaljplaneändringen har det getts bestämmelser om tryggnad av den ekologiska förbindelse som är viktig på landskapsnivå och lokalt, utredning och sanering av förorenad mark, grundvattenskydd, skyddande av byggnadsarvet, bullerskydd, stadsbilden, vegetationstak för en eventuell spårvagnshållplats samt vibrations- och stombullerskydd på gatuområdet.

Byggandet av spårvägen kommer enligt prognoserna att påskynda effektiviseringspotentialen för markanvändningen inom spårvägens influensområde. I spårvägens hållplatsmiljö finns potential för en tät och blandad struktur av centrumkaraktär. Vandaspåran gör området mer lockande och uppdaterar områdets identitet till att utgöra en del av den levande spårvagnsstad som utvecklas.

Vandaspåran är en snabb spårvägsförbindelse som planeras gå från Mellungsbacka metrostation via Håkansböle, Dickursby och Aviapolis till flygplatsen. Syftet med spårförbindelsen är att öka den hållbara och hinderfria rörligheten och göra det möjligt för staden att växa hållbart utmed kollektivtrafiken samt främja välfärden och attraktionskraften i områdena. Vandaspåran skulle om den förverkligas komma att utgöra en viktig del av det regionala spårvägsnätet.

Vandaspårans detaljplanering ingår i arbetsprogrammet för Vandas detaljplanering 2024.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning i enlighet med MBL 63 § "Vandaspåran – program för deltagande och bedömning – Spårvägens dispositionsplan (YK0049), Spårvägens detaljplaner (granskningsområde 062800) och meddelande om att planeringen av gator och parker inleds" har publicerats 23.11.2020 och uppdaterats 17.9.2021. Åsikter om programmet för deltagande och bedömning begärdes senast 15.1.2021 (MBL 62 §) och 88 åsikter lämnades in. Sex åsikter lämnades in om området för detaljplaneändringen Södra Fagersta och norra Västerkulla 931400.

Från området för detaljplaneändringen Södra Fagersta och norra Västerkulla nr 931400 publicerades ett eget program för deltagande och bedömning 24.5.2022 och åsikter om det begärdes av intressenterna senast 24.8.2022 (MBL 63 § och 6 §). Sammanlagt sju åsikter och utlåtanden lämnades in. Programmet för deltagande och bedömning har uppdaterats 15.12.2022 och 28.9.2023 och planområdets markägare informerades om uppdateringarna. Totalt 13 åsikter lämnades in om det program för deltagande och bedömning som uppdaterades 28.9.2023.

Det har kungjorts att planen blivit aktuell på Vanda stads webbsidor, i Vantaan Sanomat, Hufvudstadsbladet och per brev till markägarna i planområdet och myndigheter i enlighet med MBL 62 § och MBF 30 §.

Om planeringen av spårvägen ordnades fyra webbmöten i områdena i december 2020, av vilka mötet för allmänheten i Aviapolisområdet ordnades 17.12.2020. Dessutom ordnades telefonjour, och frågor och åsikter kunde också lämnas in per e-post. Webbmöten om planeringssituationen för hela spårvägslinjen har ordnats 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 och 13.4.2023.

Materialet för växelverkan från detaljplanens och detaljplaneändringens beredningsskede har publicerats på stadens webbplats 15.12.2022 och under tiden 15.12.2022–13.1.2023 har det varit möjligt att lämna en åsikt om det (MBL 62 § och MBF 30 §). Det ordnades två telefontider till planerarna, 19.12.2022 och 11.1.2023. Det har också skickats ett brev till markägarna 15.12.2022 där man har meddelat om inledandet av ett inventeringsarbete vad gäller de områden som ändras till gatuområden och möjligheten att lämna en åsikt om materialet om växelverkan. En åsikt om materialet om växelverkan lämnades in.

Detaljplanens och detaljplaneändringens material om växelverkan presenterades vid ett invånarmöte i Råby–Västerkulla 9.2.2023.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterade FGE 10.10.2022 § 7).

Planen gäller delvis mark som ägs av Vanda stad.

Avtal

I anslutning till detaljplanen förs förhandlingar om ett samarbetsavtal med Oy Karl Fazer Ab kanssa.

Stadsmiljönämnden 14.05.2024 § 13

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen att

- a) detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 14.5.2024, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §:
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 91 Västerkulla, 93 Fagersta och 95 Råby/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 14.5.2024, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §:
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Framläggning

Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring samt förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagd 19.6–19.8.2024 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades 2 anmärkningar (en invånare i området och Oy Karl Fazer Ab).

Invånaren i området konstaterade i sin anmärkning att planeringsavdelningen för Vandaspåran i sina tidigare förslag har anslutit fastigheten 410-13-51 till kvarter 93153 (kvartersområde för bostadshus, A). I det här nya förslaget har en ogrundad ändring gjorts i detta. Grönområdet mellan spårvagnen och kvarteret 93153 är för brett. Genom att minska detta grönområde möjliggörs en mer genomtänkt planering av det aktuella kvarteret som bostadsområde. En liten förflyttning i linjedragningen har ingen betydande inverkan på spårvägens planering, men tillför flera hundra kvadratmeter byggnadsyta till kvarteret i fråga. Genom att minska linjedragningen för Rivieraspåret kan man lämna mer utrymme söder om linjedragningen (grönområde) och norr om den (kvarteret 93153). Biltrafiken och den lätta trafiken i området går redan nu via Sexbrovägen. Den planerade leden för lätt trafik och markytan som den upptar är för bred till sin dimensionering. Genom att minska spårvägen kan man minska "fotavtrycket". Gång- och cykelleden måste antingen tas bort eller så måste man göra ett smalare "skyddsområde" och ett räcke mellan gång- och cykelleden och spårvägen. Hela spårvägens dragning bör i sin helhet flyttas ytterligare några meter (5–10) söderut. Flyttningen och den korta sträckan genom bergsskärningen påverkar inte grönområdet söder om linjedragningen eller hur olika djur/organismer rör sig i området. Med dagens teknik är dock brytning av berggrunden relativt billigt och det krossmaterial som man får kan utnyttjas vid markarbetena i slutet av Rivieraspåret. Den nuvarande linjedragningen förutsätter bland annat att bastu- och tvättbyggnaderna rivs.

Oy Karl Fazer Ab lyfte i sin anmärkning fram att det i det nya detaljplaneförslaget mellan T-tomterna 7/8 har markerats en bindande tomtindelning. För dessas del handlar det dock om ett enhetligt fabriksområde. Man måste också i fortsättningen se till att utvecklingen av fabriksområdet, även över en eventuell tomtindelning, är möjlig. Enligt Fazer tillgodoser varken en bindande tomtindelning eller en exakt inriktning av byggrätten detta behov. Våningstalet i T-området har begränsats till III. Fazer frågade i sin anmärkning vad detta i praktiken betyder i hallarna t.ex. som meterantal, eller finns det någon annan begränsning för höjden än antalet våningar. Fazer lyfte fram följande korrigeringar i planbeskrivningen: s. 22 "Kiinteistöllä 92–93–201–5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja leipomo. (På fastigheten 92–93–201–5 verkar Fazers chokladfabrik och koncernfunktioner ~~bageriet~~). -- Fastigheten omfattas av en markanvändningsbegränsning."; s. 18 "-- Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana, joka on myyty ulkomaille (LU)." (Av byggnadens tre fabriksflyglar används en för tillverkning av lösgodis, en för

tillverkning av choklad medan en fungerar som kexfabrik, ~~vilken har sålts utomlands (LU).~~ (Kexen ägs av Fazer); i beskrivningen nämns ändringarna jämfört med den gamla planen. I avsnittet nämns ingen ny (bindande) tomtindelning.

Planutlåtanden

Stadsstyrelsen beslutade 3.6.2024 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 23 utlåtanden och 13 lämnades in.

Telia konstaterade i sitt utlåtande att flyttningen och skyddet av kablarna bör beaktas i samband med eventuella jordbyggnadsarbeten och att man bör vara i kontakt med Telia i god tid. Man bör sträva efter att undvika att bryta av och flytta kablar. Innan arbetet påbörjas ska man ha klart för sig vem som betalar flyttningen. Den ersättande flyttningssrutten bör vara klar innan flyttningarna utförs och den gamla rutten ska vara i funktionsdugligt skick tills den nya rutten blir färdig. Man deltar i planeringen av flyttningen av ledningar inom projektet. Flyttningen och skyddskostnaderna ska i princip betalas av beställaren, om inte något annat har avtalats.

Tukes hade ingenting att framföra i ärendet.

Elisa konstaterade att det i området finns rikligt med Elisa Abp:s telekommunikationskablar som är viktiga för samhället. Om de måste flyttas, ska den som behöver flytta dem vara i kontakt med Elisa i tid (minst 12 månader före flyttningsbehovet). Det går långsamt att flytta dem och det är dyrt.

Eltel Networks konstaterade att det är bra att få planerna för gatu- och ändringsplaner framlagda i tid för att kunna planera nya rörlägningsbehov och flyttbehov av befintliga nät. Flyttningen och skyddet av kablarna bör beaktas i samband med eventuella jordbyggnadsarbeten och man bör vara i kontakt med DNA i god tid. Man bör sträva efter att undvika att bryta av och flytta kablar. Den ersättande flyttningssrutten bör vara klar innan flyttningarna utförs och den gamla rutten ska vara i funktionsdugligt skick tills den nya rutten blir färdig. Innan arbetet påbörjas ska man ha klart för sig vem som betalar flyttningen. Flyttningen och skyddskostnaderna ska i princip betalas av beställaren, om inte något annat har avtalats.

Vanda Energi konstaterade i sitt utlåtande att om jordkablar eller fjärrvärmerör måste flyttas ska flyttningskostnaderna ordnas enligt Vanda stads och Vanda Energi Ab:s samarbetsavtal.

Finlands naturskyddsförbund konstaterade att den ekologiska förbindelsen Slåttmossen – Fagersta–Gjutan – Sibbo storskog har beaktats väl i planen och vår förening hoppas att den förverkligas enligt förslaget. Den ekologiska förbindelsen Svarta backen (Natura 2000) – Kvarnbacka (LUO) – Långmossen – Fagersta har däremot åsidosatts i planen. Den ekologiska förbindelsen vid Borgå motorväg är dålig i dagens läge. I samband med planlägningsplanen borde man utreda möjligheterna att utveckla förbindelsen i fråga till exempel genom att bygga en tunnel för djur eller en grönbro på Borgå motorväg. En grönbrokonstruktion skulle lämpa sig för en bredare grupp av djurgrupper än en underfart.

Sibbo Energi har inget att påpeka om dragningen av spårvägen och dess inverkan på fastigheten, om det inte görs jordbearbetningsarbeten i fastighetsområdet (i undersökningar som utförts på fastigheten har man gjort observationer av mindre mängder förorenad mark i den södra utkanten).

NTM-centralen i Nyland konstaterade i sitt utlåtande att avgränsningen av grundvattenområdet bör göras i enlighet med grundvattenområdets yttre gräns och att planbestämmelserna om grundvattenskydd bör gälla hela grundvattenområdet. Det är nödvändigt att ange när- och fjärrskyddszonerna för vattenuttag på kartan. Till dessa delar bör en hänvisning läggas till i planbestämmelserna till de beslut som gäller skyddsområden och som fattats av Västra Finlands miljötillståndsverk den 7 juli 2000 (nr 53/2000/1) och av Vasa förvaltningsdomstol den 4 maj 2001 (nr 01/0064/2) samt till de bestämmelser som anges i dessa. Det är förbjudet att t.ex. bygga nya allmänna trafikleder inom närskyddszonen. Bestämmelsen kan förutsätta att man vid byggandet av spårvägen ska

ansöka om undantag från skyddsområdesbestämmelserna. När det gäller grundvattenområdet vore det bra att lägga till följande bestämmelse: "Byggnad och annan markanvändning i området kan begränsas av miljöskyddslagens förbud mot förorening av grundvatten samt av vattenlagens bestämmelser om tillståndsplikten för projekt." Dessutom föreslås att följande bestämmelser ska läggas till: "På området är det förbjudet att anlägga eller yrkesmässigt hantera och lagra kemikalier och avfall som är skadliga för grundvattnet" och "I grundvattenområdet får det inte byggas energibrunnar." Bestämmelsen om infiltrering av grundvatten bör ändras till: "Rent takvatten ska infiltreras i marken..." Körvägar, parkeringsplatser, verkstadsområden för fordon samt platser för avfallsbehållare bör vara skyldiga att beläggas med ett ytmaterial som inte släpper igenom olja eller en konstruktion med grundvattenskydd. Avrinningsvattnet från dessa områden ska avledas till ett dagvattenavlopp och vidare till områden utanför grundvattenområdet genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner. I bestämmelsen: "Byggnaden ska utföras så att det inte leder till skadliga förändringar i grundvattennivån." ska ordet "skadliga" strykas. När det gäller gatu- och trafikområden ska följande bestämmelse läggas till: Gatu-/trafikområden ska planeras så att trafikens eventuella olägenheter för grundvattnets kvalitet kan minimeras. Innan gatu- och trafikområden byggs ska grundvattennivån i området fastställas på ett tillförlitligt sätt. Om byggandet sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, ska en plan för grundvattenhanteringen och ett tillhörande program för kontroll av grundvattnet utarbetas före byggandet.

NTM-centralen konstaterade att utredningen av PIMA-riskerna (PIMA=förorenad mark) som nämns i planbeskrivningen inte ingår i planmaterialet och finns inte att tillgå på stadens webbplats. Situationen i fråga om förorenade markområden ska presenteras entydigt i planbeskrivningen. Det framgår inte av beskrivningen var det nämnda värmecentralen och de två nedmonterade oljetankarna är belägna. Det framgår inte heller av materialet om den rätt så omfattande beteckningen pima på plankartan är nödvändig.

Naturvärdena har beaktats som sig bör. Den ekologiska förbindelsen placeras i VL-området på ett bra sätt. NTM-centralen anser att grönförbindelsebehovet kunde betonas ytterligare i bestämmelsen. NTM-centralen konstaterade att det finns skäl att överväga att föreslå det huvudsakliga användningsändamålet EV för spårvägskorridoren, till de delar där riktvärdena för rekreatiomsområdenas bullernivå inte uppfylls. Bullerbekämpningen ska lösas i samband med reserveringen för spårvägen och beaktas i områdets planbestämmelser, och genomförandet av bullerbekämpningen ska inte överföras till A-området. NTM-centralen hänvisar till de bullerproblem som uppstått efter att Spårjokern tagits i bruk och rekommenderar att man i planerna för Vandas snabbspårväg strävar efter att så bra som möjligt förutse eventuella bullerstörningar. Det buller som orsakas av snabbspårvägen kännetecknas av korta perioder av kraftigt buller, som skiljer sig från det typiska gatubuller som orsakas av biltrafiken. Byggnaden av spårvägslinjen får inte leda till att ett bostadshus inte längre har ett tillräckligt gårdsområde enligt riktvärdena.

NTM-centralen förhåller sig i princip negativt till att möjliggöra bostäder i industriområden. Om målet är att bibehålla redan existerande bostäder ska en noggrannare bestämmelse ges i ärendet.

Gasgrid konstaterade att spårvägen som planerats i området samt övriga förändrade markanvändningsbehov i området förutsätter att överföringsledningen för naturgas och tillhörande anläggningar flyttas. Vanda stad kommer överens om Borgåledens ärenden i anslutning till överföringen av naturgasledningen och om andra markanvändningsärenden direkt med NTM-centralen i Nyland. Den som tar emot utlåtandet är skyldig att överlämna/meddela utlåtandet med bilagor till de berörda parternas förfogande.

HRT konstaterade i sitt utlåtande att det i gatuplanen 58624-2 har planlagts en ny hållplats i korsningen av Fazersvägen och Västerkullavägen när man kör i västlig riktning. Det finns redan en hållplats på Västerkullavägen cirka 200 meter från den nya hållplatsen. HRT kan inte fastställa vilken linje den nya hållplatsen tjänar och undrar därför om utrymmesreserveringen är nödvändig. Vid placeringen av

tidtabellsskärmarna bör man bereda sig på att ankomsttiderna i realtid till hållplatsen kan ses både från hållplatstakets insida och utsida. HRT har skickat kommentarer om områdets gatuplaner i ett separat meddelande. Vi är gärna med i den fortsatta planeringen, precis som vi har varit hittills.

Vanda stadsmuseum konstaterade i sitt utlåtande att de planbestämmelser som hänför sig till planförslagets skyddsbeteckningar (sr/1, sr/2 och sp) överensstämmer med de föreslagna planbestämmelser som stadsmuseet utarbetat för planläggaren. Fazerilas område och byggnadsarvsobjekten i området beskrivs på sidan 18 i beskrivningen. Texten är delvis föråldrad och den ska uppdateras med nyare uppgifter som har fåtts från byggnadshistoriska utredningar. I texten bör också Fazers besökscenter, som har konstaterats vara ett betydande objekt för byggnadsarvet, läggas till under planläggningsprocessen.

Fingrid konstaterade att det i detaljplaneområdet ligger Fingrids kabelförbindelse till Helsingfors på 400 kilovolt som är i byggnadsskedet och som korsar spårvägslinjen. I detaljplanen kunde också en ledningsgata för Gasgrids gasledning beaktas. Det skulle vara bra att i planbeskrivningen ge lite bakgrundsfakta om den tidigare nämnda helheten. Även när planerna preciseras är det bra att fortsätta dialogen och den tekniska samordningen vid behov. När det gäller nya planer eller ändringar eller preciseringar av tidigare behandlade planer ska man också be om ett separat utlåtande om korsande ledningar av Fingrid, om planen påverkar Fingrids kraftledningar eller elstation.

HRM konstaterade i sitt utlåtande att vattentjänstnätet måste flyttas på grund av ändringar i spårvägslinjen och gatunätet. I samband med spårvagnsprojektet saneras också huvudvattenledningen och tryckstegringsenheten på Västerkullavägen och en ny distributionsvattenledning byggs. Längderna, fördelningarna och kostnadskalkylerna för nya vattentjänstlinjer och vattentjänstlinjer som ska saneras och flyttas presenteras mer ingående i de vattentjänstplaner som utarbetas i samband med planeringen av Vandaspåran. Tomternas dagvatten i planändringsområdet hanteras kvantitativt och kvalitativt enligt verksamhetsmodellen för dagvatten i Vanda. I korsningen av Fazersvägen och Västerkullavägen, alldeles i närheten av gränsen till tomten 92-410-4-25 ligger ett allmänt spillvattenavlopp och en allmän vattenledning. Det bör kontrolleras om det på tomten 92-410-4-25 behövs en beteckning för ledningsgata eller en planbestämmelse med motsvarande innehåll.

Utförda justeringar

Till följd av de utlåtanden och anmärkningar som lämnats in har justeringar gjorts.

Efter framläggningen 2024 delades planändringsområdet in i två separata planprojekt så att den del som gäller Västerkullavägen separerades till ett eget planändringsområde nr 911200 Vandaspåran: Västerkullavägen.

Närrekreationsområdet (VL) ändrades till skyddsgrönområde (EV) när det gäller det område som reserverats för kollektivtrafiken längs Rivieraspåret och i enlighet med uppskattningen av det omgivande Vandaspårans område för bullerpåverkan (över 55 dB), på basis av det utlåtande som lämnats in.

Gränsen mellan kvartersområde för bostadsbyggnader (A) och EV-området ändrades på grund av den ändrade reserveringen för spårvägen och utgående från den anmärkning som lämnats in.

En riktgivande friluftsled (ur) anvisades i den södra delen av rekreationsområdet (VL) Slåttmossen.

Avgränsningen av grundvattenområdet korrigerades så att den gäller hela grundvattenområdet. För grundvattenområdet har anvisats när- och fjärrskyddszoner för vattentäcker (pv/2) enligt västra Finlands miljötillståndsmyndighets beslut nr 53/2000/1.

Planbestämmelserna för det viktiga grundvattenområdet har preciserats och alla planbestämmelser som gäller skydd av grundvatten har ändrats så att de gäller hela grundvattenområdet utgående från det utlåtande som lämnats in.

Planbestämmelsen om bevarande och förnyelse av trädbeståndet som gäller det område som är särskilt viktigt med tanke på den biologiska mångfalden preciserades så att den ekologiska förbindelsen ska bevaras inte bara i fråga om trädbeståndet utan också i skikt.

Avgränsningen av den del av kvartersområdet för industri- och lagerbyggnader (T) som har förorenad mark (pima) preciserades enligt de senaste utredningarna utgående från det utlåtande som lämnats in.

En del av området som är förorenat (pima) har lagts till i kvartersområdet för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (ET) nr 93201 utgående från det utlåtande som lämnats in.

På tomt nr 8 i kvarteret för industri- och lagerbyggnader (T) anvisades en byggnadsyta för en bilförvaringsplats (a) i enlighet med undantagsbeslut nr LP-092-2025-02189 och ansökan om bygglov.

Den byggnadsyta där en pumpstationsbyggnad (pr) får placeras ändrades till ett område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning (et).

En förklaring till beteckningen för affärs- och kontorslokaler (klt%) som saknades i planbestämmelserna lades till.

Stadsdelsgränsen ändrades så att det trafikområde (LT) som enligt planförslaget ska utvidgas utmed Borgåleden helt och hållet ligger inom stadsdelen Råby.

Skyddsgronområdet norr om Borgåleden fick namnet Kraftkullen (namngruppen 22.10.2024).

Dessutom justerades reserveringarna för ledningsområden och gjordes ritningstekniska justeringar.

Justeringarna är väsentliga och detaljplaneändringen måste läggas fram på nytt.

Justeringar i planbeskrivningen

Detaljplaneändringens beskrivning har justerats och beskrivningens text har uppdaterats på grund av justeringarna som gjorts i plankartan samt de utlåtanden och anmärkningar som lämnats in. I avsnitt 2.1.2 under punkten om vattendrag och vattenhushållning i planbeskrivningens utgångsuppgifter har information om besluten om när- och fjärrskyddszonerna för Fazerilas grundvattentäkter lagts till. Texten i kapitel 2.1.3 i planbeskrivningens utgångsuppgifter om den byggda kulturmiljön och om förorenade områden har uppdaterats i enlighet med de senaste utredningarna. I kapitel 4, som beskriver detaljplanen, lades information om den bindande tomtindelningen för kvarteret (T) till.

Avtal

Detaljplanen omfattas inte av något markanvändningsavtal.

Till detaljplanen hänför sig ett samarbetsavtal och ett föravtal om överlåtelse av outbrutna områden och fastigheter med Oy Karl Fazer Ab (stadsst. 5.11.2024).

Stadsmiljönämnden 14.4.2026 § 7

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) ge svar på anmärkningarna och utlåtandena i enlighet med bilagan och utföra de justeringar som föreslås, samt meddela om detta beslut och ge kommunens motiverade ställningstagande i enlighet med 65 § i lagen om områdesanvändning till dem som lämnat in en anmärkning och meddelat sin adress,

- b) föreslå för stadsstyrelsen att detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 14.4.2026, läggs fram på nytt i 30 dagar i enlighet med MBF 27 § och 32 §,
- c) föreslå för stadsstyrelsen att detaljplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas nämndgrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Man bör utreda möjligheterna att bevara den ekologiska förbindelsen på sträckan Svarta backen – Långmossen – Fagersta, t.ex. genom att bygga en för djuren lämplig underfart eller en grönbro över Borgå motorväg.”

Stadsstyrelsen 27.4.2026 § 21

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) på nytt lägga fram detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/Vandaspåran:Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 14.4.2026, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 § och 32 §,
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelsen lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet:

”Man bör utreda möjligheterna att bevara den ekologiska förbindelsen på sträckan Svarta backen – Långmossen – Fagersta, t.ex. genom att bygga en för djuren lämplig underfart eller en grönbro över Borgå motorväg.”

Framläggning

Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring samt förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagt med stöd av MBF 27 § och 32 § 13.5–11.6.2026. Under denna tid inlämnades inga anmärkningar.

Utlåtanden

Stadsstyrelsen beslutade 27.4.2026 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 21 utlåtanden och 9 lämnades in.

Elisa Abp konstaterade att det i området finns rikligt med Elisa Abp:s telekommunikationskablar som är viktiga för samhället. Dessas verksamhet ska aktörerna i området vara medvetna om och trygga under alla förhållanden.

Tukes, Fingrid Abp eller Vanda stadsmuseum hade inget att anmärka om detaljplanen.

Vanda konstmuseum Artsi konstaterade att alla förslag till konst i anslutning till Vandaspåran på Fazerilas hållplats integreras i hållplatstaket konstruktioner. Bestämmelsen om gröntak på spårvagnshållplatserna begränsar innehållet och genomförbarheten i fråga om den konst som integreras i hållplatstaket. Med tanke på konstprojektet för spårvägen är det viktigt att det görs en ändring i detaljplanen så att gröntaket är ett alternativ när hållplatstaket eller hållplatsmiljön har reserverats för ett konstnärligt förverkligande.

Livskraftscentralen i Nyland konstaterade att eftersom planeringsområdet gränsar till en riksomfattande viktig vägförbindelse (Ring III) är det rekommenderat att komplettera konsekvensbedömningen med en bedömning av konsekvenserna för smidigheten och säkerheten på Ring III.

Vanda Energi vill att markkablarnas och fjärrvärmerörens lägen beaktas i förslaget till detaljplaneändring. Om markkablar eller fjärrvärmerör måste flyttas ska flyttkostnaderna ordnas enligt Vanda stads och Vanda Energi Ab:s samarbetsavtal som utarbetades 20.7.1993.

Tillstånds- och tillsynsverket konstaterade i sitt utlåtande att det är skäl att precisera bestämmelsen för kvartersområdet (T) så att generalplanens styrande effekt av verksamhet som inte orsakar betydande miljöstörningar förmedlas till detaljplanen.

Vattentäktsområdet för Fazerila I-vattentäkten ska i sin helhet markeras som ET-område. Beteckningen för et-delområde i västra delen av planområdet ska strykas från detaljplanen. Det är bra att i planbeskrivningen också ta upp behovet av eventuellt undantagslov från bestämmelserna om skyddsområden för vattentäkter. Enligt beslutet av Vasa förvaltningsdomstol (01/0064/2, 4.5.2001) får inga nya trafikleder för allmän trafik byggas på vattentäkternas närskyddsområde utan avvikelse från bestämmelserna om skyddsområden. Byggnad på Fazers vattentäkters skyddsområden förutsätter i princip alltid en plan för grundvattenhantering. I områden med förorenad mark får dagvatten inte infiltreras i marken. Vatten från kör- och parkeringsområden får inte infiltreras i marken, inte ens efter rening. Det är nödvändigt att i planbestämmelserna foga en bestämmelse om eventuell överensstämmelse med vattenlagen eller miljöskyddslagen.

I planbestämmelserna Luo och Luo/1 är det skäl att nämna målet att trygga flygekorrens möjlighet att förflytta sig över korsningsområdet. Vid placeringen av en eventuell spårvagnshållplats ska man säkerställa att den ekologiska förbindelse som är verkligt fungerande och landskapsmässigt viktig för flygekorren inte försämras.

Eftersom den ökade bullernivån, som överskrider riktvärdena på bostadshusets gårdsområde, orsakas inte bara av vägtrafiken utan även av spårvägen, måste nödvändiga bullerbekämpningen planeras och genomföras som en del av spårvägsprojektet. I materialet finns ingen utredning som visar att en ökning av vägtrafiken i prognossituationen ensam skulle leda till att bullernivån stiger så att den överskrider riktvärdena på gårdsområdet på byggnadens sydvästra sida. I samband med beredningen av planen ska man se till att bostäderna i kvarter (T) har ett tillräckligt gårdsområde som motsvarar riktvärdena för bullernivån.

I bestämmelserna för kvartersområdet (T) bör det preciseras att affärslokaler i anslutning till det huvudsakliga användningsändamålet får byggas i kvartersområdet. Det bör också föreskrivas att det inte får uppföras en stor detaljhandelsenhet som består av flera affärslokaler.

Utöver detta uppmuntrar Tillstånds- och tillsynsverket till en övergång till de planbeteckningar och planbestämmelser som anges i miljöministeriets Katja-förordning och rekommenderar att man så snart som möjligt övergår till det nya datasystemet för den byggda miljön (Ryhti).

HRM konstaterade att vattentjänstlinjen i området för detaljplaneändringen måste flyttas på Fazersvägen och i korsningen mellan Västerkullavägen och Fazersvägen på grund av ändringar i spårvägslinjen och i gatunätet.

Utförda justeringar

På grund av de utlåtanden som lämnats in har justeringar gjorts.

Planbestämmelsen för kvartersområdet för industri- och lagerbyggnader (T) som gäller affärs- och kontorslokaler har kompletterats med bestämmelsen *"Affärslokalerna ska vara affärslokaler som hänför sig till huvudändamålet."* Dessutom har det till T-kvartersområdet lagts till planbestämmelser enligt vilka *"en stor detaljhandelsenhet som består av flera affärslokaler inte får uppföras i området" och "bostäderna ska ha ett tillräckligt gårdsområde för vistelse där det beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids."* Markägaren i det berörda området har hörts separat i anslutning till justeringarna.

Planbestämmelsen för spårvagnshållplatser har preciserats till formen: *"Om det byggs en spårvagnshållplats i området ska hållplatstaket ha ett vegetationstak eller så ska det placeras konst på taket."*

För ett viktigt eller för vattenförsörjning lämpat grundvattenområde (pv) har det lagts till en bestämmelse enligt vilken *"Byggande och annan markanvändning i området kan begränsas av miljöskyddslagens förbud mot förorening av grundvatten samt av vattenlagens bestämmelser om tillståndsplikten för projekt."*

På basis av det inkomna utlåtandet och de tillstånd som beviljats Vanda stad har de planbestämmelser som gäller skyddet av grundvatten i pv-området preciserats enligt följande: *"Byggande, dränering, dagvattenhantering, markgrävning och anläggande av byggnader ska utföras så att de inte orsakar förändringar i grundvattenkvaliteten eller bestående förändringar i grundvattnets höjd eller strömningar, eller så ska tillstånd enligt vattenlagen ansökas för bestående förändringar. Byggandet får inte ge upphov till skadliga flöden av grundvatten. Innan byggåtgärder vidtas ska det säkerställas att en plan för grundvattenhantering är nödvändig."*; *"Beläggning som inte släpper igenom vatten får endast användas på trafikområden, parkeringsområden, underhållsgårdar för fordon och förvaringsplatser för sopkärl. Dessa områden ska vara täckta med ett ytmaterial som inte släpper igenom olja eller med en konstruktion som innehåller grundvattenskydd, och avrinningsvattnet från områdena ska ledas till dagvattenavlopp eller ett öppet dike som innehåller grundvattenskydd och vidare till områden utanför grundvattenområdet. Den senare bestämmelsen har befriats från skyldigheten att leda avrinningsvatten först genom oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller andra motsvarande konstruktioner, på basis av Tillstånds- och tillsynsverkets tillstånd till Vanda stad (14.4.2026, 165/2026, ärendebeteckning LVV-U/35632/2026) att avvika från Fazers bestämmelse om skyddsområde för grundvattentag nr 15 i enlighet med stadens ansökan 3.7.2025 och dess kompletteringar.*

Översättningen till svenska av namnet Voimamäki har ändrats till "Kraftkullen" och översättningen av Rivieranraitio till "Rivieraspåret".

Dessutom har tekniska justeringar gjorts i plankartan, varav de viktigaste är att ordningen på planbestämmelserna har ändrats för att göra bestämmelserna tydligare och att beteckningen för byggnadsytan för tomt nr 7 i kvarteret (T) har förtydligats med ett tvärstreck som anger den sida av gränsen som beteckningen gäller.

Justeringarna är inte väsentliga och leder därför inte till en ny framläggning av planen.

Justeringar i planbeskrivningen

Beskrivningen till detaljplaneändringen har justerats och texten i beskrivningen har uppdaterats på basis av de justeringar som gjorts på plankartan samt de utlåtanden som fåtts. I kapitel 4.4.1, som handlar om planens konsekvenser har bedömningen av konsekvenserna för trafiken kompletterats med en bedömning av konsekvenserna för Ring III. Texten om biologisk mångfald i kapitel 4.4.2 har kompletterats med information om att det vid planeringen och underhållet av det område som är särskilt viktigt med tanke på den biologiska mångfalden och luo/1-området som anges i planen är bra att beakta flygekorrarnas eventuella rörelser i området, särskilt vid Rivieraspårets och Fazersvägens ställen där de kan ta sig över vägen, bland annat när det gäller träd som ska bevaras och planteras. Texten i avsnitt 4.4.2 om vatten och vattenhushållning har kompletterats med information om eventuellt behov av untantslov för bestämmelserna om skyddsområden för vattentäkter. Uppgifterna om utgångsläget när det gäller vattendrag och vattenhushållning i kapitel 2.1.2 har kompletterats i enlighet med Tillstånds- och tillsynsverkets beslut av den 14 april 2026 (165/2026, LVV-U/35632/2026). Figur 22 i kapitel 2.2.1 om den inofficiella sammanställningen av gällande landskapsplaner har också uppdaterats.

Svar på stadsstyrelsens gemensamma protokollsuttalande 27.4.2026

Detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring nr 931400, *Vandaspåran: Södra Fagersta och Västerkulla*, har hållits framlagd som ett mer omfattande planändringsområde 19.6–19.8.2024, då den också har omfattat den del som överskrider Västerkullavägen och Borgåleden. Västerkullavägens avsnitt lösgjordes till ett eget planområde nr 911200, *Vandaspåran: Västerkullavägen*, efter att planförslaget 931400 hållits framlagt. Västerkullavägen och det avsnitt av den som går över Borgåleden är alltså inte längre en del av området för detaljplaneändring nr 931400. Planområdet omfattar endast en liten del av Borgåledens område (breddning av trafikområdet för en hållplatsreservering för busstrafik).

FNF:s utlåtande har besvarats i samband med planförslaget nr 911200 för anslutningen Svarta backen–Långmossen–Fagersta (stadsst. 24.3.2025 § 13). Enligt utredningen *Vantaan ekologiset yhteydet* (2018) (Vandas ekologiska förbindelser) fortsätter den skogbevuxna ekologiska förbindelsens huvudlinje inte i nuläget från Långmossen norrut över Borgåleden till Fagersta (Ojala, A. 2018, s. 29). Enligt utredningen *Vantaan ekologiset yhteydet* (2023) (Vandas ekologiska nätverk) är det fråga om en lokal, osammanhängande förbindelse som inte fortsätter över Borgåleden (Huttunen, J. 2023, s. 30). När det gäller byggandet av nya ekodukter är det mest lönsamt att prioritera de landskapsmässiga behoven av ekologiska förbindelser (Huttunen, J. 2023). Förbindelsen har inte presenterats i Vandas generalplan 2020 och inte heller i de gällande landskapsplanerna för området (Nylandsplanen 2050 och Etapplandskapsplan 2 för Nyland). Förslaget till detaljplan baserar sig på en markanvändningslösning på högre nivå i generalplanen.

Konsekvenserna av förslaget till detaljplan har bedömts i planbeskrivningen och på sidan 79 i beskrivningen konstateras det allmänt om konsekvenserna för naturen bland annat att *"Vandaspåran har planerats att gå huvudsakligen i den befintliga stadsstrukturen, där den anpassas antingen till den befintliga stadsstrukturen eller breddas till ett gatuområde. Spårvägen kommer därför inte att ha någon betydande inverkan på de värdefulla naturobjekten. Spårvägens miljökonsekvenser gäller främst den närmaste omgivningen, när gaturummet utvidgas eller tvärsnittet ändras."* Ovanstående gäller också för

förbindelsen *Svarta backen–Långmossen–Fagersta*, och planförslaget har inga betydande konsekvenser för den redan nu splittrade förbindelsen.

Eftersom övergången över Borgåleden inte längre ingår i området för detaljplaneändringen är det inte längre möjligt att förbättra den ekologiska förbindelsen med en grönbro eller en underfart i det aktuella förslaget till detaljplan.

Stadsmiljönämnden 11.8.2026 § 10

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) ge svar på utlåtandena i enlighet med bilagan och utföra de justeringar som föreslås,
- b) föreslå för stadsstyrelsen att detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 11.8.2026, förs till stadsfullmäktige för godkännande,
- b) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Annat material i anslutning till ärendet:

- Tillstånds- och tillsynsverkets beslut 165/2026, LVV-U/35632/2026, Byggande av väg och spårväg på Fazerila grundvattenområde och avvikande från skyddsområdesbestämmelserna gällande Fazers grundvattentäkt samt tillstånd för förberedande åtgärder, Vanda, LVV 14.4.2026. (Plats: Extranätet)

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att föra detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 11.8.2026, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna detaljplanen och förslaget till detaljplaneändring 931400 samt förslaget till ändring av tomtindelningen, 93 Fagersta/Vandaspåran: Södra Fagersta och norra Västerkulla, som daterats 11.8.2026.

Bilagor:

- Detaljplan och detaljplaneändring 11.8.2026
- Beskrivning av detaljplanen och detaljplaneändringen 11.8.2026
- Utlåtanden och svar 11.8.2026
- Annat material i anslutning till ärendet

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Milja Halmkrona, tf. områdesarkitekt, tfn 040 536 9606
Tea Taponen, detaljplanearkitekt, tfn 040 483 9054
fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Vantaa

931400 Vantaan ratikka: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI

VAARALA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.8.2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro 931400. Kaavoitus on tullut vireille 24.5.2022 numerolla 931400. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022 ja 28.9.2023.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava

Katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala.

Asemakaavan muutos:

Kortteli 93201, osa kortteliä 93153 sekä katu-, liikenne-, erityis- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala.

Tonttijaon muutos:

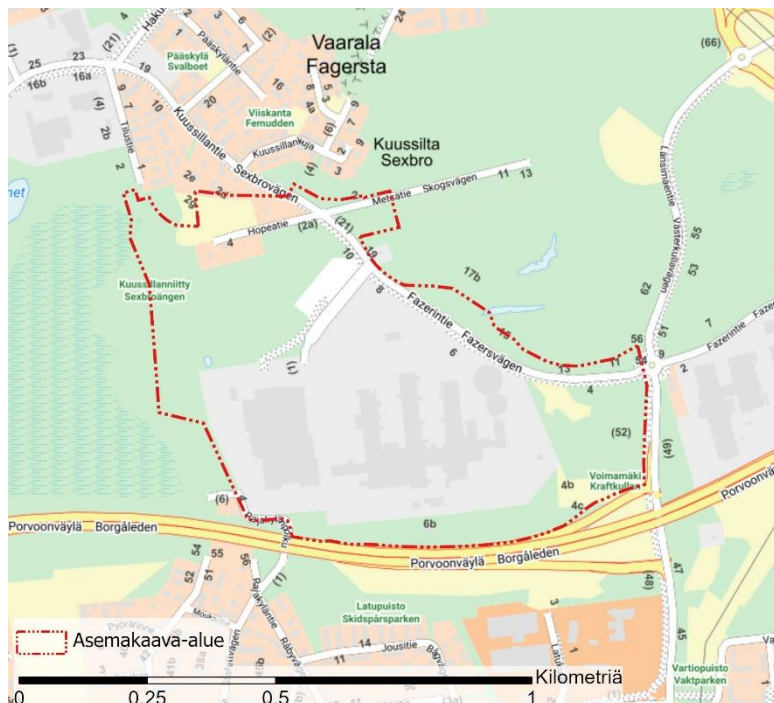
Kortteli 93201 sekä osa kortteliä 93153 kaupunginosassa 93 Vaarala.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katu ympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan Porvoonväylän bussiliikenteen vaihtopysäkkeihin leventämällä liikennealuetta. Kaavassa tarkastellaan viheryhteyksien jatkuvuutta sekä kiinteistöjen rajauksia suhteessa ratikan suunnitelmaan ja tilantarpeeseen. Kaupunginosarajaa muutetaan niin, että Porvoonväylän liikennealue sijoittuu Rajakylän puolelle.

Kaavaan liittyy yhteistyösopimus Oy Karl Fazer Ab kanssa.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028 (18.6.2023 asti),
Tea Taponen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
tea.taponen@vantaa.fi, puh. 040 483 9054 (19.6.2023 alkaen).

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa, Porvoonväylän pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Fazerintien katualuetta sekä vähäiseltä osin Kuussillantien katualuetta Metsätien risteysalueelta Länsimäentien risteysalueelle, Slåttmossenin lähivirkistysalue Kuussillan asuinalueen ja Fazerilan välissä, Fazerilan ja Porvoonväylä välissä olevat kiinteistöt sekä muut asemakaavoitetut kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla. Kaava-alueen sijainti on osoitettu punaisella viivalla.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta, joista 6 kpl koski suunnittelualuetta tai sen lähiympäristöä.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaava-alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä. Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta.
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 2.3.2022 ja 31.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3. – 12.4.2022, sekä 4.11.2022 ja ne esiteltiin 30.11-13.12.2022.
- Katu- ja puistosuunnitelmaehdotukset valmistuivat 10.3.2023 sekä 13.3.2024. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksiin.
- Kaikille avoimet ratikan infotilaisuudet järjestettiin 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 ja 13.4.2023, 16.11.2023 ja 29.10.2024 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 19.12.2022 sekä 11.1.2023. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Mielipiteitä vuorovaikutusaineistosta saatiin 1.
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.
- Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 9.5.2023 esittää kaupunginhallitukselle, että 9.5.2023 päivätty asemakaavaehdotus 931400 asetetaan nähtäville. Esittelijä poisti asian 22.5.2023 kaupunginhallituksen kokouksen esityslistalta, koska kaavaan liittyen tuli lisää lähtötietoja, jotka vaativat kaavaratkaisun uudelleentarkastelua.

- Kaava-alueen rajausta on muutettu ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetty 28.9.2023. Mielipiteet päivitetystä OAS:sta pyydettiin 30.10.2023 mennessä ja niitä saatiin 13 kappaletta.
- Kaava-aluetta on hieman laajennettu 28.9.2023 jälkeen Kuussillantiellä ja Metsätiellä. Voimassa olevassa asemakaavassa 931500 Hopeatie katualueelle osoitettua luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, jolla ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli on varmistettava (luo/1), on hieman kavennettu kaavaehdotuksessa.
- Kaikille avoin koko ratikan linjan asukasinfo järjestettiin 3.6.2024.
- Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
 - Kaavamuuotosalue jaettiin vuoden 2024 nähtävilläolon jälkeen kahdeksi erilliseksi kaavahankkeeksi niin, että Länsimäentietä koskeva osuus irrotettiin omaksi kaavamuuotosalueekseen nro 911200 - Vantaan ratikka: Länsimäentie.
 - Muutettiin lähivirkistysaluetta (VL) suojaviheralueeksi (EV) Rivieranraitien joukkoliikenteelle varattu alueen osalta ja sen varrelta arvioidun Vantaan ratikan meluvaikutusalueen (yli 55 dB) mukaisesti saadun lausunnon perusteella.
 - Muutettiin asuinrakennusten korttelialueen (A) ja EV-alueen välistä rajaa muuttuneen ratikan tilavarauksen vuoksi ja saadun muistutuksen perusteella.
 - Slåttmossenin lähivirkistysalueen (VL) eteläosaan osoitettiin ohjeellinen ulkoilureitti (ur).
 - Korjattiin pohjavesialueen raja koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) saadun lausunnon perusteella.
 - Tarkennettiin tärkeää pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä ja kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta saadun lausunnon perusteella.
 - Tarkennettiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisien lisäksi kerroksellisena.
 - Korjattiin Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima) rajausta viimeisimpien selvitysten mukaiseksi saadun lausunnon perusteella.
 - Lisättiin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) nro 93201 alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima), saadun lausunnon perusteella.
 - Lisättiin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille nro 8 poikkeamis päätöksen nro LP-092-2025-02189 ja rakentamislupahakemuksen mukainen auton säilytyspaikan rakennusala (a).

- Muutettiin rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppaamorakennuksen (pr) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et).
 - Lisättiin kaavamääräyksistä puuttunut liike- ja toimistotilan määrää koskevan kaavamerkinnän (klt%) selite.
 - Muutettiin kaupunginosan rajaa niin, että kaavaehdotuksella osoitettu Porvoonväylän laajennettava liikennealue (LT) on kokonaan Rajakylän kaupunginosan alueella.
 - Nimettiin Porvoonväylän pohjoispuolella oleva suojaviheralue Voimamäeksi (nimistöryhmä 22.10.2024).
 - Tarkistettiin johtoaluevarauksia.
 - Tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.
- Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen ja muistutuksen perusteella. Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
- Lisättiin tieto päätöksistä, jotka koskevat Fazerilan pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä, selostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaan kohtaan saadun lausunnon perusteella.
 - Päivitettiin kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti uusimpien rakennushistoriaselvityksien mukaiseksi sekä pilaantuneita maa-alueita koskeva teksti viimeisimpien selvityksien mukaiseksi saadun lausunnon sekä mielipiteen perusteella.
 - Lisättiin tieto T-korttelia koskevasta sitovasta tonttijaosta selostuksen asemakaavan kuvausta koskevan lukuun 4 saadun muistutuksen perusteella.
 - Lisäksi selostukseen tehtiin kaavakarttaan tehtyjen muutoksien mukaisia tarkistuksia.
- Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen uudelleen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus on ollut nähtävillä 13.5.-11.6.2026 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 21 kappaletta ja niitä saatiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen on tehty seuraavat korjaukset:
- Saadun lausunnon perusteella teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *"Liiketoimien tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja."* Ja T-korttelialueelle on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan *"Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä."* Tarkistuksiin liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.
 - Saadun lausunnon perusteella T-korttelialueen asuntoja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *"Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu pihalue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä."* Tarkistukseen liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.
 - Saadun lausunnon perusteella ratikkapysäkkejä koskeva kaavamääräys on tarkennettu muotoon: *"Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta."*

- Saadun lausunnon perusteella tärkeälle tai veden hankintaan soveltuvalla pohjavesi-alueelle (pv) on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”*
- Saadun lausunnon sekä Vantaan kaupungille myönnettyjen lupien perusteella pv-alueen pohjaveden suojelua koskeneet kaavamääräykset on tarkennettu muotoon: *”Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, **tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa.** Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. **Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”**; ” Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin **tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.**” Jälkimmäisestä määräyksestä on poistettu valvoite, että valumavedet tulisi johtaa ensin öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta, perustuen Lupa- ja valvontaviraston Vantaan kaupungille myöntämään lupaan (14.4.2026, 165/2026, asiatus LVV-U/35632/2026) poiketa Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-alueääräyksestä nro 15 kaupungin hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti.*
- Voimamäen nimen ruotsinnos on korjattu muotoon *”Kraftkullen”* ja Rivieranraiton ruotsinnos muotoon *”Rivieraspåret”*.
- Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia, joista tärkeimpinä kaavamääräyksen järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi ja T-korttelialueen tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.
- Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saadun lausunnon perusteella. Kaavaselostukseen on tehty seuraavat korjaukset:
 - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arviointia on täydennetty Kehä III:een kohdistuvien vaikutusten arvioinnilla.
 - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-alueääräyksiä. Lisäksi lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.
 - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin

Rivieranraiton ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

- Lähtökohtien luvun 2.2.1 kuva 22 voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä on päivitetty.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	11
2. Lähtökohdat	13
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	13
2.2 Suunnittelutilanne	30
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	38
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	38
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	39
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	61
3.4 Asemakaavaratkaisu.....	62
4. Asemakaavan kuvaus.....	63
4.1 Kaavan rakenne	63
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	65
4.3 Aluevaraukset.....	65
4.4 Kaavan vaikutukset.....	67
4.5 Ympäristön häiriötekijät	81
4.6 Nimistö	82
5. Asemakaavan toteutus	82
6. Kaavatyöhön osallistuneet	82
7. Asemakaavan seurantalomake	84
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	86

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 25.3.2026
- Asemakaavakartta ja -määräykset 11.8.2026
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue – Pohjavesivaikutusarvio 27.6.2025, Liite kartta 8: Pohjaveden virtausmallin alue, reunaehdot ja kalibroitu pohjaveden taso.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Kaavaselostuksen kannen kuva: Havainnekuva Fazerintiestä. WSP Finland Oy.

Katu- ja tiesuunnitelmat:

- AFRY (30.9.2022). Valtatie 7 Länsimäentien vaihtopysäkit ja Kehä III liittymän parantaminen, Vantaa ja Helsinki, Tiesuunnitelma, 3T-1, Uudenmaan ELY-keskus.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Fazerila-Valio, 58624-2.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Metsätie-Fazerila, 58624-1.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset, Rivieranraitio, 58626-1.

Vantaan ratikan selvitykset ja aineistot:

- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: <https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja>
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarviointista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise, 21.3.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 2.9.2022
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Afry & WSP, 18.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 1.1, Nykytilanteen päivääjän melutasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 3.3, Raitioliikenteen enimmäisäänitasot ilman meluntorjuntaa, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 4.1, Yhteismelutilanne suunniteltu meluntorjunta päivääjän keskiäänitasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.

- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki.
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023.
- Vantaan ratikka / WSP Finland Oy, Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio 11.3.2026.
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus - Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025.

Rakennusperintö- ja kulttuurimaisemaselvitykset:

- Muukka, L. & Mäkyne, A. 2005: Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 22.3.2005.
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Vantaan kaupunki 2006.
- Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys, 2015. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy.
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki.
- Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Ramboll Finland Oy 5.4.2023.

Luontoselvitykset:

- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024. 14.6.2024.

Muu aineisto:

- Pöyry Finland Oy 2011: Vantaan Energia Oy – Fazerilan lämpökeskus – Maaperätutkimus. 23.3.2011.
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n puretun lämpökeskuksen maaperätutkimus ja -kunnostus 19.9.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-130919sm, 8.10.2013.
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n vanhan lämpökeskuksen purettujen öljyputkien alaisen maaperän tutkimus ja kunnostus 14.10.-26.11.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-131014sm, 20.12.2013.
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016.
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017.
- Vantaan väestö 2021/2022. Vantaan kaupunki.
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022.
- Golder Associates Oy 2022: Ympäristötekkinen maaperätutkimus – Vantaan ratikan itäosa 3 ja 4. 25.1.2022.
- Lupa- ja valvontaviraston päätös 165/2026, LVV-U/35632/2026, Tien ja raitiotien rakentaminen Fazerilan pohjavesialueelle ja Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä poikkeaminen sekä valmistelulupa, Vantaa, LVV 14.4.2026.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja ratikkaan liittyville toiminnoille. Ratikalle ja liittyviin toimintoihin kaavassa osoitettavat tilat perustuvat 26.1.2026 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnoksien tilavarauksiin. Lisäksi kaavalla varaudutaan Porvoonväylän vaihtopysäkkeihin ja huomioidaan kulttuuriperinnön suojelu. Asemakaavassa turvataan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus mm. muuttamalla yhteensä noin 3,962 ha teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta sekä kaavoittamatonta aluetta lähivirkistysalueeksi.

Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Fazerintielle osoitetaan uutta katualuetta. Kaava-alueessa ovat mukana ne asemakaavoitetut kiinteistöt kokonaisuudessaan, joiden pinta-alan kaavamuutos vaikuttaa.

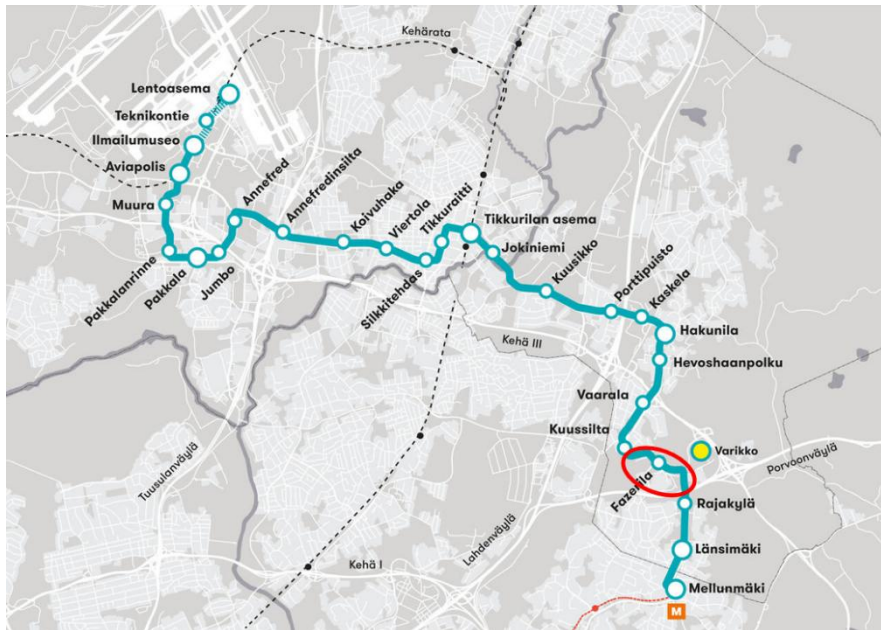
Kaavassa annetaan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, työmaavesien käsittelyyn, melu- ja värinäsuojaukseen, kaupunkikuvaan, rakennusperinnön suojeluun sekä mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon liittyviä määräyksiä.

Vantaan ratikka on suunniteltu pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen, Ilmailumuseon päätepysäkille. Linjan jatkamista lentoasemalle asti tarkastellaan ja tarkastelun on tarkoitus valmistua kesäkuun 2026 loppuun mennessä. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa ja hanke on osa maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2023 -suunnitelmaa sekä valtion ja Helsingin seudun kuntien välistä MAL-sopimusta.

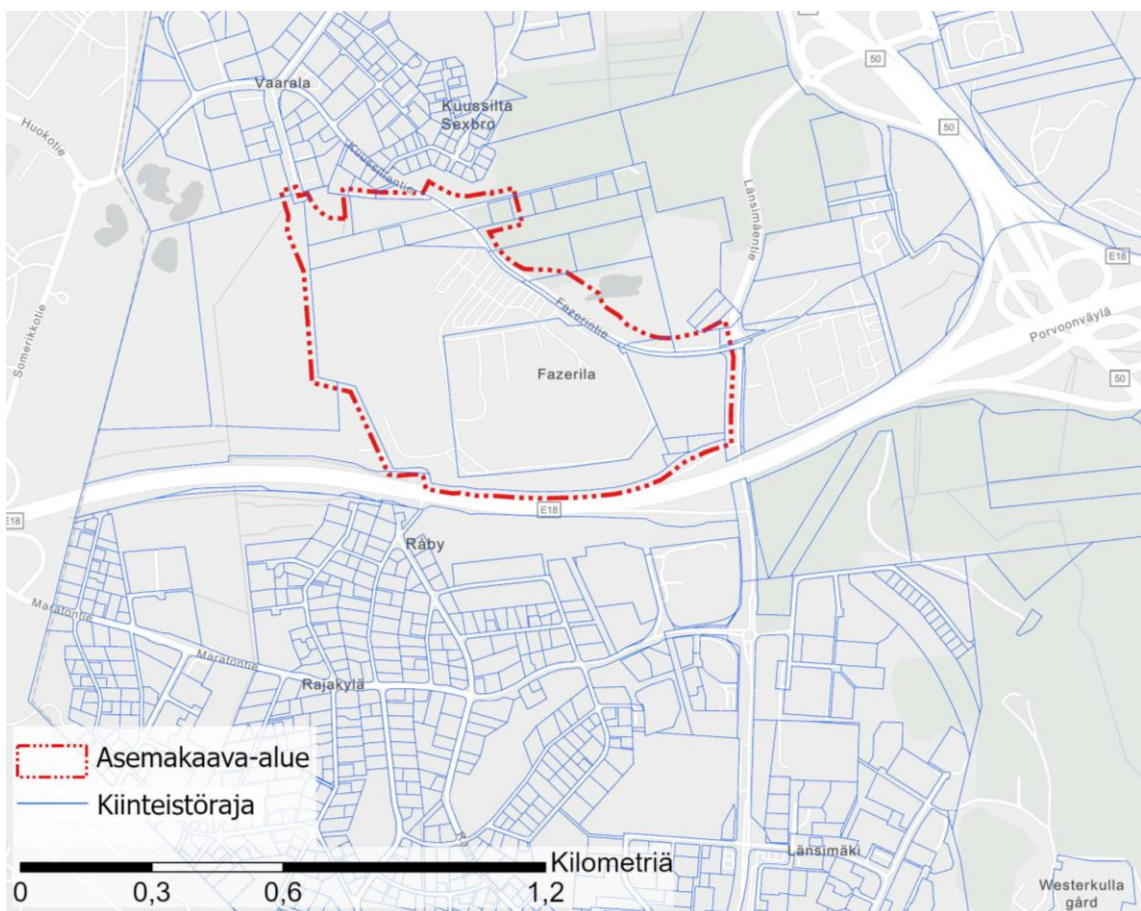
Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2026 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijaon muutoksia.

Kuva 2. Vantaan rati-
kan reitti Mellunmäen
metroasemalta Haku-
nilan, Tikkurilan ja
Aviapoliksen kautta
lentoasemalle. Rati-
kan päätepysäkinä
lännessä on ensim-
mäisessä vaiheessa
tarkoitettu olla kaava-
muutosalueelle sijoit-
tuva Ilmailumuseon
pysäkki. Jatkoa Lento-
asemalle asti tarkas-
tellaan. Kaava-alueen
likimääräinen sijainti
näkyvyy kuvassa punai-
sella ympyröitynä.

Kuva 3. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alue.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Itä-Vantaalle Vaaralan kaupunginosaan. Vaaralan kaupunginosa sijaitsee kaupungin rajalla Porvoonväylän ja Kehä III:n muodostamassa kolmiossa. Tikkurilan rautatieasemalle on matkaa noin seitsemän kilometriä ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle noin 12 kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 43,7 ha.

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä vuoden 2023 ilmakuvaan päällä oranssilla pistekatkoviivalla.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alueella Fazerin teollisuusalueella on rakennettu suuria rakennusmassoja, mutta korttelialueen länsi- ja itäosassa sijaitsee laajoja puustoisia rakentamattomia alueita.

Kaava-alueen pohjoisosassa, Hopeatien eteläpuolella sijaitsee ympäristöstään erottuva korkeampi alue, joka koostuu kalliosta, järkäleistä ja alueelle kasatuista maamassoista. Alueella on kasattu maata todennäköisesti ympärillä tehtyjen tie- ja pysäköintipaikkojen rakentamisen tieltä. Etenkin kaava-alueen pohjoisosassa on nykyisin suurimmilta osin rakentamatonta ja metsän peitossa. Metsäiset alueet reunustavat osin myös Fazerintietä.

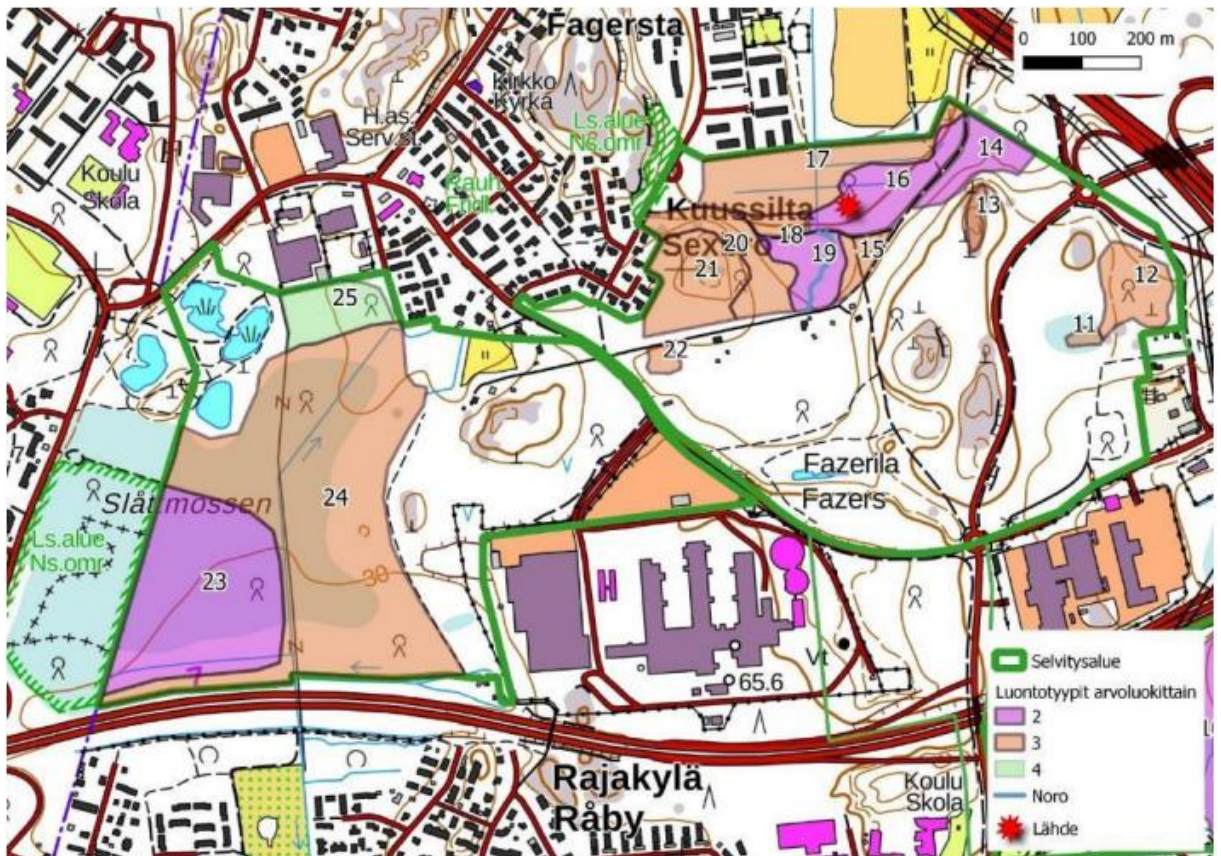
Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021), sekä Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma vuonna 2020.

Kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuvat Kuussillan vanhat kuusikot. Selvityksessä kaava-alueen pohjoisosan metsäalueelta tunnistettiin useita luontoarvoja. Kaava-alueelle osuu kaksi luontotyyppin aluerajausta, jotka ovat arvoluokan 3 alueita. Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä.

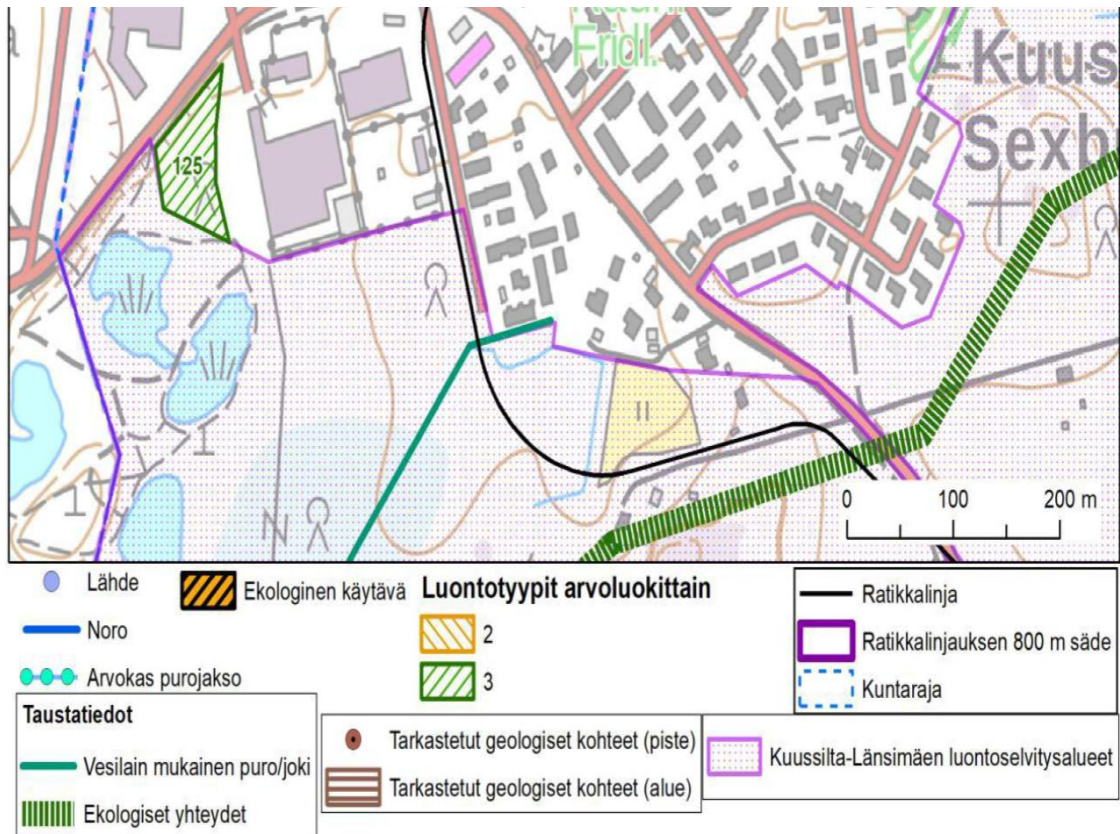
Alue 24: Isovarpuräme, Varpukorpi, Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas, Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas, Varttunut lehtipuuvaltainen lehtomainen ja tuore kangas. Valtakunnallisesti vaarantuneita (VU) luontotyyppejä, joista osa on valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) ja erittäin uhanalaisia (EN) sekä Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU) luontotyyppejä.

Alue 22: Kosteä keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti silmälläpidettävä luontotyyppi (NT) sekä tuore keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi (VU).

Kuva 5. Kuussillan alueen luontotyyppikohteiden rajaukset arvoluokkineen. Ote Länsimäen ja Kuussillan kaavarunkojen luontoselvityksestä (Faunatica Oy 2020).

Asemakaava-alueella on aiemmissa pienvesi- ja virtavesiselvityksissä (Vantaan kaupunki & FCG Planeko 2009) arvokkaaksi tunnistettu vesilain mukainen puro (Kuussillanoja), jonka luonnontilaa arvioitiin luontoselvityksessä. Asemakaava-alueella puro kulkee putkessa ja sen luonnontilaisuus on heikentynyt kaava-alueen päädyssä. Lisäksi tunnistettiin ekologinen runkoyhteys kaava-alueen pohjoisosassa, Slättmossenin alueella. (Faunatica Oy 2021).

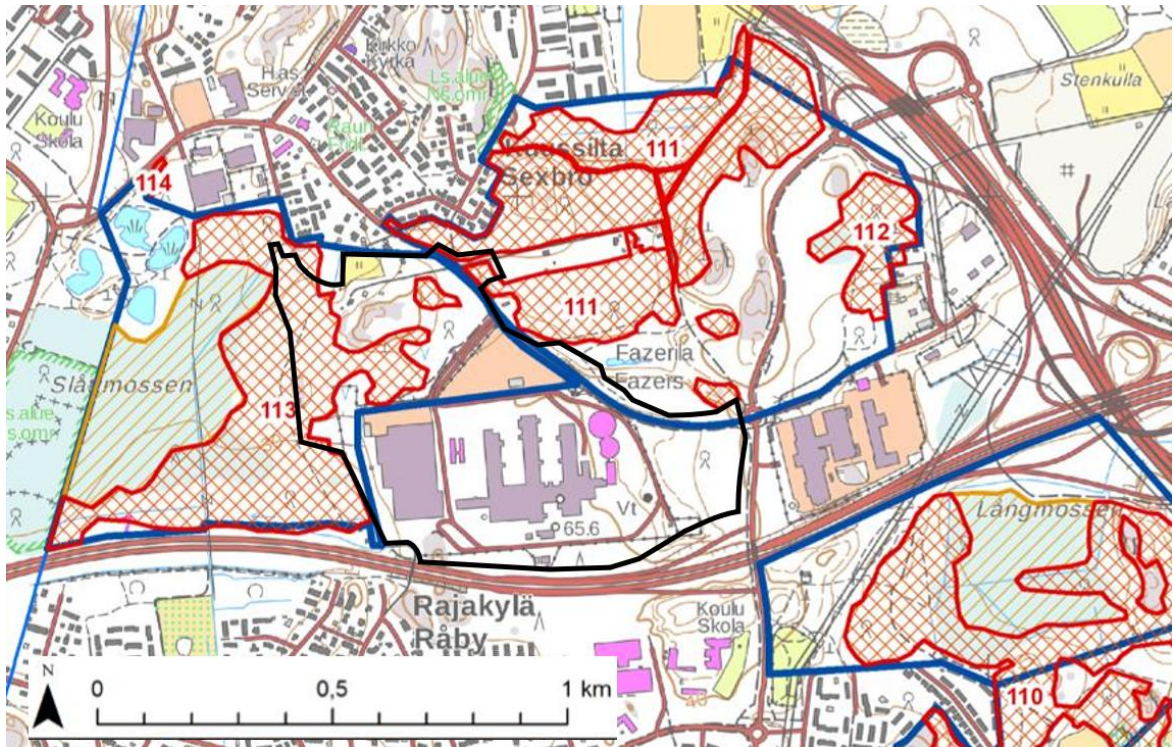
Kuva 6. Kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuvat huomionarvoiset luontokohteet. Ote Länsimäen ja Kuusillan kaavarunkojen luontoselvityksestä (Faunatica Oy 2020).

Sammalet

Kuusillan kaavarunkoalueilta suoritetun luontoselvityksen yhteydessä kaavan alueelta havaittiin lahojaviosammalta. Lahokaviosammalten havainnot painottuvat kaava-alueen pohjoisosiin, Kuusillanniityn itäosaan (Slåttmossen) ja Kuusillanpuiston alueelle. Kuusillanniityn itäosa kuuluu laajempaan Slåttmossen itäinen -esiintymisalueeseen. Alue on voimakkaammin hakattu korpinen metsikkö, jossa lajia esiintyy tällä hetkellä hyvin runsaasti kannoilla. Stabiilimmat lahopuustoiset vanhat ja varttuneet metsät alueella pitävät huolen lajin edellytyksistä alueella, vaikka hieman käsitellymmissä osissa saattaakin tulla katkoja lahopuun tarjonnassa. (Faunatica Oy, 2020).

Fazerintien pohjoispuolelle sijoittuu Kuusillan lahojaviosammaleen ydinalue (nro 111). Alueella riittää pohjoisrinteitä ja kosteita kuusivaltaisia soita ja suonreunuksia, joten lahopuujatkumo on monin paikoin täydellinen. Lähempänä Fazerilaa metsät ovat sekundäärisiä, mänty- ja lehtipuuvaltaisia eikä lahojaviosammaltakaan havaittu kuin parissa kosteammassa kuopassa. (Faunatican raportteja 38/2021)

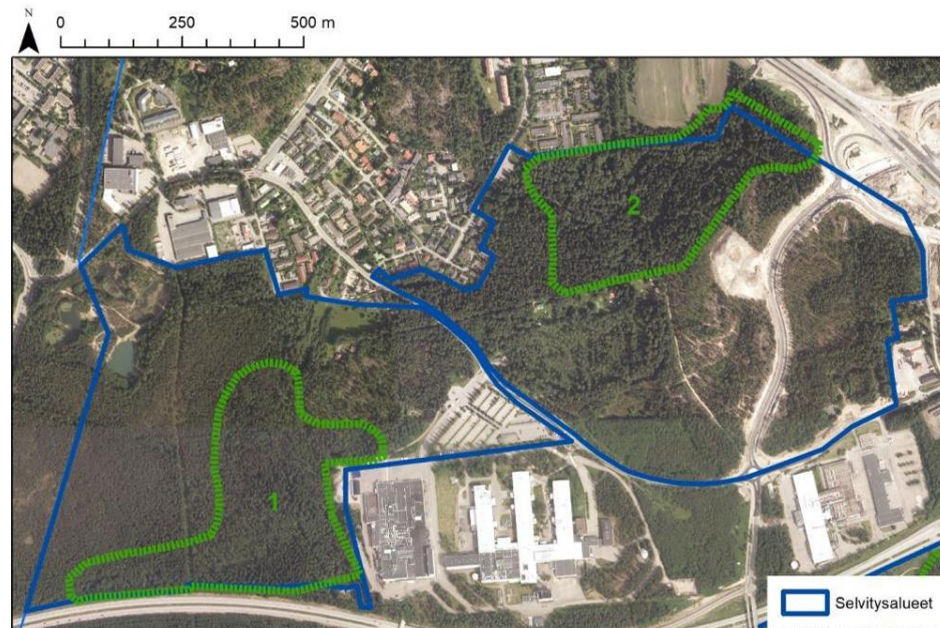
Fazerintien eteläpuolelle sijoittuu Slåttmossen itäinen lahojaviosammaleen ydinalue (nro 113). Slåttmossenin rämeen ja Fazerin tehtaiden välinen kuusivaltainen metsäalue on paljolti lahojaviosammalle sopivaa. Korpiset suonreunukset ja kosteahkot kangasmetsät ovat osin hyvinkin lahopuustoisia ja lahopuujatkumo alueella vaikuttaa vähintään kohtalaisen hyvältä. Kohteen itäosassa on yksi pääalueesta erillinen kahden vanhan hiekkakuopan muodostama osa-alue. Tämä alue on yhteydessä pääalueeseen kehityskelpoisen kuusisekametsän välityksellä. Kuusillan ja Slåttmossenin itäiset lahojaviosammal-alueet ovat pistearvojen perusteella lajin parhaimpia tunnettuja esiintymiä Vantaalla. Luontoselvityksessä suositellaan ainakin näiden kuvioiden keskeisimpien osien säilyttämistä lahojaviosammaleen kannalta mahdollisimman hyvälaatuisina. (Faunatican raportteja 38/2021)

Kuva 7. Lahokaviosammaleen ydinalueiden rajaukset. (Faunatican raportteja 38/2021) Kaava-alueen likimääräinen sijainti esitetty kuvassa mustalla viivalla.

Linnut

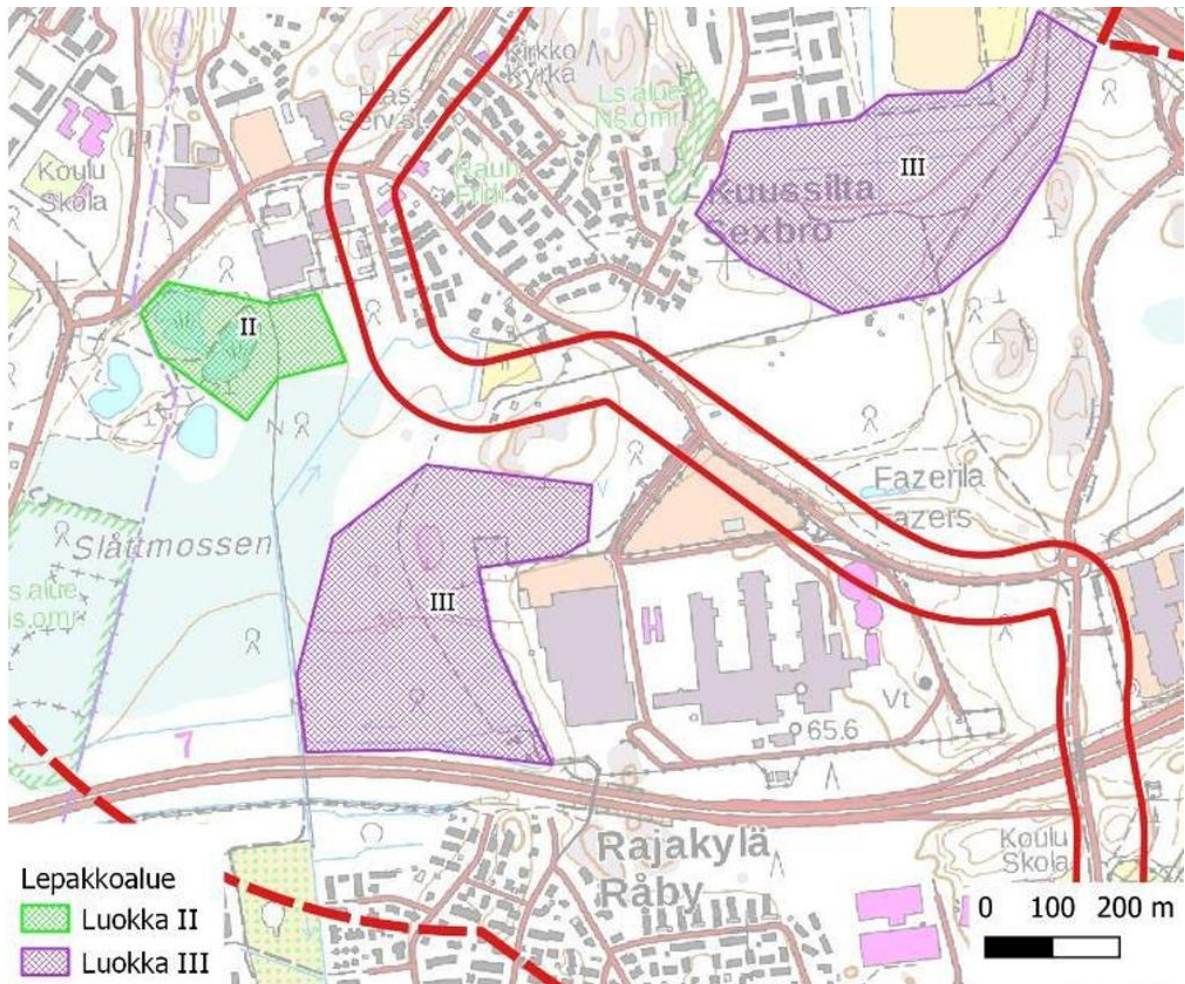
Kuussillan selvitysalueella pesii monimuotoinen ja runsaslukuinen linnusto. Erityisesti huomioitavien lajien osuus koko lintumäärästä on huomattava. Pesimäkaudella 2020 kaava-alueelta tunnistettiin erittäin uhanalainen viherpeippo ja silmälläpidettävistä lajeista västäräkki. Muita erityisesti huomioitavia lintulajeja kaava-alueella ovat korppi, tilitalti, mustapääkerttu, kultarinta, puukiipijä, metsäviklo ja sirittäjä. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja ei kaava-alueelta havaittu. Kaava-alueelle sijoittuu osittain pesimälinnustolle arvokkaaksi arvioitu alue. Luotoselvityksessä todetaan, että säilyttämällä nämä reheväkasvuisimmat, iäkkäimmät ja luonnonmukaisimmat metsäalueet voidaan turvata Länsimäen alueen linnuston monimuotoisuutta tulevaisuudessakin. (Faunatican raportteja 38/2021)

Kuva 8. Pesimälinnustolle arvokkaimmat osat alueet Kuussillan selvitysalueella. (Faunatican raportteja 38/2021)

Lepakot

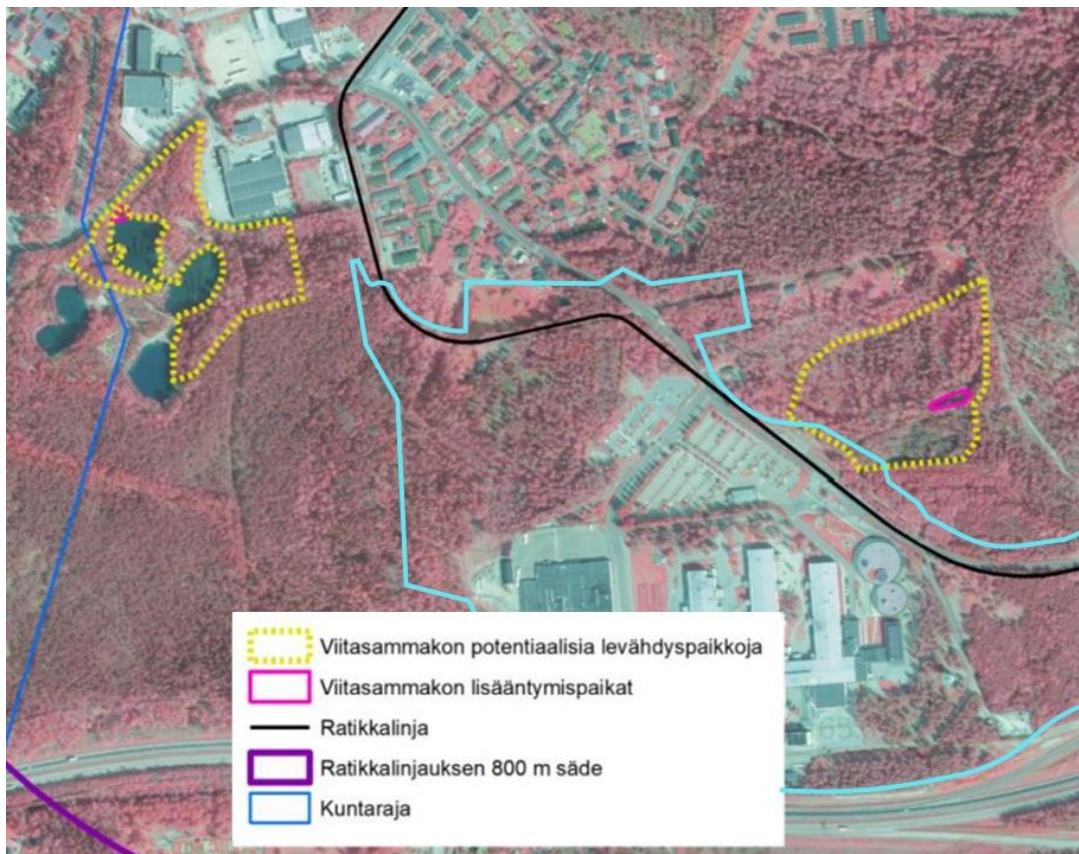
Kaava-alueen pohjoisosan metsäalueelta tehtiin vuonna 2020 lukuisia havaintoja pohjanlepakosta sekä viiksi-/isoviiksisiiipasta. Pohjanlepakko on elinympäristövaatimuksiltaan erittäin joustava laji. Viiksi-/isoviiksisiiipat ovat vaateliaampia, jotka esiintyvät tyypillisesti metsissä. Kaava-alueen länsiosaan sijoittuu lepakoiden käyttämä alue, joka on luokiteltu luokkaan III. Luokkaan III kuuluvat alueet eivät ole luonnonsuojelulain mukaan säilytettäviä kohteita, vaan ne on suositeltava huomioida maankäytössä mahdollisuuksien mukaan. *(Faunatican raporteja 38/2021)*

Kuva 9. Kuussillaan lepakkoalueet. *(Faunatican raporteja 38/2021)*

Viitasammakko

Viitasammakko kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Kaava-alueen pohjoispuolelle sijoittuu Fazerilan lammikko, joka on todettu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Kaikki toimet, jotka voivat heikentää lammikon ekologista tilaa ja yhtenäisyyttä, ovat luonnonsuojelulain perusteella kiellettyjä. Luontoselvityksessä lammikon ympäristöön on osoitettu hahmotelma viitasammakon potentiaalista levähdyspaikkaa, joka ulottuu osin kaava-alueelle. Rajaukset tulee tarkentaa suunnittelun edetessä. *(Faunatican raporteja 38/2021)*

Kuva 10. Hahmotelma viitasammakon potentiaalisista levähdyspaikoista lisääntymispaikkoja ympäröivillä maa-alueilla. (Faunatican raportteja 38/2021) Kaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty vaalean sinisellä viivalla.

Liito-orava

Kuussillan alueelta on tehty liito-oravahavaintoja vuosina 2020 ja 2021. Havainnot jäivät kuitenkin kaava-alueen ulkopuolelle. (Faunatican raportteja 38/2021). Kevään 2021 aikana Kuussillan kaavarunkoalueen liito-oravatilanne kartoitettiin kahteen kertaan kevään eri vaiheissa: huhti- ja toukokuussa. Liito-oravasta ei tehty Kuussillan kaavarunkoalueella papanahavaintoja kummallakaan kartoituskäynnillä keväällä 2021. Kaavarunkoalueelta kuitenkin paikallistettiin liito-oravan elinympäristöksi soveltuvia metsäalueita sekä useita kolopuita. Liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt sijaitsevat Kuussillan kaavarunkoalueen pohjoisosassa ja läntisissä keskiosissa. Soveltuvat alueet sijoittuvat suurimmaksi osaksi alueille, jotka on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa 2020 merkitty LUO-alueeksi. Kuussillan kaavarunkoaluetta ei kevään 2021 selvitystulosten perusteella katsota liito-oravan elinympäristöksi, vaikka se sellaiseksi osin soveltuu.

Koko Vantaan laajuudelta on tehty liito-oravan suojelusuunnitelma, jonka yhteydessä on kartoitettu liito-oravien esiintyminen Vantaalla (Ramboll 2022). Kaava-alueen länsiosa määriteltiin suojelusuunnitelmassa liito-oravalle soveltuvaksi alueeksi.

Faunatica Oy teki Vantaan kaupungin toimeksiannosta Kuussillanniityn alueella liito-oravan esiintymiselvityksen keväällä 2024. Selvitysalueelta ei havaittu kartoitushetkellä liito-oravan panoita. Koska selvitysalueelta ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä, siellä ei tulkita olevan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Vaikka kartoitushetkellä ei löytynyt merkkejä liito-oravasta, selvitysalueelta rajattiin yksi liito-oravalle soveltuva metsäkuvio (luokka 2), jossa kasvaa järeitä kuusia sekä haapaa. Lisäksi selvitysalueella havaittiin kaksi liito-oravan pesäpuuksi soveltuvaa kolohaapaa. Muuten selvitysalue soveltuu puustoisilta osin liito-oravan liikkumis- ja ruokailualueeksi. (Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024)

Kuva 11. Kevään 2024 liito-oravaselvityksen selvitysalueet rajattuna ilmakuvan päälle sinisellä viivalla ja liito-oravalle soveltuva metsäkuvio merkittynä keltaisella viivarasterilla. (Faunatican raportteja 32/2024)

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Westerkullanojan, Kormuniitynojan sekä Kuussillanojan valuma-alueisiin. Nykyiset valuma-alueet ovat pääosin vettä läpäisevää maanpintaa. Kaava-alueen länsiosassa kulkee Kuussillanoja, joka on vesilain mukainen puro. Lisäksi alue kuuluu Fazerilan pohjavesialueeseen.

Fazerilan pohjavesialue (tunnus 0109252) sijoittuu Vantaan Vaaralan ja Länsimäen kaupunginosien välille. Alue on 1-lk vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka kokonaispinta-ala on 2,84 km² ja josta 1,43 km² on varsinaista pohjavedenmuodostumisaluetta. Pohjavesialuetta koskevat Fazerilan vedenottamoiden suoja-alueita koskevat Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antama päätös nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antama päätös nro 01/0064/2. Päätöksessä nro 53/2000/1 on annettu suoja-alueita koskevia määräyksiä, joita on täydennetty päätöksellä nro 01/0064/2. Kaava-alueella pohjaveden pinnan keskiarvotasot (N2000) vaihtelivat n. +26 ... +30 välillä (Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus - Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025).

Lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt Vantaan kaupungille luvan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja niihin liittyvien kevyen liikenteen yhteyksien sekä vesihuoltolinjojen rakentamiselle Fazerilan pohjavesialueelle sekä luvan poiketa Fazerin pohjavedenottoa koskevan suoja-aluepäätöksen (Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätös nro 53/2000/1, siten kuin Vaasan hallinto-oikeus on sitä päätöksellään nro 01/0064/2 muuttanut) suoja-aluemääräyksistä 13, 15 ja 22 a hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti. (Asiatunnus LVV-U/35632/2026.) Päätöksissä nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 annetut suoja-aluemääräykset ovat muita hankkeita koskien edelleen sellaisinaan voimassa ja tulee huomioida pohjavedenottamoiden suoja-alueilla, ellei valvontaviranomainen myönnä lupaa poiketa suoja-aluemääräyksistä.

Fazerin vedenottamoiden lähisuojavyöhykettä koskeva määräys 22 a kuuluu: ”Alueelle ei saa rakentaa uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä.” Suoja-aluemääräyksen on antanut

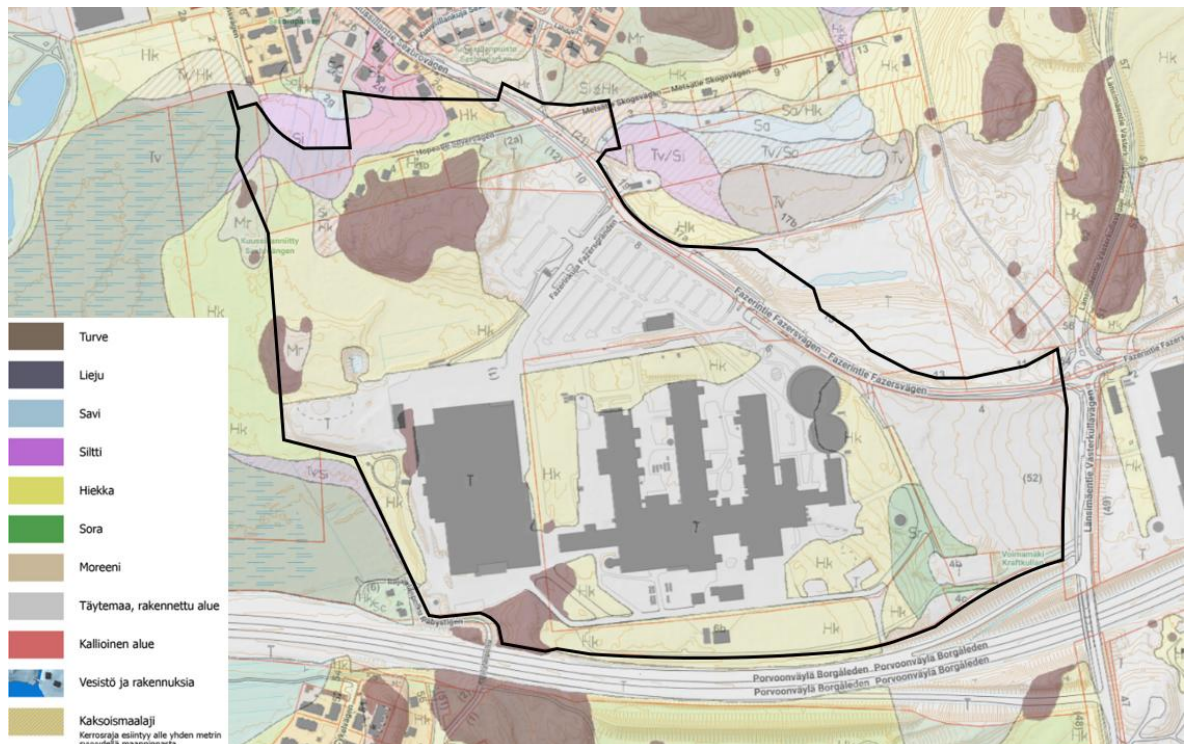
Vaasan hallinto-oikeus päätöksellään nro 01/0064/2 Fazerin vedenottamoiden ja niiden suoja-aluepäättöksen haltijan Oy Karl Fazer Ab:n vaatimuksesta. Oy Karl Fazer Ab on Vantaan lupahakemuksista antamassaan muistutuksessa todennut, että se ei vastusta hanketta. Suunnittelussa on otettu huomioon yhtiön tarpeet ja näkemykset. Luvanhaltija korvaa yhtiölle mahdollisesti aiheutuvat edunmenetykset. Tällä sekä vesitalouslupan ratkaisun perusteluista ilmenevillä perusteilla Lupa- ja valvontavirasto on voinut myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräyksestä 22 a.

Fazerin vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskeva määräys 13 kuuluu: "Alueella on kielletty ojien tai muu maankaivu, mistä voi aiheutua pohjaveden likaantumisvaaraa, pohjaveden haitallista purkautumista, pohjaveden määrän vähentymistä tai pohjavettä likaavan pintaveden imeytymistä maaperään." Osa lupahakemuksen mukaisista työnaikaisista kaivannoista ulottuu pohjavedenpinnan alapuolelle. Kaivantoihin suotautuva pohjavesi pumpataan pois, mistä aiheutuu tilapäistä pohjaveden määrän vähentymistä. Rakennettavat pohjavesisuojuukset pienentävät alueella muodostuvan pohjaveden määrää vähäisissä määrin. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan nämä vaikutukset eivät vaaranna pohjavesialueen määrällistä tilaa tai Fazerin ottamoiden antoisuutta, ja poikkeus suoja-aluemääräyksestä 13 on voitu myöntää pohjaveden määrän vähentymisen osalta. Vedenottamosta otettava raakavesi voi samentua rakentamisen aikana, jolloin vedenotto voidaan joutua väliaikaisesti keskeyttämään Fazer II vedenottamosta. Lupa- ja valvontavirasto toteaa päätöksessään, että kyseessä ei kuitenkaan ole sellaisesta likaantumisvaarasta, mitä suoja-aluemääräyksessä tarkoitetaan, eikä tältä osin tarvita poikkeamista.

Fazerin vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskeva määräys 15 kuuluu: "Alueelle ei saa rakentaa uusia yleisiä liikenneväyliä tai paikoitusalueita, ellei niiden luiskiin rakenneta sen hetken tietämyksen mukaan pohjavedelle varmimmin suojan antavia suojauksia. Liikenneväylien sivuojat on ohjattava pohjavesialueen ulkopuolelle ja varustettava öljynerotuskaivoin. Paikoitusalueet on asfaltoitava ja sadevedet ohjattava öljynerottimen kautta viemäriin tai pohjavesialueen ulkopuolelle." Hakemuksen mukaan liikenneväylien ja Tilustien paikoitusalueen hulevedet johdetaan pohjavesisuojuuttujen ojien tai hulevesiviemärin kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Ennalta arvioiden öljynerottimien rakentamisella ei olisi vaikutusta Fazerin pohjavedenottamolta saatavan veden laatuun, joten Lupa- ja valvontavirasto on voinut myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräykseen 15 sen osalta, että öljynerotuskaivoja ei tarvitse rakentaa liikenneväylien sivuosiin eikä öljynerottimia Tilustien paikoitusalueelle.

Maaperä

Kaava-alueen maanpinta vaihtelee tasovälillä noin +49 - +30. Maalajikartan mukaan kaava-alueen maaperä on vaihdellen täyttöä, hiekkaa, moreenia, soraa, savea ja silttiä. Pohjoisosassa on pieni alue turvetta. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 19 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kuva 12. Maalajikartta. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on osoitettu mustalla viivalla.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Kaava-alueen maanpinta vaihtelee tasovälillä noin +49 - +30 ja korkeimmat kohdat sijoittuvat rakentamattomille alueille Fazerin tehtaan itä- ja länsipuolelle Fazerintien eteläpuolella. Muilta osin asemakaava-alue on melko tasainen.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaava-alue kuuluu Hakunilan suuralueelle, jossa asui vuoden 2021 lopussa noin 30 000 henkeä. Vaaralan kaupunginosassa asuin vuoden 2021 lopussa 2 989 asukasta, Länsimäen kaupunginosassa 5 712 asukasta ja Rajakylän kaupunginosassa 4 109 asukasta. (Vantaan väestö 2021/2022)

Hakunilan suuralueen väestö kasvoi ripeää vauhtia etenkin 1970-luvun alkupuolelta 1990-luvun puoliväliin. Sen jälkeen väestönkehitys on ollut aaltoilevaa. Vuoden 2015 alussa alueella asui 29 100 asukasta, joista lähes 40 prosenttia asui Hakunilan kaupunginosassa. Suuralueen väestöstä runsas viidennes on vieraskielisiä. (Vantaa alueittain 2015)

Hakunilan suuralueen väestön määrän ennustetaan kasvavan ennustejakson aikana noin 4 600 henkilöllä. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan kasvavan noin 80:llä ja kouluikäisten vähentyvän noin 100 lapsella. 16–29-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan noin 1 000:lla, 30–64-vuotiaiden 2 300:lla ja 65 vuotta täyttäneiden 1 300 henkilöllä. (*Vantaan väestöennuste 2022–2045*)

Uudisrakentamisen myötä Hakunilan suuralueen väestönkasvu keskittyy Hakunilan kaupunginosaan, jonka väkiluvun ennustetaan kasvavan noin 3 000 asukkaalla. Länsimäessä väestön määrän arvioidaan kasvavan 1 200:lla ja Vaaralassa noin 600 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien kasvu on hyvin vähäistä ja asukasmäärän ennustetaan hieman vähenevän Rajakylässä, Itä-Hakkilassa ja Sotungissa. (*Vantaan väestöennuste 2022–2045*)

Asuminen

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee asuinrakennus, joka on rakennettu 60-luvulla, sekä siihen liittyvä talousrakennus.

Palvelut ja työpaikat

Kaupallisten ja osin myös julkisten palveluiden keskus sijaitsee Hakunilan keskustassa. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee Länsimäki, joka on lähipalvelujen alakeskus, jossa pääosa palveluista sijaitsee Länsimäentien tuntumassa (*Vantaa alueittain 2015*). Fazerintien varrelle sijoittuvat Fazer Leipomot Oy, Valio Oy Vantaan tehdas, L&T rakennus- ja teollisuussiivous sekä Ruskon Betoni Oy Vantaan betoniasema.

Hakunilan suuralueella oli vuonna 2013 vajaat 6 800 työpaikkaa. Melkein joka kolmas työpaikoista oli teollisuuden parissa, mikä oli huomattavasti enemmän kuin muilla suuralueilla. (*Vantaa alueittain 2015*)

Vaaran, Länsimäen ja Rajakylän alueen palveluihin kuuluu useampi päiväkotit. Peruskoulut sijaitsevat Hakunilassa, Länsimäessä ja Rajakylässä. (*Vantaa.fi*).

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Porvoonväylän pohjoispuoleista aluetta hallitsevat Fazerin ja Valion tehdasalueet suurine teollisuusrakennuksineen ja pysäköintialueineen. Slåttmossenin pohjoispuolelle sijoittuu Vaaran pientaloalue. Fazerintien pohjoispuoleista aluetta hallitsevat metsäalueet. Porvoonväylän eteläpuolella Länsimäentien molemmin puolin sijaitsee väljää rivi- ja kerrostalorakentamista.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueelle sijoittuva Fazerilan teollisuusalue kertoo sekä merkittävän teollisuuslaitoksen että Vantaan kaupungin kehityshistoriasta. Fazerin merkitys Suomen elintarviketeollisuuden historiassa on suuri ja teollisuusalue edustaa pääpiirteissään 1960- ja 70-lukujen teollisuusrakentamista. Aluetta on täydennysrakennettu ja rakennuksia on laajennettu, mutta kokonaisuudessaan alue on kohtalaisen hyvin säilynyt. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

Fazerilan alueen rakennuksia on selvitetty useammassa vaiheessa. Vuonna 2015 tehtiin Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehtien toimesta makeiskonttorin rakennushistoriaselvitys ja vuonna 2023 Rambollin toimesta Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Lisäksi Vantaan kaupunginmuseo on omana työnään arvottanut Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen vuonna 2023 tehdyn kohdekäynnin pohjalta. Alueen rakennuksista Fazerilan konttori- ja tehdasrakennus sekä Fazer Experience (vierailu- ja kokouskeskus) ovat rakennusperintökohteita.

Fazerilan konttori- ja tehdasrakennus 1956 (laajennettu 1956–1966 ja 1982) on inventoinnissa todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennusperintökohteeksi (Vantaan kaupunginmuseon

kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024). Tehdasrakennus on valmistunut monessa osassa alkaen vuonna 1956 valmistuneesta keksitehtaasta. Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana. Suklaanruskealla klinkkerillä päällystetty makeiskonttori sisääntulosta vasemmalle on valmistunut 1966 ja korkea viileävarasto vuonna 1982. Vuonna 1971 Pitäjänmäen ja Konalan leipomot siirtyivät Fazerilaan. Toiminta Fazerin vanhalla Tehtaankadun tehtaalla Helsingissä päättyi vuonna 1963. (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Eskola 2006)

Fazerilan tehdaskokonaisuuden arvot keskittyvät etenkin Kurt Simbergin suunnittelemaan makeiskonttoriin. Makeiskonttori peruskorjattiin vuonna 2016, jolloin sen julkisivuihin tehtiin suhteellisen isoja muutoksia. Suurimpina muutoksina oli sokkelikerroksen muuttaminen lasiseksi, sekä julkisivulaatoituksen vaihtaminen. Muutostöissä on huomioitu alkuperäinen arkkitehtuuri siten, että

uusi laatoitus tehtiin Italiassa vanhan mukaisesti. Vaikka alkuperäisyysarvot kärsivät muutostyössä, on tehtaan alkuperäinen arkkitehtuuri vielä hyvin havaittavissa ja koska rakennuksella on erittäin suuri historiallinen merkitys alueelle, on rakennus inventoinnissa todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. (Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024)

Kuva 13. Konttori- ja tehdasrakennus (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979).

Fazerin vierailu- ja kokouskeskus Fazer Experience on valmistunut vuonna 2016 Fazerin toiminnan 125 vuoden kunniaksi makeiskonttorin kylkeen. Arkkitehtitoimisto K2S:stä Mikko Summanen, Niko Sirola ja Kimmo Lintula suunnittelivat vierailukeskuksen ja makeiskonttorin peruskorjauksen arkkitehtuurikilpailuvoiton perusteella. Rakennus on yhdessä tasossa oleva ja osin rinteeseen upotettu pyöreä lasiseinäinen rakennus, jossa on teräspalkkeihin ja -istikoihin perustuva runkorakenne. Rakennuksen uniikki julkisivulasitus on vekkämäinen rakenne, joka on suunniteltu kantamaan tuulikuorma. Rakenteessa on kaksi teräspilarikehää, joista ulompi on lasiseinän takana ja sisempi integroitu huonetilaa jakaviin rakenteisiin. Rakennusmassa sulautuu maisemaan antaen tilaa myös ympäröivälle luonnolle. Vierailukeskuksen materiaalivalikoimassa on panostettu suomalaisuuteen. (Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024)

Rakennusta ympäröivä pihapiiri, jossa kasvaa Fazerin tuotteiden kotimaisia raaka-aineita, kuuluu oleellisesti kokonaisuuteen. Pihasuunnitelman on tehnyt maisema-arkkitehti Yrjö Ala-Heikkilä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:stä. Suunnitelma perustuu neljään ympyrään, joissa on piknikpuisto, hedelmäpuisto, viljapelto ja tropiikki. Kolme ympyröistä sijoittuu vierailukeskuksen ulkopuolelle ja yksi sisälle. Ulkoalueiden ympyrät ovat todellisuudessa noin 19 metriä pitkiä ja 13 metriä leveitä soikioita. (KIRSTI, 2024)

Fazer Experience on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista, ja rakennus on pihapiireineen tuonut kerroksellisuutta Fazerilan tehdaskokonaisuuteen. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseon mukaan rakennuksen suojeluperusteet ovat riittävät, vaikka rakennus onkin iältään vielä nuori.

Kuva 14. Fazer Experience Vierailukeskus (Taija Timonen, Vantaan kaupunki 2022).

Fazerin tehtaan alueella on lisäksi erillinen voimalaitos ja vesitorni.

Vuonna 1963 valmistuneen rakennuksen suunnitteli arkkitehti Kurt Simberg ja rakennesuunnittelijana toimi insinööri A. Rosendahl. Rakennuksella on todettu olevan harvinaisuuteen, edustavuuteen, alkuperäisyyteen ja historialliseen todistusvoimaisuuteen liittyviä arvoja. Voimalaitoksen arkkitehtuuri edustaa puhdaslinjaista ja tarkoituksenmukaista 1960-luvun modernismia, jossa näkyy vielä funktionalismin tyyli, sekä Simbergille ominainen, selkeälinjainen ja toisaalta leikkisäkin tyyli. Muutokset julkisivuissa ovat niin pieniä, että rakennuksen alkuperäinen ilme on säilynyt. Julkisivujen materiaalit ja detaljit ovat kestäneet melko hyvin aikaa ja käyttöä. Rakennukseen kuului korkea, punatiilinen piippu, joka on purettu vuonna 2017. Piippu muodosti edelleen käytössä olevan Fazerin vesitornin rinnalla alueen toiminnasta kertovan maamerkin. Rakennus on nyt lähes käyttämättömänä ja voimalaitoksen säilymisedellytykset ovat heikot, ellei rakennukselle keksitä soveltuvaa uutta käyttötarkoitusta. Rakennuksen säilyminen osana tehdaskokonaisuutta ja sen historiasta sekä Simbergin arkkitehtuurista kertovana maamerkinä on kuitenkin toivottavaa. Mikäli rakennus säilyy, tulisi sen julkisivut säilyttää alkuperäisen kaltaisina. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

tössä olevan Fazerin vesitornin rinnalla alueen toiminnasta kertovan maamerkin. Rakennus on nyt lähes käyttämättömänä ja voimalaitoksen säilymisedellytykset ovat heikot, ellei rakennukselle keksitä soveltuvaa uutta käyttötarkoitusta. Rakennuksen säilyminen osana tehdaskokonaisuutta ja sen historiasta sekä Simbergin arkkitehtuurista kertovana maamerkinä on kuitenkin toivottavaa. Mikäli rakennus säilyy, tulisi sen julkisivut säilyttää alkuperäisen kaltaisina. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

Kuva 15. Voimalaitos (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979).

Fazer Leipomo sijaitsee makeistehtaan länsipuolella omalla tontillaan ja on valmistunut 1971. Se on alun perin arkkitehti Kalle Vartolan piirtämä ja edustaa ajalleen tyyppillistä ja laadukasta, mutta pitkälti käytännön sanelemaa teollisuusrakentamista. Leipomorakennuksella on jonkin verran edustavuuteen, alkuperäisyyteen ja historialliseen todistusvoimaisuuteen liittyviä arvoja. Merkittävimmät arvot liittyvät alkuperäisen käytön jatkumiseen ja rakennuksen todistusvoimaisuuteen osana elintarviketeollisuuden historiaa. Vastavalmistunut leipomo oli huomattavasti nykyistä laajuutta pienempi. Vanhinta, Siporex-palkeista rakennettua julkisivua on nähtävissä etelä- ja länsijulkisivuilla. Itäjulkisivun vuonna 1996 rakennettu osuus muistuttaa ulkoasultaan alkuperäistä. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

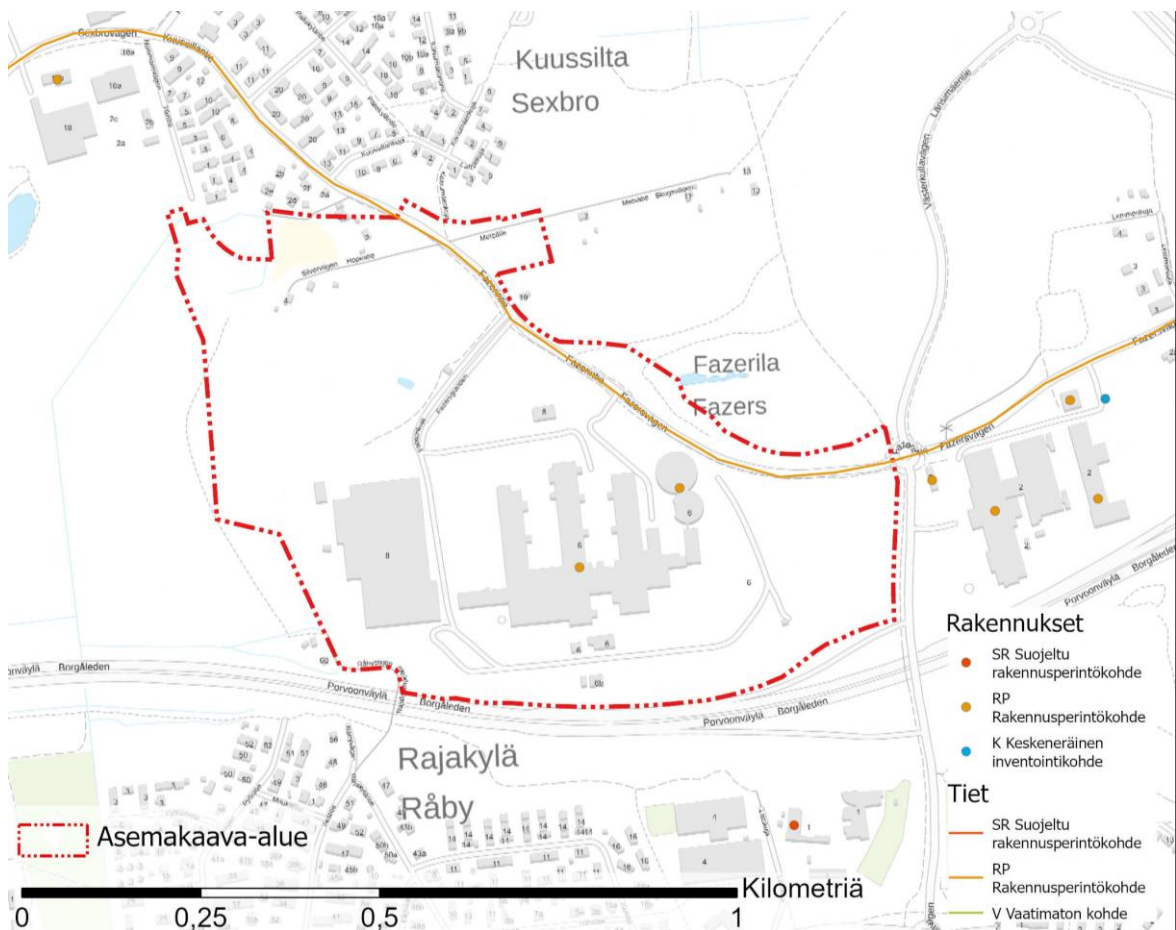
Nykyisin leipomorakennusmassa koostuu lukuisista vaihe vaiheelta rakentuneista, eri kokoisista ja eri näköisistä osista, eikä alkuperäinen rakennus enää kunnolla erotu tavanomaisempien ja teollisuushallimaisten osien lomasta. Muutokset on tehty leipomotuotannon jatkumisen ehdoilla, joten oletettavasti muutoksia tulee olemaan jatkossakin leipomotoiminnan jatkuessa rakennuksessa.

Tulevia korjaustöitä suunniteltaessa olisi toivottavaa kiinnittää huomiota alkuperäisen, raidallisen ja ohutrapatun Siporex-rakenteen säilyttämiseen julkisivuissa. Toivottavaa on myös, että sisätiloista porrashuone ja sitä valaiseva, sisäänkäynnin viereinen ikkuna säilytettäisiin, ja korjaamisessa pyritäisiin säilyttämään alkuperäiset tyylipiirteet pintamateriaaleineen. (Luomala, L. 2023)

Valion kiinteistölle sijoittuu neljä paikallisesti arvokasta rakennusta, mutta nämä jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana.

Muinaismuistolailalla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä ei kaava-alueelta tunneta käytävissä olevien tietojen perusteella.

Kuva 16. Kaava-alueelle sijoittuvat historialliset rakennuskohteet ja tiet kartalla.

Virkistys

Kaava-alue sijoittuu osin Slåttmossenin virkistysalueelle ja rajautuu Kuussillan virkistysalueeseen. Näiden alueiden kautta kulkee sekä maakunnallisia että paikallisia ekologisia yhteyksiä. Kaava-alueen vieressä, Länsimäentien myötäisesti, sijaitsee Hakunila-Rajakylä yhdyslihtolatu.

Liikenne

Autoliikenne

Itä-länsisuuntaisesti kulkeva Fazerintie on pääkokoojakatu, johon tonttikadut liittyvät. Kaava-alueen eteläreunalla itä-länsisuuntaisesti kulkee valtatie Porvoonväylä. Alueelta on erinomaiset yhteydet myös Kehä III:lle.

Joukkoliikenne

Suunnittelualueella Fazerintiellä sijaitsevat Fazerilan ja Fazerilankujan linja-autopysäkit. Myös Kuussillanpuiston kohdalla on linja-autopysäkki.

Kävely ja pyöräily

Fazerintien yhteydessä kulkee yhdistetyt kävely- ja pyörätiet. Alue liittyy paikallis- ja pääpyörätieverkostoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja d400. Länsipuolella on pienempi runkovesijohto d225, joka kulkee osin kaava-alueen halki.

Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin +85.00 ja ylin on noin +95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000-järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemärointi

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jätevesien d500 paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangan jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan d500 viettoviemärillä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemärointi

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien sekä Kuussillantien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kuormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Länsimäentietä pitkin Fazerintielle ja Fazerintietä sekä Kuussillantietä pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu suunnittelualueelle. Johdot kulkevat Fazerintietä ja Kuussillantietä pitkin ja suunnittelualueen vieressä Länsimäentietä pitkin.

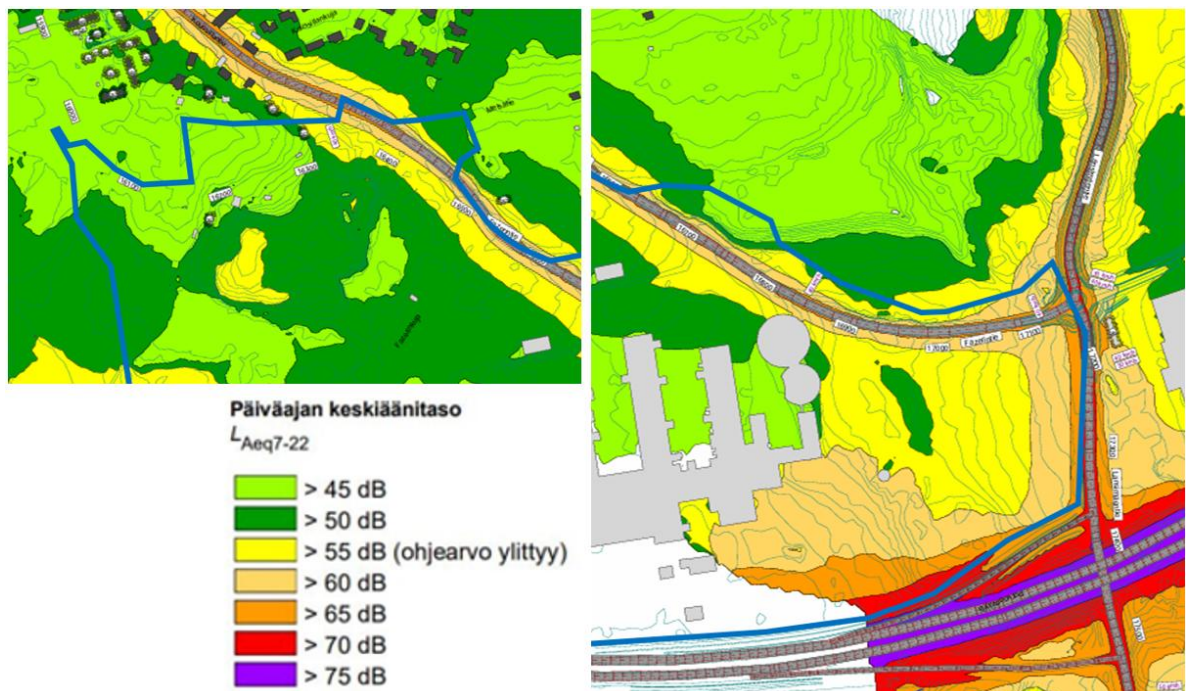
Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.1.2023) mukaisesti merkittävin melulähde suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Porvoonväylä, jonka päiväajan tiemelua nousee yli 75 dB:n.

Kuussillanniityn virkistysalueelle ja Hopeatielle paaluvälillä 16000–16500 ei nykytilanteessa koidu merkittävää katuliikenteen melua.

Fazerintiellä paaluvälillä 16500–17100 on pelkkiä teollisuus- ja toimistorakennuksia.

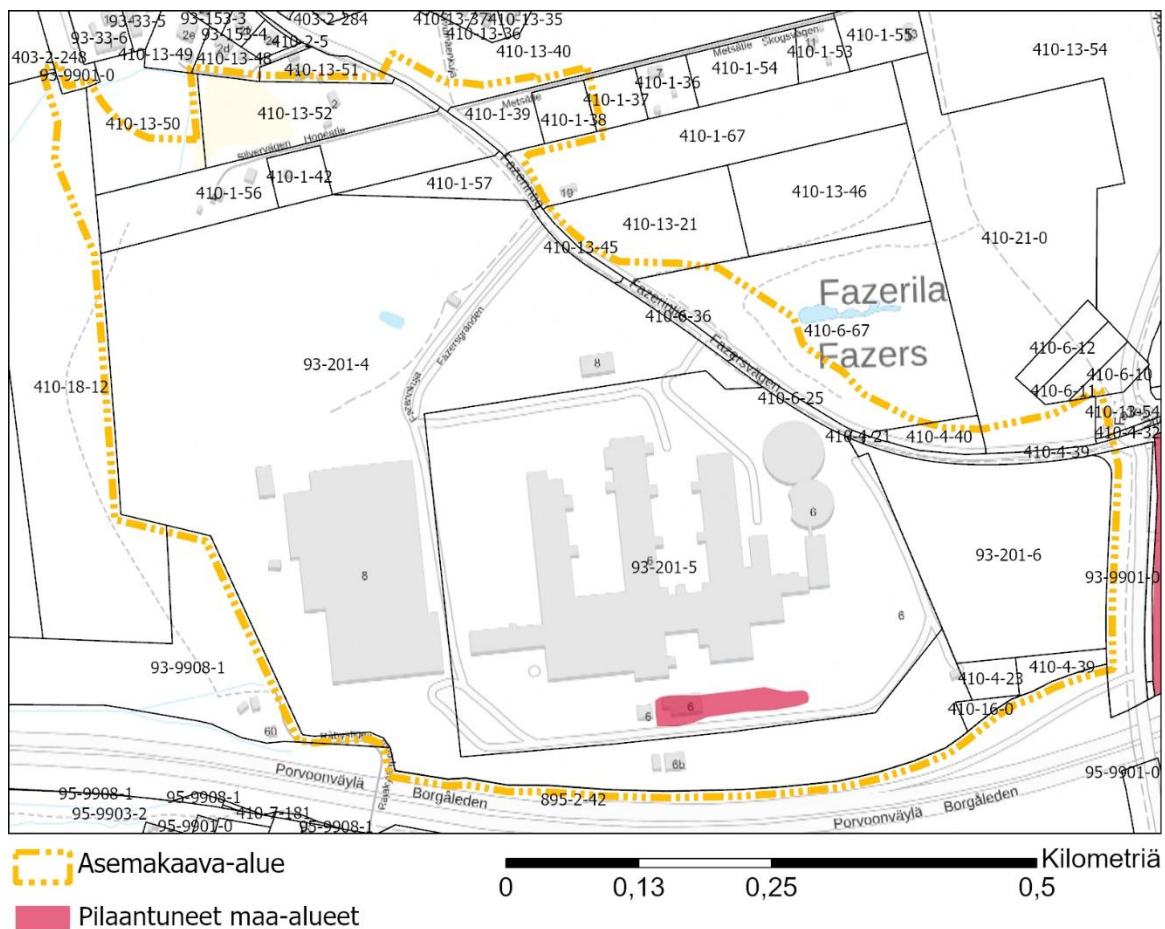

Kuvat 17–19. Otteet nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 31.1.2023, liite 1.1). Kaava-alueen likimääräinen raja-alue on esitetty kuvassa sinisellä viivalla.

Pilaantuneet maa-alueet (PIMA)

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa (Golder Associates Oy 2020). Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään Maaperän tilan tietojärjestelmään (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöä 92-93-201-5 koskee Matti-merkintä pilaantuneesta maa-alueesta.

Kiinteistöllä 92-93-201-5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja (Fazer Makeiset Oy). Alueella sijaitsee lämpökeskus ja kaksi isoa, purettua öljysäiliötä. Alueelta on laadittu maaperätutkimukset vuosina 2011 (lämpökeskus) ja 2013 (lämpökeskus ja purettu öljyputket). 22.10.2013 päivätyn Uudenmaan ELY-keskuksen tarkastuspyytäkirjan mukaan koska tehdyn tarkastuksen perusteella ei voida todeta pilaantuneen alueen laajuutta, pilaantuneen maa-aineksen määrää ja veden pilaantuneisuutta, ELY-keskus on todennut, että kohteen pilaantuneisuutta voidaan tutkia kaivamalla asiantuntijakonsultin valvonnassa. Tutkimuksilla kaivetut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan.

Kuva 20. Kiinteistön 92-93-201-5 Matti-aineiston mukainen PIMA-alue. Lisäksi kiinteistöllä 92-410-4-23 on tarkastuksen yhteydessä havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata.

Lisäksi Porvoonväylän vieressä kiinteistöllä 92-410-4-23 vuonna 2007 tehdyissä tarkastuksessa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata. Kyseessä on Sipoon Energia Oy:n yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET), jossa on sijainnut käytöstä poistettu muuntoasema. Kohteen maaperään on joutunut öljyhiilivetyjä muuntoasemalle kohdistuneen varkauden seurauksena. Uudenmaan ympäristökeskuksen 10.5.2007 päivätyn tarkastuspöytäkirjan mukaan kohdetta voidaan kaivaa tutkimustarkoituksessa asiantuntijakonsultin valvonassa. Kaivetut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan.

Golder Associates Oy toteutti vuonna 2022 Vantaan kaupungin toimeksiannosta ympäristötekni-
sen maaperätutkimuksen Vantaan raitiotielinjan itäosassa. Työn tarkoituksena oli selvittää alueen
maaperän pilaantuneisuutta ja jätteisyttä. Tutkimuksessa todettiin kohonneita haitta-aineiden
pitoisuuksia, jotka eivät edellytä jatkotoimenpiteitä kohteen nykyisessä käytössä. Tästä syystä suo-
sitellaan maaperän laatua tarkkailtavan aistinvaraisesti alueella mahdollisesti myöhemmin tehtä-
vien kaivutöiden yhteydessä. Mikäli maaperä epäillään/todetaan pilaantuneeksi, tulee maaperän
haitta-ainepitoisuudet tarkastaa. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä sovitaan tällöin pitoisuuksien
perusteella Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Tutkimusraportin mukaan kohteen
käyttötarkoituksen ja olosuhteiden perusteella voidaan maaperän pilaantuneisuuden arvioinnissa
käyttää vertailuarvoina ylempiä ohjearvoja. Vantaan ratikkalinja paalulukujen 15400...18200 välillä
sijaitsee kuitenkin pohjavesialueella (0109252 Fazerila, 1-luokka). Pohjavesialueelle tehdyistä koe-
kuopista otetuissa näytteissä todettiin yhden koekuopan alueella (Tilustien päässä) alemman oh-
jearvon ylittävä haitta-ainepitoisuus. Laboratorioanalyysissä ei todettu laboratorion määritysrajat
ylittäviä haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia. Ottaen huomioon kohteen maaperä- ja

pohjavesiolosuhteet, todettujen haitta-aineiden ominaisuudet sekä kohteen sijainnin ja käytön, pohjavesialueella ei arvioida olevan tarvetta välittömiin jatkotoimenpiteisiin sen nykykäytössä. Kohteen maaperässä todetut kynnysarvon ja alemman ohjearvon ylittävät haitta-ainepitoisuudet on otettava huomioon, mikäli kohteessa tehdään maankaivutöitä. Suunniteltaessa mahdollisia kaivutöitä, tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen mahdollisen pilaantuneen maaperän kunnostusilmoituksen tarpeesta. Mikäli kohteessa kaivetaan tai poistetaan maa-aineksia esimerkiksi maanrakennustöiden yhteydessä, tulee kohonneet haitta-ainepitoisuudet (pitoisuudet kynnysarvon ja alemman ohjearvon välissä) ja jätejakeet huomioida töiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Pitoisuudeltaan kynnysarvon ja alemman ohjearvon välissä olevat maat voidaan yleensä sijoittaa luvalliselle maankaatopaikalle. (Golder Associates Oy 25.1.2022)

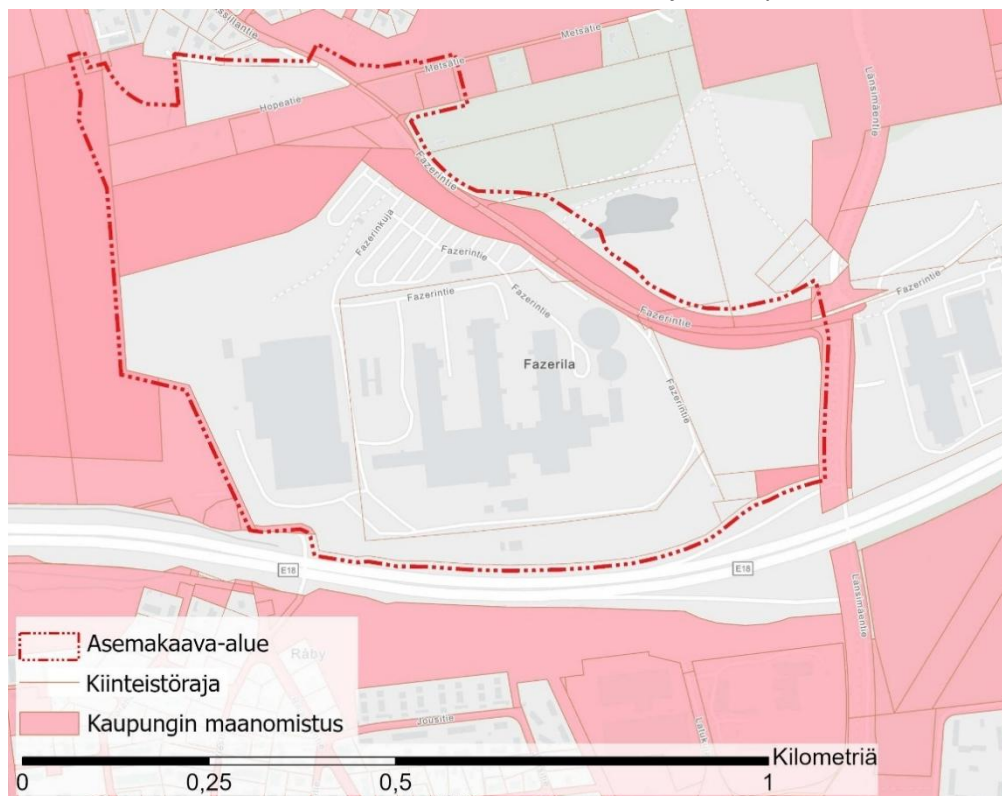
2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa valtaosan Fazerintien katualueeksi kaavoitettavasta alueesta sekä virkistys- ja suojaviheralueet. Muut kiinteistöt ovat yksityisessä ja valtion omistuksessa.

Kiinteistöt omistajineen:

92-401-1-42, 92-401-13-50, 92-410-1-38, 92-410-1-39, 92-410-1-42, 92-410-1-56, 92-410-1-57, 92-410-4-21, 92-410-4-39, 92-410-6-25, 92-410-6-36, 92-410-13-40, 92-410-13-45: Vantaan kaupunki

- 92-410-16-0, 92-410-21-0, 92-410-4-40, 92-410-6-67, 92-410-13-21, 92-410-1-67, 92-93-201-6, 92-93-201-4: Oy Karl Fazer Ab
- 92-93-201-5: Fazer Makeiset Oy
- 92-410-4-23: Sipoon Energia Oy
- 92-410-4-32: Valio Oy
- 92-895-2-42: Suomen valtio
- 92-410-4-39, 92-410-13-52, 92-410-18-12: Omistajia ei näytetä

Kuva 21. Karttakuvassa kaupungin maanomistus ja määräalat vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrki-
myksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja
kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös so-
peudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden
mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tu-
keutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahviste-
taan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väes-
töryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikku-
mis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

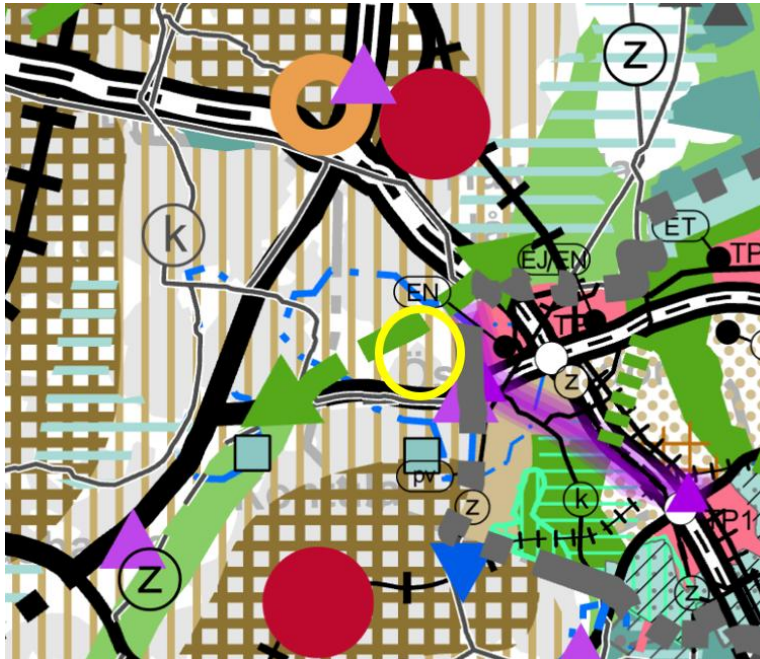
Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kol-
mesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vai-
hemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton
Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen
lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä
voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin
aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakunta-
kaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä
voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä
13.3.2023. Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan kaavoihin ei tullut oikeuskäsittelyssä muutoksia.
Länsi-Uudenmaan kaavasta kumoutui oikeuskäsittelyn myötä taajamatoimintojen kehittämis-
vyöhykkeen suunnittelumääräyksen osa, joka ohjaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle (ruskea
pystyviivitus) ja valtaosa kaava-alueesta sijoittuu Fazerilan pohjavesialueelle (sininen pistekatko-
viiva). Lisäksi kaava-alueen halkoo Kivikko-Hakunilan maakunnallinen viheryhteystarve (vihreä nuo-
liviiva).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

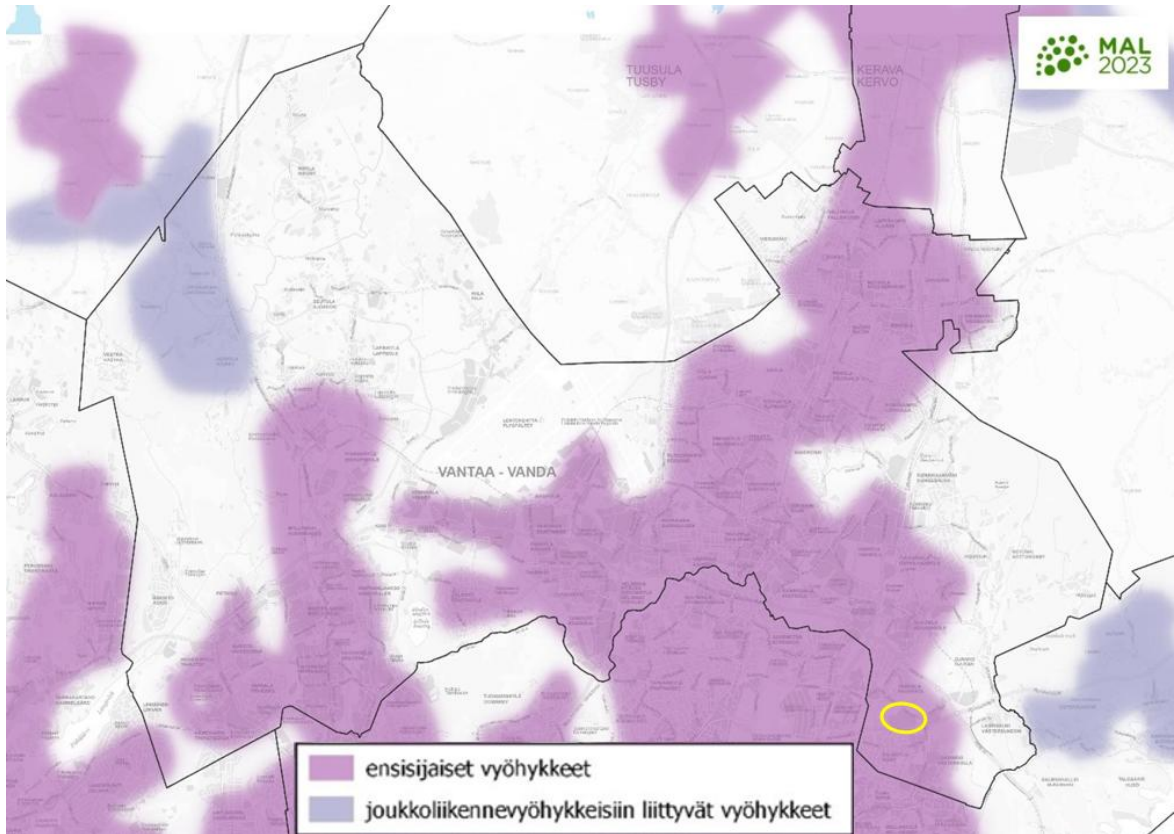
Kuva 22. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella ympyrällä.

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman keskeiset tavoitteena on luoda seudusta hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestäväen yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % kohdistetaan ensisijaisille vyöhykkeille (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus. Valtion rahoitusosuus koostuu suorasta valtion rahoituksesta sekä valtion maanluovutuksesta Vantaalle.

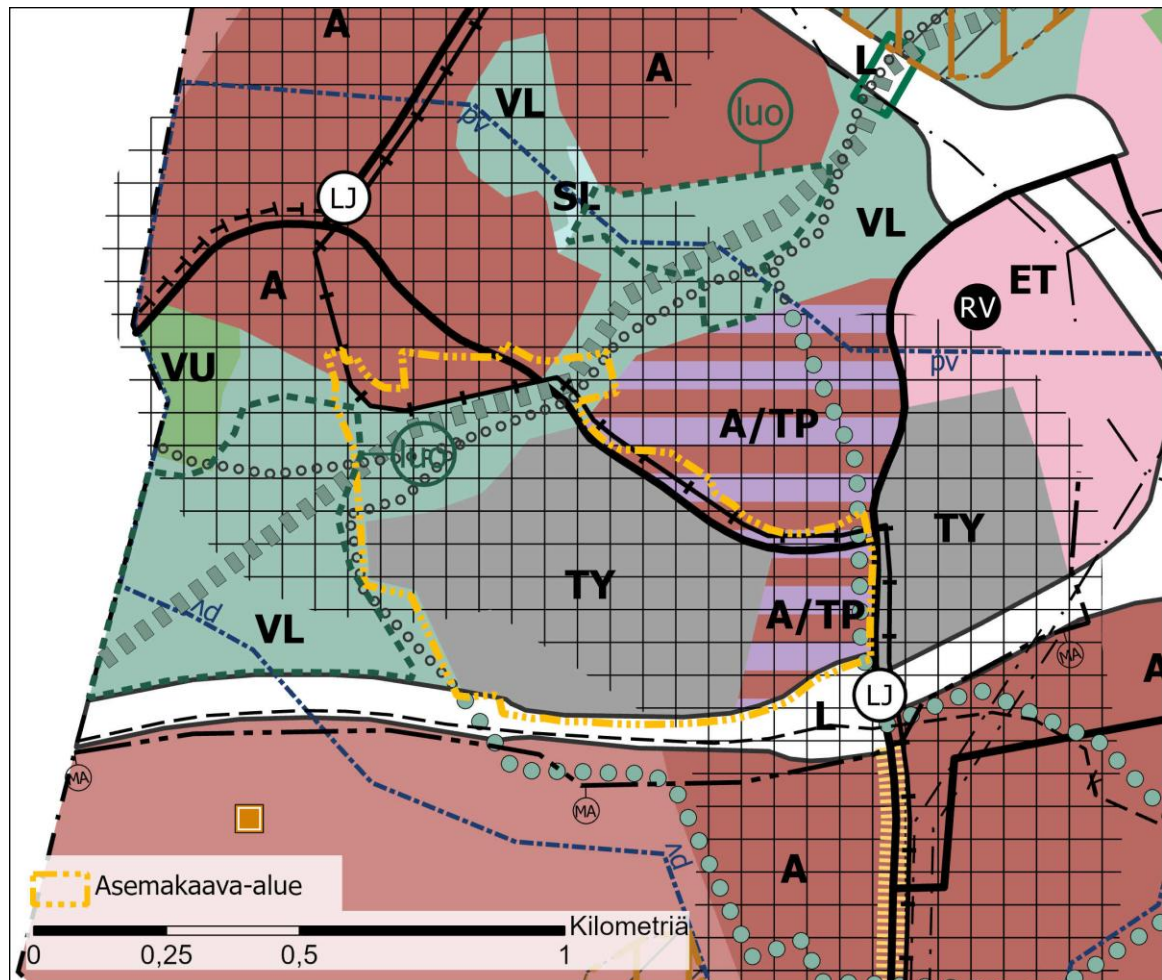

Kuva 23. Ote MAL 2023 -suunnitelmasta. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity keltaisella.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualueen keskiosa on tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY), itäreuna asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP) ja pohjoisosa (Kuussillan alue) asuinalue (A) sekä lähivirkistysaluetta (VL), jossa luoteiskulma ulottuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen reunalle (luo). Eteläreunaa viisittää Porvoonväylän liikennealue (L). Kaava-alueen luoteisreunaan, VL-alueen läpi, on osoitettu kulkemaan ekologinen runkoyhteys (vihreä leveä katkoviiva) sekä ohjeellinen ulkoilureitti (palloviiva), joka pohjoisessa, Kuussillan virkistysalueella yhdistyy kaava-alueella Länsimäentien varrelle sijoittuvaan virkistysalueyhteyteen (vihreä palloviiva). Kaava-alueen lävitse kulkee raitiotie (musta viiva poikkiviivoilla). Kaava-alue sijoittuu lisäksi pohjavesialueelle (pv) sekä kestävän kasvun vyöhykkeelle (musta ruututurasteri).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4–8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

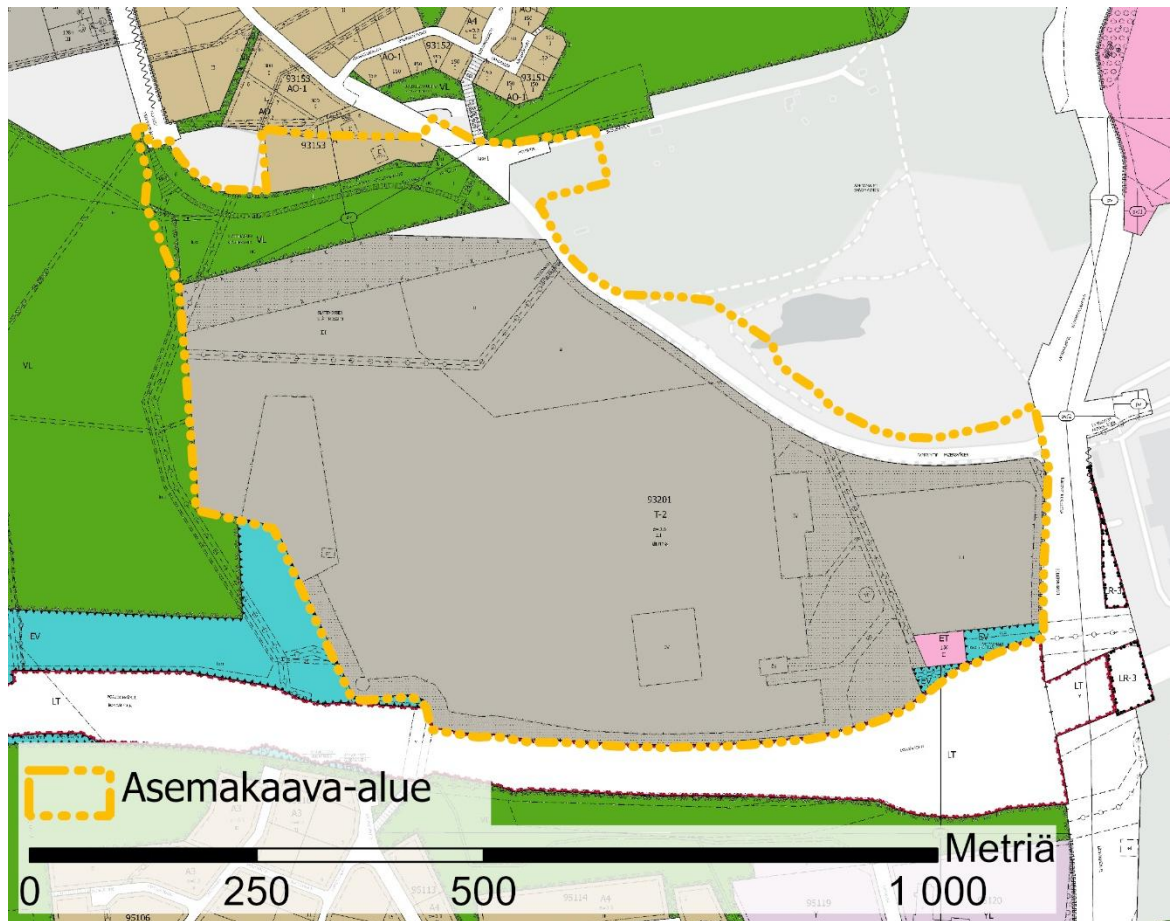
Kuva 24. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta. Kaava-alue on osoitettu oranssilla pistekatkoviivalla.

Asemakaava

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta (T-2), lähivirkistysaluetta (VL), suojaviheraluetta (EV), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET) sekä asuinrakennusten korttelialuetta (A). Fazerintie on pääosin asemakaavoittamatonta aluetta.

Kaavamuuotosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset:

- Asemakaava, Vaaralan teollisuusalue 1, 930600 (ym. 5.9.1984)
- Asemakaava ja asemakaavan muutos, 931500 – Hopeatie (kv 27.3.2023)

Kuva 25. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

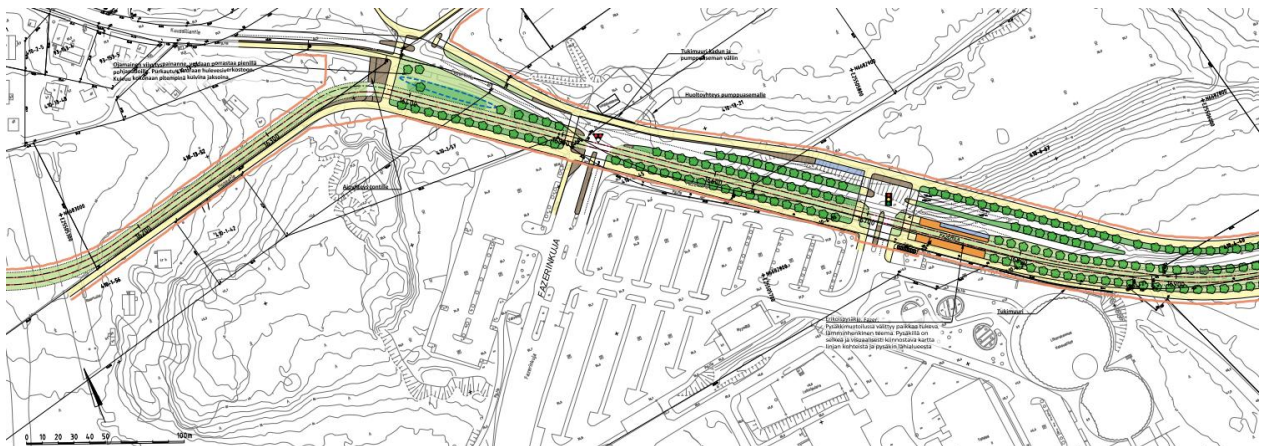
Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maismaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

Kuva 26. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Hopeatien osuudelta (WSP Finland, 30.4.2019).

Kuva 27. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Fazerintiellä (WSP Finland, 30.4.2019).

Katu- ja puistosuunnitelmat

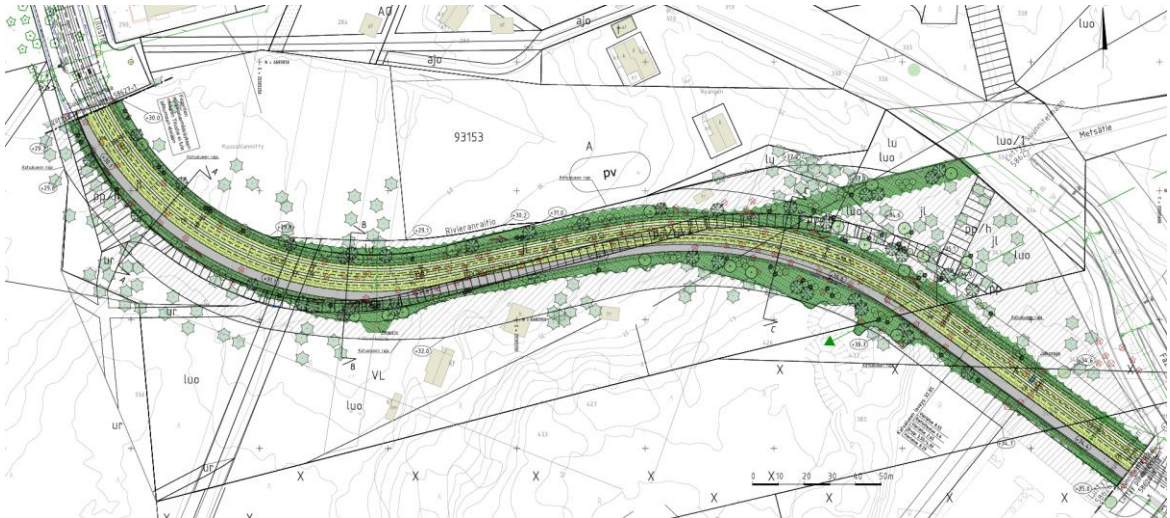
Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Katusuunnitelmia käytetään kaavoituksen valmisteluaineistona. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämissä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla

suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

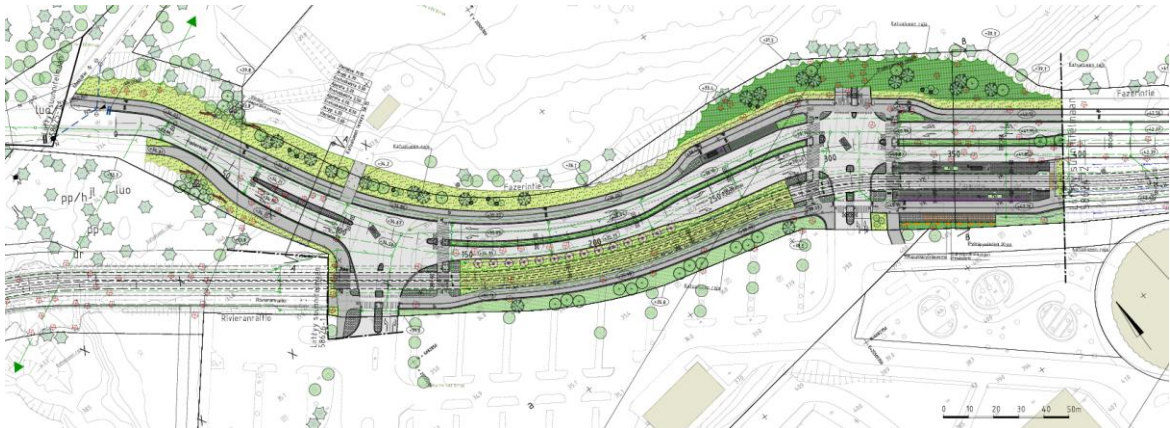
Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laadittiin tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Eteläinen Vaarala ja pohjoisen Länsimäki -kaava-alueelle sijoittuvat ensimmäiset suunnitelmat valmistuivat 2.3.2022 ja 31.3.2022. Suunnitelmat esiteltiin 30.3. – 12.4.2022.

Ratikan reitin linjausta on muutettu hieman kaava-alueen pohjoisosassa Fazerintien ja Rivieranraition ensimmäisten katusuunnitelmien valmistumisen jälkeen. Tarkistetut Fazerintien ja Rivieranraition katusuunnitelmaluonnokset valmistuivat 26.1.2026 ja ne esiteltiin 26.1.-9.2.2026.

Kuva 28. Katusuunnitelmaluonnos Rivieranraitiolta. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 29. Fazerintie välillä Metsätie – Fazerila. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 30. Fazerintie välillä Fazerila – Länsimäentie. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Ratikan kaavarunko

Vantaan ratikan reitin varrelle on laadittu sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, joka on pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, ja jolla määritetään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko on oikeusvaikutukseton suunnitelma, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit.

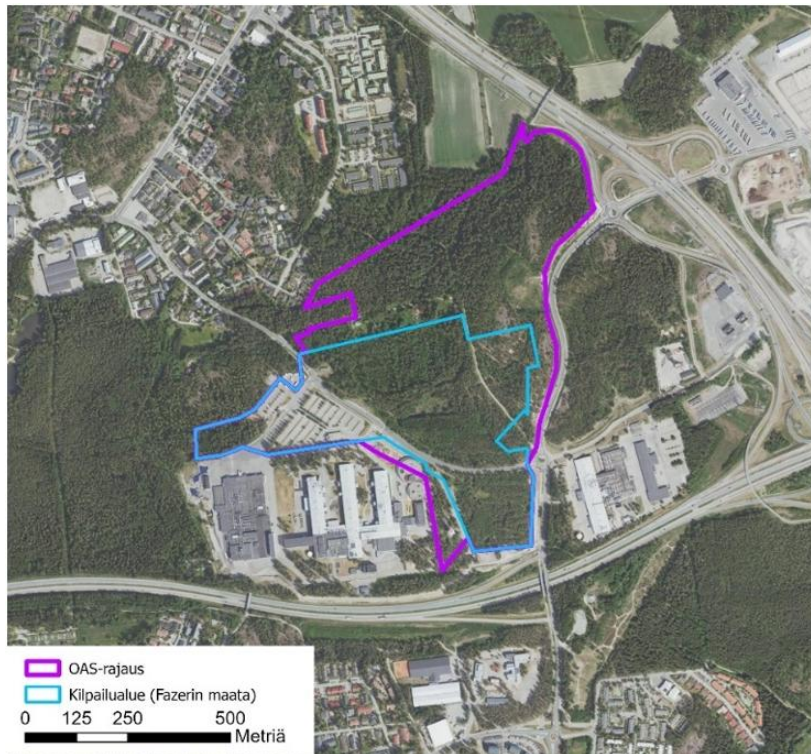
Kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan kaavarungon 19.6.2023.

Poikkeamispäätökset

Kaava-alueen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen kiinteistölle 92-93-201-5 on myönnetty poikkeamispäätös autopaikkojen toteuttamiseksi tontin kaakkoiskulmaan (päätyöspvm: 16.5.2025, voimassaolopvm: 16.6.2027).

Fazerila-Santamalmi -asemakaava ja asemakaavan muutos nro 931700

Kaava-alueelle sijoittuu osin myös vireillä olevan Fazerila-Santamalmi asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alue nro 931700. Fazerila-Santamalmi alueelle on tavoitteena kaavoittaa ratikkakaupunkiin liittyvä uusi asuin- ja työpaikka-alue lähipalveluineen. Kaava-alueen pohjoisosaan osoitetaan virkistysalue, joka toimii ekologisena ja virkistysalueyhteytenä Sipoonkorvesta ja Ojangosta Vanhankaupunginlahdelle. Alueelle järjestettiin suunnittelukilpailu yhteistyössä Ab Karl Fazer Oy:n kanssa. Kilpailun voitti ehdotus Sweet Green, suunnittelutoimisto L arkitehdit Oy. Kilpailun jälkeen valmistellaan asemakaavat. Kaavatyö on tullut vireille 20.10.2024 päivättyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla.

Kuva 31. Kuvassa Fazerila-Santamalmi-kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen kaava-alue pinkillä viivalla ja suunnittelukilpailun alue sinisellä viivalla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatko-suunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempaan alueena numerolla 062800. Tämä asemakaava ja asemakaavan muutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numeron 931400. Kaavasta julkaistiin oma osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.5.2022 ja se päivitettiin 15.12.2022 sekä 28.9.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023 päätti esittää kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen asettamista nähtäville, mutta esittelijä veti kaavaehdotuksen pois 22.5.2023 kaupunginhallituksen esityslistalta kaava-alueen pohjaveteen liittyvien uusien lähtötietojen vuoksi. Kaavaehdotukseen on tehty tarkistuksia tämän jälkeen. Kaava-aluetta on laajennettu Slåttmossenin lähivirkistysalueelle, Kuussillantie 2 -kiinteistölle, osin Kuussillantielle ja Metsätielle sekä Porvoonväylän ja Fazerilan väliselle alueelle. Fazerintien katualueen ja Rivieranraition joukkoliikenteelle varatun alueen osan linjauksia sekä kevyenliikenteen reittiä on osin muutettu. Kaavaehdotuksessa Kuussillantie 2 -tonttia on osin palautettu entiseen laajuuteen ja lähivirkistysaluetta on muutettu asuinrakennusten korttelialueeksi (A). Porvoonväylän liikennealuetta (LT) on laajennettu Uudenmaan ELY-keskuksen pyynnöstä. Kaavamääräyksiä on tarkennettu.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana.

Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen uudelleen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 13.5.-11.6.2026 välisenä aikana.

Ratikan asemakaavat ovat asemakaavoituksen kaavoitussuunnitelmassa 2026–2028.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Lupa- ja valvontavirasto ja Uudenmaan elinvoimakeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä / Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielenpito osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavamuutoksen alueelta 931400 saatiin 6 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielenpito 24.8.2022 mennessä. Mielenpiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022, josta tiedotettiin kaava-alueen maanomistajia kaavan

vuorovaikutusaineiston julkaisun yhteydessä, sekä 28.9.2023 ja siitä pyydettiin mielipiteet 30.10.2023 mennessä. Mielipiteitä vuoden 2023 OAS-päivityksestä saatiin 13 kappaletta.

Kaikille avoin ratikan infotilaisuudet järjestettiin 6.4.2022, 15.11.2022, 13.4.2023 ja 16.11.2023 (koko ratikan linja).

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 19.12.2022 ja 11.1.2023. Tänä aikana vastaanotettiin yksi puhelu. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista saatiin yhteensä 1.

Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 062800 saadut mielipiteet

M3:

Kuulakuja 4:n ja Länsimäentien välissä on tontti, joka on kaavoitettu parkkialueeksi. Onko ratikka -kaavoituksen myötä tontin käyttöön tulossa muutosta?

Vastine: alueen käyttötarkoituksmerkintään ei tehdä muutoksia ratikkakaavan yhteydessä.

M12:

Meneekö raitiovaunun kiskot Valion tehtaan kohdalta Vaaralan upeiden metsäreittien kautta Hakunilaan? Tuhotaanko pururadat, lenkipolut?

Vastine: Ratikan linjaus kulkee Länsimäentietä pitkin kääntyen Fazerintien risteyksessä Fazerintielle ja Hopeatien ja Tilustien kautta edelleen Hakunilantielle. Länsimäentietä pitkin jatketaan ratikan kiskoja kohti Kehä III varikolle asti.

M25:

Lähialueellamme ratikka ei palvele lainkaan Rajakylän asukkaita, sinne tulee järjestää bussivuorot. Vaaralasta tulee päästä helposti bussivuoroilla Kehä III varteen, koska siellä on paljon työpaikkoja. Suoria kulkuyhteyksiä Peijaksen sairaalaan ei saa heikentää.

Alkuperäisen Raide-jokeri 3 alustavan yleissuunnitelman reittivaihtoehto VE1V, Vaaralan nopeutus on merkittävästi parempi vaihtoehto kuin nyt esitetty seuraavista syistä:

- Se on huomattavasti nopeampi.
- Se ei kulje keskellä pientaloaluetta.
- Se voidaan linjata kulkemaan Länsimäentien ja Fazerintien risteyksen jälkeen suunnitellun varikon puolella, jolloin viheralueeseen ei kosketa.
- Tämä linjaus palvelee paremmin suunnitellun Kuussillan kaavarunkoalueen asukkaita.
- Ajolinjat ovat suorempia, vähemmän risteyksiä, eikä jouduta ajamaan muun liikenteen joukossa, kuten nykyehdotuksessa Hopeatiellä ja Tilustiellä.

Jos Vantaalla on päämääränä saattaa merkittävä osa kaupunkilaisista, jotka eivät asu raideliikenteen varrella raideliikenteen piiriin, on tehokkaampikin ratkaisu olemassa. Jatketaan metron

linjaus Mellunmäestä Länsimäen itäpuolelta Hakunilaan. Tämä linjaus palvelisi Hakunilan ja Vaaralan lisäksi myös kaavailussa olevan Länsimäen lisärakentamisen asukkaita. Suuri osa alueen joukkoliikenteestä suuntautuu kuitenkin kohti Helsingin keskustaa.

Vastine: Yleissuunnitelman mukaista ratikan linjausta on muutettu, koska sen ei nähty palvelevan tarpeeksi Vaaralan alueen nykyisiä ja tulevia asukkaita. Lisäksi linjaus Kehä III:n läheisen metsäalueen kautta olisi vaarantanut alueen luontoarvoja. Ratikan linjaus on esitetty myös Vantaan yleiskaavassa 2020, joka sai lainvoiman vuoden 2023 alussa. Ratikka kulkee omalla kaistallaan Fazerintiellä, Hopeatiellä, Tilustiellä ja Hakunilantiellä, eikä siten häiritse muuta liikennettä.

M54 ja M67:

Raskaan kaluston ohjaaminen pois asuinalueelta on tarpeellista meluhaittojen ja liikenneturvallisuuden vuoksi. Suuri osa raskaasta liikenteestä menee Vaaralan läpi Kehä III:lle. Liikenteen ohjaaminen Valion liittymään on tarpeen, ja Hakunilantielle tarvittaisiin raskaan ajoneuvokaluston ajokielto.

Vastine: Ratikkalinjan toteuttaminen Hakunilantielle saattaa jo itsessään vähentää raskaan liikenteen määrää Hakunilantiellä Vaaralan läpi. Liikenteelliset ratkaisut, kiellot ja nopeusrajoitukset ratkaistaan liikennesuunnittelu yhteydessä.

M75:

Hopeatien eteläpuolelle ja Metsätien pohjoispuolelle tuleva lähivirkistysalue, joka toimii ekologisena virkistysalueen yhteytenä Ojangosta Vanhankaupungin lahdelle. Ettei sitä ratalinjauksessa ei suljettaisi.

Pysäkit alueen asukkaiden kannalta oikeisiin paikkoihin ja niitä riittävästi.

Vastine: Ekologinen yhteys Hopeatien ja Metsätien ympäristössä on huomioitu asemakaavaehdotuksessa kaavoittamalla alue virkistysalueeksi, jolle on lisätty luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alueen osa. Eteläinen Vaarala & pohjoinen Länsimäki -asemakaava-alueella sijaitsee kaksi ratikan pysäkkiä, toinen Fazerin vierailukeskuksen vieressä ja toinen Rajakylän koulun vieressä. Pysäkkien sijoittelussa on huomioitu alueella liikkuvat.

2022 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet ja lausunnot (tiivistettynä)

M1:

Toivottavasti tämä uusi kaava-alue ratikoineen ei ole samanlainen kuin Länsimäen Maalinahantie 19:n parkkipaikan tilalle täydennysrakennuksena rakennettu UFO-kerrostalo. Tämä vaalea lasiparvekkeinen kerrostalo näyttää todellakin pudonneen taivaasta ja sopii 1970-luvun talojen alueelle yhtä hyvin kuin ladot Helsingin Aleksille. Jos tämä alueen tiivistäminen ja talojen korottaminen näin rumin rakennelmin toteutetaan, on aivan sama kuin ei suunniteltaisi lainkaan.

Vastine: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavassa ei kaavoiteta uutta rakentamista.

Lausunnot:

Fingrid:

Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Fingrid on tehnyt yhteistyötä ratikkahankkeen kanssa. Fingrid antanut risiteämäläusuntoja mm. Tammiston länsipuolisista ratikan osuuksista ja Hakunilasta. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkaa.

Vastine: Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteyden parannushanke.

Caruna Oy:

Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti.

Vastine: Maanalaiset kaapelit on huomioitu kaavassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä:

Alueesta on laadittu vesihuollon esisuunnitelma ja nyt käynnissä on ratikkahankkeeseen liittyvä vesihuollon alustavien rakennussuunnitelmien laadinta. Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää.

Helsingin seudun liikenne:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa.

Vantaan kaupunginmuseo:

Alueella ei ole yleisesti tunnistettuja maisema-arvoja, eikä sieltä käytettävissä olevien tietojen perusteella tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Fazerintie 6:ssa sijaitsee Fazerin tehtaiden rakennusten kokonaisuus. Alueen rakennukset ovat olleet mukana Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa (2006), jossa ne saivat korkeimman arvoluokituksen. Fazerilan konttori- ja tehdasrakennuksesta on lisäksi tehty rakennushistoriaselvitys. Leipomorakennuksesta sekä voimalaitoksesta tulee teettää rakennushistoriaselvitykset kaavatyön yhteydessä suojeluperusteiden määrittämistä varten.

Kuussillantie-Fazerintie tielinjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjakusen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana. Museo ei ole esittänyt tielinjakusen suojelua asemakaavamuutoksen nro 931500 (Hopeatie) mielipiteiden kuulemisen yhteydessä. Museo on kuitenkin korostanut mielipiteessään, että alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjakusen historian esiin tuominen esimerkiksi viitoituksilla tai raitiovaunujen pysäkkien taideaiheissa on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää.

Vastine: Fazerilan alueen rakennuksista on laadittu rakennushistoriallinen selvitys kaavoituksen yhteydessä. Fazerintielle ei osoiteta suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa ja alueen jatkosuunnittelussa. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettynä)**M1:**

1. Alueelle suunnitellut muutokset ovat riski alueen pohjavesille. Kaavaluonnoksen mukaiset aluemuutoksien toteutus ja varsinkin investointivaiheen työt aiheuttavat hyvin todennäköisesti merkittävää haittaa alueen pohjaveden hyödyntämiselle. Tämä tulee huomioida muutoksissa, muutostöiden suunnittelussa ja toteutuksessa sekä sopimuksellisesti kanssamme.

2. Esitetty kalualueen rajausehdotus osuu merkittävässä määrin päävedenottamomme lähi- ja suoja-alueelle sekä jopa itse vedenottamon alueelle. Tämä vaarantaisi merkittävässä määrin vedenottamon käyttöä ja täten koko vedenoton alueella. Nämä rajaukset tulee tarkastella uudelleen sekä esittää vaihtoehtoista rajausta ja/tai toimintamallia, jotta alueella toimiminen ei vaarannu.
3. Ehdotetun VL-alueen koko, rajausta ja lunastuskorvaus: Tämän kokonaisuuden rajausta ja korvausmenettely tulee perustua 2021 linjattuun malliin ja rajauksiin. Nyt esitetyssä versiossa mm. VL-aluetta on laajennettu merkittävästi tätä aikaisemmin linjattua aluerajausta laajemmaksi.
4. Leipomon ja voimalaitoksen rakennuksen mahdollinen rakennushistoriallinen selvitys: Selvityksen tekeminen ja sen tarpeellisuus tulisi tarkastella perusteellisesti ja sen tarpeellisuus analysoida laajemmin. Tehdasalueen rakennusten ja niiden kaavamerkintöjen mukaan ottaminen tähän kaavatyöhön, ei ole mielestämme sovitun mukaista tai tarpeen. Mikäli selvityksen tekemiseen päädytään, tulee siinä huomioida, että kyseiset rakennukset ei ole mielestämme rakennusteknisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä. Rakennukset on rakennettu ja muutettu useissa eri vaiheissa, jotta niidet toiminnalliset tarpeet on saatu täytettyä. Mahdollisilla sr-merkinnöillä voisi olla merkittävää haittaa rakennuksien ja alueen toiminnan kehittämiseen jatkossa.
5. Tehtyjen luonnosten perusteella Fazerin tonttialueiden pienenemä olisi yhteensä jopa 4 ha, osassa alueita rajaukset ja kalualueuutokset kohdistuvat laajalle-alueelle ympäristöön ja täten pienentävät merkittävästi Fazerin tonttien kokoa ja käyttö/kehitys/arvopotentiaalia. Näiden rajauksien osalta tulee tehdä uudelleentarkastelua, jotta rajaukset saadaan kohtuullisiksi. on välttämätöntä huomioida, että Fazerilla on halu ja tarve kehittää näiden alueiden asemakaavaa alueen uuden yleiskaavan mahdollistavaan asuinkäyttöön. Tämä tulee huomioida osana tehtävää kaavoitus ja suunnittelutyötä.

Vastine:

1. *Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa huomioidaan pohjavesien suojelu. Kaavassa on annettu pohjavesien suojeluun liittyviä määräyksiä. Rakentamisen aikana saattaa esiintyä pohjaveden hetkellistä samentumista. Tämä keskustellaan erikseen maanomistajan kanssa.*
2. *Katualueen rajaukset on tarkistettu niin, että katualueella ei osoiteta vedenottamon alueelle.*
3. *Asemakaavaehdotuksen vuorovaikutusaineistoa varten kaavoitukselle oli toimitettu väärä liitekuva, jossa VL-alueen rajausta on ollut sovittua laajempi. VL-alueen rajausta on korjattu kaavaehdotukseen.*
4. *Koko Fazerin kiinteistö on mukana asemakaava-alueessa, sillä korttelissa on rakennusoikeus osoitettu tehokkuusluvulla, joka tulee muuttaa asemakaavamuutoksessa tehokkuusluvuksi, jotta alueen rakennusoikeus ei vähene pinta-alamuutoksista huolimatta. Tästä johtuen myös muut kaava-alueella koskevat vaikutukset tulevat tarkasteluun. Aiemmissa selvityksissä on todettu, että Fazerin alueella on kulttuurihistoriallista arvoa. Tämä on MRL:n mukaisesti tutkittu tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Alueelta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys. Selvityksen lopputuleman perusteella Vantaan kaupunginmuseum ehdottaa Fazerin vierailu- ja kokouskeskuksen sekä makeiskonttorin sekä vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitsevan pihapiirin suojelua.*
5. *Fazerintien itäpuolella on suuret korkeuserot suhteessa Fazerintien katutasoon. Tämä johtaa siihen, että katusuunnittelussa on huomioitava katualueen luiskat kadun reunoilla. Fazerintien itäpuolella ei ole nykytilanteessa asemakaavaa. Katusuunnitelmien hyväksyminen vaatii asemakaavan mukaisen katualueen. Katualueet kaavoitetaan kaavatyön 931400 yhteydessä,*

mutta maanomistajan kanssa voidaan luiska-alueiden maanomistusta tarkastella sopimusten kautta.

28.9.2023 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet tiivistettyinä

Asukas:

Mielipiteen antaja on paikallisen as. Oy:n hallituksen jäsen. Asukkaat toivovat erityisesti vanhan puuston säilyttämistä Länsimäentien varrella, as. Oy:n kiinteistön ja Juoksuhaudan puistoon menevän sillan välillä. Länsimäentien yli Juoksuhaudan puistoon menevällä sillalla on erityisen vilkasta jalankulkuliikennettä. Suoraviivaista liittymää Juoksuhaudanpuistoon johtavalle sillalle ei ole. Suurin osan alueen koululaisista ja lukuisat aikuiset nousevat sillalle as. Oy:n rajan tuntumasta pensaiston ja metallikaiteiston läpi tai yli. Koululaisia kulkee lisäksi kuorma-autojen pysäköintipaikan kohdalta erityisen vilkkaan Länsimäentien yli kohdasta, jossa ei ole suojatietä. Mielipiteessä esitetään, että as. Oy:n tontin rajan tuntumaan rakennettaisiin portaat, joista pääsee nousemaan suoraan Juoksuhaudan puistoon menevälle sillalle. Toive puuston säilyttämisestä on tässäkin tapauksessa mahdollista, kun portaikon rakentamiseen ei käytetä järeitä koneita.

Kaavoittajan vastine:

Kaavassa ei ole osoitettu suojeltavia puita. Ratikan katusuunnitelmista ilmenee poistettavat ja istutettavat puut. Ratikan jatkosuunnittelua ohjaa Vantaan ratikan design manual ja tavoitteena on toteuttaa uusi katu ympäristö mahdollisimman vehreänä. Mahdolliset portaat, kalusteet yms. määritellään ratikan katu- ja puistosuunnitelmissa. Ratikan 10.3.2023 päivätyssä katusuunnitelmaehdotuksessa ei ole osoitettu kyseiselle paikalle portaita. Alueen katusuunnitelmista on mahdollista jättää mielipide, kun ne tulevat nähtäville.

Kaksi asukasta:

Westerkullan kartano alueineen on luokiteltu merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Ratikan kaavarungossa oli tunnistettu Länsimäen alueen maisemallisen luonteen lähes täydellinen muuttuminen siirryttäessä tiiviiltä asuinalueelta Westerkullan kartanon kulttuurimaisemaan. Tämä on osoitettu hyvin kuvaavasti kaavarungon kartalle sisällytetyllä merkinnällä ”Vahva ja tunnistettava alueen maisemallinen reuna”, jota tulee kaavamääräyksen mukaan jatkosuunnittelussa vaalia tai korostaa.

Vantaan yleiskaava 2020:ssä ja Länsimäen kaavarungossa on esitetty Porvoonväylän ja kartanoalueen väliin tehokkaan rakentamisen alueita. Asemakaavan yhteydessä tehtävät raitovaunupysäkkien sijoitusratkaisut ulottavat merkittäviä vaikutuksia niitä ympäröivään yhdyskuntarakentamiseen. OAS:n yhteydessä tulee määrittää erityisesti selvitettäväksi myös ratikan asemakaavan aiheuttaman tiiviin lisärakennuspaineen (Uudet alueet ja Länsimäen keskustan täydennysrakentaminen) konkreettiset maisemalliset vaikutukset arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Kartanokeskuksen pohjoispuolelle suunniteltu tehokkaan uudisrakentamisen alue on myös luontoarvoiltaan hyvin monipuolinen ja arvokas. On arvioitava perusteellisesti sitä, missä määrin ja mille alueille mahdollista uudisrakentamista voidaan ylipäätään sijoittaa vaarantamatta luontoarvoja. Vantaan yleiskaavan 2020 valmistelun yhteydessä tehdyssä selvityksessä Vantaan ekologisista yhteyksistä on Westerkullan kartanokeskuksen ja Länsimäen asuinalueen väliin sijoitettu ekologinen käytävä no.59 Mustavuori – Myllymäki – Långmossen – Vaarala. Tätä yhteyttä ei ole nähtävillä olevan asemakaavan mukaisen ratikkalinjauksen vuoksi esitetty voimassa olevassa yleiskaavassa, Länsimäen kaavarungossa tai asemakaavaluonnoksessaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan olisi silti mielestämme sisällytettävä vaikutusarviointi siitä, miten tämän ekologisen yhteyden toteuttamatta jättäminen vaikuttaa laajemmin alueen luontoarvoihin ja miten tätä menetystä voidaan suojelutoimia muualla lisäämällä tai muita ekologisista käytäviä rakentamalla ja vahvistamalla kompensoida.

Westerkullan kartano on yksi Etelä-Suomen harvoista kartanokokonaisuuksista, jota vielä ympäröivät muinaismuistot, suojeluarvoiltaan merkittävät rakennukset ja rakenteet, erityisen arvokkaat

viljelymaisemat sekä laajat luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueet. Tämä erityisen arvokas kohde tulee siten ottaa ylipäättään huomioon kaikessa sitä ympäröivän alueen maankäytön suunnittelussa.

Kaavoittajan vastine:

Kaavaehdotuksen nro 931400 alue ei sijoitu Westerkullan kartanoalueen välittömään läheisyyteen. Vantaan ratikan asemakaavoissa ei osoiteta uutta rakentamista. Ratikalla itsellään ei ole huomattavia maisemallisia vaikutuksia sillä se toteutetaan pääasiassa jo rakennettuun ympäristöön.

Kaavaehdotuksessa nro 931400 viheralueiden jatkuvuus Fazerintien kummallakin puolella on huomioitu. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 osoitetun ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on kaavan määräysten mukaan turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Slåttmossenin alueelle osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa tulee kaavamääräyksen mukaan toteuttaa nurmipintaisena.

Kaksi asukasta:

Vantaan ratikan, sekä siihen liittyvän kevyenliikenteen ja ajoväylän linjaus tulee siirtää alkupe-
räistä linjausta eteläisemmälle linjaukselle, kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, tai Fazerin tehdas-
alueen pohjoisreunaa myötäileväksi. Täten kyetään säilyttämään strategisesti tärkeät pohjaveden-
ottamot Hopeatien läheisyydessä. Eteläisempi linjaus mahdollistaa Kuussillanniityn tehokkaam-
man hyödyntämisen asuinrakentamiseen, joka puolestaan parantaa Vantaan Ratikan hyötysuh-
detta. Vantaan ratikan linjauksen yhteyteen suunniteltu ajoväylä tulee poistaa kokonaisuudessaan
Hopeatien - Kuussillanniityn osuudelta kyseisestä suunnitelmasta. Kuussillantie palvelee erinomai-
sesti ajoliikennettä. Ajoväylän poistaminen kaventaa Ratikan tarvitsemaa maa-alueella, jolloin se
vähentää kyseisen viheralueen kuormitusta. Ajoväylän poistaminen mahdollistaa myös yhden ris-
teyksen poistamisen suunnitelmista, jolloin ratikasta tulee entistäkin turvallisempi ja mahdollisesti
sujuvampi.

Kaavoittajan vastine:

*Kaavassa on osoitettu Kuussillan asuinalueen eteläpuolelle, Slåttmossenin lähivirkistysalueelle (VL)
joukkoliikenteelle varattu alueen osa (jl), jota pitkin Vantaan ratikan on suunniteltu kulkevan. Rati-
kan linjausta on hieman siirretty alkuperäisestä linjauksesta alueen pohjaveden suojelemisen
vuoksi. Linjausta ei siirretty kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, sillä alustavissa tarkasteluissa suu-
remman siirron todettiin aiheuttavan huomattavamman louhinnan tarpeen ja pidemmät kadun
luiskaukset. Pienemmällä siirrolla raitiotien tasauksen vaatimat luiskaukset pysyvät kohtuullisem-
pina ja vaikutukset alueen ekologiseen runkoyhteyteen ovat vähäisemmät. Fazerin tehdasalueen
pohjoisreunaa mukailevalla reittivaihtoehdolla olisi ollut suurempi vaikutus alueen luontoarvoihin.*

*Kaavassa on osoitettu lähivirkistysalueelle jl-aluetta myötäilevä yleiselle jalankululle ja pyöräilylle
varattu alueen osa (pp). Kaavaehdotuksella poistetaan voimassa olevassa asemakaavassa 931400
– Hopeatie osoitettu huoltoajon merkintä (/h). Nykyistä Hopeatien ajoliikenteen katuyhteyttä ei
ole osoitettu kaavaehdotuksessa, eikä Vantaan ratikan 13.3.2024 päivätyssä katusuunnitelmaeh-
dotuksessa.*

Caruna Oy:

Kaava-alueella ei ole Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Sipoon Energia:

Mikäli kiinteistön alueella ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä, ei Sipoon Energialla ole huomaut-
tamista kaavahankkeeseen. Pyydämme huomioimaan tämän tarkempaa linjausta suunniteltaessa.

Kaavoittajan vastine:

Kiinteistöllä ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä Vantaan ratikan toteutuksen vuoksi. Uudenmaan

ELY-keskus suunnittelee viereisen Porvoonväylän laajentamista osin kyseisen kiinteistön puolelle ja Porvoonväylän liikennealueen laajennus on osoitettu 14.5.2024 päivytyssä kaavaehdotuksessa.

Tukes:

Tukesilla ei ole lausuttavaa hankkeesta.

HSL:

HSL:llä ei ole lausuttavaa.

Valio:

Kaavan selostusaineistossa on mukana katualueen suunnitelmia päiväyksellä 2.3.2022, joissa Länsimäentien ja kehä III välinen katualue tulee tätä esitystä enemmän Valion kiinteistölle. Valion kiinteistöistä ei voida tehdä näiden vuoden 2022 suunnitelmien mukaisia alueluovutuksia. Luonnossuunnitelmassa on esitetty ratikkavarikon sijainti ja siihen liittyvät liikenneliittymät. Valion näkemyksen mukaan sijoittuminen ei vastaa yleiskaavaa ja lisäksi varikon vaatima pinta-ala Valion kiinteistöistä muodostuu maankäytöllisesti erittäin haastavaksi, eikä Valio luovuta varikon pengerrykselle osoitettua alaa. Aiemmin laaditut katusuunnitelmat Valion kiinteistöjen ympärillä tulee siten täsmäyttää nyt esillä olevan asemakaavarajauksen sisäpuolelle.

Kaavoittajan vastine:

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) päivitettiin 28.9.2023 ja kaavarajausta muutettiin Länsimäentien osalta niin, että osa ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa kaupungin omistamalle maalle osoitetuissa Länsimäentien luiska-alueista on asemakaavaehdotuksen 931200 – Vantaan ratikka: Varikko alueella. Varikon tontin rajaus on muuttunut vuonna 2022 julkaistujen Länsimäentien katusuunnitelmaluonnoksien jälkeen niin, että ratikan sisäänajo tontille tapahtuu hiekan pohjoisempaa. Muutoin 931400 kaava-alue on Länsimäentien osalta sama, kuin 15.12.2022 päivytyssä OAS:ssa sekä 2.3.2022 ja 31.3.2022 päivytyissä ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa. Vantaan ratikan Länsimäentien pohjoispäätä koskevat katusuunnitelmaehdotukset on päivitetty 10.3.2023. Vantaan ratikan varikon sijainti on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 RV-merkinnällä. Etenkin yleiskaavan ja kyseisen merkinnän yleispiirteisyys huomioiden. Varikon sijainti on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Vantaan ratikan varikko on osoitettu kaavaehdotuksessa nro 931200.

Fingrid:

Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Sen yleissuunnittelu on käynnissä. Kaapelireitti sijoittuu asemakaava-alueelle ja risteää ratikkareitin kanssa. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Kaavoittajan vastine:

Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteiden parannushanke.

Vantaan Energia:

Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti tulee huomioida. Jos niitä pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:

Maanalaiset kaapelit ja putket on huomioitu kaavaehdotuksessa.

HSY:

Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää ja esittää tulevassa asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa.

Kaavoittajan vastine:

Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnittelussa on huomioitu olevat johdot sekä vesihuollon suunnitelmat.

Vantaan kaupunginmuseo:

Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie ja se on arvotettu kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan merkittäväksi. Alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjauksen historian esiin tuominen esimerkiksi kyltityksillä on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää. Etenkin voimalarakennuksella on todettuja rakennushistoriallisia arvoja, mutta ne eivät riitä asemakaavan suojeluperusteiksi. Koska makeiskonttorin rakennuksella on erittäin suuri historiallinen merkitys alueelle, niin kohdekäynnin perusteella voitiin todeta, että rakennuksen suojeluperusteet ovat riittävät asemakaavasuojaan muutostöiden jälkeenkin. Vierailu- ja kokouskeskus (Fazer Experience) on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansiosta. Näin ollen se ansaitsisi tulla suojelluksi, vaikka onkin iältään vielä nuori. Museo esittää asemakaavassa suojeltavaksi Fazerin Vierailu- ja kokouskeskusta ja Makeiskonttoria piha-alueineen. Kaavatyön aikana tulee määritellä suojeltaville rakennuksille ja pihapiirille yksilöidyt suojelumääräykset, joilla voidaan taata todettujen arvojen säilyminen tulevaisuuteen. Makeiskonttorin ja vierailukeskuksen kohdalla myös merkittävimmät sisätilat tulee suojella.

Kaavoittajan vastine:

Fazerintielle ei osoiteta kaavaehdotuksessa suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa. Vantaan ratikan Design manualissa on nostettu ratikan jatkosuunnittelun ohjeeksi mm. alueellisten historiallisten arvojen esiin tuominen. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin. Kaavaehdotuksessa on osoitettu alla olevat suojelumerkinnot sekä määrätty niihin liittyen seuraavaa:

Suojeltava rakennus (sr):

"Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa." "sr/1: määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjaustöissä vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatila." "Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto." "sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjaisten huonetilojen massoittelevat (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc- tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet)." "Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto."

Suojeltava pihapiiri (sp):

"Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa." "Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista."

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo 19.6.-19.8.2024 ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.

Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta.

Lausuntojen antamisen jälkeen kaavaehdotuksesta nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, irrotettiin Länsimäentietä koskeva osuus omaksi kaavahankkeekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie. Lausuntoihin on vastattu myös kyseisen kaavatyön yhteydessä (911200 Lausunnot ja vastineet 11.3.2025).

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

Telia:

Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja Teliaan on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:

Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Telian kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Tukes:

Ei lausuttavaa asiassa.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Elisa Oyj

Alueella on runsaasti Elisan yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli tietoliikennera-kenteita kuitenkin joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:

Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Eltel Networks Oy

Katu- ja muutосkaavojen suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien putkitustarpeiden ja olevien verkkojen siirtotarpeiden suunnittelua varten. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja DNA:han on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:

Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu DNA:n kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Vantaan Energia

Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Ekologinen yhteys Slättmossen – Vaarala – Ojanko – Sipoonkorven kansallispuisto, on huomioitu suunnitelmassa hyvin ja yhdistyksemme toivoo, että se toteutuu esitetyn mukaisena. Ekologinen yhteys Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) – Långmossen – Vaarala, on sen sijaan sivuutettu suunnitelmassa. Ekologinen yhteys on tällä hetkellä heikko Porvoon moottorien kohdalla. Kaavasuunnitelmaan liittyen tulisi selvittää mahdollisuudet kehittää kyseistä yhteyttä esimerkiksi rakentamalla eläinallikku tai vihersilta Porvoon moottoritielle. Vihersiltarakenne soveltuisi laajemmalle joukolle eläinryhmiä kuin alikulku.

Vastine:

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempaa kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien ja Porvoon Väylän ylittävän osuuden. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueeksi nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. SLL:n lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentie ja sen Porvoonväylän ylittävä osuus eivät enää ole osa kaavamuutosaluetta nro 931400.

Eläinten liikkumista väylien yli ja ali voidaan helpottaa erilaisilla kulkurakenteilla. Vihersiltojen rakentaminen on kallista, joten niiden sijoittaminen on suunniteltava huolellisesti. Uusien vihersiltojen rakentamisessa on kannattavinta priorisoida ekologisten yhteyksien maakunnallisia viheryhteystarpeita. (Huttunen, J. 2023: Vantaan ekologiset verkostot)

Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli Vaaralaan (Ojala, A. 2018 s. 29).

Alueen paikallinen ekologinen yhteys on katkonainen, eikä jatku Porvoonväylän yli (Huttunen, J. 2023 s. 30), eikä yhteyttä ole esitetty Vantaan yleiskaavassa 2020 tai alueella voimassa olevissa maakuntakaavoissa (Uusimaa-kaava 2050 ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava). Yleiskaavassa on sen sijaan esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kaapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista.

Vantaan ratikan kaavarungossa (ei lainvoimainen suunnitelma, kh 19.6.2023) Långmossenista Porvoonväylän yli Vaaralaan johtava yhteys on osoitettu paikallisena metsäisenä tai puustoisena ekologisena yhteytenä sekä viherketjuna. Kaavarungon mukaan epäjatkuvuuskohdissa, kuten liikenneväylien kohdalla, ekologisen yhteyden jatkuminen pyritään kohentamaan siten, että eliöillä on mahdollisuus liikkua tai levitä verkostoa pitkin.

Vantaan ratikan asemakaavoilla laaditaan ennen kaikkea ratikan vaatimat muutokset.

Alueella on vireillä myös asemakaava ja asemakaavan muutos nro 931700 Fazerila-Santamalmi, jonka yhteydessä tarkastellaan alueen muuta maankäytön kehitystä.

Ei toimenpiteitä.

Sipoon Energia

Sipoon Energialla ei ole lausuttavaa ratikan linjauksesta ja sen vaikutuksista kiinteistöön, mikäli kiinteistön alueella ei tehdä maanmuokkaustöitä (kiinteistöllä tehdyissä tutkimuksissa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata etelälaidalla).

Vastine:

Kaavakartalle ET-korttelille nro 93201 on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Tieto pilaantuneesta maaperästä on lisätty kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 sekä vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 pilaantuneita maa-alueita koskeviin kohtiin.

Uudenmaan ELY-keskusPohjavesialue

Pohjavesialueen rajausta tulee tehdä pohjavesialueen ulkorajan mukaisesti ja pohjaveden suojelua koskevien kaavamääräysten tulee koskea koko pohjavesialuetta.

Kaavakartalle on tarpeen merkitä vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet. Kaavamääräyksiin tulee näiltä osin lisätä viittaus suoja-alueita koskeviin Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 (nro 53/2000/1) sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 (nro 01/0064/2) antamiin päätöksiin ja niissä esitettyihin määräyksiin.

Lähisuojavyöhykkeellä on kiellettyä esim. rakentaa uusia yleisiä liikenneväyliä. Määräys saattaa edellyttää raitiotien rakentamisessa hakemaan poikkeamista suoja-alueääräyksistä.

Pohjavesialuetta koskien olisi hyvä lisätä määräys: *"Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta."* Lisäksi esitetään lisättäväksi määräykset: *"Alueella on kielletty pohjaveden kannalta haitallisten kemikaalien ja jätteiden laitos tai ammattimainen käsittely ja varastointi"* ja *"Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja"*.

Pohjaveden imeyttämistä koskeva määräys tulisi muuttaa muotoon "Puhtaat kattovedet tulee imeyttää maaperään..."

Ajoväylät, pysäköintialueet, ajoneuvojen huoltopihat sekä jäteastioiden sijoituspaikat tulisi velvoittaa päälylystämään öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojausten sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden valumavedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Määräyksestä "Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta haitallisesti pohjaveden pinnan tasoa" tulisi poistaa sana "haitallisesti".

Katu- ja liikennealueita koskien tulee lisätä määräys: Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Ennen katu- ja liikennealueiden rakentamista tulee luotettavasti selvittää pohjaveden pinnankorkeus alueella. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, tulee ennen rakentamista laatia pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden tarkkailuohjelma.

PIMA

Kaavaselostuksessa mainittu PIMA-riskien selvitys ei ole mukana kaava-aineistossa, eikä se ole saatavilla kaupungin verkkosivuilla. Pilaantuneiden maiden tilanne tulee esittää yksiselitteisesti kaavaselostuksessa. Selostuksesta ei käy ilmi, missä viitattu lämpökeskus ja kaksi purettua öljysäiliötä sijaitsevat. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, onko kaavakartassa esitetty laajahko pima-merkintä tarpeellinen.

Viheryhteystarve

Luontoarvot on huomioitu asianmukaisesti. Ekologinen yhteys sijoittuu hyvin VL-alueelle. ELY-keskus katsoo, että viheryhteystarvetta voisi vielä korostaa määräyksessä.

Melu

On syytä harkita, että ratikkakäytävä esitettäisiin virkistysalueiden melutason ohjearvot täyttämättömiltä osin pääkäyttötarkoituksella EV. Meluntorjunta tulee ratkaista raitiotievarauksen yhteydessä ja huomioida alueen kaavamääräyksissä, eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. ELY-keskus viittaa Raide-Jokerin käyttöönoton jälkeen ilmenneisiin meluongelmiin ja suosittelee, että Vantaan pikaratikkaan liittyvissä kaavoissa pyritään ennakoimaan mahdolliset meluhäiriöt mahdollisimman hyvin. Pikaratikan aiheuttamassa melussa korostuvat lyhytaikaiset voimakkaan melun jaksot, jotka eroavat tyypillisestä autoliikenteen aiheuttamasta katumelusta. Raitiolinjan rakentaminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa asuinrakennuksella ei ole enää ohjearvojen mukaista riittävää piha-aluetta.

Asuminen

ELY-keskus suhtautuu lähtökohtaisesti kielteisesti asumisen mahdollistamiseen teollisuusalueilla. Jos tavoitteena on pysyttää jo olemassa olevaa asumista, asiasta tulisi antaa tarkempi määräys.

Vastine:

Pohjavesialue

Pohjavesialueen raja on korjattu ja kaavakarttaan on eroteltu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2). Kaavamääräyksiin on lisätty määräys, joka viittaa päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 sekä niissä annettuihin määräyksiin.

Lupa- ja valvontavirastossa on vireillä hakemus koskien Vantaan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja liittyvien kevyenliikenteenväylien sekä vesihuoltolinjojen rakentamista Fazerilan pohjavesialueelle sekä Fazerin vedenottamoiden suoja-alueelle.

Kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta. Kaavaehdotuksen pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä on osin päivitetty lausunnon ehdotusten mukaisesti.

Kaavaan ei ole tarpeen lisätä viittauksia ympäristösuojelulakiin tai vesilain säädöksiin.

PIMA

Kaavaselvityksen pilaantuneita maa-alueita koskevaa tekstiä (luku 2.1.3) on tarkennettu viimeisimmistä tutkimuksista saaduilla tiedoilla ja kaavakartan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen pima-alueen rajausta on tarkistettu selvityksien perusteella.

Viheryhteystarve

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä tarkennettiin niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisena lisäksi kerroksellisena.

Melu

Rivieranraitio ja sen vierialueet on muutettu käyttötarkoitukseltaan suojaviheralueeksi (EV) niiltä osin, kun meluselvityksen mukainen arvioitu raideliikennemelu ylittää päiväajan ohjearvon 55 dB. Meluselvityksen mukaan asuinrakennusten korttelialueella (A) raitiotien vaikutus kohdistuu ennen kaikkea asuinrakennuksen eteläjulkisivulle, jossa päiväajan keskiäänitasot ylittävät arvion mukaan 55 dB. Muiden julkisivujen osalta raitiotien vaikutus on arvion mukaan vähäisempi. Rakennukseen kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitaso on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden on oltava vähintään 30 dB tieliikennemelua vastaan. Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan melun ohjearvot täyttyvät näillä toimenpiteillä kaava-alueella.

A-korttelissa on määrätty, että tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso $L(Aeq)$ ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä. Myös Kuussillantien melu nostaa Kuussillantien varren asuinalueiden pihojen melutasoja, mutta ohjearvot täyttyvät suurella osin asumisen aluetta ja oleskeluun tarkoitettuja alueita voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.

Meluun liittyvät kaavamääräykset ovat riittävät, eikä korjauksia asemakaavaehdotukseen ole liikennemelun suhteen tarpeen tehdä.

Vantaan ratikka -hanke on tietoinen Raide-Jokerissa ilmenneistä meluongelmista ja hankkeessa pyritään ottamaan riskit, kuten vaihde- ja kaarrekirskunta, sekä ratkaisut ongelmiin huomioon hankkeen suunnittelussa.

Asuminen

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea ratikan vaatimat muutokset. Voimassa olevassa asemakaavassa nro 930600 (YM 5.9.1984) on määrätty, että teollisuus- ja/tai

varastorakennusten korttelialueelle (T-2) saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja, jonka vuoksi määräys on toisinnettu vireillä olevaan kaavaehdotukseen.

Gasgrid

Alueelle suunniteltu raitiotie sekä muut alueen muuttuvat maankäytön tarpeet edellyttävät maakaasun siirtoputken ja siihen liittyvien laitteiden siirtämistä. Vantaan kaupunki sopii maakaasuputken siirtoon liittyvistä Porvoonväylän asioista ym. maankäyttöasioista suoraan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Lausunnon vastaanottaja on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan lausunnon liitteineen asianosaisten käyttöön.

Vastine:

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempaan kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueeksi nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentie ja sen Porvoonväylän ylittävä osuus eivät ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Lausunto liitteineen on lisätty aluetta koskevan katusuunnittelun lähtötietoihin hankkeen allianssin käyttöön. Ei tarkistuksia.

HSL

Katusuunnitelmassa 58624-2 Fazerintien ja Länsimäentien risteykseen on kaavoitettu uusi pysäkki lännen suuntaan ajettaessa. Länsimäentiellä on jo olemassa oleva pysäkki n. 200 metrin päässä uudesta pysäkestä. HSL ei tunnista, mitä linjaa uusi pysäkki palvelisi ja siitä johtuen vielä miettimään onko sen tilavaraus tarpeellinen. Aikataulunäyttöjen sijoittamisessa tulisi varautua siihen, että reaaliaikaiset saapumisajat pysäkillä olisi nähtävissä sekä pysäkkikatoksen sisältä että ulkoa. HSL on toimittanut kommentteja alueen katusuunnitelmiin erillisellä viestillä. Olemme mielellämme mukana jatkosuunnittelussa, kuten tähänkin asti olemme olleet.

Vastine:

Pysäkkien sijainnit ja aikataulunäyttöjen sijoittamiset suunnitellaan Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Uuden pysäkin osalta Fazerintien katusuunnitelmassa (välillä Fazerila-Valio) varaudutaan maankäytön kehittymiseen ja mahdollisiin tulevaisuuden tarpeisiin. Ei toimenpiteitä.

Vantaan kaupunginmuseo

Kaavaehdotuksen suojelumerkintöihin (sr/1, sr/2 ja sp) liittyvät kaavamääräykset ovat kaupunginmuseon kaavoittajalle laatimien ehdotettujen kaavamääräysten mukaiset. Fazerilan aluetta ja sillä olevia rakennusperintökohteita on kuvattu selostuksen sivulla 18. Teksti on osittain vanhentunut ja se tulee päivittää uudemmalla rakennushistoriaselvityksistä saaduilla tiedoilla. Tekstiin tulisi lisätä myös Fazerin vierailukeskus, joka on todettu merkittäväksi rakennusperintökohteeksi kaavaprosessin aikana.

Vastine:

Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti on päivitetty uusimpien rakennushistoriaselvityksien mukaiseksi.

Fingrid

Asemakaava-alueelle sijoittuu Fingridin rakentamisvaiheessa oleva Helsingin 400 kilovoltin kaapelilyhteys ja se risteää ratikkareitin kanssa. Asemakaavassa voisi ottaa huomioon myös Gasgridin kaasuputken johtokäytävän. Kaavaselostuksessa olisi hyvä taustoittaa edellä mainittua kokonaisuutta jonkin verran. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua. Uusiin suunnitelmiin tai aiemmin käsiteltyjen suunnitelmien muutoksiin tai tarkennuksiin tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto, mikäli suunnitelma vaikuttaa Fingridin voimajohtoihin tai sähköasemaan.

Vastine:

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempaa kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsitellyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueeksi nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentien osuus, jota lausunto koskee, ei ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Johtoaluevaraukset on huomioitu kaavassa nro 911200. Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon. Ei tarkistuksia.

HSY

Raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia on siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lisäksi ratikkahankkeen yhteydessä saneerataan Länsimäentiellä päävesijohto ja paineenkorottamo sekä rakennetaan uusi jakeluvesijohto. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksessä, aivan lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.

Vastine:

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempaa kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsitellyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueeksi nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentien osuus ei ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Kyseinen johtoaluevaraus Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen kaakkoisreunassa on osoitettu asemakaavassa nro 911200. Ei toimenpiteitä.

Muistutukset ja vastineet tiivistettyinä:

Alueen asukas

Vantaan ratikan suunnitteluosasto on aikaisemmissa esityksissään liittänyt kiinteistön 410-13-51 kortteliin 93153 (Asuinrakennusten korttelialue, A). Tässä uudessa esityksessä tähän on tehty perusteeton muutos.

Ratikan ja korttelin 93153 välinen viheralue on liian leveä. Kaventamalla tuota viheraluetta mahdollistetaan ko. korttelin järkevämpi suunnittelu asuinalueeksi. Etenkin tuo ”luonnoton” patti tulee poistaa ja liittää se alue osaksi korttelia 93153, kuten se nykyisinkin on jo ko. kiinteistön omaisuutta. Tämä pieni siirto linjauksessa ei vaikuta merkittävästi ratikan suunnitteluun mutta tuo satoja rakennus m2 kyseiseen kortteliin.

Kaventamalla Rivieranraitien linjausta, voidaan jättää enemmän tilaa linjauksen eteläpuolelle (viheralue), sekä pohjoispuolelle (Kortteli 93153). Alueen auto- ja kevytliikenne kulkee jo nykyisin Kuussillantietä pitkin. Suunniteltu kevyenliikenteenväylä ja sen viemä maa-ala on mitoitukseltaan ylileveä. Kaventamalla Ratikan ”jalanjälki” saadaan kapeammaksi. Kevyenliikenteen väylä tulee joko poistaa, tai tehdä kapeampi ”suojaalue” ja kaide kevyenliikenteen ja ratikan väliin.

Koko Ratikan linjausta tulee siirtää kokonaisuudessaan vielä muutama metri (5-10) etelämmäksi. Siirtäminen ja lyhyt kalliioleikkausmatka eivät vaikuta linjauksen eteläpuolella olevaan viheralueeseen eikä eläimien / eliöiden kulkuun alueella. Kallion louhinta on kuitenkin nykyteknologialla varsin edullista ja siitä saatu murske voidaan hyödyntää Rivieranraitien loppupään

maanrakennuksessa. HUOM: Nykyinen linjaus edellyttää mm sauna- ja pesurakennusten purkua, siinä asuvalta 80v Vantaalaiselta rouvalta.

Vastine:

Kiinteistöllä nro 92-410-13-51 on voimassa Hopeatien asemakaava nro 931500 (kv 27.3.2023), jossa kiinteistö on osoitettu osaksi asuinrakennusten korttelia nro 93153. Kiinteistö ei ole osa asemakaavan muutosehdotusta nro 931400, eikä kiinteistön asemakaava siten muutu kaavamuutoksen 931400 myötä.

Asemakaavatyön tavoitteena on turvata maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus. Rivieranraitio on sovitettu alueelle niin, että Slåttmossenin ekologiselle yhteydelle jäisi edelleen mahdollisimman paljon tilaa. Ratalinjauksen siirto heikentäisi ekologista yhteyttä kaventamalla entisestään yhteyden Fazerintien viereistä aluetta.

Rivieranraitioilla tilavarauksia ja maan tasauksesta koituvia luiskauksia on tarkasteltu korttelin nro 93153 puoleisella reunalla uudelleen niin, että luiskaukset veisivät mahdollisimman vähän tilaa ja kaavaehdotuksessa kyseiselle korttelille osoitettua asuinrakennusten korttelialuetta (A) on laajennettu päivitetystä kaavaehdotuksessa.

Kevyenliikenteen tilatarpeiden mitoitus perustuu mm. kunnossapitokaluston mitoitukseen ja lumitiloihin. Asemakaavaehdotus perustuu katusuunnitelmaluonnokseen, jossa esitetty kevyenliikenteenväylä on kaupunkitilaohjeen mitoituksen mukainen.

Fazerintien varren maankäytön kehittyessä yleiskaavan mukaisesti, on perusteltua toteuttaa aluetta palveleva kevyenliikenteen yhteys Slåttmossenin virkistysalueelle sekä Vaaralanlammille.

Kaide kevyenliikenteen ja raiteiden välillä lisäisi ekologisella runkoyhteydellä joidenkin lajien liikkumiselle estevaikutusta.

Ratalinjauksen siirto heikentäisi Slåttmossenin ekologista runkoyhteyttä kaventamalla sitä entisestään. Päivitetystä katusuunnitelmaluonnoksessa ja kaavaehdotuksessa Rivieranraitien reitin linjaukseen, tilavarauksiin ja maan tasauksesta koituvien luiskien mitoituksiin on tehty joitakin tarkistuksia, eikä nykyisten suunnitelmien mukainen ratkaisu edellytä sauna- ja pesurakennuksen purkamista.

Oy Karl Fazer Ab

Kaavamääräykset:

Uudessa asemakaavaehdotuksessa T tonttien 7/8 väliin on merkitty sitova tonttijako. Kyse on kuitenkin näiden osalta yhtenäisestä tehdasalueesta. Jatkossakin tulee varmistaa, että tehdasalueen kehittäminen, myös mahdollisen tonttijaon yli, on mahdollista. Sitova tonttijako ei mielestämme tuo tätä tarvetta tai rakennusoikeuden tarkka kohdistaminen.

Kerrosluku T-alueella on rajoitettu III, mitä tämä käytännössä halleissa tarkoittaa esim. metrimääränä, vai onko korkeudelle mitään muuta rajoitetta kuin kerrosmäärä?

Kaavaselostus:

Sivu 22: "Kiinteistöllä 92-93-201-5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja ~~leipomo~~. -- Kiinteistöllä on maankäyttörajoite. (tällä kiinteistöllä toimii Fazer Makeiset)"

Sivu 18: "-- Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana, ~~joka on myyty ulkomaille (LU).~~" (Keksi on Fazerin omistuksessa) Selostuksessa on mainittuna muutokset verrattuna vanhaan kaavaan. Kohdassa ei mainita uutta (sitovaa)tonttijakoa. Viittamme tässä lausuntomme kohtaan a.

Vastine:

Kaavamääräykset:

Voimassa olevassa asemakaavassa nro 930600 (YM 5.9.1984) ei ole esitetty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T) tonttijakoa. Alueelle on kuitenkin laadittu sitova tonttijako ja alue on lohkottu tonteiksi kaavan nro 930600 voimaantulon jälkeen. Jos asemakaavamuutoksessa nro 931400 ei osoitettaisi tonttijakoa, luotaisiin tilanne, jossa alueella ei olisi sitovaa tonttijakoa lainkaan voimassa. Sitovaa tonttijakoa voi tarvittaessa muuttaa kaavamuutoksen voimaantulon jälkeen kaavamääräyksiä sen mahdollistaessa. Kaavamuutoksessa on määrätty, että asemakaavan

alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Asemakaavassa osoitettu kerrosluku ei määritä teollisuus-, varasto-, liike- tai toimistorakennuksien kerroskorkeuksia. Kaavamuutoksessa nro 931400 T-korttelialueelle ei ole määritelty rakennuksien enimmäiskorkeuksia tai kerroskorkeuksia.

Kaavaselostus:

Kaavaselostuksen luvun 2.1.3 pilaantuneita maa-alueita sekä rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat teksti on päivitetty ja selostukseen on tehty mm. muistutuksen mukaiset korjaukset. Selostuksen asemakaavan kuvauksen lukuun 4 on lisätty tieto tonttijaosta koskien T-korttelialuetta.

Nähtävilläolon 19.6.-19.8.2024 jälkeen tehdyt muutokset

Kaavamuutosalue jaettiin vuoden 2024 nähtävilläolon jälkeen kahdeksi erilliseksi kaavahankkeeksi niin, että Länsimäentietä koskeva osuus irrotettiin omaksi kaavamuutosalueekseen nro 911200 - Vantaan ratikka: Länsimäentie.

Lähivirkistysaluetta (VL) muutettiin suojaviheralueeksi (EV) Rivieranraitien joukkoliikenteelle varattu alueen osalta ja sen varrelta arvioidun Vantaan ratikan meluvaikutusalueen (yli 55 dB) mukaisesti saadun lausunnon perusteella.

Asuinrakennusten korttelialueen (A) ja EV-alueen välistä rajaa muutettiin muuttuneen ratikan tilavarauksen vuoksi ja saadun muistutuksen perusteella.

Slättmossenin lähivirkistysalueen (VL) eteläosaan osoitettiin ohjeellinen ulkoilureitti (ur).

Pohjavesialueen rajausta korjattiin koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) saadun lausunnon perusteella.

Tärkeää pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä tarkennettiin ja kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta saadun lausunnon perusteella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä tarkennettiin niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisena lisäksi kerroksellisena.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima) rajausta tarkennettiin viimeisimpien selvitysten mukaisesti saadun lausunnon perusteella.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) nro 93201 lisättiin alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima), saadun lausunnon perusteella.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille nro 8 osoitettiin poikkeamispäätöksen nro LP-092-2025-02189 ja rakentamislupahakemuksen mukainen auton säilytyspaikan rakennusala (a).

Rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppaamorakennuksen (pr) muutettiin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et).

Lisättiin kaavamääräyksistä puuttunut liike- ja toimistotilan määrää koskevan kaavamerkinnän (kl%) selite.

Kaupunginosan rajaa muutettiin niin, että kaavaehdotuksella osoitettu Porvoonväylän laajennettava liikennealue (LT) on kokonaan Rajakylän kaupunginosan alueella.

Porvoonväylän pohjoispuolella oleva suojaviheralue nimettiin Voimamäeksi (nimistöryhmä 22.10.2024).

Lisäksi tarkistettiin johtoaluevarauksia ja tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä annettujen lausuntojen ja muistutuksien vuoksi. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaan kohtaan lisättiin tieto päätöksistä, jotka koskevat Fazerilan pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä. Lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti ja pilaantuneita maa-alueita koskeva teksti päivitettiin viimeisimpien selvityksien mukaisiksi. Asemakaavan kuvausta koskevaan lukuun 4 lisättiin tieto T-korttelia koskevasta sitovasta tonttijaosta. Lisäksi selostukseen tehtiin kaavakarttaan tehtyjen muutoksien mukaisia tarkistuksia.

Tarkistukset ovat olennaisia ja asemakaavamuutos on asetettava uudelleen nähtäville.

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo 13.5.-11.6.2026 ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 13.5.-11.6.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 21 kappaletta ja niitä saatiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

Elisa Oyj

Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Mikäli tietoliikenne rakenteita joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla vähintään 12kk ennen tarvetta yhteydessä Elisaan ja tilata siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:

Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään.

Tukesilla, Fingrid Oyj:llä tai Vantaan kaupunginmuseolla ei ollut huomautettavaa asemakaavasta.

Vantaan Taidemuseo Artsi

Kaikki ratikan taiteen ehdotukset Fazerilan pysäkillä integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.

Vastine:

Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: ”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”

Uudenmaan elinvoimakeskus

Porvoonväylän LT-aluetta on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan. Suunnittelualan rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Vastine:

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla. Kaavaratkaisulla ei arvioida olevan vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Vantaan Energia

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa.

Lupa- ja valvontavirasto

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan.

Pohjavedet

Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoitukseltaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-alueääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-alueääräyksistä. Rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman. Vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen. Kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta.

Luonnonsuojelu

Luo ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Mahdollisen raitiotiepysäkin sijoittamisessa on varmistettava, ettei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä.

Melu

Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehankeä eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella. Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue.

Liiketilat

T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Ryhti-tietojärjestelmä

Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024.

Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian.

Vastine:

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuutosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määriteltä yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan.

Pohjavedet

Vantaan ratikan asemakaavoissa korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa. Kaavaehdotuksessa on osoitettu vedenottamon lähisuojavyöhyke (pv/1), johon vedenottamoalue kuuluu. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan "pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojat alueita koskevat määräykset." Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa.

Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suojat-alueitä. Lisäksi luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.

Kaavamuutosehdotuksen pohjavesialueen rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: "-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus."

Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: "Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttaa ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi." ja "Vettä läpäisemättömällä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojaus sisälvällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojaus sisälvään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle." Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään.

Pohjavesialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan "Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta."

Luonnonsuojelu

Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määriteltä liito-oraville soveltuvaksi

alueeksi. Vantaan ratikan joukkoliikennepysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu katusuunnitelmaehdotuksissa mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Katualueen kaavamääräyksiä järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan ”Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä.” Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli.

Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraiton ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

Melu

Vantaan raitioradan meluselvityksen mukaan kaava-alueen asuinrakennusten korttelialueella (A) asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitaso on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan ”Asuin- ja työhuoneiden ulko-kuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.” Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylitä näillä toimenpiteillä kaava-alueella.

Kaavassa on määrätty A-korttelista, että ”Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso $L(Aeq)$ ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.” Kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitettut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuviin perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylitä yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.

Kaavamuutosehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: ”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä.”

Liiketilat

T-korttelin määräyksiä on täydennetty määräyksillä ”liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja” ja ”alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”

HSY

Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Vastine:

Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa.

Nähtävilläolon 13.5.-11.6.2026 jälkeen tehdyt muutokset

Saadun lausunnon perusteella teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *"Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja."* T-korttelialueelle on lisätty lausunnon perusteella lisäksi kaavamääräykset, joidenka mukaan *"alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä"* ja *"asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtionneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä."* Tarkistuksiin liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.

Saadun lausunnon perusteella ratikkapysäkkejä koskeva kaavamääräys on tarkennettu muotoon: *"Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta."*

Saadun lausunnon perusteella tärkeälle tai veden hankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle (pv) on lisätty määräys, jonka mukaan *"Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiello sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta."*

Saadun lausunnon sekä Vantaan kaupungille myönnettyjen lupien perusteella pv-alueen pohjaveden suojelua koskeneet kaavamääräykset on tarkennettu muotoon: *"Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus."*; *"Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastoiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle."* Jälkimmäisestä määräyksestä on poistettu velvoite, että valumavedet tulisi johtaa ensin öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta, perustuen Lupa- ja valvontaviraston Vantaan kaupungille myöntämään lupaan (14.4.2026, 165/2026, asiatus LVV-U/35632/2026) poiketa Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-alueääräyksestä nro 15 kaupungin hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti.

Voimamäen nimen ruotsinnos on korjattu muotoon *"Kraftkullen"* ja Rivieranraitien ruotsinnos muotoon *"Rivierasparten"*.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia, joista tärkeimpinä kaavamääräyksen järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi ja T-korttelialueen tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten arviointia on täydennetty Kehä III:een kohdistuvien vaikutusten arvioinnilla. Luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraitien ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta. Luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-alueääräyksiä. Lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026)

mukaisesti. Lisäksi luvun 2.2.1 kuva 22 voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä on päivitetty.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa kuukausikokouksissa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaupungin asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisenä, kestävyiden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittämisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävä ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Uusi MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinelut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyys-tään tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISU

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katu ympäristölle. Kaavamuutoksella laajennetaan katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katu ympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahduttavat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksiin (26.1.2026), joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Alueen pohjaveteen liittyvien uusien lähtötietojen vuoksi asemakaava-aluetta muutettiin 28.9.2023 julkaistun kaavan nro 931400 osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivityksen yhteydessä. Ratikan reitin linjasta jouduttiin hieman muuttamaan Rivieranraiton itäpäässä ja Fazerintien pohjoispäässä pohjaveden suojelemisen vuoksi. Kaava-alueen laajennus koskee myös kiinteistöä osoitteessa Kuussillantie 2. Kyseisestä kiinteistöstä kaavoitettiin voimassa olevassa asemakaavassa nro 931500 Hopeatie (kv 27.3.2023) osa lähivirkistysalueeksi (VL), jolle oli osoitettu joukkoliikenteelle varattua alueen osa (jl). Kaavaehdotuksessa nro 931400 Kuussillantie 2 -tonttia on osin palautettu entiseen laajuuteen ja lähivirkistysaluetta on muutettu asuinrakennusten korttelialueeksi (A) Kaava-aluetta laajennettiin myös Fazerin tehdasalueen kohdalla Porvoonväylän pohjoispuolella. Kaavaehdotuksessa Porvoonväylän liikennealuetta (LT) on laajennettu Uudenmaan ELY-keskuksen tiesuunnitelman (30.9.2022) mukaisesti, ja laajennuksella varauduttu linja-autoliikenteen vaihtopysäkkiin.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uutta katualuetta Fazerintiellä ja uutta lähivirkistysaluetta (VL) Tammasuolle ja Slättmosseniniin, muutetaan osin Rivieranraiton joukkoliikenteelle varatun alueen osan (jl) ja kevyenliikenteen reitin linjauksia ja muutetaan Rivieranraiton lähivirkistysaluetta (VL) suojaviheralueeksi (EV).

Porvoonväylän maantien aluetta (LT) laajennetaan osin nykyiselle Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T) sekä suojaviheralueille (EV) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) Uudenmaan ELY-keskuksen tiesuunnitelman (30.9.2022) mukaisesti.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelissa nro 93201 osoitetaan sitova tonttijako ja muutetaan tehokkuusluku tonttikohtaisiksi rakennusoikeusluvuiksi. Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä konttorirakennus ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty suojeltaviksi (sr/1, sr/2 ja sp). T-korttelille osoitetaan uusia ajoneuvoliittymäkieltoja ja uusi autopaikan rakennusala (a). T-korttelialueen vesitornin (vt) ja pumppaamorakennuksen (pr) rakennusalat päivitetään Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et). Öljysäiliön (ös) merkintä on poistettu ja alue on muutettu osaksi uutta autopaikan rakennusala (a). T-korttelilta on poistettu alueen aitauksen kieltävä merkintä ja annettu uusia kaavamääräyksiä liiketiloihin ja kiinteistön hoidon kannalta välttämättömien asuntojen piha-alueisiin liittyen sekä vähittäiskaupan suuryksikön sijoittumisen kieltävä määräys.

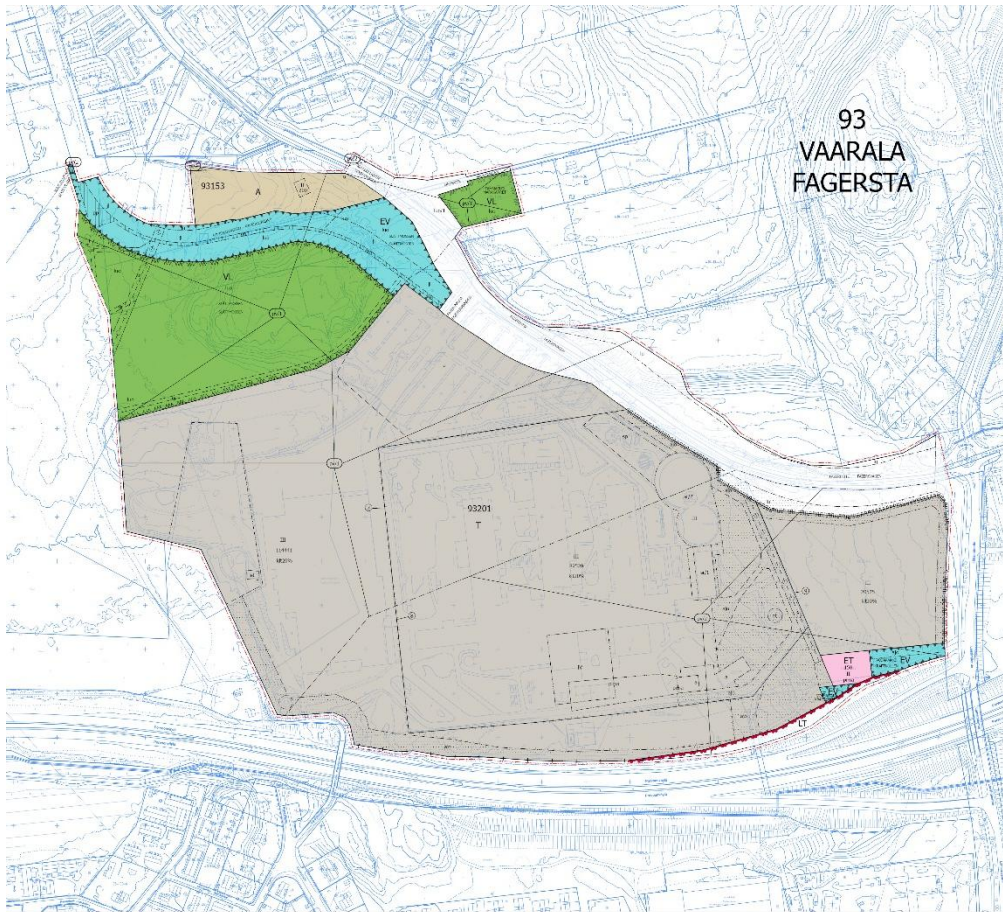
T-korttelin 93201 tontille nro 8 ja ET-korttelille on osoitettu alueen osat, joilla maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Osa T-korttelialueesta nro 93201 muutetaan lähivirkistysalueeksi (VL) turvaamaan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus. Kaavassa osoitetaan yhteydelle myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Kaavassa osoitetaan uusi ohjeellinen ulkoilureitti Slättmossenin lähivirkistysalueen eteläreunalle.

Lisäksi kaavassa osoitetaan pohjavesialueen raja (pv) sekä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) ja annetaan pohjaveden suojeluun liittyviä määräyksiä.

Uusi Fazerintien katualue, Rivieranraition EV-alue ja joukkoliikenteelle varattu alueen osa sekä Porvoonväylän maantien alueen leventäminen muuttavat viereisten, kaavamuutosalueessa mukana olevien korttelialueiden ja yleisten alueiden rajauksia. Kaavassa osoitetut katualueen, joukkoliikenteelle varatun alueen osan sekä kevyenliikenteen tilavaraukset perustuvat 26.1.2026 valmistuneisiin katusuunnitelmaluonnoksiin. Uutta katualuetta muodostuu yhteensä noin 3,9 ha.

Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisena eikä asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Asemakaava ja asemakaavan muutoksen ehdotus

Vantaan kaupunki 11.8.2026

0 100 200 400 600 Metriä

Kuva 32. Ote asemakaavaehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia. Rakennusoikeutta osoittavat tehokkuusluvut on kaavamuutoksessa muutettu kerrosneliöihin perustuviksi, jotta rakennusoikeudet pysyvät ennallaan tontin pinta-aloista riippumatta.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 43,7 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 217 836 k-m².

Virkistysalueita on yhteensä 5,05 ha. Virkistysalueiden pinta-ala kasvaa 2,04 ha.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueita (T) kaavamuutosalueella on yhteensä 30,54 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 217 486 k-m². Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue pienenee yhteensä noin 5,28 ha.

Asuinrakennusten korttelialuetta (A) on yhteensä noin 0,96 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 200 k-m².

Liikennealueita kaavamuutosalueella on yhteensä 4,58 ha. Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 4,18 ha.

Erityisalueita on kaava-alueella 2,52 ha. Erityisalueiden pinta-ala kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 2,05 ha.

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, työmaavesien käsittelyyn, rakennusperinnön suojeluun, melusuo-
jaukseen, kaupunkikuvaan, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitalan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Suunnittelualue koostuu asuinrakennusten korttelialueesta (A) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta (T), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET), lähivirkistysalueesta (VL), suojaviheralueesta (EV), maantien alueesta (LT) sekä katualueista. Asemakaava-alueessa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualueita laajennetaan korttelialueelle.

4.3.1 Korttelialueet

A, asuinrakennusten korttelialue

Kaavamuutoksella laajennetaan korttelia nro 93153 ja sille osoitettua ohjeellista tonttia nro 9 voimassa olevan asemakaavan mukaiselle virkistysalueelle (VL). Tonttijako on esitetty ohjeellisenä. Rakennusoikeus on 200 k-m² ja kerrosluku on kaksi (II). Alue kuuluu pohjavesialueeseen. Korttelialueella on annettu määräykset melusuojauksesta, vihertehokkuudesta, autopaikkojen määrästä, kaupunkikuvasta, sekä aurinkopaneelien ja kasvikattojen asentamisesta.

T, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue

Osa korttelista 93201 on kaavoitettu katualueeksi ja osa korttelin pohjoisosasta on muutettu lähivirkistysalueeksi (VL). Korttelikohtainen tehokkuusluku on muutettu tonttikohtaiseksi rakennusoikeusluvuksi. Rakennusoikeus pysyy samana. Korttelille on osoitettu uusia ajoneuvoliittymäkielto-merkintöjä. Merkinnät eivät vaikuta nykyisiin liittymäjärjestelyihin. Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä makeiskonttori ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty

suojeltaviksi. Ohjeellisen rakennusalan merkintä vesitornille (vt) ja rakennusala pumppaamorakennukselle (pr) on korvattu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten merkinnällä (et). Öljysäiliötä (ös) varten osoitetun rakennusalan merkintä on poistettu ja alueelle on osoitettu uusi auton säilytyspaikan rakennusala (a). Korttelille on osoitettu tärkeä veden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv), jolle on osoitettu pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä. Korttelin pohjoisosassa ollut merkintä alueen osasta, jota ei saa aidata on poistettu. Kortteliin sijoittuville tonteille on annettu uudet numerot. Tontille 8 on osoitettu pima-alue. Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Lisäksi korttelialueelle on annettu uusia kaavamääräyksiä liiketiloihin ja kiinteistön hoidon kannalta välttämättömien asuntojen piha-alueisiin liittyen sekä vähittäiskaupan suuryksikön sijoittumisen kieltävä määräys.

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue

Porvoonväylän ja Länsimäentien risteuksen lähetyville, Fazerin tehdasalueen kupeeseen sijoittuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue. Alueelle on osoitettu pima-alue, jonka maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Alue kuuluu pohjavesialueeseen.

4.3.2 Muut alueet

VL, Lähivirkistysalue

Kaava-alueen pohjoisosassa on Slåttmossenin ja Tammasuon lähivirkistysalueet. Alueet ovat osa maakunnallisesti merkittävää ekologista yhteyttä. Lähivirkistysalueille on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo) ekologisen yhteyden turvaamiseksi. Virkistysalueita yhdistää Rivieranraitio suojaviheralueen (EV) luo-alue ja Fazerintien katualueen ylittävä ekologinen yhteys (luo/1). Lisäksi Slåttmossenin alueelle on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (ur).

LT, Maantien alue

Porvoonväylä on osoitettu maantien alueena ja sitä levennetään kaavaehdotuksella.

Katualueet

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaluonnoksien tilavarausten 26.1.2026 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuymäristö mahtuvat alueelle. Katualueelle on annettu määräykset koskien raitiotien tärinää ja runkoääntä sekä määräys, jonka mukaan mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta. Fazerintien katualueelle on osoitettu katualueen ylittävä ekologinen yhteys (luo/1). Määräyksen mukaan alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä. Muilla, kuin ajoväylillä, tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä. Katualueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jonka puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisenä. Lisäksi Fazerintien katualueelle on osoitettu ohjeellisella istutettavan alueen merkinnällä katusuunnitelmaluonnosten mukainen katuviheralue. Fazerintien varrelle on osoitettu katualueen luiskia (lu).

EV, suojaviheralue

Suojaviheralueeksi osoitetulta kiinteistöltä nro 92-410-4-39 on osoitettua ajoyhteys ET-korttelialueen kiinteistölle nro 92-410-4-23. Kaava-alueen pohjoisosassa Rivieranraitio ja sen varsi on osoitettu suojaviheralueeksi, jolle on osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa (jl), joka on varattu pikaraitiotielle. Suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittypintaisena. Suojaviheralueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset

ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa. Rivieranraiton varrelle on osoitettu yleinen jalankululle ja pyöräilylle varattu alueen osa (pp). Lisäksi alueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jossa puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu pääosin valmiiksi rakennettuun ympäristöön ja on yhdyskuntarakennetta jatkava. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hankkeella turvataan ekologisen käytävän säilyminen yhdyskuntarakenteen kehittämisestä huolimatta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asutuskasvua sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. (*Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019*)

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiville ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää Itä-Vantaalla alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliometriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliometriä työpaikoille. Vaaralan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 200 000 k-m². (*Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019*)

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varaan. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavan ja asemakaavan muutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin kaualueen sekä suojaviheralueen (EV) osalta, jonne on kaavassa osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa. Kaavassa on määrätty, että EV-alueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät

välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa. Lisäksi raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niitty-pintaisena. Lisäksi kaavalla suojellaan Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä makeiskonttorirakennus.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020) mukaisesti ratikaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.

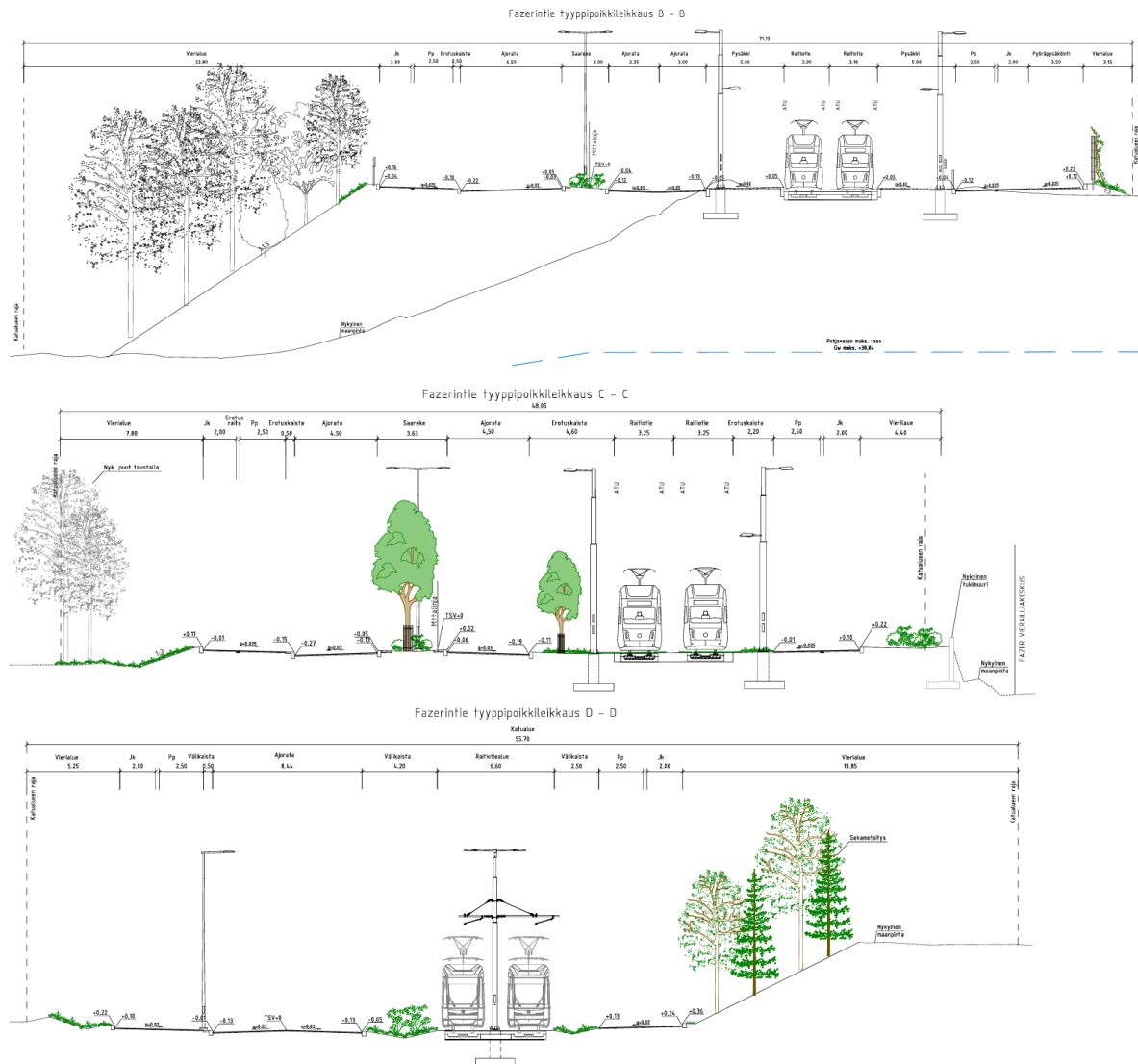

Kuva 33. Raidealueen esimerkkiteoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatuojen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

Alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa on käytetty vaihtelevia pinnoitteita (erivärisiä betonikiiviä ja luonnonkiveä), jotka elävöittävät alueen nykyistä kaupunkikuvaa. Katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen nykyistä katuvihreää joudutaan poistamaan rakentamisen alta. Poistuvaa kasvillisuutta kuitenkin kompensoidaan katualueen rakentamisessa. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista, ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Katusuunnitelmaluonnoksien (Sweco Finland 26.1.2026) perusteella katualueutta levennetään Fazerintiellä. Kaava-alueelle sijoittuu Fazerilan raitiotiepysäkki. Kaavamääräysten mukaan, mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. Fazerintien risteykset muuttuvat liikennevalo-ohjatuiksi.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen mukainen Fazerintien katualueen levennys vaatii katusuunnitelmaluonnoksien (Sweco Finland 26.1.2026) perusteella merkittävää maanpinnan täyttötä ja leikkausta.

Kuvat 34-36. Tyypipiikkileikkaukset Fazerintiellä. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 37. Havainnekuva Rivieranraitioilta kuvattuna lännestä itään päin. (WSP Finland Oy.)

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Ratikkareitin varrelle on arvioitu tulevan 60 000 uutta asukasta ja yli 30 000 työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä. Arviot pohjautuvat ratikan kaavarunkoon.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihteyttävyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset liittyvät HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston ja Vantaan ratikan aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin, joiden kustannukset kohdistuvat osin HSY:lle ja osin Vantaan kaupungille.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)

Vantaan ratikan tarkennetut investointikustannukset ovat 750 miljoonaa euroa. Helsingin seudun MAL-yhteistyön kautta valtion osuus niistä olisi 30 prosenttia eli 177 miljoonaa euroa. Lisäksi Helsingin kaupunki vastaa omasta rataosuudestaan, jonka kustannuksiksi on arvioitu 15 miljoonaa euroa. Vantaan kustannusosuudeksi jää 414 miljoonaa euroa.

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä (*Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022*) vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöverooverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverooverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 414 miljoonaa euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 383 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan -31 miljoonaa euroa 40 vuoden aikana.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa Itäisen Vantaan saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavalla muutetaan osin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta osaksi Slåttmossenin lähivirkistysaluetta ja kaavassa muodostetaan uusi Tammasuon lähivirkistysalue. Kaavamuutoksella muutetaan virkistysaluetta Rivieranraition osuudelta suojaviheralueeksi. Muutoksella on suuri merkitys virkistysalueiden saavutettavuuteen, jatkuvuuteen ja ekologisen yhteyden turvaamiseen.

Viheralueiden jatkuvuus Fazerintien kummallakin puolella on huomioitu kaavassa. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston virkistysalueelle on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Kaavassa on merkitty ulkoilureittejä ja hiihtoladut on huomioitu. Hanke täyttää VAT:n virkistyskäyttöä koskevat ja Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan ympäristötavoitteet.

Kulttuuriperintö

Kaava-alueelta korttelin 93201 rakennukset on inventoitu (*Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy 5.4.2023, sekä Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2015*). Vuonna 2023 tehdyn selvityksen perusteella leipomorakennuksen alkuperäinen ilme ja rakenne on muuttunut niin, ettei sille nähdä suojeluperusteita. Voimalarakennuksella on enemmän historiallisia arvoja, mutta koska se on maisemallisesti syrjässä ja kunnostustöissä tultaisiin luultavasti menettämään alkuperäisyyssarvoja, ei voimalalaitokselle nähdä suojeluperusteita.

Vuoden 2015 Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvityksessä (Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy) on todettu, että tehdaskokonaisuuden arvot keskittyvät etenkin Kurt Simbergin suunnittelemaan makeiskonttoriin. Rakennuksen osaa on peruskorjattu vuonna 2016, jolloin rakennuksen osaan on kohdistunut paljon muutoksia. Muutokset on kuitenkin huomioitu alkuperäinen arkkitehtuuri ja tehtaan alkuperäinen arkkitehtuuri on vielä hyvin havaittavissa rakennuksen osassa. Koska rakennuksella on suuri historiallinen merkitys alueelle, on asemakaavassa osoitettu suojelumerkintä makeiskonttorin osalle. Rakennuksen julkisivuja on hoidettava ja kunnostettava ottaen huomioon rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri. Rakennuksen sisätiloissa sijaitsee historiallisesti arvokkaita elementtejä, jotka on säilytettävä. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Fazerin vierailu- ja kokouskeskus (Fazer Experience) pihapiireineen on tuonut positiivista kerroksisuutta tehdaskokonaisuuteen. Vierailukeskus on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista. Vierailukeskuksen rakennusta ympäröivä pihapiiri, jossa kasvaa Fazerin tuotteiden kotimaisia raaka-aineita, kuuluu oleellisesti kokonaisuuteen. Pihasuunnitelman on tehnyt maisema-arkkitehti Yrjö Ala-Heikkilä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:stä. Suunnitelma perustuu neljään ympyrään, joissa on piknikpuisto, hedelmäpuisto, viljapelto ja tropiikki. Kolme ympyröistä sijoittuu vierailukeskuksen ulkopuolelle ja yksi sisälle. Vierailukeskuksen rakennuksille ja sen pihapiirille on osoitettu suojelumerkintä, vaikka rakennelmat ovat vielä iältään nuoria. Määräys koskee Fazerilan vierailukeskuksen kokonaisuutta, johon kuuluu vierailukeskuksen sisätilat, julkisivu sekä sen ulkopuolella sijaitseva piha-alue. Kokonaisuuden kunnostus- ja muutostöissä on huomioitava kokonaisuuden alkuperäinen idea, joka rakentuu neljän teemallisen kokonaisuuden ympyröinä. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Autoliikenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja raitiotien toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Fazerintiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaan ajoneuvoliikenteestä erotettuna omalla kaistallaan. Autoliikenteen sujuvuus on varmistettu katualueiden riittävillä tilavarauksilla. Asemakaavamuutos ei kasvata alueen autoliikennemääriä suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan, koska kaavamuutos ei mahdollista uutta maankäyttöä tai muuta sen tyyppiä. Kaavaratkaisun vaikutukset arvioidaan niin vähäisiksi, ettei niillä ole vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Ajoliittymiin esitetään seuraavat muutokset liikenteen toimivuuden parantamiseksi. Korttelin 93201 tonteille 8 ja 9 osoitetaan ajoneuvoliittymäkielto Fazerintien ja Länsimäentien puoleisille rajoille. Ajo tontille 9 tapahtuu Länsimäentien kautta. Tontilla 8 ajoneuvoliittymäkielto osoitetaan koko Fazerintien alueelle ja ajo tontille tapahtuu korttelin 93201 tontin 7 kautta.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttavat henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. (*Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019*)

Joukkoliikenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle sijoittuu Fazerilan raitiotiepysäkki, joka sijaitsee Fazerintiellä. Arvioitu matka-aika Fazerilan raitiotiepysäkiltä lentokentälle on 45 min, Tikkurilan asemalle 18 min ja Mellunmäen metroasemalle 6 min.

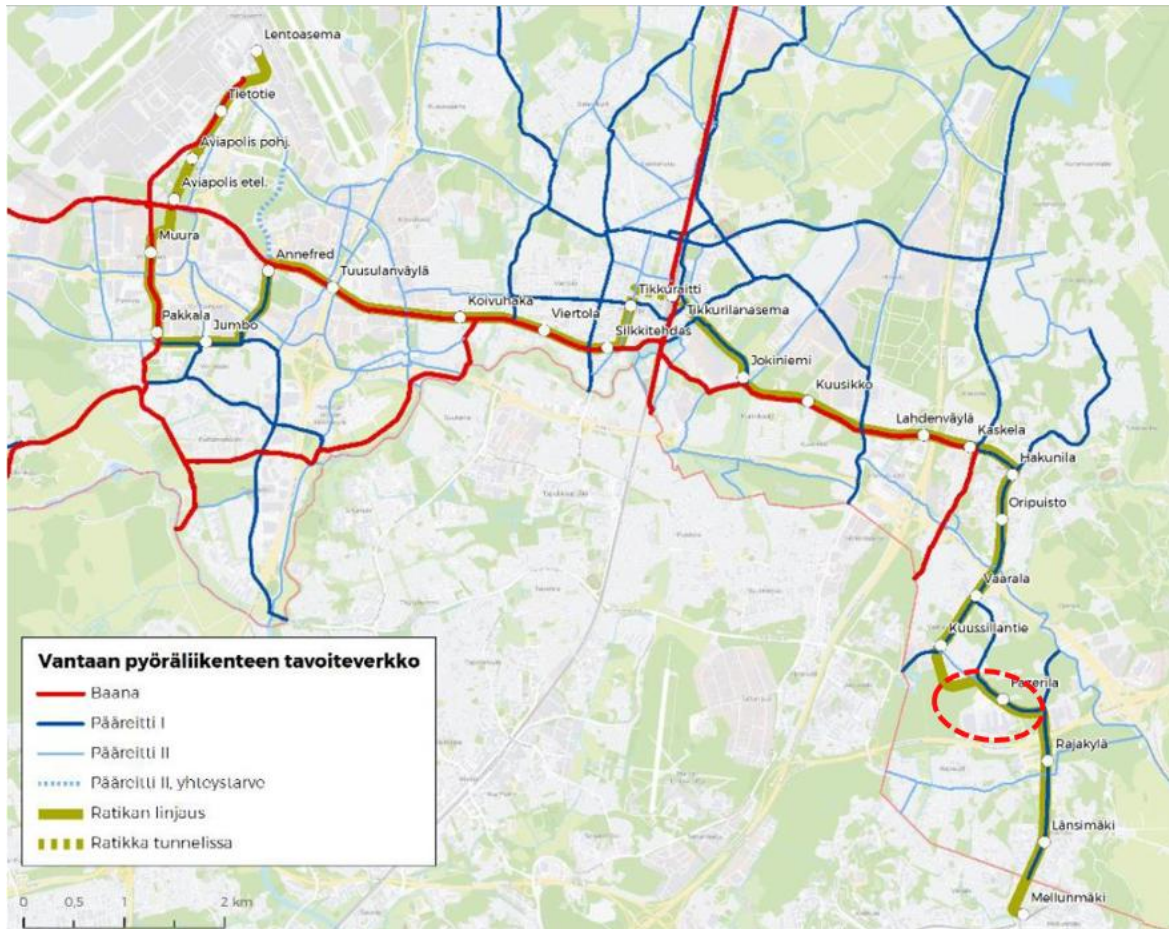
Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävissä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkuliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (18.6.2018) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa (*Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019*). Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella (*WSP Finland Oy, 2020*), jossa Fazerintien eteläpuolelle on määritelty pääpyöräilyreitti I, jonka kriteerinä on korkea pyöräliikenteen nykyinen tai tavoiteltu määrä.

Kuva 38. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020). Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity punaisella katkoviivalla.

Katusuunnitelmaluonnoksien (Sweco Finland 26.1.2026) mukaan Rivieranraitien eteläpuolella on jalankulku- ja pyöräliikenteen väylä. Fazerintiellä on molemmiin puolin jalankulku- ja pyöräliikenteen väylät, joissa jalankulku- ja pyörätie on toisistaan eroteltu. Fazerilan raitiotiepysäkin yhteyteen on esitetty kaupunkipyöräasema, pyöräpysäköinti 20 polkupyörälle sekä sähköpotkulautojen pysäköintialue.

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Kaavamuutosalueelle ei ole tulossa HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston lisäksi uusia vesihuoltolinjoja. Nykyiset kaava-alueen toiminnot voivat liittyä nykyiseen vesihuoltoverkoston.

Hulevedet

Kaavamuutosalueen puhtaat kattovedet ja pintavedet voidaan imeyttää maaperään tai käsitellä biosuodattamalla.

Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

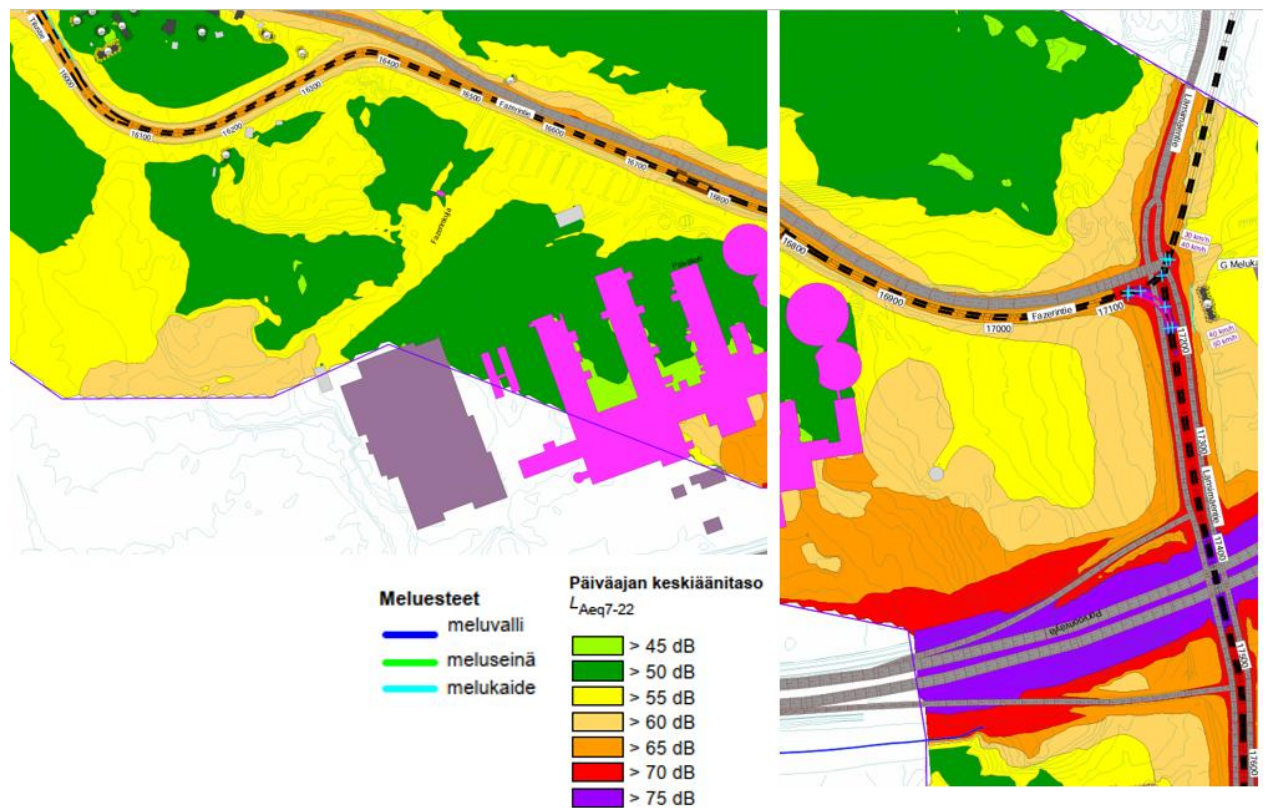
Ympäristöhäiriöt

Melu

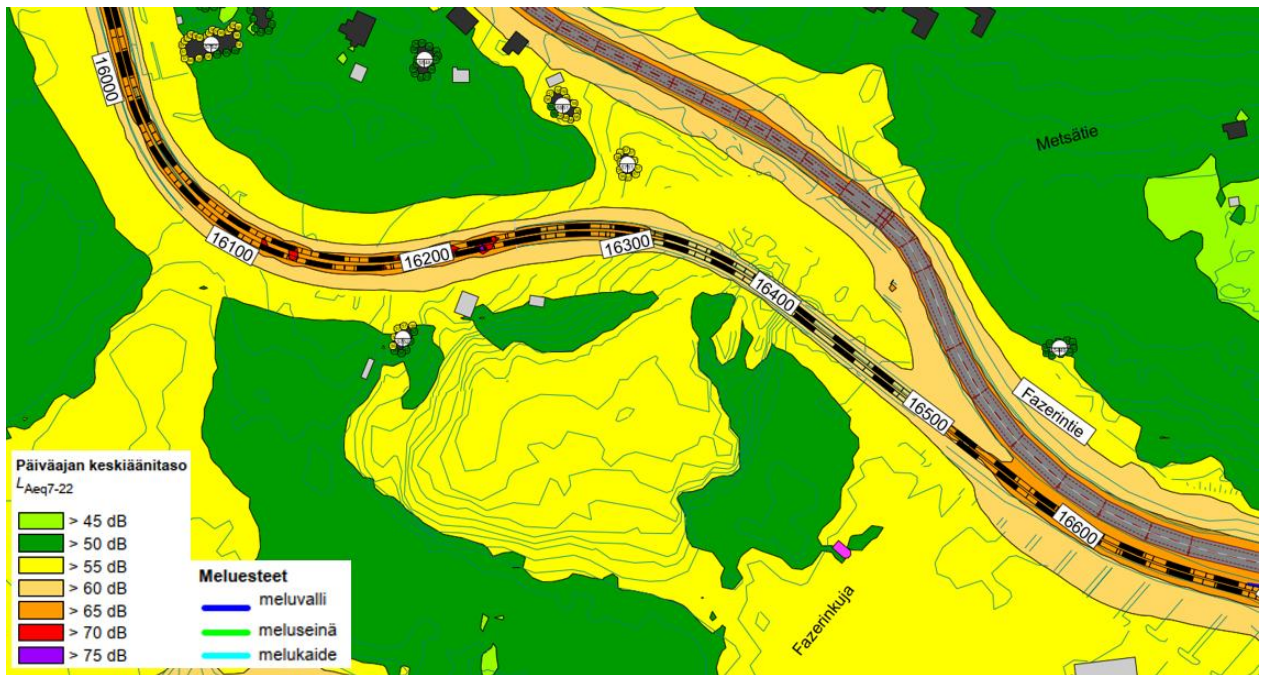
Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 31.1.2023 (*Sitowise Oy*). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Kuussillanniityssä paaluvälillä 16000–16500 mitoittavana melulähteenä on liikennemelu Kuussilantieltä sekä tulevalta ratikan raitiotieltä. Raitiovaunun melu muuttaa alueen melutilannetta, koska Tilustie on vähän liikennöity eikä Hopeatiellä ole nykyisellään juurikaan liikennettä. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (L_{Aeq} , päivä) on 59 dB ja enimmäisäänitaso (L_{Amax}) 71 dB.

Fazerintiellä paaluvälillä 16500–17100 Metsätie-Länsimäentie on ainoastaan teollisuus- ja toimitorakennuksia. Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta.

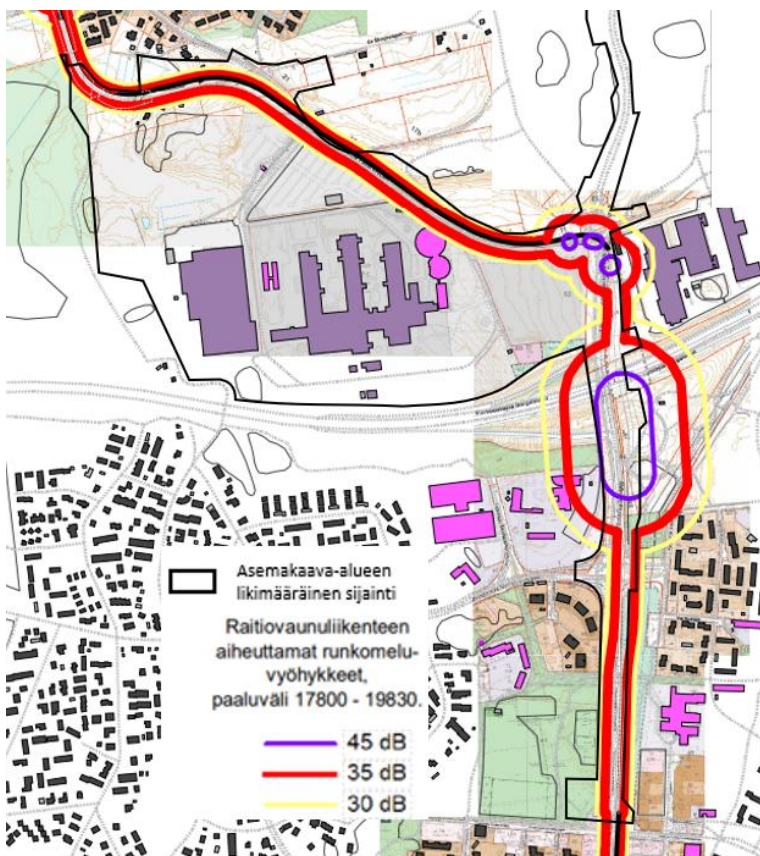
Kuvat 39–41. Otteet tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta kaava-alueella (*Sitowise Oy* 31.1.2023).

Kuva 42. Ote Rivieranraiton päivitetystä tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteen melumallinnuksesta (Vantaan ratikka / WSP Finland Oy 11.3.2026).

Tärinä ja runkomelu

Vantaan raitiotien tärinä- ja runkomeluselvityksen (WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023) mukaan Rivieranraiton ja Fazerintien varrella raitiovaunuliikenteen aiheuttamien runkomeluvyöhykkeiden arvioidaan sijoittuvan katualueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Kuva 43. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Vaaralan eteläosassa ja Länsimäen pohjoisosissa, paaluväli 16000–18300 (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitiotieliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksytyjen asema-kaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla (WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet <i>Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää</i>	$\leq 0,10$
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet <i>Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää</i>	$\leq 0,15$
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa <i>Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä</i>	$\leq 0,30$
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla <i>Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä</i>	$\leq 0,60$

Rakennustyyppi	Runkomelutaso $L_{p_{rm}}$ (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttitalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

Kuva 44. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).

Ilmanlaatu

Itse raitiotieliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla henkilöautoliikenteen vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan liikkumistapojen muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Kaava-alueen asuinrakennusten sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueilla määrätään koneellisten ilmanvaihtojärjestelmien asentamisesta. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdoilla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen (Golder Associates Oy 2020) mukaisesti suunnittelualueella sijaitsee yksi PIMA-kohde Fazerin kiinteistöllä. Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen kiinteistöllä 92-93-201-5 sijaitsee lämpökeskus ja kaksi isoa, purettua öljysäiliötä. Alueelta on laadittu maaperätutkimukset vuosina 2011 ja 2013. Kohteen

pilaantuneisuutta voidaan tutkia kaivamalla asiantuntijakonsultin valvonnassa. Tutkimuksilla kaivettut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan. Kohteille on kaavassa annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperän tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Porvoonväylän pohjoispuolisen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueen (ET) eteläidalla on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maaperää. Kohteille on kaavassa annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperän tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Golder Associates Oy toteutti vuonna 2022 Vantaan kaupungin toimeksiannosta ympäristötekni- sen maaperätutkimuksen Vantaan raitiotielinjan itäosassa. Tutkimuksessa todettiin alueella ko- honneita haitta-aineiden pitoisuuksia, jotka eivät edellytä jatkotoimenpiteitä kohteen nykyisessä käytössä. Mikäli maaperä epäillään/todetaan pilaantuneeksi mahdollisesti myöhemmin tehtävien kaivutöiden yhteydessä, tulee maaperän haitta-ainepitoisuudet tarkastaa. Mahdollisista jatkotoi- menpiteistä sovitaan tällöin pitoisuuksien perusteella Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Vantaan ratikkalinja paalulukujen 15400...18200 välillä sijaitsee pohjavesialueella (0109252 Fazerila, 1-luokka). Pohjavesialueelle tehdyistä koekuopista otetuissa näytteissä todet- tiin yhden koekuopan alueella (Tilustien päässä) alemman ohjearvon ylittävä haitta-ainepitoisuus. Ottaen huomioon kohteen maaperä- ja pohjavesiolosuhteet, todettujen haitta-aineiden ominai- suudet sekä kohteen sijainnin ja käytön, pohjavesialueella ei arvioida olevan tarvetta välittömiin jatkotoimenpiteisiin sen nykykäytössä. Suunniteltaessa mahdollisia kaivutöitä, tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen mahdollisen pilaantuneen maaperän kunnostusilmoituksen tarpeesta. (Golder Associates Oy 25.1.2022)

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katu ympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajo- neuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Rakentaminen saattaa aiheuttaa pohjaveden hetkellistä samentumista. Ra- kentamisen aikaisten häiriöiden rajoittamiseen tulee kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnit- telussa ja toteutuksessa. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Fazerin teollisuusalueen pohjoisosaan sekä Fazerintie-Metsätie-risteyksen viereiselle alueelle kaa- voitetaan uutta virkistysaluetta ja lähivirkistysalueille osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kan- nalta merkittävät alueenosat (luo), joilla turvataan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekolo- gisen yhteyden jatkuvuus Vanhankaupunginlahdelta Ojankoon sekä alueen luontoarvoja. Samalla turvataan virkistysalueiden saavutettavuus. Kaavaehdotuksen luo-alueilla puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisenä. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slättmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Kaavaehdotuksen katualueelle osuvalla luo-alueen osalla tulee alueen suunnittelun ja hoidon ta- voitteena olla säilyttää tienvarret metsäisinä. Lisäksi muualla kuin ajoväylillä tulee suosia kasvilli- suutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä.

Joukkoliikenteelle varattu alueenosa (jl) sekä kevyenliikenteen yhteyksiä on osoitettu kaavaehdo- tuksessa Rivieranraitien suojaviheralueelle. jl-alue on varattu pikaraitiotielle. Kaavassa on mää- rätty, että suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa niitty- tai nurmipintaisena. EV-

alueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa.

Lisäksi kaavassa on määrätty asuinrakennusten korttelialueelle 0,9 vihertehokkuus.

Aivan kaava-alueen länsiosassa joukkoliikenteelle varatun alueen osan ja kevyenliikenteen väylän toteutuminen tulee kaventamaan itärajaltaan luontoselvityksen (Faunatica 2022) yhteydessä määriteltä lahokaviosammalen esiintymisaluetta ja luontotyyppialuetta no. 24. Vaikutukset kohdistuvat näiden luontoalueiden raja-alueelle ja vaikutukset ovat siten vähäiset. Asemakaava ei merkittävästi heikennä kyseisten luontotyyppialueiden arvoa tai elinvoimaisuutta.

Kaava-alueen länsiosa määriteltiin Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelmassa (Ramboll 2022) liito-oravalle soveltuvaksi alueeksi. Katualueen levennys ja joukkoliikenteelle varatun alueen osa sekä kevyen liikenteen väylä tulee kaventamaan tätä soveltuvan elinympäristön aluetta sen itäosista. Kaava-alueelta ei kuitenkaan ole havaittu liito-oravia vuosien 2020–2021 ja 2024 aikana suoritettujen maastotutkimusten yhteydessä. Hopeatien varrelta tunnistettiin drone-kuvista mahdollisia kolopuita, mutta tarkemmissa maastotutkimuksissa ne määriteltiin liito-oraville soveltumattomiksi. Kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi kuitenkin hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

Vantaan ratikka on suunniteltu kulkemaan pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)

Katusuunnitelmaluonnoksissa (Sweco Finland 26.1.2026) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee. Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista, ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista sekä leikkauksista maa- tai kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueella huomioidaan vettä läpäisevän ja läpäisemätön pinnan muutokset verrattuna nykytilaan. Muutoksia alueen pinta- ja pohjavesiin ehkäistään hulevesien hallintaratkaisulla.

Pohjavesi on paikoitellen lähellä maanpintaa. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia ovat pohjaveden samentuminen, pinnantason lasku sekä pinnantason laskusta johtuvat virtaussuunnan muutokset. Vaikutusten laajuuteen vaikuttavat mm. rakentamisen kesto, pohjavesipinnan alentamisen tarve sekä pohjavesipinnan ja maanpinnan väliin jäävän maapeitteen paksuus. Tilustien ympäristön pohjavedessä havaitut haitta-aineet voivat hetkellisesti kulkeutua kohti kaava-aluetta virtaussuunnan muuttuessa. Jos kaivutöiden suunnitellaan ulottuvan savikon alaisiin kerroksiin, on pohjaveden hallinta keskeisessä asemassa, jotta ehkäistään paineellisen pohjaveden hallitsematon purkautuminen. Pohjaveden hallinta on keskeisessä asemassa massanvaihtoa suunnitellessa. Massanvaihdon vaikutukset ovat kuitenkin väliaikaisia ja pohjavesiolosuhteet palautuvat entiselleen rakentamisen loputtua, kunhan rakentaminen tehdään niin, ettei rakenteiden kuivatustaso yletä pohjavesipintaan. Pohjavesialueella on huolehdittava pohjaveden suojauksesta ratikkalinjalla sekä

hulevesien viivytysrakenteissa. (Vantaan ratikan hulevesiselvitys, WSP Finland Oy 2019; Sitowise 21.3.2022).

Kaavassa annetaan määräyksiä pohjaveden suojelusta. Pohjavesialueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa jätteidenkäsittelylaitosta tai energiakaivoja. Alueella on kielletty jätteiden ammattimainen käsittely ja varastointi. Alueelle ei saa sijoittaa tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesialueelle aiheudu vaaraa. Jos alueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Lämmitysöljysäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Mahdollisten kellarikerrosten suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli katu- tai liikennealueilla rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella on rakennuslupahakemuksen yhteydessä lisäksi esitettävä suunnitelma sammutusvesien hallinnasta. Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttaa ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi. Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöinti-alueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojaus sisälvällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojaus sisälvään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Lastaus- ja avovarastointialueiden hulevesijärjestelmät on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-alueääräyksistä. Kaavamääräysten lisäksi kaavan pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2). Pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja-alueita koskevat määräykset.

Lisäksi kaavassa on määrätty koko kaava-aluetta koskien, että suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muutetaan osa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta virkistysalueeksi, jolla turvataan Slättnossenin metsäisen alueen säilyttäminen sekä ekologisen yhteyden jatkuvuus Vanhankaupunginlahdelta Ojankoon. Muutoksen myötä puuston säilyminen alueella turvataan. Lisäksi asemakaava ja asemakaavan muutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan (*Sitowise Oy, 13.5.2020*) resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020)*. Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta-aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO₂-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO₂-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO₂-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiili-neutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja värinä on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Fazerintien itäpuolelle Metsätien eteläpuolelle osoitettu uusi virkistysalue nimetään Tamma-suoksi. Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelin pohjoispuolelle osoitetaan uutta virkistysaluetta, joka nimetään Slåttmosseniksi. Porvoonväylän pohjoispuolelle osoitetut suojaviheralueet nimetään Voimamäeksi. Lisäksi kaavassa osoitetaan Fazerintien katualue.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Koko Vantaan ratikkahankkeesta on tehty investointipäätös vuonna 2023.

Ratikan rakentaminen tapahtuu v. 2025–2029.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Milja Halmkrona Mari Jaakonaho Anna Sarikaya Tea Taponen Sari Simonen Mikko Järvi Leena Kaunismäki	aluearkkitehti, vs. (2.9.2024 alkaen) aluearkkitehti asemakaava-arkkitehti (18.6.2023 asti) asemakaava-arkkitehti (19.6.2023 alkaen) kaavatekninen koordinaattori kaavoitusinsinööri kaavatekninen koordinaattori
Vantaan ratikka:	Hannu Lehtikankare Sauli Hakkarainen Henry Westlin Tiina Hulkko Heikki Väänänen Justiina Nieminen Petra Linnasaari	hankejohtaja (1.1.2025 alkaen) suunnittelupäällikkö (1.9.2024 asti) hankejohtaja, va. (2.9.-31.12.2024) hankejohtaja (16.9.2023-1.9.2024) hankejohtaja (15.9.2023 asti) suunnittelupäällikkö (1.8.2025 alkaen) suunnittelupäällikkö (2.9.2024-28.3.2025) suunnitteluinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen Susanna Koponen	vesihuollon suunnittelu liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Maarit Rantataro Tommi Wallenius Sinikka Rantalainen Jouni Ahtiainen	johtava ympäristötarkastaja ympäristötarkastaja ympäristösuunnittelija ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultit:

Ramboll Finland Oy	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Helena Muukkonen	kaavasunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 11. päivänä elokuuta 2026

Milja Halmkrona
aluearkkitehti, vs.

Tea Taponen
asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	Täyttämispvm	25.3.2026
Kaavan nimi	931400 Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	23.11.2020
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	092931400
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	43,6558	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	3,1803
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	40,4755

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	43,6558	100,00	217836	0,50	3,1803	0
A yhteensä	0,9596	2,2	200	0,02	0,1732	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	30,5400	70,0	217486	0,71	-5,2757	0
V yhteensä	5,0519	11,6	0	0,00	2,0442	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,5819	10,5	0	0,00	4,1846	0
E yhteensä	2,5224	5,8	150	0,01	2,0540	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

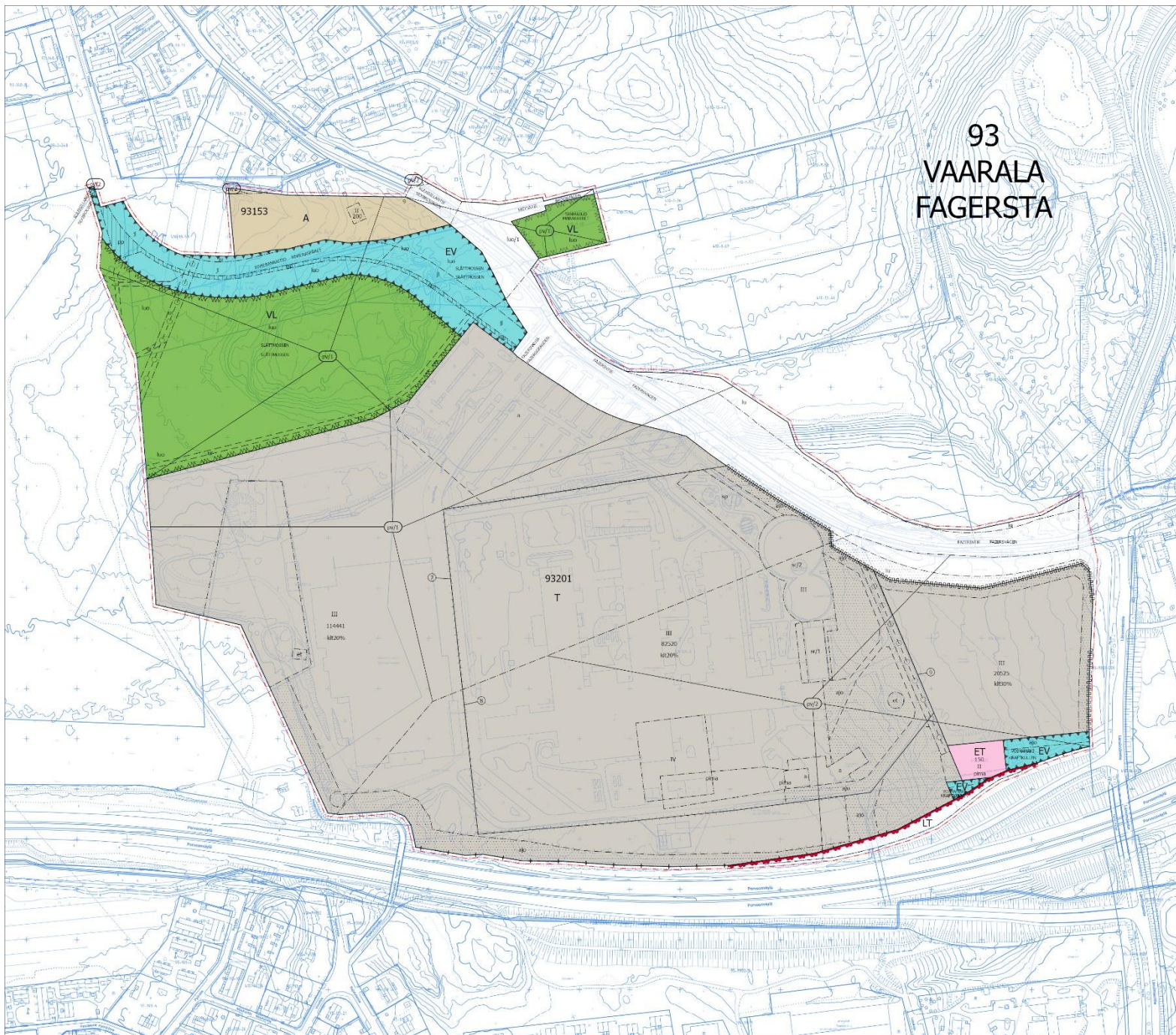
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	2	4080	2	4080

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	43,6558	100,00	217836	0,50	3,1803	0
A yhteensä	0,9596	2,2	200	0,02	0,1732	0
A	0,9596	100,0	200	0,02	0,1732	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	30,5400	70,0	217486	0,71	-5,2757	0
T	30,5400	100,0	217486	0,71	30,5400	217486
T-2	0,0000	0,0	0		-35,8157	-217486
V yhteensä	5,0519	11,6	0	0,00	2,0442	0
VL	5,0519	100,0	0	0,00	2,0442	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,5819	10,5	0	0,00	4,1846	0
Kadut	4,3215	94,3	0	0,00	3,9242	0
LT	0,2604	5,7	0	0,00	0,2604	0
E yhteensä	2,5224	5,8	150	0,01	2,0540	0
ET	0,1759	7,0	150	0,09	-0,0041	0
EV	2,3465	93,0	0	0,00	2,0581	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

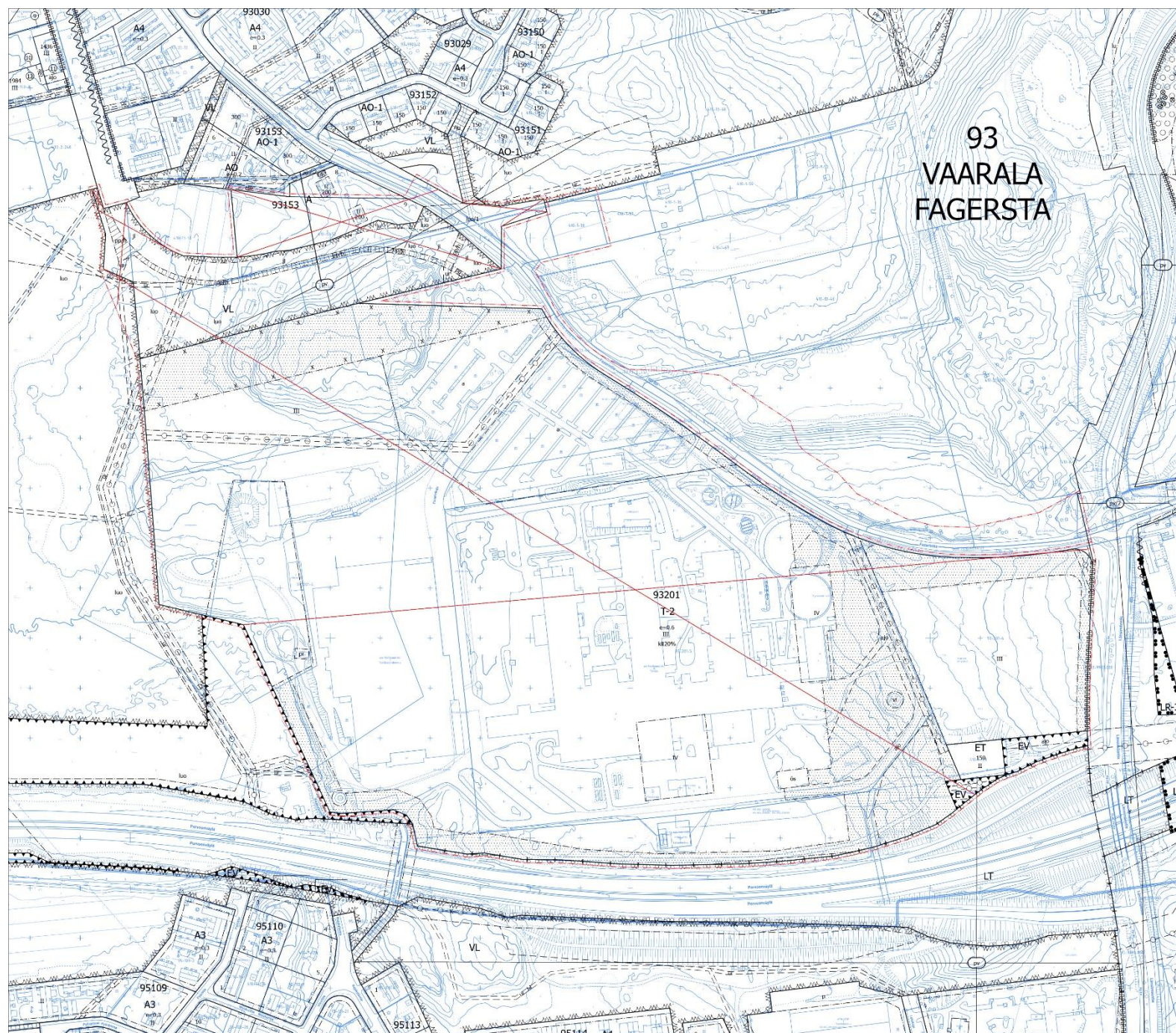
Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	2	4080	2	4080
Asemakaava	2	4080	2	4080

Asemakaava ja asemakaavan muutoksen ehdotus

Vantaan kaupunki 11.8.2026

0 100 200 400 600 Metriä

93
VAARALA
FAGERSTA

Poistettavat merkinnät

Vantaan kaupunki 11.8.2026

0 100 200 400 600 Metriä

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

931400

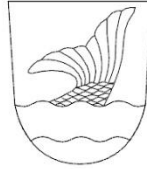
Päiväys
Datum

11.8.2026

1/5

Vantaan kaupunki

VANTAA RATIKKA: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI

Vanda stad

VANDASPÅRAN: SÖDRA FAGERSTA OCH NORRA VÄSTERKULLA

Asemakaava

Kaupunginosa 93, VAARALA
Katu- ja virkistysalueet.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 93, VAARALA
Kortteli 93201 ja osa kortteliä 93153 sekä
katu-, liikenne-, erityis- ja virkistysalueet.

Tonttijaon muutos

Kortteli 93201 sekä osa kortteliä 93153.

1:2000

Detaljplan

Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatu- och rekreationsområden.

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 93, FAGERSTA
Kvarteret 93201 och del av kvarteret 93153 samt
gatu-, trafik-, special- och rekreationsområden.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteret 93201 samt del av kvarteret 93153.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinrakennusten korttelialue.

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista ja ympäristöä yhteensä enintään 10% tontin rakennusoikeudesta.

Tontille saa rakentaa yhden enintään 25 k-m² suuruisen sauna-, talous-, varastorakennuksen tai vastaavan olemassa olevien rakennusten lisäksi ja rakennusalan estämättä. Tontin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso $L(Aeq)$ ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Uudisrakennuksen rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä selvitys siitä, miten raideliikenteen aiheuttamat melu- ja värinähaitat on otettu huomioon sekä tarvittaessa toimenpiteet melun, runkomelun ja värinän leviämisen estämiseksi.

Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdoilla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,9. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvarteretsområde för bostadshus.

På området får totalt högst 10% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet eller miljön.

På tomten är det tillåtet att utöver de existerande byggnaderna bygga en högst 25 m²-vy stort bastu-, ekonomi-, förrädsbyggnad eller motsvarande utan att byggnadsytan utgör ett hinder. Byggnaderna på tomten ska bilda en enhetlig helhet.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB.

På tomten ska med byggnadsdelar sörjas för att väg- eller spårvagnstrafik bullrets medelljudnivå $L(Aeq)$ på de gärdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid eller 50 dB nattetid.

Det som byggs nytt skall i samband med bygglovsansökan förete en utredning över hur buller-, stombuller-, och vibrationsutredning från spårtrafiken beaktas och vid behov åtgärder för att förhindra spridning av buller, stombuller och vibrationer.

Byggnaden ska utrustas med maskinell till- och frånluftventilation, där tilluften tas från taknivå på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Gården ska ha minst 0,9 i gröneffektivitet. Kalkylen över gröneffektiviteten bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

931400

Autopaikkoja on varattava 1,5 autopaikkaa / asunto, kuitenkin vähintään 1 autopaikka / 85 k-m².

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Kattomuotona on oltava satulakatto tai pulpettikatto.

Rakennusten katoille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja kasvikattoja.

Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suunnituksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

Korttelialueelle saa rakentaa myös liike- ja toimistotiloja. Liiketiloihin tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.

Vähittäiskaupan myymälätilan enimmäiskoko saa olla 500 m² kerrosalaa.

Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä.

Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmavaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Korttelialueet 1 ap/200 k-m²

Rakennuslautakunta voi myöntää lykkäystä autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta viideksi vuodeksi kerrallaan.

Lähivirkistysalue.

Maantien alue.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen korttelialue.

Suojaviheralue.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Ohjeellinen tontin raja.

Ohjeellisen tontin numero.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

93

Kaupunginosan numero.

VAAR

Kaupunginosan nimi.

93201

Korttelin numero.

Bilplatser ska reserveras 1,5 bilplats / bostad, dock minst 1 bilplats / 85 m²-vy.

Byggnaderna bör förses med öppen takfot.

Takformen ska vara sadeltak eller pulpettak.

På byggnadernas tak får placeras solpaneler och växttak.

I valet av takformer och -vinklar samt takfallens riktning ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.

Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.

Inom kvartersområdet får också affärs- och kontorsutrymmen byggas. Affärsutrymmena ska höra till det huvudsakliga användningsändamålet.

Maximiväningsytan för affärsutrymme för minuthandel får vara 500 m² väningsyta.

På området får det inte bildas en stor detaljhandelsenhet som består av flera affärslokaler.

Inom kvartersområdet får bostäder som är nödvändiga för fastighetens skötsel byggas. Bostäderna ska ha ett gårdsområde lämpligt för vistelse, där den beräknade ljudnivån enligt statsrådets beslut 933/1992 inte överskrids.

Byggnaderna ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Minimiantalet bilplatser:
Kvartersområden 1 bp/200 m²-vy

Byggnadsnämnden kan efter bilplatsbehovet ge uppskov med skyligheten att bygga bilplatser fem år per gång.

Område för närrekreation.

Område för landsväg.

Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.

Skyddsgrönområde.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Riktgivande tomtgräns.

Nummer på den riktgivande tomten.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.

Stadsdelsnummer.

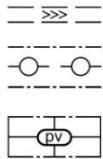
Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

2/5

931400	FAZERINTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.	3/5
20525		Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.	
kit20%		Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää toimisto- ja liiketiloja varten.	Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas för kontors- och affärslokaler.	
III		Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.	
		Rakennusala.	Byggnadsyta.	
		Joukkoliikenteelle varattu alueen osa. Alue on varattu pikaraitiotielle. Suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittyrintaisena. Suojaviheralueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuva. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) sisätiloissa 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittamassa maankäytössä.	Del av område reserverad för kollektivtrafik. Området är reserverat för en snabbspårväg. I skyddsgrönområde ska spårområdet ha gräs- eller ängyta. På skyddsgrönområdet ska ofrånkomliga skärningar och terrasseringar i samband med byggandet av kollektivtrafikområdet göras så att växtlighet inte skadas i onödan eller landskapsbilden förstörs. Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stömljud från spårtrafiken inte överskrider de högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009) som uppsatts som mål för den anvisade markanvändningen i detaljplaner som godkänts före 31.12.2021.	
		Auton säilytyspaikan rakennusala.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.	
		Ohjeellinen auton säilytyspaikan rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta för förvaringsplats för bil.	
		Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen alue.	Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.	
		Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.	
		Ohjeellinen istutettava alueen osa.	Riktgivande del av område som ska planteras.	
		Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.	
		Katu. Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö. Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta. luo/1: Ekologinen yhteys. Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä. Muilla, kuin ajoväylillä, tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä.	Gata. Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stömljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021. Om en spårvagnshållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens skydd ha ett vegetationstak eller konst ska placeras på skyddets tak. luo/1: Ekologisk förbindelse. Syftet med områdets planering och vård är att behålla väggkanten skogig. På andra än väggbanan, bör föredras växtlighet, naturliga material och gräsarmering.	
		Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.	För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.	
		Ajoyhteys.	Körförbindelse.	
		Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.	Riktgivande körförbindelse inom området.	
		Katualueen rajan osa, jonka kohdalla ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden	
		Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisenä.	Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen och flerskiktad.	

931400

luo/1: Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slättmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.

Ohjeellinen avo-oja.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.

Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiello sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa jätteidenkäsittelylaitosta tai energiakaivoja. Alueella on kielletty jätteiden ammatillinen käsittely ja varastointi.

Alueelle ei saa sijoittaa tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesialueelle aiheudu vaaraa. Jos alueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisiin ja käyttökäytännöihin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Lämmitysöljysäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus.

Mahdollisten kellarikerrosten suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Kellariin saa sijoittaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja.

Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivuun ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviä muutoksia on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.

Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli katu- tai liikennealueilla rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella on rakennuslupahakemuksen yhteydessä lisäksi esitettävä suunnitelma sammutusvesien hallinnasta.

Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viiyyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi.

Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihdoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojausten sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojausten sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Lastaus- ja avovarastointialueiden hulevesijärjestelmät on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

pv/1: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon lahisuojavyöhyke.

pv/2: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke.

luo/1: Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Slättmossens rekreationsområde till Källparkens och Märakärrens rekreationsområdena ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.

Riktgivande öppet dike.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.

Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller mängd.

Byggnad och annan markanvändning inom området kan begränsas av förbudet mot förorening av grundvatten enligt miljöskyddslagen samt av bestämmelserna i vattenlagen om tillståndsplikt för projekt.

Avfallshanteringsanläggningar eller energibrunnar får inte placeras på ett grundvattenområde. I området är det förbjudet att professionellt hantera och lagra avfall.

På området får inte utan särskild, grundad anledning placeras en produktionsanläggning, om det inte på basis av kemikalernas egenskaper kan påvisas att dessa inte medför någon fara för grundvattnet. Om en produktionsanläggning där farliga kemikalier eller explosiva varor tillverkas, lagras eller hanteras dock placeras på området, skall det genom åtgärder i fråga om konstruktion och driftteknik ses till att verksamheten vid anläggningen inte medför risk för att grundvattnet förorenas.

Värmeoljetankar får inte placeras under jorden. Tankar bör placeras i en skyddsbassäng antingen under taket eller inne i byggnaden. Skyddsbassängens volym måste vara större än volymen av eldningsolja som ska lagras.

I planeringen och byggandet av eventuella källarvåningar ska särskild uppmärksamhet fästas i skyddande av grundvatten. I Källare får utrymmen i enlighet med huvudanvändningsändamålet placeras.

Byggnad, dikning, dagvattenhantering, markgrävning och grundläggning av byggnader ska utföras så att de inte orsakar bestående förändringar i grundvattens kvalitet, höjd eller strömningar, eller så ska det sökas tillstånd enligt vattenlagen för sådana bestående förändringar. Byggnad får inte leda till skadliga flöden av grundvatten. Innan byggnadsåtgärder vidtas ska behovet av en plan för grundvattenkontroll säkerställas.

Gatu- och trafikområden ska planeras så att försämring av grundvattens kvalitet kan förhindras. Planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena. Om byggandet i gatu- eller trafikområden sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, vid behov ska en plan för grundvattenkontroll och ett program för grundvattenobservationer i anslutning till denna bifogas till bygglovsansökan.

I kvartersområde för industri- och lagerbyggnader ska även en plan för släckvattenhantering presenteras i samband med bygglovsansökan.

Rent dagvatten, som takvatten, ska fördröjas och behandlas kvalitativt på tomten. Rent och infiltrerat takvatten och sådant dagvatten från gårdsområdet som eventuellt renas genom filtrering bör infiltreras i marken som nytt grundvatten.

Vattentäkt beläggning får användas endast på trafikområden, parkeringsområden, underhållsgårdar för fordon och förvaringsplatser för avfallsbehållare. Dessa områden ska beläggas med ett oljetätt ytmateriell eller med en konstruktion som innehåller grundvattenskydd, och avrinningsvattnet från områdena ska ledas till dagvattenavlopp eller ett öppet dike med grundvattenskydd och vidare utanför grundvattenområdet.

Lastning- och öppen lagrinområdenas dagvattensystem ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelser.

pv/1: Vattentäktens närskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1.

pv/2: Vattentäktens fjärrskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1.

4/5

931400

5/5

sr

pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suojaluokkeita koskevat määräykset.

Suojeltava rakennus.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa.

sr/1: Määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjauksissa vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatilaa.

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistöimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjalisten huonetilojen massoitteilu (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc-tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet)

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistöimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

sp

Suojeltava pihapiiri.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa.

Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.

pima

Alueen osa, jonka maaperä on saastunut.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistöimenpiteisiin ryhtymistä.

lu

Alueen osa, jolle saa rakentaa kadun luiskan.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuntinjojoaan, Kuussillanojoaan tai Westerkullanojoaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

I pv/1 ja pv/2 -områderna ska beaktas bestämmelserna om skyddszonerna enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/2000/1 av den 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstols beslut nr 01/0064/2 av den 4.5.2001.

Byggnad som skall skyddas.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande byggnad som inte får rivas.

sr/1: Bestämmelsen gäller Godiskontorens del av byggnaden. Vid renoverings- och förändringsarbeten som gäller byggnadens fasader ska det tas hänsyn till byggnadens ursprungliga arkitektur och situationen efter förändringarna som gjordes år 2016. Reparations- och förändringsarbetena ska planeras på ett sådant sätt att den historiska byggnadens karaktär och de värden som finns i byggnaden inte äventyras under reparationsarbetet. I byggnadens interiör skyddas det ursprungliga huvudtrapphuset och den tillhörande lobbyn på första våningen.

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

sr/2: Bestämmelsen gäller Fazerila-besökscenter som helhet. Byggnadens fasader och tak skyddas. Takmaterialen som fortsätter in från utsidan av byggnaden skyddas. I interiören skyddas sammanfogningen av krökta rumsutrymmen som formas av bärande stälpelarkonstruktioner (5 helheter i besökscentret: växtrum, cafeteria/kök, allaktivitets utrymme, personal/ förvaringsutrymme och information- och toalettrymme. 2 helheter i mötescentret: showroom och kabinet)

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

Gårdsplan som skall skyddas.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande del av område som inte får rivas.

Gården ska underhållas enligt den ursprungliga gårdsplanens karaktär. Den lokala museimyndigheten bör höras om förändringar av gården.

Del av område vars mark är förorenad.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Del av område där gatuslutning får placeras.

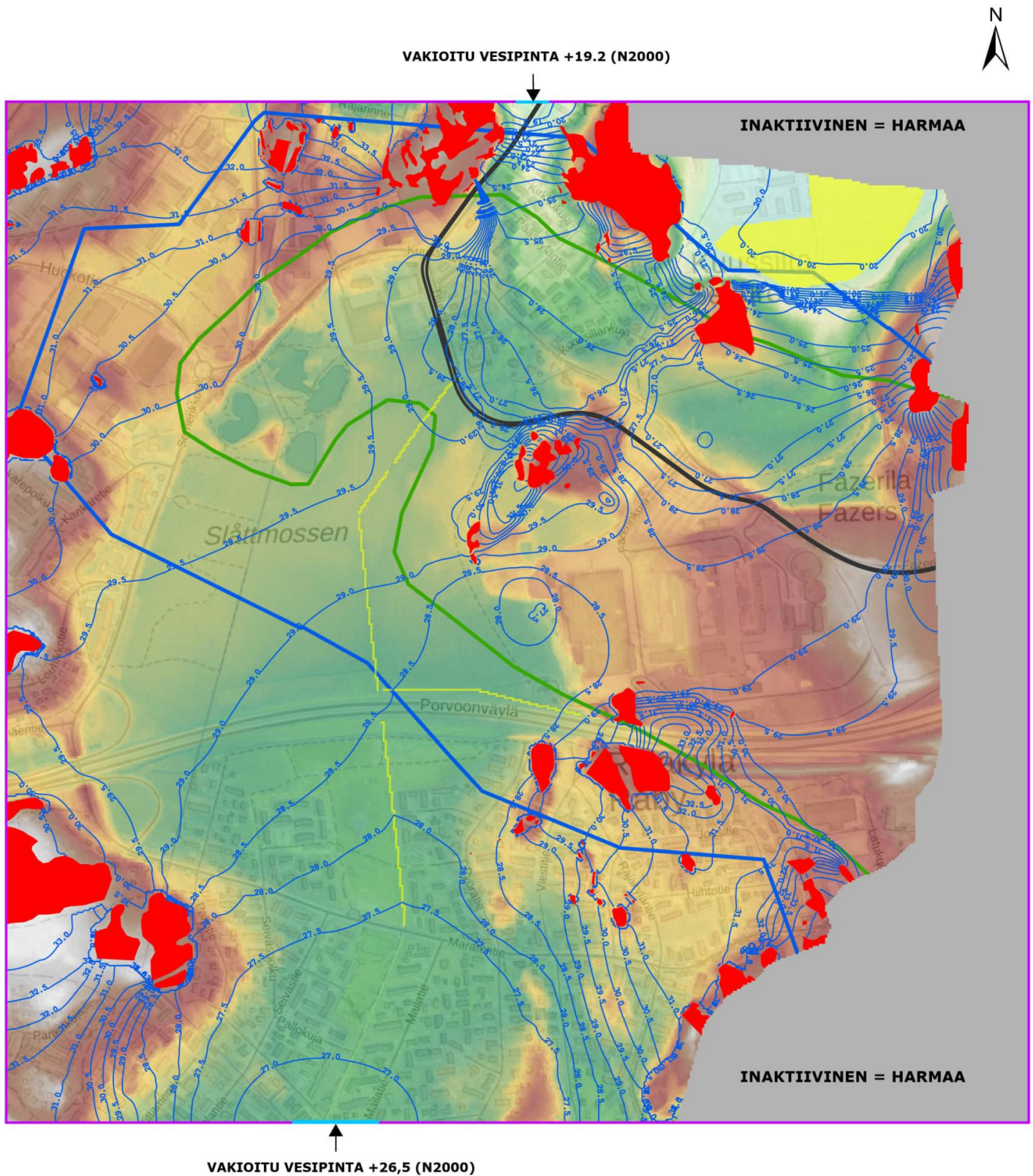
MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Kormängsbäcken, Sexbrodiken eller Westerkullabäcken, som att vattnet grumlats och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

TAUSTAKARTTA & ORTOILMAKUVA: Maanmittauslaitos 2025

VANTAAN RATIKKA
Fazerilan pohjavesialue

KARTTA 8

Vesitalouslupahakemus -
Pohjavesivaikutusarvio

— Kalibroitu Pohjaveden taso
(N2000)

— Virtausmallin alue

— Inaktiivinen

— Vakioitu vesipinta
(constant head)

— Purkusolu (drain)

— Kallioalue

— Pohjavesialue

— Varsinainen
muodostumisalue

17.6.2025

Mittakaava 1 : 7 000
0 50 100 200 Metriä

LIITE: Stadsfullmäktige 21.09.2026 / 10

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAEHDOTUS ja
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
931400 Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja
pohjoinen Länsimäki
LAUSUNNOT JA VASTINEET
11.8.2026

Asemakaavoitus MHA / TTA

Kaupunginhallitus 27.4.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **931400 /Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki**. Lausuntoja pyydettiin 21 kpl ja saatiin 9 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 5.5.2026 Elisa Oyj	Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Mikäli tietoliikenne rakenteita joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla vähintään 12kk ennen tarvetta yhteydessä Elisaan ja tilata siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.	Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 22.5.2026 Tukes	Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan.	Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 28.5.2026 Fingrid Oyj	Fingrid ei lausu asemakaavasta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 4, 4.6.2026 Vantaan Taidemuseo Artsi	Kaikki ratikan taiteen ehdotukset Fazerilan pysäkillä integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun	Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: <i>"Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta."</i>

	pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.	
NRO 5, 8.6.2026 Uudenmaan elinvoimakeskus	Porvoonväylän LT-aluetta on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan. Suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.	Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutusten arviolla. Kaavaratkaisulla ei arvioida olevan vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.
NRO 6, 11.6.2026 Vantaan kaupunginmuseo	Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 7, 11.6.2026 Vantaan Energia	Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.
NRO 8, 12.6.2026 Lupa- ja valvontavirasto	Yleiskaavan ohjausvaikutus Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa siten, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan. Pohjavedet Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoituksestaan	Yleiskaavan ohjausvaikutus Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuutosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja

	yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman. Vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen. Kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta. Luonnonsuojelu Luo- ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Mahdollisen raitiotiepysäkin	varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määritelty yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan. Pohjavedet Vantaan ratikan asemakaavoissa korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa. Kaavaehdotuksessa on osoitettu vedenottamon lähisuoja-alue (pv/1), johon vedenottamoalue kuuluu. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan ”pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja alueita koskevat määräykset.” Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa. Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lisäksi luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman
--	--	---

	sijoittamisessa on varmistettava, ettei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä. Melu Koska melutason nousu ohjearovot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearovot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella. Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearovojen mukainen piha-alue. Liiketilat T-korttelialueen määräykseen tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Ryhti-tietojärjestelmä Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024. Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti	päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti. Kaavamuutosehdotuksen pohjavesialueen rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: ”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.” Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: ”Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi.” ja ”Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojaus sisälväällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojaus sisälvävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.” Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään. Pohjavesialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan ”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskiello sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.” Luonnonsuojelu Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määritelty liito-oraville
--	---	--

	sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian.	soveltuvaksi alueeksi. Vantaan ratikan joukkoliikennepysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu katusuunnitelmaehdotuksissa mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan ”<i>Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä.</i>” Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli. Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraitien ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta. Melu Vantaan raitioradan meluselvityksen mukaan kaava-alueen asuinrakennusten korttelialueella (A) asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitason on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan ”<i>Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.</i>” Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylity näillä toimenpiteillä kaava-alueella.
--	---	---

		Kaavassa on määrätty A-korttelista, että <i>"Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä."</i> Kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitetut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuvien perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylity yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta. Kaavaehdotuksessa T-korttelin asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: <i>"-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity."</i> Liiketilat T-korttelin määräyksiä on täydennetty määräyksillä <i>"liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja"</i> ja <i>"alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä."</i>
NRO 9, 15.6.2026 HSY	Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon	Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa. Ei toimenpiteitä.

	suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.	
--	---	--

NRO 1

Elisa Oyj, 5.5.2026

Lausunto:

Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden olemassaolo sekä toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Kyseiset tietoliikennet rakenteet palvelevat Vantaan keskustaa ja aluetta laajemminkin.

Mikäli tietoliikennet rakenteita kuitenkin joudutaan siirtämään pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 89§)

Kyseisessä tapauksessa siirrot ja niiden laskutus menee erillisen sopimuksen mukaan.

Vastine:

Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 2

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 22.5.2026

Lausunto:

Hei – Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan: Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400, Ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki Asianumero: VD/7362/10.02.04.00/2020

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 3

Fingrid, 28.5.2026

Lausunto:

Tiedoksi, että Fingrid ei lausu asemakaavasta Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400, Ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kyseisellä uudelleen rajatulla asemakaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja. Kiitokset yhteydenotosta.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 4

Vantaan Taidemuseo Artsi, 4.6.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunginhallituksen 27.4.2026 tekemän päätöksen perusteella asemakaavoitus on pyytänyt Vantaan taidemuseo Artsin julkisen taiteen kuraattorilta lausuntoa Vantaan ratikan kaavaan: Eteläinen Vaarala ja Pohjoinen Länismäki liittyen. Vantaan taidemuseo Artsin lausunto koskee Vantaan ratikan pysäkkikatosten kaavamääräystä.

Vantaan ratikan taidehanke toteutetaan samanaikaisesti ratikan rakentamisen kanssa. Taidehankkeen ja siihen kuuluvien teosten on tarkoitus valmistua vuoteen 2029 mennessä. Ratikan taide kytkeytyy suoraan ratikan reittiin ja käyttöympäristöön. Taidehankkeen teokset sijoittuvat ratikan varrelle, kuten pysäkkialueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Ratikan taiteen aloitusaineiston pohjalta Fazerilan pysäkki, Jumbon pysäkki ja lentoaseman päätepysäkki on määritelty merkittäviksi taiteen paikoiksi eli maamerkkikohteiksi. Fazerilan pysäkkialue kuuluu nyt kommentoitavana olevaan kaavaan. Hankkeen aikataulun vuoksi kohteen taiteilijahaku on jo käynnissä, ja neljä taiteilijaa laatii parhaillaan luonnosehdotuksia alueelle. Kaikki ehdotukset integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Valittava teos etenee toteutussuunnitteluun ja valmistuttuaan se liitetään osaksi Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmaa.

Taiteen toteuttaminen pysäkkialueella onnistuu parhaiten silloin, kun pysäkkikatoksen suunnittelun reunaehdot ovat mahdollisimman joustavat. Esimerkiksi kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.

Vastine:

Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: *”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”*

Tarkistukset:

Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: *”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”*

NRO 5

Uudenmaan elinvoimakeskus, 8.6.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan elinvoimakeskuksen lausuntoa Eteläisen Vaaralan ja pohjoisen Länsimäen asemakaavamuutoksesta. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa raitiotien rakentaminen suunnittelualueelle.

Porvoonväylän LT-alueella on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan.

Kaavaratkaisun liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa. Suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Tienpitäjällä ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Tämä on Uudenmaan elinvoimakeskuksen liikenneosaston lausunto. Mikäli kunnan viranomaisen katsoo, että asia koskee elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosastoa tai elinkeino- ja maahanmuutto-osastoa, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja osastoja erikseen. Vesiasioissa tulee kuulla sitä elinvoimakeskusta, johon kyseinen tehtävä on keskitetty.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut liikenteen ja maankäytön asiantuntija

Vastine:

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja raitiotien toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Fazerintiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaan ajoneuvoliikenteestä erotettuna omalla kaistallaan. Autoliikenteen sujuvuus on varmistettu katualueiden riittävillä tilavarauksilla. Asemakaavamuutos ei kasvata alueen autoliikennemääriä suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan, koska kaavamuutos ei mahdollista uutta maankäyttöä tai muuta sen tyyppiä. Kaavaratkaisun vaikutukset arvioidaan niin vähäisiksi, ettei niillä ole vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Tarkistukset:

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla.

NRO 6

Vantaan kaupunginmuseo, 11.6.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 931200 Vantaan ratikka: Varikko. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa Vantaan ratikalle suunnitellun raitiovaunuvarikon rakentamisen Vaaralaan. Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022). Lisäksi museo on antanut mielipiteensä nyt lausunnolla olevan kaavaehdotuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 27.10.2023 päivätyssä mielipiteessään (Dnro VKM/141/2023). Museo on myös lausunut aiemmasta kaavaehdotuksesta 19.8.2024 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/134/2024).

Viimeisimmän lausuntokierroksen aikana museo totesi, että Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä konttorirakennus ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty asianmukaisesti suojeltaviksi (kaavamerkinnoilla sr/1, sr/2 ja sp), ja että asemakaavaehdotuksen merkintöihin liittyvät määräykset ovat kaupunginmuseon laatimien kaavamääräysten mukaiset.

Museo totesi, että kaavaselostuksessa oli rakennettua kulttuuriympäristöä käsittelevässä luvussa vanhentunutta tietoa ja esitti selostuksen päivitystä tältä osin uusimpien selvitysten mukaisiksi. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti on päivitetty. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 7

Vantaan Energia, 11.6.2026

Lausunto:**Sähköverkko**

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija

[REDACTED]

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa kaukolämpöinsinööri

[REDACTED]

LIITTEET

1. Keskijänniteverkon kartta 1:5000

Vastine:

Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

NRO 8

Lupa- ja valvontavirasto, 12.6.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavaehdotuksesta (931400) 11.6.2026 mennessä. Lupa- ja valvontavirasto on saanut lausunnon lisäaikaa 15.6. saakka. Kaavaselostuksen mukaan asemakaavan tavoitteena on varata tila raitiotien vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle.

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Kaava-alue on Vantaan yleiskaavassa 2020 suurimmaksi osaksi tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY). Kaavamääräyksen mukaan alue varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Lisäksi kaava-alueella on yleiskaavassa asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), asuinalue (A) ja lähivirkistysaluetta (VL), sekä kestävän kasvun vyöhykettä, raitiotietä, ekologisia yhteyksiä, ulkoilureittejä, pohjavesiä ja luo-alueita koskevia merkintöjä.

Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa siten, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan.

Pohjavedet

Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksen (Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 53/2000/1 ja Vaasan hallinto-oikeus 01/0064/2) mukaisilla vedenottamoalueilla ei ole sallittua muu kuin vedenottoon liittyvä toiminta, minkä vuoksi Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoitukseltaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta.

Vedenottamoiden lähi- ja kaukosuoja-alueet on esitetty kaavakartalla, ja kaavamääräyksissä on viittaukset suoja-alueääräysten huomioimiseksi. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-alueääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72, jossa on kerrottu muun muassa tuotantolaitosten sijoittamisen edellytyksistä kaava-alueella. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-alueääräyksistä.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo lisäksi, että rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman.

Hulevesien imeyttämisestä Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään, jotta mahdolliset maaperässä olevat haitta-aineet eivät pääse leviämään pohjaveteen. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen, sillä hulevesiin voi jäädä esimerkiksi raskasmetallijäämiä, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta esimerkiksi seuraavasti: Kaava-alue sijaitsee kokonaisuudessaan Fazerilan (0109252) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Vaikutusarvio on esitetty pohjavesiselvityksessä ja se on kattava. Tien ja raitiotien rakentamiseen Fazerilan pohjavesialueelle liittyvä vesilain mukainen lupa sekä poikkeaminen Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-alueääräyksistä on saanut lainvoiman 22.5.2026.

Luonnonsuojelu

Kaavaselostuksessa on tunnistettu kaava-alueen sijainti maakunnallisesti merkittävän viheryhteyden keskellä, mutta liito-oravan kulkuyhteyden osalta määräyksissä on täsmentämisen tarvetta. Luo- ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Tarvittaessa tätä voidaan tukea olemassa olevan puuston ylläpidolla, täydennysistutuksilla ja väliaikaisilla rakenteellisilla ratkaisuilla eli hyppytolpilla tilanteessa, jossa itä-länsisuuntainen latvusaukko on muodostumassa liian leveäksi ja puuistutukset eivät ole vielä kasvaneet täyteen kokoonsa. Mahdollisen raitiotiepysäkin viherkattoa oleellisempaa on varmistua siitä, että pysäkin sijoittamisella ei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä Vantaan Kuussillan ja Helsingin Suurmetsän sekä Kivikon metsäalueiden välillä.

Melu

Kaavassa on annettu määräykset: Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB. Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso $L(Aeq)$ ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Vantaan ratikan meluselvityksen perusteella Kuussillanniityssä paalun 16300 kohdalla asuinrakennuksen julkisivuille kohdistuvat melutasot nousevat ennustetilanteessa, jossa tieliikenteen lisäksi on huomioitu raitiotien aiheuttama melu. Myös rakennuksen piha-alueella melutasot nousevat VNp (993/1992) ohjearvojen yläpuolelle rakennuksen etelä-länsipuolella. Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella.

Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue.

Liiketilat

Kaavaehdotuksessa on annettu liiketiloja koskevia kaavamääräyksiä. T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen

liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Ryhti-tietojärjestelmä

Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024. Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Katja-asetuksen tavoitteena on edistää kaavatiedon saatavuutta ja parantaa kaavatiedon yhteen toimivuutta valtakunnallisesti. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön. Asetus sisältää kuitenkin siirtymäsäännöksen. Kumottua merkinnöistä annettua ympäristöministeriön asetusta voidaan soveltaa vuoden 2028 loppuun asti.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian. Siirtymäsäännöksen mukaisesti kaavat on mahdollista laatia nykymallin mukaisesti vuoden 2028 loppuun asti. Siirtymäajan jälkeen syntyvät alueidenkäytön tiedot on toimitettava järjestelmään viimeistään 1.1.2029 (laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä 5 §). Jos aiemmin käynnistynyt kaava jatkuu vuoden 2029 puolella, tulee kaava laatia kansallisen kaavatietomallin mukaisesti ja viedä tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Vastine:

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuuoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Kaava-alueisiin on otettu mukaan kiinteistöt, joille ratikkahankkeen katualueiden muutokset kohdistuvat, jotta kortteleiden tehokkuusluvut on voitu muuttaa rakennusoikeusluvuiksi, jotta rakennusoikeudet pysyvät kaavamuuosten jälkeen samoina. Tarvittaessa käytöstä poistuneita kaavamääräysmerkintöjä on kaavamuuoksissa ajantasaistettu vastaamaan nykyisiä merkintöjä. Muutoin kaavamääräykset ja korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samanlaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuuosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määritelty yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan.

Pohjavedet

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset. Kaava-alueisiin on otettu mukaan kiinteistöt, joille ratikkahankkeen katualueiden muutokset kohdistuvat. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samanlaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, eikä kaavamuuoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu kaavamääräysalue: *”pv/1: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon lähisuojavaöhyke.”* Vedenottamoalue on osa kaava-alueen lähisuojavaöhykettä. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan *”pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee*

huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja alueita koskevat määräykset.” Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavaehdotuksen T-korttelin tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty tarkistettuun kaavaehdotukseen poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-alueääräyksiä. Lisäksi lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti. Päätöksessä LVV on muun muassa myöntänyt Vantaan kaupungille luvan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja niihin liittyvien kevyen liikenteen yhteyksien sekä vesihuoltolinjojen rakentamiselle Fazerilan pohjavesialueelle.

Kaavamuutosehdotuksen tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: ”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”

Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: ”Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttaa ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi.” ja ”Vettä läpäisemättömä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojaus sisälvällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojaus sisälvään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.” On toivottavaa, että pilaantuneet maa-alueet tarvittaessa kunnostetaan, jonka jälkeen hulevesien imeyttämiseksi pima-alueilla ei ole maaperän kannalta estettä, kun kaavamääräykset eivät sitä kiellä. Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään.

Kaavaehdotuksen pv-alueelle on lisätty määräys, jonka mukaan ”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”

Luonnonsuojelu

Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määritelty liito-oraville soveltuvaksi alueeksi. Vantaan ratikan suunnitelmien mukaan raitiotie- tai linja-autoliikenteen pysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu Fazerintien ja Rivieranraitien katusuunnitelmaehdotuksissa (piir.nro 58624-1 ja piir.nro 58626-1, 20.5.2026) mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Kaavaehdotuksen katualueen kaavamääräyksen järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan ”Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää

tienvarret metsäisinä.” Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraiton ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

Melu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.1.2023) mukaan kaavamuutosehdotuksen asuinrakennusten korttelialueella (A) Kuussillantien liikenne aiheuttaa nykytilanteessa asuinrakennuksen koillis-/itäjulkisivulle melua ja päiväajan keskiäänitasot ylittävät selvityksen mukaan 55 dB:n rajan (vuoden 2023 selvityksen liite 1.1. nykytilanteen päiväajan keskiäänitasot). Raitiotien vaikutus kohdistuu ennen kaikkea asuinrakennuksen eteläjulkisivulle, jossa päiväajan keskiäänitasot ylittävät arvion mukaan 55 dB:n rajan ja yöajan keskiäänitasot ylittävät 50 dB:n rajan. Muiden julkisivujen osalta raitiotien vaikutus on arvion mukaan vähäisempi. (2023 selvityksen liitteet 3.1. raitiotien päiväajan keskiäänitasot ja 3.2. raitiotien yöajan keskiäänitasot.) Asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitaso on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin (vuoden 2023 selvityksen liite 4.1 yhteismelun päiväajan keskiäänitasot; Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio, 11.3.2026). A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan *”Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.”* Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylitä näillä toimenpiteillä kaava-alueella.

Kaavassa on määrätty A-korttelista, että *”Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso $L(Aeq)$ ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.”* Myös Kuussillantien melu nostaa Kuussillantien varren asuinalueiden pihojen melutasoja, mutta kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan ohjearvot täyttyvät ja päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitettut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuvien perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylitä yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.

Kaavamuutosehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: *”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä.”*

Liiketilat

T-korttelin liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”* Ja T-korttelille on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan *”Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”*

Tarkistukset:

Kaavaehdotuksen tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: ”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”

Pv-alueelle on lisätty määräys, jonka mukaan ”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”

Kaavaehdotuksen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on täydennetty: ”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylitä.”

T-korttelin liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä ”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”

T-korttelille on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan ” Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”

Kaavaehdotuksen katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja- aluemääräyksiä. Lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.

Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraitien ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

NRO 9

HSY, 15.6.2026

Lausunto:

Vantaan kaupungin kaavoitus on pyytänyt lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta 931400, Vantaan Ratikka – Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki.

Suunniteltava alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa, Porvoonväylän pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Fazerintien katualuetta sekä vähäiseltä osin Kuussillantien katualuetta Metsätien risteysalueelta Länsimäentien risteysalueelle, Slåttmossenin lähivirkistysalue Kuussillan asuinalueen ja Fazerilan välissä, Fazerilan ja Porvoonväylä välissä olevat kiinteistöt sekä muut asemakaavoitetut kiinteistöt, joiden pinta-alan kaavamuutos vaikuttaa.

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katu ympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan Porvoonväylän bussiliikenteen vaihtopysäkkeihin leventämällä liikennealuetta. Kaavassa tarkastellaan viherysteyksien jatkuvuutta sekä kiinteistöjen rajauksia suhteessa ratikan suunnitelmaan ja tilantarpeeseen. Kaupunginosarajaa muutetaan niin, että Porvoonväylän liikennealue sijoittuu Rajakylän puolelle.

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja. Länsipuolella on pienempi vesijohto, joka kulkee osin kaava-alueen halki. Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.00 ja ylin on noin + 95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jäteveden paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangan jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan viettoviemäriellä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien sekä Kuussillantien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kuormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella.

Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Lisätietoja antaa projektipäällikkö

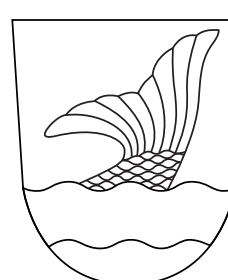
Vastine:

Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa.

Ei toimenpiteitä.

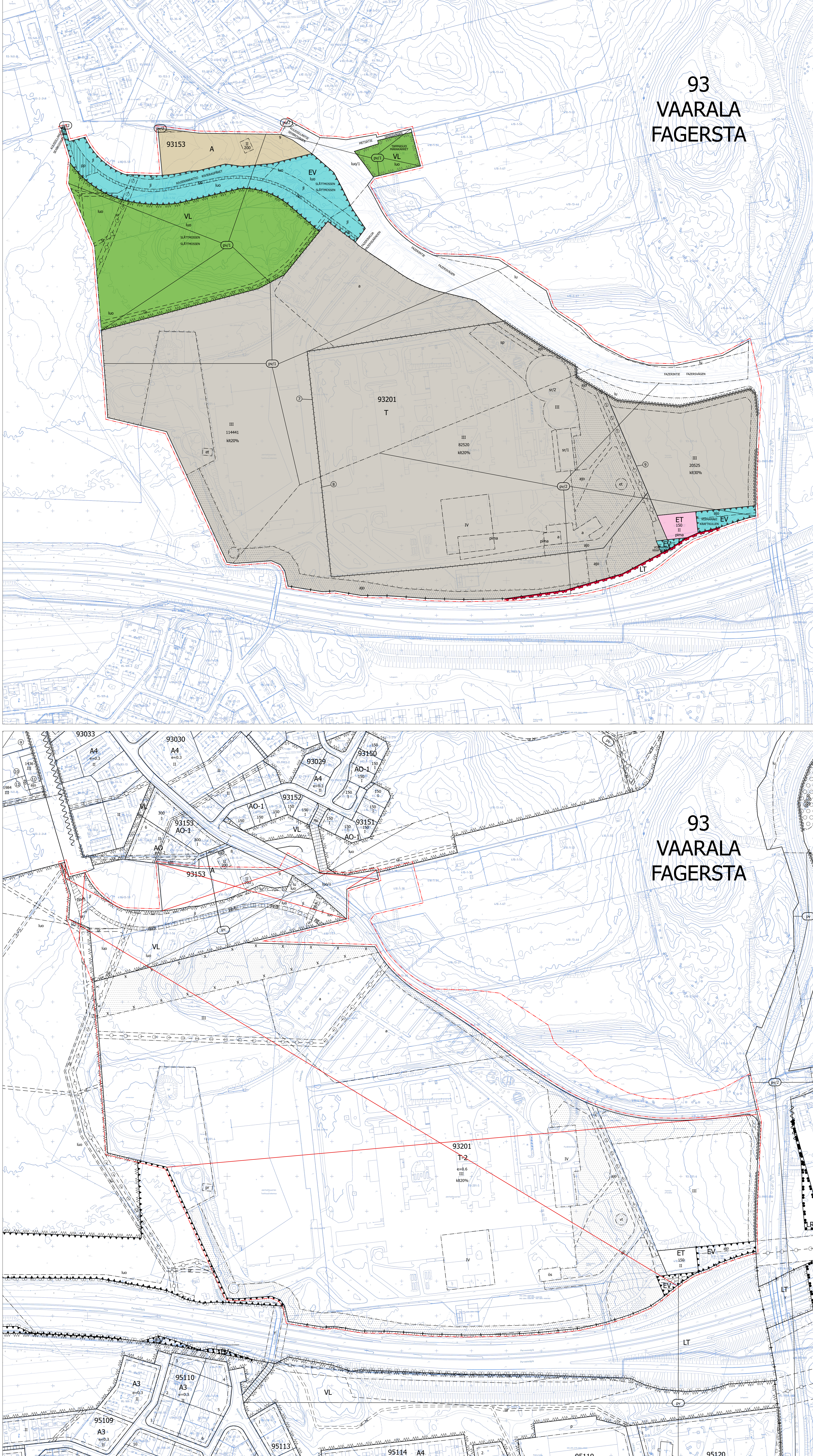
Tarkistukset:

Ei toimenpiteitä.

Päävalvaja-numero Planområdets nummer 931400	Päiväys Datum 11.8.2026
Vantaan kaupunki VANTAAN RATIKKA: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI Asemakaava Kaupunginosia 93, VAARALA Katu- ja virkistysalueet. Asemakaavan muutos Kaupunginosia 93, VAARALA Kortteli 93201 ja osa korttella 93153 sekä katu-, liikenne-, erityis- ja virkistysalueet. Tonttijaan muutos Kortteli 93201 sekä osa korttella 93153.	Vanda stad VANDASPÅRAN: SÖDRA FAGERSTA OCH NORRA VÄSTERKULLA Detaljplan Stadsdel 93, FAGERSTA Gatu- och rekreationsområden. Ändring av detaljplanen Stadsdel 93, FAGERSTA Kvarteret 93201 och del av kvarteret 93153 samt gatu-, trafik-, special- och rekreationsområden. Ändring av tomtindelningen Kvarteret 93201 samt del av kvarteret 93153.

[illegible]

Katu. Mikäli alueella sijaitsevat ratiolite, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, että ratiolikkeen aiheuttama häiriö tai ruuhkautuminen yllä työtavoitteen tiedettävä enimmäisarvo (VTT 2008, VTT 2009) rakennuksen sisätiloissa. Ratiolteen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolelkin, si 31.20221 nimenissä hyväksytyjen asemakaavojen osittoma maankäyttö. Mikäli katualueella sijaitsevat raitiotien pysäykset, tulee pysäkin kotitehoissa olla keuhkuväiläsuuttimia ja katoksen kattole sijaitseva taidete. Yhteiset jalkankulue ja polkupyöräilylle varattu alue. Ajonehtys. Alueella oleva ohjeellinen suunnitelma. Katualueen rajan osa, jonka kohdalla ei saa järjestää ajoneuvoliikennettä. Luonnon monimuutisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueella sijaitsevista alueista ja kerroksiltaan. luo1/ Ekologinen yhteyden jatkuva katualueen yllä Siltatien osan viikityksellään Lähdepuiston ja Tammavuon viikityksellään on luotava kasvillisuuden säilyttämisen ja istutuksen alue. Ohjeellinen avo-aja. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Tärkeä tai edes hankintaan soveltuva pohja-alue. Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohja-alueen laadua tai maasta. Ajonehtien rakentamista ja muutaa maankäyttöä saavattav rajoitetta ympäristönsuojelun pohjatuojen plaaamiskeito joka vastaa sääntöjen mukaisesti hankkeen luvaruoruuodesta. Pohja-alueella ei saa sijaita jätteenkäsittelylaitosta tai energiatekijä. Alueella on keuhkety jätteenkäsittelyn kasteita ja vesistöjä. Alueella ei saa sijaita tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jolloi kemikaalien omiaaikausien perusteella voida osoittaa, että pohja-alueella aiheutu vaaraa. Jos alueella kuitenkin sijaitsevat vaarallisia kemikaaleja tai räjähtäviä valmisteita, käsiteltäviä tai varastoitu tuotantolaitos, rakennustien ja kulkutehtien toimintojen on huolehdittava siitä, että laitoksen toiminnasta aiheutu pohja-alueen plaauntuvuoruu. Lämmitysvoimalaitos ei saa sijaita maan alla. Sääliöt tulee sijoittaa sput-alueen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suojellaan lävöydyt tulee olla suurempi kuin varastotavon lämmitysyllä tilavuus. Mahdollisen halkienkorroosion suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohja-alueen suojelelu. Kellarin saa sijoittaa päakäyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Rakentaminen, oikjutus, huolehtien hallinta, maankäyttö ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, että niistä aiheutu pöyryä pohja-alueen laatuomakissa tai pöyryä muokkaa pohja-alueen korkeuden tai viraukkin, tai pöyryin muokkain on haettu pohja-alueen maankäyttö pohja-alueen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohja-alueen muokkautumista. Ennen rakentamistoimitteluun ryhtymistä on varmistettava pohja-alueen hallintasuunnitelman tarpeellisuus. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohja-alueen laadun heikentymisen välttämiseksi. Suunnittelun tulee perustua maankäytös- ja pohja-alueosastoille. Mikäli katu- ja liikennealueen rakentaminen johtaa joihinkin läheisessä pohja-alueen pintaa, on rakennuspaikakemusten liitteenä pohja-alueen hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohja-alueen seurantaohjelma. Toteutus- ja varustusrakennusten kottoriteollisuus on rakennuspaikakemusten liitteenä lisäisiä esiteltyä suunnitelma varustusrakennuksen hallintasuunnitelma. Puhtaita huoneita, kuten kattovalvot, tulee viivyttyä ja kaistella laadullisesti rakennetta. Puhtaita kattovalvot ja rahoitusselä suodattamien kaistia puhtaita huoneet tulee lämpimästi maaperän pohja-alueita.	Gata. On en siltä pöyryä paerissa i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stömljud från spårstrålinen inte överstiger de tillåtna gränserna vid beräknad hörselnivå (VTT 2008, VTT 2009). i planeringen och byggandet av spårstrålinen ska även hänsyn tas till de avsevärda markvärderingarna i detaljplaner utifrån planområdet som godkänns före år 31.12.2021. Om en spårbyggnadsplan ska gå genom ett område, ska haljiljätens skydd ha ett vörjortionärskontroll eller konst ska placeras på skyddets tak. luo1/ Ekologiska förbindelse. Syftet med naturliga förbindelse är att förbättra ekologiska värdena i området. På andra än vglänsen, bör förbindelse syftet med naturliga material och gräsmängder. För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område. Körbanaer. Riktigvande förbindelse inom området. Del av gatunätets gränser där in- och utfart är förbjuden Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald. Tredjebäddens ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbäddens och ferskhet. luo1/ Kontinuitet av ekologiska förbindelse gatan från Siltatien osan rekreativområde till Kallikparks och Möräskärrens rekreativområde ska säkerställas genom bevarande eller planering av växtlighet. Riktigvande öppet dike. Del av område reserverad för underjordisk ledning. Viktigt eller för väsentligt lämpat grundtvannområde. Verksamheten på området får inte medföra risk för grundtvannets kvalitett eller mängd. Byggnad och annan markanvändning inom området kan begränsas av förbudet mot föroring av grundtvannet enligt miljöskyddslagen samt av bestämmelserna i förtävlagen om grundtvannet. Avfallshanteringsanläggningar eller energianbudsar får inte placeras på ett grundtvannområde. i området är det förbjudet att utföra verksamheter som innebär att avfallshanteringsanläggningar eller energianbudsar placeras en produktionsanläggning, om det inte på basis av kemikalienas egenskaper kan påvisas att dessa inte innebär någon fara för grundtvannet. Om en produktionsanläggning där farliga kemikalier eller explosiva varor tillverkas, lagras eller hanteras skall placeras på området, så att det genom skakningar i fläga om konstruktion och driftteknik ses till att verksamhet vid anläggningen inte medför risk för att grundtvannet förorenas. Varmerjetankar får inte placeras under torren. Tankar bör placeras i en skyddsbäddning antingen under taket eller i en skyddsbäddning som skyddas av en vägg som inte ska anslutas till grundtvannet. I planeringen och byggandet av eventuella kalltvannledningar ska särskilt uppmärksamhet ägnas åt skyddande av grundtvannet i Kallikparks för utrymmen i enlighet med huvudavvattendrainsamrådets rekommendationer. Byggnad, dikning, dagvattenhantering, markgrävning eller i ngrunda byggnader av byggnader ska utföras så att de inte orsakar bestående föroreningar i grundtvannets ledning, höjd eller strömning, eller så att de ska skolas tillstånd enligt vattenlagen i grundtvannet. Byggnader får inte leda till skadliga flöden av grundtvannet. I planeringen och byggandet av byggnader ska behovet av en grundtvannetskontroll säkerställas. Gatu- och trafikområden ska planeras så att försörjning av grundtvannet kvalitet och mängd. Planeringen ska baseras sig på redogörelse för markbeskaffelheten och på grundtvannsförhållanden. Om planering i gatu- eller trafikområdena krävs, ska grundtvannets ledning och grundtvannet, vid behov ska en byggnad för grundtvannetskontroll och grundtvannetsbevakning i anslutning till denna bifogas till byggavtalsnotatet. I korsningsområdet för industr- och lagerbyggnader ska även en plan för sådävtvannets presens i samband med byggavtalsnotatet. Rennt dagvatten, som takvattnet, ska fördröjas och eventuellt lagras i en skyddsbäddning som skyddas av en vägg som inte ska anslutas till grundtvannet. Om dagvatten inte kan fördröjas, ska det tas till skadliga flöden från grundtvannet som eventuellt kan ge någon filtration för infiltrera i marken som not grundtvannet. Väsentligt bullerlagring får användas endast på trafikområden, parkeringsområden, utfartsläktar för fordon och förvaringsplatser för avfallsbehållare. Dessa anläggningar ska byggas så att de inte orsakar buller i marken och konstruktion som innehåller grundtvannetskydd, och avrinningsvatten från områdena ska leda till grundtvannet eller till en annan grundtvannetskydd. Lastning, och öppen lagringsområde dagvattensystemen som fördes med avtättningsventiler i fall av olycksfall. pv1/ Länsi-Suomen ympäristövaltuuston päätösken on 53/200201/ mukainen vedentonnaston läisäsuojaväijä. pv2/ Länsi-Suomen ympäristövaltuuston päätösken on 53/202001 mukainen vedentonnaston läisäsuojaväijä. pv1 ja pv2- alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristövaltuuston 7.7.2000 antamassa päätöksessä no 53/200201/ sekä Vaasan hallinto-alueiden 4.5.2001 antamassa päätöksessä no 01/00642/ annetut suojaväijä koskevat määräykset.
Suojeltava rakennus. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekonspansuon kannalta merkittävät rakennus, jota ei saa purkaa. sr1/ Määräty koskee Mäkeläntörrin osa rakennuksesta. Rakennuksen jäljiksiävin kohdissa suojatessa ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutosedot jälkeen tilaan. Korjaus- ja muutostöyt on suunniteltava siten, että historiallisesti merkokoisan rakennuksen omiaaikausien rakennuksessa todetut arvot eivät korjauksissa vaarannu. Rakennuksen suojeltavissa suojellaan alkuperäisen pallopaikkakäytävää ja siihen liittyviä eristämisen kerroksen alustaa. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjauks- ja muutos- tai isäkrakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvosten säilymistön. Korjaus-, muutos- ja isäkrakentamistoimittelu on hankittava paikallisen museoviranomaisen luvalla. sr2/ Määräty koskee Fazerin vieräilä- ja kokouskokoisen kokonaisuutta. Rakennuksessa suojeltavissa suojellaan alkuperäisen muotomallit (Visitor centerin puoleis 5 kokonaisuutta: vierhuone, kahvipöytäseili, monitoimila, henkilökuula-varastotila sekä info- ja wc-ta. Meeting centerin puoleis 2 kokonaisuutta: shonoin ja kabinetti). Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjauks- ja muutos- tai isäkrakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvosten säilymistön. Korjaus-, muutos- ja isäkrakentamistoimittelu on hankittava paikallisen museoviranomaisen luvalla.	Byggnad som skall skyddas. sr1/ Bestämmelsen gäller Götaväskens del av byggnaden. Vid renoverings- och förändringsarbeten som gäller byggnadens fasader ska det tas hänsyn till att den historiska byggnaden kan dröja i värden om förändringarna som gördes år 1926. Reparations- och förändringsarbetena ska planeras på ett sådant sätt att den historiska byggnaden kan dröja i värden om finns i byggnaden inte återvänder under restaureringsarbeten. i byggnaden inte skyddas det ursprungliga huvudtakstjärnet och den tillhörande löstbyn på första våningen. I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som innebär bevarandet av ena nämnda värden. Utifrån den från lokala museimyndigheten bör föras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsarbeten. sr2/ Bestämmelsen gäller Fazeria-besökscenter som hetar. Byggnadens fasader och tak skyddas. Restaureringsarbeten ska utföras så att värden av byggnaden skyddas. i interi

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- AFRY (30.9.2022). Valtatie 7 Länsimäentien vaihtopysäkit ja Kehä III liittymän parantaminen, Vantaa ja Helsinki, Tiesuunnitelma, 3T-1, Uudenmaan ELY-keskus. (Sijainti: Extranet)
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Fazerila-Valio, 58624-2. [Fazerintie valilla Fazerila-Valio katusuunnitelma 58624-2](#)
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Metsätie-Fazerila, 58624-1. [Fazerintie valilla Metsätie-Fazerila katusuunnitelma 58624-1](#)
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset, Rivieranraitio, 58626-1 [Rivieranraitio katusuunnitelma 58626-1](#)
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019 [Liite 11: Vantaan ratikan hulevesiraportti](#)
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019 [Liite-15-Investointikustannukset-sivut-1-85.pdf](#)
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019 [Liite 14: Hankearviointi](#)
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019 [vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-yleissuunnitelma.pdf](#)
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019 [Liite 13: Tärinäselvitys](#)
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020 [Vantaan ratikan suunnittelun resurssiviisauden suuntaviivat](#)
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020 [Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella-raportti](#)
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020 [Design Manual, Vantaan ratikkakatuojen materiaalit ja kalusteet, päivitys 30.3.2022](#)
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020. (Sijainti: Extranet)
- Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise, 21.3.2022 [Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi](#)
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 2.9.2022 [Haasta nykyhetki Kuvittele huomina Luo tulevaa](#)
- Vantaan raitiotien kiinteistöaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022. [Vantaan raitiotien kiinteistöaloudellinen analyysi](#)
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Afry & WSP, 18.1.2023. [Itäinen osuus, Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys](#)
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.1.2023. [LIITE: Stadsfullmäktige 21.09.2026 / 10](https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-</div><div data-bbox=)

[meluselvitysraportti-2023.pdf](#)

- [Ratikan meluselvityksen liite 1.1 Nykytilanteen päiväajan melutasot](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 1.2 Nykytilanteen yöajan melutasot](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 2.1 Yhteismelutilanne ilman uutta torjuntaa, päiväajan keskiäänitaso](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 2.2 Yhteismelutilanne ilman uutta torjuntaa, yöajan keskiäänitaso](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 3.1 Raitioliikenteen päiväajan keskiäänitasot ilman meluntorjuntaa](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 3.2 Raitioliikenteen yöajan keskiäänitasot ilman meluntorjuntaa](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 3.3 Raitioliikenteen enimmäisäänitasot ilman meluntorjuntaa](#)
- [Ratikan meluselvityksen liite 4.1 Yhteismelutilanne, suunniteltu meluntorjunta, päiväajan keskiäänitaso](#)
- [vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-meluselvitys-2023-liite-4.2-yhteismelutilanne-suunniteltu-meluntorjunta-yöajan-keskiaänitaso.pdf](#)
- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki. [Vantaan ratikan kustannusraportti 2023](#)
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023. [Vantaan ratikan kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi](#)
- Vantaan ratikka / WSP Finland Oy, Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio 11.3.2026 [vantaan-ratikka-etelainen-vaarala-ja-pohjoinen-lansimaki](#)
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus – Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025 [vantaan-ratikka-etelainen-vaarala-ja-pohjoinen-lansimaki](#)
- Muukka, L. & Mäkyinen, A. 2005: Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 22.3.2005 [Kulttuurimaisemaselvitys kopio.indd](#)
- Salonen, K. & Schalin, M. Arkkitehdit Oy 2015: Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki [Yleiskaava 2020 Historiallisen tiestön inventointi.pdf](#)
- Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Ramboll Finland Oy, 5.4.2023. (Sijainti: Extranet)
- Ojala, A. 2018: Vantaan ekologiset yhteydet. [Yleiskaava 2020 Ekologiset yhteydet.pdf](#)
- Huttunen, J. 2023: Vantaan ekologiset verkostot - Metsä- ja puustoinen verkosto, avointen biotooppien verkosto ja siniverkosto. [Julkaisu Vantaan kaupunki](#)
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022. [vantaa.fi/sites/default/files/document/ratikan-luontoselvitykset-liitteineen-16032022.pdf](#)
- Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024. 14.6.2024. [Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024](#)

- Uudenmaan Ympäristökeskus 2007: Pilaantuneen alueen tarkastus Västersundomin muun-toase-malla, Fazerintie 6, Vantaa. Tarkastuspöytäkirja 10.5.2007. (Sijainti: Extranet)
- Pöyry Finland Oy 2011: Vantaan Energia Oy – Fazerilan lämpökeskus – Maaperätutkimus. 23.3.2011. (Sijainti: Extranet)
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n puretun lämpökeskuksen maaperän tutkimus ja kunnostus 19.9.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-130919sm, 8.10.2013. (Sijainti: Extra-net)
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n vanhan lämpökeskuksen purettujen öljyputkien alaisen maaperän tutkimus ja kunnostus 14.10.-26.11.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-131014sm, 20.12.2013. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017 [Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030](#)
- Vantaan väestö 2021/2022. Vantaan kaupunki. [Vantaan väestö 2021/2022 | Vantaa](#)
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022 [Vantaan resurssiviisauden tiekartta](#)
- Golder Associates Oy 2022: Ympäristötekkinen maaperätutkimus – Vantaan ratikan itäosa 3 ja 4. 25.1.2022. (Sijainti: Extranet)

11 Detaljplaneändring 002586 och ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6

VD/4982/10.02.04.00/2024

SP/JOR/PV/VIK/KW

Genom detaljplaneändringen möjliggörs byggandet av två nya flervåningshuskvarter vid Frälsevägen, intill Annefreds spårvagnshållplats. Kvarteren får bostäder för cirka 360 invånare samt kontors-, affärs- och servicelokaler. Området utvecklas till en trivsamt och promenadvänligt kvartersstad som utgör en del av det nya Annefreds centrum.

Detaljplaneändringen gäller kvarteren 52321 och 52322 samt ett gatuområde i stadsdel 52, Skattmans. Ändringen gäller kvarteret 52121 och ett gatuområde i stadsdel 52, Skattmans i den detaljplan som upphävs.

Ändringen av tomtindelningen gäller kvarteren 52321 och 52322, i stadsdel 52 Skattmans.

Området ligger i stadsdelen Skattmans på adressen Frälsevägen 6. Området gränsar i norr till Dickursbyvägen, i öster till Frälsevägen, i söder till kvarteret 52127 och i väster till kvarteret 52121.

Sökande

KOy Rälssitie 16:n/Valion Eläkekassas ansökan om detaljplaneändring har registrerats 1.2.2018. Ansökan lämnades in i samband med att utkastet till detaljplan för Aviapolis Urban Blocks (nr 052500) blev färdigt.

Markägande

Kvarteret 52121 ägs av KOy Rälssitie 16:n/ Valion Eläkekassa. Staden äger de gatuområden som ingår i planområdet.

Beredning

Utöver stadens sakkunniga har ARCO Architecture Company Oy, Ramboll Finland Oy och Akukon Oy deltagit i beredningen av planen som konsulter.

Generalplan

Området är ett stadscentrumområde (C) och en Zon för hållbar tillväxt i den generalplan med rättsverkningar som godkändes av stadsfullmäktige 25.1.2021.

Detaljplaneändring

Genom detaljplaneändringen främjas stadens strategiska riktlinjer om mångsidigt boende och arbetsplatser. Detaljplaneändringen har utarbetats utgående från det utkast till detaljplan för Aviapolis Urban Blocks (nr 052500) som blev klart 2018 och den tävling som föregick den. Detaljplaneändringen 002586 omfattar den nuvarande tomten för industri- och lagerbyggnader (T) på adressen Frälsevägen 6, som ändras till kvartersområde för centrumfunktioner (C). De existerande byggnaderna på tomten rivs. Genom detaljplaneändringen bildas två slutna kvarter, där det planeras boende, en dagligvarubutik, affärs- och kontorslokaler samt en parkeringsanläggning. Området utvecklas till en trivsamt och promenadvänligt kvartersstad som utgör en del av det nya Annefreds centrum och ligger precis vid spårvagnshållplatsen. Detaljplanens referensplan har utarbetats av ARCO Architecture Company.

I de kvarter för centrumfunktioner som bildas i området får det placeras bostads-, kontors-, affärs- och servicelokaler. Byggrätten enligt huvudanvändningsändamålet är sammanlagt 21 750 m²-vy och utöver detta ska det byggas affärslokaler med en total yta på 1 650 m²-vy. Den totala byggrätten för planläggningsområdet är 23 400 m²-vy. Jämfört med den tidigare gällande detaljplanen ökar byggrätten i området med cirka 16 400 m²-vy. Enligt planbestämmelserna får det på området byggas högst 17 450 m² bostäder, vilket är 75 % av områdets totala byggrätt. Minst 5 950 m²-vy, dvs. 25 % av den totala byggrätten, ska användas för kontors-, affärs- och servicelokaler som placeras utmed Frälsevägen och Dickursbyvägen. Exploateringstalet för kvarteret 52321 är $e = 2,7$ medan exploateringstalet för kvarteret 52322 är $e = 1,8$. Bygglovet möjliggör enligt beräkningar cirka 360 nya invånare i området.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå. Varje kvartersfasad består av minst två byggnader och minst tre fasadlösningar som skiljer sig åt till sin framtoning. Den dominerande takformen för bostadsbyggnaderna är sadeltak eller sluttande tak, och takformerna varierar från byggnad till byggnad i varje kvarter. Kvarterens fasader ska till sin allmänna framtoning vara ljusa och naturnära. Byggnadernas färgsättning baseras på färgerna hos ängsväxter och tegel. Byggnadernas gatufasader bildar en öppen, funktionell och visuell stenfotsvåning. Längs Frälsevägen byggs skärmtak eller arkader som väderskydd för fotgängare och i stenfoten placeras affärslokaler som lämpar sig för en restaurang och en dagligvarubutik. Markplansvåningens bostäder har egna gårdar eller terrasser.

I enlighet med principerna om resurssmarthet har det i detaljplanen ställts krav på användning av förnybar energi, gröneffektivitet, beredskap för elbilar och byggande av gemensamma lokaler för invånarna. Skydd mot buller från flyg-, väg- och spårtrafik har beaktats i den bullerutredning som utarbetats som bilaga till planen samt i planbestämmelserna.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning publicerades 7.11.2024.

I Vantaan Sanomat har det meddelats om att planen blivit aktuell och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. Det lämnades in 6 åsikter.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterade FGE 10.10.2022 § 7).

Planen gäller för gatuområdenas del mark som ägs av Vanda stad och ger en våningsyta för centrumfunktioner och affärslokaler på totalt 23 400 m² vy, som omfattar en ny bostadsvåningsyta på högst 17 450 m² vy (75 %) och en våningsyta för kontors-, affärs- och servicelokaler på minst 5 950 m² vy (25 %).

Avtal

Detaljplaneändringen omfattar ett markanvändningsavtal.

Ändringskostnaderna betalas av sökanden KOy Rälssitie 16/Valion Eläkekassa och för stadsstyrelsen föreslås att avgiftsklass 4 (42 000 €) plus en tilläggsavgift för att utarbeta tomtindelningen (1 100 €), sammanlagt 43 100 €, fastställs.

Stadsmiljönämnden 9.12.2025

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen att

- a) förslaget till detaljplaneändring nr 002586 och förslaget till ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6, som daterats 9.12.2025, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden,
- c) avgiftsklass 4 fastställs och det konstateras att sökanden Valion Eläkekassa betalar ändringskostnaderna (42 000 €), plus en extraavgift för att utarbeta tomtindelningen (1 100 €), sammanlagt 43 100 €.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsstyrelsen 26.1.2026 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002586 och förslaget till ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6, som daterats 9.12.2025, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden, och
- c) fastställa avgiftsklass 4 och konstatera att sökanden Valion Eläkekassa betalar ändringskostnaderna (42 000 €), plus en extraavgift för att utarbeta tomtindelningen (1 100 €), sammanlagt 43 100 €.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Framläggning

Förslaget till detaljplaneändring samt förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagt 11.2–12.3.2026 med stöd av MBF 27§. Inga anmärkningar inlämnades under denna tid.

Planutlåtanden

Stadsstyrelsen beslutade 26.1.2026 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes 17 utlåtanden och nio lämnades in. Utlåtande gavs av Livskraftscentralen i Nyland, Vanda Energi Ab, Vanda Energi Elnät Ab, Tillstånds- och tillsynsverket, Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) och Vanda stadsmuseum.

Med anledning av utlåtandet från Tillstånds- och tillsynsverket har till detaljplaneförslaget lagts bestämmelser om tillfällig bullerbekämpning på gården och om byggnadernas friskluftsintag.

Utförda justeringar

I förslaget till detaljplan gjordes smärre justeringar i de bestämmelser som gäller stadsbilden och arkitekturen för att säkerställa kvaliteten med avseende på stadsbilden. Hörnet av Dickursbyvägen och Frälsevägen är en stadsbildsmässigt betydande plats som bör framhävas som ett landmärke. Därför förutsätts det också att den högsta byggnadsytan i kvarterets hörn byggs med understrykning av våningstalet VII. Takformerna ska variera från byggnad till byggnad inom varje kvarter, men sadeltak eller sluttande tak krävs inte som dominerande takform. Bestämmelserna om arkader eller tak som

anvisats utmed Frälsevägen preciserades. Bestämmelserna om färgsättning av byggnaderna kompletterades och det ska användas färger på ängsväxter i byggnaderna åtminstone i byggnadens detaljer. I förslaget till detaljplan har också lagts till en bestämmelse om en anslutningsplats för vattenförsörjning, bestämmelser om hanteringen av dagvatten under byggtiden, som säkerställer vattenkvaliteten i Brunabäcken, samt en bestämmelse om flyghinderhöjd.

De intressenter som berörs av ändringen har hörts separat i enlighet med MBL 32 § i anslutning till justeringen.

Justeringarna är inte väsentliga och därför behövs ingen ny framläggning.

Deltagare i beredningen av planen

Utöver stadens sakkunniga har ARCO Architecture Company Oy, Akukon Oy och Ramboll Finland Oy deltagit i beredningen av planförslaget som konsulter för Valion Eläkekassa.

Avtal

Det har beslutats om avtalet i stadsstyrelsen 1.6.2026 § 20.

Stadsmiljönämnden 11.8.2026 § 9

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) ge svar på utlåtandena i enlighet med bilagan och utföra de justeringar som föreslås,
- b) föreslå för stadsstyrelsen att förslaget till detaljplaneändring nr 002586 och förslaget till ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6, som daterats 11.8.2026 förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsmiljönämnden lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande:

”Genom detaljplaneringen bör det undvikas ett slutresultat där det i flervåningsbostadshus bildas djupa bostäder med dålig naturlig belysning och kvartersstrukturen bör stödja en trygg miljö.”

Efter stadsmiljönämndens beslut 11.8.2026 har en teknisk justering gjorts i plankartan och beskrivningen: Det extra kvartersnumret 52144 i den svenska översättningen i den inrutade texten på plankartan har tagits bort. Planbeskrivningens bilagskarta har uppdaterats för den gjorda ändringens del.

Avtal

Markanvändningsavtalet i anslutning till detaljplaneändringen undertecknades 2.7.2026.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 23

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att föra förslaget till detaljplaneändring nr 002586 och förslaget till ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6, som daterats 11.8.2026 till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring nr 002586 och förslaget till ändring av tomtindelningen, 52 Skattmans/Frälsevägen 6, som daterats 11.8.2026.

Bilagor:

- Förslag till detaljplaneändring 11.8.2026, justerat 24.8.2026
- Detaljplaneändringens beskrivning 11.8.2026, justerad 24.8.2021
- Utlåtanden och svar 11.8.2026
- Annat material i anslutning till ärendet

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Johanna Rajala, områdesarkitekt, tfn 050 302 8975,
Päivi Veijola, detaljplanerare, tfn 043 826 6958
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002586 Rälssitie 6
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus JOR ja PVE 11.8.2026

Kaupunginhallitus 26.1.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta 002586 Rälssitie 6. Lausuntoja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 2.3.2026 Uudenmaan elinvoimakeskus	Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.	Ei tarvetta tarkistuksiin.
NRO 2, 4.3.2026 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti.	Ei tarvetta tarkistuksiin.

	Suunnittelualuetta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.	
NRO 3, 5.3.3036 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitusarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin kanssa laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Ei tarvetta tarkistuksiin.
NRO 4, 10.3.2026 Lupa- ja valvontavirasto	Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyysmääräyksiä tulosten perusteella.	Lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

	Päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aueta myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla. Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Kortteleiden toteutuessa vaihteittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualueetta ei ole suojattu ohjearvot ylittävältä melulta. Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää L_{pr}m 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa. Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suositukseen minimi- ja suositusetäisyyksistä. Nämä suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on	
--	---	--

	syötä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.	
NRO 5, 13.3.2026 Vantaan kaupunginmuseo	Museo on esittänyt tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Asemakaavan selostuksessa on tuotu esiin uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan, rakennusperintöön ja näkymälinjoissa tapahtuviin muutoksiin. Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön. Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.	Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 1

Uudenmaan elinvoimakeskus, 2.3.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan elinvoimakeskuksen lausuntoa Rälssitie 6:n asemakaavamuutoksesta. Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan kahden uuden kerrostalokorttelin rakentaminen Annefredin raitiovaunupysäkin läheisyyteen.

Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.

Kaavaselostuksessa on huomioitu suunnittelualueen edullinen sijainti liikenneverkolla muun muassa joukkoliikenteen käytön näkökulmasta. Lisäksi selostuksessa on huomioitu sujuvat yhteydet sekä pääkaupunkiseudulle että valtakunnallisesti merkittävään tieverkkoon. Kuten selostustekstissä on tunnistettu, on jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen suunnittelualueella ja sen läheisyydessä välttämätöntä nykytilanteeseen verrattuna.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Asemakaavamuutos sijaitsee sen verran kaukana Kehä III:sta ja sen liikennetuotos on suhteellisen pieni, joten sillä on hyvin vähäinen liikenteellinen vaikutus Kehä III:een ja sen liittymiin. Tämän vuoksi asemakaavan liikenteellisessä tarkastelussa ei ole nähty tarpeelliseksi tutkia tarkemmin vaikutusta Kehä III:een. Veromiehen alueen tulevaisuuden kaupunkikehitystä ja liikenteellisiä vaikutuksia on selvitetty laajemmin esim. Vantaan ratikan kaavarungossa ja sen yhteydessä tehdyssä liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 2

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 4.3.2026

Lausunto:

Jätehuolto

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Hyvin järjestetty jätehuolto tukee kiertotaloutta ja parantaa alueen viihtyvyyttä. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti. Jäteastioiden tyhjennys alueella tapahtuu klo 6–22, mikä tulee huomioida liikennesuunnittelussa. Kulku jäteautolta jätetilaan tulee olla kuljettajalle työturvallinen, eikä jäteastian siirtomatka tulisi ylittää 10 metriä.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla kohdassa "Jätehuoltomääräykset - HSY". Lisätietoja jätehuoltomääräyksistä, alueen jätehuollon aikatauluista tai opastusta jätehuollon suunnittelussa antavat HSY:n jätehuollon asiantuntijat.

Vesihuolto

Suunnittelualueetta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Korttelien jätehuolto on tarkoitus keskittää korttelikohtaisiin jätehuoneisiin, jotka sijaitsevat Rälssikujan varrella. Asemakaavan liitteeksi on laadittu liikenteellinen tarkastelu (Ramboll, 4.11.2025), johon sisältyy jäteauton ajouratarkastelu Rälssikujalla. Jäteauto pääsee riittävän lähelle jätehuoneita (jäteastian siirtomatka ≤ 10 m) ja mahtuu kääntymään peruuttamalla Rälssikujan päässä.

Alueelle tarvittavan uuden vesihuollon suunnittelun ja rakentamisen kustannusarvio on välitetty tiedoksi maanomistajalle.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 3

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 5.3.2026

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1-2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitustarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta. Alue on liitettävissä kaukolämpöön.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 4

Lupa- ja valvontavirasto, 10.3.2026

Lausunto:

Melu, tärinä ja runkomelu

Kohde sijoittuu sekä lento- ja tieliikenteen että tulevan raideliikenteen melualueelle. Kaava-alueen melutilannetta on selvitetty kaavatyön aikana. Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Julkisivujen ääneneristävyydestä on annettu kaavaluonnoksessa määräyksiä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa ehdotusvaiheeseen niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyyسمääräyksiä tulosten perusteella.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aua myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys "Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna." ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla.

Kortteleiden vaiheittain toteuttamista on tutkittu meluselvityksessä eri vaihtoehdoin. Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kortteleiden toteutuessa vaiheittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualue ei ole suojattu ohjearvot ylittävältä melulta. Jatkosuunnittelussa piha-alueet tulee saada suojattua kokonaisuudessaan ohjearvot ylittävältä melulta.

Tärinä- ja runkomelujen vaikutusten osalta kaavassa on käytetty aineistona Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitystä vuodelta 2023. Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää Lpr_m 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa.

Ilmanlaatu

Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suosituksiin minimi- ja suositusetaisyysistä. Ilmanlaatuun tai korvausilman ottamiseen liittyen kaavassa ei ole annettu määräyksiä. Nykyisen ilmanlaatuohjeistuksen perusteella määräykset eivät ole välttämättömiä. Toisaalta HSY:n ja THL:n suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on syytä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.

Pilaantuneet maat

Kaava-alueella on toiminut aikoinaan lyijysulatto, minkä johdosta alueella on syytä varautua pilaantuneeseen pintamaahan. Kaavassa on annettu asianmukainen määräys maaperän haitta-ainepitoisuuden selvittämisestä.

Vastine:

Kiitos lausunnosta.

Melu

Rakennusten julkisivujen kohdistuvat keskiäänitasot on laskettu siten, että laskentapisteen on sijoitettu kunkin kerroksen korkeudelle ja vaakasuunnassa enintään 5 m välein. Melukartoissa rakennuksen seinillä olevat kahdeksankulmaiset tunnuksot ilmoittavat suurimman keskiäänitason LAeq, joka esiintyy kunkin tunnuksen kohdalla julkisivun pystysuuntaisella linjalla. Menetelmä on selkeästi kuvattu ja luettavissa meluselvityksestä. Kyseessä on yleinen käytäntö meluselvityksissä. Kerroskohtaisten laskentapistekarttojen esittäminen ei vaikuta julkisivun äänitasoeron määrittämiseen, koska määrittäminen on tehty korkeimman julkisivuun kohdistuvan melutason perusteella. Kerroskohtaiset kartat eivät anna lisäarvoa äänitasoeron määrittämiseen eikä niillä olisi vaikutusta annettaviin äänitasoeromääräyksiin.

Viihtyisyyden lisäämiseen tähtäävää muistutusta kaikkien asuntojen avautumisesta päiväajan keskiäänitason osalta enintään 55 dB suuntaan ei ole huomioitu kaavamääräyksissä. Tämä johtuu siitä, että kaikkien asuntojen avautuminen enintään 55 dB suuntaan on haastava toteuttaa tässä hankkeessa ja ylipäänsä pääkaupunkiseudulla eikä sitä ole edellytetty muissakaan asemakaavoissa.

Meluselvityksen perusteella kortteleiden vaiheittain toteuttaminen ei ole mahdollista vaihtoehdon 2 mukaan. Vaihtoehdon 1 mukaista melusuojausta voidaan parantaa jatkosuunnittelussa, jolla varmistetaan ja osoitetaan, että oleskeluun käytettävät piha-alueet tulee varmasti suojattua. Asemakaavan melua koskevia määräyksiä täydennetään seuraavasti: *Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.*

Tärinä ja runkomelu

Tärinä- ja runkomelun torjunta on kaavassa määrätty Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:2 Melun- ja tärinätorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa ohjeen mukaisesti.

Ilmanlaatu

Lausunnon perusteella lisätään kaavamääräys: *Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.*

Tarkistukset:

Lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

NRO 5

Vantaan kaupunginmuseo, 13.3.2026

Lausunto:

Museo on antanut mielipiteensä asemakaavan aikaisemman kuulemisen yhteydessä (Dnro: VKM/193/2024).

Mielipiteessään museo toi esiin, että suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, mutta alueen länsipuolella sijaitsee niin kutsutut Huberin hallit, joiden on todettu muun muassa Aviapoliksen kaavarungossa olevan maisemallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia. Museo esitti tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Museo esitti, että kaavatyön edetessä tulee tutkitaan uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan ja rakennusperintöön. Näkymälinjat ja niissä tapahtuvat mahdolliset muutokset tulee tuoda esiin kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksessa rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten selostuksessa on tuotu esiin, että näkymälinja tulee kaventumaan Tikkurilantieltä idästäpäin tullessa hieman uuden rakentamisen myötä. Näkymälinjoihin vaikuttaa vielä enemmän suunnittelualueen luoteispuolella olevan tontin rakentuminen, jossa on voimassa oleva asemakaava vuodelta 2017. Alue on kaavoitettu kerrostalorakentamiseen asemakaavalla 002204 Rälssipuiston kortteli. Korttelin rakentaminen on vielä kesken ja sen pohjois- ja itäosan rakennukset eivät ole valmistuneet. Asemakaavan toteuttamisen jälkeen nykyinen näkymä Rälssitien risteyksestä Huberin halleille tulee peittymään Tikkurilantieltä katsoessa joka tapauksessa. Näin ollen lausunnolla olevan asemakaavan ratkaisulla ei ole vaikutusta halleille avautuviin näkymiin, kun tuleva rakentaminen luoteisosaan toteutuu. Näkymiä Huberin halleille tutkitaan alueella tarkemmin valmisteilla olevassa Huberilan kaavarungossa (nro 052900), jossa tavoitteena on säilyttää osittain merkittäviä näkymälinjoja ja myös luoda uusia kaupunkirakenteen muuttuessa.

Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Museo pitää kuitenkin positiivisena käynnissä olevaa Huberin hallien osittaiseen suojeluun tähtäävää kaavasunnittelua lähikortteleissa, joissa rakennusten ympärille on suunnitteilla elävää kaupunkikeskustaa ja vanhaa teollisuushistoriaa säilyy alueella integroituna sen uusiin rakenteisiin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön. Suunnittelun yhteydessä on hahmoteltu näkymälinjoja halleille muun muassa Tikkurilantieltä Perintötien risteysalueelta ja alueen sisällä hallit on nostettu keskustatoimintojen keskiöön.

Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.

Vastine:

Kiitos lausunnosta.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

002586 Rälssitie 6

VEROMIES

Havainnekuva (ARCO Architecture Company)

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.8.2026 päivättyä, 24.8.2026 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002586. Kaavoitus on tullut vireille 7.11.2024.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

korttelit 52321 ja 52322 sekä katualuetta kaupunginosassa 52 Veromies. (Kumoutuvan asemakaavan kortteli 52121 ja katualuetta kaupunginosassa 52 Veromies.)

Tonttijaon muutos:

korttelit 52321 ja 52322 kaupunginosassa 52 Veromies.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kahden uuden kerrostalokorttelin rakentaminen Rälssitielle Annefredin ratikkapysäkin viereen. Kortteleihin tulee asumista noin 360 asukkaalle sekä toimisto-, liike- ja palvelutilaa. Alueelle rakentuu viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatijat: Päivi Veijola (asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 043 826 6958 ja Ville Leppänen (asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa Rälssitien ja Tikkurilantien kulmauksessa. Alue rajoittuu pohjoisessa Tikkurilantiehen, idässä Rälssitiehen, etelässä kortteliin 52127 ja lännessä kortteliin 52121. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1,4 ha.

Kartalla asemakaava-alueen rajausta punaisella viivalla.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Suunnitelman pohjalla on kansainvälinen Aviapolis Urban Blocks (AUB) -ideakilpailu, joka ratkaistiin vuonna 2017. Alueen suunnittelua jatkettiin yhteistyössä kilpailun voittaneiden ruotsalais-hollantilaisen Mandaworks AB:n ja portugalilaisen MASSLab LDA:n suunnittelijoiden kanssa.
- Luonnosvaiheessa maanomistajat esittivät kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n suunnittelijoiden lisäksi kaavatyön valmisteluun osallistuvat kaupungin omat suunnittelijat ja asiantuntijat, muita konsultteja sekä sopimusvalmistelijat.
- Annefredin alueen maanomistajat jättivät omat muutoshakemuksensa. Rälssitie 6:n kaavoitushakemus on kirjattu 1.2.2018.

- Annefredin alueelle laadittu asemakaavaluonnos Aviapolis Urban Blocks (nro 052500) tuli vireille 5.2.2018 ja valmistui loppuvuodesta 2018. Kaavaluonnos oli nähtävillä 28.11.2018-2.1.2019. Lausuntoja kaavaluonnoksesta saatiin 4 kpl.
- Rälssitie 6:n kaavamuutos tuli vireille 7.11.2024 ja sai numeron 002586.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 8.12.2024 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.
- Asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville ajalle 11.2.–12.3.2026. Lausunnot pyydettiin 12.3.2026 mennessä ja niitä saatiin 5 kpl. Lausunnon jättivät Uudenmaan elinvoimakeskus, Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Lupa- ja valvontavirasto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) ja Vantaan kaupunginmuseo. Muistutuksia kaavasta ei tullut.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tilvistelmä.....	5
2. Lähtökohdat	6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
2.2 Suunnittelutilanne	12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	20
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	24
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	26
4. Asemakaavan kuvaus	27
4.1 Kaavan rakenne	27
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	29
4.3 Aluevaraukset.....	30
4.4 Kaavan vaikutukset.....	32
4.5 Ympäristön häiriötekijät	40
4.6 Nimistö	40
5. Asemakaavan toteutus	40
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	41
7. Asemakaavan seurantalomake	42

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Viitesuunnitelma (sis. vihertehokkuuslaskelma) 25.11.2025, ARCO Architecture Company
- Meluselvitys, 16.10.2025, Akukon Oy
- Hiilineutraaliusselvitys 3.11.2025, Ramboll Finland Oy
- Rakennettavuusselvitys, 17.10.2025, Ramboll Finland Oy
- Liikenteellinen tarkastelu, 4.11.2025, Ramboll Finland Oy
- Koonti Rälssitie 6:n osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteistä, 9.12.2025
- Koonti Rälssitie 6:n lausunnoista ja vastineet, 11.8.2026

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMA-
TERIAALISTA

- Asemakaavan muutosluonnos 052500 Aviapolis Urban Blocks, 28.11.2018 (kaavakartta ja selostus)
- Koonti asemakaavan muutosluonnoksen 052500 Aviapolis Urban Blocks lausunnoista
- Lentokenttä–Tikkurila, Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys 8.3.2023, Sweco Finland Oy
- Vantaan kaupunki, Asemakaavoitus: Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet. 13.12.2022. (Nähtävillä 1.2.–30.4.2023.)
- Aviapolis Urban Blocks. Avoin, kansainvälinen ideakilpailu, Open International Ideas Competition 16.1. - 28.4.2017. Arvostelupöytäkirja, Jury Report 28.8.2017.
- Aviapolis Urban Blocks Draft Masterplan, Mandaworks AB & MASSLab LDA, 2018.
- Annefred eteläinen -rakentamistapaohje, ARK-House Arkkitehdit, 11.8.2020.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutos on laadittu vuonna 2018 valmistuneen Aviapolis Urban Blocks -asema-kaavaluonnoksen (nro 052500) sekä sitä edeltäneen kilpailun pohjalta. Tämä asemakaava käsittelee osoitteessa Rälssitie 6 sijaitsevan nykyisen teollisuus- ja varastorakennusten (T) tontin, joka muutetaan keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Tontilla olemassa olevat rakennukset puretaan. Asemakaavamuutoksella muodostuu kaksi umpikorttelia, joihin on suunniteltu asumista, päivittäistavarakauppaa, liike- ja toimistotilaa sekä pysäköintilaitos. Alueelle rakennetaan viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa ja aivan ratikkapysäkin kohdalla. Asemakaavan viitesuunnitelman on laatinut ARCO Architecture Company.

Alueelle muodostuviin keskustatoimintojen kortteleihin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on yhteensä 21 750 k-m² ja sen lisäksi liiketiloja tulee rakentaa yhteensä 1 650 k-m². Kaava-alueen kokonaisrakennusoikeus on 23 400 k-m². Aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden rakennusoikeus kasvaa alueella noin 16 400 k-m². Kaavamääräysten mukaan alueelle saa rakentaa asumista enintään 17 450 k-m², mikä on 75 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Vähintään 5 950 k-m² eli 25 % kokonaisrakennusoikeudesta tulee käyttää toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, jotka sijoitetaan Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelin 52321 tehokkuusluku on $e=2,7$ ja korttelin 52322 tehokkuusluku on $e=1,8$. Rakennusoikeus mahdollistaa noin 360 uutta asukasta alueelle.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Kukin korttelijulkisivu muodostuu vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Rakennusten kattomuodot ovat vaihtelevia. Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Rakennusten värit pohjautuu niittykasvien sekä tiilen väreihin. Rakennusten katujulkisivuille muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Rälssitien varressa jalankulkijan sääsuojaksi rakennetaan katoksia tai arkadit ja kivijalkaan sijoitetaan ravintolalle ja päivittäistavarakaupalle soveltuvat liikeilat. Maantasokerroksen asunnoilla on omat pihat tai terassit.

Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia uusiutuvan energian käytöstä, vihertehokkuudesta, varautumisesta sähköautoihin sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta. Lento-, tie- ja raitioliikenteen aiheuttamalta melulta suojautuminen on huomioitu kaavan liitteeksi laaditussa meluselvityksessä sekä kaavamääräyksissä.

Havainnekuva (ARCO Architecture Company)

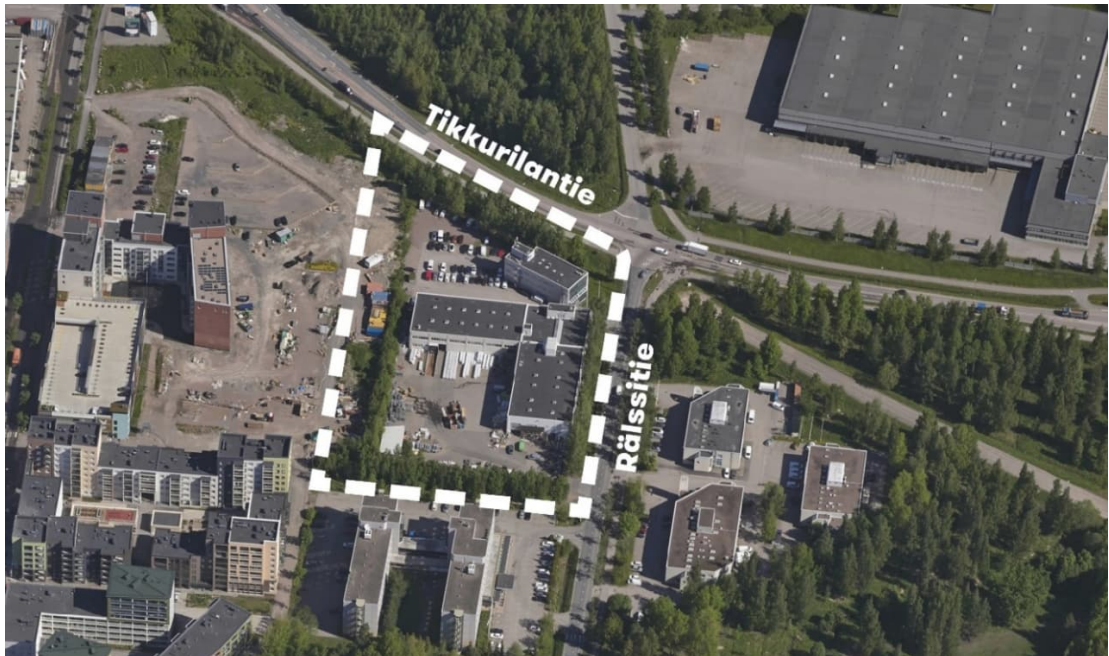
2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien ja Rälssitien kulmauksesta. Rälssitielle, aivan suunnittelualueen välittömään läheisyyteen, rakentuu Vantaan ratikan pysäkki. Alueelle suunnitellaan viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa. Suunnittelualueelta on reilun puolen kilometrin kävelymatka kauppakeskus Jumboon ja noin 1,3 km Aviapoliksen juna-asemalle.

Kaavamuutos koskee korttelia 52121 sekä katualueiden (Tikkurilantie, Rälssipolku, Rälssipuis-tonpolku) osia. Korttelissa 52121 sijaitsee 1980-luvulla rakennettuja teollisuus- ja varastorakennuksia, jotka on tarkoitus purkaa. Piha-alue on pääosin asfaltoitu. Korttelin 52121 pinta-ala on 11 670 m². Kaavamuutosalueen pinta-ala on katualueen osat mukaan lukien yhteensä noin 1,4 ha.

Viistoilmakuva alueesta vuodelta 2023. Suunnittelualue on merkitty valkoisella katkoviivalla.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Veromiehen alueelle on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat tielinjaukset ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi sekä äänimaailmaltaan että tilavaraukseltaan. Kaupunginosan ennen peltoalueina hyödynnetyt savikot ovat vuosien varrella täyttyneet suurimittakaavaisista työpaikka- ja varstorakennuksista sekä maanpäällisistä pysäköintitaloista ja -alueista. Alueen katuverkko on harva ja korttelikoko suuri. Rakentamatta jääneet maa-alueet ovat osittain vehreitä, luonnonvaraisia metsiköitä. Alue on hyvin tasainen.

Vesistöt ja vesitalous

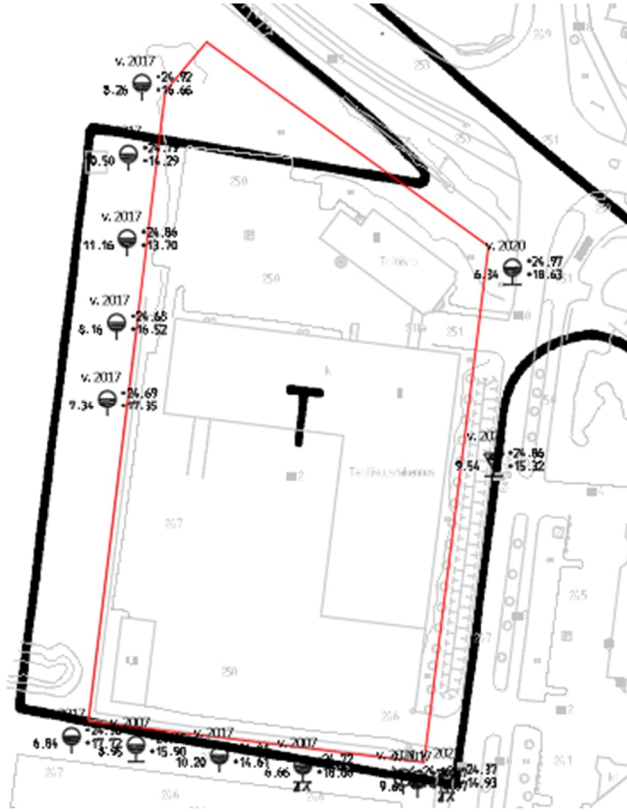
Kaava-alue sijoittuu Palo-ojan läheisyyteen ja on osa Palo-ojan valuma-aluetta. Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole

pohjavesialuetta. Tikkurilantien eteläreunassa ja Rälssitien länsireunalla on avo-ojat.

Maaperä

Maalajikartan mukaan suunnittelualue sijaitsee pääosin rakennetulla täyttöalueella. Alueen pohjoisnurkka on maalajikartan mukaan rakentamatonta savialuetta. Vantaan kaupungin tietokannasta ei löydy pohjatutkimustietoja alueelta.

Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.

Maalajikartta (ei mittakaavassa)

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alustavan arvion mukaan rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Rakennuspaikalla tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Korttelissa 52121 maaston korot vaihtelevat +24,6 ja +25,2 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Aviopoliksen suuralueen väestö kasvaa nopeasti. Vuonna 1997 väkiluku oli reilut 4 200 henkeä ja vuonna 2024 jo reilut 21 600 henkeä. Veromiehessä asukkaita oli vuonna 2024 vain 2 370 henkeä. Vantaan väestöennusteen 2024 mukaan Aviopoliksen ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana noin 8 600 henkilöllä. Suurin väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan. Vireillä olevat kaavahankkeet tulevat muuttamaan ennustetta arvioitua suuremmaksi. Vuoteen 2050 mennessä

Veromieheen voidaan saada jopa 20 000 uutta asukasta.

Tällä hetkellä Veromiehen väestössä korostuu 19–64-vuotiaiden aikuisten (81 %) sekä yksin asuvien (56 %) suuri osuus. Myös vieraskielisten osuus (38 %) on korkeampi kuin Vantaalla keskimäärin. Suomen jälkeen puhutuimpia kieliä ovat viro (5,4 %), venäjä (5,0 %) ja arabia (3,5 %). Asukkaiden työllisyysaste on pysynyt melko tasaisena (68,2 %). Asukkaiden koulutus- ja tulotaso ovat kuitenkin matalampia kuin Vantaalla keskimäärin. Lapsia ja lapsiperheitä sekä eläkeläisiä Veromiehessä asuu suhteessa vähemmän kuin muualla Vantaalla.

Veromies on rakenteilla oleva kaupunginosa, jonka rakennuskannasta valtaosa (96 %) on kerrostaloja. Asuntokannasta suurin osa on yksiöitä ja kaksioita (73 %), mikä osaltaan selittää lapsiperheiden vähäistä määrää alueella. Vuonna 2022 asuntokannasta vuokra- ja asumisoikeusasuntoja oli 75 % ja omistusasuntoja vain 25 %. Vantaan vuonna 2022 päivitettyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tulevat monipuolistamaan sekä asuntojen hallintamuotoja että asuntojen kokoa uusissa asemakaavahankkeissa.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Perintötiellä, Pyhtäänkorvenkujalla ja Pyhtäänkorventiellä. Suunnittelualueen läheisyyteen, Annfred eteläisen alueelle sekä Tikkurilantien varteen on valmistunut uusia asumista mahdollistavia asemakaavoja, mutta näitä asuinrakennuksia ei vielä ole rakennettu.

Palvelut ja työpaikat

Aviapoliksen suuralue on Vantaan suurin työpaikkakeskittymä, jossa vuonna 2022 oli 41 700 työpaikkaa. Kaupunginosista työpaikkoja oli selvästi eniten Veromiehessä, noin 16 000. Viereisissä olevat Pakkala ja Lentokenttä ovat myös merkittäviä työpaikka-alueita. Veromiehen työpaikkamäärä on kasvanut vuodesta 2012 vuoteen 2022 mennessä n. 9 900 työpaikalla. Tähän myötävaikuttii noin 4 800 työpaikan siirtyminen Lentokentän kaupunginosasta Veromiehen kaupunginosaan vuonna 2014. Aviapoliksen työpaikoista suurin osuus on kuljetuksen ja varustoinnin (29 %) toimialalla. Muita merkittäviä toimialoja mm. ovat on tukku- ja vähittäiskauppa sekä ilmailu.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000–60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen toimistokokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Alueella on myös hotelleja ja erityiskauppoja. Kehä III:n eteläpuolella sijaitsevat Jumbon liikekeskus ja Flamingon kylpylähotelli ja viihdekeskus. Lentoaseman läheisyydessä on Finavian ammatillinen erikoisoppilaitos Avia Collegessa, jossa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin, sekä helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Lähimmät peruskoulut ovat Veromäen koulu sekä Vantaan kansainvälinen koulu Pakkalassa. Perintökujalla toimii jo yksityinen päiväkoti ja Lentolan päiväkoti valmistuu loppuvuodesta 2025. Veromiehen ensimmäisen koulu valmistuu todennäköisesti Muuraan vuonna 2028. Aviapoliksen lukio on rakenteilla Aviapoliksen keskustaan juna-aseman viereen ja sen on tarkoitus valmistua vuonna 2027.

Yhdyskuntarakenne

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Reilun kahden kilometrin päässä sijaitseva Helsinki-Vantaan lentoasema mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille. Alueelta on sujuvat ajoyhteydet sekä pääkaupunkiseudulle että valtakunnallisesti merkittävään tieverkkoon. Kehärata yhdistää suunnittelualueen pääkaupunkiseudun raideverkkoon. Hyvä

saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Kaupunkikuva

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Veromiehen kaupunkikuvaa hallitsevat suuret liikenneväylät, metsäiset alueet niiden varressa, mittakaavaltaan suuret, mutta väljästi rakennetut tontit sekä laajat pysäköintialueet. Työpaikka- ja varistorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Yhdyskuntarakenteen muutos kohti tiivistä kaupunkirakentamista alkaa kuitenkin jo näkyä alueella, kuten Perintötien varrelle rakentuissa asuinkerrostaloissa.

Kaavamuutosalue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien ja Rälssitien kulmauksessa. Rälssitielle rakennetaan Vantaan ratikan pysäkki ja sen ympärille Annefredin alueen uusi ja elävä kaupunkikeskusta.

Kaupunkikuvan uudistumista ohjaavat Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (2024) sekä Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnos (2018). Aviapolis Urban Blocks-kaavaluonnoksen pohjalta vuonna 2020 Annefred eteläisen alueelle laadittiin asemakaavamuutos (nro 002373), johon sisältyy rakentamistapaohje. Annefred eteläisen rakentamistapaohjetta on hyödynnetty Rälssitie 6:n kaavamuutoksessa kaupunkikuvallisten tavoitteiden lähtökohdana.

Annefred eteläisen rakentamistapaohje: Näkymäkuva Pottiniitynkadulta, ARK-house arkkitehdit Oy.

Annefred eteläisen rakentamistapaohje: Annefredin alueen teemavärejä ovat erilaisten niittykasvien värit.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen läheisyydessä Tikkurilantien ja Perintötien tien varressa sijaitsevat Huberin kaarikattoiset varastohallit, jotka on Vantaan kaupungin museon inventoinnissa arvioitu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviksi (R1). Kurt Simbergin suunnittelemat hallit on rakennettu vuosina 1964–66 ja ne ovat maisemallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia.

Toinen kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä (R1) kohde on Tikkurilantien pohjoispuolella sijaitseva Aerola. Alvar Aallon suunnittelemat rakennukset rakennettiin vuosina 1953–55 Aero Oy:n korjaamohenkilökunnalle ja ne on suojeltu asemakaavalla.

Virkistys

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Rälssipuisto ja Annefredinpuisto, joiden rakentaminen on aloitettu ja työt valmistuvat arviolta vuonna 2026. Tikkurilantien pohjoispuolelle on kaavoitettu Aerolankenttä, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2027. Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat vähäiset ja etäisyydet ovat pitkiä sekä virkistysreitit laajempiin metsiin tai Vantaajoen varrelle ovat katkonaiset.

Liikenne

Jalankulku ja pyöräily

Alueen nykyinen jalankulku- ja pyöräliikenteen verkko on melko harva, sillä valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen. Teollisuuspainotteisella alueella tarve tiheälle jalankulku- ja pyörätieverkolle on ollut pieni ja usealla alueen kadulla jalankulun ja pyöräilyn yhteys onkin vain kadun toisella puolella.

Merkittävin yhteys itä-länsisuunnassa kulkee Tikkurilantietä ja pohjois-eteläsuunnassa Rälssitietä ja Tammiston kauppätietä pitkin. Tikkurilantietä pitkin pääsee esimerkiksi Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksille ja Rälssitien sekä Tammiston kauppätien kautta Jumbon ja Tammiston alueen kaupan palveluille.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää alueen raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän vuorovälin junayhteydet Tikkurilan ja Myyrmäen suuntiin 10 minuutin vuorovälein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia. Lähimmälle Aviapoliksen asemalle on kaava-alueelta noin 1,3 kilometrin kävelymatka.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Vieressä sijaitsevilta Rälssitien ja Tikkurilantien pysäkeiltä kulkee runkolinja 570 välillä Lentoasema – Mellunmäki ja Aviabulevardin pysäkeiltä runkolinja 600 välillä Lentoasema – Rautatientori. Lisäksi kaavamuutosalueen läheisiltä Pyhtäänkorvenkujan ja Perintökujan pysäkeiltä kulkee linjat 561 välillä Kivistö – Itäkeskus ja 562 välillä Lentoasema – Itäkeskus.

Lentoyhteyksien osalta Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä.

Autoliikenne

Alueen sisäiset pääautoliikenneyhteydet tukeutuvat Tikkurilantiehen, Rälssitiehen ja Tammiston kauppätiehen, joista ensimmäinen yhdistää alueen Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksiin. Rälssitie ja Tammiston kauppätie palvelevat erityisesti Jumbon ja Tammiston kaupan alueita.

Pitkämatkaisempaa liikennettä palvelevat lähellä olevat Kehä III ja Tuusulanväylä. Kehä III:lle pääsee kätevästi Lentoasemantien kautta ja Tuusulanväylälle pystyy liittymään joko Kehä III:n, Ilmakehän tai Junkersintien kautta.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavoitettava alue sijoittuu HSY:n vesihuollon toiminta-alueelle.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 74 ja ylin on noin + 83. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemärointi

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemäriässä etelän suuntaan Annfredinpuiston runkolinjaan ja sitä kautta Köyhämäen mittausasemalle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi / hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johtuvat ojia pitkin Annfredinpuistossa kulkevaan Palo-ojaan ja sieltä lopulta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Tikkurilantien ja Rälssitien katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on katualueiden varressa.

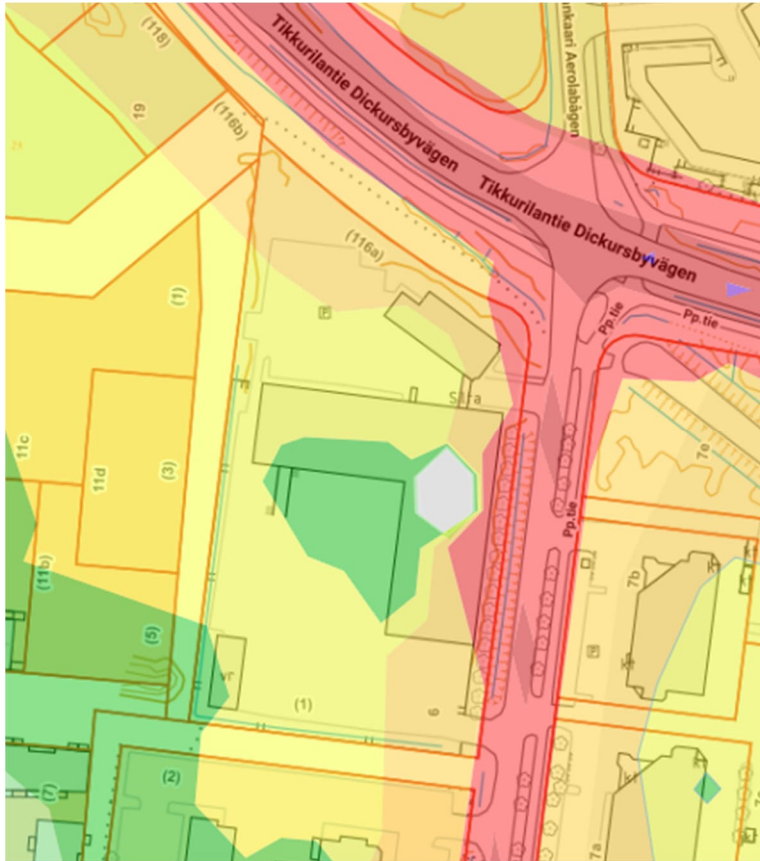
Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50–55 dB), mikä ei aseta rajoituksia alueen toiminnoille, mutta asettaa vaatimuksia rakenteiden ääneneristävyydelle. Rakennusjärjestyksen mukaan asuinhuoneiden sekä kokoontumis-, ja majoitustilojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua ΔL vastaan on oltava tällöin vähintään 32 dB ja toimistotilojen vähintään 28 dB.

Liikennemelu

Vantaan karttapalvelun Tiemelu päivällä 2021 -kartan mukaan kortteliin 52121 kohdistuva liikennemelu on suurimmillaan 65–70 dB Rälssitien reunalla. Tikkurilantien reunalla päiväajan liikennemelu on suurimmillaan 60–65 dB. Asemakaavatyön yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu tarkempi meluselvitys Akukon Oy:n toimesta.

Ote Vantaan karttapalvelun Tiemelu päivällä 2021 -kartasta

Pienhiukkaset

Tikkurilantien liikennemäärät kaava-alueen kohdalla ovat nykytilanteessa 10 580 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL) ja vuoden 2050 ennusteessa 11 640 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL). Rälssitien liikennemäärät ovat nykytilanteessa 4860 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL) ja vuoden 2050 ennusteessa 5 350 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL). HSY:n ja THL:n määrittelemien ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaan Tikkurilantiella minimietäisyys asuinrakennuksille on 7 m ja suositusetaisyys 20 m. Rälssitiellä suositusetaisyys asuinrakennuksille on 10 m.

Pilaantuneet maat

Veromiehen alueella on paikoin pilaantuneita maita, mikä johtuu alueen teollisuushistoriasta.

Tammiston kauppatie 26:ssa on toiminut Bera Oy:n lyijysulatto vuosina 1965-1988. Sulatto on aiheuttanut lyijylaskeumaa koko Annfredin alueelle. Kaava-alueella on syytä varautua ainakin lyijyllä pilaantuneeseen pintamaahan. Sen vuoksi pintamaa tulisi tutkia koko asemakaavamuutoksen alueella, koska alueelle tulee asuinrakentamista.

2.1.4 Maanomistus

Kortteli 52121 on kaavamuutoksen hakijan, Kiinteistö Oy Rälssitie 16:n (Valion eläkekassa) omistuksessa. Vantaan kaupunki omistaa suunnittelualueella olevat katualueet ja niiden osat.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on

näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikku- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Maakuntakaava

Uusimaa-kaavassa 2050 alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea ruudukko). Alueelle osoitetaan pääkaupunkiseudun muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavat taajama- ja keskustatoimintojen alueet, jotka tukeutuvat kestäväan liikennejärjestelmään ja tukevat verkostomaisen kaupunkirakenteen kehittymistä.

Ote Uusimaa-kaavasta 2050. Kaava-alueen likimääräinen sijainti merkitty keltaisella pisteellä.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitettilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

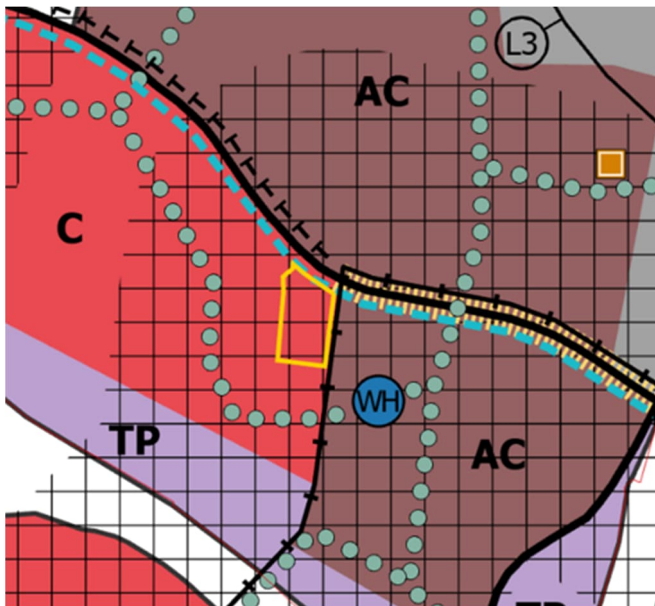
Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestäväan liikkumisen vyöhykkeille. Asemakaavoitettava alue sijoittuu MAL:n mukaiselle ensisijaiselle vyöhykkeelle.

Ote Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020 liitteestä 1: ensisijaisesti kehitettävät vyöhykkeet. Kaava-alueen likimääräinen sijainti merkitty keltaisella pisteellä.

Yleiskaava

Vantaan yleiskaavassa 2020 (voimaantunut 11.1.2023) alue on kaupunkikeskustan aluetta (C) ja Kestävän kasvun vyöhykettä. Alueen eteläosaa viistää itä-länsi-suuntainen virkistysalueyhteys (vihreä ympyräkatkoviiva). Alueen itäreunaa viistää raitiotiementä ja alueen pohjoisreunaa viistävät joukkoliikenteen runkoyhteys-, pyöräbaana- ja liikenneyhteys -merkinnät. Alue on lentomeluvyöhykkeellä 3 (Lden 50–55 dB).

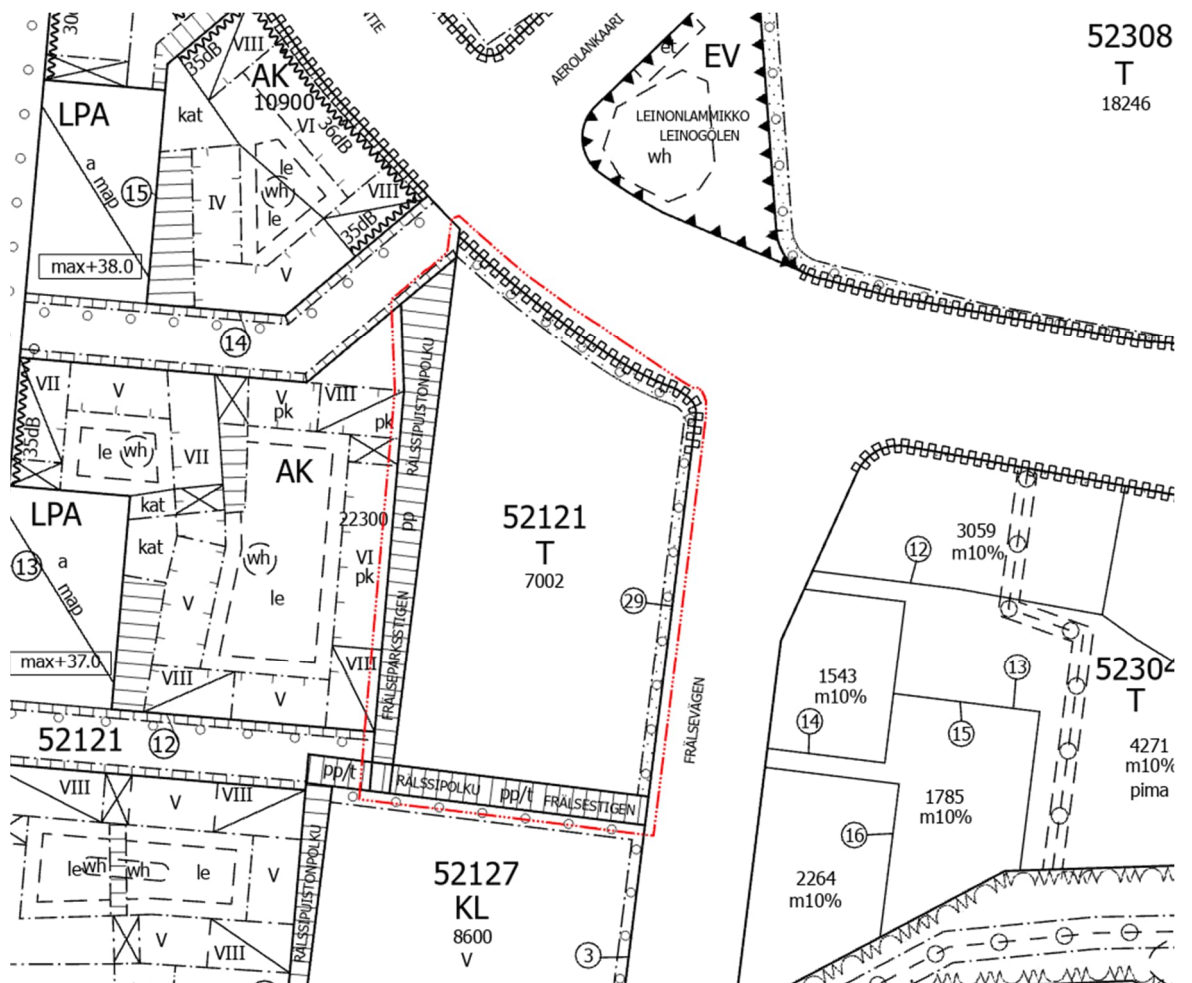
Ote Vantaan yleiskaavasta 2020. Kaava-alueen rajausta keltaisella viivalla.

Asemakaava

Korttelissa 52121 on voimassa asemakaava nro 002465 Vantaan ratikka: Veromies, itä. Asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2023. Asemakaavan muutoksella Tikkurilantiellä ja Rälssitiellä katualuetta levennettiin muuttamalla osia korttelialueista katualueeksi, jotta ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katu ympäristölle saatiin riittävästi tilaa.

Asemakaavan mukaan kortteli 52121 on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Rakennusoikeus on 7002 k-m². Rakennusten korkeus saa olla enintään 12 m. Rälssitien ja

Tikkurilantien varressa tontin reuna-alueille on osoitettu istutettava alue ja puurivi. Tikkurilantieltä ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Ote ajantasa-asemakaavasta. Punainen pistekatkoviiva 3 metriä kaava-alueen ulkopuolella.

Aviapolis Urban Blocks, avoin kansainvälinen ideakilpailu ja viitesuunnitelma

Vantaan kaupunki järjesti yhdessä yksityisten maanomistajien kanssa avoimen kansainvälisen ideakilpailun Veromiehen kaupunginosaan Aviapoliksen alueelle sijoittuvien korttelialueiden suunnittelusta. Kilpailualueelle tuli sijoittaa asumista, työpaikkoja, viheralueita sekä julkisia ja yksityisiä palveluja. Kilpailun tarkoituksena oli tuottaa alueen maankäytön ja asemakaavoituksen pohjaksi ideatasoinen suunnitelma, joka tukee Aviapoliksen visiota ja omaleimaista kaupunkikuvaa. Kilpailu toteutettiin yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa. Kilpailu järjestettiin 16.1.2017-28.2.2017. Kilpailussa palkittiin 3 parasta, kilpailun tavoitteet ansiokkaasti täyttävät ehdotusta 2. palkinnolla. Lisäksi jaettiin yksi lunastus.

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Inside Out"

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Lentäjän poika"

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Where the World Meets Finland (WTWMF)"

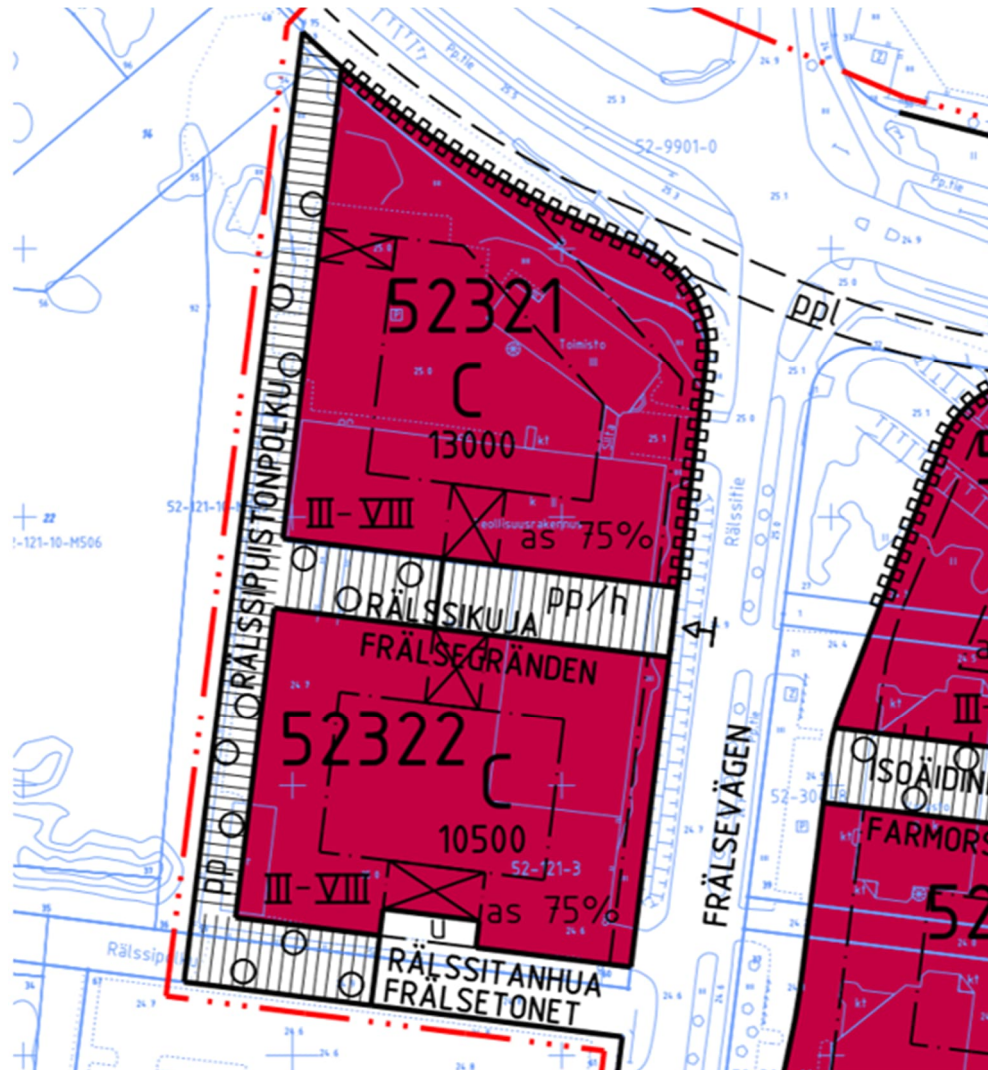
Alueen maanomistajat esittivät Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Kilpailutyöntekijät Mandaworks AB ja MASSLab LDA laativat kaupungin ohjauksessa kaavaluonnosvaiheessa tarkemman viitesuunnitelman, joka valmistui 10.9.2018. Viitesuunnitelmassa esitellään konsepti kaupunkirakenteen suunnittelulle sekä käsitellään tarkemmin julkista tilaa, Aviapolis-korttelia sekä Monitoimitalo Atomia.

Viitesuunnitelma, Mandaworks AB ja MASSLab

Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnos (052500)

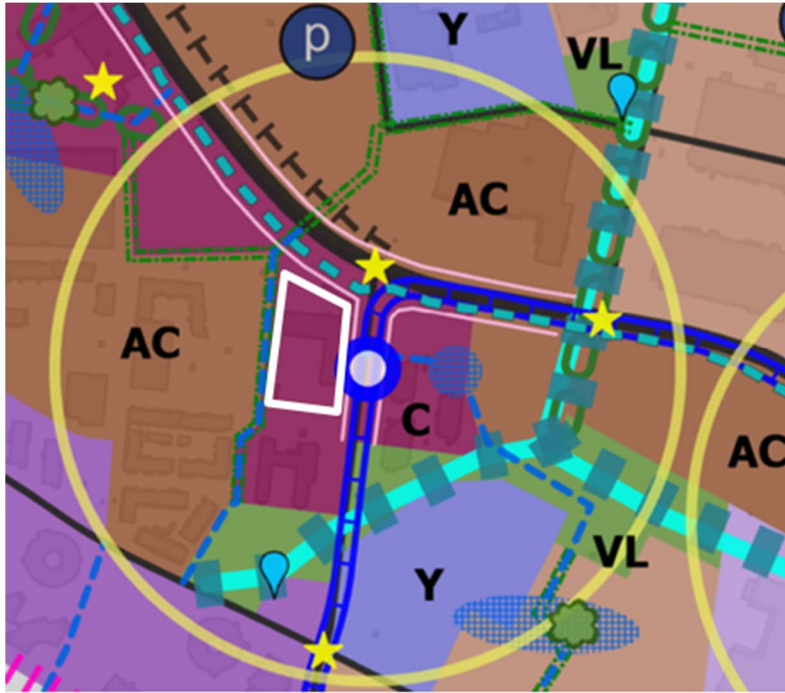
Alueelle on laadittu vuonna 2018 kaavaluonnos, jossa on määriteltä alueen suunnittelun lähtökohdat. Luonnoksessa alue on keskustatoimintojen korttelialuetta (C) ja kattaa kaksi umpikorttelia kivijalkaliike-tiloihin. Kerrosalaa on yhteensä 23 500 k-m², josta saa käyttää asuinhuoneistoja varten 75 %. Rakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat välillä III–VIII.

Ote Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnoksesta.

Vantaan ratikan kaavarunko (KV 19.6.2023)

Ratikan kaavarungossa alue on keskusta-alue (C), jota kehitetään monipuolisena, toimintoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alueelle tulee sijoittaa merkittävä määrä liike-, palvelu- ja toimitilaa. Rälssitiellä on raitiotien pysäkki ja suunnittelualue on osa pysäkinseutua, joka uudistuu ja rakentuu kaupunkikehityksen ytimenä. Rälssitien ja Tikkurilantien varret on osoitettu vahvaksi kaupalliseksi julkisivuksi. Rälssipuistonpolku on merkitty tärkeäksi käveltäväksi kaupunkitilaksi sekä viherkaduksi tai muuksi vehreäksi kulkureitiksi.

Ote Vantaan ratikan kaavarungosta. Kaava-alueen likimääräinen rajausta valkoisella viivalla.

Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (KH 8.4.2024)

Suunnittelualue sijaitsee kiinnostavuuden kehän varrella (kartassa oranssi pohjois-eteläsuuntainen viiva). Kiinnostavuuden kehästä muodostuu Aviapoliksen kaikkia osia yhdistävä kävelyreitti, jonka maisemat vaihtuvat matkan edetessä. Muut oranssit alueet ja viivat kuvaavat teemaa käveltävä kaupunki, jossa on panostettava erityisen paljon viihtyisän kävely-ympäristön luomiseen. Alue sijaitsee juuri raitiovaunupysäkin vieressä, ja alueelle sallitaan korkeampaa rakentamista ja vaaditaan enemmän liiketilaa kuin ympäristössään.

Ote Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteista. Kaava-alueen rajausta sinisellä viivalla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VI-REILLETULO

KOy Rälssitie 16:n / Valion Eläkekassan kaavamuutoshakemus on kirjattu 1.2.2018 ja se jätettiin Aviapolis Urban Blocks asemakaavaluonnoksen (nro 052500) valmistumisen yhteydessä. Rälssitie 6:n kaavamuutosta alettiin valmistella myöhemmin ja se sai vuoden 2024 työohjelmassa numeron 002586. Asemakaavamuutos tuli vireille 7.11.2024.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- asukas- ym. yhdistykset
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos,
- Vantaan kaupunginmuseo
- tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES
- Muut: esim. Finavia

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavaluonnos

Annefredin alueelle laadittu asemakaavaluonnos Aviapolis Urban Blocks (nro 052500) tuli vireille 5.2.2018. Kaavaluonnos valmistui loppuvuodesta 2018 ja se asetettiin nähtäville 28.11.2018-2.1.2019. Lausuntoja kaavaluonnoksesta saatiin 4 kpl.

- *Uudenmaan ELY-keskus* kehotti hyödyntämään Aviapoliksen liikenneverkkoselvitystä kaavaratkaisun muodostamiseen sekä mm. huomioimaan asemakaavassa melu-, värinä- ja hulevesiasiat sekä vaihteittain rakentamisen mahdollisuudet.
- *HSL* pitää kaupunkirakenteen tiivistämistä HSL:n tavoitteiden mukaisena. Lausunnossa kehoitetaan huomioimaan suunnittelussa pikaratikan linjaus sekä todetaan että pysäkit ja pysäkkijärjestelyt tulee suunnitella yhteistyössä HSL:n kanssa.
- *Vantaan Energia* toivoi lausunnossaan, että nyt esitetyt muuntamoiden sijoitukset pidetään ennallaan, mutta osaa kiinteistömuuntamoista halutaan muuttaa puistomuuntamoiksi. Kaukolämpöputket tulee huomioida suunnittelussa.
- *HSY* totesi lausunnossaan, että selostuksesta puuttuu perusteet runkolinjan uusimiselle sekä tiedot vesihuollon alustavasta määrä- ja kustannusarviosta. Vesihuollon yleissuunnitelmalla tulee varmistaa vesihuoltoverkoston riittävyys.

Kaavaluonnoksen lausuntojen huomioiminen asemakaavaehdotuksen laadinnassa

Asemakaavamuutos käsittää vain pienen osan AUB-alueesta, joten osa lausunnoissa esiin nostetuista asioista ei koske Rälssitie 6:n suunnittelualueutta. Lausunnot on huomioitu kaavamuu-
toksen laadinnassa soveltuvien osin.

Lausuntojen perusteella asemakaavaehdotusvaiheessa on teetetty alueelle meluselvitys ja täydennetty mm. melu- ja hulevesimääräyksiä. Ratikan vaatima tilavaraus on huomioitu Vantaan ratikkaa varten laaditussa asemakaavamuutoksessa nro 002465 levantämällä Rälssitien katualuetta. Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys on laadittu vuonna 2023 ja selvityksen pohjalta kaavamuu-
tokseen on kirjattu määräyksiä.

Asemakaavamuutos

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielipiteet ja kommentit pyydettiin 8.12.2024 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätettiin 6 viranomaiskommenttia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut kommentit

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Caruna Oy:n ja Fingrid Oyj:n kommentteissa ei ollut hankkeesta huomautettavaa.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Tuleva kiinteistö voidaan liittää kaukolämpöverkkoon. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy toteaa myös, että asemakaavan alueelle tarvitaan tilavaraukset muuntamoille kortteliin A ja kortteliin B. Muuntamoiden tilavaraukset tulee suunnitella maantasokerrokseen. A korttelissa huoltotilan / polkupyörätilan yhteyteen ja B korttelissa paikoitustalon yhteyteen. Muuntamoiden ohjeellinen rakennusala tulee osoittaa asemakaavakartalle vm-merkintänä sekä kaavamääräyksiin.

Vantaan kaupunginmuseo toi kommentissaan esiin, että suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Huberin hallit, joiden on todettu muun muassa Aviapoliksen kaavarungossa olevan maise-
mallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia. Kaavarungossa on tuotu esiin tavoite, että arvokkaille rakennusperintökohteille luotaisiin näkymäakseleita. Tällä hetkellä näkymä halleille avautuu Tikkurilantieltä idästä päin tullessa jo ennen Rälssitien risteysaluetta.

Museon tavoitteena on, että suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Mikäli rakentamissuunnitelma toteutuu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyn mukaisesti tulee näkymälinja kaventumaan merkittävästi ja hallit eivät tule näkymään Tikkurilantien kaukomaisemassa. Kaavatyön edetessä tulee tutkia uudisrakentamisen vaikutukset kaupunkikuvaan ja rakennusperintöön. Näkymälinjat ja niissä tapahtuvat muutokset tulee tuoda esiin kaavaselostuksessa.

Muuntamoja koskeva palaute on huomioitu asemakaavassa määräyksellä *Kortteliin 52321 ja 52322 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten. Muuntamot sijoitetaan Rälssikujan var-
teen.* Muuntamojen alustava sijainti on esitetty kaavan viitesuunnitelmassa. Kaavan vaikutukset näkymiin Huberin halleille on arvioitu kaavaselostuksessa kohdassa 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (sivut 31-32).

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus päätti 26.1.2026 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 11.2.-12.3.2026 välisenä aikana. Lausuntoja vastaanotettiin 5 kappaletta. Muistutuksia ei vastaanotettu.

Uudenmaan elinvoimakeskus

Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.

Asemakaavoituksen vastine

Asemakaavamuutos sijaitsee sen verran kaukana Kehä III:sta ja sen liikennetuotos on suhteellisen pieni, joten sillä on hyvin vähäinen liikenteellinen vaikutus Kehä III:een ja sen liittymiin. Tämän vuoksi asemakaavan liikenteellisessä tarkastelussa ei ole nähty tarpeelliseksi tutkia tarkemmin vaikutusta Kehä III:een. Veromiehen alueen tulevaisuuden kaupunkikehitystä ja liikenteellisiä vaikutuksia on selvitetty laajemmin esim. Vantaan ratikan kaavarungossa ja sen yhteydessä tehdyssä liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti.

Suunnittelualueutta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.

Asemakaavoituksen vastine

Korttelien jätehuolto on tarkoitus keskittää korttelikohtaisiin jätehuoneisiin, jotka sijaitsevat Rälssikujan varrella. Asemakaavan liitteeksi on laadittu liikenteellinen tarkastelu (Ramboll, 4.11.2025), johon sisältyy jäteauton (8,5 m) ajouratarkastelu Rälssikujalla. Jäteauto pääsee riittävän lähelle jätehuoneita (jäteastian siirtomatka ≤ 10 m) ja mahtuu kääntymään peruuttamalla Rälssikujan päässä.

Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy

Lausunnon antajat haluavat, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimusten mukaisesti.

Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitusarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen.

Lupa- ja valvontavirasto

Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyydemääräyksiä tulosten perusteella.

Päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aueta myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla.

Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Kortteleiden toteutuessa

vaiheittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualue ei ole suojattu ohjeavot ylittävältä melulta.

Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää L_{pr}m 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa.

Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suositukseen minimi- ja suositusetaisyysistä. Nämä suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on syytä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.

Asemakaavoituksen vastine

Rakennusten julkisivujen kohdistuvat keskiäänitasot on laskettu siten, että laskentapisteen on sijoitettu kunkin kerroksen korkeudelle ja vaakasuunnassa enintään 5 m välein. Melukartoissa rakennuksen seinillä olevat kahdeksankulmaiset tunnuksat ilmoittavat suurimman keskiäänitason LAeq, joka esiintyy kunkin tunnuksen kohdalla julkisivun pystysuuntaisella linjalla. Menetelmä on selkeästi kuvattu ja luettavissa meluselvityksestä. Kyseessä on yleinen käytäntö meluselvityksissä. Kerroskohtaisten laskentapistekarttojen esittäminen ei vaikuta julkisivun äänitasoeron määrittämiseen, koska määrittäminen on tehty korkeimman julkisivuun kohdistuvan melutason perusteella. Kerroskohtaiset kartat eivät anna lisäarvoa äänitasoeron määrittämiseen eikä niillä olisi vaikutusta annettaviin äänitasoeromääräyksiin.

Viihtyisyyden lisäämiseen tähtäävää muistutusta kaikkien asuntojen avautumisesta päiväajan keskiäänitason osalta enintään 55 dB suuntaan ei ole huomioitu kaavamääräyksissä. Tämä johtuu siitä, että kaikkien asuntojen avautuminen enintään 55 dB suuntaan on haastava toteuttaa tässä hankkeessa ja ylipäänsä pääkaupunkiseudulla eikä sitä ole edellytetty muissaakaan asemakaavoissa.

Meluselvityksen perusteella kortteleiden vaiheittain toteuttaminen ei ole mahdollista vaihtoehdon 2 mukaan. Vaihtoehdon 1 mukaista melusuojausta voidaan parantaa jatkosuunnittelussa, jolla varmistetaan ja osoitetaan, että oleskeluun käytettävät piha-alueet tulee varmasti suojattua. Asemakaavan melua koskevia määräyksiä täydennetään seuraavasti: Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.

Tärinä- ja runkomelun torjunta on kaavassa määrätty Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:2 Melun- ja tärinätorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa ohjeen mukaisesti.

Lausunnon perusteella lisätään kaavamääräys: Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Vantaan kaupunginmuseo

Museo on esittänyt tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Asemakaavan selostuksessa on tuotu esiin uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan, rakennusperintöön ja näkymälinjoissa tapahtuviin muutoksiin.

Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön.

Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Asemakaavamuutoksen aineistoa on tarkistettu saatujen lausuntojen sekä Kaupunkirakenne ja ympäristön eri yksiköiltä saadun palautteen perusteella. Lupa- ja valvontaviraston lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

Asemakaavan kaupunkikuvaa ja arkkitehtuuria koskeviin määräyksiin tehtiin pieniä tarkistuksia kaupunkikuvallisen laadun varmistamiseksi. Tikkurilantien ja Rälssitien kulmaus on kaupunkikuvallisesti merkittävä paikka, jota tulee korostaa maamerkinä. Tämän vuoksi myös korttelin kulmauksessa sijaitsevan korkeimman rakennusalan rakentamista edellytetään kerrosluvun VII alleviivauksella. Kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa, mutta harja- tai viistokattoa ei edellytetä vallitsevana kattomuotona. Rälssitien varteen osoitettujen arkadien tai katosten määräyksiä täsmennettiin. Rakennusten väritystä koskevia määräyksiä täydennettiin siten, että rakennuksissa tulee käyttää niittykasvien värejä ainakin rakennuksen yksityiskohdissa. Edellytetyt niittykasvien värit ovat viitesuunnitelman värisuunnitelman mukaisesti murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti.

Asemakaavan lisättiin myös teknisenä tarkistuksena vesihuollon liitospaikkaa koskeva määräys, rakentamisen aikaista hulevesien hallintaa koskevia määräyksiä, joilla huolehditaan Palo-ojan vedenlaadusta, sekä määräys lentoestekorkeudesta.

Tarkistukset eivät ole olennaisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyiden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehitysmisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Lentokenttäalueesta tehdään Euroopan ympäristöystävällisin.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohdina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestäväälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiileneutraalisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajan tavoitteena on kehittää aluetta asumiskäyttöön. Olemassa olevat rakennukset on tarkoitus purkaa.

Vantaan kaupunki

Vantaan kaupungin tavoitteena on mahdollistaa alueelle tehokasta keskustarakentamista tukeutuen hyviin joukkoliikenneyhteyksiin. Asemakaavatyö on kaupungin viimeisimmässä kaavoitusohjelmassa 2024–2026. Tavoitteena on rakentaa alueelle viihtyisää, käveltävää ja toiminnoltaan moninaista korttelikaupunkia, joka on osa Annfredin uutta keskustaa. Asemakaava laaditaan Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnoksen (v. 2018, kaavanumero 052500) ja hakijan viitesuunnitelman pohjalta.

Aviapolis Urban Blocks -kilpailun tavoitteet

Kilpailulla haettiin ehdotuksia, joissa työ, asuminen, oppiminen, kasvatus ja virkistys sekoittuvat synergisellä ja innovatiivisella tavalla. Kaupunkitoimintojen sekoittuessa suunnitelman tuli samalla olla toteutettavissa tarpeen mukaan vaihteittain.

Tavoitteena on kestävä kaupunkirakenne, joka tukee vähäpäästöisiä liikkumismuotoja. Liikku-
misratkaisujen on yhdessä maankäytön kanssa tuettava henkilöautoilusta riippumattoman elämäntavan mahdollistamista. Ensisijaiset liikkumisen muodot ovat joukkoliikenne, kävely ja pyöräily. Pysäköintiratkaisujen osalta on syytä pohtia niiden muuntojoustavuutta, esimerkiksi

mahdollisuuksia muuntaa pysäköintirakennuksia muuhun käyttöön tai hyödyntää niitä materiaalina.

Tavoitteena on muodostaa omaleimaisia ja elämyksellisiä, Aviapoliksen identiteettiä vahvistavia ulkotiloja sekä puistoalue, joissa luonnon monimuotoisuus ja toiminnallisuus kohtaavat ja jotka luovat mahdollisuuksia keskustamaiselle viheralueelle.

Alueella suositetaan yhteiskäyttöisiä ja jaettuja ratkaisuja. Kestävyyden kannalta on keskeistä huomioida myös viherympäristön laatu ja monipuolisuus sekä ympäristöterveys.

Alueella suositetaan maavaraisia pihvoja, viherkattoja sekä hulevesiaiheita viihtyisyystekijänä. Asukkaille luodaan mahdollisuuksia ympäristön hoitoon esimerkiksi kortteliviljelyn muodossa. Ilmastovaikutusten minimoimiseksi on tärkeää vähentää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen tarvetta sekä energiankulutuksesta aiheutuvia päästöjä. Alueella hyödynnetään uusiutuvaa energiaa, erityisesti aurinkoenergiaa. Lämmitys- ja jäähdytystarvetta voidaan vähentää passiivisin keinoin (suuntaus, sijoittelu, ikkunat, suojaavat rakenteet, viherkatot ja muu kasvilisuus).

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävä kehitys ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavaluonnosvaiheessa kilpailuehdotusta kehitettiin eteenpäin yhteistyössä kilpailuehdotuksen tekijöiden, Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n, sekä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Asemakaavasuunnittelun ”punaisena lankana” on ollut ympäristön fyysinen ja toiminnallinen monipuolisuus. Kaupunkikuvan moninaisuus tulee ilmi mm. siinä, että jokaisessa korttelissa on useita rakennustyyppisiä ja vaihtelevia kerroslukuja. Näyttää, että alue olisi rakentunut pitkän ajan kuluessa. Kortteleissa on sekoittuneena myös erilaisia toimintoja.

Yhteisöllisyyttä luodaan ja lisätään kortteleiden välisillä naapurustoaukioilla, jotka toimivat asukkaiden kohtaamisen paikkana ja alueen paikallisidentiteetin antajina, sekä kortteleihin sijoittuvilla, asukkaiden yhteistiloilla. Katoille voidaan rakentaa esimerkiksi oleskelu- ja liikuntatiloja.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavaehdotusvaiheessa jatkosuunnittelun pohjaksi laadittiin tarkempi, toteutukseen tähtäävä viitesuunnitelma yhteistyössä Valion Eläkekassan ja ARCO Architecture Companyn kanssa. Asemakaavaluonnoksessa kaava-alueen pysäköinti oli sijoitettu Rälssitien itäpuolelle rakennettavaan pysäköintilaitokseen, mutta viitesuunnitelmassa pysäköinti päätettiin ratkaista kaava-alueelle rakennettavalla pienemmällä pysäköintilaitokselle, joka mahdollistaa alueen toteuttamisen itsenäisesti. Pysäköintilaitos sijoittuu Rälssitien varteen ja sen maantasokerrokseen on suunniteltu iso liiketila, joka mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan.

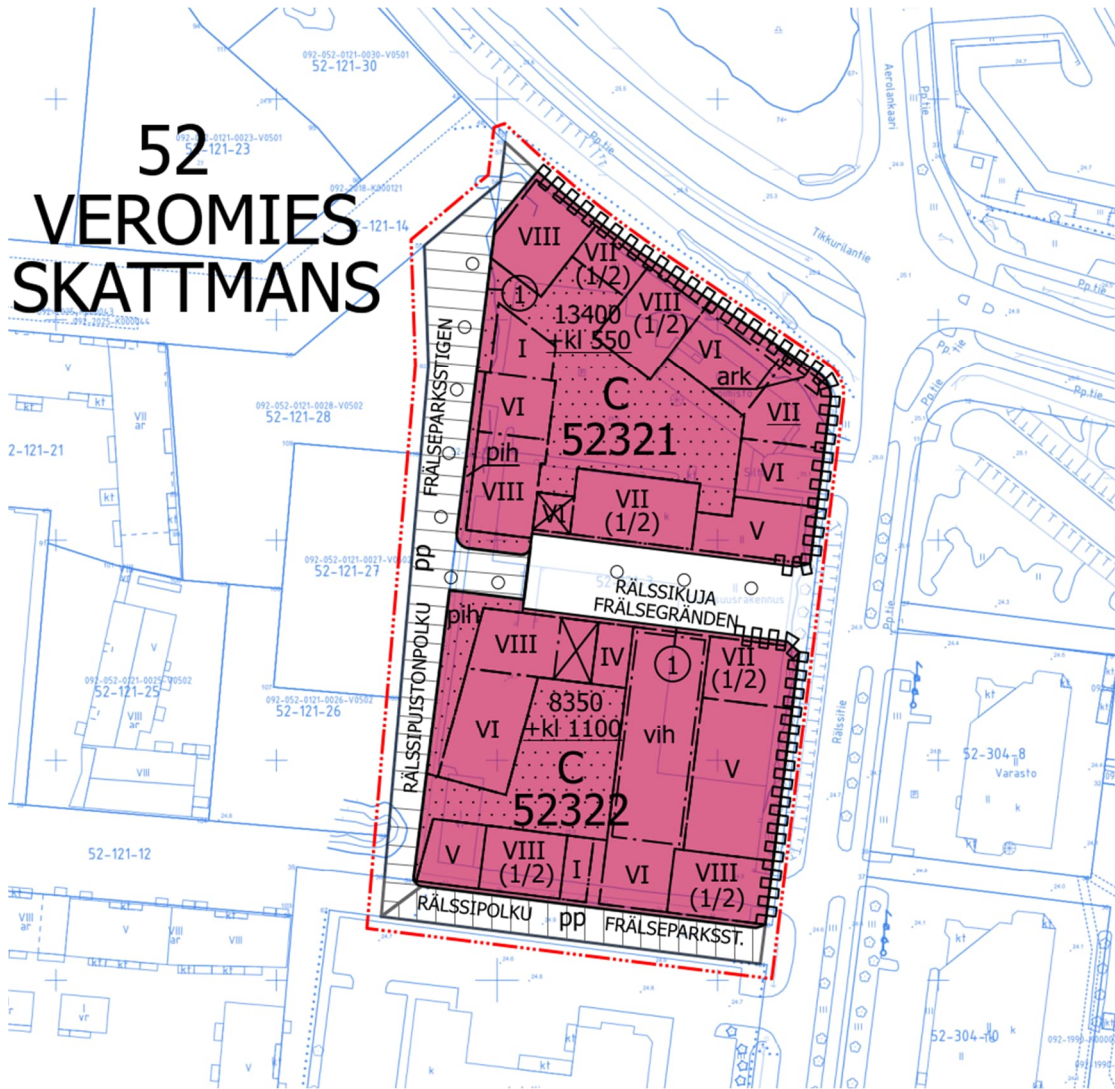

Ote viitesuunnitelman asemapiirroksesta (ARCO Architecture Company)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen teollisuus- ja varastorakennusten (T) tontti asumispainotteiseksi keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Tontilla olemassa olevat rakennukset puretaan. Asemakaavamuutoksella muodostuviin kortteleihin on suunniteltu asumista, päivittäistavarakauppaa, liike- ja toimistotilaa sekä pysäköintilaitos.

Ote kaavakartasta

4.1.1 Mitoitus

Keskustatoimintojen korttelialueiden (C) pinta-ala on yhteensä 1,04 ha. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on yhteensä 21 750 k-m² ja liiketilojen rakennusoikeus on yhteensä 1 650 k-m². Yhteensä rakennusoikeutta alueelle muodostuu 23 400 k-m². Aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden kokonaisrakennusoikeus kasvaa alueella n. 16 400 k-m².

Korttelissa 52321 asumista saa rakentaa enintään 9 100 k-m². Tämä tarkoittaa sitä, että kaava-alueelle saa rakentaa asumista enintään 17 450 k-m², mikä on 75 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Loput 25 % rakennusoikeudesta tulee käyttää toimisto-, liike- ja palvelutiloihin.

Korttelin 52321 pinta-ala on 5 114 m², rakennusoikeus 13 950 k-m² ja tehokkuusluku on e=2,7.

Korttelin 52322 pinta-ala on 5 299 m², rakennusoikeus 9 540 k-m² ja tehokkuusluku on e=1,8.

Rakennusoikeus mahdollistaa noin 360 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 48 km² / asukas). Alueen työpaikkamäärä riippuu siitä, minkälaisia liike-, toimisto- ja palvelutiloja päätetään toteuttaa. Parhaimmillaan työpaikkamäärä voisi laskennallisesti olla jopa 248 työpaikkaa, mikäli kortteliin rakennetaan toimistorakennus.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m²

liiketilat 1 ap / 100 k-m²

toimistot 1 ap / 80 k-m²

palvelut 1 ap / 150 k-m²

vieraspysäköinti 1 ap / 1 500 k-m²

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 pp / 30 k-m², kuitenkin vähintään 2 pp / asunto

liiketilat 1 pp / 40 k-m²

toimistot ja palvelut 50 k-m²

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristön moninaisuus, kerroksellisuus, sosiaalisen elämän yhteisöllisyys, jalankulun helpous ja kaupunkirakenteen tiiveys ovat muun muassa niitä piirteitä, jotka jo Aviapolis Urban Blocks-kilpailuehdotuksessa palkittiin ja joita on kehitetty asemakaavaehdotuksessa eteenpäin. Kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan laadullisen asioiden sekä kaupunkiympäristön elävyyden lisäksi asemakaavaehdotuksessa on edistetty alueen hiilineutraalisuutta.

Kaavan umpikorttelirakenne sekä liikenteelliset ratkaisut muodostavat alueen sisäosiin monipuolisen, aktiivisen ja melulta suojatun kävelijäympäristön vehreine reitteineen. Jalankulku-ympäristössä on huomioitu reittien jatkuvuus ympäröiville alueille ja palveluille, lähimmät joukkoliikenteen pysäkit, Veromiehen tuleva viherverkosto, kävelijän mittakaava, hulevesien käsittely sekä rehevät ja kukkivat istutukset.

Asemakaavassa annetaan ympäristön laatuun tähtääviä määräyksiä rakennusten arkkitehtuurista ja monimuotoisuudesta, kivijalkakerroksen toiminnoista ja avoimuudesta, hulevesien käsittelystä sekä mm. pihan toteuttamisesta. Asemakaavamääräyksissä edellytettävällä kortteleiden kokonaissuunnitelmalla tähdätään mahdollisimman laadukkaisiin, tasapanoisiin ja yhteinäisiin kortteleihin, joissa kaavan laadulliset tavoitteet tulee huomioitua kokonaisuutena yksittäisten hankkeiden sijaan.

Viherrakentamisesta ja vihertehokkuudesta on määrätty kaavassa. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö turvaa ekosysteemipalveluita ja luo kaavamuuos-alueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Kasvikatot tukevat osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät sadevesiä. Pysäköintilaitoksen julkisivun tulee integroida kasvillisuutta sisäpihan puolella. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Pihasuunnitelma (ARCO Architecture Company)

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialueet

Asemakaavalla muodostetaan keskustatoimintojen tontit 52321-1 ja 52322-1. Molemmilla tonteilla rakennusalat sijoittuvat tonttien reunoille muodostaen tiiviit umpikorttelit, joiden kerroskorkeudet vaihtelevat neljästä kahdeksaan. Tontit 52321-1 ja 52322-1 on tarkoitettu ja-kaa myöhemmin useampiin tontteihin ja erillisiin hankkeisiin, jotka rakentuvat vaiheittain.

Tontti 52321-1 sijoittuu Tikkurilantien ja Rälssitien kulmaukseen. Tontilla on pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta 13 400 k-m², jonka saa käyttää asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, sekä 550 k-m² rakennusoikeutta liiketiloja varten. Kivijalkaan tulee toteuttaa ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 130 k-m². Asuinrakentamista on säädelty siten, että sitä saa rakentaa enintään 9 100 k-m², jotta kaava-alueelle saadaan myös riittävästi työpaikkarakentamista (25 % kokonaisrakennusoikeudesta).

Tontti 52322-1 sijoittuu Rälssitien varteen Annefredin ratikkapysäkin kohdalle. Tontille saa sijoittaa myös pysäköintilaitoksen, joka palvelee myös korttelia 52321. Tontilla on pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta 8 350 k-m², jonka saa käyttää asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, sekä 1 100 k-m² rakennusoikeutta liiketiloja varten. Rälssitien varteen tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 450 k-m².

Kortteleihin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Alueella noudatetaan omaehtoista pelastautumista. Pihalle saa sijoittaa vain sammutustyön kannalta välttämättömät nostopaikat.

Arkkitehtuuri

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista. Rälssitien ja Tikkurilantien kulmaus tulee toteuttaa erityisen

laadukkaana paikkana. Rälssitien ja Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein sijoittaa rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin. Rälssitien varressa rakennuksen julkisivun ja toimintojen suunnittelussa tulee huomioida jalankulkijan sääsuoja katoksin tai arkadein.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Rakennusten katujulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee käyttää tiiltä, rappaista tai puuta. Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Rakennusten värityksen tulee pohjautua niittykasvien (murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti) sekä tiilen väreihin.

Rakennusten kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa. Katujen varressa rakennusten kattopintaa tulee jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla- ja lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa. Tasakattojen tulee olla pääosin monilajisia kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja ja/tai katoille tulee sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.

Katujulkisivuille tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Rälssitien varressa kivijalkakerroksen tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa. Rälssipolun polulla maantasokerrokseen tulee sijoittaa polun suuntaan avautuvia asuntoja.

Piha-alueet

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9. Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vihreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta. Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys. Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit.

Pysäköinti

Korttelien 52321 ja 52322 autopaikat sijoitetaan kortteliin 52322 pysäköintilaitokseen. Suunnitelman mukaan pysäköintilaitos on 6-kerroksinen ja siinä on 246 autopaikkaa. Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuriin sopiviksi. Sisäpihan puolella pysäköintitalon julkisivuun tulee integroida kasvillisuutta, esim. istutusaltaita käyttämällä. Pysäköintilaitoksen ylimpään kerrokseen on suunniteltu asukkaiden yhteistilaa sekä kattopiha, joka tulee rakentaa asukkaiden vehreäksi oleskelualueeksi.

Melusuojaus

Rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔLA) tie-, raide- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava asuin- ja majoitushuoneissa vähintään 32 dB, toimisto- ja liiketiloissa vähintään 28 dB ja kokoontumistiloissa vähintään 32 dB.

Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Teknisiin ratkaisuihin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity oleskeluun käytettävillä parvekkeilla, terasseilla ja kattopihoilla eikä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla missään korttelialueen rakentumisen vaiheissa.

Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava Rälssitielle ja Tikkurilantielle tulevan raitiliikenteen aiheuttama mahdollinen värinä ja runkomelu.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää. Rakennuksen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä.

Asuinrakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Rakennuksissa tulee käyttää osin vähähiilisiä materiaaleja.

Korttelien esirakentamisessa tulee käyttää vähähiilisiä ratkaisuja.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla.

Jäähdytystarvetta tulee ensisijaisesti vähentää rakenteellisilla ja/tai ympäristörakentamisen ratkaisuilla koneellisen jäähdyttämisen sijasta.

Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi paikoista vähintään 15 % tulee toteuttaa heti käytettävissä olevina sähköauton latauspisteinä

4.3.2 Muut alueet

Katualueet

Asemakaavamuutoksella korttelien ja katualueiden välisiä rajoja tarkistetaan ja alueelle kaavoitetaan uusi katu, Rälssikuja, jonka pituus on noin 63 m.

Tikkurilantien varressa katualueen kaarretta suoritetaan hieman ja Tikkurilantien pinta-ala pienenee noin 169 m². Rälssipolun katualuetta kavennetaan metrin verran ja katualueen pinta-ala pienenee noin 79 m².

Kaava-alueen halki kulkee Huberilan ja Annefredin keskustat yhdistävä kukkivien puiden reitti. Tämän vuoksi Rälssikujalle sekä Rälssipuistonpolun pohjoisosaan on merkitty istutettavat puurivit. Katupuiden tulee olla näyttävästi kukkivaa lajia.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaavamuutos täydentää Annefredin rakenteilla olevaa aluetta ja aloittaa Annefredin pysäkin ympäristön rakentumisen urbaaniksi kaupunkiympäristöksi. Ratikkapysäkin läheisyyteen sijoittuvat Annefredin palvelut, työpaikat sekä tehokkain rakentaminen. Veromiehen vetovoimaa asuinalueena parantavat erityisesti ratikan rakentaminen sekä uudet koulut ja päiväkodit, puistot ja laadukas kaupunkitila sekä päivittäistavarakaupat ym. palvelut. Alueelle tarvitaan myös lisää omistus- ja perheasuntoja, mikä on huomioitu Vantaan asuntopolitiikassa. Uusista asuinalueista tulee suunnitella viihtyisiä ja monipuolisia, jotta asukkaat saadaan jäämään ja juurtumaan alueelle.

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutos on Vantaan ratikan kaavarungon sekä Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteiden tavoitteiden mukainen. Ratkaisu edistää Annefredin alueen uudistumista ja luo tiivistä ja kaupunkimaista ympäristöä. Rakentaminen sijoittuu Tikkurilantien ja Rälssitien varteen tulevan ratikkapysäkin viereen.

 Asemakaava-alue

Rakeisuuskartta

Kaupunkikuva

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteissa (selvitys nro 053100) on tutkittu Veromiehen eri alueiden kaupunkikuvallista luonnetta. Tavoitteena on luoda alueille kaupunkikuvaltaan omaleimainen ja tunnistettava ilme. Annefredin osalta suunnittelussa näkyviä teemoja ovat mm. kotiinpaluu, niitty ja lentäminen. Kaupunkikuvan elementtejä ovat umpikorttelit, pikku aukiot, monimuotoinen, arkkitehtuuri ja vivahteikkaat puistot.

Annefredissä rakennusten mittakaava vaihtelee pysyen suhteellisen matalana, keskimäärin 5-6-kerroksisena. Peruskorkeutta korkeampaa rakentamista voi olla mm. Tikkurilantien ja Rälssitien risteyksessä, jonne tällä kaavakaavamuuoksella osoitetaan korkeimmillaan 8-kerroksisia rakennuksia. Tikkurilantien ja Rälssitien risteys on myös laadun paikka, joka muodostuu maa-merkiksi hyvän näkyvyytensä ansiosta. Annefredissä rakennusten värit pohjautuvat entiseen peltomaisemaan ja niityn väreihin sekä teollisuushistorian punatiileen. Julkisivumateriaalit ovat pääasiassa puuta, tiiltä ja rappausta. Kattomuodot ja -materiaalit ovat vaihtelevia.

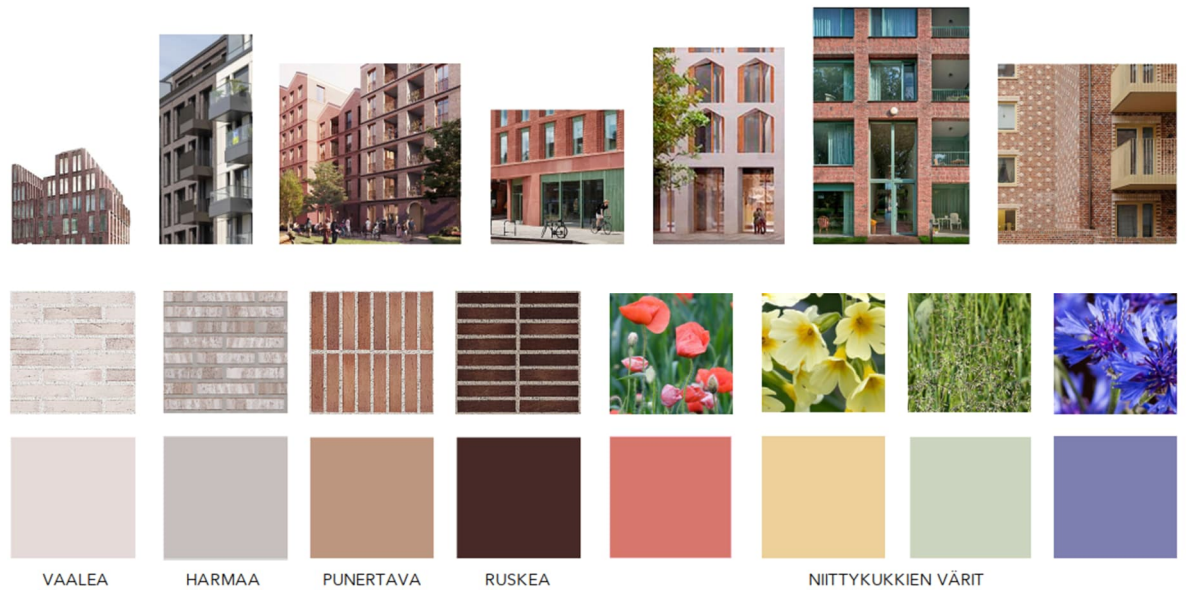

Näkymä Rälssipuistonpolulta (ARCO Architecture Company)

Asemakaavan viitesuunnitelmassa rakennukset muodostavat tiiviit umpikorttelit, joissa rakennusten korkeudet ovat vaihtelevia ja julkisivut on jaoteltu pystysuuntaisesti erilaisiin osiin. Kattomuodoissa vaihtelevat tasakatot ja viistetyt katot kattolyhtyineen. Viistettyä ominaismuotoa on hyödynnetty myös mm. rakennusten sisäänkäynneissä, katoksissa, porttikongeissa ja kivijalan yksityiskohdissa. Rälssitien varressa rakennusten edustalla on arkadi tai katos, joka tarjoaa säältä suojatun kulkureitin. Rakennusten julkisivut ovat tiiliverhotut ja parvekkeiden kehykset ja muut metalliosat on maalattu samalla sävyllä. Niittykukkien värejä on käytetty rakennusten yksityiskohdissa, sisäänkäynneissä, puitteissa ja kattolyhdyissä. Viitesuunnitelma sisältää väripaletin, jossa valitut niittykukkien värit ovat murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti. Näiden värien käyttöä edellytetään myös kaavamääräyksellä.

Julkisivuperiaatteet (ARCO Architecture Company)

Värit ja materiaalit (ARCO Architecture Company)

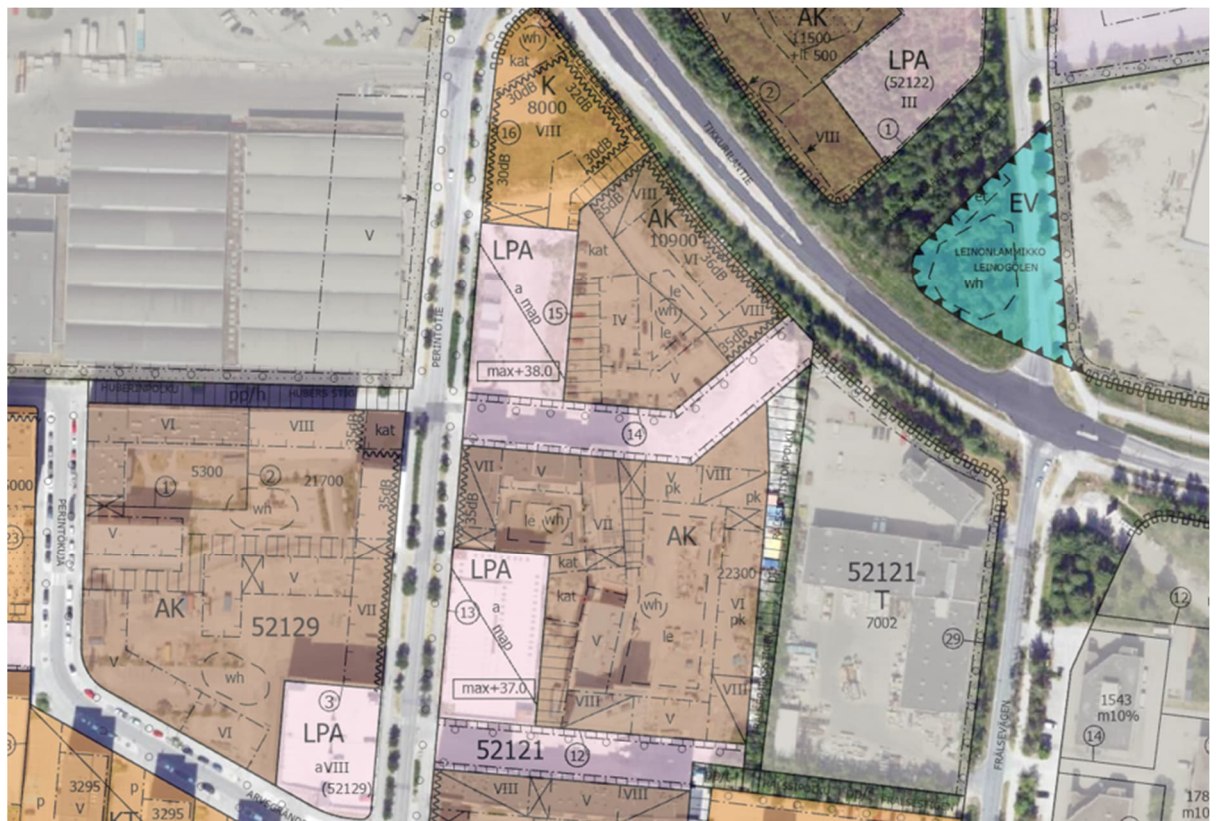
Rakennettu kulttuuriympäristö

Nykytilanteessa Huberin halleille avautuu näkymä Tikkurilantieltä idästä päin tultaessa jo ennen Rälssitien risteystä. Vantaan kaupunginmuseon tavoitteena on, että suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille eikä niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi.

Nykytilanteessa Dahlin hallin itäinen julkisivu näkyy kauas Tikkurilantielle.

Perintötien ja Rälssitiepuistonpolun välinen kortteli 52121 on kuitenkin kaavoitettu kerrostalorakentamiseen asemakaavalla 002204 Rälssipuiston kortteli, joka on hyväksytty vuonna 2017. Korttelin rakentaminen on vielä kesken ja sen pohjois- ja itäosan rakennukset eivät ole valmistuneet. Asemakaavan toteuttamisen jälkeen nykyinen näkymä Rälssitien risteyksestä Huberin halleille tulee peittymään. Näkymiä Huberin halleille tutkitaan tarkemmin valmisteilla olevassa Huberilan kaavarungossa (nro 052900), jossa tavoitteena on säilyttää osittain merkittäviä näkymälinjoja ja myös luoda uusia kaupunkirakenteen muuttuessa.

Korttelin 52121 rakentaminen tulee peittämään näkymän halleille Rälssitien risteyksestä.

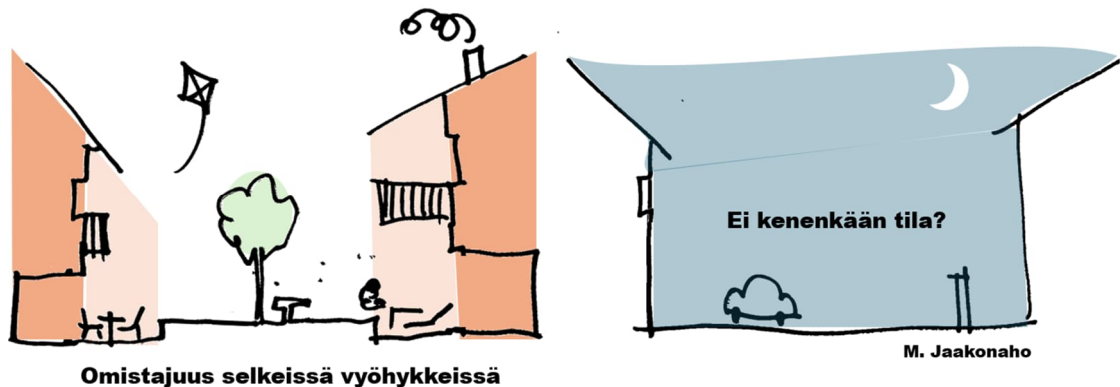
Asuminen

Asemakaava mahdollistaa asumista enintään 17 450 k-m², mikä tarkoittaa laskennallisesti 364 uutta asukasta (1 asukas / 48 k-m²). Asemakaavan viitesuunnitelmassa asuntojen keskipinta-ala on 50 m².

Kaavam muutoksen yhteydessä kaupunki tekee maanomistajan kanssa maankäyttösopimuksen, jossa ohjataan myös alueen asuntopolitiikkaa (asuntojen hallintamuotoja ja asuntojen kokoa) Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti. Hanke noudattaa myös valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Asuinympäristöjen turvallisuus

Asuinympäristöjen turvallisuutta voidaan parantaa kaupunkisuunnittelun keinoin luomalla kaupunkitilasta luonteeltaan omistettavaa ja tuomalla silmiä kadulle. Omistettava tila ("Defensible space", O. Newman, 1974) tarkoittaa sitä, että ulkotilat voidaan jaotella selkeästi yksityiseen, puolijulkiseen ja julkiseen, eikä epämääräisiä ei-kenenkään tiloja pääse muodostumaan. Silmiä kaduille ("Eyes on the streets", J. Jacobs, 1961) puolestaan korostaa ihmisten läsnäoloa ja kohtaamista, mikä tuo luonnollista valvontaa sekä lisää yhteisöllisyyttä ja luottamusta. Elävä kaupunki on myös turvallinen kaupunki.

Selkeät omistajuuden vyöhykkeet luovat turvallisuutta. (Kuva esityksestä: Mari Jaakonaho, kehityspäällikkö, Vantaan kaupunki. 6.10.2025. Maankäytön suunnittelun keinoja asuin ympäristöjen turvallisuuden parantamiseksi)

Asemakaavassa alue on monipuolista keskustatoimintojen aluetta, jossa painottuu asuminen. Kortteleiden kivijalkaan määrätään liiketilaa, mikä elävöittää katuja ja Rälssitiellä arkadin alle muodostuu puolijulkisen kulkureitin. Rälssipuistonpolun varressa maantasokerroksen asunnoilla on omat pienet pihat sisäänkäynteineen, mikä lisää polun viihtyisyyttä ja tuo samalla omistajuutta ja silmiä kadulle.

Palvelut ja työpaikat

Rälssitie 6:n nykyisessä kiinteistössä toimii tällä hetkellä rakennusalan yritys sekä ravintola. Kiinteistön omistajalta saatujen tietojen mukaan alueella on yhteensä noin 50-60 työpaikkaa. Asemakaava mahdollistaa alueelle liiketilaa 1 650 k-m² sekä muuta toimisto-, liike- ja palvelutilaa vähintään 4 300 k-m². Yhteensä työpaikkarakentamista edellytetään vähintään 5 950 k-m², joka on 25 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Mikäli alueelle toteutetaan toimistorakennus, voisi työpaikkamäärä olla laskennallisesti jopa 248 työpaikkaa. Joka tapauksessa työpaikkamäärän oletetaan kasvavan alueella käyttötarkoituksen muutoksen vuoksi, vaikka työpaikkarakentamisen rakennusoikeus pieneneekin jonkin verran.

Asemakaavamuutos mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan rakentamisen Rälssitien varteen kortteliin 52322. Päivittäistavarakaupalle soveltuvan liiketilan koko on vähintään 450 k-m² ja enintään 1100 k-m², mikä tarkoittaa käytännössä pientä supermarketia. Veromiehen alueella ei nykytilanteessa vielä ole omaa lähikauppaa, vaikka asukkaat ovat sellaista toivoneet.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavamuutoksessa alue muuttuu yleiskaavan mukaisesti keskustatoimintojen alueeksi, mikä tarkoittaa monipuolista ja tiivistä rakentamista. Korttelit ovat tehokkaita ja niitä ympäröi jalankululle tarkoitettut kadut tai katualueet. Korttelit eivät edellytä kunnallistekniikan rakentamista lyhyttä Rälssikujaa lukuun ottamatta. Kadulla saadaan jäsenneltyä rakennusmassoja ja luodaan toimivaa jalankulkuympäristöä. Myös ajoyhteys tonteille on ratikan ja sen pysäkin vuoksi hoidettava muuten kuin suoraan Rälssitieltä. Kaavamuutos mahdollistaa Aviapoliksen kaavarungon mukaisia tavoitteita.

Virkistys

Hanke tukee hyvin Veromiehen viherverkon kehittämisperiaatteita, joiden mukaan tiivistä, kerrostaloasutukseen perustuvassa kaupungissa sekä julkiset että yksityiset ulkotilat, eli puistot, aukiot ja pihat toimivat elinympäristön jatkeena ja kaikki vihreä on arvokasta. Tonttien riittävä viherpinta-ala on varmistettu vihertehokkuuslaskelmalla.

Liikenne

Kaavamuutos on yhteensovitettu Vantaan ratikan katusuunnitelmien, Tikkurilantien baanan alustavan katusuunnitelman sekä Rälssikujan, Rälssipolun sekä Rälssipuistonpolun liikenteen yleissuunnitelman kanssa. Kaavan yhteydessä laadittu liikenteen yleissuunnitelma löytyy selvityksen lopusta.

Ote liikenteen yleissuunnitelmasta (Vantaan kaupunki)

Jalankulku ja pyöräily

Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä tullaan kehittämään laajasti alueen ympärillä sekä kaava-alueen läpi itä-länsisuuntaisesti kaavoitettavan Rälssikujan katu yhteyden myötä. Tulevaisuuden tavoitteena on muodostaa kattava, sujuva, viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.

Joukkoliikenne

Suunnitteilla olevan Vantaan ratikan reitti välillä Lentoasema – Mellunmäki kulkee alueen vierestä Tikkurilantietä ja Rälssitietä pitkin. Lähin pysäkki on tulossa kaavamuuotosalueen viereen Rälssitielle lähelle Tikkurilantien risteystä. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että Tikkurilantielle rakennetaan raitiotie välille Rälssitie – Aviabulevardi.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksessa on huomioitu tarve uudelle tonttikadulle, joka palvelee alueen kiinteistöjen pysäköintipaikoille ajoa sekä huoltoliikennettä. Lisäksi kadunvarteen on suunniteltu muutama kadunvarsipysäköintipaikka.

Vesihuolto

Uudet korttelit tukeutuvat rakennettaviin Rälssitien, Rälssikujan ja Tikkurilantien vesihuoltoverkostoihin. Kaava-alueelle tarvitaan ratikan yhteydessä toteutettavien verkostojen lisäksi uutta yleistä hulevesiviemäriverkostoa noin 250 metrin matkalle sekä vesijohto ja jätevesiviemäriverkostoa noin 50 metrin matkalle.

Ympäristöhäiriöt

Lento- ja liikennemelu

Akukon Oy on laatinut kaavan liitteeksi meluselvityksen (16.10.2025). Meluselvityksessä tarkasteltiin lento-, tie- ja raitiotieliikenteen aiheuttamat meluvaikutukset kaavaluonnoksen mukaisiin rakennuksiin ja oleskelualueille. Selvityksen perusteella tie- ja raitieliikenteen melun keskiäänitasoa sekä raitieliikenteen enimmäisäänitasoa vastaan lasketut äänitasoerovaatimukset jäävät pienemmiksi kuin alueella lentomelua vastaan käytettävä vähimmäisvaatimus, joten asuinrakennusten kaikille julkisivuille tulee asettaa äänitasoerovaatimukseksi ΔLA 32 dB, toimisto- ja liiketiloille ΔLA 28 dB ja mahdollisille kokoontumistiloille ΔLA 32 dB.

Päiväajan (7-22) A-keskiäänitaso $L_{Aeq7-22}$

Selvityksessä tutkittiin myös korttelien rakentamista vaiheittain ja pihojen melusuojausta. Korttelista 52321 laadittiin kaksi vaihtoehtoa, joista ensimmäisessä korttelin rakentamisen alkaa Rälssitien varresta työpaikkarakentamisella ja toisessa vaihtoehdossa rakentamisen alkaa korttelin luoteisosasta asuinrakentamisella. Selvityksen perusteella korttelien sisäpihoilla ei ylitä ulko-oleskelualueiden päivä- ja yöajan ohjearvot viimeisten rakentamisvaiheiden jälkeen. Aiemmissa vaiheissa voidaan kevyellä meluntorjunnalla rajata piha-alue, jossa ohjearvot täyttyvät. Kortteliin 52322 suunnitellulla kattopihalla melun ohjearvo (55 dB päivällä) ei täyty, joten pihan rakenteellinen melusuojaus tulee esittää rakennuslupavaiheessa.

Pienhiukkaset

Asemakaavaan merkityt rakennusten rakennusalat sijoittuvat reilun 20 metrin päähän Tikkurilantiestä sekä noin 10 metrin päähän Rälssitiestä ajoratojen reunasta mitattuna. Suunnitelma on HSY:n ja THL:n määrittelemien ilmanlaatuviyöhykkeiden suosituksetäisyyksien mukainen.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on nykyisellään suurimmaksi osaksi asfaltti- ja kattopäällysteistä vettä läpäisemätöntä pintaa. Alueen vesitaloutta tulee pyrkiä palauttamaan lähemmäs luontaista hallitsemalla muodostuvia hulevesiä.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Kaava-alueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita. Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia.

Alueelle on laadittu pihasuunnitelman ja vihertehokkuuslaskennan myötä hulevesien käsittelyperiaatteet, joita tulee pyrkiä noudattamaan jatkosuunnittelussa. Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesiohjelma sekä hulevesien hallinnan toimintamalli. Suunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Palo-ojan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Nyt rakennettavat korttelit kuitenkin tiivistävät yleiskaavan mukaisesti olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Hanke tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Kaavassa asetetaan vihertehokkuuden taso, jolla edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista ja voidaan lieventää tiiviistä rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvaa lämpösaarekeilmiötä. Kaavamääräysten mukaan yksikerroksiset rakennukset tulee toteuttaa niittykattoisina ja rakennusten tasakattoja tulee hyödyntää mm. kasvikattoina. Pysäköintitalon katolle tulee rakentaa asukkaille vihreä oleskelupiha ja rakennuksen julkisivuun tulee sisäpihan puolella integroida kasvillisuutta, esim. istutusaltaita käyttämällä.

Kaavan liitteeksi on laadittu hiilineutraalisuusselvitys Ramboll Finland Oy:n toimesta. Selvityksen mukaan kohteen hiilijalanjälkeen voidaan vaikuttaa merkittävästi suunnitteluvalinnoilla kaavassa ja jatkosuunnittelussa. Erityisesti Infra- ja esirakentamisessa suurin päästövähennyspotentiaali liittyy pohjanvahvistuksen suunnitteluun. Kaavassa edellytetään myös uusiutuvan energian käyttöä. Liikenteen kestävyysvaikutetaan toteuttamalla hanke raitiotien vaikutusalueelle sekä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen kävelyä ja polkupyöräilyä suosien. Kaavamääräyksillä edellytetään runkolukittavia ja säältä suojattuja polkupyöräpaikkoja sekä varaamalla sähköautoille latauspisteitä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja lentoliikenteen aiheuttama melu sekä pilaantuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Asemakaavamuutoksella muodostuu yksi uusi katu, jonka Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä päätti kokouksessaan 16.9.2025 nimetä *Rälssikujaksi (Frälsegränden)*.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Asemakaavan toteuttamisesta vastaa yksityinen maanomistaja. Rakentaminen voidaan aloittaa, kun asemakaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa ja kuulutettu voimaan. Asemakaavan liitteenä olevassa viitesuunnitelmassa on esitetty alustavat kaaviot rakentamisen vaiheistamisesta. Asemakaavan toteuttamisessa tulee huomioida Vantaan ratikan rakentaminen ja sen aikataulu.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. Kaava perustuu hakijan konsulttina toimineen ARCO Architecture Companyn viitesuunnitelmaan.

Valion Eläkekassa:	Petri Puustinen	
ARCO Architecture Company:	Tom Cederqvist	
	Liljastiina Luminiitty	
	Johannes Laiho	
	Laura Pasanen	
	Ria Ruokonen	
Akukon Oy:	Ville Kontinen	
	Timo Markula	
	Jukka Vesterinen	
Ramboll Finland Oy:	Heidi Sell	
	Suvi Ollikainen	
	Jukka Räsänen	
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos:	Mikko Hämäläinen	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Merja Häsänen	aluearkkitehti vs.
	Päivi Veijola	asemakaava-arkkitehti
	Ville Leppänen	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	asemakaava-arkkitehti
	Kimmo Kangas	kaavatekn.koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Yleiskaavoitus:	Asta Tirkkonen	yleiskaava-arkkitehti
	Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasunnittelija
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Taina Toivanen	liikenneinsinööri
Rakennusvalvonta:	Johanna Ojanlatva	kaupunkikuva-arkkitehti
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristöinsinööri
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
	Eira Linko	projektikoordinaattori
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Elisa Ranta	asumisasioiden päällikkö
Kiinteistöt ja tilat:	Ilari Airikkala	projektijohtaja

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 11.8.2026, 24.8.2026 tarkistettu

Päivi Veijola
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	Täyttämispvm	19.11.2025
Kaavan nimi	002586 Rälssitie		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	6.11.2024
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	092002586
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,3951	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,3951

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	1,3951	100,00	23400	1,68	0,0000	16398
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0412	74,6	23400	2,25	1,0412	23400
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3539	25,4	0	0,00	0,1258	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

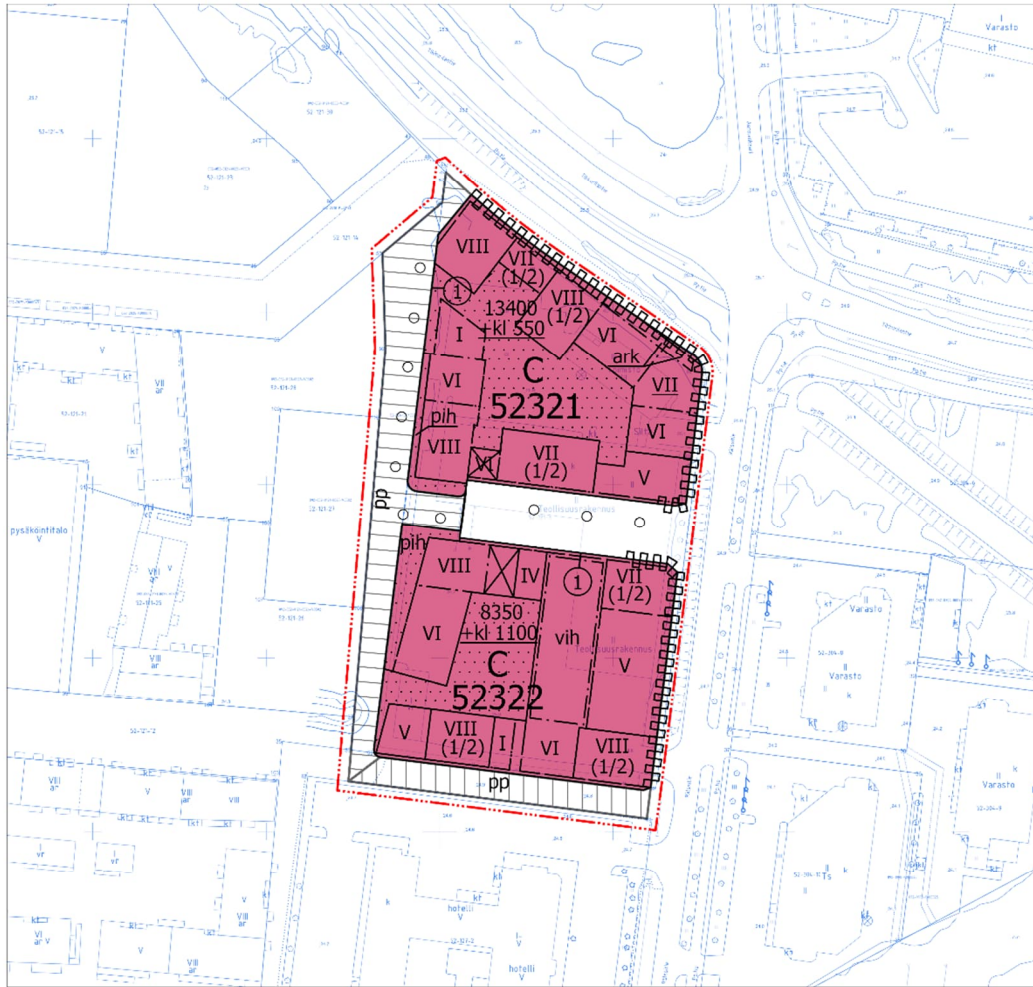
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

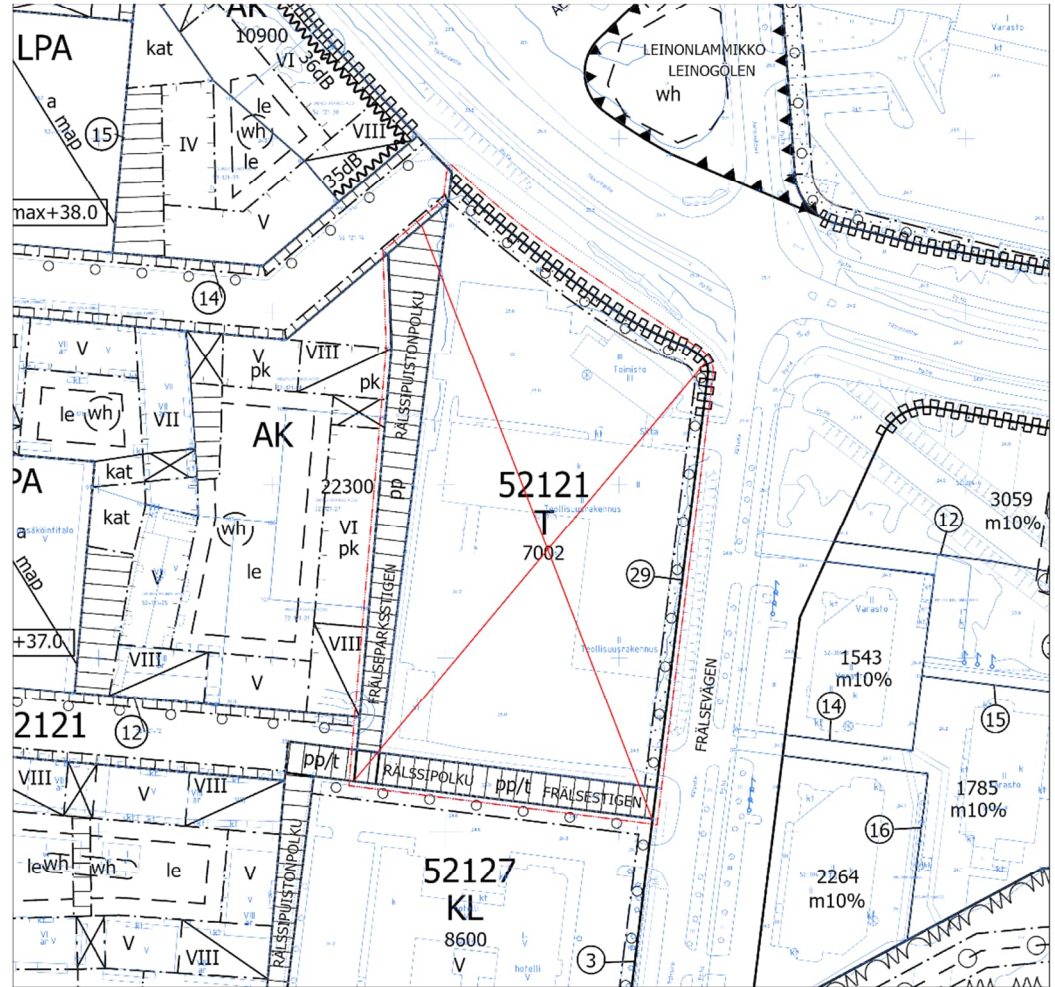
Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	1,3951	100,00	23400	1,68	0,0000	16398
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0412	74,6	23400	2,25	1,0412	23400
C	1,0412	100,0	23400	2,25	1,0412	23400
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
T	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3539	25,4	0	0,00	0,1258	0
Kadut	0,1083	30,6	0	0,00	0,1083	0
Kev.liik.kadut (jk/pp)	0,2456	69,4	0	0,00	0,0175	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan muutosehdotus

Kumoutuvat merkinnät:

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

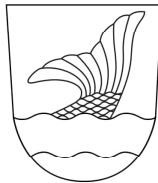
002586

Päiväys
Datum

11.8.2026,
24.8.2026 tarkistettu

Vantaan kaupunki
RÄLSSITIE 6

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Vanda stad
FJÄLSEVÄGEN 6

Stadsdel 52, SKATTMANS

Asemakaavan muutos

Korttelit 52321 ja 52322, sekä katualuetta.

Tonttijaon muutos

Korttelit 52321 ja 52322.

1:2000

Ändring av detaljplanen

Kvarteren 52321 och 52322, samt
gatuområdena.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteren 52321 och 52322.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Keskustatoimintojen korttelialue.

Yleistä

Kortteliin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja.

Toimisto-, liike- ja palvelutilat tulee sijoittaa Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelit tulee suunnitella siten, että toimisto-, liike ja palvelurakentaminen voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan. Tätä varten ensimmäisten rakennuslupien yhteydessä tulee laatia korttelin kokonaissuunnitelma, jossa esitetään tuleva työpaikkarakentaminen sekä sen vaiheistus.

Kortteliin 52322 saa sijoittaa myös pysäköintitiloja. Pysäköintitilat tulee sijoittaa Rälssitien varteen.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein sijoittaa rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien kulmausta tulee korostaa maamerkinä ja se tulee toteuttaa erityisen laadukkaana paikkana arkkitehtuurin, taiteen, valaistuksen ja/tai ympäristörakentamisen keinoin.

Alueella noudatetaan omaehtoista pelastautumista.

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m (N2000).

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

Allmänt

I kvarteret får bostads-, kontors-, affärs- och servicelokaler placeras.

Kontors-, affärs- och servicelokaler ska placeras längs Frälsevägen och Dickursbyvägen. Kvarteren ska planeras så att kontors-, affärs- och servicebyggandet kan genomföras i sin helhet. För detta ändamål ska man i samband med de första byggloven utarbeta en helhetsplan för kvarteret där det kommande arbetsplatsbyggandet och dess faser presenteras.

I kvarteret 52322 får också parkeringsutrymmen placeras. Parkeringsutrymmena ska placeras vid Frälsevägen.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

Längs Frälsevägen och Dickursbyvägen ska något vackert och intresseväckande placeras genom arkitektoniska medel eller miljöbyggande med cirka 20 meters mellanrum i byggnadsfasaden eller kanten av kvarteret, längs gångsträket.

Frälsevägens och Dickursbyvägens hörn ska framhåvas som landmärke och det ska byggas som en särskilt högklassig plats genom arkitektur, konst, belysning och/eller miljöbyggande.

I området iakttas räddning på egen hand.

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.

Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m (N2000).

Rakennusoikeus

Korttelissa 52321 asumista saa rakentaa enintään 9 100 k-m².

Kortteliin 52321 tulee rakentaa kivijalkaan ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilän tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m².

Kortteliin 52322 tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 450 k-m². Tämä liiketila tulee sijoittaa Rälssitien varteen ja suunnitella siten, että se on joustavasti yhdistettävissä ja jaettavissa pienempiin osiin.

Kortteleihin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Asukkaiden yhteistiloja ja varastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoiteta autopaikkoja tai väestönsuojia.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneen laatuvaatimukset eivät koske tätä toista porrasta. Katujulkisivuilla parvekkeet, jotka toteutetaan arkkitehtuuriltaan yhtenäisenä kokonaisuutena lämpimän julkisivun kanssa tai joiden alapuolella on terassi, saavat ulottua rakenteineen maahan asti. Muut katujulkisivujen parvekkeet tulee toteuttaa ulokkeena tai ripustettuna.

Rälssikujan ja Rälssipolun puoleisille katujulkisivuille saa rakentaa ulokeparvekkeita, jotka ulottuvat katualueen puolelle enintään 1,2 m.

Parvekkeiden tulee olla arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja kaupunkimaisia. Parvekekaide ei saa olla kokonaan läpinäkyvä lasia.

Julkisivulla, jolle rakennetaan arkadi tai arkadimainen parvekejulkisivu, tulee parvekkeiden etupinnan ja pilareiden muodostaa yhtenäinen julkisivu.

Pihat ja hulevedet

Korttelialueesta tulee laatia yhtenäinen pihasuunnitelma.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vrehänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit. Sisäpihan puoleisilla huoneistoilla tulee olla oma sisäänkäynti pihan kautta.

Asuntokohtaisia pihvoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.

Istutettavien taimien tulee olla pääosin kotimaisia.

Byggrätt

I kvarteret 52321 får högst 9 100 m²-vy boende byggas.

I kvarteret 52321 ska man i stenfoten bygga en affärslokal som är lämpad för restaurangbruk, vilket ska beaktas vid genomförandet av husteknik. Affärslokalen ska ha en storlek av minst 130 m²-vy.

I kvarteret 52322 ska en affärslokal byggas som lämpar sig för dagligvaruhandel, vilken är minst 450 m²-vy stor. Denna affärslokal ska placeras vid Frälsevägen och planeras så att den smidigt går att kombinera och dela upp i mindre delar.

I kvarteren ska utöver den egentliga byggrätten byggas gemensamma utrymmen för de boende; klubb- och hobbyutrymmen, husbastur, tvättstugor och torkrum till minst en storlek som motsvarar 2 % av den totala byggrätten.

Gemensamma utrymmen för de boende och förråd får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som anges i detaljplanen får grönrums byggas.

På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphus räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver det egentliga trapphuset. Kvalitetskraven för trapphus gäller inte detta andra trapphus.

Balkongerna på gatufasaderna, som till sin arkitektur arrangeras som en enhetlig helhet med den varma fasaden eller nedanför vilka det finns en terrass, får sträcka sig ända ner till marken med sina konstruktioner. Övriga balkonger ska byggas som utsprång eller upphängda.

Utskjutande balkonger som når ut högst 1,2 m på gatuområdet får byggas på gatufasaderna mot Frälsegränden och Frälsestigen.

Balkongerna ska vara av hög kvalitet och urbana. Balkongracket får inte bestå av helt genomskinligt glas.

På en fasad som det byggs en arkad eller en arkadliknande balkongfasad på, ska balkongernas framsida och pelare bilda en sammanhängande fasad.

Gårdar och dagvatten

För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9.

Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Kvarterets gårdsområde ska planeras och anläggas som en sammanhängande grönskande helhet oberoende av tomtindelningen.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Lägenheterna i markplanet ska ha egna gårdar eller terrasser. De bostäder som vetter mot den inre gården ska ha en egen ingång från gårdssidan.

Bostadsgårdar får anläggas mot gatan. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller genom byggda avgränsningar.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Trädplanter som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.

De plantor som planteras ska huvudsakligen vara inhemska.

Kulkureiteillä tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Korttelialueen tai sen osan asfaltoiminen on kielletty.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja. Kortteleihin voidaan tästä poiketen sijoittaa 1 autopaikka liikkumisesteisiä ja 1 autopaikka lyhytaikaista pysäköintiä varten. Nämä autopaikat tulee toteuttaa nurmikiveyksiin.

Pihalle saa sijoittaa vain sammutustyön kannalta välttämättömät nostopaikat. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttävä kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Palo-ojan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Korttelit tulee järjestää niin, että niiden vesihuollon liitospaikat ovat järjestettävissä Rälssitieltä, Tikkurilantieltä tai Rälssikujalta.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Melu ja ilmanlaatu

Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava Rälssitielle ja Tikkurilantielle tulevan raitioliikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja runkomelu siten, että asuin- ja majoitushuoneissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s sekä runkomelu L_{pr}m enintään 35 dB ja toimisto-, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu L_{pr}m enintään 40 dB.

Rakentamislupavaiheessa on esitettävä ulkovaipan ääneneristys selvitys ja raitioliikenteen runkomelu- ja tärinäselvitys, tarvittaessa päivitetty liikennemelus selvitys ja toimenpiteet melun, runkomelun sekä -tärinän haittojen estämiseksi.

Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔL_A) tie-, raide- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava asuin- ja majoitushuoneissa vähintään 32 dB, toimisto- ja liiketiloissa vähintään 28 dB ja kokoontumistiloissa vähintään 32 dB.

Teknisiin ratkaisuihin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla ylitä missään korttelialueen rakentumisen vaiheissa. Mahdolliset piharakennukset ja meluesteet tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria. Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.

Teknisiin ratkaisuihin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun käytettävillä parvekkeilla, terasseilla ja kattopihoilla ylitä.

Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Hiilineutraalius

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää. Rakennuksen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Asuinrakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Päädvätgät ska genomsläppliga ytbeläggningar användas. Det är förbjudet att asfaltera kvartersområdet eller en del av det.

Pä gärdén får varken parkeringsplatser eller uppställningsplatser för räddningsfordon placeras. Inom kvarteren får det dock som undantag anordnas en parkeringsplats för personer med nedsatt rörelseförmåga och en parkeringsplats för korttidsparkering. Dessa parkeringsplatser ska utföras med gräsarmeringssten

Pä gärdén får endast lyftplatser som är nödvändiga med tanke på släckningsarbete placeras. Eventuella lyftplatser ska förhandlas om med räddningsverket.

I kvartersområdet ska dagvatten fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvatten under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Brunabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller sediment, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggfasen där dagvattenhanteringen har beaktats.

Kvarteren ska planeras så att anslutningsplatserna för vattenförsörjning kan ordnas från Frälsevägen, Dickursbyvägen eller Frälsegränden.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.

Buller och luftkvalitet

I planeringen och uppförandet av byggnaderna ska man beakta vibrationer och stombuller som spärvgstrafiken till Frälsevägen och Dickursbyvägen eventuellt orsakar så att trafikvibrationerna vw,95 i bostads- och inkvarteringsrum får uppgå till högst 0,30 mm/s och stombullret L_{pr}m till högst 35 dB, och i kontors-, paus- och möteslokaler får trafikvibrationerna vw,95 uppgå till högst 0,60 mm/s och stombullret L_{pr}m till högst 40 dB.

I bygglovsskedet ska man presentera en utredning av ljudisoleringen i klimatskalet och en utredning av spärtrafikens stombuller och vibrationer, vid behov en uppdaterad trafikbullerutredning och åtgärder för att förhindra olägenheter från buller, stombuller samt vibrationer.

Bostäder får inte öppna upp endast mot Dickursbyvägen eller mot en fasad där bullernivån som fasaden exponeras för överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Ljudnivåskillnaden (ΔL) mellan byggnadens ut- och insida mot väg-, spär- och flygtrafikbuller i bostads- och inkvarteringsrum ska vara minst 32 dB, i kontors- och affärslokaler minst 28 dB och i möteslokaler minst 32 dB.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrider på gårdar som är avsedda för vistelse i något skede av byggandet av kvartersområdet. Eventuella gårdsbyggnader och bullerskydd ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur. I bygglovsskedet ska en plan och en planenlig bullerutredning om bullerbekämpningen i gårdsområdena presenteras.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrider på balkonger, terrasser och taggårdar som används för vistelse.

Byggnadernas friskluftsintag ska utrustas med filtrering enligt användningsändamålet i lokalerna.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv. Byggnadernas huvudsakliga material ska vara hållbara, varaktiga och lättskötta samt återvinningsbara. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Bostadshusens energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

Rakennuksissa tulee käyttää osin vähähiilisiä materiaaleja. Vähähiilisyys tulee todentaa ja perustella rakennuslupaa haettaessa.

Korttelien esirakentamisessa tulee käyttää vähähiilisiä ratkaisuja.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria ja katolle sijoituessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa

Jäähdytystarvetta tulee ensisijaisesti vähentää rakenteellisilla ja/tai ympäristörakentamisen ratkaisuilla koneellisen jäähdyttämisen sijasta. Mahdolliset passiiviset aurinkosuojaimet tulee suunnitella luontevaksi osaksi rakennuksen julkisivun arkkitehtuuria.

Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi paikoista vähintään 15 % tulee toteuttaa heti käytettävissä olevina sähköauton latauspisteinä.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:

asuminen 1 pp / 30 k-m², kuitenkin vähintään 2 pp / asunto

liiketilat 1 pp / 40 k-m²

toimistot ja palvelut 1 pp / 50 k-m²

Pyöräpaikoista vähintään 75 % tulee toteuttaa säältä suojattuun ja lukittuun tilaan, joka on esteettömästi saavutettavissa pihalta tai kadulta. Niistä 50 % tulee olla runkolukittavia. Kaikkien ulkotilaan sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Korttelien 52321 ja 52322 autopaikat sijoitetaan kortteliin 52322 pysäköintilaitokseen. Lisäksi korttelien sisäpihalta voidaan sijoittaa 1 autopaikka lyhytaikaista huoltoa ja kotihoitoa varten sekä 1 autopaikka liikkumisesteisiä varten.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m²

liiketilat 1 ap / 100 k-m²

toimistot 1 ap / 80 k-m²

palvelut 1 ap / 150 k-m²

vieraspysäköinti 1 ap / 1 500 k-m²

Korttelialueelle tulee osoittaa lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap / 5000 k-m².

Jos vähintään 200 auton pysäköintipaikat toteutetaan keskitetysti pysäköintilaitokseen nimeämättöminä, voi perusmitoituksen mukaisesta autopaikkamäärästä saada 20 %:n vähennyksen.

Vuorottaispysäköintiratkaisusta voi saada 15–25 %:n vähennyksen autopaikkojen kokonaispaikkamäärästä erillisen selvityksen perusteella. Vuorottaispysäköintivähennys edellyttää, että autopaikat toteutetaan nimeämättöminä.

Pysäköinnin nimeämättömyyden ja vuorottaispysäköintiratkaisujen vähennyksiä ei voi laskea yhteen.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

I byggnaderna ska delvis användas material med låg koldioxidhalt. Den låga koldioxidhalten ska verifieras och motiveras i samband med bygglovsansökan.

Vid förberedelsearbetet för kvarteren ska koldioxidsnåla lösningar användas.

Byggnadernas energibehov ska delvis eller helt tillgodoses med lokalt producerad förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- och kvartersspecifika eller områdesvisa

Tekniska anordningar och teknisk utrustning som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Nedkylningsbehovet ska i första hand minskas med konstruktionsmässiga och/eller miljöbyggnadslösningar i stället för maskinell nedkylning. Eventuella passiva solskydd ska planeras som en naturlig del av arkitekturen i byggnadens fasad.

I parkeringsanläggningen ska beredskap skaffas för laddstationer för samtliga parkeringsplatser. Dessutom ska minst 15 procent av platserna byggas som elbilsaddstationer som är tillgängliga genast.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:

boende 1 cp / 30 m²-vy, dock minst 2 cp / bostad

affärslokaler 1 cp / 40 m²-vy

kontor och tjänster 1 cp / 50 m²-vy

Av cykelplatserna ska minst 75 % placeras i ett regnskyddat och läst utrymme som är tillgängligt från gården eller gatan. Av dem ska 50 % vara ramläsbara. Alla cykelplatser som placeras utomhus ska vara ramläsbara.

Bilplatserna i kvarteren 52321 och 52322 placeras i parkeringsanläggningen i kvarteret 52322. Dessutom kan 1 bilplats för kortvarig service och hemvård samt 1 bilplats för rörelsehindrade placeras på kvarterets innergård.

Bilplatser ska byggas till ett antal av minst:

boende 1 bp / 110 m²-vy

affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy

kontor 1 bp / 80 m²-vy

tjänster 1 bp / 150 m²-vy

gästparkering 1 bp / 1 500 m²-vy

I kvartersområdet ska 1 bp / 5000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Om minst 200 bilparkeringsplatser anordnas centralt i ett parkeringshus som icke reserverade platser, kan det totala antalet parkeringsplatser enligt grunddimensioneringen minskas med 20 %.

För en lösning med växelvis parkering kan 15–25 % dras av från det totala antalet bilplatser utifrån en separat utredning. Avdraget för växelvis parkering förutsätter att bilplatserna genomförs som icke namngivna platser.

Avdragen för icke namngivna platser och lösningarna med växelvis parkering kan inte räknas ihop.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

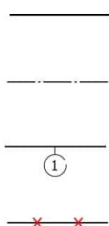
Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

52

VEROM

52321

Korttelin numero.

Kvartersnummer.

RÄLSSIK

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

13400

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

+kl1100

Liiketiluja varten osoitettu rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Byggrätt för affärslokaler angiven i våningskvadratmeter.

X

Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.

Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.

VIII

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.

VIII(1/2)

Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen edellisen kerroksen alasta saa rakennuksen ylimmässä kerroksessa, vesikaton alapuolelle muodostuvassa tilassa, käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Ylimmän kerroksen lattian tulee tällöin olla räystääslinjan tasalla tai enintään 1 m sen alapuolella, paitsi kattolyhtyjen kohdalla.

Den bråktalssiffra som står inom parentes efter den romerska siffran anger hur stor del av föregående vånings yta som i byggnadens översta våning, i utrymmet under yttertaget, får räknas som våningsyta. Det översta våningsplanet ska då ligga i nivå med takfoten eller högst 1 meter under den, förutom takfönstren.

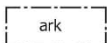
Rakennusala.

Byggnadsyta.

Rakennukseen jätettävä kulkuaukko

Genomfartsöppning i byggnad

Julkisivu jolle on sijoitettava arkadi.

Fasad som skall förses med en arkad.

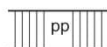
Katu.

Gata.

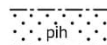
Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden

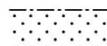
Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

Alueen osa, jolle tulee toteuttaa maantasoauntonojen sisäänkäynteihin liittyviä vehreitä etupihvoja.

Del av område där grönskande entrégårdar ska byggas i anslutning till markplansbostädernas entréer.

Istutettava alueen osa.

Del av område som skall planteras.

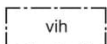

Säilytettävä/istutettava puurivi

Trädrad som skall bevaras/planteras

Katupuiden tulee olla näyttävästi kukkivaa lajia.

Gatuträd ska vara av en art som blommor praktfullt.

Viher- tai kasvikatto.

Grön- eller växttak.

Alue tulee rakentaa asukkaiden vehreäksi oleskelualueeksi.

Området ska utformas som en grönskande vistelseplats för de boende.

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö
Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.
Baskarten för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

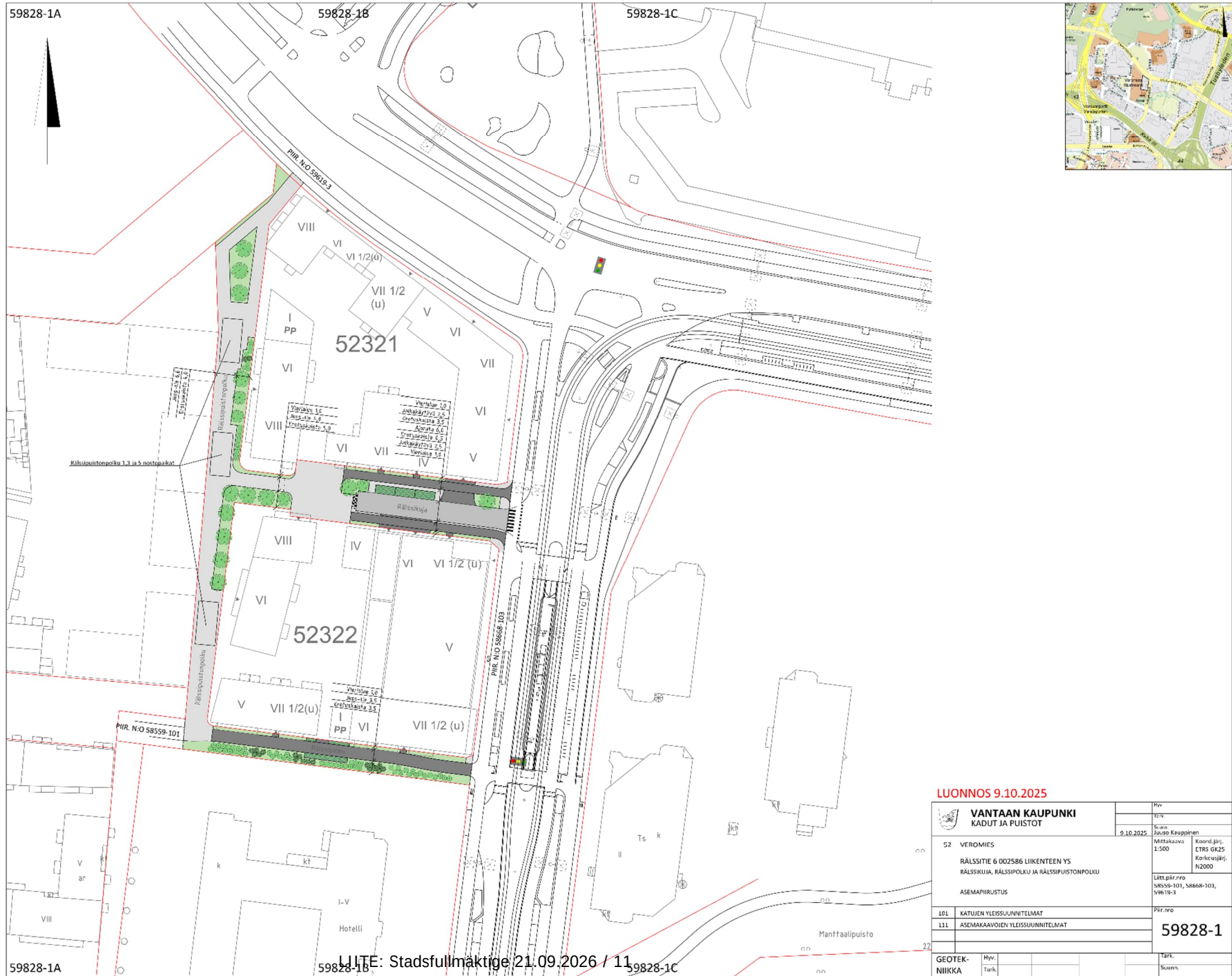
{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __. __.20__

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Viitesuunnitelma (sis. vihertehokkuuslaskelma) 25.11.2025, ARCO Architecture Company (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306512-1379772-002586%20Viitesuunnitelma%2025.11.2025.pdf>)
- Meluselvitys, 16.10.2025, Akukon Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306507-1379767-002586%20Meluselvitys%2016.10.2025.pdf>)
- Hiilineutraaliusselvitys 3.11.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306508-1379768-002586%20Hiilineutraaliusselvitys%203.11.2025.pdf>)
- Rakennettavuusselvitys, 17.10.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306510-1379770-002586%20Rakennettavuusselvitys%2017.10.2025.pdf>)
- Liikenteellinen tarkastelu, 4.11.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306509-1379769-002586%20Liikenteellinen%20tarkastelu%204.11.2025.pdf>)
- Luettelo osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteistä, 9.12.2025 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306516-1379777-002586%20Luettelo%20mielipiteist%C3%A4%2C%209.12.2025.pdf>)

12 Detaljplaneändring 002651, 15 Myrbacka/Eldstadsparken och Isbillsparken

VD/6333/10.02.04.00/2025

SP/TK/EHE/VIK/LK/JK/KW

På det nuvarande stenlagda Eldstadstorget planeras den åldersvänliga Eldstadsparken – en funktionell och grönskande stadspark för möten mellan flera generationer. Det gatuområdet som ligger norr om Isbillsstigen ändras till Isbillsparken, som utvecklas som en mikroskog. Eldstadsgrändens och Pålbystigens korsning får namnet Eldstadsplatsen. Granitstenarna i området bevaras som en del av parken.

Detaljplaneändringen gäller gatu-, torg- och rekreationsområden i stadsdelen 15 Myrbacka. Ändringen gäller torg- och gatuområden i den detaljplan som upphävs.

Området ligger vid Eldstadsgränden, Eldstadstorget, Myrbackaleden och Isbillsstigen.

Sökande

Vanda stad.

Markägande

Vanda stad.

Beredning

Planen har utarbetats som stadens interna arbete.

Generalplan

Området är ett stadscentrumområde (C) och en zon för hållbar tillväxt i den generalplan med rättsverkningar som godkändes av stadsfullmäktige 25.1.2021.

Detaljplaneändring

På det nuvarande stenlagda och lite använda Eldstadstorget planeras den åldersvänliga Eldstadsparken – en funktionell och grön stadspark för möten mellan flera generationer. Det gatuområdet som ligger norr om Isbillsstigen ändras till Isbillsparken, som utvecklas som en mikroskog. Eldstadsgrändens och Pålbystigens korsning får namnet Eldstadsplatsen. Målet är att göra centrum grönnare och mer levande och skapa mötesplatser.

Gatuområden ändras till till parker. De nya parkerna utökar rekreationsområdena i det tätbebyggda centrumet, stärker grönstrukturen och förbättrar trivselen och trygghetskänslan i området.

I planen föreslås att granitstenarna i området ska bevaras som en del av parken. De välvdade granitstenarna är ett beställningskonstverk av Kalevi Karlsson. Gatubeläggningens eldtema återspeglar Myrbackas historia från stenåldern.

Detaljplaneändringen främjar stadens strategiska riktlinjer: vi ökar trivselen i stadscentrumen, stoppar segregationen mellan områdena och tryggar naturens välmående och en framtid med ett hållbart klimat.

Deltagande och växelverkan

Ett program för deltagande och bedömning gjordes upp 5.11.2025.

Att planen blivit aktuell meddelades i Vantaan Sanomat och intressenterna bereddes möjlighet att uttala sin åsikt om saken.

Den 8 december 2025 anordnades en planpromenad i området.

Den 9 december 2025 hölls ett Teams-möte.

Det lämnades in 6 åsikter.

I åsikterna uttrycktes oro över den nuvarande säkerhetssituationen på Eldstadstorget och förbättringen av den, över tillgängliga gångvägar och vinterunderhållet, över ordnandet av avlämnings- och hämtningstrafiken och över buller som orsakas av eventuella nya verksamheter. När det gäller Isbillsparken önskade man att de befintliga träden skulle bevaras och att man skulle öka mängden växtlighet som fungerar under olika årstider. Rivningen av gångbron och trapporna på Eldstadsplatsen har avsevärt försämrat tillgängligheten till affärslokalerna på andra våningen på Eldstadsgränden 4. Vägen till perrongen via Pålbystigen är brant och hal på vintern.

Svar: Planeringen av Eldstadstorget inleds när planen vunnit laga kraft och i planeringen förbättras områdets säkerhet samt beaktas gångvägar, avlämnings- och hämtningstrafik och vinterunderhållet. Enligt en invånarenkät om den åldersvänliga parkens läge och olika element ska parken placeras i Eldstadsparken. Träden i Isbillsparken har markerats för bevarande i detaljplanen och fler träd planteras i parkerna. Rivningen av bron och trapporna gjordes av säkerhetsskäl, och en ny kommer inte att byggas av kostnadsskäl; lösningen möjliggör också en mer mångsidig utveckling av det intilliggande Isomyyri-kvarteret. Åtgärder för att förbättra stationsområdet kommer att vidtas 2026 och möjligheterna till en hiss undersöks för att skapa en rutt som är tillgänglig.

Utlåtandena med svar finns i sin helhet i en separat bilaga.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer

Planen följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9, uppdaterade FGE 10.10.2022 § 7).

Planen gäller stadens markområde och producerar parker av gatu- och torgområden.

Avtal

Detaljplaneändringen omfattar inte något markanvändningsavtal.

Stadsmiljönämnden 14.4.2026 § 13

Stadsplaneringsdirektörens förslag:

Stadsmiljönämnden beslutar att

- a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002651, 15 Myrbacka/Eldstadsparken och Isbillsparken, som daterats 14.4.2026, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
- b) berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Framläggning

Förslaget till detaljplaneändring hölls framlagt 29.4–28.5.2026 med stöd av MBF 27 §. Inga anmärkningar inlämnades under denna tid.

Planutlåtanden

Stadsmiljönämnden beslutade 14.4.2026 berättiga detaljplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det förekom inget behov av att begära utlåtanden.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 24

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att föra förslaget till detaljplaneändring 002651, 15 Myrbacka/Eldstadsparken och Isbillsparken som daterats 14.04.2026, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring 002651, 15 Myrbacka/Eldstadsparken och Isbillsparken som daterats 14.04.2026.

Bilagor:

- Förslag till detaljplaneändring 14.4.2026
- Detaljplaneändringens beskrivning 14.4.2026
- Åsikter och svar 14.4.2026

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information: Timo Kallaluoto, områdesarkitekt, tfn 050 312 2132,
Emmy Hedin, detaljplanerare, tfn 040 153 5280
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

002651 LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO

MYYRMÄKI

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 14.4.2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002651. Kaavoitus on tullut vireille 19.11.2025.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Nykyiselle kivetylle Liesitorille suunnitellaan ikäystävällinen Liesipuisto – toiminnallinen ja vihreä kaupunkipuisto monisukupolvisiin kohtaamisiin. Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue muutetaan mikrometsänä kehitettäväksi Tuurapuistoksi. Liesikujan sekä Paalukylänpolun risteykseen nimitetään Liesiaukio. Alueen graniittikivet säilytetään osana puistoa.

Asemakaavan muutos:

kaupunginosa 15 Myyrmäki

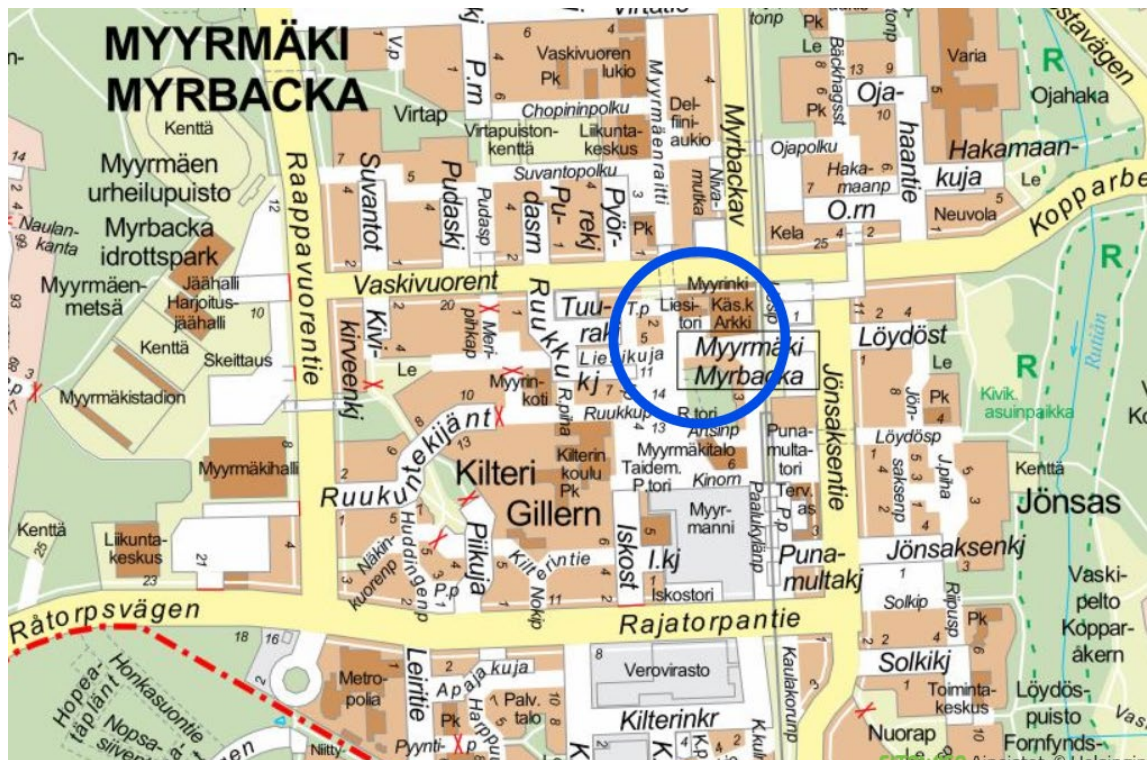
katu- ja tori/aukioaluetta

Tonttijaon muutos:

kaavassa ei ole tonttijaon muutoksia.

Kaavan laatija: Emmy Hedin, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; emmy.hedin@vantaa.fi, puh +358 40 153 5280

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Myyrmäen keskustassa Vaskivuorentien ja Paalukylänpolun välissä, Myyrmäen juna-aseman välittömässä läheisyydessä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavahanke on alkanut Vantaan kaupungin Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen, joka edustaa kaupunkia maanomistajana, aloitteesta. Kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 30.9.2025.
- Kaavoitus tuli vireille 19.11.2025 ja sai numeron 002651.
- Hankkeesta järjestettiin kaavakävely 8.12.2025 ja virtuaalinen asukastilaisuus 9.12.2025.
- Mielenpitoet pyydettiin 11.1.2026 mennessä (AKL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

Perus- ja tunnistetiedot	2
1. Tiivistelmä	4
2. Lähtökohdat	6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
2.2 Suunnittelutilanne.....	13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	20
3.3 Asemakaavan tavoitteet.....	21
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot.....	23
4. Asemakaavan kuvaus	25
4.1 Kaavan rakenne.....	25
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	25
4.3 Aluevaraukset.....	26
4.4 Kaavan merkittävät vaikutukset.....	26
4.5 Nimistö.....	32
5. Asemakaavan toteutus.....	33
6. Kaavatyöhön osallistuneet	33
7. Asemakaavan seurantalomake	34
8. Asemakaavakartta ja –määräykset	36

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto koonti mielipiteistä ja vastineet

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto Ilmastoviisas asemakaava -selvitys
- Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, kyselyn vastaukset, 2026
- Myyrmäen kaavarunko, Myyrmäen kaavarungon selostus nro 014400, 2019
- Alueellisen viherkertoimen (ARVO) tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman alueella, Nykytilan tulokset, 2025
- Vantaan lämpösaarekeselvitys, 2026
- 002400 Myyr York Downtown kaavaluonnoksen viitesuunnitelma, 2022
- 002400 Myyr York Downtown Julkisen ulkotilan yleissuunnitelma, 2022
- Myyrmäen asemakorttelien suunnittelukilpailun (2019) voittajaehdotus ”Muree Myrtsi”

1. TIIVISTELMÄ

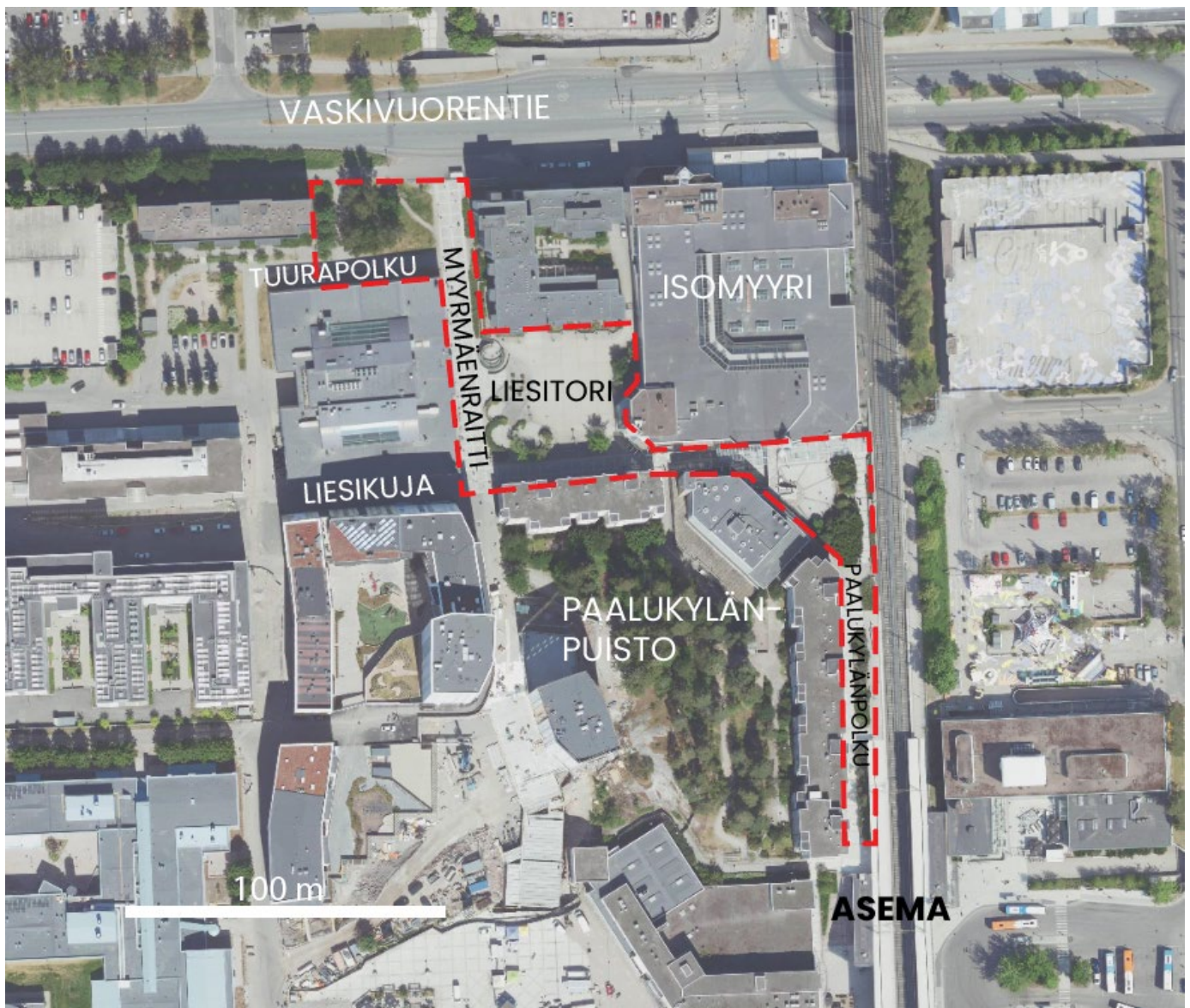
Nykyiselle Liesitorille suunnitellaan Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, joka nimetään **Liesipuistoksi**. Puistosta tehdään toiminnallinen ja vehreä kaupunkipuisto, joka mahdollistaa monisukupolviset kohtaamiset. Viereinen viheralue muutetaan **Tuurapuistoksi**, jota kehitetään mikrometsänä. Liesikujan ja paalukylänpolun risteyksen kolmion muotoinen aukio nimetään **Liesiaukioksi**.

Kaavatyössä on tarkasteltu mahdollisuutta säilyttää alueen laadukkaat graniittikivet osana puistoja, mikä poikkeaa aikaisemmista suunnitelmista. Jos jatkosuunnittelussa huomataan, että graniittimuurit osittain tai kokonaan purkamalla saavutetaan paras lopputulos, kaava ei estä purkamista, mutta vaatii kivien kiertokäyttöä alueella. Kaavassa on merkitty säilytettäväksi Liesitorin tammi arvopuuna sekä viheralueen koivikko.

Uudet puistot ovat tärkeitä Myyrmäen kaupunkikuvan kehittämiseksi, sillä ne lisäävät saavutettavia virkistysalueita tiiviisti rakennetussa keskustassa, vahvistavat alueen viherrakennetta ja lieventävät lämpösaareilmiötä. Samalla nykyinen kivetty aukio muuttuu viihtyisämmäksi, ja elementtien, valaistuksen sekä istutusten suunnittelulla parannetaan alueen turvallisuuden tuntoa.

Idealuonnos tulevasta Liesi- ja Tuurapuistosta. Varsinainen puistosuunnittelu toteutetaan kaavan ollessa lainvoimainen.

Ilmakuva kaava-alueesta.

— — — — —

Kaava-alueen raja.

(Vantaan karttapalvelu, 2023)

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäen keskusta sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella, raide- ja runkolinjaliikenteen solmukohdassa, josta on hyvät yhteydet Helsingin keskustan, lentoaseman ja muun pääkaupunkiseudun suuntaan. Myyrmäen suuralueella asuu tällä hetkellä noin 60 500 ja varsinaisessa Myyrmäen kaupunginosassa noin 18 400 asukasta, mikä tekee Myyrmäestä Vantaan väkirikkaimman kaupunginosan. Myyrmäkeä kehitetään Vantaan merkittävänä alueellisena keskuksena kaavoituksen pääpainon ollessa Myyrmäen keskustan alueella. Alueen vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, hyvä sijainti, läheiset virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Myyrmäessä historia ja nykypäivä kohtaavat – alueelta on tehty merkittäviä arkeologisia löytöjä, ja se tunnetaan elävästä katutaiteestaan.

Valokuva kesältä 2025 nykyiseltä Liesitorilta. Toriaukio on kivettyä ja kuvan etualalla näkyy taiteilija-asemakaava-arkkitehti Kalevi Karlssonin suunnittelemat graniittikiviset muurit. Taustalla on Isomyyrin kauppakeskus.

Valokuva kesältä 2025 Myyrmäenraitilta katsottuna. Etualalla näkyy osa graniittikivistä ja taustalla senioritalo.

Katunäkymäkuva Myyrmäenraitin suunnalta kohti katuviheraluetta, josta suunnitellaan Tuurapuisto. Alue on pieni, niukkakasvinen (nurmea ja koivikko) ja sen maanpinta nousee kohti Vaskivuorentietä.

Katunäkymäkuva Vaskivuorentien suunnalta kohti katuviheraluetta, josta suunnitellaan Tuurapuisto. Alueen länsiosassa on koivikko, joka näkyy kuvassa etualalla. (Vantaan karttapalvelu)

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Myyrmäen keskusta sijaitsee osin korkealla (Paalutori) ja osin alavalla maalla (Liesitori), joka 1960-luvun lopulla oli vielä pääosin metsää ja paikoin suota. Sen halki kulki puro, joka virtasi Helsingin Honkasuon puolelta Mätäojaan. Maasto oli loivasti kumpuilevaa mäkimaismaa, joka reuna-alueillaan laskeutuu alatasanteiksi ja laaksoiksi. Näistä merkittävin on itäpuolella sijaitseva Mätäojanlaakso. Mätäojan ympäristön avoimet alueet olivat 1960-luvulla lehtomaisia tai viljeltyjä peltöjä, joilla on ollut asutusta jo kivikaudelta lähtien. Myyrmäen keskustassa alkuperäistä luonnonmaismaa ei ole enää juuri havaittavissa, ja alue on pääosin täytemaata. Alueella ei ole inventoituja luontokohteita.

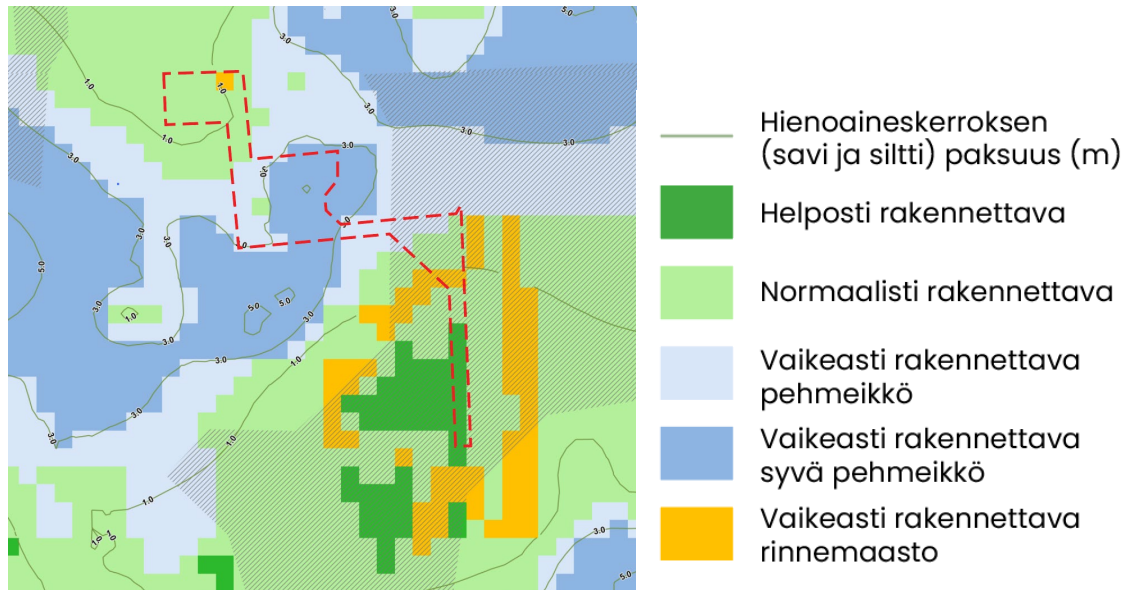
Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Nykytilassa valtaosa kaava-alueesta on päällystetty joko laatoituksella tai asfaltilla. Poikkeuksena ovat Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue ja Liesitorin istutetut alueet. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä ja topografia

Alue on maalajiltaan enimmäkseen täytemaata, mutta Paalukylänpolun kohdalla on kalliota. Alueen topografia on vaihtelevaa: korot vaihtelevat +27,9 ja + 34,4 metrin välillä.

Alla rakennettavuuskartta – Vantaan karttapalvelu

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäki on Vantaan kaupunginosista väestöltään suurin ja tiheimmin asuttu. Vuoden 2024 lopussa asukasluku oli 18 393. Myyrmäen väestöstä enemmistö (noin 77 %) on työikäisiä aikuisia, vajaa viidennes on yli 64-vuotiaita, lapsia ja nuoria on keskimääräistä vähemmän (yli 5 %), mutta huomiotavaa on, että lapsista ja nuorista 39 % on vieraskielisiä. Myyrmäen väestöstä noin 40 % asutokunnista on lapsiperheitä ja noin 48 % asuu yksin.

Sosiaalinen ympäristö

Myyrmäen kaupunginosan väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluvat mm. korkea ikä ja yksin eläminen. Metropolian kampuksen laajennuttua alueen väestön ikärakenteen odotetaan nuorentuvan. Myyrmäessä toimii lukuisia yhdistyksiä ja harrasteryhmiä, muun muassa Myyrmäkiliike. Se on toiminut aktiivisesti esimerkiksi kaupunkisuunnitteluun ja erilaisiin kaupunkikulttuuriin liittyvissä hankkeissa ja toiminnallaan vahvistanut yhteisöllisyyttä. Erityisteemoina Myyrmäessä on esihistoria ja katutaide.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen kaupunginosassa oli vuonna 2023 noin 5 660 työpaikkaa. Suurin osa työpaikoista on kaupan tai teollisuuden toimialalla. Läntisen Vantaan aluekeskuksena Myyrmäestä löytyy runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita. Kulttuuri- ja monitoimikeskus Myyrmäkitalossa on kirjasto, yhteispalvelupiste, elokuvateatteri, Vantaan taidemuseo sekä kuvataidekoulun ja aikuisopiston tiloja. Myyrmäen urheilupuistossa sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös Länsi-Vantaan koulutuspalveluiden keskus. Myyrmäessä sijaitseva Metropolia on laajentunut 3500 opiskelijan kampusalueeksi.

Myyrmännin ja Isomyyrin kauppakeskukset muodostavat alueen kaupallisen ytimen. Huomioitavaa kuitenkin on, että alueella on useita tyhjiä liike- ja toimitiloja sekä kaksi vajaalla käyttöasteella olevaa ostoskeskusrakennusta: Myyrinpuhos ja Isomyyri. Myyrmäni sen sijaan on myynnillä mitattuna pääkaupunkiseudun kolmanneksi vilkain ostoskeskus. Myyrmännin vieressä on myös yksi pääkaupunkiseudun vilkkaimmista kauppatoreista, Paalutori.

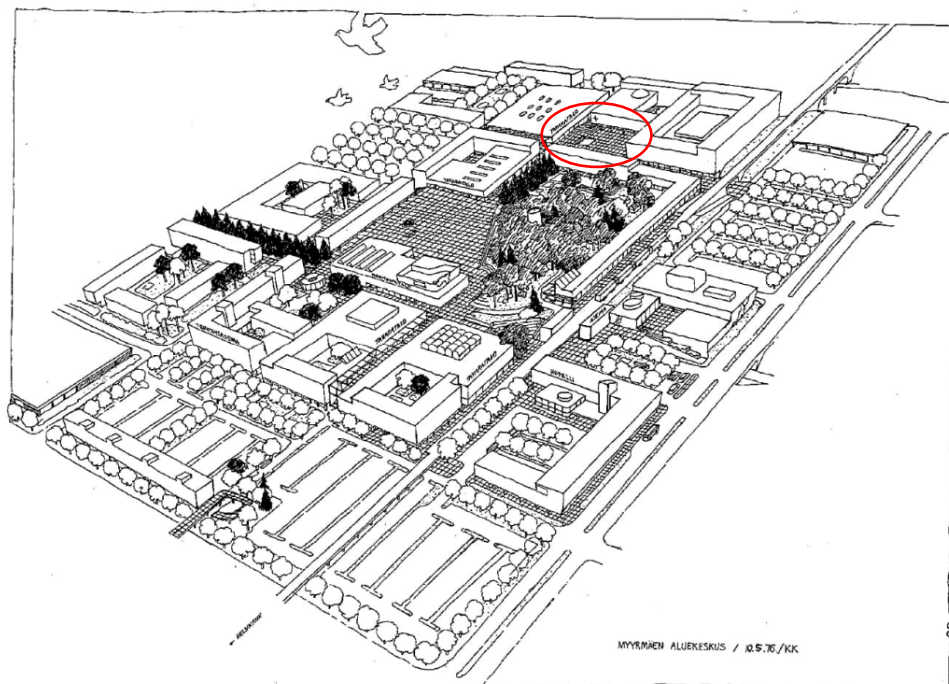
Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Myyrmäkeä on rakennettu kaikkina vuosikymmeninä 1960-luvulta alkaen. Se on osa Haaga-Vantaaksi kutsuttua nauhakaupunkirakennetta. Sen runkona on rautatie, joka valmistui 1975.

Myyrämäki edustaa kaupunkikuvaltaan 1960- ja 70-luvun vaihteen kompaktikaupungin suunnitteluperiaatteita, mikä näkyy sen tiiviiseen ruutukaavaan perustuvassa kaupunkirakenteessa. Myyrmäkeä suunniteltiin alkujaan Etelä-Vantaan aluekeskukseksi, josta löytyy palvelut, koulukampus ja alueita harrasteille. Keskustan alue on noin kaksi kilometriä pitkä, 800 metriä leveä, ja sen halki kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti jalankulun ja pyöräilyn pääreitti: Myyrmäenraitti. Raitin äärelle on sijoitettu kaikki suuremmat yleiset palvelutilat sekä tori- ja aukiotiloja. Se yhdistää Myyrmäen ydinkeskustan aina Paalutorilta Louhelan juna-asemalle asti. Tätä pääakselia vastaan kohtisuorassa on noin puolen kilometrin pituisia bulevardin tyyppisiä kokoojakatuja, jotka johtavat asuin-kortteleille.

Kompaktikaupunki-ideologia ja autokaupunki-ihanne näkyvät Myyrmäessä siten, että jalankulku ja ajoneuvoliikenne on pyritty erottamaan omille tasoilleen. Alueella on tästä syystä poikkeuksellisen paljon eritasoristeyksiä. Ajoneuvoliikenne johdetaan keskusta-alueelle sen reunoilta, ja pysäköinti on sijoitettu keskusta-alueen laiduille, mikä on mahdollistanut laajan, autoliikenteeltä rauhoitetun jalankulkualueen keskustassa. Ratkaisun haittapuolena on kuitenkin, että huolto- ja pelastusajo tapahtuvat nykytilanteessa jalankulun ja pyöräliikenteen reittien sekä torien ja aukoiden kautta rakennuksille.

Myyrmäen keskustan rakentamistapa on suhteellisen tehokas. Alkuperäisen vuonna 1968 laaditun kaavarungon mukaan tiivis ja korkea, 8–12 kerroksisten rakennusten nauha olisi jatkunut Uomatietä Myyrmäen eteläreunaan asti. Korkean rakentamisen tavoitteena oli muodostaa kaupunkirakenteellinen keskiaihe, jossa vaihtelevat julkisivu- ja kerroskorkeusrytmit. Asumisen ohella alueelle suunniteltiin maantasoon ja erillisiin rakennuksiin palvelu-, liike- ja työtiloja. Tästä kaavarungosta poikettiin kuitenkin 1970-luvun alussa laaditussa Myyrmäen aluekeskuksen asemakaavassa (kuva alla). Rakennuskortteleilla tavoiteltiin umpikortteleita, jotta muodostuisi selvästi rajattuja jalankulku-, puisto- ja toritiloja. Keskustan rakentamisen yleisilmettä pyrittiin keventämään muun *muassa* arkadien avulla.

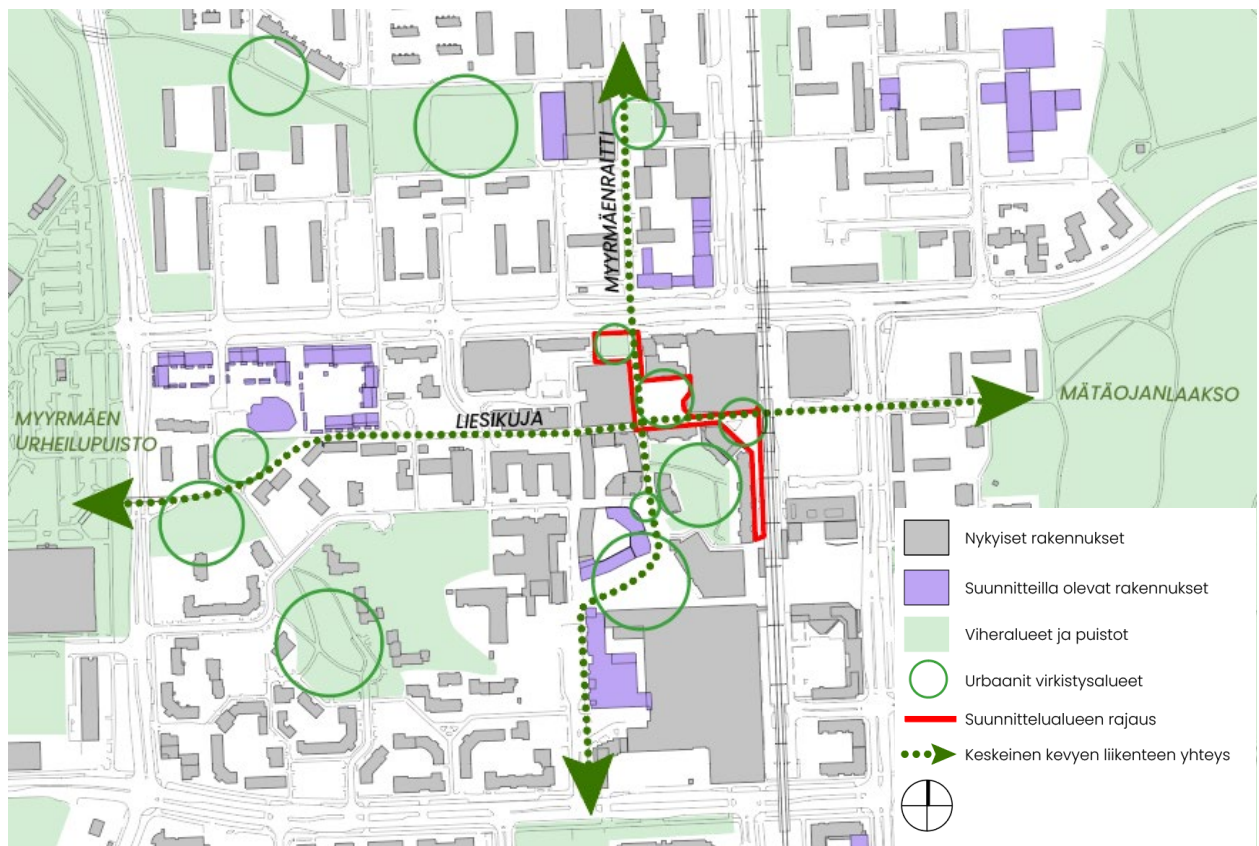
Myyrmäen aluekeskuksen asemakaavaehdotuksen viistoillustraatio vuodelta 1976. Kuvaan on merkitty Liesitorin paikka punaisella ympyrällä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Myyrmäen keskustan alueella on ollut asutusta jo vanhemmalta kivilaudelta alkaen eli jo noin 8500 vuotta sitten. Myyrmäen rakentamista edelsi alueella tehty laaja, monivuotinen muinaisjäännösten inventointi ja kaivaus, jonka tuloksena on löydetty erittäin runsaasti kivi-, pronssi- ja rautakauden jäämistöä. Myyrmäen Jönsas on yksi Suomen runsaslöytöisimmistä ja tunnetuimmista arkeologisista kaivausalueista ja laajimmista esihistoriallisista asuinpaikoista. Tärkeitä löytöjä ovat mm kivilauden aikaiset kivilirveet ja taltat, nuorakeraamisen ajan saviastioiden palat, kymmenet pyöreät, kivetyn tulisijat sekä Suomen laajin tunnettu kivilautinen hauta-alue, johon kuuluu 23 puna-multahautaa. Kaivauksia alueella on tehty vuosina 1962–1991. Kaava-alueella ei ole enää jäljellä tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä rakennusperintökohteita.

Virkistys

Myyrmäen keskustaa ympäröivät laajat ja monipuoliset viheralueet: Myyrmäen viherkehä koostuu Mätäoan laaksosta ja Vaskivuoresta, Raappavuorista ja Myyrmäen urheilupuistosta sekä niitä yhdistävistä Jokuomanpuiston ja Viherpuiston viheralueista, jotka ovat Myyrmäen ja Martinlaakson välissä. Suunnittelualan halki kulkevat Myyrmäenraitti ja Liesikuja yhdistävät tulevan Tuura- ja Liesipuiston, sekä Liesiaukion osaksi keskustan urbaanien virkistysalueiden sarjaa (kuva alla).

Kaaviokartta virkistysalueista ja niiden välisistä yhteyksistä. Suunnittelualan puisto- ja aukioalueet yhdistyvät Myyrmäenraitin ja Liesikujan kevyen liikenteen reittien kautta osaksi urbaanien virkistysalueiden sarjaa.

Liikenne

Autoliikenne

Vaskivuorentiellä kulkee 7910 ajoneuvoa/vrk, Jönsaksentiellä 10300 ajoneuvoa/vrk ja Rajatorpan-
tiellä 10523 ajoneuvoa/vrk. Liikennemäärien ennustetaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä noin
10 %.

Myyrmäen ydinkeskusta-alueen pysäköinti palvelee pääosin asiointia sekä pienemmässä määrin
julkisia palveluja, työssäkäyntiä, liityntäpysäköintiä ja asumista. Keskusta-alueella on kolme pysä-
köintilaitosta sekä laaja Liesikujan maapaikoitusalue, yhteensä noin 2 434 autopaikkaa. Koko alu-
een pysäköinnin kuormitusaste on korkeimmillaan arkena keskipäivällä noin 50 %. Lauantaina
koko alueen kuormitusaste on korkeimmillaan 39 %. Tämä tarkoittaa, että alueella on aina vapaita
autopaikkoja.

Julkinen liikenne

Myyrmäessä on, seudullisena keskustana, erinomaiset joukkoliikenneyhteydet ja saavutettavuus.

Pyöräily ja kävely

Myyrmäen keskustassa on hyvät pyöräily-yhteydet ja asemalla on liityntäpysäköintipaikkoja.
Suunnittelualueella, Myyrmäenraitin varrella, on pyörätelineitä.

Kulku Paalukylänpolkua pitkin Liesikujan suunnalta asemalle on nykyisellään jyrkkä ja siten esteel-
linen.

Tekninen huolto

Alueella on vesijohto, jätevesiviemäri ja hulevesiviemäri.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Myyrmäenraitilla, tulevan Tuurapuiston poh-
joisosassa, Liesitorin halki, sekä Liesikujalla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia keskijännitemaakaapeleita kulkee Liesikujalla ja tulevan Tuurapuiston
pohjoisosassa. Pienjännitemaakaapeleita sijaitsee tulevan Tuurapuiston alueella, Liesikujalla ja
Liesitorin keskiosassa.

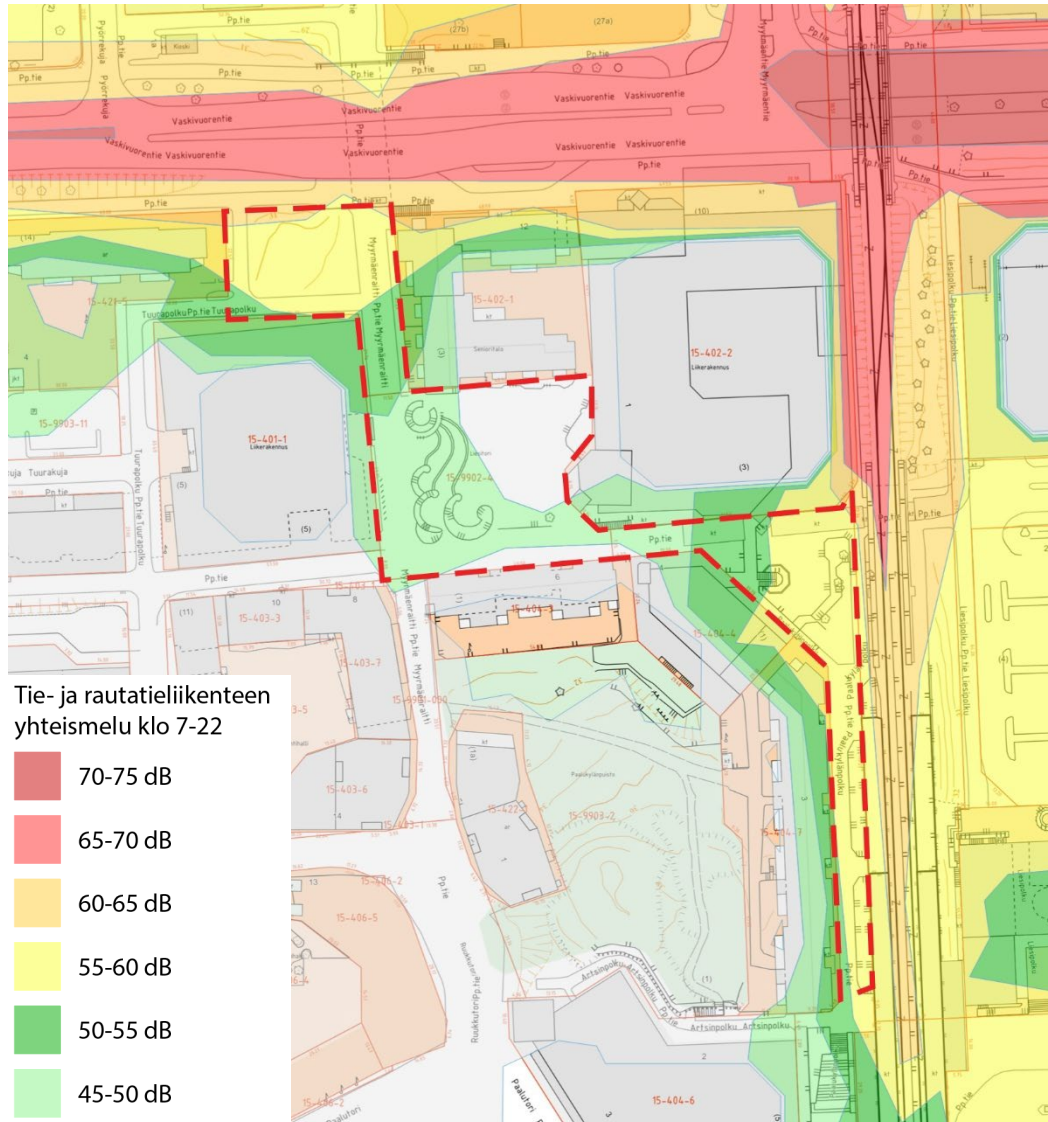
Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Alue sijaitsee Lentomeluvyöhykkeellä L3 (Lden 50–55 dB), mikä ei estä asuntorakentamista, mutta tuottaa äänieristävyyksivaatimuksen asunnoille 32 dB sekä liike- ja toimistotiloille 28 dB.

Liikennemelu

Suunnittelualuetta reunustavat Vaskivuorentie ja rautatie aiheuttavat melua päivällä (klo 7–22) alla olevan kartan mukaisesti. Suunnittelualue on merkitty punaisella katkoviivalla.

2.1.4 Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa katu-, tori-, aukio- ja viheralueet.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

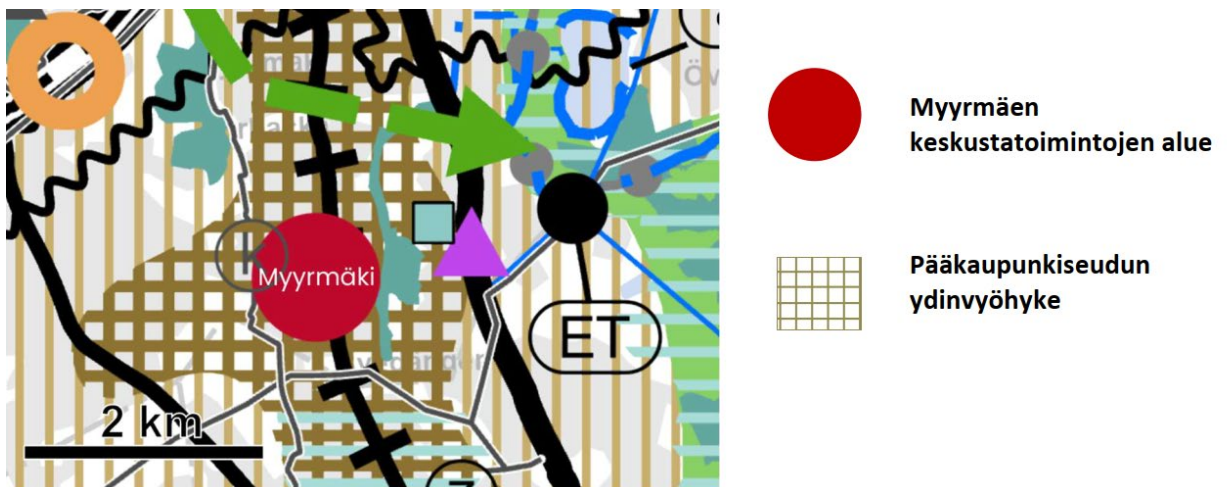
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukko liikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä.

Maakuntakaava

Ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Asemakaava-alue on vaihemaakuntakaavassa Myyrmäen keskustatoimintojen aluetta, pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruuturasteri).

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2060. Asemakaavamuutosalue kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen ja Myyrmäen kaupunki uudistusalueeseen.

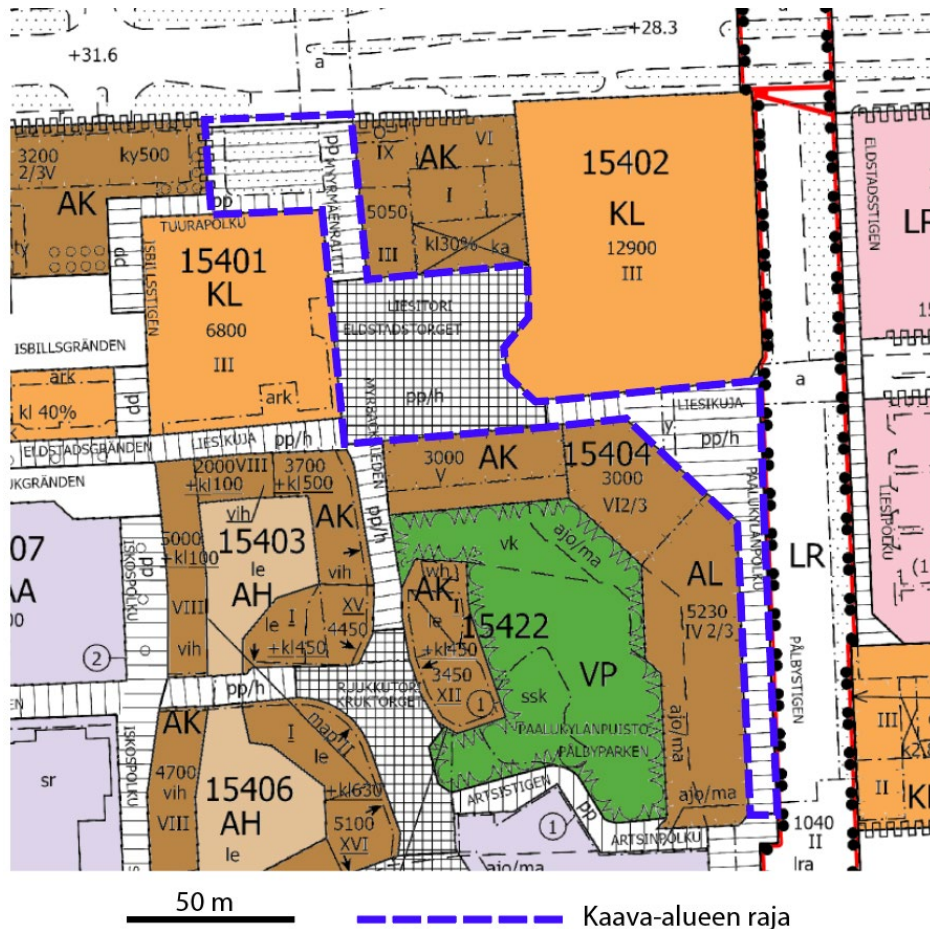
Yleiskaava

- C** Kaupunkikeskustanalue
kehitetään monipuolisena,
toiminnoiltaan sekoittuneena
kaupunkiympäristönä.
- Kestävän kasvun vyöhyke
maankäyttöä tehostava
rakentaminen ohjataan
ensisijaisesti asemanseuduille
- Ohjeellinen ulkoilureitti
- VL** Lähivirkistysalue
- LR** Raskaan raideliikenteen alue
- AC** Kaupunkikeskustan asuinalue
- Joukkoliikenteen runkoyleys
voidaan toteuttaa raitiotienä

Vantaan yleiskaavassa alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi C ja koko Myyrmäen asemanseutu on osoitettu kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Voimassa olevassa asemakaavassa (nro. 002251, 13.6.2016) Liesitorin alue on katuaukiota/toria ja tulevan Tuurapuiston alue katualuetta ja istutettava alueen osa. Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukion alue on jalankululle ja pyöräilylle varattua katualuetta, jolla huoltoajo on sallittu.

Viherrakenne

Vantaan viherrakenteen kehityskuva (VIVA, 2024) ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. VIVA:n avulla hallitaan viheralueverkoston ja viherrakenteen kokonaisuuden kehitystä ja haetaan hyviä ratkaisuja tulevaisuuteen. VIVA:ssa on esitetty Myyrmäen alueelle kehitysehdotuksia, joista tämän suunnittelutyön kannalta oleellisin on: *”Viheralueisiin, kaupunkivihreään tai virkistysyhteyksiin liittyen Myyrmäen keskustan aukioita, raitteja ja katuym-päristöjä kehitetään vehreämmäksi ja hulevesiä viivyttäväksi.”*

Viherrakenteen kehityskuvassa on kuvailtu, että Myyrmäessä on useita korttelipuistoja (mm. Paa-lukylänpuisto, Kivikaudenpuisto ja Huddingenpuisto), jotka ovat osittain toiminnallisia keskusta-puistoja ja osittain puistometsää eli luontoaltistuspuistoa. Korttelipuisto ja luontoaltistuspuisto määritellään samassa yhteydessä:

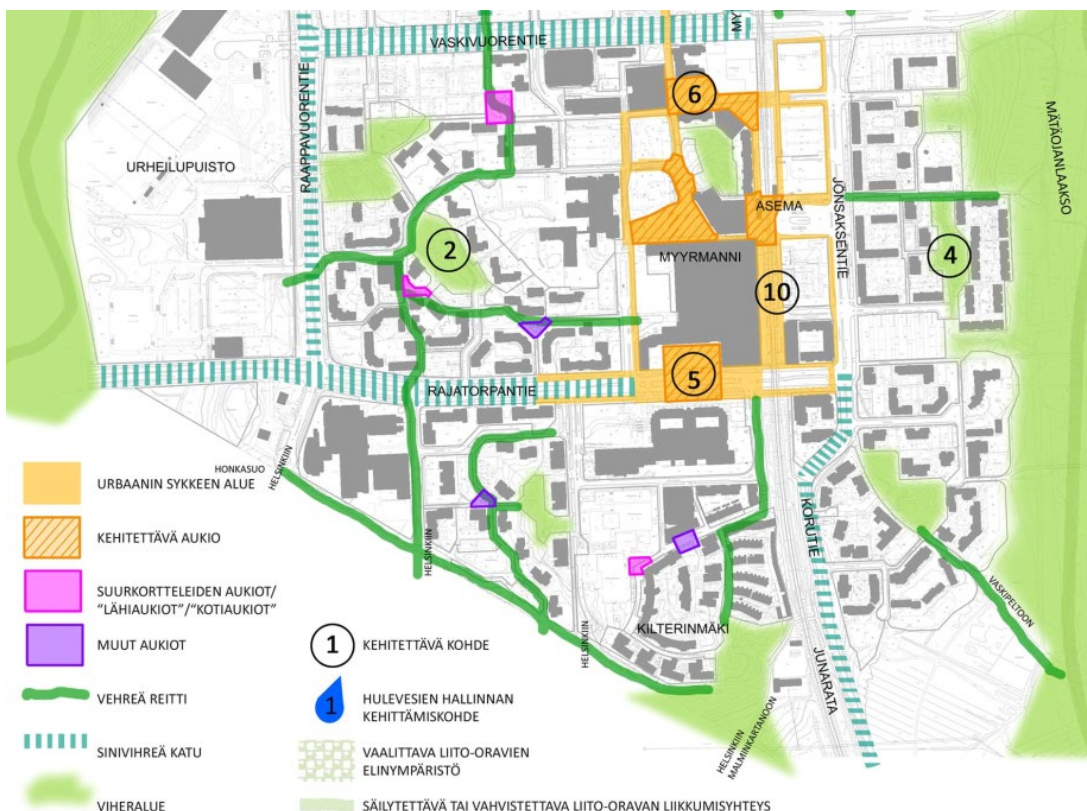
Korttelipuistot ovat keskustassa sijaitsevia 0,5–6 hehtaarin laajuisia virkistysalueita. Korttelipuistot voivat olla joko rakennettuja puistoja tai luontoaltistuspuistoja. Usein yksittäisen puiston sisällä on molempia.

Luontoaltistuspuisto on luonnonmukainen viheralue, jolla kulutusta ohjataan reiteillä ja rakenteilla, ja mahdollistetaan kosketus luontoon. Luontoaltistuspuisto voi olla esim. metsää, puoluontoa tai niittyä.

Myyrmäen kaavarunko 2019

Alueella on voimassa kaavarunko, jossa Liesitori (oheisessa kartassa numero 6.) on merkitty kehitettäväksi aukioksi, josta tehdään vehreä, viihtyisä ja toiminnallinen. Lisäksi kaavarungossa Vaskivuorentie on esitetty ”sinivihreänä” katuna, jolla hulevedet ohjataan viherkaistoille toteutettaviin biosuodatuspainanteisiin. Toteutus tehdään katujen peruskorjausten yhteydessä.

Liesitori sekä Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyskes aukio on merkitty kaavarungossa osaksi keskustan urbaanin sykkeen aluetta, jossa ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin leventyen välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Julkisen ulkotilan toimintojen suunnittelussa huomioidaan ympärivuotinen käyttö ja eri ikä- ja väestöryhmät. Kaavarungossa todetaan myös, että Isomyyrin paikalle suunniteltavan rakennuksen katutaso liikke- ja palvelutilat avautuvat Liesitorille ja korttelin kivijalkakerroksen toimintojen tulee olla mahdollista levittäytyä Liesitorille esimerkiksi katukahvila- tai toritilana.

*Ote Myyrmäen
kaupunginosan kaa-
varunon (2019)
viheralueiden ja
aukioiden kehittämis-
ideoihin liittyvästä
kartasta.*

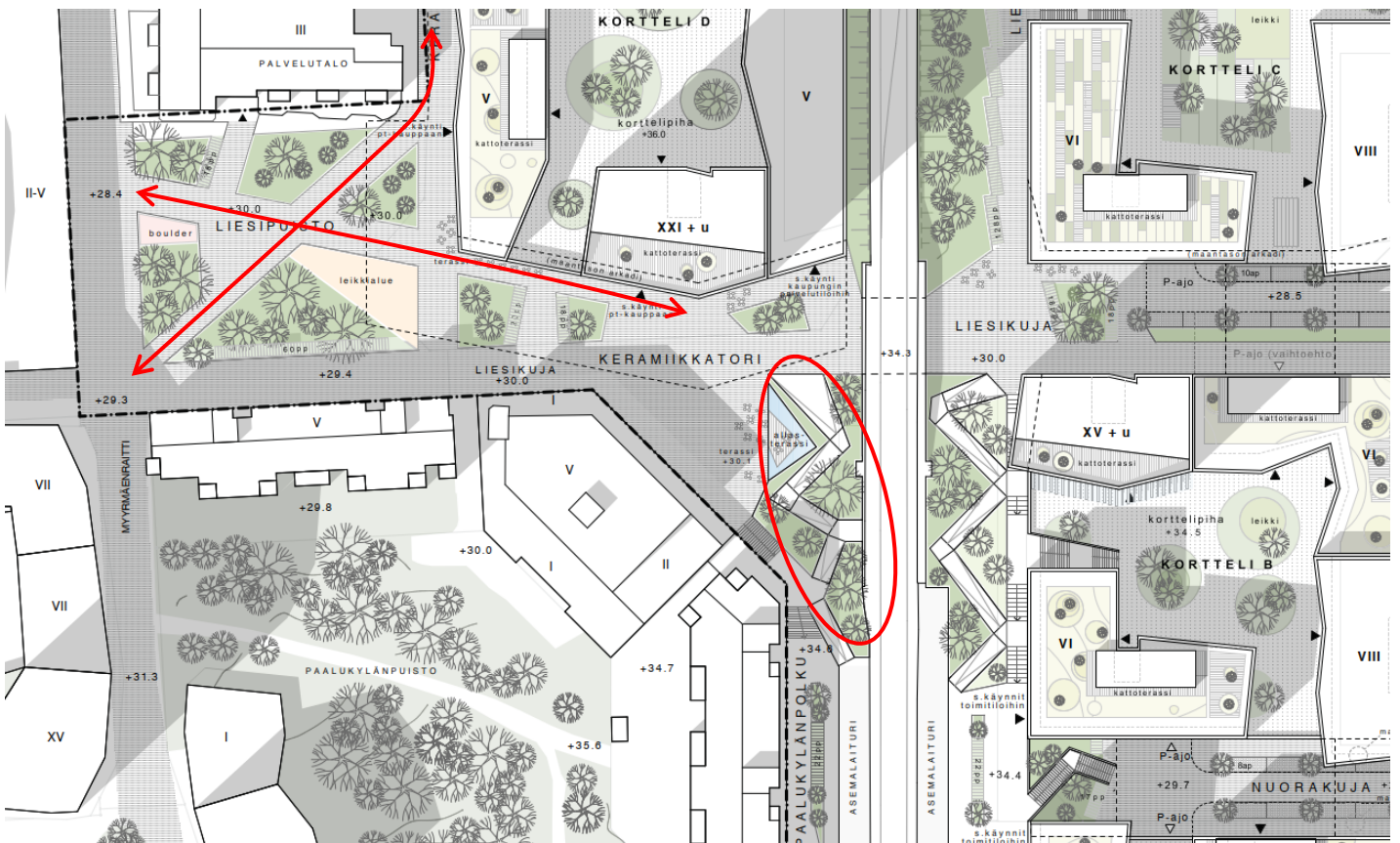
Aikaisemmat suunnitelmat – Myyr York Down Town 2021

Myyrmäen asemakortteleista järjestettiin vuonna 2019 suunnittelukilpailu ja B&M arkkitehtien (nykyisin ONE Architects) voittajaehdotuksen ”Muree Myrksi” pohjalta laadittiin vuonna 2022 kaavaluonnoksen viitesuunnitelma Myyr York Down Town (002400). Osana viitesuunnitelmaa LOCI maisema-arkkitehdit laativat julkisen ulkotilan yleissuunnitelman (JUYS). Viitesuunnitelma ja JUYS toimivat suunnittelutyön lähtökohtana.

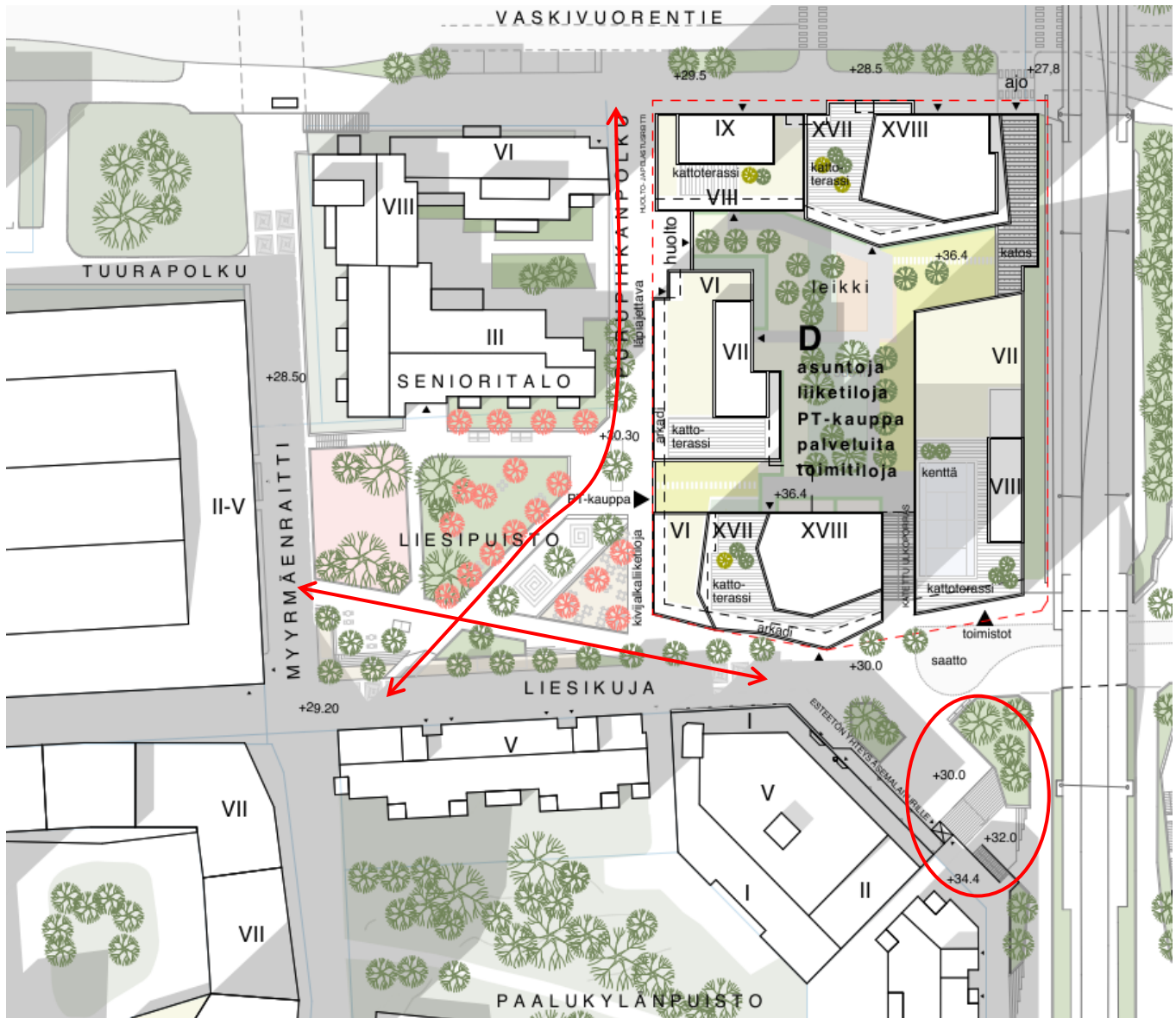
Esteetöntä kulkuyhteyttä Liesikujalta asemalaiturille on tutkittu sekä kilpailuehdotuksessa, viite-suunnitelmassa, että JUYS-työssä. Kilpailutyössä ratkaisuna on esitetty luiska, joka on loivempi kuin nykyinen kulkureitti asemalle. Korkoeron vaatima luiska on kuitenkin hyvin pitkä ja koostuu yhteensä viidestä lyhyemmästä luiskasta ja neljästä välitasanteesta. Tämä ratkaisu vaatii siten paljon tilaa (ks. oheinen ote kilpailuehdotuksesta).

Viitesuunnitelmassa ja JUYS:ssa ratkaisuna on hissi (ks. oheinen ote viitesuunnitelmasta). Hissin viereen on esitetty leveitä portaita, mitä tulee jatkosuunnittelussa harkita, sillä ne voivat lisätä häiriökäyttäytymisen paikkoja, talvikunnossapidon tarvetta ja niiden tieltä joudutaan purkamaan nykyisiä laadukkaita graniittikivimuureja.

Aikaisemmissa suunnitelmissa on esitetty diagonaaliset kulkuyhteydet Liesipuiston poikki (merkitty oheisiin kuviin nuolilla), sekä uusi katu senioritalon ja viereisen korttelin välille.

Ote asemakorttelien suunnittelukilpailun (2019) voittajaehdotuksesta "Muree Myrtsi", jossa on tutkittu esteettömän kulkurampin vaatima tila Liesikujalta asemalaiturille (punainen ympyrä). Suunnitelmassa on myös ehdotettu liesipuiston lävitse diagonaalisia kulkuyhteyksiä ja lisätty nykyisen Isomyyrin (KL korttelialue) ja Senioritalon (AK korttelialue) välille uusi katu (punaiset nuolet).

Ote Myyr York Down Town -viitesuunnitelmasta (2022), jossa esteetön yhteys asemalaiturille on ratkaistu hissillä (punainen ympyrä) ja kilpailuvaiheen ehdotuksen diagonaaliset yhteydet ovat säilyneet osana suunnitelmaa (punaiset nuolet).

LOCI maisema-arkkitehdit ovat esittäneet muun muassa alla olevia ideoita Liesipuistolle:

”Keskellä puistoa avautuu avoin nurmialue, joka mahdollistaa auringonoton, pelailut ja oleskelut. Puiston länsi- ja etelälaitaa piristävät laajat dynaamiset istutukset, jotka kukkivat pitkin kesää.

Puiston pohjoisreunalla sijaitsevan senioritalon edustalla olevaa viheraluetta kasvatetaan, ja sen eteen luodaan oleskelualue, joka mahdollistaa myös senioriliikuntavälineiden sijoittamisen puistoon.

Oleskelualue tarjoaa mahdollisuuden istuskella ja tarkkailla viheralueella ja sen viereisessä taideteoksessa kiipeileviä lapsia ja nuoria.”

– Ote MYDT-hankkeen julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmasta.

Alla on LOCI maisema-arkkitehtien visioita mahdollisesta tulevasta Liesipuistosta.

1. Näkymä Myyrmäen raitin suunnalta.

2. Näkymä puistosta kohti junarataa Liesikujan suuntaisesti katsottuna.

3. Näkymä Liesipuistosta nykyisen Isomyyrin suunnasta katsottuna.

Liesipuistosta on järjestetty asukaskysely keväällä 2021 osana Myyr York Down Town kaavahan-
ketta. Kyselyllä haettiin ajatuksia liesipuiston tulevasta luonteesta ympäröivien korttelien uudistu-
essa. Kysely oli karttapohjainen ja vastauksia tuli 71 kappaletta.

Karttamerkinnöissä (yhteensä 248 kpl) toivottiin Liesipuistoon:

- Kukkivia puita (149 merkintää)
- Kukkaistutuksia (99)
- Oleskelusaarekkeita (53)
- Terasseja puistoon/katuun rajautuen (47)
- Reittejä ja oleskelua eri tasoissa (40)
- Julkista taidetta (38)
- Monitoimialuetta (30)
- Liikuntaa ja oleskelua (27)
- Pienimuotoisia terasseja (25)
- Kaupunkipelejä (22)
- Avoimia katoksia ja pergolaa (21)
- Aktiivinen pyöräilykeskus (12)

Kyselyn avointen vastausten tulosten keskeiset teemat olivat:

Viherympäristö:

- Runsaasti puita ja kukkivia kasveja – vehreä, luonnonläheinen ilme
- Vuodenaikojen ja kukinta-aikojen vaihtelun huomioiminen
- Avoimet näkymät ja valoisuus tärkeitä
- Oleskelunurmikko ja vesiaihe toivottuja elementtejä

Turvallisuus ja viihtyisyys:

- Huoli alueen muuttumisesta häiriökäytön paikaksi
- Sosiaalinen kontrolli ja hyvä näkyvyys keskeisiä
- Pienet, rauhalliset istuskelupaikat toivottuja
- Riittävästi roskiksia ja huolellinen kunnossapito

Toiminnot ja palvelut:

- Pieni esiintymislava tai puhujapaikka tapahtumille
- Tilaa nuorten itseilmaisulle
- Kioski / jäätelökioski elävöittämässä aluetta
- Kevyen liikunnan mahdollisuuksia (jooga, jumppa, roikkumatanko)
- Toiminnallisuutta myös talvikaudelle (lumitilat, talvitoiminnot)

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavahanke on alkanut Vantaan kaupungin, Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen, joka edustaa kaupunkia maanomistajana, aloitteesta. Kaavamuutoshakemus on saapunut kaupungille 30.9.2025. Kaavamuutos 002651 tuli vireille 19.11.2025.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia olivat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattoi huomattavasti vaikuttaa ja ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattoi koskea.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (AKL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin 19.11.2025 ja kaavatyöstä järjestettiin sekä kaavakävely 8.12.2025, että virtuaalinen asukastilaisuus 9.12.2025 (MRL 62§). Mielenpitoja kirjattiin kuusi kappaletta (liitteenä). Mielenpitoja kaksi oli viranomaisilta ja ne koskivat kunnallistekniikkaa ja sen huomiointia suunnittelussa, kolme oli yksityisiltä henkilöiltä ja yksi viereisen senioritalon osakeyhtiön (As Oy Vaskivuorentie 12 Senioritalo) hallitukselta.

Mielenpiteisiin vastaa kaupunkiympäristölautakunta. Mielenpiteet ja vastineet ovat esityslistan ja pöytäkirjan liitteenä vuorovaikutusraportissa:

paatokset.vantaa.fi → esityslistat/päätökset → kaupunkiympäristölautakunta → 14.4.2026

Mielenpiteissä oltiin huolissaan Liesitorin nykyisestä turvallisuustilanteesta ja sen parantamisesta, esteettömistä kulkureiteistä sekä talvikunnossapidosta, saattoliikenteen järjestämisestä ja mahdollisten uusien toimintojen aiheuttamasta melusta. Tuurapuiston osalta toivottiin nykyisten puiden säästämistä ja eri vuodenaikoina toimivan kasvillisuuden lisäämistä. Kaavakävelyllä käydyissä keskusteluissa tuli esille, että kävelysillan ja portaiden purkaminen (Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukio) on heikentänyt merkittävästi Liesikuja 4:n toisen kerroksen liiketilojen saavutettavuutta. Mielenpiteet ja niiden vastineet ovat kokonaisuudessaan liitteenä.

Vantaan kadut ja puistot -palvelualue järjesti kyselyn Myyrmäen suuralueen ikäystävällisen puiston sijainnista, suunnittelusta ja toteutettavista elementeistä ajalla: 19.11.-19.12.2025 ja 12.1.-31.1.2026. Kyselyyn vastasi 123 henkilöä. Tulosten perusteella ikäystävällisen puiston sijainniksi valittiin Liesipuisto Aitapuiston sijaan. Puistoon toivottiin penkkien lisäksi kukkivia kasveja, isoja puita, talvikunnossapidettyjä ja esteettömiä kulkureittejä, voimaharjoittelu- ja tasapainoharjoittelulaitteita, sekä rauhallisia oleskelupaikkoja, piknikpöytää/ruokailupaikkoja ja mahdollisuutta pihapeleihin. Avoimissa vastauksissa toivottiin lisäksi puistoon keinua, johon pääsee rollaattorilla tai pyörätuolilla, tanssilattiaa ja mahdollisuutta viettää aikaa lastenlasten kanssa. Tulokset on luettavissa kokonaisuudessaan kaavan nettisivuilta löytyvästä linkistä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen. Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen.

Tämä kohta lisätään nähtävilläolon jälkeen.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Tämä kohta lisätään nähtävilläolon jälkeen.

Kaavan aineisto ja käsittelyvaihe on nähtävillä kaavan nettisivuilla:

<https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/liesipuistoa-ja-tuurapuistoa-kehitetään-toiminnalliseksi-puistoiksi-myyrmaessa>

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Kaavan OAS:n laatimisen aikana oli voimassa vielä Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia ja vuosien 2026–2029 kaupunkistrategia julkaistiin kaavatyön aikana.

Vantaan valtuustokauden 2026–2029 strategia (Kv 26.1.2026):

Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian visiona on hyvän elämän Vantaa, tasapainoisen kasvun Vantaa sekä vetovoimainen Vantaa. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuin-, opiskelu- ja työpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Tätä kaavatyötä koskevat tavoitteet strategiasta:

Hyvän elämän Vantaa

1. Parannamme yhteisöllisyyttä.

Liesitorista kehitetään Liesipuisto, ikäystävällinen puisto, joka muuttaa nykyisen kivisen ja vähällä käytöllä olevan aukion toiminnalliseksi kaupunkipuistoksi. Puiston toiminnot suunnitellaan siten, että ne mahdollistavat eri sukupolvien yhteisen ajanvieton ja kohtaamiset, sekä eri kuntoisten käyttäjien liikkumisen.

2. Parannamme vantaalaisten turvallisuutta.

Liesitorilla on nykyisin päihteisiin liittyvää häiriökäyttäytymistä, joten alueen turvallisuuden tunnetta parannetaan ja turvallisuus otetaan erityisesti huomioon Liesi- ja Tuurapuistojen suunnittelussa. Suunnittelun keinoja tähän ovat muun muassa alueen viihtyisyyden parantaminen, valaistussuunnittelu ja toiminnallisuuden lisääminen.

4. Parannamme kaupunkikeskusten elinvoimaa.

Kaava-alue on osa Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman (015200) laajempaa suunnittelualuetta, missä kehitetään koko kaupunkikeskustan aluetta kokonaisuutena. Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeä urbaani virkistysalue kaupunkikeskustassa, minkä kehittäminen tukee koko alueen elinvoimaisuutta. Uudet puistot parantavat keskustan aktiivisuutta muun ohella mahdollistamalla kioskimuotoista pienyrittäjyyttä ja liikuntamahdollisuuksia lisäämällä.

5. Parannamme Vantaan viihtyisyyttä.

Uudet Liesi- ja Tuurapuisto parantavat Myyrmäen viihtyisyyttä vahvistamalla keskustan viherrakennetta sekä lisäämällä toiminnallisia oleskelun, liikkumisen ja kohtaamisen paikkoja. Puistojen suunnittelussa huomioidaan kaikki eri käyttäjäryhmät, mutta ikäystävällisen puiston suunnittelussa huomioidaan erityisesti iäkkäiden toiveet, mistä järjestettiin asukaskyselyt joulukuussa 2025 ja tammikuussa 2026.

Vetovoimainen Vantaa

9. Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.

Liesi- ja Tuurapuistossa vahvistetaan Myyrmäen keskustan viherrakennetta lisäämällä alueelle monipuolista kasvillisuutta, kuten puita, istutuksia ja eri vuodenaikoina kukkivia kasveja. Lisäksi lisätään vettä läpäiseviä pintoja esimerkiksi sadepuutarhoja tai nurmikiveä huomioiden esteettömyys ja talvikunnossapito. Puistoista suunnitellaan urbaaneja kaupunkipuistoja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia virkistymiseen keskeisellä sijainnilla hyvien joukkoliikenneyhteyksien sekä senioritalon ja palveluasumisen läheisyydessä. Tuurapuistoa kehitetään mikrometsäksi, joka vahvistaa kaupunkiluontoa Myyrmäessä.

MAL-tavoitteet:

- Ei kaavaa koskevia tavoitteita MAL-sopimuksissa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Ei kaavaa koskevia linjauksia.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 (Kv 15.12.2025):

Vantaan arkkitehtuuriohjelma linjaa suunnittelemaan ja toteuttamaan kaupunkia, jossa korostuu paikalliset tilat ja pitkäikäiset talot. Tämän asemakaavan kannalta keskeisiä tavoitteita ovat:

- Edistetään kollektiivisten tarinoiden kaupunkia eli vahvistetaan alueellisia erityispiirteitä.
- Huomioidaan kaupunkiympäristössä käytön jäljet eli korostetaan kerroksellista kaupunkia.
- Tuetaan kävelijän vauhdilla koettavaa kaupunkia eli luodaan liikenteeltään hidastettuja paikkoja.
- Suunnitellaan kortteleita, jotka tuovat "silmiä kaduille" – eli mahdollistavat kohtaamisia, luonnollista valvontaa ihmisten läsnäolon kautta sekä moninaista toimintaa, joka synnyttää liikettä ja näkyy kadulle.
- Edistetään ihmisen mittakaavaista kaupunkia eli luodaan visuaalista ja toiminnallista vaihtelua.
- Suunnitellaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta.
- Huomioidaan villiintyvä kaupunkiluonto eli luodaan kaupunkiympäristössä edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestäväälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajana on Vantaan kaupunki, jonka tavoitteet on esitetty luvussa 3.3.1.

Osallisten palautteista tulleet tavoitteet

Osallisten palautteiden pohjalta ei ole lisättäviä tavoitteita edellä mainittujen ohelle.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

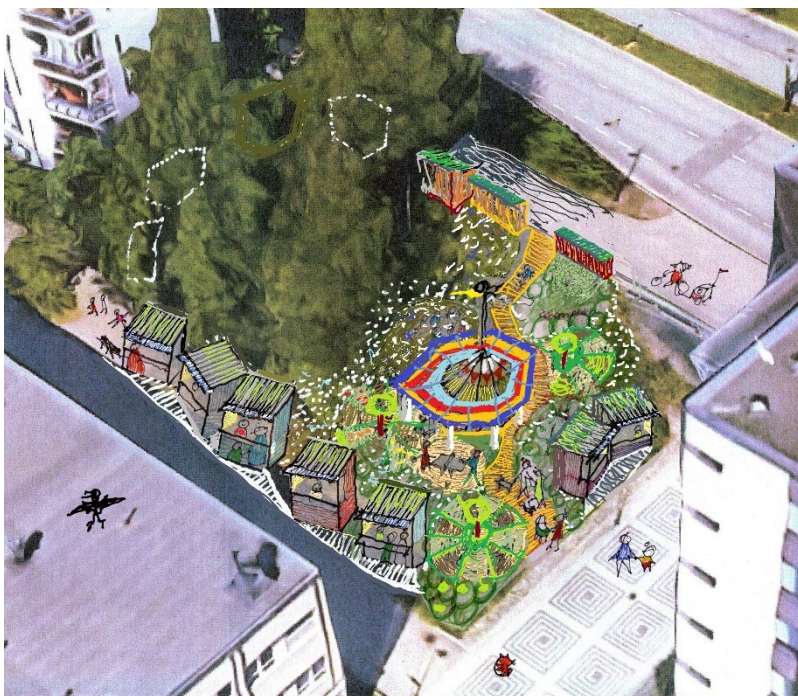
Liesipuistosta ja Tuurapuistosta laadittiin idealuonnoksia kaavatyön aikana. Varsinainen puiston suunnittelu toteutetaan Vantaan kadut ja puistot palvelualueen viheraluesuunnittelussa kaavan ollessa lainvoimainen.

Luonnosvaihtoehto A.

Luonnos Liesipuistosta. Graniittimuurit on säilytetty ja niitä on integroitu osaksi uusia kioski, kasvihuone ja katosrakenteita. Toiminnoiksi on ideoitu:

- kasvihuone
- salaattikahvila
- näyttämö
- pelejä (shakki, petankki, mölkky)
- leikki- ja liikuntavälineitä
- suihkulähde

Luonnos Tuurapuistosta. Toiminnoiksi on ideoitu:

- mikrometsä ja luontopolku koivikossa
- leikki- ja liikuntavälineitä
- amfiteatteri
- grillikatos
- kioskeja

Vaihtoehdossa A on elävyyttä ja toimintaa, mutta molemmat puistot voisivat olla vihreämpiä ja puiden latvusten peittävyys suurempi. Tuurapuisto on pieni, joten siihen ei mahdu yhtä paljon toimintoja, kuin on ideoitu. Kioskien paikat sopivat paremmin Myyrmäenraitin varrelle ja Liesipuiston kuin Tuurapuistoon. Grillaus koetaan häiritseväksi tiiviissä kaupungissa, joten tämä ei ole otollisin sijainti toiminnolle. Suihkulähteen toteuttaminen ei ole kannattavaa ylläpidon ja kustannusten näkökulmasta.

Luonnosvaihtoehto B.

Luonnos Liesi- ja Tuurapuistosta.

Liesipuisto:

Liesipuistoon on lisätty kasvualustaa istutusalueina ja sadepuutarhoina, joita on sijoitettu esimerkiksi säilytettävien graniittimuurien väliin. Puita (erityisesti kukkivia puita) ja latvuspeittävyttä on lisätty Liesipuistoon. Senioritalon ja Isomyyrin edustoille on jätetty tilaa pelastus-, huolto- ja saattoajolle. Tulevaisuudessa, jos Isomyyri puretaan ja ajoyhteys voidaan toteuttaa Vaskivuorentien suunnalta, osa alueesta voidaan varata terassiksi, joka tukee kortteliin rakentuvia maantason liiketilojen toimintaa. Luonnoksessa on kuvattu puiston toiminnallisiksi elementeiksi: esteetön pihakeinu, liikuntavälineitä, pihapeli/jumppapaikka ja oleskelu/piknikpöytä.

Poikittaiset kulkuyhteydet on huomioitu ja loivennettu pyörätuolilla kuljettaviksi. Toiminnoiksi ja elementeiksi on ideoitu: oleskelua, saavutettavaa puutarhakeinua, liikuntavälineitä sekä pihapelejä (mölky, shakki, petankki). Petankkikenttä ja nurmilaatta-alue voivat mahdollistaa myös esimerkiksi jumppaamisen tai piknikin. Puistoon on mahdollista sijoittaa kioskia tai muita väliaikaisia tai liikkuvia rakenteita.

Tuurapuisto:

Tuurapuisto on esitetty luonnoksessa mikrometsänä, jonka läpi kulkee polku Vaskivuorentien varren bussipysäkillä. Puita on lisätty ja nurmi on muutettu osittain niityksi ja metsän lähemmäs vasaamaan metsän aluskasvillisuutta.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavakartta merkintöineen, käyttötarkoituusalueineen ja määräyksineen mahdollistaa molemmat luonnosvaihtoehdot A. ja B. Ne toimivatkin jatkosuunnittelun lähtökohtana yhdessä Myyr York Down Town viitesuunnitelman yhteydessä laaditun julkisen ulkotilan yleissuunnitelman kanssa (esitelty luvussa. 2.2.1).

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyiset Liesitorin tori/aukio alue ja Tuurapolun ja Myyrmäenraitin kunnan istutettavan alueen osa puistoalueiksi: Liesipuistoksi ja Tuurapuistoksi. Lisäksi Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen kolmion muotoinen alue, joka on nykyisin varattu jalankululle ja polkupyöräilylle, merkitään aukioksi ja nimitään Liesiaukioksi. Tuurapolun haara nimitään Jäätuuraksi. Liesitorilla sijaitseva arvopuu, tammi, ja Tuurapolun pohjoispuolinen koivikko merkitään säilytettäväksi.

4.1.1 Mitoitus

Uusien viheralueiden laajuus:

Liesipuisto: 1790 m²

Tuurapuisto: 590 m²

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liesipuisto kehittää aluetta toiminnallisemmaksi sekä lisää vehreyttä ja viihtyisyyttä. Tuurapuistoa kehitetään mikrometsänä. Puistot kannustavat viettämään aikaa alueella, mikä lisää luonnollista valvontaa läsnäolon kautta ja elävöittää kaupunkitilaa. Asemakaavamuutos toteuttaa Viherrakenteen kehityskuvan VIVAn mukaisia tavoitteita ja vahvistaa Myyrmäen viheralueverkoston rakennetta.

Puistot toteuttavat ihmisen mittakaavaista kaupunkia tukemalla kävelyä sekä tarjoamalla viihtyisiä oleskelu- ja pysähtymispaikkoja. Puistosuunnittelussa määritellään tarkemmin kasvillisuus, pinnoitteet ja valaistus, jotka tuovat Myyrmäen keskustaan sekä visuaalista että toiminnallista vaihtelua.

Kaava mahdollistaa kioskien, tapahtumakojujen ja muiden vastaavien kevyiden rakennelmien sijoittaminen alueelle, mikä luo edellytyksiä pienyrityksien harjoittamiselle ja väliaikaiselle yritystoiminnalle. Uudet toiminnot aktivoivat asukkaita ja yhteisöjä käyttämään kaupunkitilaa, joka on nykyisin suurelta osin kivettyä ja vähätoimintoista aukiota.

Asemakaavamuutoksella vahvistetaan alueen yhteyttä kivikautiseen historiaan sekä alueen nimissä (nimistöstä luvussa 4.5), että tulevan Liesipuiston suunnittelussa. Kaavassa on määrätty, että Liesipuiston ja Liesiaukion alueiden suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys. Lähtökohtana on säilyttää alueen graniittikivet osana tulevaa Liesipuistoa, mikä luo yhden ajallisen kerrostuman ja toteuttaa kerroksellista kaupunkitilaa.

Kaavatyössä on lisäksi huomioitu Vantaan kadut ja puistot -palvelualueen viheraluesuunnittelulle asettamat tavoitteet ikäystävällisen puiston toteuttamiseksi. Puistosuunnitelma laaditaan kaavan ollessa lainvoimainen.

Kadut ja puistot palvelualueen tavoitteita ikäystävälliselle puistolle (Liesipuisto):

- Puisto on helposti saavutettava, kulkureitit ovat melko tasaisia, kovapintaisia ja vähintään 1,5 metriä leveitä. Mäkiin asennetaan kaiteet.
- Puistossa tulee olla hyvä näkyvyys, riittävä valaistus ja ympäristö on helposti hahmotettavissa.
- Hyvät levähdysmahdollisuudet ja selkä- ja käsinojallisia penkkejä sijoitetaan tiheästi. Penkkien valinnassa huomioidaan esteettömyysmitoitukset ja korkeammat istuimet.
- Kasvillisuus on suojaavaa ja elinvoimaista.
- Puisto mahdollistaa monisukupolvisia kohtaamisia.
- Puistossa on liikuttavia elementtejä, jotka soveltuvat eri kuntoisille käyttäjille.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavan alue koostuu puistoalueista sekä jalankululle ja pyöräilylle varatusta katualueesta, jossa huoltoajo on sallittu.

4.3.1 Korttelialueet

VP, Puisto

Liesitorin alue on muutettu katuaukio/torista puistoksi. Liesipuisto on toiminnallinen, urbaani ja vihreä kaupunkipuisto, joka on Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto. Alueelle saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.

Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä ja alueelta purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella. Graniittikivet ovat arvokas materiaali, joka muodostaa yhden alueen historian ajallisen kerrostuman alueella, joten kaavalla varmistetaan tämän resurssin hyötykäyttö.

Tuurapolun pohjoispuolinen istutettavan alueen osa on muutettu puistoksi. Tuurapuisto on vihreä mikrometsänä kehitettävä urbaani viheralue. Puiston pohjoisosaan Vaskivuorentien laidalle voidaan sijoittaa melua torjuva rakenne, joka toimii myös hyönteishotellina eli hyönteisten pesä- ja talvehtimispaikkana.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja lisää virkistysalueita – puistoa - Myyrmäen kaupunkikeskustassa. Se sijoittuu hyvien kevyen liikenteen ja joukkoliikennedyteyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisuna on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaava ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Kaupunkikuva

Myyrmäen keskustan urbaanien virkistysalueiden toiminnallisuuden kehittäminen ja vihreyden lisääminen parantavat alueen kaupunkikuvaa. Liesi- ja Tuurapuisto lisäävät puita ja virkistysmahdollisuuksia keskustassa, mikä muuttaa nykyistä kivettyä aukiotilaa viihtyisämmäksi. Puistosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan muun ohella valaistusta, pintamateriaaleja, puiston elementtejä ja parannetaan alueen turvallisuuden tuntua. Kaava mahdollistaa puistojen myötä ihmisen mittakaavaista kaupunkitilaa, joka suunnitellaan detilji tasolla esim. kalusteiden ja istutusten osalta. Toiminnallisuuden lisääminen kannustaa viettämään aikaa Liesipuistossa, mikä lisää luonnollista valvontaa läsnäolon kautta ja elävöittää kaupunkitilaa. Liesipuiston ja Liesiaukion alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivilautainen menneisyys. Puistoalueiden ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävä, ja toteutuksen korkeatasoista.

Palvelut ja työpaikat

Puistoalueilla ja Liesiaukiolla sallitaan kioskien, tapahtumakojujen tai vastaavien rakennelmien sijoittaminen. Tämä mahdollistaa pienimuotoisen yrittämisen ja tukee Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) kehityskuvan (hankenumero: 015000) toteuttamista.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava tuottaa puistorakentamista ja puistojen ylläpitoa.

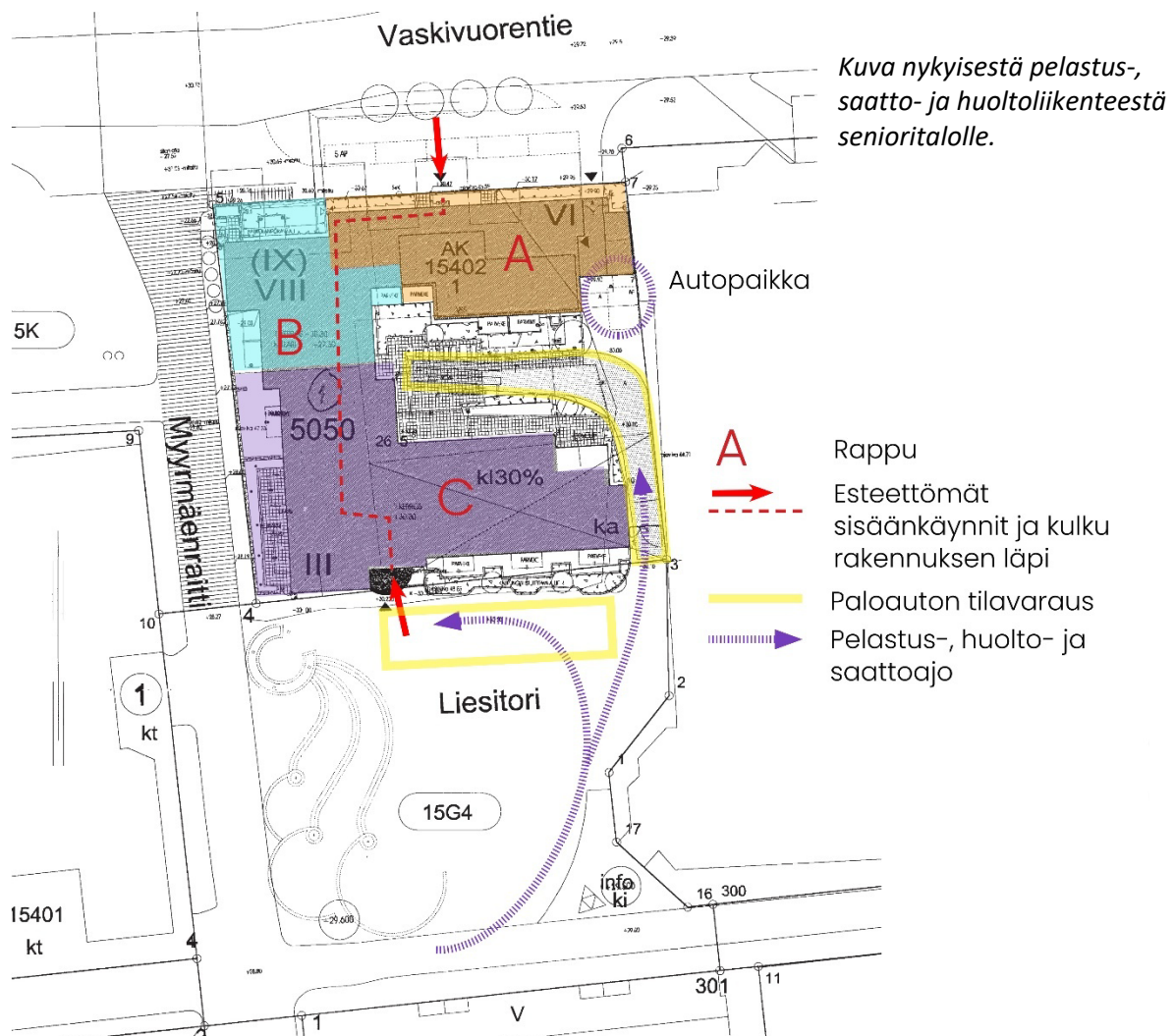
Virkistys ja sosiaalinen ympäristö

Tuura- ja Liesipuisto lisäävät kaupunkivihreää ja sen saavutettavuutta Myyrmäen keskustassa hyvien kävely- ja pyöräilyreittien sekä joukkoliikenneyhteyksien varrella. Liesipuistoon toteutettava ikäystävällinen puisto on Myyrmäen suuralueella erityisesti ikääntyvän väestön toiveita toteuttava kaupunkipuisto (puistosuunnittelun tavoitteita on luvussa 4.2 ja ikäystävällisen puiston asukaskyselyn tuloksia liitteenä selostuksen lopussa). Puiston läheisyydessä sijaitsee palvelu- ja senioritaloja, ja kaavassa on määrätty, että ulkotilojen suunnittelussa tulee huomioida eri käyttäjien tarpeet.

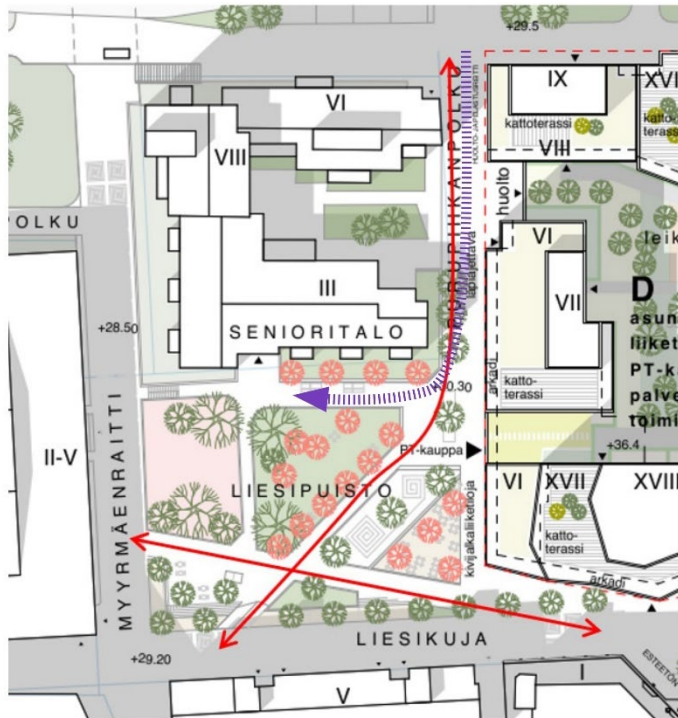
Puistoalueet parantavat Myyrmäen ydinkeskustan viihtyisyyttä ja julkisten ulkotilojen toiminnallisuutta esimerkiksi liikuntavälineillä sekä pihapeleille (kuten mölkky ja petankki) soveltuvilla alueilla. Keskustan vihreyden lisääminen sekä ulkotilojen kehittäminen tukevat alueen viihtyisyyttä ja voivat osaltaan ehkäistä alueiden sosiaalista eriytymistä. Valaistuksen ja istutusten kehittäminen parantavat myös alueen koettua turvallisuutta.

Liikenne

Liesipuiston suunnittelussa on huomioitava pelastus-, saatto- ja huoltoliikenteen järjestäminen viereisten kortteleiden kiinteistöille – erityisesti senioritalolle. Nykyisin tämä on järjestetty Liesikujan suunnasta Liesitorin lävitse (kuva alla). Myyr York Down Town viitesuunnitelmassa on

esitetty uusi ajoyhteys pelastus-, huolto- ja saattoliikenteelle suoraan Vaskivuorentieltä, jolloin tulevan Liesipuiston lävitse ei syntyisi ajoliikennettä. Tämä vaatii kuitenkin viereisen Isomyyrin kiinteistön purkamisen ja uudisrakentamisen (kuva alla).

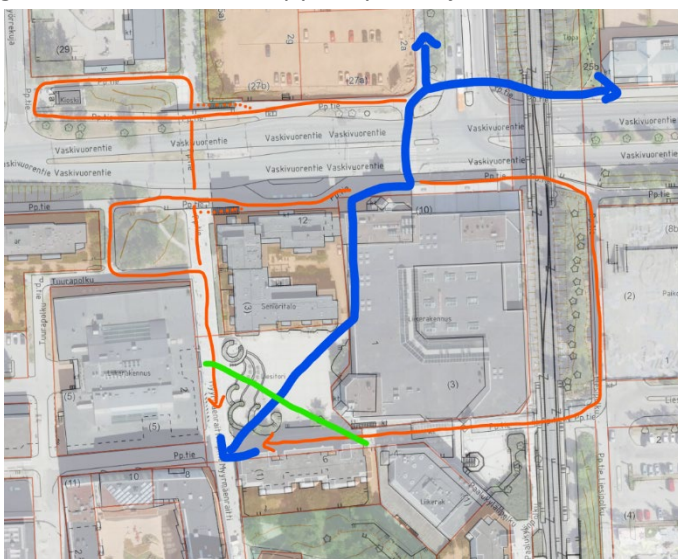

Kuvaote Myyr York Down Town viite-suunnitelmasta, jossa pelastus-, huolto- ja saattoliikenne on järjestetty uutta tietä pitkin Vaskivuorentien suunnalta. Ratkaisulla vältetään ajo-liikenne Liesipuiston kautta, mutta edellyttää Isomyyrin kiinteistön purkamista.

→ Kävelyn uusi yhteys

Uusi Pelastus-, saatto- ja huoltoliikenteen ajoreitti Vaskivuorentieltä

Liesipuiston suunnittelussa tulee huomioida kävelyn ja pyöräilyn diagonaaliset yhteydet Liesipuiston kautta. Puistosuunnittelulla voidaan mahdollistaa uusi yhteys Liesipuiston poikki (vihreällä kuvassa alla) ja suunnittelussa varaudutaan mahdolliseen uuteen yhteyteen Vaskivuorentieltä (sinisellä kuvassa alla). Puistot lisäävät jalankulkijoille ja pyöräilijöille viihtyisiä paikkoja kaupungissa, sekä kannustavat pysähtymään ja viettämään aikaa vehreissä kaupunkipuistoissa.

Kuva kävelyn ja pyöräilyn yhteyksistä. Punaisella on esitetty nykyiset yhteydet, sinisellä tavoiteltava uusi yhteys ja vihreällä uusi yhteys tulevan Liesipuiston poikki.

Vesihuolto

Suunnittelualueeseen kuuluvilla katualueilla sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa, mutta kaava ei edellytä uusia johtoja tai nykyisten siirtoja.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu (50–55 dB) ja Tuurapuiston sekä Liesiaukion osalta tie- ja rautatieliikenteen yhteismelu (55–60 dB). Liesipuiston osalta ei ole melun aiheuttamia ongelmia. Tuurapuiston pohjoisosaan on mahdollista toteuttaa melurakenne, joka voi toimia melun vähentämisen lisäksi myös hyönteishotellina tarjoten talvehtimispaikkoja hyönteisille ja suojaten luonnon monimuotoisuutta kaupungissa. Kasvillisuuden lisääminen Liesi- ja Tuurapuistossa parantavat alueen ilmanlaatua.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavan vaikutuksia ekologiseen kestävyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu muun ohella alueellisen viherkertoimen (ARVO) laskennalla. Kaava toteuttaa ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta alla kuvatuilla tavoilla.

Puistojen viherrakenne

Liesipuisto toteutetaan tori/aukioalueelle, joka on nykyisin kivettyä ja rakennettua ympäristöä. Tuurapuisto toteutetaan alueelle, jolla on kasvillisuudeltaan yksipuolista ja hoidettua nurmea sekä koivuja. Sitä kehitetään hallitusti villinä mikrometsänä, mikä monipuolistaa alueen kasvillisuutta, parantaa sen luontoarvoa ja luo edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille kaupunkiympäristössä. Tulevassa puistosuunnittelussa selvitetään rakennetun ympäristön luontotyyppien tilassa tapahtuva tarkempi muutos, mutta kaavan vaikutus on positiivinen.

V-alkuisille maa-alueille ei ole asetettu vihertehokkuudelle yleistä vähimmäistavoittelukua, jota Vantaan kaupungilla tavoiteltaisiin, sillä vihertehokkuudella ohjataan rakennettuja maa-alueita – ei virkistysalueita. Kaavassa on annettu vihertehokkuuden sijasta kuvaileva kaavamääräys, jonka mukaan puistoalueiden tulee olla vehreitä ja vahvistaa alueen siniviherrakennetta esimerkiksi lisäämällä puita, kerroksellista ja monipuolista kasvillisuutta, vettä läpäiseviä pintoja ja niittyä. Määräys ohjaa toteuttamaan puistoja tavoitteellisesti ja kaupungin strategian ja arkkitehtuuriohjelman mukaisesti edistäen luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Osana kaavaa koskevia taustaselvityksiä ja lähdemateriaalia on kuitenkin esitetty puistojen vihertehokkuuksien luonnostelu, jossa laskettiin luonnosten perusteella suuntaa antavat vihertehokkuusarvot, joita voidaan käyttää jatkosuunnittelun tukena.

Asukkaiden toiveesta, pölyttäjien elinolojen tukemiseksi ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi kaavassa on määrätty, että puistojen istutusalueilla tulee olla monipuolista kasvillisuutta sekä kukkivia ja pölyttäviä pensaita ja puita.

Puistosuunnittelussa tarkastellaan tarkemmin, kuinka sinivihreää rakennetta vahvistetaan, mutta luonnosten pohjalta laadittiin alustava arvio istutettavan kasvillisuuden määrästä:

Liesipuisto

Kokonaispinta-ala: 1790 m²

Liesipuistoon suunnitellaan alueita, joilla toteutetaan ikäystävällisen puiston toimintoja ja elementtejä. Lisäksi esteettömät kulkuyhteydet, pelastustiet, maanalainen infra ja graniittikiviset rakenteet perustuksineen vievät tilaa, mutta uusia puita on mahdollista istuttaa noin 12–20 kappaletta ja noin 600 m² pensaita ja perennoja.

Puoliläpäisevää pinnoitetta kuten nurmikiveä tai kivituhkaa on luonnostelussa arvioitu noin 270 m². Hulevesien hallintarakenteita esimerkiksi sadepuutarhaa tai biosuodatuspainneta, jossa on monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta, on arvioitu noin 50 m².

Tuurapuisto

Kokonaispinta-ala: 590 m²

Tuurapuisto on pieni, rinteessä ja sen alueella sijaitsee paljon maanalaista infraa. Nykyiset puut peittävät latvuksineen noin 300 m² alueesta ja ne säilytetään. Kun infra ja olemassa olevat puusto juurineen huomioidaan, istutuspinta-alaa jää arviolta 120 m², mikä mahdollistaa noin 3–6 uuden puun istuttamisen. Nurmea on mahdollista muuttaa niityksi tai kasvillisuudeltaan monipuolisemmaksi ja lähemmäs metsän kaltaista aluskasvillisuutta.

Tuurapuistoon ei sijoiteta vettä läpäisemättömiä pinnoitteita.

ARVO-laskenta

Myyrmäen ydinkeskustan nykytilannetta on tarkasteltu alueellisen viherkertoimen laskennalla osana *Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa* sekä *Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa* -hanketta (2023–2025). ARVO-laskennan tuloksia on kaavan nettisivuilla.

Myyrmäen ydinkeskustassa on melko vähän alueita, joilla on korkea potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta, kuten metsiä, puustoisia puistoja, maanvaraisia pihoja ja ruderaatteja.

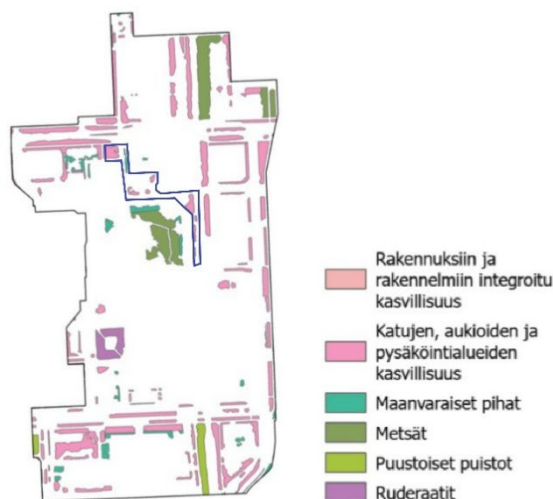
Vain 14 % alueen pinta-alasta on kasvipeitteistä. Luonnontilaisia luontotyyppisiä on jäljellä vähän, ja viherrakenne koostuu pääosin rakennetun ympäristön luontotyypeistä.

Viherrakenteella on myös potentiaalia tuottaa ilmaston muutokseen sopeutumista edistäviä ekosysteemipalveluita eli hulevesien hallintaa ja pienilmaston säätelyä, sekä hiilen sidontaa ja varastointia. Lisäksi viherrakenteella on potentiaalia edistää ihmisille fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Näitä vaikutuksia on kuvattu ARVO-laskennassa, luonnon monimuotoisuuden ohella, ilmastoviisaus ja hyvinvointi -arvoilla (ks. kaaviokartat seuraavalla sivulla). Alueet saavat laskennassa arvoja väliltä 0–1 siten, että nolla kuvaa pienintä potentiaalia ja 1 suurinta potentiaalia. Myyrmäessä kaikki kolme arvoa ovat erittäin alhaiset (n. 4–6 %).

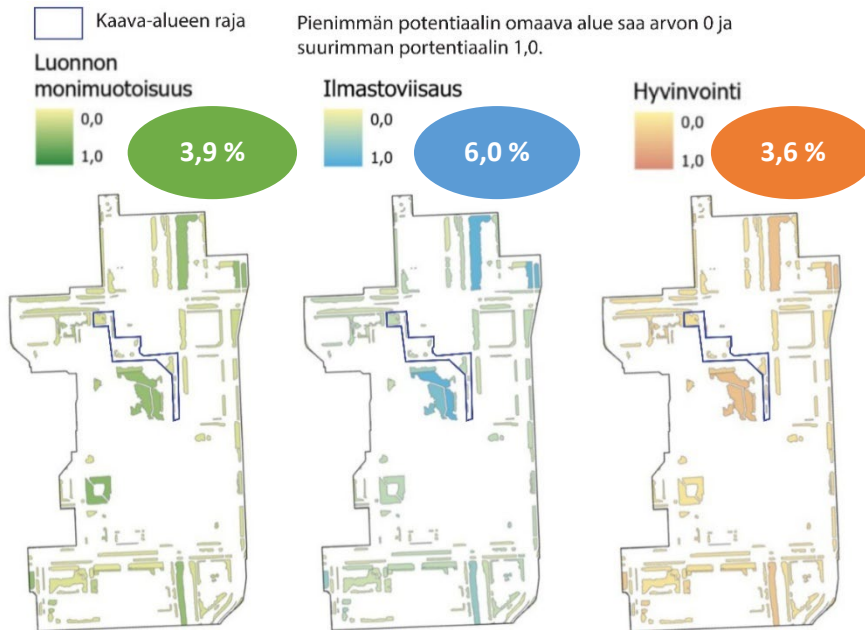
ARVO tarkastelu korostaa, että Myyrmäen keskustassa Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeitä viheralueita tukemaan näitä kaikkia teemoja: luonnon monimuotoisuutta, ilmastoviisautta sekä hyvinvointia.

 Kaava-alueen raja

Kaaviokartat Myyrmäen kasvipeitteestä ja luontotyypeistä. Myyrmäen ydinkeskustan alueen pinta-alasta vain 14 % on kasvipeitteistä. Eri luontotyypeillä on erilainen potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta. Myyrmäessä tällaisia potentiaaaliltaan hyviä alueita - kuten metsää, puustoista puistoa, maanvaraisia pihoja ja ruderaatteja - on vähän. Liesi- ja Tuurapuisto ovat siksi tärkeitä, sillä ne lisäävät alueita, joilla on hyvä potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta.

Kaaviokartat ARVO-laskennan kolmesta eri teemasta: luonnon monimuotoisuudesta, ilmastoviisaudesta ja hyvinvoinnista. Teema-arvot (ympyröidyt prosenttiluvut) lasketaan kertomalla eri luontotyyppien pinta-alat niiden teemakohtaisilla arvoilla, summaamalla nämä yhteen ja jakamalla summa arvioitavan kohdealueen kokonaispinta-alalla. Kaikki kolme arvoa ovat erittäin alhaiset ja Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeitä viheralueita arvojen parantamiseksi tiiviissä Myyrmäen keskustassa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos parantaa hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on nykyisellään suurimmaksi osaksi kivettyä aukiota. Kaavamääräyksissä on huomioitu siniviherrakenteen parantaminen ja hulevesien käsittely.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Kaavatyön aikana Vantaan kadut ja puistot -palvelualue ei ole vielä suunnitellut Liesipuistoa, sillä puistosuunnittelu toteutetaan vasta kaavan ollessa lainvoimainen.

Ilmastovaikutusten hillintä:

Kaavan päästövaikutuksia selvitettiin Planect-laskennalla, jossa kaavakartan alueiden pohjalta arvioitiin puistojen rakentamisesta aiheutuvaa hiilidioksidipäästöä (hiilijalanjälki) ja hiilinieluihin sitoutuvia päästöjä (hiilikädenjälkeä). Planect-laskenta ei kuvaa ilmaston ja luonnon kannalta muita tärkeitä osa-alueita kuten monimuotoisuutta tai ilmastonmuutokseen sopeutumista, joita tarkasteltiin mm. ARVO-laskennalla. Planect-laskenta on esitetty kaavan nettisivuilla osana *Ilmastoviisas asemakaava* -selvitystä.

Arvioitiin, että kaavan merkittävin hiilidioksidipäästö on lähtöisin Liesipuiston rakentamisesta, mutta Liesi- ja Tuurapuisto kasvattavat alueen hiilikädenjälkeä eli luovat alueelle lisää hiilinieluja. Vaikka Liesipuiston rakentamisessa tuotetaan hiilidioksidipäästöjä verrattuna siihen, että nykytilanteeseen ei tehtäisi muutoksia, hankkeella saavutettavat hyödyt ovat suuremmat. Kaavamuutosalueella, pitkällä aikavälillä, puistot hillitsevät ilmastonmuutoksen vaikutuksia, tukevat niihin sopeutumista sekä muodostavat sosiaalisesti kestävämpää kaupunkitilaa.

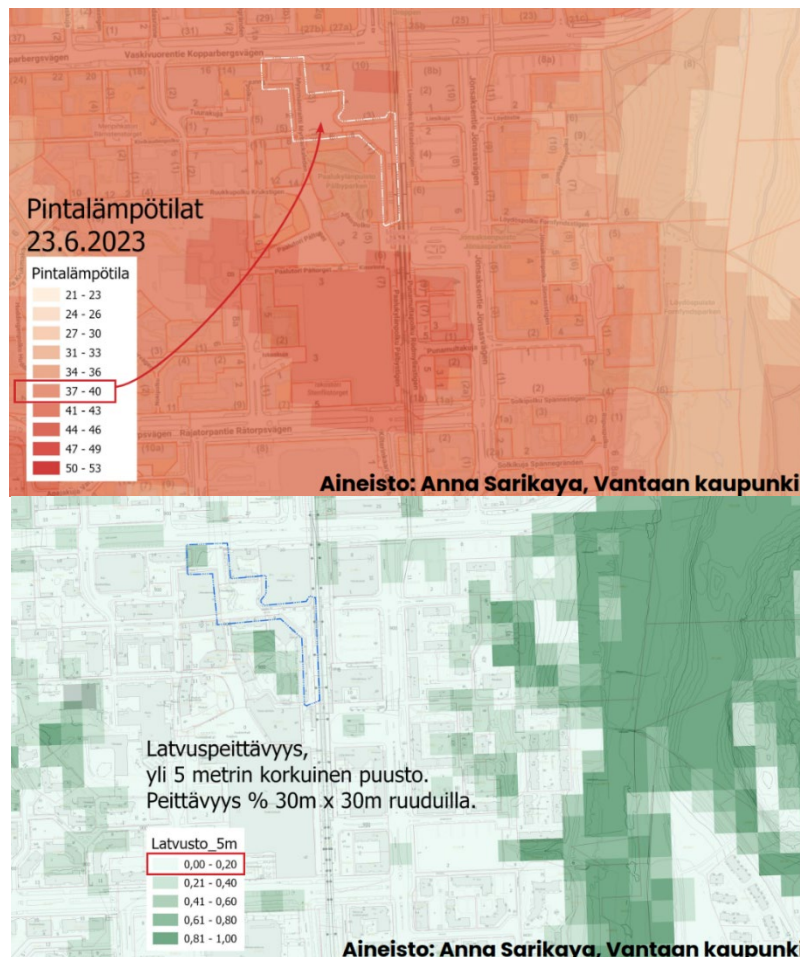
Olemassa olevat koivikko Tuurapuiston alueella ja arvopuu, tammi, Liesipuistossa on merkitty kaavassa säilytettäväksi, mikä turvaa alueen olemassa olevia hiilinieluja. Hiilinieluja lisätään myös istuttamalla lisää puita (ks. luku 4.4.2).

Puistoalueiden kaavamääräyksiä: "Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä." ja "Purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella", tarkoituksena on muun ohella vähentää hiilidioksidipäästöjen syntymistä pidentämällä rakenteiden elinkaarta ja minimoida kuljetuksesta aiheutuvat päästöt. Planect-laskenta ei huomioi graniittimuurien säilyttämistä.

Ilmastovaikutuksiin sopeutuminen:

Liesipuistossa parannetaan hulevesien hallintaa lisäämällä vettä läpäiseviä pintoja sekä kasvualustoja, kuten sadepuutarhaa tai biosuodatuspainanteita, joissa on monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta.

Myyrmäen keskusta, on tunnistettu lämpösaarekealueeksi eli kaupunkialueeksi, joka on ympäröivä luonnontilaisempia ja maaseutumaisempia alueita lämpimämpi. Kaava-alueen ympäristö on erittäin kuuma, koska sillä on paljon rakennettua pinta-alaa ja latvuspeittävyys on vähäistä: 0–20 % (ks. kuvat alla). Liesi- ja Tuurapuisto lisäävät latvuspeittävyttä, sillä puistoihin istutetaan puita. Tämä tekee alueen mikroilmastosta nykyistä miellyttävämmän lämpiminä kuukausina.

Kuva kaava-alueen (valkoinen pistekatkoviiva) pinta-lämpötilasta kesäkuussa 2023. Pintalämpötila kuvaa satelliitin mittaaman ensimmäisenä vastaan tulevan pinnan lämpötilaa, joten arvo ei välttämättä kuvaa maanpinnan lämpötilaa tai ihmisen kokemaa lämpötilaa. Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys (2026).

Kuva kaava-alueen (sininen pistekatkoviiva) latvuspeittävydestä. Latvuspeittävyys on noin 0–20 % kaava-alueella, kuten suurimmissa osassa Myyrmäen ydinkeskustaa. Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys (2026).

4.5 NIMISTÖ

Alueen nimistö perustuu Myyrmäen esihistoriaan ja arkeologisissa kaivauksissa alueelta tehtyihin löytöihin.

Liesipuisto, Eldstadsparken

Liesiaukio, Eldstadsplatsen

Entisen Liesitorin käyttötarkoitus muuttuu puistoksi ja vanha nimi poistuu, kun puisto rakentuu. Nykyisin nimeämätön Liesikujan ja Paalukylänpolun kolmion muotoinen aukio saa nimen. Myyrmäen esihistoriallisilta asuinpaikoilta on löydetty useita liesien jäännöksiä.

Tuurapuisto, Isbillsparken

Jäätuura, Isbillen

Pieni puisto Tuurapolun ja Myyrmäenraitin kulmassa nimetään Tuurapuistoksi. Tuurapolusta haarautuvalla lyhyellä kävely- ja pyöräilykadulla ei ole nykyisin nimeä tai osoitetta, joten se voidaan nimetä ilman loppuosaa Jäätuuraksi. Myyrmäen esihistoriallisilta asuinpaikoilta on löydetty useita tuuria eli jään läpäisemiseen tehtyjä teriä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Liesipuiston toteutussuunnittelu aloitetaan Vantaan kadut ja puistot palvelualueen viheraluesuunnittelussa, kun kaava on lainvoimainen. Osana Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa (hankenumero: 015200) laaditaan Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma (JUYS), joka valmistuessaan keväänä 2026 tulee ohjaamaan alueen julkisten ulkotilojen suunnittelua laajemmin suunnitteluperiaatteiden tasolla. Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta tai liikennesuunnitelmia.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan.

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Emmy Hedin	asemakaava-arkkitehti
	Anders Hedman	asemakaava-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Marko Hoffren	kaavatekninen koordinaattori
	Jaakko Raunamaa	nimistönsuunnittelija
Kiinteistöt ja tilat:	Sirkku Wallin	projektijohtaja
Yleiskaavoitus:	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Jonna Kurittu	yleiskaavasunnittelija
	Johanna Huttunen	projektikoordinaattori
Kadut ja puistot:	Satu Onnela	maisema-arkkitehti
	Ville Hottola	alueinsinööri
Viheralueiden suunnittelu:	Annu Mustonen	maisema-arkkitehti
Liikenteen aluesuunnittelu:	Teemu Vihervaara	liikenteen alueinsinööri
	Ville Tevajärvi	liikenneinsinööri
Vesihuollon yleissuunnittelu:	Juuso Smolander	suunnitteluinsinööri
Tietopalvelut:	Ritva-Leena Kujala	kaavoituskoordinaattori
Viestintä ja Vuorovaikutus:	Sonja Lindroos	viestintäsuunnittelija
	Milja Inkeroinen	vuorovaikutusasiantuntija
Museopalvelut:	Andreas Koivisto	arkeologi
Toiminnalliset palvelut:	Sanna Palomäki	liikuntapalvelukoordinaattori
	Anni Polari	vastaava asiantuntija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 14.4.2026

Emmy Hedin
asemakaava-arkkitehti

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	Täyttämispvm	18.3.2026
Kaavan nimi	002651 Myyrmäki 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	19.11.2025
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	092002651
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6360	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,6360

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

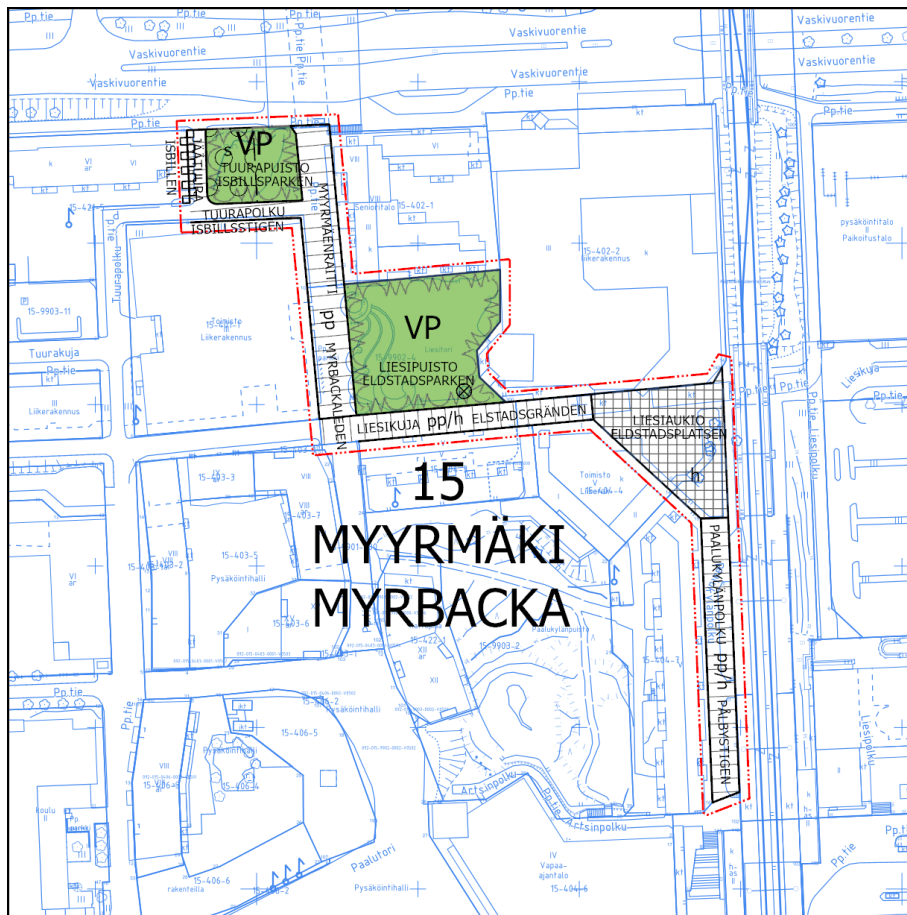
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,6360	100,00	0	0,00	0,0000	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,2460	38,7	0	0,00	0,2460	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,3900	61,3	0	0,00	-0,2460	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

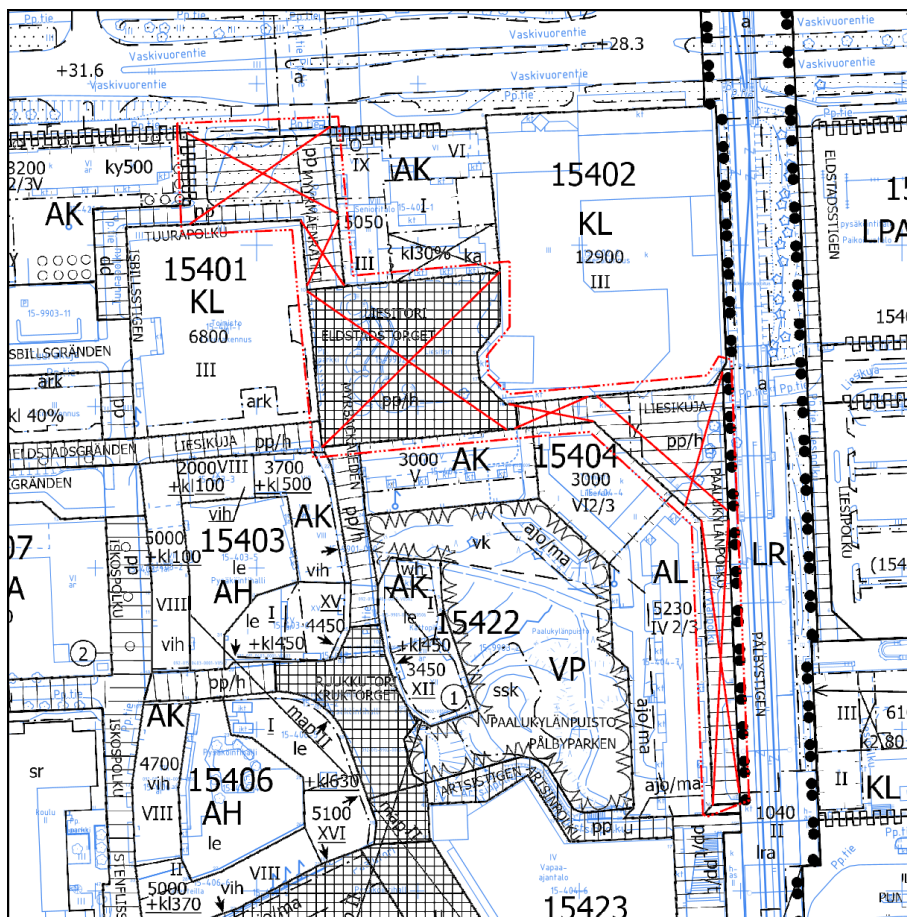
Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,6360	100,00	0	0,00	0,0000	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,2460	38,7	0	0,00	0,2460	0
VP	0,2460	100,0	0	0,00	0,2460	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,3900	61,3	0	0,00	-0,2460	0
Kadut	0,0000	0,0	0		-0,0112	0
Katuauk./torit	0,1154	29,6	0	0,00	-0,1601	0
Kev.liik.kadut (jk/pp)	0,2746	70,4	0	0,00	-0,0747	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Metriä
0 25 50 100

Metriä
0 25 50 100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002651	Päiväys Datum 14.4.2026	1/2
Vantaan kaupunki LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO Kaupunginosa 15, Myyrmäki Asemakaavan muutos Katu-, tori- ja virkistysalueet. 1:2000	 Vanda stad ELDSTADSPARKEN OCH ISBILLSPARKEN Stadsdel 15, Myrbacka Ändring av detaljplanen Gatu-, torg- och rekreationsområdena. 1:2000	

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · · —

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**Puisto.**

Liesipuiston alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.

Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävä, ja toteutuksen korkeatasoista.

Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä.

Purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella.

Ympäristöstä alueelle tulevat vedet on huomioitava puistojen suunnittelussa ja johdettava hallitusti eteenpäin.

Puistoalueiden tulee olla vehreitä ja vahvistaa alueen siniviherrakennetta esimerkiksi lisäämällä puita, kerroksellista ja monipuolista kasvillisuutta, vettäläpäiseviä pintoja ja niittyä.

Istutusalueilla tulee olla monipuolista kasvillisuutta sekä kukkivia ja pölyttäviä pensaita ja puita.

Säilytettävät ja istutettavat puut on suojattava rakentamisen aikana. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Puistoalueille saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakoju tai vastaavia rakennelmia.

Tarvittaessa on järjestettävä saatto-, huolto- ja pelastusajon yhteys kiinteistöille 092-015-0402-0001 (Vaskivuorentie 12) ja 092-015-0402-0002 (Liesitori 1, Liesikuja 3).

Liesipuiston alueella pelastuslaitoksen nostokalustolla on oltava vapaa pääsy rakennusten viereen siten, että sammutus- ja pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Nostopaikan sijoituksessa tulee ottaa huomioon katu- ja puistosuunnitelmat.

Suunnittelussa tulee huomioida yhteisöllisyys ja eri käyttäjien tarpeet.

—————

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

— · · · · —

Osa-alueen raja.

— — — — —

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

— × × —

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:****Linje 3 m utanför planområdets gräns.****Park.**

Vid planeringen av Eldstadsparkens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.

Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Befintliga böjda granitmurar ska i första hand bevaras.

Graniten som rivs ner, ska återanvändas inom området.

Vatten som rinner in på området från omgivningen ska beaktas vid planeringen av parker och ledas vidare på ett kontrollerat sätt.

Parkområdena ska vara grönskande och stärka områdets blågrönstruktur, till exempel genom att öka antalet träd, skapa skiktad och mångsidig växtlighet samt använda genomsläppliga ytor och ängsytor.

I planteringsområdena ska det finnas mångsidig växtlighet samt blommande och pollinerande buskar och träd.

Träd som ska bevaras eller planteras ska skyddas under byggtiden. Träden och deras rotsystem får inte skadas.

Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras i parkområdena.

Vid behov ska förbindelse för ledsagning, service och räddningsfordon ordnas till fastigheterna 092-015-0402-0001 (Kopparbergsvägen 12) och 092-015-0402-0002 (Eldstadstorget 1, Eldstadsgränden 3).

Inom Eldstadsparken räddningsverkets lyftanordningsutrustning ska fritt kunna köra fram till byggnaderna så att släcknings- och räddningsåtgärder är möjliga. Vid placeringen av lyftplatsen ska gatu- och parkplanerna beaktas.

Vid planeringen ska gemenskapen och behoven hos användare i olika åldrar beaktas.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**Gräns för delområde.****Riktgivande gräns för område eller del av område.****Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**

15

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

2/2

MYYYR

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

LIESIKUJA

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Katuaukio/tori.

Öppen plats/torg.

Liesiaukion alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.

Vid planeringen av Eldstadsplatsens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.

Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävä, ja toteutuksen korkeatasoista.

Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Liesiaukiolle saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.

Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras på Eldstadsplatsen.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.

Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö
Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.
Baskarten för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __. 20__

Godkänd av stadsfullmäktige __. __. 20__

Vihertehokkuuksien luonnostelu:

Liesi- ja Tuurapuiston alueille tehtiin suuntaa antava vihertehokkuustarkastelu luonnosten perusteella. Tarkastelua voidaan pitää jatkosuunnittelun apukeinona ja se kuvaa mil-laista vihertehokkuutta alueilla voidaan mahdollisesti tavoitella, mutta kaava ei edellytä tiettyä viherkerrointa virkistysalueelle.

LIESIPUISTON LUONNOS – ARVIO

- Liesipuisto: 1,94 viherkerroin.

Tuloskortti

Päivämäärä 23/02/2026

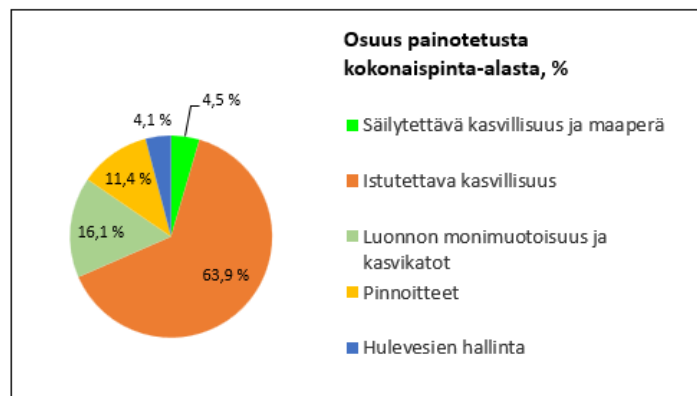
Osoite ja kaupunginosa
Kaavan numero ja kortteliLiesitori, 15 Myyrmäki
002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto

Vihertehokkuuslaskelma

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

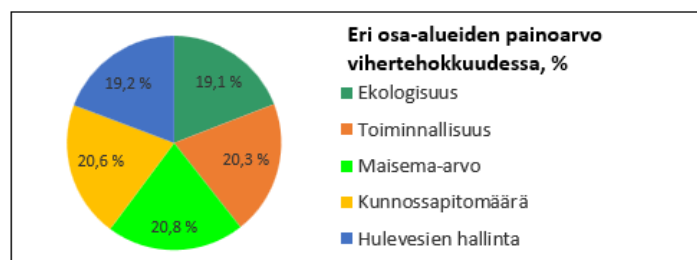
Vihertehokkuus	2,0	Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
		Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
		Istutettava kasvillisuus	5	8
		Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
		Pinnoitteet	2	3
		Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
		Yhteensä	11	36

Hulevesimäärä m ³	
6,2	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m ³	
6,2	
Jää viivytämättä m ³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m ³
0,0	10,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
45 %	

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE
VARATULLE VÄLILEHDELLE

- ☒ KAAVAVAIHE
☐ RAKENNUSLUPAVAIHE

TUURAPUISTON LUONNOS – ARVIO

- Tuurapuisto: 5,24 viherkerroin.

Tuloskortti

Päivämäärä 23/02/2026

Osoite ja kaupunginosa
Kaavan numero ja kortteliTuurapuisto, 15 Myyrmäki
002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto

Vihertehokkuuslaskelma

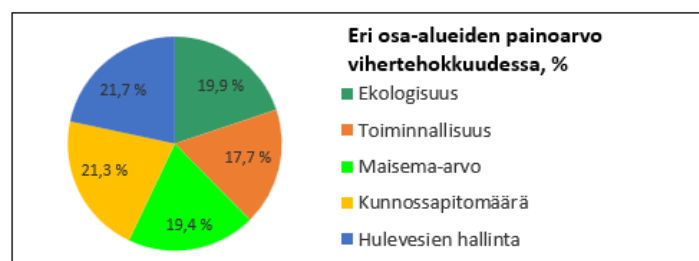
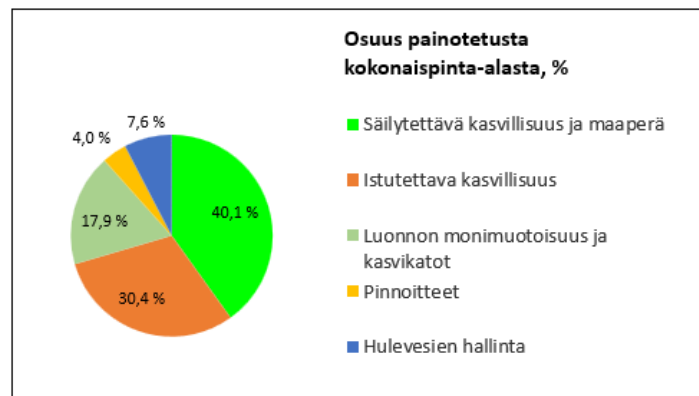
Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Viher- tehokkuus	5,2	Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
		Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
		Istutettava kasvillisuus	4	8
		Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
		Pinnoitteet	1	3
		Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	2	10
		Yhteensä	11	36

Hulevesimäärä m ³	
0,0	
Valuma kerroin C	
0,2	
Viivytystilavuustarve m ³	
0,0	
Jää viivytämättä m ³	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m ³
0,0	18,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
0 %	

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE
VARATULLE VÄLILEHDELLE

- ☒ KAAVAVAIHE
☐ RAKENNUSLUPAVAIHE

Länsi-Vantaan asemakaavoitus / 15 Myyrmäki / EH**ASEMAKAUVAMUUTOS 002651 LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO, MYYRMÄKI**

Mielipiteiden luettelo osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS): OAS 11/2025

Kirjeenä saapuneet mielipiteet on toimitettu kirjaamosta asemakaavasuunnittelija Emmy Hedinille. Suulliset mielipiteet on vastaanotettu kaavakävelyllä 8.12.2025 ja virtuaalisessa asukastilaisuudessa 9.12.2025.

Mielipiteitä OAS:sta kirjattiin 6 kappaletta. Mielipiteet ovat kokonaisuudessaan luettavissa alla.

Mielipiteet	Mielipiteiden tiivistelmä	Tarkistukset
OAS 6 mielipidettä	Kuudesta mielipiteestä neljä saapui kirjallisina ja kaksi kirjattiin kaavakävelyllä. Kirjallisista mielipiteistä kaksi oli viranomaisilta ja ne koskivat kunnallistekniikkaa ja sen huomiointia suunnittelussa. Yksi mielipiteistä oli yksityiseltä henkilöltä ja yksi viereisen senioritalon osakeyhtiön hallitukselta. Mielipiteissä oltiin huolissaan Liesitorin nykyisestä turvallisuustilanteesta ja sen parantamisesta, esteettömistä kulkureiteistä sekä talvikunnossapidosta, saattoliikenteen järjestämisestä ja mahdollisten uusien toimintojen aiheuttamasta melusta. Tuurapuiston osalta toivottiin nykyisten puiden säästämistä ja eri vuodenaikoina toimivan kasvillisuuden lisäämistä. Kaavakävelyllä käydyissä keskusteluissa tuli esille, että kävelysillan ja portaiden purkaminen (Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukio) on heikentänyt merkittävästi Liesikuja 4:n toisen kerroksen liiketilojen saavutettavuutta. Lisäksi oltiin huolissaan asemalaiturin kulkureitin jyrkkyydestä Paalukylänpolkua pitkin.	Osallisten kanssa jatketaan yhteistyötä ja heidän tarpeensa huomioidaan suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan.

NRO 1**As Oy Vaskivuorentie 12 Senioritalo, Hallitus****Mielipide**

Aivan ensimmäiseksi haluamme muistuttaa taloyhtiömme nimestä kaavaa koskevissa teksteissä. Asunto-osakeyhtiömme on senioritalo, ei palvelutalo. Nimi oikeassa muodossaan näkyy uusissa kaavakuvissa, mutta tähän suunnittelijat ovat poimineet tiedon jostain vanhasta asiakirjasta. Asia on tärkeä mm. asunnon ostoa suunnitteleville tai terveydenhoitoyksiköille, jotka kuvittelevat talon tarjoavan palveluja.

Liesipuisto

Kaiken uudistustyön lähtökohtana tulee olla turvallisuus ja viihtyisyys. Niin kauan kuin Vantaan kaupunki ja Vantaa Kerava hyvinvointialue eivät löydä keinoja siirtää alkoholin väärinkäyttäjii ja huumeriippuvaisia muualle, esimerkiksi julkisilla kulkuneuvoilla saavutettavalle teollisuusalueelle, on puistojen suunnittelu ongelmallista.

Liesitorin erottaa Liesikujasta graniittinen matala aita, joka jatkuu Myyrmäenraitin puolelle. Aita on rakennusvaiheessa ollut hintava ja se on palvellut hyvin torin rauhaa. Vain taloon tulevat ja Isomyyrin kohdalta Myyrmäen raitille suuntaavat käyttävät toria. Tästä syystä pidämme tärkeänä, että aita säilytetään. Aitaan liittyvä arkkitehti Kalevi Karlssonin suunnittelema graniittirakennelma on sinänsä kaunis, mutta kerää suojaansa huumeiden käyttäjiä. Sen toimivuutta parantaisi, jos penkit vaihdettaisiin kukkaistutuksiin, jotka voisivat ulottua ulkoseinille. Rakennelmaan kuuluva liuska Senioritalon edustalta alas Myyrmäenraitille tulee ehdottomasti säilyttää. Se on helppo pitää talvella lumettomana ja hiekoitettuna ja turvaa näin talomme asukkaiden liikkumista varsinkin kun seinään on kiinnitetty kaide.

Toinen liikkumiseen liittyvä seikka on varmistaa taksien pääsy Liesitorin puoleiselle ovelle, sillä C-portaassa on Yrjö ja Hanna-säätiön koti autisteille, jotka liikkuvat taksilla aamuin illoin päivätoimintoihinsa. Myös osa senioreista käyttää taksia päivittäin. Pihaamme johtavalle portille tulee päästä autolla, sillä sisäpihalla on inva-autopaikka. Myös huoltoyhtiöt tulevat pihaan autolla. Osa talomme asukkaista käyttää rollaattoria tai pyörätuolia ja heidän liikkumisensa turvaamiseksi turhia portaita, niin hauskanäköisiä kuin ne ehkä ovatkin, tulee välttää.

Suunnitelmassa on torin kivetyks tarkoitus poistaa kokonaan. Ymmärrämme, että se on tärkeää tulevan ilmastonmuutoksen takia, jota hulevedet voidaan imeyttää paremmin. Jokin kompromissi säästäisi sekä varoja että työtä. Jos istutettavien puiden ympäriltä kivetyks poistetaan ja muulta osin jätetään paikoilleen, tulos on toimiva. Pinnoituksen tulee olla sellainen, että talvikunnossapito on mahdollista isoillakin koneilla, jollaisilla lumi- ja hiekoitustöitä tehdään. Samoin valaistuksen tulee olla hyvä.

Niin kauniita kuin pensaat ehkä olisivat, niitä ei Liesipuistoon tule istuttaa, sillä kaikki katvealueet houkuttelevat suojiinsa alkoholin ja erityisesti huumeiden käyttäjiä ja lisäävät alueen turvattomuutta. (Valitettavasti ainakin nyt huumeita käytetään Liesikujalla aivan estottomasti heti, kun ne on noudettu korvaushoitopisteeltä.) Kukkivat ja riittävän korkeat puut sekä kukkaistutukset sen sijaan ovat toimiva ratkaisu.

Liikuntavälineitä tai pelejäkään emme toivo, sillä varsinkin alimmissa kerroksissa asuville ne toisivat vain meluongelman. Jos halutaan penkkejä, niiden tulee sijaita eripuolilla puistoa.

Hulevesiin ja myös kesän kuumuuteen auttaisi jos Myyrmäenraitin Paalutorille nousevaan osaan, joka on todella paha tuulitunneli, istutettaisi puita ja pensaita, niin että huoltoliikenteelle jäisi vain kapeat väylät. Alue ei ole osa tätä kaavasuunnitelmaa, mutta liittyy siihen läheisesti ja ikävä osoitus epäonnistuneesta talojen sijoittelusta.

Tuurapuisto

Tuurapuisto on talomme asukkaille tärkeä, sillä korkeat puut tuovat vihreyttä muuten varsin ankeaan ympäristöön. Mitään grilliä tai muuta vastaavaa ei pieneen rinnetilaan pidä edes ajatella. Ehdottoman tärkeänä pidämme alueella nyt kasvavien puiden säilyttämistä. Uusien puiden, ehkä myös jonkin havupuun, lisääminen olisi hyvä ratkaisu. Eri aikoina kukkivat kasvit elävöittävät aluetta.

Puiston osaan, joka on Vaskivuorentien varrella bussipysäkin läheisyydessä, tulee palauttaa kaukolämpökorjauksen yhteydessä hävinneet pensaat ja mielellään istuttaa saman tapaisia puita, joita nyt on jalkakäytävän varrella.

Lyhyesti sanottuna asunto-osakeyhtiöllemme ikäystävällisyys merkitsee tilaa, joka on esteetön, helposti hoidettava myös talviaikaan ja ennen kaikkea turvallinen.

Vastine

Taloyhtiön nimitys on korjattu senioritaloksi ja tätä käytetään jatkossa.

Liesi- ja Tuurapuiston kaavatyössä toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian sitovia tavoitteita, joita ovat muun muassa: *"Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä", "Parannamme turvallisuutta" ja "Turvaamme luonnon hyvinvoinnin ja ilmastokestävän tulevaisuuden"*. Tavoitteista tarkemmin ja niiden huomioimisesta kaavatyössä on kirjoitettu kaavaselostuksessa.

Myyrmäenraitti 4:n korttelia ollaan kehittämässä ja kun hanke käynnistyy, tullaan nykyisen korvaushoitoyksikön ja neulanvaihtopisteen sijaintia tarkastelemaan.

Tarkemmassa puistojen jatkosuunnittelussa huomioidaan muun muassa esteettömyyden, valaistuksen, ja kasvillisuuden suunnittelu siten, että puiston ympäristöstä tulee kaavan tavoitteiden mukaisesti turvallinen ja viihtyisä kaikille käyttäjille – myös senioritalon asukkaille. Kaavalla pyritään ensisijaisesti säilyttämään graniittiset kivet, mutta purettaessa niiden kiertokäyttöä edellytetään kaava-alueella.

Osana Liesitorin muuttamista ikäystävälliseksi puistoksi sopeudutaan ilmastomuutokseen parantamalla alueen viherrakennetta ja hulevesien imeytymistä. Puiston toteutussuunnittelussa huomioidaan sekä talvikunnossapito, että huolto- ja saattoliikenne. Olemassa olevia puita on merkitty kaavassa säilytettäväksi ja puistoihin tullaan istuttamaan lisää puita. Istutuksissa huomioidaan maan alla oleva kunnallistekniikka.

Ikäystävällisen puiston sijainnista ja elementeistä järjestettiin asukaskysely, jonka perusteella Liesipuisto valittiin Myyrmäen suuralueen ikäystävälliseksi puistoksi. Ikäystävällisen puiston yksi tavoitteista on toteuttaa puistoon liikuttavia elementtejä, jotka soveltuvat eri kuntoisille käyttäjille. Kaupunkia ja sen julkisia ulkotiloja suunnitellaan kaikille.

Ruukkutorista: Ruukkutorin alla sijaitsee maanalaista pysäköintiä, joten pysäköintikannen päälle ei voi istuttaa puita, koska juurille ei ole tilaa. Ruukkutorille on laadittu katu ympäristösuunnitelma (2022), jossa paikalle sijoitetaan istutusallas ja Tommi Toijan veistos.

NRO 2**YKSITYISHENKILÖ****Mielipide**

Hei, Kaavanumeron 002651 osallistumis- ja arvointisuunnitelmassa mainitaan näyttämö. Ohessa on kuva Italissa Beneventossa olevasta esityslavasta/näyttämöstä, joka on hyvin kaunis. Toivoisin Myyrmäkeen tällaista näyttävää, koristeellista, tunnelmallista ja kaunista rakennelmaa/esityslavaa, jota tullaan ihastelemaan kauempaakin. Liitteenä kuva.

Vastine

Puiston tarkemmassa suunnittelussa, joka toteutetaan kaavan ollessa lainvoimainen, päätetään puistoon toteutettavista elementeistä. Mielipide jää kaavaselostuksen liitteenä talteen suunnittelutyötä varten.

NRO 3**HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä Vesihuolto****Mielipide**

Suunnittelualueeseen kuuluvilla katualueilla sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa.

Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille. Mikäli jatkosuunnittelussa todetaan, että asemakaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon siirtoja, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttävä HSY:llä.

Vastine

Olemassa oleva kunnallistekniikka ja sen mahdollinen siirto tai lisätarve huomioidaan suunnittelussa yhteistyössä HSY:n kanssa.

NRO 4**Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia sähköverkot Oy****Mielipide**Sähköverkko

Ei kommentoitavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine

Olemassa oleva kunnallistekniikka ja sen mahdollinen lisätarve huomioidaan suunnittelussa.

NRO 5
YKSITYISHENKIÖ - KAAVAKÄVELY 8.12.2025
Mielipide

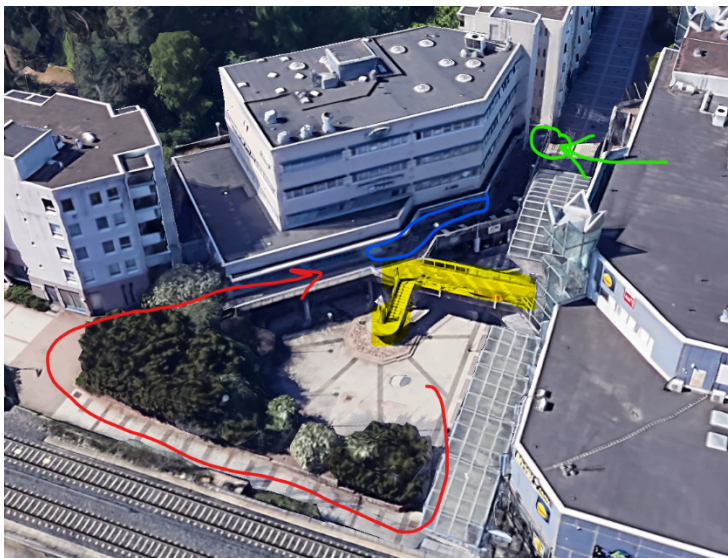
Kulku asemalaiturille Paalukylänpolkua pitkin on vaarallinen erityisesti talvikaudella, kun jyrkkä mäki on liukas ja sen varrella ei ole käsijohdetta, josta pitää kiinni.

Vastine

Osana kaupunkistrategian mukaista tavoitetta lisätä kaupunkikeskusten viihtyisyyttä on selvitetty Myyrmäen asemanseudun parantamiseksi tehtäviä toimia ja näitä toteutetaan jo vuonna 2026. Nouseen on tulossa kaide ja levähdyspaikkoja. Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa (002400 Myyr York Down Town) on esitetty esteettömän reitin toteuttamiseksi hissiä.

NRO 6
RAVINTOLAYRITTÄJÄ – KAAVAKÄVELY 8.12.2025
Mielipide

Liesikuja 4:n ja Isomyyrin toisen kerroksen välisen kävelysillan ja aukion portaiden purkaminen on vaikuttanut haitallisesti Liesikuja 4:n ravintolayrittäjien toimintaa, koska asiakkaat eivät löydä kulkua liiketilan sisäänkäynnille. Ainoa reitti liiketilaan on Paalukylänpolkua pitkin ja reitin näköyhteyden peittää aukiolta katsottuna runsas kasvillisuus (havainnollistava kuva alla). Kuvaan merkitystä porraskäytävästä (vihreällä) voisi järjestää toisen kulun – tosin esteellisen kulun – tilaan, mutta tämäkin reitti on vaikeasti löydettävissä aukiolta.

Kuva: Purettu kävelysilta ja portaat on merkitty keltaisella, liiketila sinisellä, kulku liiketilaan Paalukylänpolkua pitkin punaisella ja kulku porraskäytävään vihreällä. (Google maps)

Vastine

Silta ja portaat täytyi poistaa turvallisuussyistä ja uutta siltaa ei tulla kustannussyistä rakentamaan. Sillan poisto mahdollistaa Isomyyrin korttelin (Liesitori 1) kehittämisen jatkossa monipuolisemmin. Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa (002400 Myyr York Down Town) on esitetty yhteyden korvaamiseksi hissiä. On kiinteistönomistajan vastuulla ratkaista kulku liiketilaan.

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, kyselyn vastaukset, 2026 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://osallistuvavantaa.fi/p/3jfy232xxe9s>)
- Alueellisen viherkertoimen tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan kehittämissuunnitelman alueella, Nykytilan päivitettyt tulokset joulukuussa 2025 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1328556-1406573-002651%20Alueellisen%20viherkertoimen%20tuloksia%20Myyrm%C3%A4en%20ydinkeskustassa%2C%201.12.2025.pdf>)
- 002651 Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 17.3.2026 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: <https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/liesipuistoa-ja-tuurapuistoa-kehitetaan-toiminnallisiksi-puistoiksi-myyrmaessa?did=1330497&fid=1409032&download=002651%20ilmastoviisas%20asemakaava%20-selvitys%2C%2017.3.2026.pdf>)

13

Svar på Loviisa Kaartokallios och 37 andra ledamöters motion om fortbildning för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning

KK/PK/SR/KW

Loviisa Kaartokallio och 37 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Lagen om grundläggande utbildning ändrades i fråga om stödet 1.8.2025 och då avskaffades trestegsstödet (allmänt, intensifierat och särskilt stöd). Enligt den nya lagen ligger huvudvikten i stödet för lärande och skolgång inom den grundläggande utbildningen på undervisningsarrangemang som stöder lärande och på gruppvisa stödformer. Om det visar sig att dessa inte svarar på elevens behov av stöd, bedöms elevens behov av individuella stödåtgärder. Genom elevspecifika stödåtgärder tillgodoses elevens individuella behov.

Starkt elevspecifikt stöd kan ges av en speciallärare och en specialklasslärare, inte en speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning. En speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning kan i en smågrupp ge elevspecifikt stöd endast till mindre än 50% av lektionerna i ett enskilt läroämne. Speciallärar- eller specialklasslärarundervisning som ges i en smågrupp innebär att mer än hälften av lektionerna i ett eller flera läroämnena genomförs i en speciallärares/specialklasslärares smågrupp. Speciallärares/specialklasslärares undervisning i en smågrupp är regelbunden och långvarig, vanligtvis räcker den en termin eller ett läsår.

Antalet elever som behöver stöd ökar i Vanda och befolkningsprognoserna tyder inte på att behovet av stöd minskar i framtiden.

I Vanda finns det sådana speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning som inte har avlagt studier i olika ämnen och ämneshelheter som undervisas i den grundläggande utbildningen. Avsaknaden av studier i olika ämnen begränsar verksamhetsfältet för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning till att i regel ge gruppsspecifikt stöd. I nuläget kan de inte ge eleverna starkt elevspecifikt stöd till eleverna. Detta försvårar utvecklingen av lärandet i skolan och stödet för skolgång, den behovsbaserade fördelningen av resurser som ändras från läsår till läsår och svarandet på utmaningen med inkludering.

Genom att avlägga studier i de olika ämnen som undervisas i den grundläggande utbildningen kan man bli behörig att ge starkt elevspecifikt stöd och bedöma lärandet och kunnandet läroämnesspecifikt. Avläggande av studier stärker också betydelsen av det arbete som utförs av speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning och gör karriärstigar möjliga.

Jag föreslår tillsammans med de fullmäktigeledamöter som undertecknat motionen att verksamhetsområdet för fostran och lärande utreder möjligheten att i samarbete med till exempel Jyväskylän yliopisto eller Åbo Akademi erbjuda studier i olika ämnen och ämneshelheter som undervisas i den grundläggande utbildningen för de speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning i Vanda och som ännu inte har avlagt studierna i fråga.”

Stadsfullmäktige 23.2.2026 § 28

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Loviisa Kaartokallios och 37 andra ledamöters undertecknade motion om fortbildning för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Målet med motionen att stärka kompetensen hos speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning är motiverat och viktigt. I motionen har man identifierat de viktigaste utmaningarna i den nya lagstiftningen om stöd för lärande och att ändringarna i behörigheterna och ramvillkoren för anordnande av undervisning påverkar kommunernas möjligheter att ordna stöd flexibelt och ändamålsenligt.

I Vanda har omfattande förberedelser gjorts för reformen av stödet för lärande och skolgång. För undervisningspersonalen har ordnats utbildning och stöd för verkställigheten av lagen, och i skolorna har man stärkt den gemensamma förståelsen för grupp-specifika stödformer, elevspecifika stödåtgärder och pedagogiska lösningar för att ordna stöd. Eleverna får fortfarande det stöd de behöver enligt gällande lagstiftning, läroplan och tillgängliga resurser.

Staden anser det vara viktigt att undervisningspersonalens kompetens utvecklas och att förutsättningarna för att ordna stödet bedöms även i fortsättningen. Samtidigt måste det konstateras att kommunerna inte med egen finansiering permanent kan täcka de behov som staten och undervisnings- och kulturministeriet ställer i fråga om behörighetskrav, lagstiftningens ramvillkor eller kostnadseffekter i anslutning till dem. Eventuella riksomfattande lösningar i anslutning till behörigheterna och finansieringen av dem ska i första hand bedömas och tryggas på statlig nivå.

Den möjlighet som föreslås i motionen att erbjuda studier i olika ämnen och ämnesshelheter för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning i Vanda har redan tidigare utretts. Enligt utredningen skulle ordnandet av utbildningen medföra betydande kostnader för staden. Den uppskattade kostnaden för utbildningen av 20 lärare är cirka 400 000 euro. Vanda stads ekonomiska situation är för närvarande svag och verksamhetsområdet är skyldigt att i första hand rikta de tillgängliga resurserna till att ordna lagstadgade tjänster och till omedelbart stöd för eleverna.

Mot bakgrund av ovanstående kan staden i den nuvarande ekonomiska situationen inte förbinda sig att finansiera eller ordna en utbildningshelhet i den omfattning som anges i motionen som en egen åtgärd. Staden följer dock de nationella lösningarna, utbildningsutbudet och finansieringsmöjligheterna samt fortsätter att stödja undervisningspersonalens kompetens inom ramen för de tillgängliga resurserna.

Stadsstyrelsen 24.8.2026 § 26

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Loviisa Kaartokallio och de 37 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och

b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Loviisa Kaartokallios och 37 andra ledamöters undertecknade motion om fortbildning för speciallärare som ger klasslös deltidsspecialundervisning

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: Pepita Kaskentaus, undervisningschef, tfn 040 720 2962
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Perusopetuslaki muuttui tuen osalta 1.8.2025 ja tällöin luovuttiin kolmiportaisesta tuesta (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Uuden lain mukaisessa perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuessa pääpaino on oppimista tukevista opetusjärjestelyissä ja ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa. Jos käy ilmi, että nämä eivät vastaa oppilaan tuen tarpeeseen, arvioidaan oppilaan tarve yksilöllisille tuen ratkaisuille. Oppilaskohtaisilla tukitoimilla vastataan oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin. Vahvaa oppilaskohtaista tukea voi antaa erityisopettaja ja erityisluokanopettaja, ei laaja-alainen erityisopettaja. Laaja-alainen erityisopettaja voi antaa oppilaskohtaista tukea pienryhmässä vain alle 50% prosenttia yksittäisen oppiaineen tunneista. Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienryhmässä tarkoittaa, että yhden tai useamman oppiaineen oppitunneista enemmän kuin puolet toteutetaan erityisopettajan/erityisluokanopettajan pienryhmässä. Erityisopettajan/erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä on säännöllistä ja pitkäkestoista, yleensä lukukauden tai lukuvuoden ajan kestävä Tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on Vantaalla kasvussa, eivätkä väestöennusteet kerro tuen tarpeen vähentymisestä tulevaisuudessa. Vantaalla on laaja-alaisia erityisopettajia, joilta puuttuvat perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot. Monialaisten opintojen puuttuminen rajaa laaja-alaisen opettajan toimintakenttää pääsääntöisesti ryhmäkohtaisen tuen antamiseen. He eivät nykytilanteessa voi antaa vahvaa oppilaskohtaista tukea oppilaille. Tämä vaikeuttaa koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittämistä, resurssien tarveperäistä lukuvuosittain muuttuvaa kohdentamista ja inklusion haasteeseen vastaamista. Perusopetuksessa opetettavien aineiden monialaisten opintojen suorittaminen mahdollistaa pätevöitymisen antamaan vahvaa oppilaskohtaista tukea sekä arvioimaan oppimista ja osaamista oppiainekohtaisesti. Opintojen	<u>Aloitteen tekijät</u> <u>Loviisa Kaartokallio</u> <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Tuomas Vanhanen 2. Jenni Alasuutari 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Vaula Norrena 5. Elina Nykyri 6. Gashaw Bibani 7. Tiina Tuomela 8. Patrik Karlsson 9. Tia Seppänen 10. Marjo Vacker 11. Kai-Ari Lundell 12. Nina Nummela 13. Victor Snellman 14. Tomi Puikkonen 15. Emily Strohm 16. Marja Ahava 17. Anu Hall 18. Mari Hynninen 19. Antero Eerola 20. Reija Friman 21. Otso Kivimäki

suorittaminen vahvistaa myös laaja-alaisten erityisopettajien työn merkityksellisyyttä ja mahdollistaa urapolkuja. Esitän yhdessä aloitteen allekirjoittaneiden valtuutettujen kanssa, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala selvittää mahdollisuuden tarjota, esimerkiksi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston tai Åbo Akademin kanssa, perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot vantaalaisille laaja-alaisille erityisopettajille, jotka eivät ole kyseisiä opintoja vielä suorittaneet.	22. Mika Kasonen 23. Chau Nguyen 24. Paula Lehmuskallio 25. Jorma Hentilä 26. Suvi Karhu 27. Jussi Vähäkangas 28. Juha Suoniemi 29. Ulla-Maija Kopra 30. Matti Kotiranta 31. Juha Järä 32. Kati Tyystjärvi 33. Jari Sainio 34. Tuire Kaimio 35. Shekhar Acharya 36. Karita Snellman 37. Mika Niikko

14

Svar på Antero Eerolas och 25 andra ledamöters undertecknade motion om att lokalerna för pensionärsorganisationernas verksamhet måste tryggas

VD/3251/00.02.00.03/2026

RÅ/HH/TH/KW

Antero Eerola och 25 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Pensionärsorganisationerna i Vanda är allvarligt oroade över sina samlingslokaler. I synnerhet i Myrbacka och Håkansböle har organisationerna haft svårt att få tillgång till samlingslokaler.

Särskilt i Håkansböle är situationen kritisk. Vanda har låtit Håkansböle gamla köpcentrum förfalla i flera års tid, till och med i årtionden. Detta har minskat trivseln i det stora förortscentrumet och berövat området inte bara hälsocentralen utan också ungdomslokalen som pensionärsorganisationerna har använt för möten och evenemang. De berörda organisationerna informerades inte ens på förhand om saken.

Situationen måste rättas till. Pensionärsorganisationerna har en viktig samhällelig uppgift med tanke på äldre personers fritidsaktiviteter, samhällliga påverkan, sociala relationer, livskvalitet och funktionsförmåga. Därför är det fördelaktigt och förnuftigt av staden att stödja pensionärsorganisationerna och samarbeta med dem.

Pensionärer är också goda och stabila skattebetalare som bidrar med sin erfarenhet till samhället och stöder sina familjer och anhöriga.

Staden har tidigare tryggt verksamhetsförutsättningarna för pensionärsorganisationer, även i fråga om lokaler.

Så måste det fortsätta även i framtiden. I samma lokaler kan man också ordna ungdomsväsendets tjänster och olika kulturevenemang. Detta bör också beaktas i utvecklingsplanerna för Håkansböleområdet.

Med ovanstående som grund, lämnar vi undertecknade fullmäktigeledamöter in följande fullmäktigemotion:

* Vanda stad söker i samarbete med pensionärsorganisationerna efter lämpliga lösningar för verksamhetslokaler i alla storområden, särskilt i Myrbacka i västra Vanda och i Håkansböle i östra Vanda. Gemensamma verksamhetslokaler för ungdomar, kultur och pensionärer bör beaktas i utvecklingsplanerna för dessa områden.”

Stadsfullmäktige 27.4.2026 § 24

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

I sin nya strategi erkänner Vanda de äldre som en resurs och strävar därmed efter att i fortsättningen bättre stödja de äldre och deras aktivitet. I Vanda har man utarbetat en välfärdsplan för den åldrande befolkningen, där man samlat mål och åtgärder för att stödja äldres välfärd. I planen förbinder man sig att erbjuda öppna, avgiftsfria eller förmånliga allaktivitetslokaler för verksamhet för alla kommuninvånare. Det är mycket viktigt för Vanda stad att stöda organisations- och hobbyverksamheten för människor i olika åldrar inom sitt område. Organisationer, idrottsföreningar, andra hobbyutövare och invånare bygger med sin regelbundna verksamhet upp hela stadens livskraft och trivsel.

Det är också ekonomiskt hållbarare att stadens olika utrymmen är i effektiv användning av kommuninvånarna. Detta gör det möjligt för dem som använder lokalerna att ha rimliga verksamhetskostnader och minskar de kostnader som staden har för tomma eller underutnyttjade lokaler. Samarbetet med föreningar och olika aktörer gynnar alla Vandabor i och med att gemenskapen stärks samt de kostnadseffektiva tjänster som uppstår i samarbetet. I motionen är man med rätta oroad över den brist på lediga lokaler som råder i Vanda i fråga om utrymmen avsedda för organisationernas sammankomster. Oron gäller särskilt områdena Håkansböle och Myrbacka, där man på båda ställena har varit tvungen att stänga ungdomslokaler som också använts av organisationer, på grund av inomhusluftproblem.

Ungdomslokalen i köpcentret i Håkansböle har varit tvungen att stänga i början av året, och den har varit en viktig samlingsplats för många organisationer. Beslutet att stänga ungdomslokalen kom tyvärr som en överraskning för alla aktörer, eftersom hälsomyndigheterna inte längre rekommenderade att lokalen skulle fortsätta att användas. Man hade försökt förlänga användningen av lokalen i vetskap om att byggnaden hade nått slutet av sin livslängd. När ungdomslokalen stängdes blev flera organisationsaktörer också utan lokaler där de kunde ordna egen verksamhet. Det har varit särskilt svårt att hitta ersättande lokaler i Håkansböle, eftersom man av ekonomiska skäl måste överväga särskilt noga att hyra lokaler av en utomstående aktör. Staden äger inga fastigheter i Håkansböle som lämpar sig för detta användningsändamål.

Nu har man dock hittat nya utrymmen som nu har renoverats till en ungdomslokal. Håkansböle ungdomslokal öppnas för användarna under augusti. Lokalen finns på adressen Musblacksgränden 6 och det har varit möjligt att hyra ytterligare lokaler bredvid ungdomslokalen, som också lämpar sig väl för föreningar. Ungdomslokalerna kommer även i fortsättningen att vara tillgängliga för alla kommuninvånare och kan bokas via Timmi-systemet under hösten. Organisationerna kommer att informeras så snart det återigen blir möjligt att ansöka om tider för att använda lokalerna. Dessutom finns det i Håkansböle invånarlokalen Skomars torp som användas av organisationer, bibliotekets samlingsutrymmen och klassrum som kan reserveras från skolorna. I området Håkansböle planeras också ett större ESF-projekt, där ett av målen är att stärka organisationernas verksamhetsförutsättningar i Håkansböle genom att starta upp förortscentrumverksamhet där. Idén med ett förortscentrum är att samordna och stödja användningen av olika offentliga utrymmen och att producera mångsidig verksamhet för kommuninvånarna i dem.

I Myrbacka stängdes ungdomslokalen för ett år sedan på grund av inomhusluftproblem och ungdomslokalen flyttade till skolans aula. Organisationerna fick dock fortsätta att använda ungdomslokalen fram till sommaren 2026. Under sommaren har ungdomslokalen flyttat till det nya Virtatalo och där har också beviljats användningsturer för organisationer för hösten 2026. Lokalen är annorlunda jämfört med den tidigare ungdomslokalen och innehåller större enhetliga och öppna utrymmen i stället för flera separata rum. Detta kräver att alla användare anpassar sin verksamhet. I de

nya lokalerna har man dock försökt beakta även organisationsanvändarnas behov. Dessutom har pensionärsorganisationerna erbjudits möjligheten att flytta en del av verksamheten till Mårtensdals gemensamhetslokal, där de har ordnats fri användningstid för dem enligt önskemål.

I Myrbacka är situationen tillfällig och man väntar på att det nya Oivallusten talo ska bli klart. I Oivallusten talo kommer det att finnas olika flexibla utrymmen som organisationerna kan boka enligt principen om användningstider. Dessutom kommer det att finnas en invånarlokal och en ungdomslokal i Oivallusten talo, vilkas användningsgrad man strävar efter att få så hög som möjligt i fortsättningen. Alla nuvarande och framtida lokaler som byggs eller köps för ungdoms- och gemenskapsarbete är avsedda att användas av alla kommuninvånare. Alla lediga användningstider kan bokas via systemet Timmi. Dessutom strävar man inom ungdoms- och samverkansservicen under den kommande strategiperioden särskilt efter att satsa på föreningarnas stöd och rådgivning samt att rikta bl.a. informationen så att den bättre motsvarar pensionsorganisationernas behov.

I Vanda är den allmänna principen att stadsmiljöns verksamhetsområde anskaffar och ordnar lokaler endast för stadens egna servicebehov. Lokaler byggs inte eller hyrs ut om det inte finns någon av stadens egna verksamhetsenheter som kan använda dem och därmed betala en intern hyra. Lokaler som ägs av staden eller hyrs av externa aktörer kan hyras ut till externa instanser, om de inte används för tjänster som staden ansvarar för att ordna. I praktiken är sådana uthyrningsobjekt särskilt affärslokaler som hyrs ut till utomstående aktörer, lokaler som inte längre används för verksamhetsområdenas service samt olika lokaler som hyrs ut till organisationer. Lokaler som kan hyras ut för mer permanent bruk kan man höra sig för om hos lokalförvaltningen inom serviceområdet för fastigheter och lokaler. Vid uthyrningen tillämpas alltid gängse hyra, för vilken den som använder lokalen ansvarar. Organisationerna kan också få stöd för att hitta andra lokaler som kan hyras. Det finns också många lokaler på den fria marknaden som organisationerna kan hyra på egen bekostnad.

Även om det inte är kommunens lagstadgade uppgift att ordna lokaler för pensionärernas verksamhet och pensionärsorganisationer, inser Vanda betydelsen av verksamheten och strävar efter att även i fortsättningen främja att det hittas lokallösningar som stöder den. Samtidigt stöder staden förverkligandet av sina välfärds mål och principerna för en åldersvänlig stad.

Stadsstyrelsen 24.08.2026 § 27

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Antero Eerola och de 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet gjorde biträdande stadsdirektören för stadskultur och välfärd följande ändring i sitt förslag:

I slutet av svaret läggs följande textavsnitt till:

Även om det inte är kommunens lagstadgade uppgift att ordna lokaler för pensionärernas verksamhet och pensionärsorganisationer, inser Vanda betydelsen av verksamheten och strävar efter att även i

fortsättningen främja att det hittas lokallösningar som stöder den. Samtidigt stöder staden förverkligandet av sina välfärds mål och principerna för en åldersvänlig stad.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Antero Eerolas och 25 andra ledamöters undertecknade motion om att lokalerna för pensionärsorganisationernas verksamhet måste tryggas

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: Direktör för ungdoms- och samhällstjänster
Hanna Hänninen, 040 779 5648
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava Vantaalaisissa eläkeläisjärjestöissä on syntynyt vakava huoli järjestöjen kokoontumistiloista. Erityisesti Myyrmäessä ja Hakunilassa järjestöillä on ollut vaikeuksia saada käyttöönsä kokoontumistiloja. Varsinkin Hakunilassa tilanne on kriittinen. Vantaa on antanut Hakunilan vanhan ostoskeskuksen rapistua jo vuosien, jopa ja vuosikymmenten aikana. Tämä on vähentänyt suuren lähiökeskuksen viihtyisyyttä sekä vienyt alueelta paitsi terveyskeskuksen, myös nuorisotilan, jota eläkeläisjärjestöt ovat käyttäneet kokousten ja tapahtumisen järjestämiseen. Asiasta ei edes etukäteen informoitu kyseisiä järjestöjä. Tilanne on korjattava. Eläkeläisjärjestöillä on merkittävä yhteiskunnallinen tehtävä ikäihmisten harrastustoiminnan, yhteiskunnallisen vaikuttamisen, sosiaalisten suhteiden, elämän laadun ja toimintakyvyn kannalta. Siksi kaupungille on edullista ja järkevää tukea eläkeläisjärjestöjä ja olla niiden kanssa yhteistyössä. Eläkeläiset ovat myös hyviä ja vakaita veronmaksajia, jotka tuovat kokemuksensa yhteiskuntaan ja tukevat omiaan perheitään ja omaisiaan. Kaupunki on aiemmin turvannut eläkeläisjärjestöjen toimintaedellytykset, myös toimitilojen osalta. Näin pitää jatkaa myös tulevaisuudessa. Samoissa tiloissa voidaan järjestää myös nuorisotoimen palveluita ja kulttuuritilaisuuksia. Tämä pitäisi ottaa huomioon myös Hakunilan alueen kehittämissuunnitelmissa. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki etsii yhteistyössä eläkeläisjärjestöjen kanssa niille sopivia ratkaisuja toimitiloista kaikilla suuralueilla, erityisesti Myyrmäessä Länsi-Vantaalla ja Hakunilassa Itä-Vantaalla. Nuorison, kulttuurin ja eläkeläisten yhteiset toimintatilat pitää ottaa huomioon mainittujen alueiden kehittämissuunnitelmissa. Vantaalla 27.4.2026 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Antero Eerola (vas.) 1. Vaula Norrena 2. Elina Nykyri 3. Tomi Puikkonen 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Gashaw Bibani 6. Chau Nguyen 7. Mari Hynninen 8. Loviisa Kaartokallio 9. Tiina Tuomela 10. Topi Liutu 11. Anu Hall 12. Jari Jääskeläinen 13. Tuomas Vanhanen 14. Karita Snellman 15. Kati Tyystjärvi 16. Reija Friman 17. Marjo Vacker 18. Marja Ahava 19. Jenni Alasuutari 20. Heidi Blomberg 21. Patrik Karlsson 22. Funda Demiri 23. Tia Seppänen 24. Nina Nummela 25. Petri Roininen
---	---

15

Svar på Victor Snellmans och Patrik Karlssons samt 30 andra ledamöters motion om att etablera en svenskspråkig småbarnspedagogisk grupp i Kivistö hösten 2026 och en pilotmodell för språkliga tjänster

VD/2243/00.02.00.03/2026

KK/E-LS/SR/SE/KW

Victor Snellman och **Patrik Karlsson** samt 30 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Vanda stad måste agera snabbt för att säkerställa språkliga rättigheter och förhindra att skattebetalare flyr till grannkommuner. Tillväxten i Kivistö storstadsområde och resultaten från parkmåltiderna sommaren 2025 visar att det finns ett omedelbart och växande behov av svenskspråkig förskoleverksamhet. Familjer från Kivistö och närliggande områden, såsom Sjöskog, överväger att flytta från Vanda eftersom lokala tjänster inte finns tillgängliga på deras eget språk.

I en nyligen genomförd VOXIT-undersökning vill 13 % av de svarande ha ett svenskspråkigt daghem i Kivistö, 11 % vill ha en grundskola och 17 % vill ha en språkbadsklass. Dessa siffror är betydligt högre jämfört med den genomsnittliga andelen svensktalande barn i Vanda.

Ett tidigare försök att etablera en grupp vid skolan och daghemmet Aurinkokiven koulu i Kivistö misslyckades på grund av otillräcklig information, inte bristande efterfrågan. I motsats till vad man ofta antar är resursfördelningen till projektet inte en tröskelfråga: behovet är bara ett fåtal svensktalande lärare.

I Vanda byggs daghemmet Silva i Håkansböle, stadens första daghem där ett finsk- och svensktalande daghem verkar i samma byggnad. Detta möjliggör ett effektivt utnyttjande av utrymme och till exempel måltider. Lösningarna tar fortfarande hänsyn till bland annat de pedagogiska behoven hos de olika språken och fördelningen av administrativt ansvar. Element kan hämtas från detta koncept och en lösning som bygger på samma grund kan utvecklas för Kivistö.

För att möta invånarnas behov och säkra områdets bevarande och attraktivitet ska verksamheten påbörjas senast hösten 2026.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad:

1. Omedelbart inleder en riktad behovsbedömning och aktiv registreringsprocess för svensktalande familjer i Kivistö med omnejd, med hjälp av direkt invånarkommunikation.
2. Reserverar nödvändiga resurser och lokaler så att en svenskspråkig daghemsgrupp eller enhet kan börja verka i Kivistö, helst hösten 2026, men senast augusti 2027.
3. Etablerar "Vandamodellen" baserad på Kivistö-projektet, där språkliga minoritetstjänster i alla bostadsområden marknadsförs och resurser tillförs proaktivt innan familjer fattar beslut om att flytta någon annanstans."

Stadsfullmäktige 23.3.2026 § 15

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Victor Snellmans och Patrik Karlssons samt 30 andra ledamöters undertecknade motion om att etablera en svenskspråkig småbarnspedagogisk grupp i Kivistö hösten 2026 och en pilotmodell för språkliga tjänster

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

I fullmäktigemotionen föreslogs att en svenskspråkig småbarnspedagogiskgrupp inrättas i Kivistö från och med hösten 2026 och att en verksamhetsmodell utvecklas i Vanda där servicen erbjuds på minoritetsspråk i alla bostadsområden. Följande aspekter är viktiga att beakta när man planerar servicenätet.

Skyldighet att tillhandahålla servicen

Enligt lagen om småbarnspedagogik ska kommunen ordna småbarnspedagogik i den omfattning och i den form som behovet i kommunen förutsätter. Vanda stad utnyttjar prognoser om antalet barn vid planeringen av serviceutbudet. De småbarnspedagogiska tjänsterna planeras utifrån en deltagandegrad på 85 procent, det vill säga utgångspunkten är att 85 % av barnen i åldern 1–6 år deltar i förskoleverksamheten.

Prognos över antalet barn i åldern 1–6 år som talar svenska

Planeringen av servicenätet för småbarnspedagogik ska basera sig på prognoser om åldersklassen för de barn som har rätt att delta i småbarnspedagogik. Tabellen nedan visar prognosen för antalet svenskspråkiga barn i åldern 1–6 år enligt område för åren 2026–2033.

Område	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Vanda	343	349	337	345	348	352	355	356
Myrbacka storområde	87	84	75	75	76	76	76	75
Kivistö storområde	24	27	28	32	36	36	36	37
Aviapolis storområde	46	45	41	41	39	39	40	40
Dickursby storområde	87	88	85	86	85	86	87	87
Björkby storområde	29	32	35	37	37	38	39	39
Korso storområde	27	29	29	29	30	30	30	30
Håkansböle storområde	42	42	43	43	43	44	45	45

Eftersom cirka 30 procent av barnen i den svenskspråkiga småbarnspedagogiken har ett annat modersmål än svenska, är täckningsgraden för den svenskspråkiga småbarnspedagogiken år 2026 cirka 100 procent i förhållande till befolkningsprognosen. Det totala antalet barn som behöver en plats inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken år 2033 kan realistiskt uppskattas utifrån följande beräkning:

Prognos för antalet svenskspråkiga barn i åldern 1–6 år år 2033	Deltagandegrad 85%	30 % ökning av barn med något annat språk som modersmål	Totalt platsbehov
356	303	91	394

Utbudet av tjänster inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken i Vanda år 2026

I Vanda ordnas svenskspråkig småbarnspedagogik i daghem antingen som stadens egen verksamhet eller av privata serviceproducenter med servicesedel eller stöd för privat vård av barn. Tabellen nedan visar kapaciteten och de använda platserna i den kommunala och privata svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

Kommunalt daghem	Antal platser / Småbarnspedagogik + förskoleundervisning	Använda platser
Trollebo daghem	63	54
Håkansböle daghem – Västersundom förskola	42 + 14	53,5
Mårtensdal daghem och förskola	147	128,5
Dickursby daghem och förskola	119	112
Kommunal totalt	378	353
Privat serviceproducent		
Dagvårdsföreningen Fyndet (4 enheter)	56	56
Folkhälsan daghemmet Lyckoslanten (Svenskspråkig småbarnspedagogik och språkbadspedagogik)	21	21
Totalt	455	430

Beräkningen visar att kapaciteten för svenskspråkig småbarnspedagogik är tillräcklig fram till 2033. Om det svenskspråkiga servicenätet utvidgas till områden där det för närvarande inte finns någon service, måste antalet platser i de befintliga enheterna minskas i motsvarande grad, eftersom servicebehovet inte ökar. En sådan förändring kan leda till att det nuvarande servicenätet försvagas och att det blir svårare att rekrytera personal, eftersom undersökningar visar att det är svårare att rekrytera personal till små enheter än till större enheter.

Småbarnspedagogik av hög kvalitet

Småbarnspedagogiken utgör grunden för vårt utbildningssystem. Den har en avgörande betydelse för barns tillväxt och utveckling och lägger grunden för deras framtida skolgång. Försämrade inlärningsresultat kan inte motverkas enbart inom den grundläggande utbildningen, utan det krävs tidig och omfattande samhälleliga åtgärder.

All form av förskoleverksamhet ger dock inte de önskade resultaten, utan verksamheten måste vara av hög kvalitet. All verksamhet ska bygga på pedagogiska utgångspunkter. I Vanda har barnen många olika språkliga bakgrunder, och många av de barn som deltar i den svenskspråkiga småbarnspedagogiken är tvåspråkiga så att svenskan är deras svagare språk. Barnets språkutveckling stöds framför allt genom en medveten pedagogik av hög kvalitet.

Detta kräver att personalen har en stark pedagogisk kompetens och tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna fungera som språkliga förebilder och stödja barnens lärande.

En viktig förutsättning för högklassig småbarnspedagogik på svenska är att det finns tillräckligt med kompetent och behörig personal med goda kunskaper i svenska. I flera studier har det konstaterats att det kan vara utmanande att rekrytera personal till små enheter eller grupper där verksamhetsspråket avviker från enhetens majoritetsspråk. Detta påverkar möjligheterna att stärka användningen av svenska språket i vardagen på ett konsekvent sätt.

I publikationen *Selvitys ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Suomessa* (2026) (utredning om den svenskspråkiga småbarnspedagogiken i Finland) från undervisnings- och kulturministeriet konstateras att inlärningsmiljöerna i tvåspråkiga kommuner i områden där majoritetsspråket är finska ofta är mer begränsade och den omgivande finskspråkiga kulturen minskar den naturliga svenskspråkiga interaktionen. Genom att upprätthålla tillräckligt stora svenskspråkiga enheter i Vanda kan man stärka den svenskspråkiga verksamhetsmiljön och därmed bättre stödja barnens språkliga utveckling.

Små enheter eller svenskspråkiga grupper i finskspråkiga daghem är också mer sårbara för effekterna av personalfrånvaro och sjukdomsfall. Om vikarier måste tas in från den finskspråkiga sidan kan barnens lagstadgade rätt till svenskspråkig småbarnspedagogik äventyras. Att anställa externa vikarier ökar igen kostnaderna för verksamheten.

Under tiden 1.8.2016–31.7.2018 ordnades svenskspråkig småbarnspedagogik i den finskspråkiga daghemsenheten Kartanonkosken päiväkoti i Vanda. Verksamheten avslutades på grund av svårigheter att rekrytera svenskspråkig personal, vilket ledde till att verksamheten inte uppfyllde lagens och läroplanens bestämmelser om verksamhetsspråket inom småbarnspedagogiken.

Lokalerna

För att säkerställa att lokalerna för daghemsverksamhet är säkra och hälsosamma måste man beakta flera författningar och anvisningar. Det finns många faktorer som påverkar säkerheten i en byggnad, såsom enhetens storlek, ändamålsenlig dimensionering och rumslösningar. Det innebär att lokalerna måste vara särskilt utformade just för verksamheten i fråga. Det finns för närvarande inga lediga lokaler

för svenskspråkig småbarnspedagogik i Kivistö. Från Kivistö tar det fem minuter med tåg till Mårtensdals station, och från stationen är det cirka en kilometer till Martinlaakson päiväkoti.

I Kivistö finns det för närvarande 1 071 platser inom den finskspråkiga kommunala småbarnspedagogiken och 286 platser inom den privata småbarnspedagogiken. Beroende på hur investeringarna i området genomförs kommer antalet kommunala platser för småbarnspedagogik att uppgå till 1 071–1 155 år 2030, vilket innebär att det totala antalet platser för småbarnspedagogik kommer att uppgå till 1 402–1 486. Enligt beräkningarna kommer det att finnas totalt 1 412 barn i åldersgruppen 1–6 år i området år 2035.

Servicenätet

Vanda stad har ett program för balansering av ekonomin för åren 2026–2029. Ett av programmets åtgärder är att öka beläggningen i daghemmen. Eftersom det inte finns något behov av att öka antalet platser för svenskspråkig småbarnspedagogik, skulle inrättandet av nya enheter i andra delar av Vanda kräva en minskning av antalet platser i de nuvarande enheterna.

Små enheter är ofta mer sårbara när det gäller tillgången på personal, och det har visat sig vara svårt att rekrytera kvalificerad personal till små enheter. Det finns en betydande risk för att den svenskspråkiga servicen inte kan tryggas i anslutning till decentraliseringen.

Sammanfattning

Mot bakgrund av ovanstående anser verksamhetsområdet för fostran och lärande att det för närvarande inte finns någon anledning att göra ändringar i servicenätet.

Stadsstyrelsen 7.9.2026 § 19

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Nämnden beslutar att

- a) ge Victor Snellman och Patrik Karlsson och de 30 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att samlingspartiets stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet, som understöddes av socialdemokraternas och de grönas stadsstyrelsegrupper och stadsstyrelseledamoten Funda Demiri:

Vanda är en tvåspråkig kommun och det är viktigt att även de svenskspråkiga barnens och ungdomarnas lärmiljöer tryggas och att den språkliga utvecklingen stöds.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Victor Snellmans och Patrik Karlssons samt 30 andra ledamöters undertecknade motion om att etablera en svenskspråkig småbarnspedagogisk grupp i Kivistö hösten 2026 och en pilotmodell för språkliga tjänster

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

- Eva-Lotta Skogberg, sakkunnig inom småbarnspedagogiken, tfn 040 182 4080
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

<i>Ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli</i>	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä. Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen. Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle. Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkotitalo Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkotitalo, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkotitoiminta toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisuihin otetaan huomioon mm. eri kielten pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako. Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu. Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin	<u>Aloitteen tekijät</u> Victor Snellman Patrik Karlsson <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Tomi Puikkonen 2. Marjo Vacker 3. Anu Hall 4. Paula Lehmuskallio 5. Elina Nykyri 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Marja Ahava 9. Gashaw Bibani 10. Mari Hynninen 11. Loviisa Kaartokallio 12. Tiina Tuomela 13. Mika Kasonen 14. Topi Liutu 15. Otso Kivimäki 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Jenni Alasuutari 18. Juha Suoniemi 19. Timo Lahti 20. Chau Nguyen 21. Reija Friman 22. Matti Kotiranta 23. Anitta Orpana 24. Tarja Eklund 25. Jenni Karemo 26. Lauri Kaira 27. Sari Multala 28. Tuire Kaimio 29. Maarit Raja-Aho 30. Juha Järä

Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää. 2. Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027. 3. Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta. <i>Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.3.2026.</i> Victor Snellman Patrik Karlsson Vanda stad måste agera snabbt för att säkerställa språkliga rättigheter och förhindra att skattebetalare flyr till grannkommuner. Tillväxten i Kivistö storstadsområde och resultaten från parkmåltiderna sommaren 2025 visar att det finns ett omedelbart och växande behov av svenskspråkig förskoleverksamhet. Familjer från Kivistö och närliggande områden, såsom Sjöskog, överväger att flytta från Vanda eftersom lokala tjänster inte finns tillgängliga på deras eget språk. I en nyligen genomförd VOXIT-undersökning vill 13 % av de svarande ha ett svenskspråkigt daghem i Kivistö, 11 % vill ha en grundskola och 17 % vill ha en språkbadsklass. Dessa siffror är betydligt högre jämfört med den genomsnittliga andelen svensktalande barn i Vanda. Ett tidigare försök att etablera en grupp vid Kivistös Aurinkokivi skola och daghem misslyckades på grund av otillräcklig information, inte bristande efterfrågan. I motsats till vad man ofta antar är resursfördelningen till projektet inte en tröskelfråga: behovet är bara ett fåtal svensktalande lärare.	
---	--

I Vanda byggs daghemmet Silva i Håkansböle, stadens första daghem där ett finsk- och svensktalande daghem verkar i samma byggnad. Detta möjliggör ett effektivt utnyttjande av utrymme och till exempel måltider. Lösningarna tar fortfarande hänsyn till bland annat de pedagogiska behoven hos de olika språken och fördelningen av administrativt ansvar. Element kan hämtas från detta koncept och en lösning som bygger på samma grund kan utvecklas för Kivistö. För att möta invånarnas behov och säkra områdets bevarande och attraktivitet ska verksamheten påbörjas senast hösten 2026. Initiativ: Vi, undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att Vanda stad: 1. Omedelbart inleder en riktad behovsbedömning och aktiv registreringsprocess för svensktalande familjer i Kivistö med omnejd, med hjälp av direkt invånarkommunikation. 2. Reservera nödvändiga resurser och lokaler så att en svenskspråkig daghemsgrupp eller enhet kan börja verka i Kivistö, helst hösten 2026, men senast augusti 2027. 3. Etablera "Vandamodellen" baserad på Kivistö-projektet, där språkliga minoritetstjänster i alla bostadsområden marknadsförs och resurser tillförs proaktivt innan familjer fattar beslut om att flytta någon annanstans. <i>Motionen kommer att lämnas in vid Vanda stadsfullmäktiges möte den 23 mars 2026.</i> Victor Snellman Patrik Karlsson	

16

Svar på gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om antirasism- och jämlikhetsutbildning för stadsfullmäktige

VD/1456/00.02.00.03/2026

PT/MT/S-AP/SEK/KW

Gröna fullmäktigegruppen och 10 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda är en mångskiftande och internationell stad där det bor människor med olika språk- och kulturbakgrunder. Också stadsfullmäktige har blivit alltmer mångfacetterat och representerar invånare med olika erfarenheter och bakgrunder. Stadsfullmäktige utövar betydande beslutanderätt över tjänster, resurser och riktlinjer som direkt påverkar invånarnas vardag.

Kvaliteten på den politiska diskussionen och rättvisan i beslutsfattandet är centrala grundpelare i en demokrati. För att säkerställa att besluten baseras på kunskap, jämlikhet och respekt för mänskliga rättigheter är det viktigt att identifiera hur strukturell rasism, sexism och andra former av diskriminerande strukturer kan påverka beslutsprocessen.

Rasism och könsbaserad diskriminering är inte enbart individuella fenomen, utan de kan också ta sig uttryck i omedvetna fördomar, sätt att tala och strukturella snedvridningar. De kan påverka hur olika gruppers behov uppmärksammas, hur frågor som berör dem diskuteras och vilka beslut som fattas.

En utbildning som stärker likabehandling och motverkar rasism skulle erbjuda fullmäktigeledamöterna:

- aktuell information om rasism, sexism och andra former av diskriminering
- verktyg för att identifiera omedvetna fördomar och skadliga sätt att uttrycka sig
- förståelse för strukturell ojämlikhet
- metoder för att stärka en respektfull och saklig politisk diskussionskultur

Utbildningens mål är att stärka kompetensen och den gemensamma förståelsen för hur vi kan agera som ansvarsfulla beslutsfattare i en mångskiftande stad och främja jämställdhet och likabehandling i det praktiska beslutsfattandet.

Målet är att stärka kvaliteten på det politiska samtalet, öka den ömsesidiga respekten och säkerställa rättvist och jämlikt beslutsfattande för alla Vandabor.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad:

1. Ordnar en utbildning som motverkar rasism och stärker likabehandling för hela stadsfullmäktige under fullmäktigeperioden.
2. Genomför utbildningen i samarbete med en sakkunnig aktör.
3. Säkerställer att utbildningens innehåll, utöver rasism, även behandlar könsbaserad diskriminering och annat osakligt bemötande samt kopplas till stadens mål för välbefinnande och jämlikhet.”

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för kommunal demokrati konstaterar följande i sitt svar:

Alla kommunala verksamheter, inklusive beslutsfattande, ska vara icke-diskriminerande, så att ingen grupp av människor och de individer som ingår i den får hamna i en sämre ställning i någon fråga. Kommunen har dessutom en skyldighet att i all sin verksamhet främja jämställdhet mellan könen (jämställdhetslagen) och likabehandling av alla människor (diskrimineringslagen).

Beslutsfattandet måste beakta människors mångfald. Principen ”samma sak och lika mycket för alla” beaktar inte kommuninvånarnas olika utgångspunkter, färdigheter och behov, utan bygger beslutsfattandet och därmed tjänsterna på en slags förmodad genomsnittsmänniska.

Lev som den du är – Vanda stads plan för funktionellt jämställdhets- och likabehandlingsarbete 2026–2029 godkändes i stadsstyrelsen 8.6.2026. I planen ingår en helhet av antirasistiskt arbete som omfattar utbildning för stadsfullmäktige.

De sakinnehåll som presenteras i motionen är i linje med den ovan nämnda planen och till exempel med de etiska principerna för förtroendevaldas verksamhet och integrationsverksamheten. Samtidigt är bestått innehållet av så omfattande helheter att man måste göra val och avgränsningar vid behandlingen. Den kommande utbildningen kommer att fokusera på fullmäktiges arbete, likabehandling och särskilt kampen mot rasism, men det är möjligt att lägga till vissa relevanta köns- och jämställdhetsfrågor till dessa teman. Sakkunnighet finns tillgänglig både inom tjänstekåren och hos utomstående partner i jämställdhets- och likabehandlingsarbetet.

Staden ordnar en utbildning i antirasism och likabehandling för stadsfullmäktige under 2027. Utbildningen genomförs som en del av fullmäktiges gemensamma arbete.

Stadsstyrelsen 7.9.2026 § 20

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge gröna fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

~~I praktiken är det bäst att genomföra utbildningen som intern och kort distansutbildning i början av 2027. Eftersom stadsfullmäktigeledamöterna endast får arvode för fullmäktiges beslutsfattande arbete, betalas inget arvode för denna utbildning och deltagandet är frivilligt.~~

Staden ordnar en utbildning i antirasism och likabehandling för stadsfullmäktige under 2027. Utbildningen genomförs som en del av fullmäktiges gemensamma arbete.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Mika Niikko lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Sannfinländarnas fullmäktigegrupp anser inte att det är nödvändigt att Vanda stad ordnar en utbildning om rasism och likabehandling för stadsfullmäktigeledamöterna.

Fullmäktigeledamöterna är myndiga, folkvalda förtroendevalda som själva ansvarar för sina handlingar, uttalanden och beslut. Respektfullt beteende, likvärdig behandling och efterlevnad av lagen är självklara krav som alla bör kunna uppfylla utan någon politiskt tolkningsbar utbildning.

När det gäller diskriminering, hot, ärekränkning, hets mot folkgrupp och annan lagstridig verksamhet finns redan lagstiftning, myndighetsförfaranden samt fullmäktigearbetets egna ordningsregler. Vid behov måste olämpligt beteende hanteras med dessa åtgärder från fall till fall.

Utbildningen får inte användas för att ideologiskt bedöma fullmäktigeledamöternas åsikter, begrepp eller sakliga kritik av invandringspolitiken. Yttrandefriheten och rätten att framföra även stark, välgrundad politisk kritik är centrala förutsättningar för ett demokratiskt beslutsfattande.

Sannfinländarnas fullmäktigeledamöter deltar inte i den utbildning som staden ordnar.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Vanda är ett hem för alla och alla förtjänar en värdig behandling. Diskriminering och rasism är ett dagligt problem som orsakar lidande och minskar människors möjligheter att delta i samhället. Att bekämpa diskriminering är inte bara rätt ur mänsklig synvinkel, utan också i linje med Vanda stads strategiska mål. Kommunen och fullmäktigeledamöterna har en skyldighet att följa diskrimineringslagen och att genom åtgärder främja de riktlinjer som man tillsammans har beslutat om.

Vanda kräver att likabehandling beaktas i all verksamhet, och därför ska också fullmäktigeledamöterna få aktuell information om likabehandlingsfrågor. I Vanda stads plan för jämställdhet och likabehandling konstateras att antirasistisk verksamhet kräver aktivt arbete mot rasism och utbildning är ett sätt att uppnå målet.

Utbildningen ska omfatta hela fullmäktige. Utbildningen bör också ta hänsyn till ett intersektionellt tillvägagångssätt som stöds av vetenskapen. En människas ojämlika ställning kan bero på många faktorer och det är viktigt att förstå att det också finns överlappande former av diskriminering. Vid behov måste man ordna fortbildning för fullmäktige så att likabehandlingsfrågor kan behandlas på ett heltäckande sätt.

Stadsfullmäktige 21.9.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Meija Tuominen, förvaltningssakkunnig

Sari-Anna Pennanen, direktör för juridiska ärenden

([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen. Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismien, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon. Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnustetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään. Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille: • ajantasaista tietoa rasismien, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista • välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja • ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta • keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa. Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Elina Nykyri 2. Gashaw Bibani 3. Antero Eerola 4. Chau Nguyen 5. Funda Demiri 6. Jussi Saramo 7. Naima El Issaoui 8. Kati Tyystjärvi 9. Drilon Klllokoqi 10. Shekhar Acharya

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana. 2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa. 3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismia lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin. Vantaan kaupunginvaltuustossa 23.02.2026.	